Memòria 2019

AGÈNCIA VALENCIANA ANTIFRAU

AGÈNCIA DE PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA EL FRAU I LA CORRUPCIÓ DE LA COMUNITAT VALENCIANA

MEMÒRIA D'ACTIVITAT

EXERCICI 2019

AGÈNCIA DE PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA EL FRAU I LA CORRUPCIÓ DE LA COMUNITAT VALENCIANA

València, 30 de març de 2020

Reconeixement – No Comercial – Sense Obra Derivada: No es permet un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades.
Depòsit legal: V-1285-2018
Edita: Agència Valenciana Antifrau
Disseny i maquetació: Agència Valenciana Antifrau
Març de 2020
Primera edició
La versió digital d'aquest document està accessible en el lloc web: https://www.antifraucv.es/

En compliment del mandat que estableix l'article 22 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, es presenta la Memòria de les actuacions desenvolupades per aquesta entitat durant l'any 2019 en l'àmbit de les seues funcions.

L'Agència

Ens trobem en:
C/ Navellos, 14-3 | 46003 València
96.278.74.50
https://antifraucv.es

Sol·licitud d'accés a la informació:
https://www.antifraucv.es/portal-de-transparencia/acces-a-la-informacio/

Bústia de Denúncies:
https://www.antifraucv.es/denuncia/bustia-de-denuncies/

Gabinet de comunicació:
gabinete@antifraucv.es

Xarxes socials:

Taula de continguts

1. Presentació 13

2. Prevenció, formació i documentació 17
2.1. El Servei de Prevenció 17
2.1.1. Introducció 17
2.1.2. Servei de Prevenció. Funcions 18
2.1.3. Plà estratègic del Servei de Prevenció 20
2.1.4. Recomanacions 24
2.1.5. Propostes sobre disposicions normatives 26
2.1.6. Consultòria, difusió i altres col·laboracions 28
2.2. Servei de Formació 29
2.2.1. Funcions 29
2.2.2. Plà de Formació 2019-2020 de l'Agència 30
2.2.3. Formació interna 31
2.2.3.1. Formació institucional 32
2.2.3.2. Formació departamental 32
2.2.3.3. Formació instrumental 33
2.2.4. Formació externa 35
2.2.4.1. Funció pública 37
2.2.4.2. Ciutadania 38
2.2.5. Principals resultats 37

3. Anàlisi i investigació 47
3.1. Presentació 47
3.2. Marc jurídic, funcions i organitzacions de la direcció d'Análisis i Investigació 51
3.3. Denuncias 56
3.3.1. Denúncies presentades per àmbit subjectiu 58
3.3.2. Denúncies presentades segons el canal de comunicació 59
3.3.3. Denúncies presentades segons el territori 60
3.3.4. Denúncies presentades segons el àmbit matérial 61
3.3.5. Denúncies presentades segons la tipología, condició o naturalesa del comunicant 63
3.3.6. Denúncies de persones físiques classificades per género 66
3.4. Procediment d'anàlisi i investigació. Seguiment d'actuacions 65
3.4.1. Procediment d'anàlisi i investigació 65
3.4.2. Seguiment d'actuacions 71
3.5. Resumen d'actuaciones concloses 72

3.5.1. Ajuntament. Fraccionament de contractes del parc aquàtic 73
3.5.2. Empresa Municipal. Frau en les jubilacions parcials 74
3.5.3. Ajuntament. Frau en la justificació de subvencions 75
3.5.4. Administració Autonòmica. Secretàries de dirección en interinitat..... 76
3.5.5. Administració Autonòmica. Frau en la justificació de subvencions 77
3.5.6. Ajuntament. Interventor en comissió de serveis en Diputació..... 77
3.5.7. Ajuntament. Frau en la gestió de les escoles esportives municipals i possible contractació irregular del programari de recaptació 78
3.5.8. Sector públic autonòmic. Incompatibilitats del empleat públic 80
3.5.9. Ajuntament. Possible fraccionament de contractes, ús indegut de la figura de l'enriquiment injust..... 80
3.5.10. Entitats privades. Frau formació ocupacional..... 81
3.5.11. Ajuntament. Activitat sense llicència consentida en el temps 82
3.5.12. Ajuntament. Irregularitats en el servei de grua municipal 84
3.5.13. Administració Autonòmica. Filtració d'examen..... 85
3.5.14. Ajuntament. Oposicions a Policia local 86
3.5.15. Ajuntament. Irregularitats en adjudicació de llocs de treball 86
3.6. Línies d'actuació en 2020 87
3.6.1. Disfuncions detectades en els contractes de centrals de mitjans publicitaris en diversos organismes..... 87
3.6.2. Empresa Pública Local. Frau en relació amb un conveni subscrit 87
3.6.3. Empresa Pública Local. Frau en la contratació de la producció de una sèrie programes de televisió..... 89
3.6.4. Sector Públic Autonòmic. Impagament de l'us d'un espai públic 90
3.7. Col·laboració amb altres institucions 90
3.8. Sistemes d'Informació 91

4. Assumptes jurídics 92
4.1. Funcions..... 93
4.2. Les normes d'actuació 96
4.2.1. La Llei fundacional 97
4.2.2. La modificació de la Llei fundacional 100
4.2.2.1. Funcions de l'Agència. 101
4.2.2.2. Relacions amb el Consell i les consellerias..... 103
4.2.2.3. Situació administrativa de serveis especials 104
4.2.2.4. Disposició adicional primera de la Llei de Presupostos 104
4.2.3. Reglament de funcionament i règimen interior de l'Agència..... 104
4.2.3.1. Trámits fins la seua aprovació definitiva i entrada en vigor 112
4.2.3.2. Contingut definitiu del Reglament de funcionament i règim interior ... 107
4.2.4. Àmbit d'actuació material de l'Agència 107
4.2.5. Directiva (UE) del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019..... 109
4.3. Protecció de las persones denunciants..... 113
4.3.1. Introducció 113

4.3.2. Drets de les persones denunciants 114
4.3.2.1. Assessoría legal, confidencialitat, anonimat 114
4.3.2.2. Altres drets de les persones denunciants 117
4.3.2.3. Deures i responsabilitats de les persones denunciants 119
4.3.3. L'estatut de protecció de la persona denunciant 120
4.3.4. Les represàlies 122
4.3.5. Seguiment de la protecció de les persones denunciants 124
4.3.5.1. Actes de fustigació encuadrats dins de l'assetjament laboral 125
4.3.5.2. Compareixences als jutjats i tribunals 126
4.3.5.3. Repercusions económiques per exercici del dret de defensa 127
4.3.5.4. Canvis de lloc de treball 129
4.3.5.5. Conseqüències psicològiques 129
4.3.6. Resultats estadístics de la protecció a denunciants 130
4.3.6.1. Dades sobre protecció de persones denunciants corresponents a l'any 2019 131
4.3.6.2. Dades sobre protección de persones denunciants acumulades des de 2017 a 2019 134
4.3.6.3. Dades sobre els expedients en els cuals s'ha resolt concedir l'estatut de persona denunciant acumulats des de 2017 a 2019 138
4.4. Potestat sancionadora 140
4.5. Convenis i altres col·laboracions 142
4.6. Assessorament jurídic, secretaria de mesa de negociación i procediments contenciosos .. 143

5. Activitat institucional 146
5.1. Introducció 146
5.2. Actes organizats 147
5.2.1. Consell de Participación Ciutadana de l'Agència Valenciana Antifrau 148
5.2.2. Menció honorífica de l'Agència Valenciana Antifrau 150
5.3. La Xarxa estatal de d'oficines i agències de lluita contra el frau i la corrupció 151
5.4. Activitat nacional e Internacional 152
5.4.1. Signatura de convenis de colaboració 156
5.4.2. Comissió Nacional dels Mercats i de la Competència 157
5.4.3. Organització internacional EPAC/EACN 157
5.4.4. Organització internacional NEIWA 161
5.4.5. Relacions amb autoritats gubernamentals de Méxic 162
5.5. Assistència a actes 163
5.6. Conferències impartides 163
5.7. Entrevistes i reunions 166
5.8. Pàgina web de l'Agència i xarxes socials 169
5.9. Mitjans de comunicació 171
5.10. Relacions amb les Corts Valencianes 173
5.10.1. Preguntes parlamentaries dirigides a l'Agència 173
5.10.2. Compareixences del director davant de comissions parlamentaries 175

5.11. Publicacions en butlletins oficials 175

6. Administració, organització i recursos 181
6.1. Estructura organitzativa 181
6.1.1. Organigrama 182
6.1.2. Relacions de llocs de treball 183
6.1.3. Els processos de selecció de personal, ... 186
6.2. Gestió econòmica i contractació de l'Agència 192
6.2.1. Execució presupuestaria 2019 193
6.2.2. Contratació 202
6.3. Fiscalització externa de l'Agència. Exercici 2019 206

7. Conclusions i reflexions 207
7.1. Sobre la fallida de l'objectivitat i imparcialitat en l'exercici de funcions públiques 207
7.2. Sobre la necessària planificació institucional 210
7.3. Sobre la necessària integritat en tot el cicle de contractació pública 211
7.4. Sobre l'estratègia d'integritat pública en les empreses públiques, el cas de la EMT ... 212
7.5. Sobre els recursos humans de les administracions públiques i el seu sector públic. . 215
7.6. Sobre mesures per al rescabalament de danys i perjudicis causats al bé comú 218
7.7. Sobre la transparència de les despeses de grups parlamentaris i subvencions a partits polítics 220
7.8. Sobre la necessitat de transposar a Espanya la Directiva (UE) 1937/2019 Del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019 224

Annex I. Reglament de 27 de juny de 2019 de funcionament i règimen Interior de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana 227

Annex II. Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió 263

Índex de taules

Taula 1. Llínies estratègiques 23
Taula 2. Formació de l'Agència 2019 31
Taula 3. Formació interna de l'Agència 2019 35
Taula 4. Activitat de Docuforum, versió actualitzada "Corrupció: organisme nociu", en les Universitats de la Comunitat Valenciana, 2019 45
Taula 5. Denúncies presentades per àmbit subjetiu 57
Taula 6. Denúncies presentades segons el canal de comunicació 69
Taula 7. Denúncies presentades segons el territori 60
Taula 8. Denúncies presentades segons l'àmbit matèrial 61
Taula 9. Denúncies presentades segons la tipologia, condició o naturalesa del comunicant 63
Taula 10. Denúncies de persones físiques classificades per gènere 64
Taula 11. Estat de situació dels expedients d'análisi i investigació 69
Taula 12. Taula resum d'expedients tramitats en 2019 70
Taula 13. Actes amb participació de l'Agència 163
Taula 14. Conferències impartides per l'Agència 164
Taula 15. Entrevistes i reunions mantingudes pel director de l'Agencia 166
Taula 16. Entrevistes any 2019 172
Taula 17. Notes de premsa any 2019 173
Taula 18. Publicacions en boletins oficials any 2019 175
Taula 19. Llocs de treball adscrits a les unitats administratives en les quals s'organitza l'Agència 183
Taula 20. Processos de provisió de llocs de treball durant l'exercici 2019 187
Taula 21. Descripció d'unitats administratives, llocs de treball, la seua classificació i estat d'ocupació a 31/12/2017 187
Taula 22. Descripció d'unitats administratives, llocs de treball, la seua classificació i estat d'ocupació a 31/12/2018 188
Taula 23. Descripció d'unitats administratives, llocs de treball, la seua classificació i estat d'ocupació a 31/12/2019 189
Taula 24. Administració d'origen dels funcionaris de l'Agència, segons procedència 192
Taula 25. Pressupost de despeses exercici 2019 193
Taula 26. Pressupost d'ingressos exercici 2019 193
Taula 27. Execució del pressupost d'ingresos exercici 2019 195
Taula 28. Execució del pressupost de despeses exercici 2019 196
Taula 29. Comparativa estat execució a 31/12 de l'estat d'ingressos corresponent als exercicis 2019 i 2018 197

Taula 30. Comparativa estat execució a 31/12 de l'estat de despeses corresponent als exercicis 2019 i 2018 197
Taula 31. Resultat pressupostari exercici 2019 199
Taula 32. Situació i evolució dels fons del compte corrent 200
Taula 33. Dades del període mitjà de pagament a proveïdors 202
Taula 34. Acords marc de la Central de Compres de la Generalitat als quals l'Agència està adherida a 31/12/2019 203
Taula 35. Acords marc de la Central de Compres de l'Estat als quals l'Agència està adherida a 31/12/2019 203
Taula 36. Activitat contractual de l'Agència 204
Taula 37. Percentatge de volum pressupostari de l'1 de gener al 31 de desembre de 2019..... 205

Índex de gràfics

Gráfic 1. Denúncies amb entrada en l'Agència Valenciana Antifrau (2019) 25
Gráfic 2. Denúncies presentades per àmbit subjetiu 57
Gráfic 3. Denúncies presentades segons el canal de comunicació 59
Gráfic 4. Denúncies presentades segons el territori 60
Gráfic 5. Denúncies presentades segons l'àmbit material 62
Gráfic 6. Denúncies presentades segons la tipología, condició o naturalesa del comunicant.... 64
Gráfic 7. Denúncies de persones físiques classificades por género 65
Gráfic 8. Estat de situació dels expedients d'anàlisi i investigació..... 69
Gráfic 9. Distribució mensual del nombre de sol·licituds de protecció presentades en 2019 ... 131
Gráfic 10. Canal o mitjà de les sol·licituds de protecció presentades durant l'any 2019 ... 131
Gráfic 11. Nombre de sol·licituds de protecció presentades segons la mena d'administració, intitució o entitat afectada per la denúncia durant 2019..... 132
Gráfic 12. Nombre de sol·licituds presentades en 2019 segons la província en la qual se situa l'administració o entitat denunciada o investigada 132
Gráfic 13. Distribució sol·licituds de protecció presentades en 2019 segons la matèria objecte de denúncia 132
Gráfic 14. Distribució de sol·licitants de protecció segons la seua condició laboral corresponent al any 2019 133
Gráfic 15. Distribució de les sol·licituds de protecció de 2019 segons l'estat de tramitació d'expedients administratius a data 31 de desembre de 2019 133
Gráfic 16. Sol·licituds de protecció classificades per génere any 2019..... 133
Gráfic 17. Nombre de sol·licituts de protecció presentades des de la posada en marxa de l'Agència en novembre de 2017 fins 31 de desembre de 2019..... 134
Gráfic 18. Distribució mensual del nombre de sol·licituds de protecció presentades durant els anys 2017, 2018 i 2019 134
Gráfic 19. Canal o mitjà de presentació de les sol·licituds de protecció presentadas durant els anys 2017, 2018 i 2019 134
Gráfic 20. Nombre de sol·licituds de protecció presentades segons la mena d'administració, intitució o entitat afectada per la denúncia durant els anys 2017, 2018 i 2019..... 135
Gráfic 21. Nombre de sol·licituds presentades durant els anys 2017, 2018 i 2019 segons la província en la qual se situa l'administració o entitat denunciada o investigada 135
Gráfic 22. Distribució de sol·licituds de protecció presentades des de 2017 fins el 31 de desembre de 2019 segons la matèria objecte de la denúncia 136

Gráfic 23. Distribució de sol·licitants de protección segons la seua condició laboral corresponents als anys 2017, 2018 i 2019 137
Gráfic 24. Distribució de les sol·licituds de protecció de 2017, 2018 i 2019 segons l'estat de tramitació de l'expedient administratiu fins a la data 31 de desembre de 2019 137
Gráfic 25. Denunciants protegits per l'Agència a 31 de desembre de 2019 137
Gráfic 26. Sol·licituds de protecció classificades per génere dels anys 2017, 2018 i 2019..... 138
Gráfic 27. Canal o mitjà de presentació de sol·licituds respecte de les quals s'ha concedit l'estatut de persona denunciant anys 2017 a 2019 138
Gráfic 28. Províncies en la qual se situa l'administració o entitat denunciada o investigada (anys 2017 a 2019) 139
Gráfic 29. Segons el contingut de la denúncia realitzada pels denunciants protegits (anys 2017 a 2019)..... 139
Gráfic 30. Condició laboral dels treballadors als quals se li ha concedit l'estatut de persona denunciants (anys 2017 a 2019)..... 139
Gráfic 31. Persones denunciants protegides classificades por génere (anys 2017 a 2019) 140
Gráfic 32. Usuaris de la pàgina web per ciutats 170
Gráfic 33. Notícies amb esment a l'Agència por tipus mig any 2019 171
Gráfic 34. Nombre de llocs de treball de les unitats administratives de l'Agència des de la seua creació 186
Gráfic 35. Classificació i nombre de llocs de treball segons subgrup 190
Gráfic 36. Grau d'ocupació dels llocs de treball de l'Agència a 31/12/2017 191
Gráfic 37. Grau d'ocupació dels llocs de treball de l'Agència a 31/12/2018 191
Gráfic 38. Grau d'ocupació dels llocs de treball de l'Agència a 31/12/2019 191
Gráfic 39. Administració de procedència del personal funcionari de l'Agencia a 31/12/2019 ... 192
Gráfic 40. Percentatge sobre l'import del pressupost de licitació segons procediment de contractació 205
Gráfic 41. Percentatge sobre l'import de pressupost d'adjudicació segons procediment de contractació 206

01

Presentació

"La corrupció deteriora l'Estat de dret i impedeix el seu funcionament normal. Els principis que ho inspiren són amenaçats per la corrupció que s'empara en l'opacitat i el secretisme per a perpetuar-se, desvirtua l'essència de la democràcia i perverteix el sistema democràtic en servir-se de les regles de joc de la democràcia per a disposar de les institucions públiques i de quant és públic en benefici particular o personal".

Apartat II del Preàmbul a la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat Valenciana.

"Els Estats Part en la present Convenció, Preocupats per la gravetat dels problemes i les amenaces que planteja la corrupció per a l'estabilitat i seguretat de les societats en soscavar les institucions i els valors de la democràcia, l'ètica i la justícia i en comprometre el desenvolupament sostenible i l'imperi de la llei,"

Inici del preàmbul de la Convenció de les Nacions Unides contra la Corrupció, de 2003. Ratificada per Espanya en 2006.

La Memòria anual constitueix l'eina bàsica mitjançant la qual l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana dona compliment de manera ordinària al deure de rendir comptes, davant el parlament valencià, dels resultats de l'activitat realitzada durant l'exercici finalitzat en els termes que preveu l'article 22 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, i l'article 81 del seu Reglament de funcionament i règim interior. Aquesta activitat es desenvolupa en el compliment de la missió de l'Agència descrita en l'article 1, apartat 3, de la citada Llei 11/2016, consistent a previndre i erradicar el frau i la corrupció de les institucions valencianes i per a l'impuls de la integritat i de l'ètica pública a més del foment d'una cultura de bones pràctiques i de rebuig del frau i la corrupció en el disseny, execució i avaluació de polítiques públiques, així com de la gestió dels recursos

públics. Correspon a l'Agència la missió d'assistir, d'assessorar i de protegir a les persones que alerten, informen o denuncien fets que puguen donar lloc a l'exigència de responsabilitats legals mitjançant l'aplicació de l'Estatut de la persona denunciant, d'acord amb l'article 14 de la Llei 11/2016.

D'altra banda, la Memòria és el mitjà principal de rendir comptes a la ciutadania sobre la gestió de l'Agència, en els àmbits de la prevenció, investigació i avaluació de polítiques i de pràctiques relatives al frau i la corrupció en les administracions públiques valencianes i el seu sector públic instrumental, tot això en virtut del que es disposa en els articles 25 de la Llei i 24.3 d) del seu Reglament.

En una situació tan extraordinària i catastròfica com la pandèmia que estem vivint i que ha coincidit temporalment amb la tasca de concloure la redacció d'aquesta Memòria i presentar-la al parlament valencià, com a director i en nom de l'equip directiu i de la resta del personal funcionari de la institució, assumim la responsabilitat de complir, formal i materialment, amb el mandat legal, donant compte, de manera transparent i sotmesa a l'escrutini de les Corts Valencianes, de l'activitat desenvolupada al llarg de l'exercici 2019.

Presentar la Memòria en termini i forma, tenint en compte que es tracta d'una labor en la qual participen totes les àrees, és la millor expressió que l'Administració pot funcionar fins i tot en condicions tan adverses com les que estem vivint de confinament i treball telemàtic gràcies a la instauració de sistemes d'administració electrònica. Aquest ha sigut un dels objectius des de l'origen de l'Agència, dissenyar els llocs de treball perquè el seu personal funcionari poguera prestar servei des de qualsevol punt de la nostra geografia.

Aquesta és, doncs, la Memòria corresponent al tercer any de funcionament de l'Agència, el segon si ens referim a exercicis complets, i recull succintament algunes de les conclusions de les investigacions ja concloses, així com les circumstàncies singulars atesa la complexitat de l'assemblatge institucional com a òrgan de nova planta de control extern (OCEX) de les Administracions Públiques valencianes i els seus sectors empresarials, fundacionals i institucionals. Complexitat que és extensible a la laboriositat innovadora amb la qual s'han anat construint els procediments interns i l'arquitectura jurídic-organitzativa de l'entitat, que en 2019 ha tingut com a exponent destacable l'aprovació i publicació del Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència, el qual s'adjunta com a annex d'aquesta Memòria.

En l'àmbit de l'armadura jurídica per a la protecció de les persones que alerten, informen o denuncien fets i conductes relacionades amb el frau i la corrupció, cal destacar que el 26 de novembre de 2019 el Diari Oficial de la Unió Europea va publicar la Directiva (UE) 2019/1937, del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió, que el seu primer considerant diu:

"Les persones que treballen per a una organització pública o privada o estan en contacte amb ella en el context de les seues activitats laborals són sovint les primeres a tindre coneixement d'amenaces o perjudicis per a l'interés públic que sorgeixen en aqueix context. En informar sobre infraccions del Dret de la Unió que són perjudicials per a l'interés públic, aquestes persones actuen com a denunciants (conegudes col·loquialment en anglès per whistleblowers) i per això exerceixen un paper clau a l'hora de descobrir i previndre aqueixes infraccions i de protegir el benestar de la societat. No obstant això, els denunciants potencials solen renunciar a informar sobre les seues preocupacions o sospites per temor a represàlies. En aquest context, és cada vegada major el reconeixement, a escala tant de la Unió com internacional, de la importància de prestar una protecció equilibrada i efectiva als denunciants."

Aquesta Directiva, el text de la qual s'adjunta, ve a reforçar extraordinàriament la nostra Llei 11/2016 i el seu Reglament i, en conseqüència, s'enforteix la missió de l'Agència quant a autoritat responsable d'aplicar l'Estatut de persona denunciant. I també es consagra l'establiment de canals de denúncia interns i externs, confidencials i anònims, exactament com el que ja funciona en l'Agència des que es va posar a la disposició de la ciutadania en 2018. La Directiva obliga l'Estat espanyol a legislar la seua transposició en el termini de dos anys i no sols afectarà a totes les Administracions Públiques i els seus sectors instrumentals, sinó també a amplis sectors empresarials i financers. Per a avançar en aquesta transposició, la Presidència de la Comissió del Congrés dels Diputats d'Auditoria de la Qualitat Democràtica, Lluita Anticorrupció i Reformes Institucionals i Legals, ha sol·licitat la col·laboració de l'Agència.

La present Memòria també descriu la posada en marxa durant 2019 de programes formatius dirigits tant a personal funcionari, en col·laboració amb l'IVAP, com a estudiants de grau i postgrau en col·laboració amb les universitats valencianes. També la realització d'accions formatives dirigides a càrrecs electes tendents a previndre males pràctiques i promoure l'ètica pública.

L'Agència s'ha coordinat en 2019 per primera vegada, amb l'Administració General de l'Estat a través de l'Oficina Independent de Regulació i Control de la Contractació Pública adscrita al Ministeri d'Hisenda, i amb el Servei de Coordinació de Lluita Antifrau dependent de la Intervenció General de l'Estat, que és l'òrgan estatal de col·laboració amb l'OLAF. A més, s'han incrementat els contactes amb les Agències Antifrau europees a través de l'EPAC, European Partners Against Corruption, amb la participació en els seus grups de treball.

Per primera vegada també, en el context de casos de corrupció que s'estan instruint o investigant per l'autoritat judicial, el personal de l'Agència ha dut a terme informes pericials a petició de Jutjats d'Instrucció. Així mateix, s'ha mantingut l'estreta col·laboració amb la Fiscalia Anticorrupció i els Cossos de Seguretat de l'Estat, aportant coneixements especialitzats en matèria de gestió i procediments economicoadministratius.

Durant el passat exercici es va constituir, com a òrgan propi de l'Agència, el Consell de Participació, constituït per prestigioses organitzacions cíviques i personalitats destacades en la lluita contra la corrupció, per la transparència i per la defensa de l'ètica pública, donant compliment d'aquesta forma al mandat de la Llei 11/2016 quant a que l'Agència deu:

a) Promoure espais de trobada i intercanvi amb la societat civil per a recollir les seues aportacions (article 4, lletra n).
b) I rendir comptes a la ciutadania de la seua gestió en l'àmbit de la prevenció, investigació i avaluació de polítiques i pràctiques relatives al frau i la corrupció existent en les administracions públiques valencianes i el seu sector públic instrumental, servint-se de quants mitjans puguen ser suficients perquè la ciutadania puga estar degudament informada (article 25).

I finalment, destacar que en les últimes enquestes del CIS la percepció dels valencians de la corrupció s'ha desplomat fins a deu punts per davall de la mitjana espanyola i molt més per davall de la que recollien estudis anteriors a 2016. És un important indicador que mostra que s'està avançant en la recuperació de la confiança ciutadana en les administracions públiques i els seus representants, contribuint a la reducció de la hipoteca reputacional que tant de desprestigi i danys ha suposat per a les institucions valencianes. No obstant això, la corrupció és un risc perenne que cal afrontar des d'un canvi cultural i sociològic basat en l'aplicació d'estratègies preventives que impliquen reforçar la consciència cívica per una ètica pública que contribuïsca a recuperar la confiança ciutadana en les administracions i en els seus responsables públics.

Aquests són els reptes en els quals ens reafirmem des de l'objectivitat, el rigor, la imparcialitat, la prudència, la lleialtat institucional i el respecte al dret i la seguretat jurídica.

València, 30 de març de 2020

Joan A. Llinares Gómez
Director de l'Agència de Prevenció
i Lluita contra el Frau i la Corrupció
de la Comunitat Valenciana

02

Prevenció, formació i documentació

2.1. PREVENCIÓ, FORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

2.1.1. INTRODUCCIÓ

Aquest capítol de la Memòria està destinat a descriure les activitats de la Direcció de Prevenció, Formació i Documentació i dels serveis adscrits orgànicament a aquesta.

En la Memòria corresponent a l'any 2018, iniciem el relat de les actuacions d'aquesta direcció amb la descripció de les gestions realitzades i de les tasques pendents per a disposar dels recursos humans necessaris i començar a executar les tasques assignades. En aquest sentit, manifestàvem que aquest context d'inici havia condicionat el desenvolupament de les actuacions de la direcció.

En aquest exercici, durant el primer trimestre, el Servei de Prevenció va funcionar amb la directora de Prevenció, Formació i Documentació, que temporalment i durant el mateix període acumulava les funcions de la Direcció d'Anàlisi i Investigació. La titular de la prefectura del servei es va incorporar a l'abril i al novembre el servei va disposar d'una tècnica de prevenció, amb perfil juridicoeconòmic. Pel que fa al Servei de Formació, el servei va funcionar amb la directora i un tècnic de formació, i s'hi va incorporar un altre tècnic de formació al desembre, estant pendent de provisió la prefectura del servei. Al seu torn, la

prefectura del Servei de Documentació i Informes, també s'ha proveït a principis d'aquest 2020. Finalment, des del mes de juliol tenim el suport administratiu d'un cap de negociat comú per als tres serveis.

Les accions executades durant aquest any, el resum del qual passem a exposar, s'han pogut fer gràcies a la progressiva incorporació de personal.

La gradual obtenció de recursos humans, situació previsible en els inicis de qualsevol institució de nova creació, així com la necessària formació de les persones que s'incorporen a l'Agència, imprescindible per a consolidar un treball que siga útil i rigorós, són circumstàncies que continuen condicionant el ple desenvolupament de les funcions assignades a aquesta direcció, àmplies, heterogènies i de caràcter transversal.

En suma, esperem que la provisió definitiva i, en un futur pròxim, de tots els llocs de treball assignats a aquesta àrea, ens permeten desenvolupar plenament la nostra comesa, de manera que puguem, també, consolidar l'Agència en el seu conjunt. En aquest sentit, celebrem la dotació pressupostària consignada en el pressupost corresponent a l'exercici de 2020, per a disposar de tres llocs de treball addicionals de tècnic de prevenció i un lloc de treball de suport administratiu per a les tasques de documentació.

A continuació, passem a descriure les actuacions dels serveis de prevenció i formació, adscrits orgànicament a aquesta direcció.

2.1.2. SERVEI DE PREVENCIÓ. FUNCIONS

El Servei de Prevenció està destinat a complir el mandat encomanat a l'Agència de promoure la integritat i l'ètica públiques per al foment de les bones pràctiques i per a la prevenció dels riscos de la corrupció, fonamentalment en les matèries de contractació del sector públic, prestació i gestió de serveis públics, subvencions, urbanisme, funció pública i processos de presa de decisions.

Les funcions de l'Agència vinculades a les tasques pròpies del Servei de Prevenció estan descrites en l'article 4 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i

desenvolupades en els articles 19 i 27 del Reglament de règim interior i funcionament de l'Agència. En concret, ens referim a:

- La prevenció de possibles casos d'ús o destinació irregular de fons públics i de conductes oposades a la integritat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret.

- La prevenció i l'alerta en relació amb conductes del personal al servei de les entitats públiques que comporten l'ús o abús en benefici privat d'informacions que tinguen per raó de les seues funcions o que tinguen o puguen tindre com a resultat l'ús o la destinació irregular de fons públics o de qualsevol altre aprofitament contrari a l'ordenament jurídic.

- L'avaluació, en col·laboració amb els òrgans de control existents, de l'eficàcia dels instruments jurídics i les mesures existents en matèria de prevenció i lluita contra el frau i la corrupció, amb la finalitat de garantir els màxims nivells d'integritat, eficiència i transparència, especialment en matèria de contractació pública, procediments de presa de decisions, prestació de serveis públics i gestió dels recursos públics, i l'accés i la provisió en l'ocupació pública per a garantir el respecte als principis de publicitat, igualtat, mèrit i capacitat.

- Fer estudis i anàlisis de riscos previs en activitats relacionades amb la contractació administrativa, la prestació de serveis públics, les ajudes o les subvencions públiques i els procediments de presa de decisions, en col·laboració amb els serveis d'auditoria o intervenció.

- Fer funcions d'assessorament i formular propostes i recomanacions a les Corts, al Consell de la Generalitat i a les entitats incloses en l'àmbit d'actuació en matèria d'integritat, ètica pública i prevenció de la corrupció.

- Col·laborar amb els òrgans i els organismes de control intern i extern de l'actuació administrativa en l'establiment de criteris previs, clars i estables de control de l'acció pública.

- Altres actuacions el contingut i la finalitat de les quals puguen ser considerats accions preventives contra el frau i la corrupció, entre les quals destacaríem l'assessorament en l'elaboració de les estratègies per a fomentar els marcs d'integritat pública.

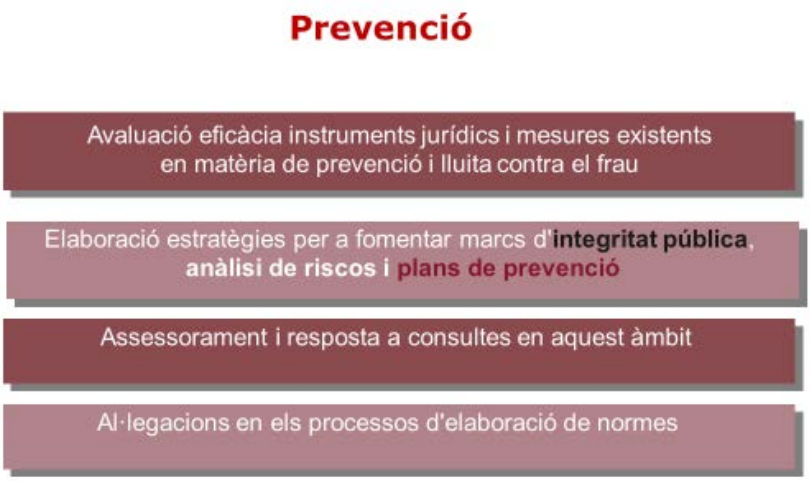

2.1.3. PLA ESTRATÈGIC DEL SERVEI DE PREVENCIÓ

En aquest exercici s'ha elaborat la proposta del Pla estratègic del Servei de Prevenció, de caràcter plurianual (2020-2024), aprovat pel director de l'Agència, en Resolució d'11 de desembre, el contingut del qual s'ha donat a conéixer a tot el personal de l'Agència.

El pla estratègic pretén servir de guia durant els pròxims anys, per a l'acompliment de les funcions assignades a l'Agència en l'àmbit de la prevenció, la integritat i l'ètica públiques, amb vocació d'actualització periòdica i adaptació a les necessitats que puguen sorgir, i condicionat a l'efectiva incorporació del nou personal assignat al servei.

El pla es proposa en el marc al qual hem fet referència en diverses ocasions: el de la creixent consciència social enfront de la corrupció, que ens exhorta a concebre-la com un risc real i permanent, que prové de múltiples causes, que pot activar-se en qualsevol moment i que amenaça els diversos àmbits de l'exercici de les potestats públiques.

La legítima demanda ciutadana de recuperar, amb la màxima celeritat possible, la qualitat i el bon funcionament de les institucions, l'actualitat d'un intens període de judicialització encara pendent dels casos de corrupció i la circumstància que la rendició de comptes i els sistemes de control que haurien d'haver funcionat no sempre ho han fet, determinen que, en la pràctica, s'haja apostat prioritàriament per les mesures correctives, deixant les preventives en un segon pla.

En aquest sentit, i en línia amb la recomanació del Consell de l'OCDE sobre integritat pública C(2017)5, adoptada el 26 de gener de 2017, a proposta del Comité de Governança Pública, el pla estratègic advoca per fomentar una perspectiva de prevenció que, si bé no eliminarà al 100% la probabilitat de pràctiques il·lícites que suposen risc de corrupció, sí que ens permetrà identificar-les i procurar gestionar-les adequadament.

Al costat d'aquesta perspectiva de prevenció i d'acord amb la doctrina més consolidada, en el pla estratègic també es considera que la millor manera de reforçar la integritat pública i previndre la corrupció en el sector públic és disposar d'una política global i coherent, sota un enfocament holístic i un tractament de conjunt, per la qual cosa també esdevé imprescindible promoure una cultura d'integritat pública que abaste no sols els servidors públics, sinó també el conjunt de la societat, amb la col·laboració del sector privat, la societat civil i les persones físiques.

Font: Recomanació del Consell de l'OCDE sobre estratègia d'integritat pública C(2017)5

La filosofia del pla és aconseguir cocrear una cultura de la integritat pública i de la prevenció del frau i la corrupció que siga real i efectiva en les institucions i entitats de la Comunitat Valenciana, que responga a les inquietuds de la societat civil i dispose del seu reconeixement i participació, en col·laboració amb altres òrgans de control (intern i extern), i amb les universitats, associacions i òrgans consultius de l'Agència.

La nostra visió és la de convéncer de la necessitat d'incorporar la cultura de la prevenció i de la integritat pública en el sector públic institucional valencià, en els seus servidors i sevidores públics i en les entitats privades perceptores de diners públics. Sense convicció interna i pròpia, no podrem minorar els riscos de clientelisme i de les potencials xarxes invisibles de corrupció. Les institucions han de perseguir la integritat pública, no sols per a evitar determinades sancions o penes, sinó per a minimitzar eficaçment i des del seu nucli els riscos de corrupció.

Amb aquestes premisses, el pla es construeix sobre els pilars de crear una estratègia d'integritat pública i anar desenvolupant un conjunt d'eines que les institucions puguen aplicar, atenent les seues respectives peculiaritats.

Per a això, ens proposem crear una metodologia general estàndard per a l'anàlisi de riscos, així com un contingut mínim dels plans de prevenció, amb una anàlisi prèvia exhaustiva dels principals riscos de corrupció contrastats, i acompanyar les institucions que així ho desitgen

en la importació a les seues respectives organitzacions, tenint en compte el seu diagnòstic de prioritats i contingències. Així mateix, elaborarem un model metodològic de codi ètic i de la resta d'elements que conformen els marcs d'integritat.

Altres línies estratègiques del pla s'orienten al pla científic, incloent-hi la realització d'investigacions, estudis i publicacions sobre sectors específics de risc de frau i de corrupció a la Comunitat Valenciana, que seran de pública difusió i consulta en el futur centre de documentació de l'Agència.

Així mateix, el pla preveu les funcions d'assessorament preventiu de l'Agència: recomanacions generals sobre prevenció, marcs d'integritat i ètica públiques; recomanacions específiques sobre les actuacions investigades que, si escau, ens derive la Direcció d'Anàlisi i Investigació; assessorament i resposta a consultes que plantege qualsevol interessat en relació amb les funcions preventives de l'Agència, contribuint així a dissipar dubtes en matèria de prevenció del frau, la corrupció i la integritat pública; suggeriments o al·legacions durant els processos d'elaboració de normes vinculades al marc d'actuació objectiu i subjectiu de l'Agència, per a coadjuvar en la millora de la qualitat normativa i convençuts que la millor mesura de prevenció és que la norma incorpore, des de la seua gestació, la perspectiva de la integritat pública.

Tot això, en col·laboració amb els òrgans consultius de l'Agència, les universitats, els òrgans de control intern i extern i la resta de persones i entitats interessades, a través de fòrums i punts de trobada que fomenten la nostra aposta per l'escolta activa, la participació i la cocreació.

El pla estratègic, que no té eficàcia normativa i vinculant, prioritza onze línies estratègiques d'actuació, definint per a cada una els seus principals objectius estratègics i la materialització d'aquests en accions concretes (objectius operatius), segons un cronograma estimat d'implementació. Amb la finalitat d'optimitzar la posada en pràctica del que s'ha planificat, s'estableix un sistema de seguiment i avaluació d'aquest. Amb caràcter informatiu, s'enumeren a continuació les línies estratègiques:

Taula 1.línies estratègiques

LE.1	**Reunir un equip tècnic especialitzat en les funcions de Prevenció**
LE.2	**Elaborar i publicar recomanacions generals sobre prevenció, marcs d'integritat i ètica públiques**
LE.3	**Elaborar recomanacions específiques en els expedients derivats per l'àrea d'anàlisi i investigació**
LE.4	**Identificar sectors de risc contrastat de corrupció**
LE.5	**Dissenyar una estratègia d'integritat pública com a marc i base d'elaboració d'eines de foment de marcs d'integritat i prevenció exportables a les organitzacions**
LE.6	**Elaborar Eines de foment de marcs d'integritat i prevenció (I): - Metodologia general i exportable d'anàlisi de riscos**
LE.7	**Elaborar Eines de foment de marcs d'integritat i prevenció (II): - Contingut mínim dels Plans de Prevenció de corrupció - Elaboració d'un codi ètic**
LE.8	**Realitzar investigacions, estudis i publicacions sobre sectors específics de risc de frau i corrupció a la Comunitat Valenciana**
LE.9	**Efectuar al·legacions o suggeriments durant els processos d'elaboració de normes que afecten a l'àmbit subjectiu de l'Agència**
LE.10	**Prestar assessorament i donar resposta a consultes sobre prevenció del frau, la corrupció i el foment de la integritat pública**
LE.11	**Col·laborar amb persones, entitats interessades, universitats i organismes de control en investigacions de Prevenció, la seua difusión, així com a proposar criteris previs, clars i estables de control de l'acció pública**

De manera paral·lela a la confecció i aprovació del pla estratègic, el Servei de Prevenció ja està recopilant i analitzant informació per a la seua execució.

Així, per exemple, aquest servei està analitzant els informes d'intervenció contraris a objeccions rebudes en l'Agència (article 218 TRLRHL), sistematitzant els supòsits d'enriquiment injust i contrastant-los amb la doctrina i la jurisprudència aplicables, així com amb les situacions descrites en les denúncies entrants en l'Agència sobre aquest tema. Tot això com a treballs preparatoris per a l'elaboració d'una futura recomanació general sobre aquest tema.

D'altra banda, també s'han investigat i sistematitzat les diferents metodologies de prevenció i anàlisi de riscos existents tant a escala nacional com internacional, treballs que serviran de base per a la proposta de metodologia i de contingut mínim de plans de prevenció. En aquest cas, aquesta recopilació ha servit per a elaborar el catàleg de riscos comuns en qualsevol

procés de presa de decisions, el contingut del qual hem desenvolupat en la recomanació dirigida als càrrecs electes locals sobre aquesta matèria, que descrivim en el següent epígraf.

2.1.4. RECOMANACIONS

En desenvolupament de les funcions de l'Agència dirigides a assessorar i formular propostes i recomanacions en matèria d'integritat i ètica públiques, i prevenció de la corrupció, en ocasió de la celebració de les eleccions locals i l'inici del mandat corporatiu, el Servei de Prevenció va elaborar una recomanació dirigida principalment als càrrecs electes locals, relativa a les eines de prevenció dels riscos de corrupció en el procés de presa de decisions (PR1/2019), que pot consultar-se en la pàgina web de l'Agència.

La recomanació es va difondre a tots els ajuntaments de la Comunitat Valenciana, a la Direcció General d'Administració Local, al Col·legi de Secretaris Interventors i Tresorers de València, Castelló i Alacant i a la Federació Valenciana de Municipis i Províncies.

Amb aquesta actuació l'Agència argumenta que el procés de presa de decisions en el qual participen els membres de les corporacions locals, que són els protagonistes legitimats democràticament per a això, no està exempt de riscos de corrupció. La recomanació emfatitza la importància de gestionar adequadament els riscos de corrupció en aquesta fase i suggereix als càrrecs electes que coneguen els principis i les eines que l'ordenament jurídic posa a la seua disposició per a minimitzar-los, amb ple convenciment de la seua utilitat, oportunitat i raó de ser.

En definitiva, l'objectiu és facilitar la informació que ajude a consolidar també les decisions polítiques des de la perspectiva de la integritat pública i a enfortir la confiança de la ciutadania en els poders i en les institucions públiques.

En aquest exercici, el Servei de Prevenció també ha exercit les funcions d'assessorament preventiu en col·laboració amb la Direcció d'Anàlisi i Investigació elaborant propostes de recomanacions específiques sobre determinades actuacions investigades. Concretament,

durant el 2019 es va col·laborar en relació amb les matèries de major risc de frau o corrupció, ateses les denúncies amb entrada en l'Agència:

Gràfic 1. Denúncies amb entrada en l'Agència Valenciana Antifrau (2019).

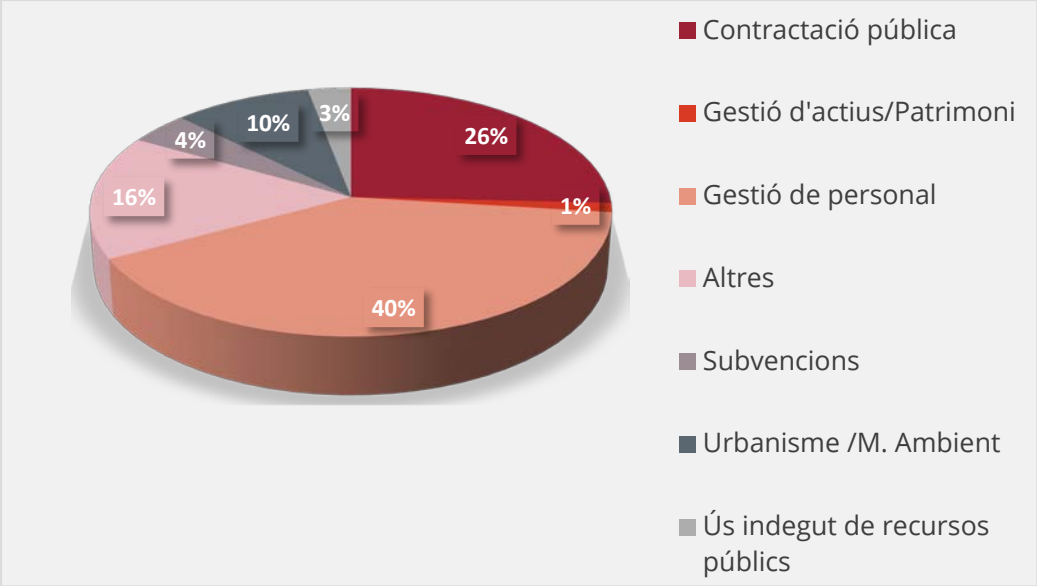

A títol enunciatiu es va formular una proposta de recomanació de prevenció, que es va incorporar a la resolució de conclusió de les actuacions d'investigació, sobre la necessària planificació en la contractació, la síntesi de la qual es reprodueix a continuació:

> "(...) Referent a això, es recomana que, amb l'oportuna planificació prèvia de les necessitats de l'òrgan de contractació, es promoga a partir d'ara la contractació del manteniment i reparació, de caràcter recurrent, licitant-se per algun dels procediments legals amb publicitat i concurrència (ja siga a través d'un procediment obert, amb licitació per lots, ja siga acudint a les noves modalitats del mateix que preveu la vigent Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic en el seu art. 159). D'aquesta manera, s'estarà actuant amb el màxim respecte no sols a la normativa europea i espanyola de contractació, sinó també als principis de bona gestió que han de presidir tota actuació pública (màximament quan es tracta del manteniment i conservació d'un bé de servei públic municipal...), per tal de propiciar, així mateix, una major eficiència en l'assignació dels recursos públics. No en va, l'adequat ús del contracte menor ha de circumscriure's a cobrir de manera immediata necessitats puntuals i d'escassa quantia perquè, en un altre cas, la restricció de la lliure concurrència amb eventuals minvaments en les economies d'escala no seria respectuosa amb el marc legal vigent ni amb el necessari impuls de la integritat en tot procés de contractació sufragat amb diners de la ciutadania. (...)"

Una altra de les propostes de recomanació de prevenció, que es va incorporar a la resolució de conclusió de les actuacions d'investigació, sobre les funcions del personal eventual, en els termes següents:

> "(...) Es recomana que es garantisca i, posteriorment, controle l'adequada assignació de funcions als càrrecs de confiança (personal eventual). En particular, es recorda que hauran d'assignar-se

a través de la plantilla municipal per a "funcions de confiança o assessorament especial". Aquestes funcions són diferents de les d'assessorament general, que es corresponen amb les comeses professionals d'emissió d'informes o dictàmens, jurídics o tècnics, en activitats pròpies i de caràcter permanent de l'Administració pública, pròpies del funcionariat de carrera i del personal directiu. D'aquesta manera, s'estarà actuant amb el màxim respecte a la normativa en matèria de funció pública, així com als principis d'imparcialitat, objectivitat, integritat i bona administració (...)"

2.1.5. PROPOSTES SOBRE DISPOSICIONS NORMATIVES

D'acord amb els articles 4.*f* de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, i 19.*h* del Reglament de funcionament i règim interior, l'Agència té la funció d'assessorar i formular propostes i recomanacions a les Corts, al Consell de la Generalitat i a les entitats incloses en el seu àmbit d'actuació en matèria d'integritat, ètica pública i prevenció i lluita contra la corrupció, sobre disposicions normatives vigents o en tràmit d'aprovació.

El 23 de juliol de 2019, el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* núm. 8597 va publicar l'anunci de la Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica en el qual s'informava del termini d'informació pública i audiència de la proposta de modificació de la Llei 8/2016, de 28 d'octubre, d'incompatibilitats i conflictes d'interessos de persones amb càrrecs públics no electes.

Entre altres aspectes, la proposta de modificació de la llei apunta la necessitat d'excloure del seu àmbit d'aplicació subjectiu les persones titulars de llocs el nomenament dels quals efectue el Consell i que no comporte retribució o no tinga atribuïdes funcions executives o directives, perquè no els siga exigible l'estricte règim d'incompatibilitats i obligacions derivades d'aquesta llei. La proposta de modificació afig, en aquest punt, que l'esperit de la llei es vincula a raons derivades de la dedicació al càrrec, al control sobre un possible enriquiment indegut o un conflicte d'interessos, "circumstàncies, totes aquestes, de difícil, si no impossible, concurrència en nomenaments amb les característiques d'aquests".

A l'empara del mandat esmentat i en la fase d'informació pública i audiència del projecte de llei, l'Agència va formular les seues observacions a la proposta de modificació de la Llei 8/2016, de 28 d'octubre, que directament o indirectament guarden relació amb els àmbits sobre els quals recauen les funcions que la Llei 11/2016, de 28 de novembre, atribueix a l'Agència.

En aquest sentit, formulem aquests suggeriments en valorar que les situacions de conflictes d'interés poden afectar la imparcialitat i l'objectivitat amb què han d'actuar els servidors públics, i són un dels riscos més importants de frau i corrupció. D'ací la importància d'una bona regulació del fenomen, que aporte seguretat jurídica, així com d'una gestió adequada d'aquestes situacions.

Aquestes observacions es van dirigir a la Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica, per a la seua lliure consideració, amb la voluntat de coadjuvar en la millora de la qualitat normativa i amb el convenciment que una adequada mesura de prevenció és que la norma incorpore, des del moment de la seua gestació, la perspectiva de la integritat pública.

En concret, observem que el caràcter honorífic o el desenvolupament de funcions no retribuïdes no eviten el risc d'incórrer en situació de conflicte d'interés en l'exercici de les funcions del càrrec, en qualsevol procés de presa de decisions que es participe. Al seu torn, també indiquem que l'article 3 del Decret 65/2018, de 18 de maig, que desplega la llei que es proposa modificar, ja ofereix una solució perquè complir amb el règim d'incompatibilitats i conflictes d'interés per part de càrrecs no remunerats no siga tan onerós, cosa que garanteix que la resta del marc continue sent aplicable.

Per això, assenyalem que cal ser especialment acurats en la regulació de qualsevol règim d'excepcionalitat (i/o graduació de la seua aplicació) del marc normatiu vigent que regula el règim d'incompatibilitats i conflictes d'interessos de persones amb càrrecs públics no electes.

En aquest sentit, considerem que cal vetlar perquè qualsevol modificació de la llei que ens ocupa s'adeqüe a una interpretació sistemàtica de l'ordenament jurídic, així com integrada amb la norma que es vol modificar i amb la normativa de desplegament, evitant generar inseguretat jurídica i, sobretot, tenint en compte també el seu esperit i la voluntat del legislador de regular les situacions de conflictes d'interés, segons la descripció que, d'aquest, es determina en el seu article 3:

> "S'entén per conflicte d'interessos aquella situació en què, per acció o omissió, incorre un càrrec públic no electe que, vinculat per un deure de servei a l'interés general, subordina aquest interés general al seu interés particular o alié en forma d'ànim de lucre pecuniari o en espècie, fins i tot en el cas que no aconseguira amb la seua acció o omissió el seu propòsit."

En l'informe sobre el resultat del procés del tràmit d'audiència, la Conselleria va manifestar:

> "(...) Es participa en el fet que podria haver-hi risc que les persones que siguen nomenades per a exercir càrrecs honorífics o no retribuïts pogueren arribar a incórrer en situació de conflicte d'interessos, però no és menys cert que aquesta "capacitat d'influència" que se'ls podria pressuposar caldria fer-la extensiva, també, a un elevat nombre de persones que no estan incloses en l'àmbit d'aplicació de la Llei 8/2016 i que mantenen un contacte directe o indirecte amb les persones que, per ocupar un alt càrrec, sí que ho estan. A més, l'excepcionalitat de nomenaments d'aquestes característiques no pot ser deslligada de les funcions que exerciran les persones que siguen nomenades, i es procurarà que estiguen allunyades d'àmbits de gestió o decisió que pogueren afectar o, fins i tot, ser susceptibles d'utilitzar-se en benefici d'interessos privats.

Valorant-se i compartint-se plenament la filosofia manifestada per l'Agència quant a la millora de la qualitat normativa i l'adopció de mesures de prevenció i reforç de la integritat pública, les al·legacions formulades per aquesta no s'accepten a l'efecte de la modificació positiva dels preceptes de la Llei 8/2016, de 28 d'octubre (...)".

2.1.6. CONSULTORIA, DIFUSIÓ I ALTRES COL·LABORACIONS

El Servei de Prevenció té entre les seues funcions la de prestar assessorament i resposta a les consultes que plantege qualsevol persona en relació amb les funcions preventives de l'Agència, contribuint així a dissipar dubtes en matèria de prevenció del frau, la corrupció i la integritat públiques.

A títol enunciatiu, durant aquest exercici s'han mantingut trobades, entre altres, amb representants del Consorci de Residus V5-COR i de l'Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals (EPSAR), que van plantejar sol·licituds d'acompanyament per a elaborar i aplicar plans de prevenció, pendents de concreció, en línia amb la tesi que vam exposar en la Memòria corresponent a l'any 2018,, relativa al necessari impuls del marc d'integritat del sector públic instrumental de la Generalitat Valenciana.

Així mateix, s'han mantingut trobades amb representants de la Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica per a valorar una possible col·laboració i acompanyament en l'elaboració d'una proposta de codi ètic per als servidors públics de la Generalitat i del seu sistema de seguiment i avaluació.

El Servei de Prevenció ha col·laborat en l'elaboració de continguts i en la impartició, com a ponents, de diverses accions formatives dutes a terme per l'Agència, la descripció més detallada de les quals es relata en l'epígraf corresponent al Servei de Formació. En concret, ha participat amb la ponència "Abans, durant i després del contracte: integritat", del curs sobre "Integritat i prevenció en la contractació pública a la Comunitat Valenciana", en col·laboració amb l'IVAP.

També ha participat amb la ponència "Integritat pública en l'exercici del càrrec", en el curs "Dival Directia càrrecs electes", organitzat per la Diputació Provincial de València. Aquesta ponència pren com a punt de partida la recomanació general sobre els riscos contraris a la integritat pública en el procés de presa de decisions, per a després abordar aquests riscos en cada una de les àrees de pràctica més judicialitzades per corrupció (contractació, subvencions, funció pública, urbanisme, patrimoni, pressupostos, etc.) i finalitzar amb una descripció dels mecanismes existents per a la seua prevenció.

Des de la Direcció de Prevenció, Formació i Documentació també s'ha participat en activitats de caràcter institucional, per a donar a conéixer què és l'Agència i les seues funcions, per exemple difonent i facilitant informació sobre el funcionament de la Bústia de Denúncies,

així com per a fomentar i participar en fòrums d'opinió sobre matèries vinculades a les funcions de prevenció, com pot ser la transparència i el foment de la publicitat activa de la informació pública.

En aquest sentit, l'1 d'abril l'Agència va participar en la Jornada Whistleblowing 2019: Tecnologies, Procediments i Experiències, organitzada per la càtedra de Transparència de la Universitat Politècnica de València, en la taula de debat sobre les eines tecnològiques: denúncies anònimes i segures, amb una ponència sobre la Bústia de Denúncies. Aquesta ponència també es va impartir el 27 de setembre, en el marc del grup de treball sobre noves formes de prevenció i lluita contra el frau, de les XIII Trobades Tècniques OCEX (organismes de control extern), celebrades a València i organitzades per la Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana.

D'altra banda, l'Agència ha col·laborat en l'organització i ha participat en el "Focus group sobre els efectes de l'aplicació de la Llei de transparència. Reptes i oportunitats", que es va celebrar el 13 de desembre, organitzat per l'Observatori de Governança, Transparència i RSC de la Universitat Cardenal Herrera i el Laboratori de Periodisme i Comunicació per a la Ciutadania Plural de la Universitat Autònoma de Barcelona.

En aquesta jornada van participar representants d'entitats i administracions públiques valencianes vinculades a les funcions de transparència, publicitat activa de la informació pública, administració electrònica i innovació pública, amb l'objectiu de crear i consolidar un grup de debat sobre la transparència i la qualitat de la informació de les administracions públiques.

2.2. SERVEI DE FORMACIÓ

2.2.1. FUNCIONS

El Servei de Formació desenvolupa les accions necessàries per a complir amb les funcions de l'Agència relatives a:

- La formació dels servidors públics en matèria d'integritat i ètica públiques;
- La realització de programes de sensibilització de la ciutadania;
- La capacitació tècnica i formació continuada del personal de l'Agència.

L'Agència ha de contribuir a crear una cultura social de rebuig de la corrupció i la formació ètica és un dels components fonamentals de qualsevol estratègia per a previndre la corrupció i millorar la integritat pública.

D'acord amb el Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència, el Servei de Formació ha de desenvolupar programes, guies formatives i assessorament especialitzat en matèria de lluita contra el frau i la corrupció.

Les accions formatives poden dirigir-se als servidors públics, a les empreses i a les entitats que es relacionen amb l'Administració, a l'alumnat de l'Educació Secundària, Batxillerat, graus, postgraus universitaris i, en general, a les persones i als col·lectius que tinguen interés en la matèria.

Les accions es desenvolupen en col·laboració amb els òrgans competents en la formació de servidors públics, els universitaris, les organitzacions i col·legis professionals o qualsevol altra entitat d'educació superior.

2.2.2. PLA DE FORMACIÓ 2019-2020 DE L'AGÈNCIA

Des del primer moment de creació i posada en marxa, l'Agència ha incorporat l'eina de la formació com a eix bàsic per al seu desenvolupament i evolució.

En la Memòria de l'exercici 2018 relatem les accions formatives i de difusió dutes a terme, amb major intensitat a partir del mes d'abril, quan el servei i la direcció a què aquest està adscrit va començar a disposar de recursos humans.

La descripció, síntesi i avaluació d'aquestes activitats, així com les conclusions obtingudes, ens va permetre articular noves propostes, en un projecte de pla de formació, de caràcter bianual, per a articular un model de formació ètica:

- D'acord amb les recomanacions que sorgeixen de l'anàlisi comparada de diversos models de formació ètica en el nostre àmbit d'actuació, que també referenciem en la Memòria de l'any 2018;
- A partir d'un disseny participat pel conjunt de professionals de l'Agència, a través de la tècnica de l'enquesta i mitjançant el debat i posterior aprovació del projecte per part del Consell de Direcció;
- Que pretén afavorir la competència i la cohesió interna;
- Amb la voluntat i el convenciment ple de la necessària coordinació interinstitucional per a la seua execució, que afavorisca sinergies i rendibilitat d'esforços, des de la independència de l'Agència.

El Pla de Formació 2019-2020, aprovat per resolució del director de l'Agència el 26 de febrer de 2019, presenta una oferta de formació interna i externa, amb un ordre de priorització consensuat, amb el corresponent cronograma, una metodologia per a identificar les necessitats formatives i una descripció dels elements estructurals per al seu desenvolupament (comissió d'assessorament docent; personal formador, gestió de

processos documentals, coordinació institucional, gestió de l'homologació i l'acreditació, etc.).

El Pla de Formació ens ha permés assentar les bases del treball del servei per a començar a donar resposta a les necessitats formatives detectades, de major transcendència per als servidors públics i per al conjunt de la societat. Enguany avaluarem la seua execució i valorarem la reformulació, si escau.

2.2.3. FORMACIÓ INTERNA

El Pla de Formació 2019-2020 determina les accions de formació interna en tres àmbits d'actuació, d'acord amb el model de gestió que es vol impulsar i què s'ha de fer o saber per a complir-los:

- Institucional: millora del funcionament de l'equip
- Departamental: millora dels coneixements específics de cada àrea de treball
- Instrumental: millora de la capacitació professional

Taula 2. Formació Interna de l'Agència 2019

Institucional	Departamental	Instrumental
• Seminari sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agència Valenciana Antifrau • Conferència Manuel Villoria «Combatir la corrupción»	• Urbanisme, planificació, contractació i riscos de corrupció • Espai Compliance: El denunciant desemparat • III Congrés de Compliance en el Sector Públic • Contractació Pública i Compliance • Els contractes menors i les seues alternatives • La reforma de la comptabilitat pública de la Generalitat Valenciana: Adaptació al PGCP 2010	• Principals Novetats de la Llei Orgànica sobre Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals • Llenguatge inclusiu en valencià • Cursos de valencià • Cursos Administració electrònica I-II • Seminari de gestió documental AVA

2.2.3.1. FORMACIÓ INSTITUCIONAL

L'objectiu d'aquest enfocament és establir les bases per a la millora del funcionament de l'equip de professionals de l'Agència.

Es dona preeminència a la millora de la gestió del conjunt de l'organització, mitjançant el treball sobre aspectes relacionats amb el treball col·laboratiu, transversal i transparent, que fomente la proximitat, la participació i, al mateix temps, el reconeixement de l'autonomia. I, de manera especial, per les característiques de l'Agència, posseeixen valor de manera prioritària la seguretat en tots els seus vessants (informació, física i psicològica), així com, una gestió eficaç de les dinàmiques de grup.

L'any 2019 destaquem en aquest àmbit dues accions, pel seu caràcter transversal en l'organització:

- 24 de maig. **Conferència del Dr. Manuel Villoria: "Combatre la corrupció"**. En aquesta activitat, el catedràtic de Ciència Política i de l'Administració va proposar una reflexió conjunta sobre els aspectes més significatius de la lluita contra el frau i la corrupció davant del fòrum (26: 17 dones i 9 homes) dels professionals de l'Agència. Duració: 2 hores.

- 17 de juny. **Seminari sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agència Valenciana Antifrau.** Activitat per a donar a conéixer l'Agenda 2030, els ODS i reflexionar sobre el paper de l'Agència en el seu compliment, amb un estudi detallat de les metes de l'objectiu 16 i de l'objectiu 17 i la generació d'aliances per al compliment dels ODS. La participació del conjunt de l'Agència (27: 18 dones i 9 homes) va permetre una anàlisi en profunditat sobre la temàtica amb una valoració final molt positiva (8,7/10). Duració: 5 hores.

2.2.3.2. FORMACIÓ DEPARTAMENTAL

La formació departamental pretén la millora de l'eficiència especialitzada. A partir d'identificar i prioritzar les necessitats dels equips de professionals de cada direcció i unitat administrativa de l'Agència, aborda de manera específica els temes d'estudi per a aprofundir i actualitzar coneixements.

L'any 2019, destaquem en aquest àmbit les següents accions:

- 13 de febrer. **X Jornada Urbanisme, planificació, contractació i riscos de corrupció**. Organitzada per l'Agència de Transparència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. L'objectiu de la jornada era abordar de manera interdisciplinària com aconseguir un bon govern i una bona administració en l'exercici de l'activitat urbanística i econòmica que se'n deriva, i alhora informar sobre els riscos penals derivats de l'exercici de les autoritats i dels funcionaris públics, i del sector privat, en l'àmbit urbanístic i en matèria de contractació. A aquesta jornada va assistir un professional de la Direcció d'Anàlisi i Investigació, especialista en temes d'urbanisme, amb una valoració molt positiva de l'activitat (9/10). Duració 5 hores.

- 12 i 13 de març. **Jornades "Espai Compliance: el denunciant desemparat".** La Comissió Nacional de Valors i la Competència va organitzar a Madrid aquestes jornades amb la participació de (2 dones) representants de la Direcció d'Assumptes Jurídics. Amb una valoració molt positiva de l'activitat (9/10). Duració: 4 hores.

- 27 de març. **II Congrés de Compliance en el Sector Públic.** El congrés està destinat a debatre sobre com incorporar en les organitzacions públiques eines i estratègies de *compliance*, com a conjunt de procediments i bones pràctiques per a identificar i classificar els riscos operatius i legals i establir mecanismes interns de prevenció, gestió, control i reacció enfront d'aquests. La representació de l'Agència va ser de la responsable de la Direcció de Prevenció, Formació i Documentació. Duració: 10 hores.

- De l'1 al 3 d'abril. **Curs sobre contractació pública i *compliance***, organitzat per ADEIT. Al cap d'un any des de l'entrada en vigor de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, s'analitza el grau de compliment i implantació de la contractació electrònica i les mesures adoptades en la pràctica per a evitar el frau en la contractació i els conflictes d'interés. Participen professionals (7 dones) de tres direccions de l'Agència: Assumptes Jurídics, Anàlisi i Investigació i Administració. Valoració global molt positiva (8/10). Duració 16 hores.

- 27 de maig al 23 de juny. **Curs sobre el contracte menor, alternatives (en línia).** Hi van participar 7 professionals de l'Agència (6 dones i 1 home), organitzat per COSITAL Network. Duració: 40 hores.

- 11 i 12 de novembre. Curs: **La reforma de la comptabilitat pública de la Generalitat Valenciana: adaptació al PGCP 2010**, organitzat per l'ADEIT. Hi van participar dues dones, de l'àrea d'Administració de l'Agència. Duració: 15 hores.

2.2.3.3. FORMACIÓ INSTRUMENTAL

La formació instrumental està destinada a la millora de la capacitació professional del personal de l'Agència. Té a veure amb coneixements i habilitats professionals necessàries en l'àmbit de l'Administració pública, per a garantir-ne la bona gestió: Idiomes; administració digital i seguretat; comunicació i normativa bàsica.

L'any 2019 s'han dut a terme les següents activitats:

- 25 i 26 de febrer. **Curs sobre principals novetats de la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals (LOPD-GDD), organitzat per ADEIT.** Participació de sis membres (4 dones i 2 homes) de tres direccions de l'Agència: Assumptes Jurídics, Anàlisi i Investigació i Administració, amb una valoració global de 6,5. Duració: 15 hores

- 12 i 13 de març. **Jornades "ESPAI COMPLIANCE: el denunciant desemparat".** La Comissió Nacional de Valors i la Competència va organitzar a Madrid aquestes jornades amb la participació de (2 dones) representants de la Direcció d'Assumptes Jurídics. Amb una valoració molt positiva de l'activitat (9/10). Duració: 4 hores.

- 28 de maig al 27 de juny. **Curs Inclusiu en Valencià (en línia)**. Amb la participació d'1 representant de l'Agència. Organitzat dins del Pla de Formació de la Diputació Provincial de València. Duració 6 hores.

- Per Resolució del lletrat major de les Corts Valencianes, de 8 de novembre de 2019, el personal de l'Agència forma part de la convocatòria de **cursos de valencià** de la Direcció de Política Lingüística i Gestió del Multilingüisme, gestionada per les Corts en la campanya 2019-2020. Els cursos, en els seus diferents nivells, han permés l'accés a la formació del valencià a 22 membres de l'Agència, 18 dones i 4 homes.

- Els dies 18 i 25 de setembre es van celebrar, a la seu de la UNED a València, dos tallers de 5 hores per a un primer grup de professionals de l'Agència sobre la **Introducció a l'Administració Electrònica (I)**. En aquesta primera fase, en què es van impartir aspectes més generals, per part de l'empresa GUADALTEL, encarregada del desenvolupament de l'aplicació informàtica en l'Agència, hi van participar 14 professionals (5 dones i 9 homes) amb una valoració molt positiva (8,3/10).

- 27 i 28 de novembre. **Seminari de Gestió Documental**. Formació vinculada al projecte de confecció d'un sistema de gestió documental en el context d'implantació de l'administració electrònica en l'Agència. Es va abordar el concepte de gestió documental i els instruments per a desenvolupar-la, com gestionar la informació en les organitzacions, el concepte d'arxiu, amb la intenció que participe tot el personal de l'Agència en el procés de transformació digital. Hi van participar tots els efectius de l'Agència: 29 (18 dones i 11 homes) Duració: 6 hores, amb una valoració molt positiva (8,94/10).

- Els dies 10 i 12 de desembre es van celebrar, a la seu de la UNED de València, dos nous tallers sobre **Administració Electrònica (II)** en què es va avançar en els continguts de les diferents fases superades del projecte informàtic: catàleg de procediments, gestió d'expedients i exercicis pràctics. El grup de participants de l'Agència va ser de 14 professionals (10 dones i 4 homes). En aquestes sessions es va evidenciar una falta de desenvolupament de l'aplicació en relació amb les necessitats de l'Agència, que es va traduir en una impossibilitat d'execució de les pràctiques anunciades i una molt deficient valoració final (3,5/10).

Taula 3. Formació interna de l'Agència 2019

FORMACIÓ INTERNA DE L'ÀMBIT INSTITUCIONAL							
Activitat	Data	Nre. assistents	Dones %	Homes %	Temps (h)	Assist. x h	Val. (0-10)
Conferència Dr. Manuel Villoria "Combatre la corrupció"	24/5	26	65 %	35 %	2	52	-
Seminari Objectius de Desenvolupament Sostenible	17/6	27	66 %	34 %	5	135	8,7
FORMACIÓ INTERNA DE L'ÀMBIT DEPARTAMENTAL							
X Jornada Urbanisme, Planificació, Contractació i Riscos de Corrupció	13/2	1	-	100 %	5	5	9
Espai Compliance: el denunciant desemparat	12-13/3	2	100 %	-	4	8	9
II Congrés de Compliance en el Sector Públic	27/3	1	100 %	-	10	10	-
Curs Contractació Pública i Compliance	1-3/4	7	100 %	-	16	112	8
Curs Alternatives al Contracte Menor, en línia	25/5 -23/6	7	86 %	14 %	40	280	-
La reforma de la comptabilitat pública de la Generalitat: adaptació al PGCP 2010	11-12/11	2	100 %	-	15	30	-
FORMACIÓ INTERNA DE L'ÀMBIT INSTRUMENTAL							
Curs sobre novetats Llei de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals	25-26/2	6	67 %	27 %	15	90	6,5
Curs Inclusiu en Valencià, en línia	28/5 -27/6	1	100 %	-	6	6	-
Cursos de valencià	12/2019	22	82 %	18 %	4	88	
Introducció a Administració Electrònica (I)	18 i 25 /9	14	36 %	64 %	5	70	8,3
Administració Electrònica Avançat (II)	11 i 12/12	14	71 %	29 %	5	70	3,5
Seminari de Gestió Documental	27 i 28/11	29	62 %	38 %	6	174	-
	Total	**159**	**74 %**	**26 %**		**1.130**	**7,6**

De mitjana s'han fet **37,6 hores** de formació interna per professional de l'Agència.

2.2.4. FORMACIÓ EXTERNA

D'acord amb les línies de treball consensuades i formalitzades en el Pla de Formació de l'Agència 2019-2020, la formació externa i els programes de sensibilització s'expliquen en funció dels seus diferents destinataris.

Així doncs, podem distingir les activitats dirigides als empleats públics dels dos àmbits més importants de la funció pública: la Generalitat Valenciana i les administracions locals.

D'altra banda, destaquem les accions de formació especialitzades cap a la població en processos de formació acadèmica.

En el cas de la Universitat s'han desenvolupat dos tipus d'estratègies:

- Elaborar material audiovisual i després difondre'l en el marc de l'activitat acadèmica, amb identificació prèvia dels departaments dels diferents graus seleccionats a les universitats de la Comunitat Valenciana que pogueren estar interessades a participar en aquesta estratègia.

- Establir les bases de col·laboració amb el Vicerectorat de Projecció Territorial i Societat de la Universitat de València, per a desenvolupar un projecte d'activitats formatives per al bon govern i la ciutadania, en el territori valencià, vinculat al programa "UNISOCIETAT".

En l'àmbit preuniversitari, a partir de la reflexió compartida del Consell de Participació, també s'han formulat les bases per a llançar propostes formatives dirigides a la població general i, sobretot, cap a la població més jove. I en aquest mateix sentit, s'obri també l'opció de treballar per la integració curricular amb la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, com a tancament de l'esquema.

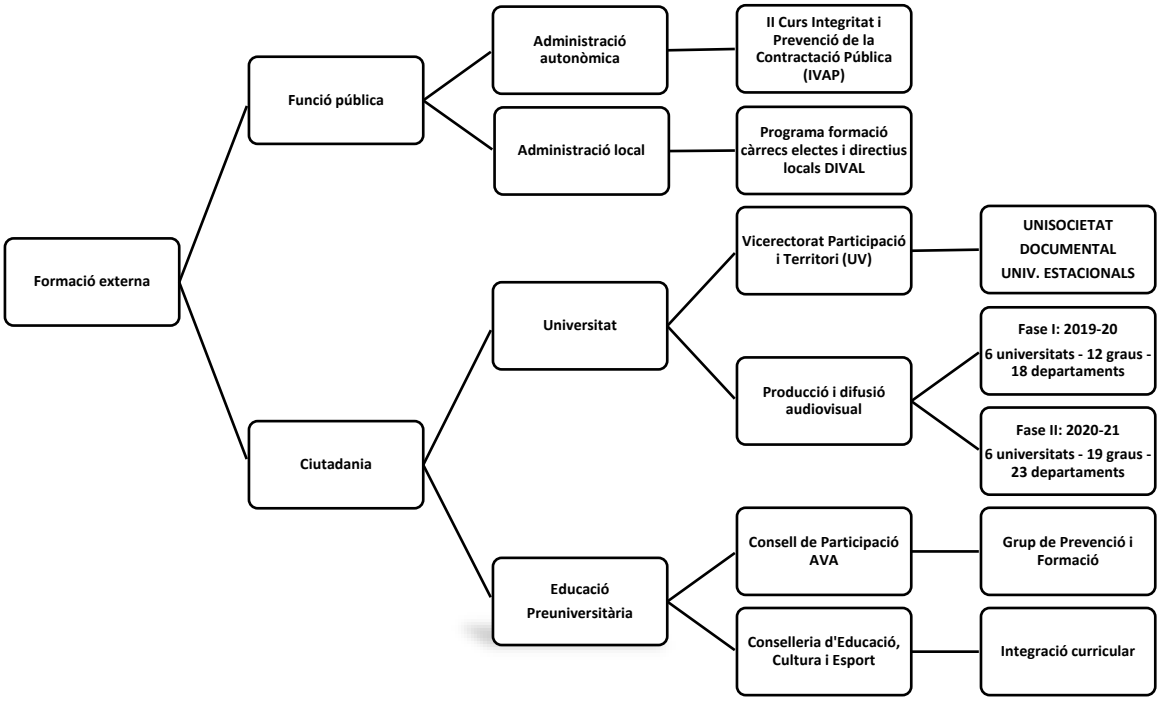

A continuació, passem a exposar els aspectes més rellevants de cada una d'aquestes línies de treball.

2.2.4.1. FUNCIÓ PÚBLICA

A. GENERALITAT VALENCIANA

- 26 i 27 de setembre, la directora de Prevenció, Formació i Documentació de l'Agència va participar en les XIII Trobades Tècniques OCEX (òrgans de control extern), organitzades per la Sindicatura de Comptes, amb la ponència "L'experiència de la Bústia de Denúncies en l'Agència Valenciana Antifrau i en altres oficines antifrau i bon govern". Amb una participació de 232 professionals d'11 comunitats autònomes en les jornades i 86 en el grup de treball "Noves formes de prevenció i lluita contra el frau", en què es va impartir la ponència.

- 18, 19, 25 i 29 novembre, es va celebrar la segona edició del curs organitzat en col·laboració amb l'IVAP (Institut Valencià d'Administració Pública) sobre **"Integritat i prevenció en la contractació pública",** de 20 hores. El curs el van impartir professionals de l'Agència, juntament amb la Dra. Ángeles Jareño, catedràtica de Dret Penal de la Universitat de València. Els 20 alumnes (16 homes i 4 dones) pertanyents a unitats administratives de les diferents conselleries de la Generalitat van valorar molt positivament el curs (8,94/10).

B. ADMINISTRACIONS LOCALS

26 de novembre. 5a sessió del **Programa de formació de càrrecs electes 2019**, en l'itinerari d'acollida a càrrecs electes locals organitzat per la Diputació Provincial de València. En aquesta sessió va participar com a ponent la cap del Servei de Prevenció de l'Agència i van assistir el seu director juntament amb la directora de Prevenció, Formació i Documentació. Hi van assistir uns 100 participants (30 dones i 70 homes), de 15 comarques, amb una valoració global molt positiva (4,3/5).

2.2.4.2. CIUTADANIA

En aquest àmbit de la població general no relacionada directament amb la gestió pública, les opcions d'intervenció s'han orientat, d'una banda, al sector universitat, per a la capacitació tècnica i el foment de la responsabilitat social de la població universitària, de manera prèvia a la seua possible incorporació al servei públic, per exemple. I d'altra banda, a establir les bases per a dirigir-nos a la població més jove, amb elements de formació que fan referència a valors i comportaments, individuals i col·lectius, lligats amb els drets humans i la justícia social. Amb aquesta perspectiva s'han identificat diferents vies d'actuació.

A. UNIVERSITATS

L'Agència reconeix la Universitat com la institució de referència que acumula tot el potencial del coneixement i l'excel·lència en la capacitació de les noves generacions de servidors públics i, per això, pretén acostar-se i oferir el seu esforç, des del respecte a la integració en els programes docents, per a la millora de l'estudi i la difusió dels temes vinculats amb la integritat en la gestió pública i el respecte pel bé comú en la nostra comunitat.

Tal com hem comentat, una de les funcions de l'Agència és proposar programes de sensibilització, elaborar i gestionar accions i guies formatives especialitzades en matèria d'integritat i ètica pública, així com de prevenció del frau i la corrupció.

En aquest marc, l'Agència va plantejar dues accions diferenciades: d'una banda, la presentació, per a la seua difusió i ús, d'un material audiovisual elaborat per l'Agència, com a base per a ressaltar els temes relacionats amb la prevenció i lluita contra el frau i la corrupció. En aquest cas, amb un doble objectiu: afavorir la sensibilització en temes d'ètica de la gestió pública de l'alumnat i establir aliances amb els departaments universitaris que permeten potenciar xarxes d'actius en la lluita contra la corrupció i el frau.

Per un altre, la integració de les seues propostes formatives i de sensibilització dins del **programa "UNISOCIETAT"**, vinculat amb el Vicerectorat de Participació i Projecció Territorial de la Universitat de València.

A.1. CREACIÓ I DIFUSIÓ DE MATERIAL AUDIOVISUAL

En la Memòria de l'any 2018, en l'apartat destinat a descriure els actes organitzats per l'Agència, explicàvem la projecció del documental *La corrupció, organisme nociu*, de Pandora Box TV, acompanyat d'una conferència a Castelló, Alacant i València.

Enguany, la projecció del documental s'ha dut a terme a la seu de CCOO PV i amb la col·laboració d'ACICOM (Associació Ciutadania i Comunicació). L'acte va tindre lloc el 22 de març, amb una afluència de 20 assistents que van participar en un col·loqui posterior. Duració: 3 h.

Aquest documental va ser la base per a una posterior adaptació d'aquest, en què se'n va reduir la duració a 30' i se'n van actualitzar els continguts fins al 2019, mitjançant una taula redona amb membres de l'Agència junt amb persones vinculades al món de la lluita contra el frau i la corrupció.

L'objectiu final era la creació d'una eina pedagògica, en format audiovisual, per a acompanyar les activitats formatives i de sensibilització en l'àmbit educatiu, de les entitats socials i del conjunt de la ciutadania.

CORRUPCIONORGANISMONOCIVO, S.L., com a empresa propietària dels drets d'autor i de la propietat intel·lectual, va cedir els permisos i drets d'autor, així com la llicència de drets d'explotació i projecció il·limitats, d'aquesta nova peça audiovisual de 40' a l'Agència Valenciana Antifrau.

El documental es va elaborar entre els mesos d'abril i juliol, i comprenia les següents fases: lliurament remuntatge documental; tasques de preproducció; rodatge Mesa de Reflexió en Agència Valenciana Antifrau; primera maqueta i muntatge definitiu.

Així doncs, el nou documental relata l'experiència sentida de persones alertadores, juntament amb el debat d'experts sobre les diverses facetes del fenomen de la corrupció, en format de taula redona, que es reprén l'any 2019, a partir de les funcions de l'Agència Valenciana Antifrau.

A partir de la finalització de l'audiovisual i durant el mes d'agost, es va confeccionar l'estratègia de la seua difusió en l'àmbit universitari de tot el territori de la Comunitat Valenciana per al curs 2019-2020.

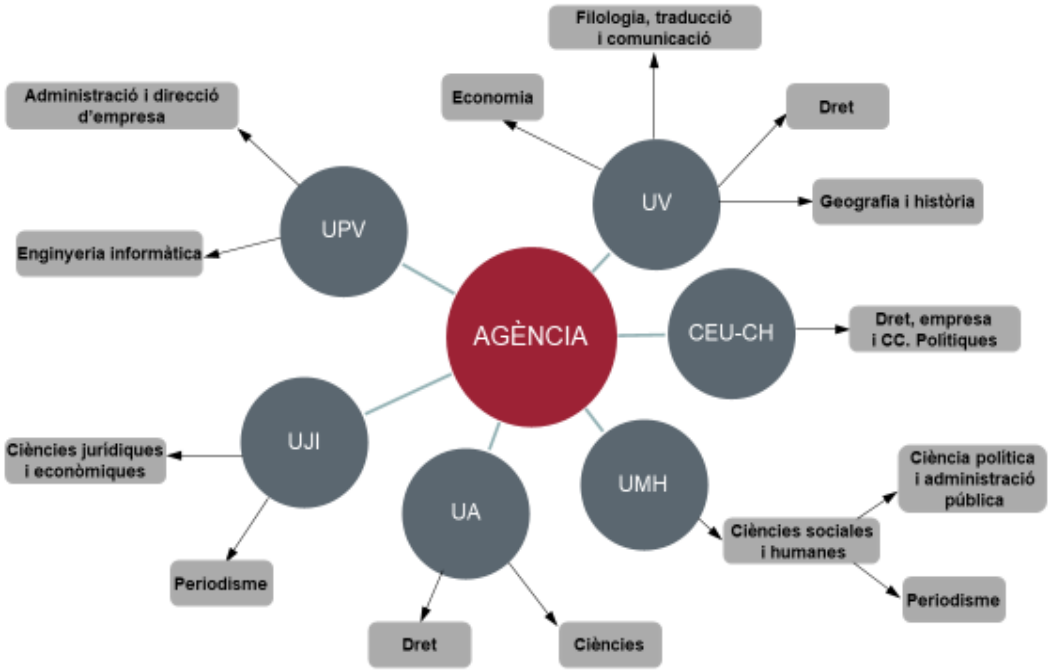

L'estratègia proposa dues fases de difusió. En la primera es van seleccionar 12 graus i 18 departaments de les 5 universitats de la Comunitat Valenciana, per al període acadèmic 2019-2020. La segona fase preveu la col·laboració amb 19 graus i 23 departaments en el mateix àmbit universitari, per al curs 2020-2021.

Paral·lelament, es va establir contacte de manera escalonada amb els tres nivells de representació i responsabilitat acadèmica.

En primer lloc, amb els rectorats de cada una de les universitats, per a presentar l'Agència, la identificació de graus i l'objecte de la proposta (difusió del documental i generació de debat amb els alumnes i els departaments implicats).

Posteriorment, el marc i objecte de l'activitat es va presentar als deganats dels graus seleccionats.

Finalment, la presentació i oferiment de la proposta als departaments identificats més vinculats al seu contingut, per a valorar i integrar l'audiovisual, si així ho consideraven, en la seua guia docent o en les activitats complementàries, amb la participació de l'Agència.

Els graus i departaments triats en la fase 1, corresponent a l'any acadèmic 2019-2020, es mostren en el següent quadre:

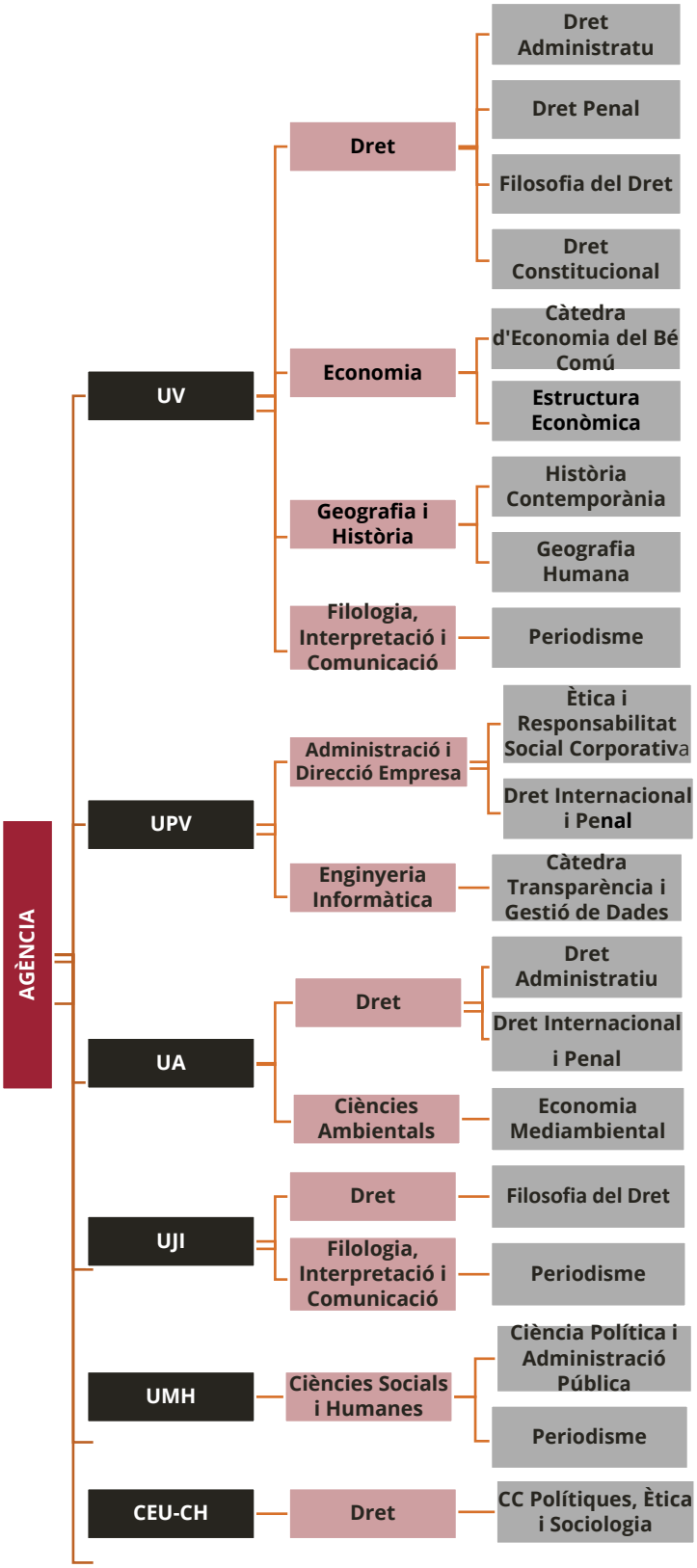

Una vegada comunicada aquesta proposta, al llarg de l'últim trimestre de l'any s'han desenvolupat les següents accions.

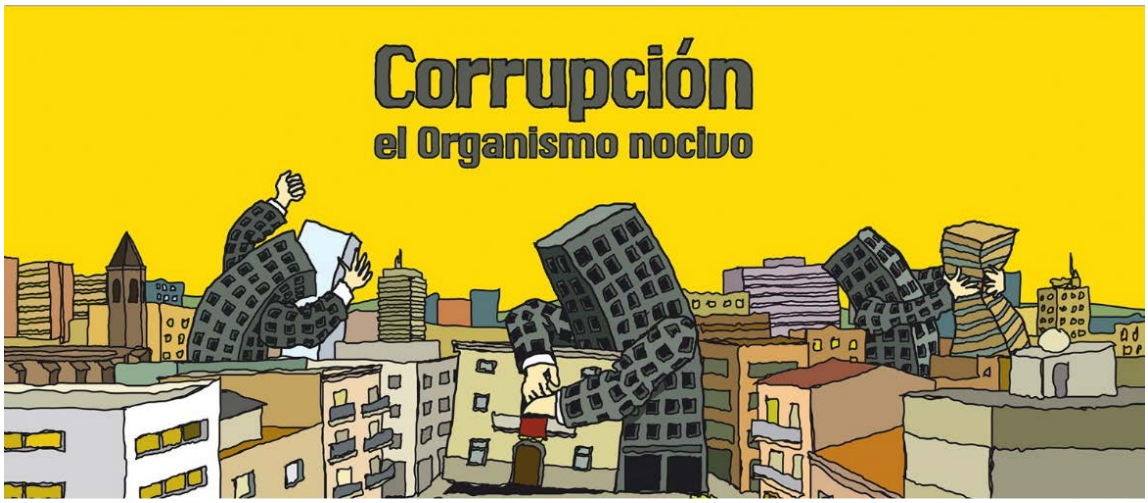

A.1.1. UNIVERSITAT MIGUEL HERNÁNDEZ

Va ser el primer centre universitari que va donar resposta a la sol·licitud de col·laboració i, per mitjà del Departament de Ciències Socials i Humanes, es va tindre accés al desenvolupament de dues sessions de Docufòrum a partir de la versió actualitzada del documental *Corrupció: agent nociu*:

a) El 7 d'octubre, la directora de Prevenció, Formació i Documentació de l'Agència participa en una jornada sobre transparència i govern obert, a la Facultat de Ciència Socials i Jurídiques d'Orihuela. Va haver-n'hi 26 (14 dones i 12 homes). La jornada organitzada pel Departament de Ciències Socials i Humanes, en col·laboració amb la Conselleria de Transparència i Participació Ciutadana, en virtut del conveni amb la UMH, va ser l'oportunitat per a la presentació del material audiovisual elaborat per l'Agència i va permetre el primer debat amb alumnes juntament amb professorat de la UMH i professorat extern que exposava. La ponència va tindre com a títol: "L'exemplaritat i la transparència: instruments per a previndre la corrupció".

b) El 22 de novembre, al campus d'Elx, es va celebrar el Docufòrum amb alumnes de les assignatures de Comunicació Política i Opinió Pública, junt amb alumnes d'Ètica i Deontologia Professional, dels graus de Periodisme i Ciències Socials i Jurídiques. En total van ser 80 participants (50 dones i 3 homes). La sessió la va dirigir la directora de Prevenció, Formació i Documentació de l'Agència.

A.1.2. UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

La proposta inicial que es va comunicar tant al rectorat com als respectius deganats va ser la presentació del format del Docufòrum en alguns departaments dels graus de Dret, Economia i Geografia i Història. Finalment, la seqüència de les sessions va ser la que segueix:

a) 18 d'octubre, al Saló de Graus de la Facultat de Dret, es va organitzar un Docufòrum amb el títol "Corrupció: organisme nociu. L'exemplaritat i la transparència: eines per a previndre la corrupció". Els assistents van ser: alumnes de Dret Administratiu II, doble grau de Dret i Administració i Direcció d'Empresa, juntament amb un nombrós grup d'alumnes de Ciència Política i de l'Administració (3r i 4t cursos). La sessió va ser dirigida pel coordinador de grau de Ciències Polítiques i va tindre la presència del director de l'Agència en la introducció i el debat. Assistents: 100 alumnes (50 dones i 50 homes).

b) 10 de desembre, es va celebrar un Docufòrum amb el títol: "Una mirada al futur. L'exemplaritat i la transparència: eines per a previndre la corrupció". Amb la projecció del documental en aquest cas per als alumnes del màster de Gestió de Finances Corporatives, dins del grau d'Economia. Hi van assistir 29 alumnes (14 dones i 15 homes). La coordinació va ser duta a terme pel responsable de la càtedra d'Economia del Bé Comú de la Facultat d'Economia, amb la presència del director de l'Agència.

c) La Facultat de Geografia i Història va participar a través de catedràtic de Geografia Humana Joan Romero, en el Docufòrum organitzat a la Facultat de Dret, el 18 d'octubre. Està previst, per al primer quadrimestre de 2020, celebrar dues sessions coordinades pel Departament d'Història Contemporània i pel de Geografia.

d) Queden pendents també per al curs acadèmic 2019-2020 altres sessions de difusió a la Facultat de Dret (departaments de Dret Penal i Filosofia de Dret); Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació (grau de Periodisme), entre altres possibles.

e) En el marc de relació i col·laboració entre l'Agència i la Universitat de València, s'ha establit un conveni marc l'especificació del qual serà desenvolupada en relació amb el programa "UNISOCIETAT", del Vicerectorat de Participació i Territori.

A.1.3. UNIVERSITAT JAUME I

El contacte inicial amb el Rectorat de l'UJI va portar a la planificació i desenvolupament de diverses activitats:

a) 15 de novembre. Amb el Departament de Filosofia i Sociologia de la Facultat de Ciències Humanes i Socials es va establir una sessió de Docufòrum amb alumnes dels graus de Periodisme i Comunicació Audiovisual. El Docufòrum va portar com a títol "L'Agència Valenciana Antifrau: el periodisme enfront de la corrupció". Amb una participació d'uns 88 alumnes (53 dones i 35 homes).

b) Amb el Vicerectorat d'Estudiantat i Compromís Social, s'ha projectat la realització d'activitats per a la segona part del curs 2020, al voltant de dos esdeveniments: "Pràctica UJI" en la recepció de nous alumnes i les "Colònies juridicoeconòmiques".

c) També han sorgit ja diverses línies d'estudi i reflexió conjunta, com bústies de denúncia; mapa de riscos i prevenció en el turisme local; codis ètics, etc.

A.1.4. UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA

La col·laboració amb la UPV s'ha establit en dues propostes inicials:

a) 4 de desembre es va dur a terme el Docufòrum amb la projecció del documental. La coordinació la va fer la càtedra de Transparència i Gestió de Dades de l'Escola Tècnica Superior d'Informàtica (ETSINF). El perfil va ser d'alumnes de pràctiques d'Informació i Documentació Administrativa; grau de Gestió i Administració Pública; obert als alumnes de la Facultat d'Administració i Direcció d'Empreses, i alumnes del màster de Gestió de la Informació de l'ETSINF. Amb una assistència de 57 alumnes (35 dones i 22 homes).

b) La segona està planificada per al primer trimestre de 2020, coordinada pel Departament de Projectes d'Enginyeria, de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials, dins d'una assignatura sobre Ètica Professional dirigida a un grup d'alumnes del Curs d'Enginyeria Biomèdica.

c) De manera complementària, l'1 d'abril participem en la Jornada Whistleblowing 2019: Tecnologies, Procediments i Experiències. Organitzada per la càtedra de Transparència i Gestió de Dades a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Informàtica de la Universitat Politècnica de València. Jornada molt especialitzada, amb participació de representants nacionals i internacionals, relacionant amb diferents aspectes de la denúncia de corrupció i el tractament de la figura de l'alertador. Hi van intervindre com a ponents de l'Agència, el seu director i la directora de Prevenció, Formació i Documentació, que van fer les seues presentacions davant d'un fòrum d'uns 100 assistents. Duració 6 hores.

A.1.5. UNIVERSITAT CEU-CARDENAL HERRERA

Els contactes amb la Universitat CEU-CH es van establir sobre la base de tres línies de col·laboració: a) la difusió del documental produït per l'Agència; b) la participació en l'Observatori de Governança i Transparència, i c) l'establiment d'un conveni marc que donara cabuda a futures opcions de treball conjunt.

a) El 7 de novembre de 2019, de la mà del director de l'Agència es presenta el documental *Corrupció: l'organisme nociu*. Després de la visualització, es dona pas a un

torn de preguntes. A la sala hi ha representats alumnes de Ciències Polítiques, Periodisme i Publicitat. Un total de 132 alumnes (80 dones i 54 homes). L'activitat va ser coordinada per l'Observatori de Governança i Transparència i el Departament de Ciències Polítiques, Ètica i Sociologia d'aquesta universitat.

b) 13 de desembre de 2019, amb la col·laboració de l'Observatori de Governança, Transparència i RSC de la Universitat CEU Cardenal Herrera i del Laboratori de Periodisme i Comunicació per a la Ciutadania Plural, de la Universitat Autònoma de Barcelona, es va organitzar una jornada FOCUS GROUP, en què va participar l'Agència, amb l'objectiu principal de consolidar un grup de debat sobre la transparència i la qualitat de la informació de les administracions públiques. FOCUS GROUP sobre els efectes de l'aplicació de la Llei de transparència. Reptes i oportunitats. Els nous indicadors INFOPARTICIPA a la Comunitat Valenciana. El mapa de mitjans de comunicació i el seu finançament.

A.1.6. UNIVERSITAT D'ALACANT

Amb la Universitat d'Alacant es va establir contacte amb els responsables del Departament de Dret Internacional Públic i Dret Penal de la Facultat de Dret i amb el Departament d'Estudis Jurídics d'Estat, dins de l'Institut Universitari de l'Aigua i Ciències Ambientals. Estant a l'espera de la planificació d'alguna activitat de difusió de l'Agència en la segona part del curs acadèmic de 2019-20.

Taula 4. Activitat de Docufòrum, versió actualitzada "Corrupció: organisme nociu", a les universitats de la Comunitat Valenciana, 2019

UNIVERSITAT MIGUEL HERNÁNDEZ						
Grau	Departament	Data	Perfil alumnes	Nre.	Dones %	Homes %
Ciències Socials Dret	Ciències Socials i Humanes	7/10	Ciències Socials i Dret	26	60 %	40 %
Periodisme Ciències Socials		22/11	Comunicació Política i Opinió Pública; Ètica i Deontologia Professional	80	63 %	37 %
UNIVERSITAT VALÈNCIA						
Dret D G Dret-ADE Ciències Polítiques	Administratiu II Ciència Política i Administració	18/10	Dret administratiu Ciències Política i Administració	100	50 %	50 %
Economia	Càtedra Economia del Bé Comú	10/12	Màster Gestió de Finances Corporatives	29	50 %	50 %
UNIVERSITAT JAUME I						
Periodisme Comunicació Audiovisual	Filosofia i Sociologia	15/11	Periodisme Comunicació Audiovisual	88	60 %	40 %

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA						
Gestió Administració Pública ADE	Càtedra de Transparència i Gestió de Dades	4/12	Informació i Documentació Administrativa ADE i màster de Gestió	54	60 %	40 %
UNIVERSITAT CEU SAN PABLO-CARDENAL HERRERA						
Ciències Polítiques, Periodisme i Publicitat	Departament Ciències Polítiques, Ètica i Sociologia	7/11	Ciències Polítiques, Periodisme i Publicitat	132	60 %	40 %
			Total	**509**	**58 %**	**42 %**

B. UNISOCIETAT

Es tracta d'un programa d'acció en el territori de la Universitat de València (UV) que, en síntesi, pretén, a través d'un conveni específic entre la UV i els diferents municipis, connectar la disposició del coneixement de l'àmbit de la Universitat amb les necessitats sentides d'informació qualificada de la ciutadania amb un format de difusió adaptat. Aquesta confluència també permet que institucions especialitzades com l'Agència puguen integrar-se en el model per a fer arribar els principals conceptes del seu interés per a la sensibilització i la formació de la ciutadania en general.

Amb aquesta finalitat, el 14 d'octubre de 2019 es va signar un conveni marc de col·laboració entre la Universitat de València i l'Agència Valenciana Antifrau, a fi d'establir un marc d'actuació per a la col·laboració en activitats de formació de personal, d'investigació aplicada i de visibilitat a través del vicerectorat o els vicerectorats competents.

Dins d'aquest marc es desplegarà un conveni específic entre el Vicerectorat de Projecció Territorial i Societat i l'Agència Valenciana Antifrau per al desenvolupament del projecte "Activitats formatives per al bon govern i la ciutadania en el territori valencià". La projecció d'activitats que motivaran el conveni s'inclourà en tres programes: a) UNISOCIETAT: conferències en 12 seus de l'àmbit territorial de la Universitat de València; b) DOCUFÒRUM: realització d'un audiovisual; c) UNIVERSITATS ESTACIONALS: accions formatives a les 20 seus vinculades també a l'àmbit de la UV.

Està previst desenvolupar el contingut d'aquest conveni al llarg de l'exercici 2020.

C. EDUCACIÓ PREUNIVERSITÀRIA

L'enfocament per a la prevenció del frau i la corrupció en àmbits preuniversitaris abasta des d'edats pròximes al cicle d'ensenyament superior fins a l'època acadèmica més primerenca. És, per tant, un ventall molt ampli i amb unes orientacions que se suposen molt diferents i que han de tractar-se amb formats i tractaments de continguts molt particularitzats segons els trams etaris.

En aquest context, hi ha definides dues àrees de treball que permetran aprofundir en l'elaboració de propostes formatives i de sensibilització. D'una banda, l'oportunitat que genera la creació i posada en marxa del **Consell de Participació** de l'Agència, i, d'una altra, l'activació d'un treball d'acompanyament en la **integració curricular** dels preceptes bàsics de la prevenció del frau i la corrupció, amb els responsables de la política educativa de la Generalitat.

En la sessió constitutiva del Consell de Participació es va acordar la constitució d'un grup de treball sobre prevenció i educació. Les opcions de reflexió conjunta i generació de línies d'estudi i proposta de treball sobre sensibilització i formació es podran concretar mentre aquest grup de treball, coordinat per la Direcció de Prevenció, Formació i Documentació, vaja establint la seua composició, calendari de reunions periòdiques i la definició dels seus objectius específics.

Un exemple de les accions que es poden generar, es tracta de fer contactes amb UNICEF i el seu programa "Ciutats amigues de la infància", que promou els consells de participació infantil, d'acord amb la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència, a l'efecte de treballar per la realització d'activitats amb aquests col·lectius.

La línia de treball sobre integració curricular es vol desenvolupar en 2020 i la seua activació a través de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport de la Generalitat suposa per a l'Agència una oportunitat de traslladar les seues premisses en la prevenció i lluita contra el frau i la corrupció i, per tant, les que puguen generar-se en el Consell de Participació, sobre el col·lectiu més jove de la nostra societat.

2.2.5. PRINCIPALS RESULTATS

1. Les activitats de formació han seguit el marc operatiu del Pla de Formació de l'Agència, que estableix un major equilibri entre les activitats de formació interna i externa.

2. La formació interna s'ha desenvolupat fonamentalment en el primer semestre de l'any. La major activitat formativa s'ha fet en relació amb els àmbits departamental i instrumental.

3. La formació interna s'ha projectat en 14 activitats formatives, amb una participació de 159 assistents, de predomini femení (74%) enfront del masculí (26%); un total de 1.130 hores lectives que han suposat la realització, de mitjana, de 37,6 hores de formació interna per professional de l'Agència en 2019. La valoració dels cursos avaluats ha tingut una mitjana de 7,6 sobre 10.

4. La formació externa, partint del Pla de Formació, ha assentat la definició de les principals línies de desenvolupament de futur: *A*) Capacitació de la funció pública (Administració autonòmica i local); *B*) Propostes específiques per a la ciutadania (població universitària, preuniversitària i general).

5. La formació externa ha vist una implementació de la seua activitat en la segona meitat de 2019, incloent-hi la planificació de noves propostes per a 2020.

6. Dins de la formació externa, destaca l'elaboració i difusió de material audiovisual que ha permés la presentació de l'Agència en l'àmbit universitari en tasques de sensibilització. S'ha contactat amb les sis universitats de la Comunitat Valenciana, 12 graus i 18 departaments. S'han desenvolupat 7 activitats de Docufòrum, en 5 de les 6 universitats del territori. L'assistència ha sigut de 509 alumnes, 58% del gènere femení i 42% del masculí.

7. També cal destacar la signatura d'un conveni marc amb la Universitat de València que ha propiciat la definició d'una proposta per a integrar les accions formatives de l'Agència amb el programa "UNISOCIETAT" del Vicerectorat de Projecció Territorial i Societat, amb un propòsit d'impacte als principals municipis de la província de València per al 2020.

03

Anàlisi i investigació

3.1. PRESENTACIÓ

Pel que fa a la Direcció d'Anàlisi i Investigació, la millora de la seua actuació s'ha aconseguit a través del procés d'ampliació, consolidació i estabilització de plantilla d'empleats públics, lligat de manera paral·lela i simultània amb l'elaboració i la depuració dels processos interns que han repercutit en una millora substancial de la tramitació del procediment d'anàlisi i investigació, que corregeix en gran manera els desfasaments de tramitació provocats per l'augment de la càrrega de treball de l'àrea.

En efecte, l'evolució estadística del nombre de denúncies i, per tant, d'expedients d'anàlisi i investigació tramitats, des de l'inici de l'Agència en 2017 fins a l'inici de 2020, data d'elaboració d'aquesta Memòria, indica de manera reveladora que l'activitat de l'àrea d'Anàlisi i Investigació pot haver arribat al punt de consolidació, ja que l'increment percentual de denúncies rebudes en 2017 en relació amb el 2018 ja no s'ha mantingut en l'anualitat 2019

En 2017 es van iniciar un total de 35 expedients, i s'ha passat a tramitar un total de 181 expedients en l'anualitat 2018. No obstant això, aquest increment s'ha contingut en l'anualitat 2019, en què s'han iniciat un total de 168 expedients, un 7% inferior al nombre de l'anualitat anterior. Aquesta dada pot considerar-se com un indici d'estabilització dels volums de treball de l'Àrea.

En els apartats següents d'aquest capítol s'exposaran detalladament els resultats que s'acaben d'oferir, així com uns altres que resulten d'interés especial, alguns dels quals ja s'han exposat anteriorment en la Memòria de l'anualitat 2018 i que s'actualitzaran amb l'evolució corresponent de les dades en 2019. Així mateix, s'hi incorporen noves taules que recullen l'evolució de la situació dels expedients iniciats en l'Àrea d'Anàlisi i Investigació i les maneres de terminació dels expedients iniciats.

Durant l'any 2019 s'han concentrat els esforços en l'Àrea d'Anàlisi i Investigació en l'establiment i l'homogeneïtzació dels protocols i els procediments seguits en l'Àrea, de manera que s'ha pogut aconseguir una millora ostensible en les disfuncions de tramitació que es produïen. Un dels objectius prioritaris de la Direcció d'Àrea per a l'anualitat 2020 serà intentar mantindre i millorar el nivell d'eficiència amb el qual es tracten els assumptes denunciats, de manera que puguen aconseguir-se els estàndards i els terminis de tramitació que la Llei de creació de l'Agència preveu, la qual cosa redundarà en un benefici superior no sols per a la mateixa Agència, sinó també per a la societat en general, mitjançant l'anàlisi i l'estudi dels assumptes en terminis inferiors als que la mateixa llei fixa com a màxims. Cal destacar, en aquest àmbit, l'aprovació i la publicació de la Resolució de 27 de juny de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual s'aprova el Reglament de funcionament i règim interior d'aquesta, en desenvolupament de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, que ha de regular detalladament en el títol VI el procediment d'investigació, i desenvolupar el que estableix el capítol II de la Llei fundacional de l'Agència.

L'avaluació de l'acompliment durant l'anualitat 2019 ha demostrat que els components de la Direcció d'Anàlisi i Investigació tenen un component tecnicojurídic fort, amb especialització en diferents sectors de l'activitat administrativa, com ara l'urbanisme, el medi ambient, els recursos humans, la fiscalització econòmica i comptable, el règim pressupostari, la transparència i el procediment administratiu comú.

Rep un interés especial en aquest aspecte la coordinació que s'ha instrumentalitzat a través de les comissions interdepartamentals de les diferents àrees en què es divideix l'actuació de l'Agència, i són més rellevants les realitzades en l'àmbit de la prevenció i les realitzades en l'àmbit de la protecció del denunciant, aspectes que enllacen de manera directa amb l'àmbit de les investigacions que tramita l'Àrea.

Com a novetat, en aquesta Memòria 2019 s'inclou una descripció detallada de l'organització de l'Àrea d'Anàlisi i Investigació, així com un esquema de funcionament i tramitació del procediment d'anàlisi i investigació, que inclou un apartat específic relatiu al seguiment de les recomanacions que s'han efectuat després de la finalització dels expedients tramitats corresponents, i un nou apartat que recull de manera resumida i sintètica un compendi de les actuacions d'investigació realitzades durant l'anualitat 2019 i que s'han considerat com més rellevants o de més interés quant a la seua publicació.

Finalment, es farà referència a la col·laboració que ha dut a terme l'Agència durant l'anualitat 2019 en suport o auxili tècnic a altres òrgans administratius o jurisdiccionals.

3.2. MARC JURÍDIC, FUNCIONS I ORGANITZACIÓ DE LA DIRECCIÓ D'ANÀLISI I INVESTIGACIÓ

D'acord amb el que disposa l'apartat IV del preàmbul de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, l'Agència es crea com a instrument de prevenció, investigació i combat del frau i la corrupció, i també per a protegir els i les denunciants. La finalitat primordial que té és enfortir l'actuació de les institucions públiques valencianes per a evitar que es produïsca la deterioració moral d'aquestes i un empobriment econòmic que redunde en perjudici econòmic de la ciutadania valenciana.

En desenvolupament de l'anterior, l'article 4 de la Llei fundacional assigna a l'Agència les funcions següents:

- La prevenció i la **investigació** de possibles casos d'ús o destinació irregular de fons públics i de conductes oposades a la integritat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret.

- **Investigar** els actes o les omissions que puguen ser constitutius d'infracció administrativa, disciplinària o penal i, en funció dels resultats de la investigació, instar la incoació dels procediments que hi corresponga per a depurar les responsabilitats que hi puguen correspondre.

Es delimita, a continuació, en l'article 5 les funcions d'investigació i s'estableixen els mecanismes de coordinació i col·laboració necessaris amb altres òrgans de caràcter estatutari o administratiu, així com la submissió efectiva d'aquests a l'ordre jurisdiccional, especialment el penal.

Rep una rellevància especial la previsió continguda en l'apartat 2 de l'article 5 esmentat, perquè preveu la facultat de l'Agència per a operar com a òrgan d'auxili i suport dels òrgans judicials, que és un òrgan de suport i col·laboració amb l'autoritat judicial i el Ministeri Fiscal quan es requerisca. L'Agència sol·licitarà a la fiscalia informació periòdica respecte del tràmit en què es troben les actuacions iniciades a instància seua.

L'atribució concreta i orgànica de les funcions previstes en la Llei 11/2016 s'ha materialitzat en 2019 amb el desenvolupament reglamentari aprovat per la .Resolució de 27 de juny de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la

Comunitat Valenciana, per la qual s'aprova el Reglament de funcionament i règim interior d'aquesta, en desenvolupament de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

L'article 18 del Reglament de funcionament i règim interior recull l'estructura organitzativa bàsica de la direcció general de l'Agència, i l'article 20 d'aquest Reglament és el que formalitza i recopila les funcions de la Direcció d'Anàlisi i Investigació, entre les quals cal destacar les següents:

- Rebre i analitzar les sol·licituds, les denúncies i les comunicacions que han presentat persones físiques o jurídiques, públiques o privades, òrgans o institucions de caràcter públic.
- Supervisar i vetlar pel funcionament correcte de la Bústia de Denúncies de l'Agència.
- Efectuar l'anàlisi de la informació que tinga coneixement que siga susceptible de donar lloc a actuacions d'investigació.
- Elaborar les propostes d'iniciació d'actuacions d'investigació, de remissió a l'òrgan competent o d'arxiu i sotmetre-les a l'aprovació de la direcció de l'Agència.
- Exercir la direcció tècnica superior de l'anàlisi, la investigació i la inspecció.
- Proposar a la direcció de l'Agència la conclusió o la reobertura dels expedients d'investigació, així com realitzar el seguiment de les actuacions i les recomanacions adoptades.
- Planificar estratègies per a obtindre, organitzar i centralitzar la recollida i l'explotació d'informació que permeta identificar conductes susceptibles de frau i corrupció.

El procediment d'investigació, que comprén la fase d'anàlisi i la fase d'investigació pròpiament dita, estableix i regula en els articles 6 a 16 de la Llei 11/2016, corresponents al capítol II d'aquesta norma, i aquest es desenvolupa detalladament en el títol VI del Reglament de funcionament de l'Agència, comprensiu dels articles 30 a 40, al contingut dels quals es farà referència en apartats posteriors d'aquesta Memòria.

Per al compliment d'aquestes finalitats i funcions, es va dotar inicialment la Direcció d'Anàlisi i Investigació de l'estructura interna següent:

ORGANIGRAMA DE LA D.A.I.

(inicial)

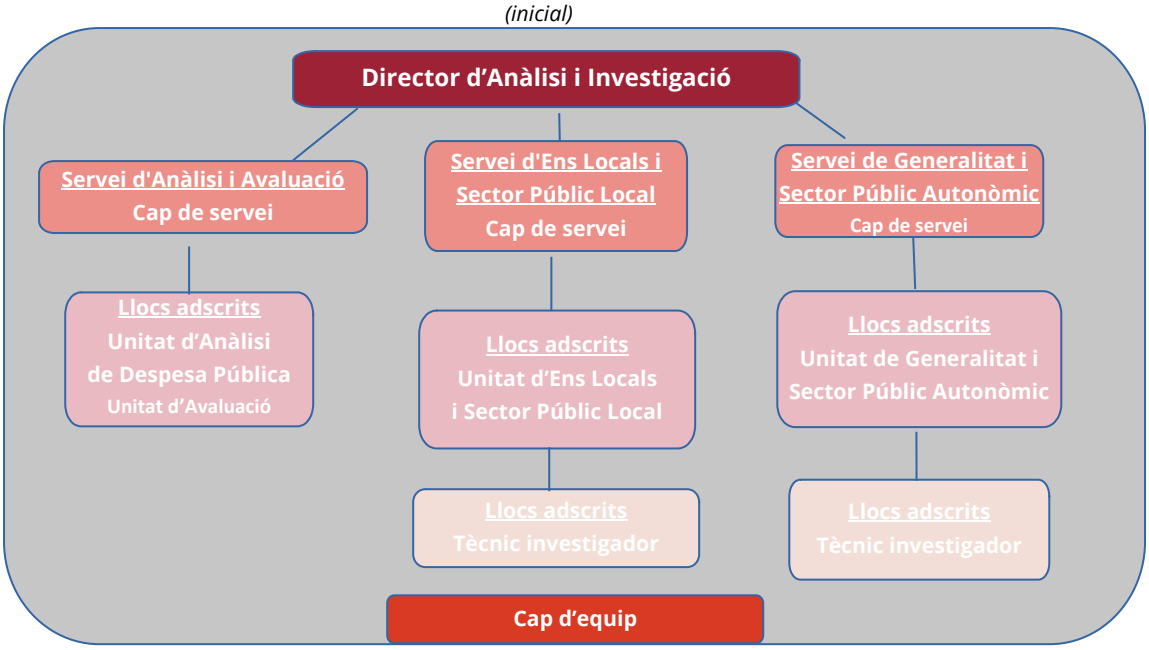

Amb el pas del temps i a la vista de l'evolució dels mètodes de treball, durant l'anualitat 2019 s'ha procedit a modificar aquesta distribució inicial, amb la finalitat de donar més eficàcia i realitzar un aprofitament i una optimització millors dels mitjans personals disponibles, s'ha passat a configurar-se amb la distribució següent:

ORGANIGRAMA DE LA D. A. I.

(modificació operada en 2019)

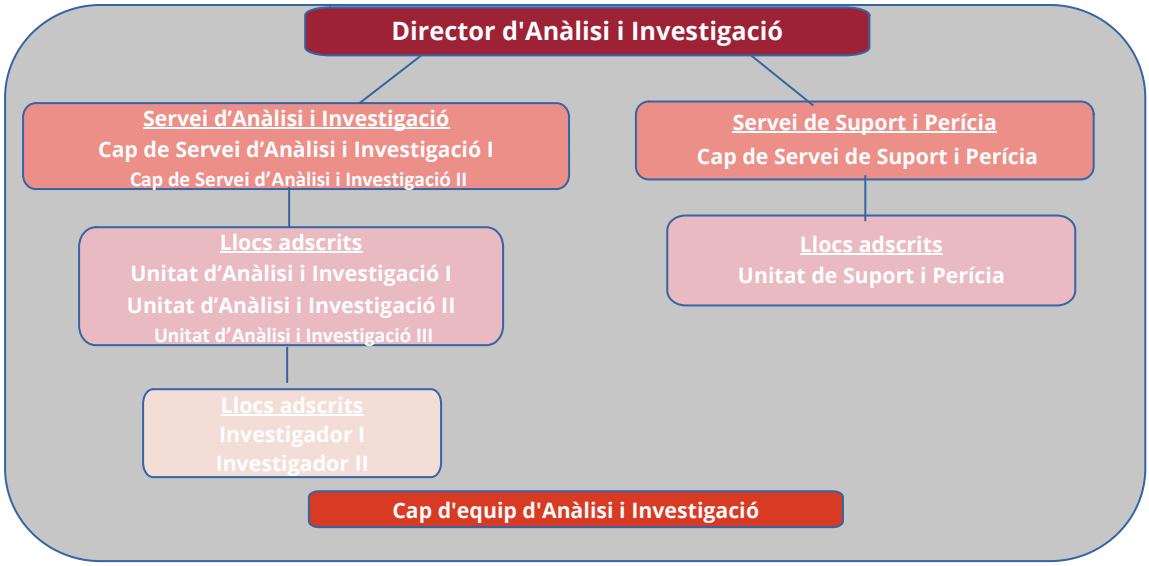

La modificació anterior operada s'ha basat en l'estudi de profunditat de les tasques que ha realitzat *de facto* l'Àrea d'Anàlisi i Investigació, que ha assumit durant l'anualitat 2019 una càrrega de treball important derivada de l'assumpció dels compromisos de col·laboració i auxili en matèria tecnicopericial, especialment amb base en sol·licituds d'òrgans jurisdiccionals, el volum de treball de la càrrega no es va computar en les previsions inicials de la dotació de mitjans personals, i que s'ha hagut de prendre en consideració *a posteriori*.

En el mateix sentit, s'ha considerat que no hi havia raó o argument que fonamentara la separació interna dels serveis d'investigació d'ens locals i sector públic local i administració de la Generalitat i el seu sector públic autonòmic. Això és així, ja que ambdós sectors de risc comparteixen, en essència, el mateix marc normatiu bàsic comú, perquè els dos es regeixen per la normativa bàsica estatal o autonòmica de desenvolupament, reguladores de l'activitat administrativa, amb algunes especificitats d'importància relativa que no justifiquen en cap cas la necessitat de bifurcar l'especialització del personal al servei de l'Agència, sinó tot el contrari, aconsellen la unió d'esforços de manera integrada en equips multidisciplinaris.

Així, basant-se en criteris d'eficiència, coordinació i unitat d'acció, s'ha considerat oportú establir una estructura en la Direcció d'Anàlisi i Investigació que pren com a base el patró següent:

Un equip d'anàlisi i investigació prou dimensionat que permeta la creació de dos subequips amb funcionament paral·lel a mode d'espill. Aquesta subdivisió ha tingut com a única finalitat la de permetre una millor distribució d'expedients en funció del treball existent a cada moment, i facilitar, al mateix temps, la distribució dels assumptes de més complexitat i/o sensibilitat, així com dels afectats per la possible concessió de l'estatut de protecció al denunciant, expedients que seran objecte d'una tramitació reforçada amb més intensitat.

L'Equip d'Anàlisi i Investigació està actualment compost per un total d'onze efectius entre els quals s'inclouen dos experts en tecnologies de la informació comunicació. Aquest personal, la composició exacta del qual es defineix en funció de les noves incorporacions produïdes en la Direcció d'Anàlisi i Investigació segons els seus criteris operatius, de logística interna i de redistribució de càrregues de treball. D'aquesta manera, si bé cada subequip pot actuar de manera independent, en el cas d'investigacions complexes, les mateixes poden ser abordades per tot l'equip des d'un punt de vista integral, assegurant-se la coordinació derivada de la seua integració en una sola unitat d'investigació.

L'existència de dos llocs de treball amb el rang de cap de servei en l'Equip d'Anàlisi i Investigació permeten assegurar la successió en l'impuls de l'equip, així com la presa de decisions de manera conjunta i consensuada, un suport continu en el desenvolupament de les investigacions i un control de qualitat dels informes emesos. Així mateix, d'aquesta manera es garanteix l'efectivitat de la transmissió del coneixement i es minimitzen les possibles pèrdues que han provocat contingències imprevistes.

Els dos subequips simultanegen la recepció de denúncies i l'avaluació posterior d'aquestes amb la investigació dels casos en què s'ha detectat l'existència d'indicis de possibles irregularitats, i es considera apropiat, en favor d'una millor qualitat de la investigació i a l'efecte d'evitar les pèrdues d'intel·ligència que es produeixen en la transferència de coneixements, que les labors conclusives les desenvolupe el mateix funcionari que va avaluar originàriament la denúncia.

Un equip de suport i perícia, la funció principal del qual és el suport a òrgans jurisdiccionals, fiscals, policials i qualsevol altre que la direcció de l'Agència estime oportú. Aquest es compon de personal amb capacitats tècniques elevades i experiència funcionarial i, si pot ser, de diferents orígens, la qual cosa permet dotar aquests suports de la qualitat necessària. Al mateix temps, davant de causes determinades que per les característiques intrínseques que tenen ho requerisquen o davant d'un volum sobredimensionat en l'Equip d'Anàlisi i Investigació, l'Equip de Suport i Perícia actuarà com a equip de reforç del primer o realitza labors de suport al seu favor.

Aquest equip està inicialment compost d'un total de 3 efectius, i entre ells es troba un funcionari amb rang de direcció de servei. La resta d'integrants s'han definit en funció de les noves incorporacions produïdes en la Direcció d'Anàlisi i Investigació segons les seues capacitats específiques. La missió d'aquest és l'elaboració dels informes que poden sol·licitar les autoritats judicials, fiscals i/o qualsevol altra que el o la titular de l'Agència estime oportú, per la qual cosa preferiblement es compondrà per funcionaris amb experiència dilatada al servei de les administracions públiques i coneixements tècnics en diferents disciplines, de tal manera que té capacitat per a afrontar amb solvència l'emissió d'informes que es requerisquen.

Simultàniament, en el cas d'investigacions seguides per l'Equip d'Anàlisi i Investigació que revisten una complexitat o una sensibilitat especials, l'Equip de Suport i Perícia pot fer estudis concrets que servisquen de suport a les activitats realitzades pel primer d'aquests o donar-li suport en la consecució de les funcions assignades.

En el desenvolupament de les seues activitats de perícia, cadascun dels membres de l'Equip de Suport i Perícia tenen l'autonomia i la independència inherent a la labor exercida, i el cap de servei d'aquest equip desenvolupa les labors necessàries de coordinació, control i supervisió, assumeix de manera directa la instrucció dels casos de més complexitat i/o sensibilitat, i es pondera, per a això, el volum de treball existent en el moment concret, fent costat a la resta de l'equip en el que siga necessari.

Finalment, la Direcció d'Anàlisi i Investigació compta amb un cap d'equip que, sota la dependència directa del titular de la direcció, s'encarrega de les labors d'alimentació i control de les eines informàtiques d'ús de l'Àrea, així com de les bases de dades per al seguiment de l'estat de tramitació dels expedients i l'elaboració i la confecció de butlletins estadístics, i

presta, al mateix temps, el suport administratiu requerit als diferents equips en funció de les necessitats de cada moment.

3.3. DENÚNCIES

A continuació, s'exposen dades i detalls sobre la recepció de denúncies per part de la Direcció d'Anàlisi i Investigació.

D'acord amb el que disposa l'article 11 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, les actuacions d'anàlisi i investigació de l'Agència s'inicien d'ofici, per acord del director o directora, prèvia determinació de la versemblança, quan siga sabedora de fets o conductes que requerisquen ser investigats, inspeccionats o que aconsellen realitzar-ne un seguiment i també quan, després de fer una anàlisi de risc, els indicadors de risc aconsellen la inspecció o el seguiment de fets o activitats determinats.

L'inici de les actuacions d'ofici es produirà per iniciativa pròpia, a conseqüència d'una sol·licitud de Les Corts o d'altres òrgans o institucions públiques, o per denúncia.

Qualsevol persona pot dirigir-se a l'Agència per a comunicar conductes que puguen ser susceptibles que aquesta les investigue o les inspeccione.

Les autoritats, els empleats públics i tots els que complisquen funcions públiques o desenvolupen el treball en entitats i organismes públics han de comunicar immediatament a l'Agència, des del moment en què els coneguen, els fets que puguen ser susceptibles de ser objecte d'investigació o inspecció per part de l'Agència.

En tot cas, la persona informadora pot sol·licitar que es garantisca la confidencialitat sobre la seua identitat.

A continuació, s'exposa un resum de les denúncies rebudes des de la creació de l'Agència en l'anualitat 2017 fins a la data de tancament de dades en 2019, i s'ofereix una visió global de l'evolució de cadascun dels aspectes que s'estableixen a continuació, mitjançant la inserció de les taules de dades corresponents i sèries gràfiques comentades.

3.3.1. DENÚNCIES PRESENTADES PER ÀMBIT SUBJECTIU

Preveu la classificació de les denúncies presentades sobre la base de l'àmbit o el sector de la institució, l'administració, l'entitat o la persona a què es refereix la comunicació de fets o denúncia rebuda.

S'han agrupat els expedients en els sectors inclosos en l'àmbit d'aplicació d'actuació de l'Agència i que recull l'article 3 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat:

Taula 5. Denúncies presentades per àmbit subjectiu

ENS DENUNCIATS	2017	2017 %	2018	2018 %	2019	2019 %
Institucions estatutàries	1	3 %	3	2 %	1	1 %
Generalitat Valenciana	8	23 %	52	29 %	23	14 %
Administració municipal	21	60 %	81	45 %	87	52 %
Diputacions provincials	1	3 %	16	9 %	8	5 %
Sector públic Generalitat	0	0 %	9	5 %	9	5 %
Sector públic provincial	0	0 %	5	3 %	2	1 %
Sector públic municipal	3	9 %	3	2 %	15	9 %
Universitats	0	0 %	7	4 %	3	2 %
Corporacions públiques	0	0 %	0	0 %	4	2 %
Sector privat	0	0 %	5	3 %	13	8 %
Partits polítics, sindicats	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Altres	1	3 %	0	0 %	3	2 %
TOTAL	**35**	**100 %**	**181**	**100 %**	**168**	**100 %**

Gràfica 2. Denúncies presentades per àmbit subjectiu

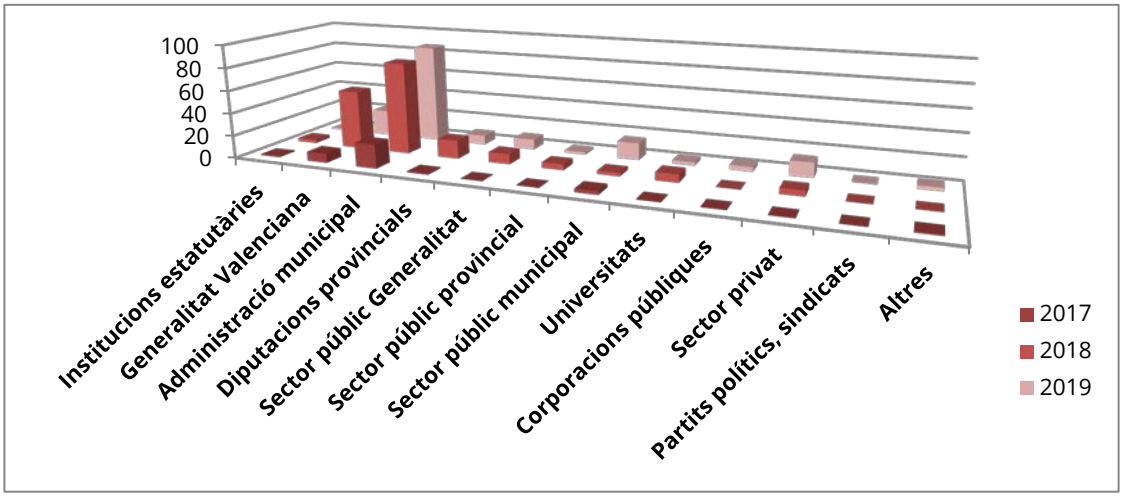

La distribució de les dades en la taula anterior indica que s'ha mantingut la línia predominant en l'entrada de denúncies en l'Agència des de la creació i la posada en funcionament d'aquesta en l'anualitat 2017, i les administracions de caràcter municipal, incloent les entitats corresponents al seu sector públic, són les que reben un nombre de denúncies més elevat, que aglutina una mitjana superior al 60% del volum d'entrada total de denúncies. En segon lloc, l'Administració de la Generalitat Valenciana, inclòs el sector públic autonòmic, conforma un grup d'entitats que aglutina quasi un 20% del volum d'entrada total de denúncies en l'Agència. La cinquena part restant correspon a una multitud diversa d'entitats, tal com indica la taula precedent. La categoria d'"altres" engloba en 2019 tres supòsits de denúncies

presentades contra entitats públiques que no es troben incloses dins de l'àmbit d'actuació de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció a la Comunitat Valenciana, que fita l'article 3 de Llei 11/2016, de 28 de novembre de la Generalitat.

3.3.2. DENÚNCIES PRESENTADES SEGONS EL CANAL DE COMUNICACIÓ

Preveu la classificació de les denúncies presentades sobre la base del canal de comunicació emprat per a posar els fets en coneixement de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

Ha de destacar-se que l'Agència haurà d'establir procediments i canals confidencials per a la formulació de denúncies que garantisquen la confidencialitat estricta, especialment quan el denunciant invoque l'aplicació de l'estatut de protecció. Aquests procediments i canals també els podran utilitzar els qui ja hagen actuat com a denunciants per a comunicar represàlies o altres actuacions lesives derivades de la presentació de la denúncia.

Qualsevol persona pot dirigir-se a l'Agència per a comunicar conductes que puguen ser susceptibles d'investigar-se o inspeccionar-se per aquesta, i l'Agència acusarà recepció de l'escrit rebut. La persona informadora pot sol·licitar que es garantisca la confidencialitat sobre la seua identitat i el personal de l'Agència està obligat a mantindre-la, excepte en el cas en què es reba un requeriment judicial.

La reglamentació relativa a la configuració dels canals d'entrada de denúncies i comunicacions es completa amb el que estableix la Resolució de 27 de juny de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual s'aprova el Reglament de funcionament i règim interior d'aquesta, en desenvolupament de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, que indica que s'admeten les denúncies i les comunicacions, tant nominals com anònimes, i poden realitzar-se amb plenes garanties d'anonimat mitjançant la Bústia de Denúncies electrònica disponible en la pàgina web de l'Agència. Aquest canal de denúncies opera, així mateix, com a oficina virtual del personal empleat públic que posa en coneixement de l'Agència les irregularitats que conega o a les quals haja tingut accés.

La Bústia de Denúncies és un canal telemàtic segur per a la presentació de denúncies, informacions o comunicacions dirigides a l'Agència, que permet la intercomunicació, fins i tot quan la informació que es rep és anònima. Mitjançant la Resolució de 25 d'abril de 2018, publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, es crea i es regula el funcionament de la Bústia de Denúncies de l'Agència disponible en el web de l'Agència (*https://www.antifraucv.es*).

A més de l'aplicació informàtica de la Bústia, es manté la possibilitat de presentació de denúncies identificades de manera presencial, i accedeix, d'aquesta manera, al registre

d'entrada general, així com per qualsevol dels mitjans permesos per la legislació sobre procediment administratiu comú.

S'han agrupat els expedients segons la naturalesa de les comunicacions que ha rebut l'Agència, i es distingeix entre denúncies rebudes per via de la Bústia de Denúncies, per correu (electrònic o ordinari) i per registre general, i s'inclouen en aquest últim apartat els corresponents als canals d'entrada permesos per la legislació general sobre procediment administratiu comú (registres d'altres administracions públiques, registres presentats en oficines de correus de manera certificada, etc.).

Taula 6. Denúncies presentades segons el canal de comunicació

CANAL COMUNICACIÓ	2017	2017 %	2018	2018 %	2019	2019 %
Bústia de Denúncies	0	0 %	97	54 %	127	76 %
Correu electrònic	25	71 %	34	19 %	16	10 %
Registre general	10	29 %	50	28 %	25	15 %
TOTAL	**35**	**100 %**	**181**	**100 %**	**168**	**100 %**

Gràfic 3. Denúncies presentades segons el canal de comunicació

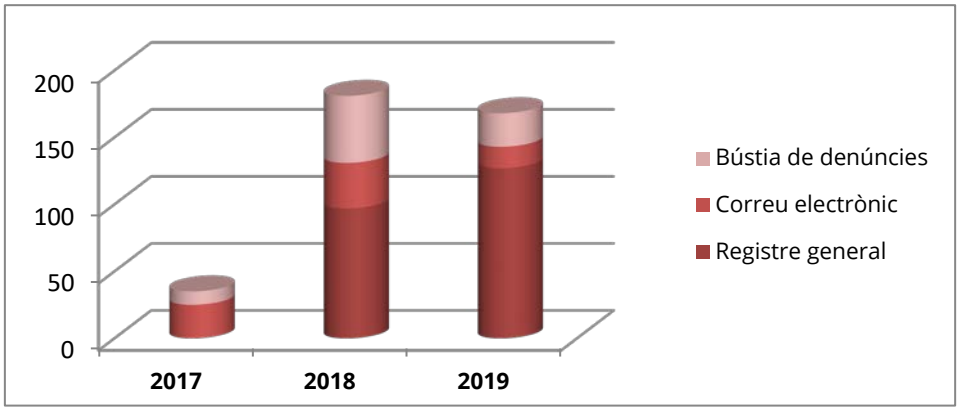

L'examen de les dades anteriors mostra una evolució clarament favorable a l'ús de l'aplicació informàtica de la Bústia de Denúncies de l'Agència per a la formulació de comunicacions i la presentació de denúncies. Ja en el moment de crear-se i posar-se en funcionament l'abril-maig de 2018 i fins a final d'aqueixa mateixa anualitat va assumir més de la meitat de les denúncies que es van presentar en 2018 (54%), i en 2019 va arribar a assumir l'entrada de tres quartes parts del volum total d'entrada de denúncies en l'Agència (76%). La conclusió més evident que es deriva de l'anterior és el bon acolliment entre el públic objectiu que ha tingut la implementació de l'eina telemàtica. Les facilitats d'ús i els estàndards de seguretat i confidencialitat que aquesta proporciona no poden aconseguir-se per les altres vies previstes per a la presentació de denúncies i comunicacions, per la qual cosa s'estima que aquests factors són els que inclinen la balança en favor de la Bústia de Denúncies, i se n'augmenta exponencialment l'ús des de la seua posada en marxa.

3.3.3 DENÚNCIES PRESENTADES SEGONS EL TERRITORI

Preveu la classificació de les denúncies presentades segons el territori on se situa l'administració concretament denunciada, i es realitzarà la classificació per províncies o, en cas d'afectar diverses províncies, i es farà referència a la totalitat de la Comunitat Valenciana.

Taula 7. Denúncies presentades segons el territori

ÀMBIT TERRITORIAL	2017	2017 %	2018	2018 %	2019	2019 %
Alacant	7	20 %	34	19 %	40	24 %
Castelló	0	0 %	21	12 %	17	10 %
València	20	57 %	96	53 %	82	49 %
Comunitat Valenciana	8	23 %	30	17 %	29	17 %
TOTAL	35	100 %	181	100 %	168	100 %

Gràfic 4. Denúncies presentades segons el territori

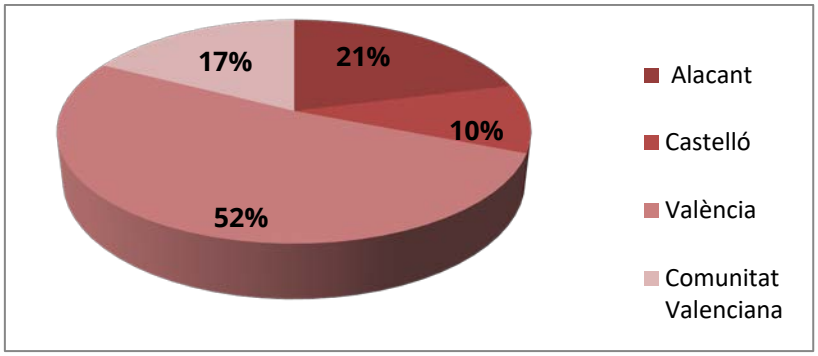

De la informació continguda en la taula anterior es pot observar que s'han mantingut les proporcions en l'entrada de denúncies des de la creació de l'Agència, exceptuant el fet que en 2017 no s'haguera rebut cap denúncia relativa a actuacions realitzades al territori de la província de Castelló, extrem que no pot considerar-se indicatiu perquè es tracta de l'any de posada en funcionament de l'Agència.

L'evolució de les anualitats 2018 i 2019 mostra l'establiment d'unes bases que es confirmen amb el pas del temps, i respon a la configuració pròpia de l'organització administrativa de base territorial.

En efecte, les denúncies o les comunicacions que afecten l'àmbit territorial de la província de València acumulen al voltant de la meitat de la totalitat de denúncies rebudes (57% en 2017, 53% en 2018 i 49% en 2019), dades que es justifiquen per la màxima incidència i el volum d'activitat administrativa en aquesta província (seu dels serveis centrals de l'Administració del Consell, un nombre més elevat d'administracions municipals i un sector públic autonòmic i local amb més presència en aquesta província).

En segona posició es troba la província d'Alacant, que aglutina una mitjana que oscil·la entre el 20% i el 25% del volum total de denúncies en les anualitats 2017 a 2019, i la província de Castelló és la província a la qual menys denúncies es refereixen, i consten dades únicament en relació amb les anualitats 2018 (12%) i 2019 (10%).

3.3.4. DENÚNCIES PRESENTADES SEGONS L'ÀMBIT MATERIAL

A continuació, es resumeix la classificació de les denúncies presentades segons l'àmbit material de l'actuació administrativa.

La classificació per criteri de la matèria s'ha fet mitjançant la classificació en atenció a les grans àrees d'actuació tradicionals en el si de l'activitat administrativa de caràcter general.

Així mateix, en la mesura que siga possible, s'ha realitzat un desglossament en submatèries, amb la finalitat de fitar en més mesura les dades que s'extrauen de l'anàlisi de la tipologia de les denúncies presentades.

Taula 8. Denúncies presentades segons l'àmbit material

MATÈRIES	2017	2017 %	2018	2018 %	2019	2019 %
Contractació pública	12	34 %	57	31 %	42	25 %
--Concessions	3	9 %	6	3 %	8	5 %
--Obres	2	6 %	17	9 %	6	4 %
--Subministraments	0	0 %	6	3 %	1	1 %
--Serveis	7	20 %	28	15 %	27	16 %
--Altres	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Gestió d'actius/patrimoni	4	11 %	18	10 %	7	4 %
Subvencions	6	17 %	16	9 %	7	4 %
Gestió d'R. H.	8	23 %	64	35 %	68	40 %
--Procediments selectius	5	14 %	33	18 %	47	28 %
--Procediments de provisió	1	3 %	8	4 %	6	4 %
--Drets/deures/incompatibilitats	2	6 %	21	11 %	15	9 %
--Altres	0	0 %	2	1 %	0	0 %
Urbanisme/medi ambient	2	6 %	13	8 %	17	10 %
Altres	3	9 %	13	8 %	27	16 %
TOTAL	35	100 %	181	100 %	168	100 %

Gràfic 5. Denúncies presentades segons l'àmbit material

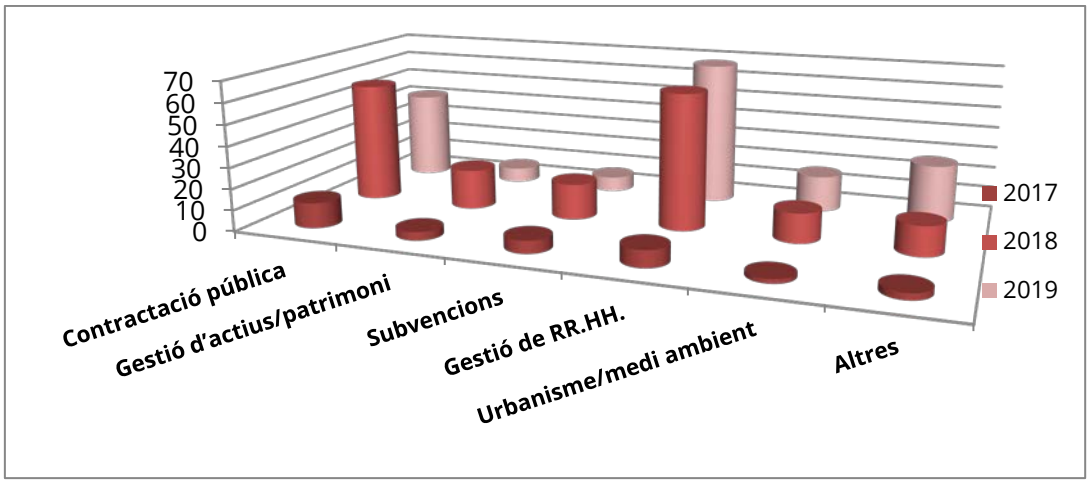

De l'estudi en detall de les dades anteriors pot concloure's que s'ha produït una evolució invertida en el volum global de les denúncies presentades en matèria de gestió dels recursos humans i en matèria de contractació en general. Mentre que la primera ha experimentat un augment del pes específic de la matèria dins del global assignat (d'un 23% en 2017 a un 40% en 2019), la matèria de contractació ha experimentat just un descens similar en volum (d'un 34% a 2017 a un 25% en 2019).

Un dels motius que justifica en part la distorsió estadística és el fet que en 2019 hagen tingut entrada múltiples denúncies consecutives relacionades amb un únic procediment selectiu en matèria de recursos humans, de manera que diferents expedients incoats s'han hagut d'acumular en un únic expedient d'actuacions d'investigació amb la finalitat de fer el seu tractament unitari.

Les categories més importants dins del volum total de l'Agència són les dues que s'acaben d'esmentar, que suposen un pes específic combinat del 65% del total de denúncies presentades, això és, exactament dos terços del global. La resta de matèries tenen uns valors de dispersió d'entre el 4% i el 10% del total de denúncies.

La categoria "Altres" ha suposat en 2019 un 16% del total de denúncies presentades. En aquesta categoria s'han inclòs majoritàriament denúncies sobre àmbits d'actuació no previstos en Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i relatius a les competències d'altres administracions públiques. Així mateix, no relacionades en l'àmbit subjectiu de l'Agència taxat en l'article 3 d'aquesta norma.

3.3.5. DENÚNCIES PRESENTADES SEGONS LA TIPOLOGIA, LA CONDICIÓ O LA NATURALESA DEL COMUNICANT

En aquest apartat s'ha tractat d'atendre l'obtenció d'estadística amb la finalitat de quantificar el volum de denunciants que realitza la posada en coneixement de fets a l'Agència de manera anònima i el volum que ho fa mitjançant identificació.

Dins de la primera d'aquestes dues categories, persones identificades, s'ha procedit a fer un desglossament en atenció al caràcter de persona física o jurídica i, dins dels dos grups, s'ha realitzat una subdivisió entre diferents categories de rellevància especial, especialment per la intensitat del nexe que uneix cadascuna d'aquestes persones amb l'activitat administrativa denunciada.

La primera secció de la taula que es mostra a continuació preveu les categories corresponents a persones físiques en general, mentre que la segona part de la taula preveu la classificació per tipus d'entitats amb personalitat jurídica.

Així mateix, s'hi inclou el percentatge de denúncies presentades de manera anònima.

Taula 9. Denúncies presentades segons la tipologia, la condició o la naturalesa del comunicant

DENUNCIANTS	2017	2017 %	2018	2018 %	2019	2019 %
Càrrec polític	2	7 %	24	32 %	12	16 %
Empleat públic	23	77 %	24	32 %	18	24 %
Particular	5	17 %	28	37 %	44	59 %
SUBTOTAL	**30**	**85 %**	**76**	**42 %**	**74**	**44 %**
Associacions – ONG	1	33 %	1	7 %	1	11 %
Institucions	0	0 %	4	29 %	0	0 %
Empreses	1	33 %	0	0 %	0	0 %
Sindicats	1	33 %	5	36 %	2	22 %
Grups polítics	0	0 %	4	29 %	6	67 %
SUBTOTAL	**3**	**9 %**	**14**	**8 %**	**9**	**5 %**
SENSE IDENTIFICAR	**2**	**6 %**	**91**	**50 %**	**85**	**51 %**
TOTAL	**35**	**100 %**	**181**	**100 %**	**168**	**100 %**

Gràfic 6. Denúncies presentades segons la tipologia, la condició o la naturalesa del comunicant

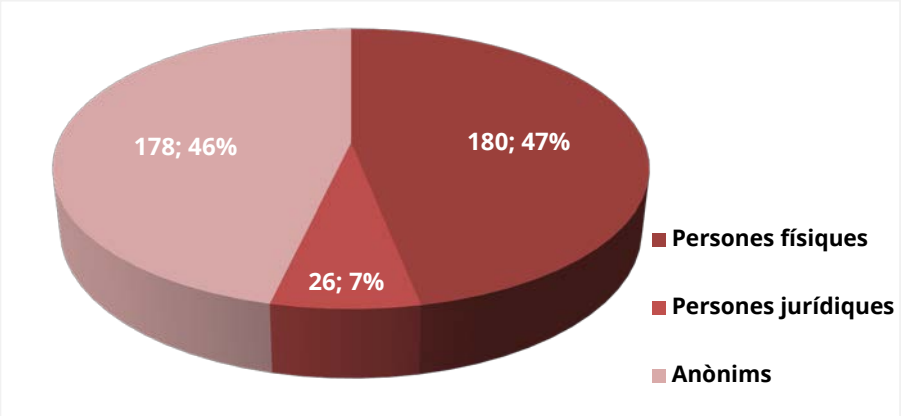

De l'anàlisi de les dades anteriors es posa de manifest la utilitat que ha suposat per als interessats l'eina de la Bústia de Denúncies, que permet un pas d'únicament 2 denúncies anònimes en 2017 a 85 denúncies anònimes en 2019, que suposen, al seu torn, la meitat del total de denúncies presentades en l'Agència. Crida l'atenció que, de les denúncies en què el presentador s'identifica, la majoria ho són de persones físiques, i s'hi aprecia una evolució cap a particulars no units a l'Administració pública per raó d'una vinculació de caràcter polític o funcionarial-estatutari.

Aquesta dada ha de posar-se en relació amb els continguts en l'apartat anterior, ja que la majoria de denunciants que són persones físiques particulars ho han sigut en relació amb els processos selectius de personal. Per tant, un increment en la denúncia d'aquests tipus d'expedient ha trobat el seu reflex en aquest apartat. L'estudi de la resta de dades previstes no ofereix unes conclusions de rellevància especial per a posar de manifest.

3.3.6. DENÚNCIES DE PERSONES FÍSIQUES CLASSIFICADES PER GÈNERE

Seguint la tradició establida en les memòries anteriors de l'Agència, es finalitza l'exposició de dades de rellevància estadística realitzant-se una anàlisi breu de la distribució de les denúncies segons el gènere del denunciant, en els supòsits en els quals aquest s'ha pogut identificar.

Taula 10. Denúncies de persones físiques classificades per gènere

FÍSIQUES PER GÈNERE	2017	2017 %	2018	2018 %	2019	2019 %
Home	30	100 %	59	78 %	59	73 %
Dona	0	0 %	17	22 %	22	27 %
TOTAL	**30**	**100 %**	**76**	**100 %**	**81**	**100 %**

Gràfic 7. Denúncies de persones físiques classificades per gènere

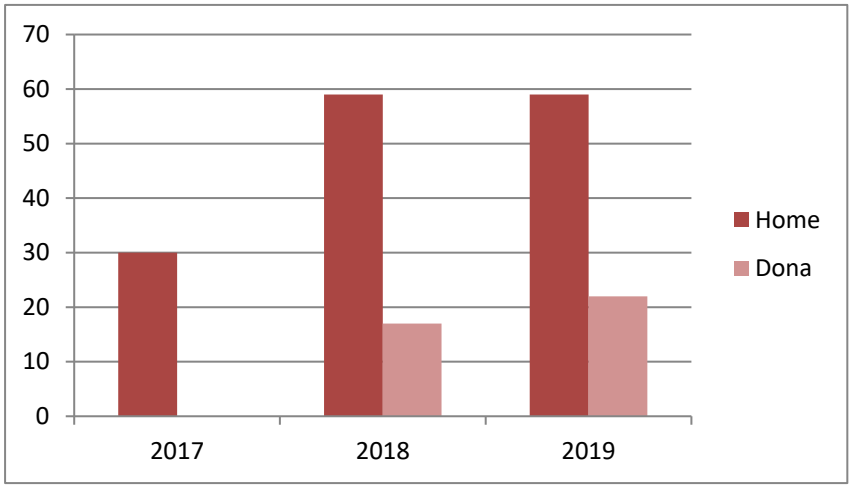

D'aquestes dades es dedueix una evolució lineal i un manteniment de les proporcions entre les denúncies presentades per homes, que oscil·len al voltant del 75% del total, i dones, a les quals els correspon el 25% restant.

3.4. PROCEDIMENT D'ANÀLISI I INVESTIGACIÓ. SEGUIMENT D'ACTUACIONS

3.4.1. PROCEDIMENT D'ANÀLISI I INVESTIGACIÓ

El procediment d'anàlisi i investigació de denúncies està regulat en l'article 11 i següents de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

Les actuacions de l'Agència s'iniciaran d'ofici, per acord del director o directora, prèvia determinació de la versemblança, quan siga sabedora de fets o conductes que requerisquen ser investigats, inspeccionats o que aconsellen fer un seguiment i també quan els indicadors de risc aconsellen la inspecció o el seguiment de fets o activitats determinats.

Aquestes actuacions, que configuren sense embuts el que s'ha denominat en el si de l'expedient d'investigació la "Fase d'anàlisi", són prèvies a l'adopció de l'acord d'inici d'actuacions d'investigació, la qual cosa donaria lloc a l'inici de la "Fase d'investigació". Aquestes primeres actuacions indagatòries, en relació amb els fets posats en coneixement o en relació amb les actuacions incoades d'ofici, representen, quantitativament, una de les funcions principals que té encomanada la Direcció d'Anàlisi i Investigació, atés que, com s'exposarà en la secció corresponent a estadística del procediment d'anàlisi i investigació,

únicament un percentatge de denúncies presentades ha justificat l'adopció d'un acord d'iniciació d'actuacions d'investigació.

Pel que fa a les actuacions d'investigació específicament, les actuacions d'investigació i inspecció que duga a terme l'Agència tenen per objecte constatar i documentar casos concrets d'ús o destinació irregular de fons públics, de conductes del personal al servei de les entitats públiques que comporten l'ús o l'abús en benefici privat d'informacions que tinguen per raó de les seues funcions, o que tinguen o puguen tindre com a resultat l'ús o la destinació irregular de fons públics o de qualsevol altre aprofitament contrari a l'ordenament jurídic, així com de conductes oposades a la integritat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret. Igualment, correspon a l'Agència investigar els actes o les omissions que puguen ser constitutius d'infracció administrativa o disciplinària i, en funció dels resultats de la investigació, instar la incoació dels procediments que corresponga a aquests per a depurar les responsabilitats que hi puguen correspondre.

Com s'acaba de dir, les actuacions d'investigació s'inicien per una resolució del director de l'Agència, a partir de la qual i durant el termini de 6 mesos, que es poden ampliar, es realitzen les actuacions indagatòries corresponents. A partir de la constatació dels fets i de les conductes investigades, el director de l'Agència finalitza les actuacions mitjançant una resolució, que pot contindre diferents pronunciaments, com ara recomanacions a l'entitat denunciada, comunicació de possibles responsabilitats a les autoritats competents o, fins i tot, l'arxivament de les actuacions, quan no es constaten indicis de responsabilitats o irregularitats ni disfuncions o pràctiques susceptibles de millora.

A continuació, s'introdueix un diagrama de fluxos que permet apreciar d'una manera visual l'estructura bàsica de la tramitació de l'expedient d'anàlisi i investigació:

DIAGRAMA DE FLUXOS DE LA FASE D'ANÀLISI

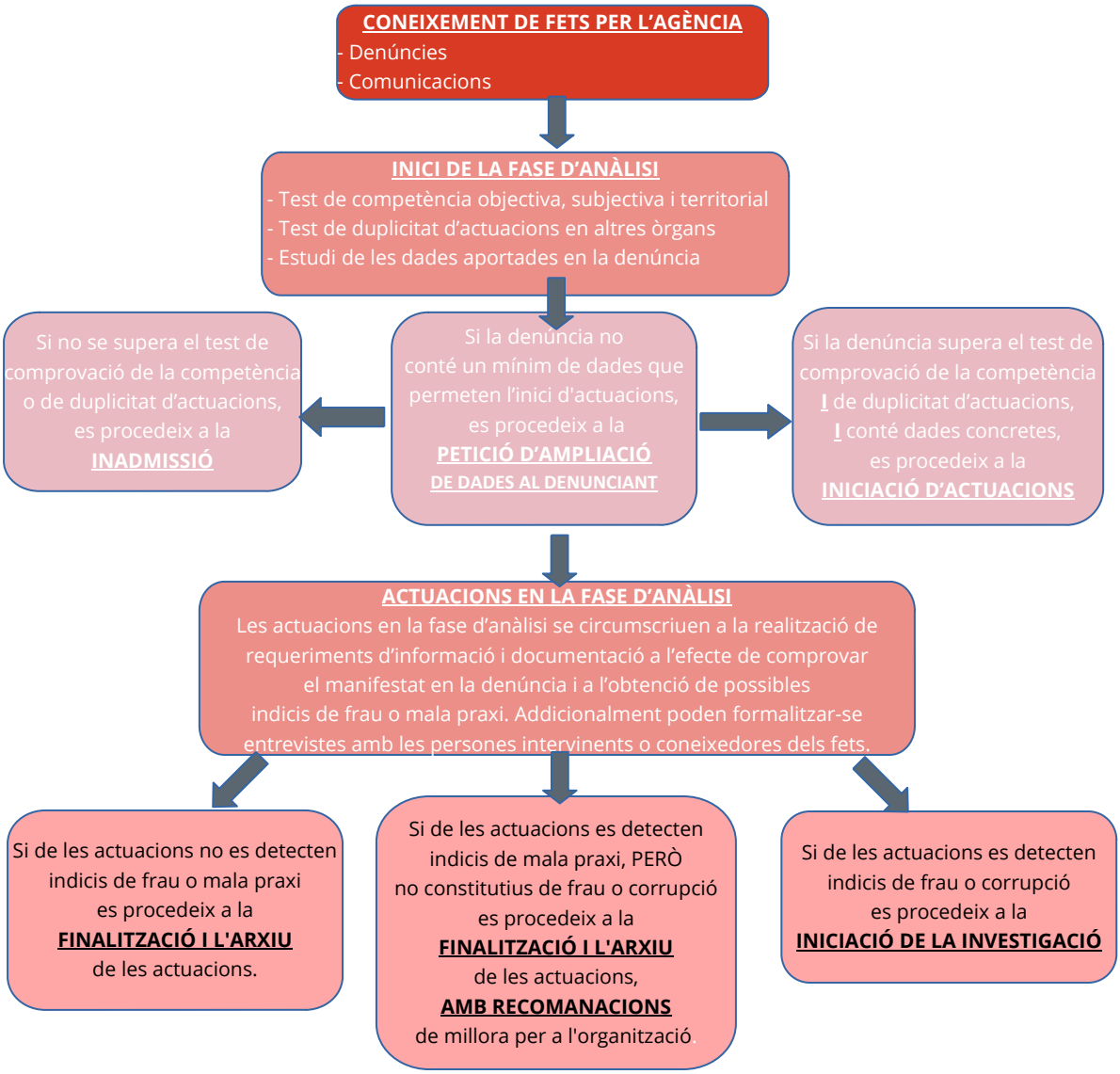

DIAGRAMA DE FLUXOS DE LA FASE D'INVESTIGACIÓ

Si de les actuacions es detecten indicis de frau o corrupció es procedeix a la **INICIACIÓ DE LA INVESTIGACIÓ**

ACTUACIONS EN LA FASE D'INVESTIGACIÓ
- Les actuacions en la fase d'investigació es dirigeixen a la realització de nous requeriments d'informació i documentació a l'efecte de la fixació i la constatació dels fets ocorreguts i de les possibles responsabilitats que es puguen derivar d'aquests. Així mateix, pot acordar-se la realització de qualsevol de les diligències que preveu Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat (personació en dependències
administratives, examen de registres i arxius, realització d'entrevistes personals, accés a informació de comptes corrents bancaris, etc.).

Les actuacions es practiquen en un període de SIS MESOS, que es poden ampliar, i conclouen amb l'emissió d'un **INFORME PROVISIONAL** que recull el resultat d'aquestes

L'informe provisional es trasllada a L'entitat denunciada en un **TRÀMIT D'AUDIÈNCIA** que concedeix un termini per a al·legacions

Després de la recepció de les al·legacions presentades pels interessats, es procedeix a elaborar, aprovar i comunicar l' **INFORME FINAL** que recull el resultat de tota l'activitat investigadora que desplega l'Agència.

Si de les actuacions no es constata frau o mala praxi es procedeix a la **FINALITZACIÓ I L'ARXIU** de les actuacions.

Si de les actuacions es constaten mala praxi, PERÒ no frau o corrupció es procedeix a la **FINALITZACIÓ I L'ARXIU** de les actuacions, **AMB RECOMANACIONS** de millora per a l'organització.

Si de les actuacions es constaten fets constitutius de frau o corrupció susceptibles de generar responsabilitats penals, comptables o disciplinàries es procedeix a la **COMUNICACIÓ I EL TRASLLAT ALS ORGANISMES COMPETENTS**

Les fases d'anàlisi i investigació es regeixen pels criteris de celeritat, economia, simplicitat, eficàcia i màxima discreció. En les dues fases del procediment es podran exercir les potestats a què es refereix l'article 6.2 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, (personació en dependències administratives, examen de registres i arxius, realització d'entrevistes personals, accés a informació de comptes corrents bancaris, etc.).

En el marc del deure de col·laboració previst de manera expressa en l'article 7 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, en cas d'obstaculitzar les tasques necessàries, els i les causants de l'obstrucció podran incórrer en les responsabilitats establides legalment.

Durant l'anualitat 2019 s'han obert un total de 168 expedients en l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció en la Comunitat Valenciana, als quals cal afegir els 181 expedients oberts en 2018 i els 35 de 2017, la qual cosa suposa un total d'expedients oberts de 384.

L'estat de tramitació dels 384 expedients oberts és el que mostra la taula següent:

Taula 11. Estat de situació dels expedients d'anàlisi i investigació

SITUACIÓ	2017	2017 %	2018	2018 %	2019	2019 %	TOTAL	TOTAL %
PENDENT	0	0 %	19	10 %	110	65 %	129	34 %
EN ANÀLISI	2	6 %	38	21 %	18	11 %	58	15 %
EN INVESTIGACIÓ	0	0 %	13	7 %	9	5 %	22	6 %
FINALITZATS	27	77 %	100	55 %	25	15 %	152	40 %
INTERROMPUTS	6	17 %	11	6 %	6	4 %	23	6 %
TOTAL	**35**	**100 %**	**181**	**100 %**	**168**	**100 %**	**384**	**100 %**

Gràfic 8. Estat de situació dels expedients d'anàlisi i investigació

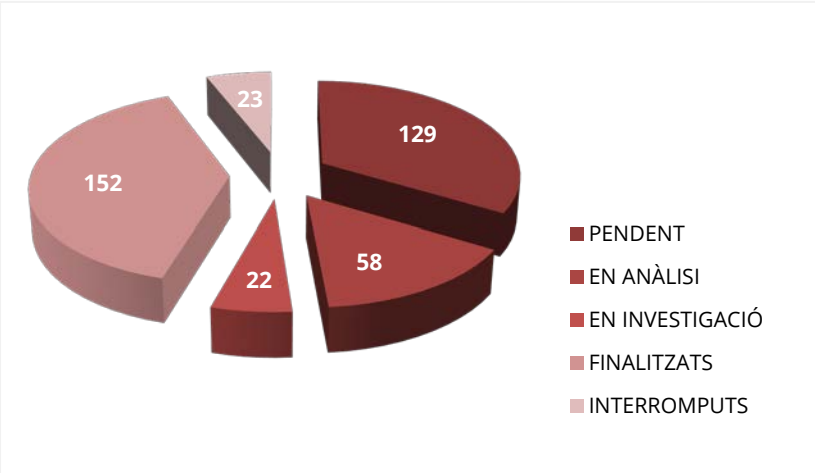

La informació que conté la taula anterior indica que dues terceres parts del global d'expedients oberts es troben en tràmit o finalitzats, mentre que un terç es troba pendent

de determinar la versemblança dels fets posats en coneixement, amb la finalitat d'acordar l'inici, si escau, d'actuacions.

D'entre els expedients en tràmit, cal destacar que a data de tancament de dades i elaboració d'aquesta Memòria, un total de 22 expedients continuen actuacions d'investigació iniciades, mentre que 23 expedients s'han interromput, per a la remissió d'aquests als òrgans competents per a la depuració de possibles responsabilitats, ja siguen de caràcter penal, ja siguen de caràcter administratiu.

Des de la seua creació a mitjan 2017, l'Agència ha tramitat i ha resolt un total de 152 expedients, que suposen el 40% del total global d'expedients oberts des que s'ha posat en funcionament.

L'impuls definitiu a l'activitat de l'Agència i que demostra la consolidació que té com a oficina burocràtica s'ha produït en 2019, tal com demostra la taula següent, atés que durant l'anualitat s'han iniciat actuacions d'anàlisi en un total de 147 expedients (comprensius de les anualitats 2017 a 2019), i s'ha finalitzat l'anàlisi en 136 d'aquests, en data de tancament de la presa de dades per a la Memòria 2019. Així mateix, durant 2019 es van iniciar un total de 21 investigacions, i se'n van concloure 14 mitjançant informe final d'investigació.

Taula 12. Taula resum d'expedients tramitats en 2019

EXPEDIENTS TRAMITATS EN 2019		2019 %
ANÀLISIS INICIATS	147	100 %
ANÀLISIS FINALITZATS	136	93 %
ARXIU/INADMISSIÓ	109	80 %
RECOMANACIONS	8	6 %
INICI INVESTIGACIÓ	21	15 %
FI INVESTIGACIÓ	14	67 %

El 86% del total de denúncies analitzades van acabar sent finalitzades sense necessitat d'incoar un procediment d'investigació, ja siga per no justificar suficientment l'existència d'indicis de corrupció, ja siga perquè l'administració o l'entitat denunciada van fer les actuacions que procedien per a esmenar les irregularitats produïdes després de la realització d'un requeriment formal per part de l'Agència.

Del total de denúncies que van obrir expedient durant l'anualitat 2019, es van iniciar fases d'investigació en un 15% d'aquestes (per a un total de 21 investigacions iniciades). Per part seua, es van concloure actuacions d'investigació en un total de 14 expedients.

Pel que fa a les actuacions d'investigació específicament realitzades en ús de les atribucions conferides per l'ordenament jurídic administratiu en general i per l'article 6.2 de Llei 11/2016,

de 28 de novembre, de la Generalitat, i que s'han indicat a l'inici d'aquest apartat, en compliment dels objectius que determinen la creació de l'Agència.

La pràctica de les diligències relacionades s'ha fet amb subjecció als principis de congruència, necessitat i proporcionalitat, i s'han regit, a més, pels criteris de celeritat, economia processal, simplicitat, eficàcia i màxima discreció. En aquest sentit, l'Agència ha utilitzat totes les cauteles possibles per tal de minimitzar l'ús instrumental injust d'aquesta dirigit a la promoció mediàtica del denunciant o la denigració del denunciat, i evita perjudicis innecessaris a les persones i les entitats investigades, amb la finalitat última de salvaguardar l'eficàcia posterior dels procediments, jurisdiccionals o administratius que es puguen iniciar a conseqüència d'aquestes actuacions.

La comparació i la valoració de la informació obtinguda de les diferents diligències realitzades i de les mateixes denúncies ha permés a l'Agència concloure sobre l'existència o no d'irregularitats i possibles responsabilitats exigibles (administratives, comptables o penals), així com d'actuacions administratives susceptibles que l'Administració les revise.

3.4.2. SEGUIMENT D'ACTUACIONS

A conseqüència de les actuacions d'anàlisi i investigació dutes a terme, l'Agència pot establir condicions de seguiment de l'execució del compliment de les seues resolucions que finalitzen els expedients. Les entitats afectades, en el termini que s'haja considerat raonable, han d'informar l'Agència sobre les mesures establides en la resolució o, si escau, dels motius que li impedeixen actuar.

A continuació, s'exposa breument el procediment de seguiment i execució de les resolucions que finalitzen les actuacions d'anàlisi i investigació.

DIAGRAMA DE FLUXOS DE LA FASE DE SEGUIMENT

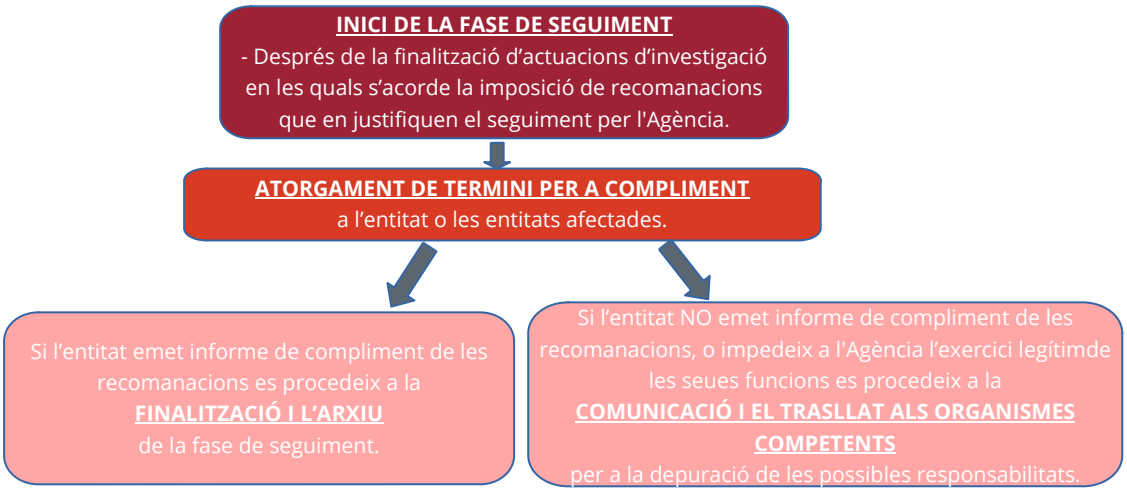

Una vegada rebut l'informe de l'entitat investigada sobre les mesures que s'han adoptat i la justificació eventual de l'adopció de les mesures o de la causa impeditiva, s'examina l'ajust d'aquest a la resolució de l'Agència. Si la informació és completa i congruent amb la resolució, es procedeix a dictaminar l'arxiu definitiu de les actuacions. En un altre cas, es fa un nou requeriment a l'entitat mitjançant l'atorgament d'un nou termini.

Les administracions públiques i les entitats incloses en l'àmbit d'actuació de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció a la Comunitat Valenciana han de col·laborar amb aquesta amb celeritat i diligència, i comunicar de manera immediata qualsevol informació de què disposen relativa a fets que siguen competència de l'Agència.

El personal al servei de les entitats públiques, els càrrecs públics i els particulars inclosos en l'àmbit d'actuació de l'Agència que impedisquen o dificulten l'exercici de les seues funcions o que es neguen a facilitar-li els informes, els documents o els expedients que els hagen sigut requerits, incorreran en les responsabilitats que la legislació vigent estableix".

L'Agència deixarà constància expressa de l'incompliment injustificat o de la contravenció del deure de col·laboració i ho comunicarà a la persona, l'autoritat o l'òrgan afectat, perquè puga al·legar el que considere convenient. Així mateix, es podrà fer constar aquesta circumstància en la Memòria anual de l'Agència o en l'informe extraordinari que s'eleve a la comissió parlamentària corresponent, si escau.

Durant l'anualitat 2019 no ha sigut necessari en cap cas reiterar peticions de col·laboració en més de dues ocasions a una mateixa entitat, per la qual cosa no s'han iniciat actuacions concretes d'execució forçosa relacionades amb l'incompliment del deure de col·laboració que recull l'article 7 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

3.5. RESUM D'ACTUACIONS CONCLOSES

A continuació, es fa pública una ressenya breu de l'objecte i la finalitat de les actuacions d'anàlisi i investigació més significatives realitzades durant l'anualitat 2019.

No s'hi incorporen dades o informacions que faciliten la identificació de persones físiques concretes, ni tampoc s'hi indica de manera individualitzada el resultat de la investigació per a evitar possibles perjudicis a persones implicades i per a salvaguardar els procediments administratius i judicials eventuals que es puguen iniciar a conseqüència d'aquestes actuacions.

Les actuacions que es relacionen a continuació han finalitzat mitjançant l'emissió d'informe final raonat i/o trasllat a les autoritats competents o amb resolució d'arxiu.

3.5.1. AJUNTAMENT. FRACCIONAMENT DE CONTRACTES DEL PARC AQUÀTIC

Les actuacions s'inicien a conseqüència de la presentació d'una denúncia anònima sobre un presumpte fraccionament en frau de llei que ha fet un ajuntament, en referència a l'adjudicació de dos contractes paral·lels amb objecte i àmbit funcional anàlegs.

Després de sengles requeriments de documentació, es va procedir a l'estudi i l'anàlisi dels expedients de contractació identificats en la denúncia, encara que es va detectar que la documentació remesa poguera no ser la totalitat de la que figura en els expedients respectius, atés que no es va trobar còpia dels informes de valoració de les proposicions econòmiques ni l'oferta econòmica d'un dels licitadors.

De l'estudi detallat de la documentació es van trobar indicis de fraccionament de contractes, com ara numeració correlativa dels expedients, tramitació paral·lela, unitat de les prestacions, analogia d'empreses convidades a la licitació, adjudicació a la mateixa empresa, superació en import agregat dels límits establits per al procediment negociat sense publicitat, mateixa ubicació física de les obres contractades, etc.

Per tot això, es va concloure que totes les necessitats que s'han tractat de satisfer mitjançant els dos expedients que s'han exposat anteriorment són pròpies d'**un únic contracte**, tant per l'objecte com pel període en què aquests tenen lloc, i no es tracta de necessitats que sorgeixen en moments diferents, sinó d'actuacions que l'entitat que realitzava la contractació sabia o havia de saber que havien de dur-se a terme, especialment considerant que les dues adjudicacions ho van ser a la mateixa empresa. Tots aquests fets coincidents, segons el parer d'aquesta Agència, no van poder passar desapercebuts als diferents òrgans intervinents en la gestió i l'adjudicació d'ambdós contractes, i s'indueix a pensar en un **ànim i una voluntat** que aquestes actuacions foren contractades vulnerant els requisits de contractació establits legalment.

Segons l'opinió d'aquesta Agència, es considera que en aquest supòsit es dona aquesta unitat operativa o substancial entre les diferents prestacions a què es refereixen ambdós expedients de contractació, perquè, en definitiva, les prestacions responen a única necessitat que és, fonamentalment, la creació d'un parc aquàtic en la piscina municipal mitjançant el subministrament i la instal·lació de diferents elements d'oci. Podria considerar-se la possibilitat de la contractació separada si les necessitats sorgiren en moments diferents, separats temporalment i que respongueren a necessitats conjunturals, però no en el cas que tractem, en què els dos expedients han coexistit processalment fins a l'extrem de finalitzar-se el mateix dia i haver-se instal·lat els dos elements d'oci adjacents al mateix lloc.

Eludir la publicitat en la contractació pública és una pràctica col·lusòria de la competència que impedeix que el preu d'adjudicació es fixe per les lleis del mercat, cosa que genera un perjudici econòmic a l'erari públic, en aquest cas a l'Ajuntament, que ha abonat uns costos superiors als que es podrien haver obtingut garantint la lliure

concurrència mitjançant la publicitat de la licitació, cosa de compliment obligatori que imposa la legislació administrativa aplicable.

En aquest cas, es va procedir a la interrupció de les actuacions per a donar **trasllat d'aquestes a la Fiscalia**.

L'import acumulat de les contractacions efectuades presumptament en frau de llei va ascendir a **272.370 €.**

3.5.2. EMPRESA MUNICIPAL. FRAU EN LES JUBILACIONS PARCIALS

Les actuacions es van iniciar a conseqüència de la presentació d'una denúncia relativa a frau de llei en matèria de contractació a temps parcial i obtenció de prestacions per jubilació parcial.

Durant la realització de les actuacions d'investigació per part de l'Agència es va constatar que cap dels treballadors relacionat amb les situacions que preveu la denúncia realitzava el percentatge estipulat en els seus respectius contractes, però sí que percebien les retribucions íntegres, cosa que produïa un desfasament entre els dos conceptes i, *de facto,* es retribuïen hores de treball no realitzades.

Tots els treballadors de l'empresa municipal que van accedir a la situació de jubilació parcial a l'empara de l'Acord col·lectiu de jubilació parcial subscrit en data 28 de març de 2013 realitzaven un nombre de jornades efectives de treball durant el període de duració de la jubilació parcial inferior al nombre de jornades de treball que obliguen a realitzar, tant per a complir la normativa legal d'accés a les prestacions de seguretat social previstes per a aquesta situació com per a complir les obligacions laborals assumides contractualment i per les quals l'empresa els retribueix.

L'empresa municipal va abonar en el període comprés entre 2014 i 2018 (fins a maig) als treballadors que es jubilen parcialment la quantitat total de 2.039.417,89 € en concepte de retribucions salarials, de les quals, segons els càlculs detallats en l'informe, 909.774,36 € corresponen a retribucions salarials per les jornades realitzades efectivament. En conseqüència d'això, va abonar la quantitat d'**1.129.643,53 €** que no retribueix jornades de treball realitzades, abonament que, d'altra banda, no tenia suport legal exprés, ni estava previst en el conveni col·lectiu vigent en el període 2012-2017 ni en l'acord col·lectiu de jubilació parcial subscrit en data 28 de març de 2013.

Les actuacions d'investigació es van remetre a Fiscalia, que va arxivar les diligències d'investigació penal, que van deixar expedita la via de responsabilitat comptable, per la qual cosa s'ha procedit a **posar en coneixement del Tribunal de Comptes** el contingut de les

actuacions amb la finalitat de dirimir la concurrència de responsabilitat comptable en aquestes.

3.5.3. AJUNTAMENT. FRAU EN LA JUSTIFICACIÓ DE SUBVENCIONS

Sobre aquesta matèria, es van iniciar actuacions d'investigació relatives a la concessió concreta de tres subvencions directes per part de l'entitat denunciada.

Es van fer requeriments de documentació a l'Ajuntament en què se sol·licitava la remissió de còpia dels expedients administratius corresponents per a l'estudi i l'anàlisi d'aquests. D'això es van posar de manifest la concurrència d'irregularitats determinades.

En concret, no constava el compte justificatiu de la subvenció ni les declaracions sobre ajudes concurrents sobre el mateix objecte. Tampoc constaven els informes del servei gestor de la subvenció o de la intervenció general municipal previ a l'abonament d'aquesta.

Després de la constatació de l'anterior, es va procedir a fer nous requeriments d'informació i aportació de documentació a l'Ajuntament, que dona lloc a la constatació de l'existència d'irregularitats en relació amb la presentació de la documentació del compte justificatiu de la subvenció.

L'expedient ha finalitzat mitjançant resolució que recomana a l'Ajuntament valorar la possible concurrència de nul·litat dels acords adoptats pels quals es declara justificada la subvenció directa i, si escau, s'adopten les mesures que procedisquen per a iniciar el procediment de revisió d'ofici d'aquests actes administratius.

Així mateix, es va recomanar a l'Ajuntament que adoptara les mesures necessàries per a assegurar el compliment de les exigències legals i reglamentàries en la tramitació dels expedients d'administratius de concessió, justificació i control de les subvencions, i que analitzara, en particular, la suficiència i la idoneïtat dels mitjans materials i personals de les unitats tramitadores de subvencions amb càrrec a fons públics de l'entitat.

Finalment, es va recomanar l'obertura d'un període d'informació prèvia de caràcter intern amb la finalitat de depurar les responsabilitats administratives de caràcter disciplinari en què podien haver incorregut les persones encarregades de la tramitació de les diferents subvencions analitzades.

En aquest cas l'entitat denunciada ha remés un escrit a aquesta Agència en el qual assumeix i accepta íntegrament la recomanació que fa l'Agència en relació amb la suficiència i la idoneïtat de mitjans personals i materials de les unitats gestores de l'ajuntament que tramiten subvencions.

En referència a la resta de recomanacions, l'Ajuntament en supedita la implementació a l'obtenció dels resultats del control financer posterior que la Intervenció Municipal va iniciar a conseqüència de l'actuació de l'Agència.

L'import acumulat de les subvencions efectuades presumptament en frau de llei va ascendir a **23.000 €.**

De la informació obtinguda en fonts obertes s'ha constatat que les entitats han procedit a reintegrar a l'erari públic les quantitats percebudes per aquests conceptes.

3.5.4. ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA. SECRETARIES DE DIRECCIÓ EN INTERINITAT

Aquestes actuacions es van iniciar d'ofici després de la comunicació a l'Agència de la circumstància que llocs de treball determinats al servei del Consell, en concret, quatre secretaries d'alts càrrecs, es van cobrir per personal interí en l'anualitat 2007, i continua aquesta ocupació de llocs en l'anualitat 2019, sense que es tinga constància de la convocatòria dels procediments de lliure designació necessaris per a la provisió d'aquests llocs.

Durant la realització d'actuacions d'investigació, es va constatar per l'Agència que s'havia desvirtuat la institució de la interinitat dels funcionaris, ja que les causes que van motivar la urgència del seu nomenament no s'havien perpetuat en el temps, cosa que ha produït una distorsió de la realitat jurídica.

De les actuacions es va concloure la necessitat de realitzar la convocatòria urgent dels processos de provisió de llocs de lliure designació per a la provisió dels quatre llocs identificats entre funcionaris de carrera dels grups de titulació corresponents.

Ha considerat l'Agència que el manteniment d'aquests funcionaris interins en contra de l'esperit de la normativa aplicable en matèria de funció pública, així com l'evolució de la jurisprudència aplicable incompleix la llei, i infringeix els drets d'accés a l'ocupació pública en condicions d'igualtat i amb respecte als principis de publicitat, mèrit i capacitat, així com els drets a l'estabilitat en l'ocupació i la promoció professional del personal empleat públic.

En la resolució recaiguda en aquestes actuacions es va concedir un termini de tres mesos perquè per les diferents administracions afectades es procedira a la iniciació dels expedients de provisió dels llocs denunciats pel sistema de lliure designació, i consta comunicació fefaent d'haver-se procedit a donar compliment efectiu al que disposa la resolució de l'Agència.

3.5.5. ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA. FRAU EN LA JUSTIFICACIÓ DE SUBVENCIONS

Les actuacions es van iniciar d'ofici després de la presentació de dues denúncies referides a irregularitats en la concessió de diverses subvencions a unes empreses determinades.

L'Agència va realitzar fins a un total de tres requeriments de documentació a l'entitat denunciada, que va procedir a remetre una quantitat elevada d'informació i documentació per a estudiar-la i analitzar-la.

Després de l'inici de les actuacions d'investigació per part de l'Agència, es va tindre coneixement a través de fonts obertes que se seguia una causa penal amb identitat de subjecte, objecte i fonament davant dels jutjats d'instrucció de València, per la qual cosa es va procedir a oficiar l'òrgan jurisdiccional amb la finalitat de fer una comprovació de la informació, i es va obtindre un resultat positiu de la perquisició.

A conseqüència de l'anterior, s'ha procedit a la **interrupció** de les actuacions seguides en l'Agència, de conformitat amb la prohibició de duplicitat d'actuacions i la subordinació a l'ordre penal establides en l'article 5.2 de la Llei fundacional de l'Agència, i es va remetre tota l'actuació a l'òrgan judicial, i es va oferir el suport i la col·laboració que es podia requerir.

L'import acumulat de les subvencions efectuades presumptament en frau de llei ascendia a **509.216 €,** d'acord amb les dades obtingudes de la base de dades general de subvencions, que s'han creuat amb les dades contingudes en els informes de l'òrgan gestor.

De la informació obtinguda en fonts obertes s'ha constatat que les entitats han procedit a reintegrar parcialment a l'erari públic part de les quantitats percebudes per aquests conceptes.

L'administració denunciada ha comunicat a l'Agència l'inici de procediments de revisió, control i reintegrament d'algunes de les subvencions denunciades.

3.5.6. AJUNTAMENT. INTERVENTOR EN COMISSIÓ DE SERVEIS EN LA DIPUTACIÓ

Les actuacions en aquestes entitats locals es van iniciar d'ofici després de la presentació d'una denúncia que, entre altres aspectes, posava en coneixement de l'Agència un presumpte frau en la concessió d'una comissió de serveis d'un funcionari de l'Administració local amb habilitació de caràcter estatal de l'Ajuntament a un lloc de treball en la Diputació.

Després de la realització de les actuacions d'investigació procedents, es va procedir a l'estudi i l'anàlisi de la documentació rebuda, i es va constatar que la comissió acordada per un termini de sis mesos des de l'1 d'abril de 2016 continuava en actiu, i es va prorrogar *de facto* fins al 17 de febrer de 2019, mitjançant la concatenació de diferents procediments d'autorització.

L'Agència ha constatat durant la tramitació del procediment d'investigació que els decrets d'autorització de la comissió de serveis, així com els decrets de pròrroga, s'havien impugnat en la via jurisdiccional contenciosa administrativa, per la qual cosa s'ha procedit a **interrompre** les actuacions a l'espera de la remissió de les conclusions de l'òrgan judicial que coneix del fons de l'assumpte.

3.5.7. AJUNTAMENT. FRAU EN LA GESTIÓ DE LES ESCOLES ESPORTIVES MUNICIPALS I POSSIBLE CONTRACTACIÓ IRREGULAR DEL PROGRAMARI DE RECAPTACIÓ

A conseqüència d'una denúncia presentada contra un ajuntament es van iniciar dues línies d'investigació en l'Agència.

La primera d'aquestes es va dirigir a l'estudi i l'anàlisi de la gestió de les escoles esportives municipals, ja que se sospitava que aquesta podia haver-se externalitzat cap a una entitat diferent de l'Ajuntament que prestava aquests serveis, sense títol jurídic que l'habilitara.

La segona línia d'investigació es va enfocar cap a l'estudi i l'anàlisi d'una presumpta contractació irregular del programari de gestió tributària.

Per economia procedimental, les actuacions d'investigació es van fer de manera conjunta per als dos expedients, encara que es van realitzar informes d'investigació individualitzats per a cadascuna de les línies d'investigació obertes.

Durant l'anualitat 2019 es va dur a terme visita d'inspecció *in situ* a les dependències municipals, per la resistència de l'ens denunciat a l'aportació de documentació determinada.

Pel que fa a la gestió de les escoles esportives municipals, es va constatar que l'Ajuntament devia estar consentint la gestió d'un servei públic *de facto* per part d'una associació sense donar-se compliment al que estableix la legislació administrativa reguladora de les concessions de servei públic.

Després del desplegament de l'actuació investigadora, es va constatar una evolució en el servei esportiu municipal, en el qual, a mesura que transcorrien els anys, es van transferir progressivament la gestió de cadascuna de les disciplines a una associació externa sense la

tramitació de cap procediment de caràcter administratiu. La qüestió es va veure agreujada per la constatació que l'associació estava parcialment integrada per persones afins al partit polític governant en el consistori en aquell moment, i pel fet que l'associació estiguera fent ús de les instal·lacions esportives municipals amb caràcter preferent a altres entitats del municipi i de manera gratuïta, i sense contraprestació econòmica per a l'Ajuntament.

Així mateix, es va procedir a quantificar el lucre cessant, i s'entén com a tal el muntant econòmic que l'Ajuntament va deixar d'ingressar per haver deixat de prestar un servei en forma de gestió directa, i atribuir-lo a una entitat externa sense cap contraprestació per a l'erari públic. Segons els càlculs efectuats pel personal encarregat de la investigació, atesos els imports de cadascuna de les activitats esportives deixades de prestar per l'Ajuntament, extrapolats per a una anualitat i una ocupació mitjana de cadascuna de les disciplines, que va obtindre un import de 91.939,20 € i que ascendiren a **171.286,64 € a l'any**, per al cas que l'ocupació de les activitats eren amb caràcter de màxims.

Sintetitzant tot l'anterior, amb les autoritzacions atorgades a l'associació, l'Ajuntament hauria permés l'ús de les instal·lacions públiques municipals per a l'adjudicació directa de la gestió d'un servei públic a un tercer, i aquest hauria percebut un benefici econòmic derivat del pagament per part dels usuaris de les tarifes establides. Amb aquesta conducta, l'Ajuntament no sols hauria eludit la celebració del procés licitatori oportú que promoguera la concurrència i permetera determinar la millor oferta per als interessos municipals, sinó que, a més, s'hauria permés la derivació de fons públics a un compte privat no controlat per l'Ajuntament, cas que van informar els funcionaris mateixos de l'Ajuntament encarregats de les funcions d'intervenció i tresoreria.

Per part seua, respecte de la contractació del programari de gestió tributària, de la documentació aportada, es va constatar la realització de despeses no emparades per una contractació administrativa, i a preus sensiblement superiors als preus de mercat per al mateix producte. Així mateix, no es va constatar correspondència entre els imports contractats i els imports mensuals realment facturats.

Referent a aquesta línia d'investigació, es va concloure que la valoració del perjudici econòmic dels fets investigats podria ascendir a un total de **82.885 €**, quantitat que equivaldria a la suma del sobrecost generat per la pròrroga del contracte finalitzat a un preu superior a l'establit en la licitació posterior que es va realitzar i del sobrecost generat per la facturació del contracte vigent que no s'ajustava a allò contractat efectivament.

Donada la possible rellevància penal dels fets investigats, es van posar en coneixement del Ministeri Fiscal a l'efecte de donar compliment al que estableix l'article 5.2 de Llei 11/2016.

3.5.8. SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC. INCOMPATIBILITATS DE L'EMPLEAT PÚBLIC

Mitjançant escrit a través de la Bústia de Denúncies d'aquesta Agència, es va presentar denúncia anònima relativa a irregularitats determinades comeses en el si d'una entitat del sector públic autonòmic. La persona que denunciava posava de manifest que un empleat podria haver facturat a alguns organismes públics la realització de serveis determinats, i s'aprofitava de la seua condició i lloc de treball en l'entitat, ja que es van localitzar factures a nom d'aquesta persona remeses per part d'ajuntaments, mancomunitats, cambres de comerç, amb la finalitat de justificar despeses per a l'obtenció d'ajudes.

Entre les actuacions d'investigació desplegades per l'Agència, es va procedir a requerir la persona informadora d'una concreció de les dades de la denúncia, amb la finalitat d'evitar la iniciació d'una investigació amb caràcter prospectiu. Després del compliment del requeriment, es va procedir a oficiar l'entitat denunciada perquè aportara documentació determinada que es trobava en el seu poder, a l'efecte de poder omplir l'anàlisi de la denúncia.

Les actuacions van concloure després de la constatació que les factures a les quals feia referència la denúncia existien i s'havien presentat efectivament com a justificants per a la percepció de subvencions públiques, però que, després de la intervenció de l'Agència, l'entitat lliuradora dels fons no les va acceptar. Així mateix, es va constatar la iniciació d'un expedient de caràcter disciplinari contra l'empleat públic autor dels fets denunciats, per part de l'administració titular de la competència, i se li va imposar una sanció de prevenció i accessòria de prohibició expressa de participació en esdeveniments finançats, totalment o parcialment, o que va patrocinar o organitzar l'entitat.

Per tot això, i quedant acreditat que l'entitat pública va iniciar els mecanismes de protecció i restauració de la legalitat de manera eficaç, procedint a depurar les responsabilitats de caràcter administratiu que procediren, imposant sanció de caràcter lleu a l'empleat denunciat, es va resoldre la conclusió de les actuacions, sense perjudici de la potestat de determinar la reobertura del procediment en el cas que aparegueren nous indicis o fets.

3.5.9. AJUNTAMENT. POSSIBLE FRACCIONAMENT DE CONTRACTES, ÚS INDEGUT DE LA FIGURA DE L'ENRIQUIMENT INJUST

En relació amb la denúncia presentada davant d'aquesta Agència, en què es feia referència al presumpte fraccionament de factures en un ajuntament durant els anys 2016 i 2017, relatives a la contractació del servei d'assessorament, mediació d'intermediació hipotecària per a persones afectades per situacions de risc residencial que puguen derivar en pèrdua de l'habitatge habitual, es van iniciar actuacions d'investigació.

De l'estudi de la documentació i la informació que l'Ajuntament va facilitar a aquesta Agència, en l'informe final d'actuacions d'investigació es van obtindre les conclusions següents:

1. S'ha acudit al procediment de reconeixement extrajudicial de crèdits (figura de l'enriquiment injust) de manera habitual i en frau dels principis i els requisits que exigeix la normativa relativa a la contractació administrativa, i no s'acredita en l'expedient la bona fe del proveïdor i de l'Administració. En conseqüència d'això, es va recomanar procedir a la revisió d'ofici de l'acte.

2. Els informes de la intervenció d'omissió de fiscalització declaraven expressament que l'encàrrec de la prestació s'havia fet prescindint totalment i absolutament del procediment legalment establit, que incorria en causa de nul·litat de l'acte administratiu principal i dels derivats d'aquest, i feien constar els informes que s'emetien amb independència de les responsabilitats en què s'haguera pogut incórrer.

Segons aquesta Agència, tot això pot haver suposat la comissió d'una infracció molt greu segons el que disposa la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, perquè l'Administració haja d'exigir les responsabilitats disciplinàries que pogueren resultar procedents previ expedient informatiu i, així, conéixer les circumstàncies que concorren en l'actuació realitzada pel servei gestor.

L'entitat denunciada va respondre comunicant a l'Agència que havia procedit a adoptar les mesures oportunes per a evitar en el futur la repetició de les circumstàncies organitzatives i de gestió a fi de minimitzar els supòsits en què resulte indispensable recórrer a la figura de la continuïtat en la prestació de serveis públics per raons d'interés general i, si escau, reduir al màxim el termini de duració d'aquesta situació irregular.

3.5.10. ENTITATS PRIVADES. FRAU FORMACIÓ OCUPACIONAL

En ocasió de la impartició per part d'acadèmies privades de cursos de formació ocupacional subvencionats amb fons públics es van iniciar actuacions d'investigació per part de l'Agència, arran de diverses denúncies presentades en aquesta.

La presumpta conducta defraudatòria que es denunciava es realitzava de diverses maneres, però en totes aquestes el resultat era sempre el mateix: es justificava formalment davant de les administracions concedents dels fons públics uns imports per retribucions al personal docent que presumptament no eren les que realment rebia aquest, atés que els centres de formació privats que contractaven aquest personal presumptament eren els que en última instància rebien i es beneficiaven realment d'una part d'aquests imports, a través de les plusvàlues generades.

L'Agència va estimar que la conducta denunciada poguera implicar la comissió presumpta de delictes de falsedat documental i frau de subvencions. Així mateix, la presumpta conducta defraudatòria que es denunciava va poder suposar, així mateix, el presumpte incompliment d'obligacions tributàries formals i materials, ja que es podia produir una elusió fiscal del pagament de les quotes impositives corresponents al rendiment real obtingut per les empreses que realitzaven els cursos, que justificaven unes despeses de personal que no eren reals.

De la documentació i els testimoniatges recaptats es desprenia que la presumpta conducta defraudatòria denunciada transcendia l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, ja que s'apreciaven indicis que aquesta es reproduïa per part d'acadèmies i centres de formació radicats en altres comunitats autònomes i respecte de cursos de formació subvencionats per altres administracions autonòmiques, per la qual cosa l'assumpte transcendia l'àmbit territorial d'actuació de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana. A més d'això, la repetició i la similitud dels patrons de conducta presumptament delictiva per part de totes les entitats objecte d'aquest informe feien suposar l'existència d'una trama a escala nacional.

En aquest sentit, l'article 16.4 de Llei 11/2016, de creació de l'Agència, disposa que si hi ha indicis que hagen tingut lloc conductes o fets presumiblement constitutius de delicte, s'han de traslladar de manera immediata i, en cas que se'n puga derivar una possible responsabilitat comptable, s'ha de traslladar a la jurisdicció del Tribunal de Comptes, per la qual cosa segons el que s'ha esmentat, es va donar trasllat de la denúncia i la documentació rebuda en aquesta Agència al Ministeri Fiscal, als efectes oportuns, per a interrompre les actuacions i aportar tota la informació de la qual disposava l'Agència, a més de proporcionar el suport i la col·laboració amb l'autoritat judicial i el Ministeri Fiscal quan fora requerida.

Del trasllat de les actuacions a Fiscalia es va justificar recepció d'aquestes, i es va procedir a iniciar les diligències corresponents per part de la Fiscalia Especial contra la corrupció i la criminalitat organitzada.

3.5.11. AJUNTAMENT. ACTIVITAT SENSE LLICÈNCIA CONSENTIDA EN EL TEMPS

En la Direcció d'Anàlisi i Investigació de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana es van tramitar actuacions d'investigació per denúncia sobre diverses irregularitats. En concret, la denúncia apuntava al desenvolupament de l'activitat de bar restaurant de manera clandestina.

De l'anàlisi de la documentació aportada amb la denúncia, així com l'aportada per la mateixa entitat local i la conselleria competent es va constatar indiciàriament que l'Ajuntament poguera estar consentint l'exercici de l'activitat referida en el paràgraf anterior sense

disposar de la llicència corresponent i sense la concessió d'ocupació per trobar-se en terrenys pertanyents al domini marítim terrestre.

Després de la realització de diversos requeriments d'informació, es va constatar que l'activitat que s'exerceix no disposava de la preceptiva llicència municipal. I no sols això, sinó que aquesta va resultar ser d'autorització impossible en atenció a la naturalesa del terreny on se situava.

No es van poder obtindre indicis de la incoació de cap expedient sancionador i es va ordenar el cessament de l'activitat sense llicència instruït en matèria d'establiments públics, en relació amb el desenvolupament de les activitats esmentades que es desenvolupen. De la mateixa manera, no s'ha realitzat cap labor inspectora per part de la Policia Municipal relacionada amb el desenvolupament de l'activitat esmentada i tampoc s'ha realitzat cap labor inspectora per part del servei d'activitats relacionada amb les instal·lacions situades al terme municipal.

El que és més, considerant el cobrament per part de l'Ajuntament de quantitats determinades que semblen emparar aquesta activitat, com s'ha indicat anteriorment, tot apuntava que s'hauria simulat una situació de legalitat que permetria l'explotació de l'activitat *de facto*.

En la vista de tot l'anterior, l'Agència va concloure que els diferents alcaldes de l'Ajuntament havien fet desistiment de funcions durant anys. Una llicència d'activitat és l'instrument que permet verificar a l'administració, entre altres, el compliment de la normativa de seguretat dels locals d'aforament públic i l'exigència legal de disposar d'una assegurança que cobrisca la responsabilitat civil per danys al públic assistent i a tercers. Dels fets exposats al llarg de l'informe elaborat es desprenia que, malgrat tindre coneixement complit d'aquesta activitat sense cap llicència, per part del consistori no es va actuar adoptant les mesures corresponents. Així mateix, en relació amb la funció inspectora, es va constatar que s'havia adoptat alguna mesura conduent al cessament de l'activitat i, si era necessari, procedir-ne a la clausura.

Per si no fora prou, fins i tot quan l'administració competent va acordar la recuperació i la restitució dels terrenys al seu estat anterior, amb el desnonament consegüent de les persones que l'exploten, l'actuació del consistori va consistir a oposar-se a aquest acord i tractar d'aconseguir una concessió en una sort de defensa d'interessos particulars per damunt dels drets del seu propietari legítim i, fins i tot, de la defensa d'un parc natural.

A conseqüència d'aquesta actuació, es podria estar produint un resultat contrari a l'interés públic, això és, un desviament de l'acció pública dels interessos generals. El resultat de consentir, sense títol que l'habilite, el desenvolupament de l'activitat d'un establiment públic, bar restaurant, en l'entorn natural protegit, dona com a resultat un tracte especial o de favor als titulars de l'explotació suposadament fora de la legalitat en contra, no sols de la protecció de l'entorn natural, sinó de la pretensió legítima de tercers d'explotar una activitat d'aquestes

característiques, activitat que s'hauria atorgat a un particular amb caràcter exclusiu durant dècades.

Els documents que figuren en l'expedient indueixen a pensar en un designi, una consciència i una voluntarietat d'infringir el dret canviant els interessos generals. Referent a això, a més del cobrament irregular de "taxes" per activitat, l'exigència de responsabilitat patrimonial al consistori derivada d'aquesta activitat, l'ordre de restauració dels terrenys al seu estat anterior, el fet que siga el mateix ajuntament qui haja arribat a denegar la llicència, sense adoptar les mesures derivades d'aquesta denegació, deixava patent la seua plena consciència sobre el desenvolupament d'aquesta activitat sense llicència ni cap altra autorització de les exigides per la normativa vigent. Per tant, l'acció no estava dirigida al que la llei exigeix, que seria ordenar el cessament de l'activitat suposadament clandestina i que aquesta Agència desconeixia com és la finalitat pretesa, i va permetre la continuació d'una activitat amb aquestes característiques.

S'ha donat trasllat de tota l'actuació al **Ministeri Fiscal** per a la depuració de les possibles responsabilitats de caràcter penal que pogueren haver-se produït en relació amb els fets anteriors.

3.5.12. AJUNTAMENT. IRREGULARITATS EN EL SERVEI DE GRUA MUNICIPAL

Les actuacions es van iniciar a conseqüència d'una denúncia que va tindre entrada en el registre de l'Agència, en referència a la resolució i la continuació del contracte de servei de grua municipal.

En la resolució d'inici d'actuacions es va requerir a l'entitat local la remissió de còpia completa de l'expedient de resolució del contracte subscrit per a la prestació del servei de grua municipal, comprensiu de la retirada i el depòsit dels vehicles de motor en vies públiques.

Després de la revisió de la documentació aportada a l'Agència, es va concloure que, encara que no s'hagueren acreditat fets que podien ser qualificats com a corrupció en les actuacions de l'Ajuntament, es recomanava encaridament la iniciació, amb la màxima celeritat possible, dels tràmits per a la contractació d'aquest servei, per a donar compliment a la tramitació d'urgència de la contractació, i l'acord de la Junta de Govern que va resoldre la resolució del contracte vigent.

Tal com preveu l'article 16.1 de la Llei 11/2016, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, s'ha requerit que s'informe de les mesures adoptades i, si escau, dels motius que impedeixen actuar segons la recomanació formulada.

L'entitat denunciada ha informat l'Agència que ja s'ha iniciat la tramitació de l'expedient, que s'ha remés junt amb el plec de condicions tècniques i administratives al Servei Econòmic

Pressupostari de l'Ajuntament per a l'informe preceptiu, així com a la resta de serveis implicats en l'execució del contracte.

Per això, considerant que l'Ajuntament ha realitzat actuacions per a l'esmena de la situació irregular a requeriment de l'Agència, s'han declarat concluses les actuacions d'investigació, i s'ha iniciat el seguiment de la tramitació municipal del contracte.

3.5.13. ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA. FILTRACIÓ D'EXAMEN

Aquestes actuacions es van iniciar a conseqüència de posar en coneixement de l'Agència els fets consistents en la presumpta filtració de les respostes d'un examen en el si de la convocatòria de proves selectives d'accés al cos superior tècnic de l'Administració general, A1-01, sector de l'Administració general, torn d'accés lliure i torn de persones amb diversitat funcional, convocatòria 22/15, corresponent a l'oferta d'ocupació pública de 2015 per al personal de l'Administració de la Generalitat.

En relació amb la realització de l'exercici esmentat, es va posar en coneixement d'aquesta Agència informació determinada referida a l'existència de presumptes irregularitats que va cometre una funcionària que actuava com a personal col·laborador de l'òrgan tècnic de selecció a l'aula 109. L'existència de presumptes irregularitats en la realització del segon exercici i la presumpta intervenció en aquestes de personal empleat públic de l'Administració de la Generalitat va ser, així mateix, objecte de publicació en mitjans de comunicació social, en els quals es detallava la comissió de fets greus i la identificació de treballadors públics relacionats.

En el curs de les investigacions es van realitzar requeriments d'informació tant a l'òrgan tècnic de selecció de la convocatòria com a la conselleria competent en matèria de funció pública, que es van atendre degudament.

Durant la tramitació de la investigació es va constatar l'existència d'un procediment penal de diligències prèvies seguit en els jutjats d'instrucció de València, per la qual cosa, en aplicació de l'article 5.2 de Llei 11/2016, es va procedir a resoldre la interrupció de les actuacions i la remissió de tota l'actuació a l'òrgan jurisdiccional penal, i l'Agència va quedar a l'espera de la comunicació del resultat de les actuacions que, segons les informacions obtingudes en la data d'elaboració d'aquesta Memòria, encara es troben en tràmit, pendents de l'obertura de judici oral contra les persones implicades en els fets.

3.5.14. AJUNTAMENT. OPOSICIONS A POLICIA LOCAL

Mitjançant correu electrònic i diverses comunicacions rebudes en l'anualitat 2019 es van incoar actuacions d'investigació en referència a les oposicions de Policia Local convocades en un ajuntament. En concret, l'activitat denunciada consistia en l'existència d'irregularitats determinades en un procés selectiu per a la provisió en propietat de 15 places d'agent de la Policia Local per oposició per torn lliure, les bases del qual les va aprovar la Junta de Govern Local el juliol de 2017.

Després de l'emissió de la resolució d'inici corresponent es van realitzar les diligències oportunes amb vista a la concreció i la fixació de fets, i es va obtindre com a resultat l'apreciació d'indicis de responsabilitat penal en els fets denunciats.

Per tot això, i en compliment del que preveu l'article 5.2 de Llei 11/2016, aquesta Agència va dictar resolució d'**interrupció** de les actuacions i remissió a Fiscalia de tota l'actuació, i oferia el suport i la col·laboració necessaris a aquest organisme.

3.5.15. AJUNTAMENT. IRREGULARITATS EN ADJUDICACIÓ DE LLOC DE TREBALL

Les actuacions d'investigació que ha realitzat l'Agència sobre aquesta qüestió s'han dirigit a la comprovació de l'existència de presumptes irregularitats en el procediment seguit per a la selecció de candidats i adjudicació d'un lloc de treball.

En aquestes actuacions es va concloure que la valoració d'un mèrit específic que no preveuen les bases específiques de la convocatòria, per a la provisió d'un lloc de treball que en l'RPT no està determinat que es puga exigir la valoració de mèrits específics, lloc de treball respecte al qual no consta que siga un lloc de direcció, va resultar determinant per a la selecció d'un candidat que, si no es valoraven aquests mèrits específics, no haguera resultat seleccionat per al lloc, ja que hi havia un altre candidat amb més puntuació en els mèrits restants.

De la documentació aportada per l'Ajuntament calia concloure que el concurs per a la provisió del lloc no es va ajustar al que estableixen les bases generals comunes establides per aquesta administració per a la provisió amb caràcter definitiu de llocs de treball, ni a les bases específiques aprovades per a la provisió per concurs del lloc esmentat, perquè no s'aplica el barem general que figura com a annex en les bases generals comunes al qual es remetien de manera expressa les bases específiques.

La valoració i la puntuació assignada a un candidat d'un mèrit específic per a l'adjudicació d'un lloc de treball que no el té així determinat, en perjudici d'altres candidats que, si no es valora aquest mèrit obtindrien una puntuació superior, suposa lesionar els drets de la resta

de candidats, així com adquirir drets mancant els requisits essencials per a la seua adquisició, ja que existeixen altres persones amb millor dret a aquests.

Les irregularitats constatades en la realització del concurs de mèrits per a la provisió definitiva del lloc podrien haver tingut la rellevància suficient per a acordar la revisió del procediment, fet que es va posar en coneixement de l'Ajuntament.

3.6. LÍNIES D'ACTUACIÓ EN 2020

Pel que fa a les línies d'investigació principals iniciades en l'anualitat 2019 i la tramitació de les quals es preveu concloure dins del primer trimestre de 2020, cal fer referència, com més significatives, les següents:

3.6.1. DISFUNCIONS DETECTADES EN ELS CONTRACTES DE CENTRALS DE MITJANS PUBLICITARIS EN DIVERSOS ORGANISMES

A conseqüència d'una denúncia presentada, durant l'anualitat 2019 es van iniciar actuacions a fi d'analitzar detalladament els contractes de centrals de mitjans publicitaris que havien licitat organismes públics determinats i que es podrien haver adjudicat en frau de llei, per haver-se falsejat les condicions econòmiques en què accedien els contractistes a la licitació, condicions que s'han vist incorporades als contractes resultants de les licitacions i que comporten, indiciàriament i a costa dels resultats de les actuacions, cap millora tècnica ni cap estalvi econòmic o de costos per a l'organisme licitador.

Per a la tramitació d'aquest expedient s'han formalitzat requeriments de documentació a organismes amb contractes de centrals de mitjans publicitaris vigents, i s'ha procedit a recopilar informació de fonts obertes, com per exemple la continguda en plataformes de contractació.

El valor estimat dels contractes en estudi i anàlisi per aquesta Agència ascendeix a una quantia de **2.000.000 €**.

3.6.2. EMPRESA PÚBLICA LOCAL. FRAU EN RELACIÓ AMB UN CONVENI SUBSCRIT

Durant les anualitats 2018 i 2019 han tingut entrada diverses denúncies en relació amb el presumpte ús fraudulent de la figura del conveni administratiu per part d'una mercantil pública amb la finalitat de sufragar els costos de creació d'una fundació privada.

En aquestes actuacions s'han practicat requeriments de documentació amb la finalitat de creuar dades i informacions per a la constatació de fets rellevants.

De l'estudi i l'anàlisi en profunditat de la documentació aportada, s'han trobat indicis que es podria haver utilitzat fraudulentament la figura d'un conveni de col·laboració per a ocultar el que en realitat ha sigut una subvenció directa, potestat pública que no tenen les societats mercantils, i això en base que encara que el conveni instrumentalitzava la col·laboració entre ambdues entitats per a la realització d'uns estudis, de la documentació s'ha constatat que la mercantil únicament va participar en l'acte de la revisió del compte justificatiu presentat per a la percepció de la quantia econòmica.

Per si no fora prou, s'ha procedit a estudiar a fons la documentació que integra el compte justificatiu dels treballs desenvolupats en compliment del conveni, i l'Agència va concloure la necessitat de conducta a la revisió de la quantia a imputar al conveni, per l'acreditació insuficient de la realitat dels treballs al·legats i la relació d'aquests amb l'objecte del conveni.

En particular, s'han localitzat imputacions de nòmines de treballadors basades en percentatges de participació en el projecte certificats sense més justificació que la simple existència del certificat; el mateix ocorria amb les despeses generals imputades al conveni, que quantificant-se en 3.544,48 € en la primera reunió de la comissió mixta de seguiment del conveni, van passar a arrodonir-se a 9.600 € en la justificació final, simplement per l'aplicació d'un percentatge sobre el total de l'aportació econòmica, basat en la pràctica habitual en aquesta mena de convenis, de nou sense justificar mínimament l'ús o la destinació d'aquestes despeses de caràcter general; en tercer lloc, es va detectar un cas de plagi en un dels documents aportats junt amb el compte justificatiu, així com la imputació de diverses despeses que *a priori* no tindrien cap relació amb l'objecte del conveni.

Finalment, es van trobar indicis d'un possible fraccionament irregular de contractes, realitzat de manera conjunta entre les dues entitats, de manera que la primera va contractar els serveis jurídics d'una advocada durant dos mesos, mentre que quan aquest contracte va finalitzar l'advocada va passar a estar contractada per la segona, i va superar la quantia acumulada de les dues contractacions el màxim legal per a la contractació menor.

Després de la recepció de les al·legacions corresponents presentades durant el tràmit d'audiència, es preveu la finalització de les investigacions en referència a aquest assumpte durant el primer trimestre de 2020.

L'import del conveni ascendeix a un total de 120.000 €, dels quals s'han abonat 40.000 €, i les factures corresponents a l'import pendent d'abonar consten retingudes per part de l'entitat denunciada, a costa dels resultats de la investigació, i les factures pendents sumen un import agregat de **66.958,43 €**.

3.6.3. EMPRESA PÚBLICA LOCAL. FRAU EN LA CONTRACTACIÓ DE LA PRODUCCIÓ D'UNA SÈRIE DE PROGRAMES DE TELEVISIÓ

Durant l'anualitat 2019 s'han finalitzat les actuacions d'investigació referents a la contractació per part d'una mercantil pública de la producció d'una sèrie de capítols per a l'emissió en televisió.

De les actuacions s'ha constatat com a incompliments més rellevants que la mercantil va publicar de manera errònia la informació derivada del contracte celebrat en el portal de transparència, que feia constar que es tractava de 5 contractes diferents en lloc d'un únic contracte. Això no tindria més importància si no fora perquè l'import agregat de la prestació superava el llindar establit legalment com a límit per a la contractació menor. Això ha comportat la concurrència d'una presumpta infracció del principi de veracitat, previst en la legislació sobre transparència i publicitat actives, articles 31 i següents, de la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana.

En el mateix sentit, la mercantil va usar un procediment d'adjudicació directa, quan a causa de l'import del valor del contracte va haver de sotmetre la licitació als principis de publicitat i concurrència.

No obstant l'anterior, l'aspecte crític de la investigació s'ha causat per l'anomenada prova de serveis. I és que s'ha constatat que la prestació del contracte consistia en l'enregistrament de 16 capítols, i es van trobar proves únicament de l'enregistrament de 10 d'aquests, i les factures s'havien abonat íntegrament.

Crida l'atenció que, realitzades les actuacions d'investigació, l'empresa aportara una factura rectificativa que mostrava l'abonament de tres programes no realitzats, factura que es va emetre 8 mesos després de l'emissió de l'última factura pagada i 2 mesos després del primer requeriment de l'Agència. En qualsevol cas, aquest document seguiria sense justificar la diferència d'altres tres programes, la realitat dels quals no s'ha pogut constatar.

Així doncs, el personal que va intervindre en la prestació de conformitat de les factures (especialment de la factura rectificada), així com en la tramitació de la comptabilització i el pagament van incórrer en negligència greu en l'exercici de les seues responsabilitats, atés que va conformar i va pagar factures per serveis realment no prestats, cosa que, necessàriament, ha de portar la incoació dels procediments disciplinaris que hi corresponguen per a l'exigència de responsabilitat i rescabalament de danys i perjudicis envers la mercantil pública local.

L'import total dels programes contractats ascendeix a 25.884,30 €, mentre que l'import dels programes no realitzats és de **9.706,62 €**.

Actualment, les actuacions d'investigació es troben en fase de seguiment.

3.6.4. SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC. IMPAGAMENT DE L'ÚS D'UN ESPAI PÚBLIC

En l'anualitat 2018 es van iniciar actuacions en referència a l'ús de les instal·lacions d'una entitat del sector públic autonòmic amb caràcter privatiu per part d'un partit polític, i s'ha constatat que no es va emetre la factura corresponent ni es van fer gestions per al cobrament de la prestació.

Inicialment les actuacions de l'Agència es van interrompre davant de la constatació de l'existència d'un procediment penal amb identitat de subjecte i objecte, i es va articular la prohibició expressa que preveu l'article 5 de Llei 11/2016.

Finalitzat el procediment penal amb exclusió expressa de la responsabilitat penal pels fets, va quedar expedita la via administrativa. Durant l'últim trimestre de 2019 s'ha procedit a requerir a ambdues dues parts implicades declaració sobre les gestions que cal realitzar amb vista a efectuar el pagament corresponent a l'ús privatiu d'unes instal·lacions públiques.

Es preveu la conclusió de les actuacions anteriors en el primer trimestre de 2020.

L'import de la facturació per l'ús de les instal·lacions públiques ascendeix a l'import de **8.357,99 €**.

3.7. COL·LABORACIÓ AMB ALTRES INSTITUCIONS

S'entén, en tot cas, que les funcions de l'Agència ho són, sense perjudici de les que exerceixen, d'acord amb la normativa reguladora específica, la Sindicatura de Comptes; el Síndic de Greuges; el Consell de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern; la Intervenció General de la Generalitat; la Inspecció General de Serveis; els òrgans competents en matèria d'incompatibilitats i conflictes d'interessos i els òrgans de control, supervisió i protectorat de les entitats incloses en l'àmbit d'actuació corresponent, i que actuen, en tot cas, en col·laboració amb aquestes institucions i òrgans. L'Agència aportarà tota la informació de què dispose i proporcionarà el suport necessari a la institució o l'òrgan que duga a terme la investigació o la fiscalització corresponent.

En compliment de les seues tasques, l'Agència podrà proporcionar la col·laboració, l'assistència i l'intercanvi d'informació amb altres institucions, òrgans o entitats públiques mitjançant plans i programes conjunts, convenis i protocols de col·laboració funcional, en el marc de la normativa aplicable.

L'Agència no té competències en les funcions i les matèries que corresponen a l'autoritat judicial, el Ministeri Fiscal i la Policia Judicial ni pot investigar els mateixos fets que han sigut objecte de les seues investigacions. En cas que l'autoritat judicial o el Ministeri Fiscal inicien un procediment per a determinar el relleu penal d'uns fets que constitueixen, al mateix temps, l'objecte d'actuacions d'investigació de l'Agència, aquesta haurà d'**interrompre** les seues actuacions i aportar immediatament tota la informació de la qual disposa, a més de proporcionar el suport necessari, que és un òrgan de **suport i col·laboració** amb l'autoritat judicial i el Ministeri Fiscal quan es requerisca. L'Agència sol·licitarà a la fiscalia informació periòdica respecte del tràmit en què es troben les actuacions iniciades a instància seua.

En compliment del que preveu l'article 5.2 de Llei 11/2016, l'Agència ha acceptat i executat durant l'anualitat 2019 un total de 5 col·laboracions amb òrgans judicials, a fi d'emetre informes pericials, i en l'actualitat estan finalitzats dos d'aquests, i es preveu la conclusió de les restants durant el primer semestre de 2020.

3.8. SISTEMES D'INFORMACIÓ

El projecte més rellevant ha sigut el d'implantació d'una plataforma d'administració electrònica, i s'han finalitzat les primeres fites durant aquest any amb la posada en marxa de la seu electrònica, el registre electrònic, el portasignatures, el gestor d'expedients, el motor de tramitació i gestor documental, així com el gestor d'òrgans col·legiats.

Quant a la infraestructura tecnològica, s'ha millorat la dotació per a poder prestar nous serveis: l'ampliació del sistema d'emmagatzematge, la implantació d'un sistema de virtualització de servidors, la posada en marxa d'un servei d'allotjament d'arxius, la implantació d'un sistema per a la monitoració d'equips, l'ampliació de l'electrònica de xarxa, la configuració de la segmentació de les xarxes i la xarxa privada virtual, la instal·lació de la xarxa sense fil, la posada en marxa de la telefonia fixa i la connectivitat amb la xarxa SARA.

Referent a la millora de la seguretat dels sistemes: s'ha finalitzat l'anàlisi de riscos de la Plataforma d'administració electrònica i s'ha obtingut la declaració d'aplicabilitat de l'esquema nacional de seguretat, s'ha definit la normativa general d'utilització dels recursos i els sistemes d'informació i s'ha omplit l'Informe nacional de l'estat de seguretat.

Respecte als equips informàtics corresponents als llocs de treball, el nombre dels quals ha augmentat considerablement a causa de l'ampliació de la plantilla, s'han incorporat nous components amb la finalitat de millorar les seues prestacions: un paquet ofimàtic professional, una terminal de telefonia IP i un gestor de contrasenyes.

Finalment, s'ha designat un empleat d'aquest servei com a delegat de Protecció de Dades de l'Agència

04

Assumptes Jurídics

4.1. FUNCIONS

Estableix l'article 21 del Reglament de 27 de juny de 2019 de funcionament i règim interior de l'Agència que la unitat administrativa denominada *Direcció d'Assumptes Jurídics* té les següents funcions:

a) Dirigir, coordinar i supervisar el funcionament i l'organització de les unitats dependents.
b) Efectuar les tasques corresponents a l'assessorament jurídic de l'Agència, així com emetre els informes jurídics preceptius i aquells altres que se sol·liciten per la Direcció de l'Agència.
c) Prestar assessoria legal a la persona denunciant sobre els fets relacionats amb la denúncia, així com sobre els procediments que s'interposen en contra seua amb motiu d'aquesta.
d) Vetlar per la protecció de les persones denunciants, informants i alertadores, proposar l'adopció de mesures que garantisquen la seua protecció i, en particular, preservar la seua indemnitat personal i professional.
e) Efectuar les propostes d'atorgament de l'estatut de la persona denunciant i de resolució de qualsevol incidència que puga sorgir en relació amb aquest.
f) Elaborar i proposar les modificacions legislatives i reglamentàries que afecten o es referisquen a l'Agència.
g) Complir amb la funció certificadora de les actuacions generades per l'Agència i de secretaria general.
h) Tramitar els convenis que ha de subscriure l'Agència, sense perjudici de l'elaboració de propostes, impuls i seguiment per la unitat administrativa que corresponga.

i) Instruir i tramitar els expedients relatius a la imposició de les sancions previstes en Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.
j) Exercir la representació i defensa en judici de l'Agència.
k) Tramitar i proposar la resolució de les peticions d'accés a la informació pública que es formulen.
l) Tramitar els procediments de responsabilitat patrimonial.
m) Instruir i tramitar els expedients disciplinaris del personal de l'Agència.
n) Aquelles altres que se li assignen pel director o directora de l'Agència.

Així mateix, correspon a la Direcció d'Assumptes Jurídics exercir la Secretaria del Consell de Participació de l'Agència previst en l'article 25.1 del Reglament, les tasques relacionades amb el Registre de convenis de l'Agència previst en l'article 87 del Reglament (adscrit a aquesta unitat), i la gestió del Registre d'acords i resolucions de la Direcció de l'Agència de l'article 89 del Reglament.

A més d'això, tenint en compte la funció certificadora de les actuacions generades per l'Agència i de secretaria general atribuïda a la Direcció d'Assumptes Jurídics, correspon a aquesta ser membre de fet i de dret de les taules tècniques i de negociació de les condicions de treball del personal al servei de l'Agència, a l'efecte de la qual fa les tasques ordinàries de secretaria i elaboració de les actes de les seues reunions, reflex dels drets a la negociació col·lectiva, representació i participació institucional de les empleades i empleats públics per a la determinació de les seues condicions de treball, així com l'assessorament jurídic.

4.2. LES NORMES D'ACTUACIÓ

4.2.1. LA LLEI FUNDACIONAL

En aquest segon any complet de funcionament de l'Agència, Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana continua mostrant-se, dins de l'ordenament jurídic valencià, com una eina eficaç per a la prevenció, investigació i combat del frau i la corrupció de les institucions públiques valencianes, la qual cosa comporta un enfortiment progressiu de la integritat i l'ètica dels diferents subjectes integrants del sector públic que constitueixen l'àmbit d'actuació de l'Agència.

En aquest sentit, ha de recordar-se que segons l'article 3 de la Llei fundacional de l'Agència, aquesta estén la seua actuació no sols sobre les administracions autonòmica i local i els seus diferents organismes o entitats dependents, sinó també sobre altres entitats del teixit social públic de la nostra Comunitat, com partits polítics, organitzacions sindicals o empresarials, concessionaris de serveis, contractistes, perceptors d'ajudes o subvencions públiques, i qualsevol entitat, independentment de la seua tipologia o forma jurídica, que siga finançada majoritàriament per les administracions públiques o subjecta al seu domini efectiu.

En aquest any 2019, l'estructura legal, creadora de l'Agència, del seu règim jurídic i de les seues actuacions i finalitats, s'ha completat amb l'aprovació del Reglament de 27 de juny de 2019 de funcionament i règim interior de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 8582 de 2 de juliol de 2019, i BOCV núm. 17 de 26 de juliol de 2019), i la seua entrada en vigor el passat 3 de juliol de 2019.

Igualment, enguany, a fi d'executar el que es preveu en els articles 25 i 4, lletres *l*, *m* i *n*, de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i en virtut del que es disposa en l'article 25.2 del Reglament de funcionament i règim interior, s'ha aprovat la Resolució, de 15 d'octubre de 2019, per la qual es determina la composició del Consell de Participació (DOGV núm. 8665 de 28 d'octubre de 2019 i BOCV núm. 31 de 25 d'octubre de 2019), òrgan assessor i de consulta de l'Agència i via de participació de la societat civil i d'experts en la prevenció i lluita contra el frau i la corrupció, la transparència pública i la qualitat democràtica.

L'anterior regulació, juntament amb la Resolució, de 25 d'abril de 2018, de creació de la Bústia de Denúncies i de regulació del seu funcionament (DOGV núm. 8301, de 23 de maig de 2018), busca integrar el bloc normatiu bàsic amb el qual l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció desenvolupa les seues funcions.

Les anteriors normes han sigut incorporades al Codi de Lluita contra el Frau i la Corrupció, el qual pot visualitzar-se en la pàgina web del Boletín Oficial del Estado.

Amb fonament en la seua llei fundacional i dins d'aquest marc normatiu de desenvolupament, l'Agència investiga denúncies que poden ser definides com a frau o corrupció, prevé l'aparició d'aquests fets o conductes, impulsa la integritat i l'ètica pública, protegeix persones que denuncien, informen o alerten d'aquesta mena d'actes nocius per a l'estat de dret i les nostres institucions, i estableix relacions de cooperació i col·laboració amb organismes amb finalitats i objectius comuns.

Dins d'aquest àmbit, i complint el que s'estableix en la Resolució 58/4 de l'Assemblea General de Nacions Unides per la qual s'aprova la Convenció de les Nacions Unides contra la Corrupció subscrita a Nova York el 31 d'octubre de 2003 i en vigor a Espanya després de la seua ratificació el 19 de juliol de 2006 (BOE núm. 171 de 19 de juliol de 2006), en 2019 hem assistit a la presentació, tant al Congrés dels Diputats com en diferents òrgans de poder legislatiu autonòmics, de nombroses iniciatives legislatives relacionades amb aquesta matèria.

Així, en el context estatal pot esmentar-se, durant la passada legislatura ja finalitzada, la presentació de tres proposicions de llei al Congrés dels Diputats: proposició de Llei de protecció integral dels alertadors d'11 de juny de 2019, a iniciativa del Grup Mixt i 14 diputats; la proposició de Llei de protecció integral dels denunciants de corrupció de 25 de juny de 2019, subscrita pel Grup Parlamentari VOX, i la Proposició de Llei Orgànica de prevenció dels interessos privats en el sector públic, de protecció de l'Estat enfront de la corrupció i contra

les portes giratòries de 6 de setembre de 2019, presentada pel Grup Parlamentari Unidas Podemos - En Comú Podem - Galicia en Común.

En aquesta legislatura, s'han presentat al Congrés dels Diputats tres noves proposicions de llei relacionades amb la corrupció: la proposició de Llei de protecció integral dels alertadors de 20 de desembre de 2019, presentada pel Grup Mixt i 15 diputats; la proposició de Llei de mesures de lluita contra la corrupció de 17 de gener de 2020, a iniciativa del Grup Parlamentari Ciutadans, i la proposició de Llei de protecció integral dels denunciants de corrupció de 21 de febrer de 2020, pel Grup Parlamentari VOX.

En l'àmbit autonòmic, a més de les lleis ja existents en aquesta matèria a Catalunya (2008), Comunitat Valenciana (2016), Illes Balears (2016), Aragó (2017), Navarra (2018) i Astúries (2018), l'aprovada a Galícia en 2015 en matèria de prevenció, i la normativa municipal dels ajuntaments de Barcelona (2015) i Madrid (2016), en aquest any 2019, les iniciatives legislatives han sigut les següents:

- Proposició de Llei relativa a les persones que alerten d'infraccions legals, abusos de dret i males pràctiques contra el bé comú a Euskadi, presentada pel Grup Parlamentari Elkarrekin Podemos.
- Avantprojecte de Llei referit a la lluita integral contra el frau i la corrupció, creació d'una oficina andalusa de lluita contra el frau i de protecció de les persones denunciants.
- Avantprojecte de Llei de defensor dels denunciants de corrupció política de la Comunitat de Madrid.
- Proposició de Llei 79, de creació de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia, formulada pel Grup Parlamentari Podemos.
- Proposició de Llei 91, de govern obert i lluita contra la corrupció a la Regió de Múrcia, del Grup Parlamentari Ciutadans - Partit de la Ciutadania.
- Proposició de Llei de protecció integral dels denunciants de corrupció de la Comunitat Autònoma de Cantàbria, presentada pel Grup Parlamentari Mixt.

A més, a data de redacció d'aquesta Memòria, s'ha obert fase de participació pública sobre l'Avantprojecte de Llei per la qual es regula l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat de Castella i Lleó i s'estableix l'estatut de les persones denunciants.

Com pot observar-se en el contingut de molts d'aquests textos legislatius, la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, ha exercit una clara i important influència sobre aquestes normes, especialment quant al règim jurídic de la protecció a les persones denunciants i a la potestat sancionadora dins d'aquest àmbit.

No obstant això, l'existència d'aquests reconeixements a la llei valenciana, fruit de l'experiència aconseguida i amb la intenció de continuar perfeccionant el text de la Llei fundacional de l'Agència i d'aconseguir una desitjada cohesió amb altres lleis similars en un terreny tan nou dins de l'ordenament jurídic espanyol i autonòmic com el que ens ocupa, l'octubre de 2019, la Direcció de l'Agència va elaborar i va remetre al president de les Corts, a la Mesa i als síndics dels grups parlamentaris, una proposta de modificació puntual de l'esmentada Llei 11/2016, i una altra proposta per a integrar l'Agència, en el text de la disposició addicional primera de la Llei de pressupostos de la Generalitat per a 2020, juntament amb les altres institucions comissionades de les Corts.

Aquestes propostes no van ser objecte de tramitació parlamentària en els últims mesos del passat exercici. És per això que s'exposen en aquesta Memòria a fi d'insistir en la necessitat i oportunitat de ser ateses.

4.2.2. LA MODIFICACIÓ DE LA LLEI FUNDACIONAL. PROPOSTA.

La proposta de modificació de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per a incorporar, si és el cas, en la Llei de mesures fiscals, de gestió administrativa i d'organització de la Generalitat, es fonamenta, sintèticament, en els arguments que s'indiquen a continuació.

D'una banda, en la **translació a la normativa autonòmica** de la previsió prevista en l'**article 332, apartat 12, de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic,** per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, que preveu que les comunitats autònomes puguen crear les seues pròpies oficines de supervisió de la contractació, i les funcions de la qual (relacionades en l'apartat 6 del mateix precepte), a la Comunitat Valenciana, estan ja sent assumides per l'Agència tenint en compte el que s'estableix en els articles 1, 3, 4, 6 i següents, i 16, entre altres, de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de la seua creació. Per a això es preveu addicionar un nou apartat 2 a l'article 4 de la Llei esmentada.

I d'altra banda, en la necessitat de **millorar la redacció de dos apartats de dos articles de** Llei 11/2016, que han induït últimament a confusió.

Un d'aquests és l'**article 5, que en el seu apartat 5** estableix en la seua actual redacció que l'Agència es relaciona amb el Consell de la Generalitat, *per mitjà de la* ***persona titular de la conselleria competent en matèria de transparència***.

La modificació proposada consisteix a ampliar les vies de relació amb el Consell (per lògiques qüestions d'eficàcia pràctica), no sols a la conselleria competent en matèria de transparència, sinó també mitjançant qualsevol altre departament del Consell que

assumisca funcions que es relacionen amb les atribuïdes a l'Agència, la qual cosa dependrà de l'estructura organitzativa que puga establir a cada moment el mateix Consell per via reglamentària.

L'altre és l'article 29, en el seu apartat 2, respecte del qual, a més d'aclarir i completar el **règim jurídic que ha de regir el personal de l'Agència** (com a entitat adscrita a les Corts i independent de les administracions públiques), es proposa afegir, de manera expressa, la procedència de la **situació administrativa de serveis especials** per a tots els funcionaris i funcionàries que s'hi adscriguen amb caràcter definitiu, i això amb base en el principi d'igualtat de tracte i a la necessitat de garantir els drets laborals i professionals previs de tot el seu personal, perquè en cas de no existir aquest esment exprés, aquests poden veure's minvats en el supòsit de tornada o reingrés a l'administració de procedència, a conseqüència de l'assumpció de funcions de fiscalització, control, investigació i, fins i tot, sanció, efectuades en l'exercici del lloc al servei de l'Agència, que afecten o recauen sobre les administracions públiques a les quals originàriament pertanyen aquells, sobre les seues autoritats o sobre el seu personal. La situació administrativa de serveis especials és una mesura garantista per a la protecció dels funcionaris i funcionàries de l'Agència.

4.2.2.1. FUNCIONS DE L'AGÈNCIA. ADDICIÓ D'UN NOU APARTAT 2 EN L'ARTICLE 4 DE LLEI 11/2016, DE 28 DE NOVEMBRE, DE LA GENERALITAT, DE 28 DE NOVEMBRE, DE LA GENERALITAT.

Una de les novetats més excel·lents de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/3/UE i 2017/24/UE, de 26 de febrer de 2014 (a partir d'ara LCSP), ha sigut l'establiment de **límits a determinades conductes que poden constituir formes de corrupció en el si de la contractació pública**.
En aquest sentit, l'**exposició de motius de l'LCSP** expressa textualment:

> "També dins del llibre I s'introdueix una norma especial relativa a la **lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos**, mitjançant la qual s'imposa als òrgans de contractació l'obligació de prendre les mesures adequades per a **lluitar contra el frau, el favoritisme i la corrupció, i previndre, detectar i solucionar** de manera efectiva els **conflictes d'interessos** que puguen sorgir en els procediments de licitació. En línia amb les mesures per a lluitar contra la corrupció, es fa una nova regulació de les prohibicions de contractar (...)."

Després de l'exposició de motius i seguint l'articulat de l'LCSP, cal destacar, com a mesures anticorrupció, entre altres, la nova regulació dels contractes menors, la desaparició dels procediments negociats per raó de la quantia, la transparència dels contractes o la **creació de diversos organismes de control.**

Així mateix, l'article 64 LCSPté especial rellevància en la matèria, al tenor literal del qual:

> "**Article 64. Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos**.

> 1. Els òrgans de contractació hauran de prendre les mesures adequades per a **lluitar contra el frau, el favoritisme i la corrupció, i previndre, detectar i solucionar de manera efectiva els conflictes d'interessos** que puguen sorgir en els procediments de licitació amb la finalitat d'**evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i la igualtat de tracte** a tots els candidats i licitadors.
> 2. A aquest efecte el **concepte de conflicte d'interessos** abastarà, almenys, qualsevol situació en la qual el personal al servei de l'òrgan de contractació, que a més participe en el desenvolupament del procediment de licitació o puga influir en el resultat d'aquest, tinga directa o indirectament un interés financer, econòmic o personal que poguera semblar que en compromet la imparcialitat i independència en el context del procediment de licitació.
> Aquelles persones o entitats que tinguen coneixement d'un possible conflicte d'interés hauran de posar-ho immediatament en coneixement de l'òrgan de contractació."

Igualment, una altra de les importants mesures anticorrupció de la nova LCSP és la **introducció de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació** (OIReScon), prevista en l'article 332, amb la finalitat de **vetlar per la correcta aplicació de la legislació** i, en particular, **promoure la concurrència i combatre les il·legalitats**, en relació amb la contractació pública. Per a la consecució d'aquests objectius, l'Oficina ha d'actuar en el desenvolupament de la seua activitat i el compliment de les seues finalitats amb plena **independència orgànica i funcional.**

Amb aquesta, el legislador pretén reforçar el principi d'integritat (ja expressament reconegut en l'article 1 de l'LCSP), al qual dota de funcions a l'efecte de detectar incompliments específics, irregularitats o problemes sistèmics, i vigilar l'estricte compliment de la legislació de contractes del sector públic, especialment el respecte als principis de publicitat i concurrència i de les prerrogatives de l'administració, i el seguiment de les bones pràctiques.

Totes aquestes **funcions** són **atribuïdes**, en l'àmbit del territori de la **Comunitat Valenciana, a l'Agència** de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció, d'acord amb el que s'estableix en els **articles 1, 4, 6, 11, 16, 18, 19 i concordants de la Llei 11/2016**, de 28 de novembre, de la Generalitat.

A més, a aquesta oficina independent de regulació i supervisió de la contractació **se li encomana, igual que a l'Agència** de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, una funció fonamental en la lluita contra la corrupció: **traslladar a la Fiscalia, a l'òrgan judicial, al Tribunal de Comptes o a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència,** segons corresponga, els assumptes que siguen de la seua competència a l'efecte d'**exigir les responsabilitats legals** que procedisquen.

Prova irrefutable que les funcions i finalitats de l'esmentada oficina, en matèria de contractació pública, són coincidents amb les funcions i finalitats de l'Agència, és la petició cursada en data 5 de novembre de 2019, per la presidenta de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, remesa al director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, mitjançant la qual sol·licita informe

sobre les actuacions dutes a terme per aquesta Agència relacionades amb la detecció i notificació de casos de frau, corrupció, conflicte d'interessos i altres irregularitats relacionades amb la contractació pública, així com amb la prevenció desenvolupada en aquesta matèria, en particular la relació de cursos, jornades o seminaris relatius a la contractació que hagueren sigut impartits, coordinats o tutoritzats per l'Agència.

Aquesta petició, emesa per l'autoritat independent estatal, es va fer en el marc de l'informe anual de supervisió que ha d'elaborar-se i remetre's a la Comissió Europea a final de cada any, i va ser atesa per l'Agència en data 15 de novembre de 2019 a través de l'enviament del corresponent informe.

Així doncs, la proposta de l'Agència d'addicionar un apartat 2 en l'article 4 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, executava el mandat constitucional de l'article 103 i molts altres preceptes continguts en les lleis administratives, que consagren els principis que han de regir l'actuació de totes les administracions públiques, entre els quals destaquen els d'eficàcia i de coordinació, al mateix temps que perseguia evitar disfuncions i duplicitats no operatives, que podrien suposar assignar aquestes tasques, a la Comunitat Valenciana, a una altra entitat o institució diferent, quan aquestes ja estiguen atribuïdes a l'Agència, amb caràcter d'autoritat i amb potestat sancionadora.

Els termes en els quals es planteja l'addició d'aquest apartat 2 d'article 4 de l'esmentada Llei 11/2016, són els següents:

> "**Les funcions** a què es refereix l'article 332 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, **queden adscrites a l'Agència**, en virtut del que es disposa en l'apartat 12 d'aquest precepte."

En aquest ordre de coses, ha de subratllar-se que la proposta plantejada ve a coadjuvar a la consolidació d'un **sistema d'integritat institucional en la Generalitat,** en aprofitar l'estructura d'un ens independent i especialitzat en la lluita contra la corrupció, ja existent i en funcionament.

Per a finalitzar cal esmentar, dins de l'àmbit del dret comparat, per la seua proximitat i semblances quant a l'organització territorial de l'Estat, la Llei italiana número 190, de 6 de novembre de 2012, sobre disposicions per a la prevenció i repressió de la corrupció i la il·legalitat en l'Administració pública, modificada posteriorment l'any 2014 i completada per la Llei número 179, de 30 de novembre de 2017, de protecció d'autors de denúncies.

Aquesta norma creava un nou organisme, com a punt de referència nacional de les polítiques anticorrupció, el qual poc després es va transformar en la denominada *Autoritat Nacional de Lluita Contra la Corrupció (ANAC),* la qual ostenta des de 2014 competències en

matèria de control i vigilància dels contractes públics, incloses potestats de sanció i de proposta de modificació legislativa.

Des de llavors, s'ha produït a Itàlia un progressiu enfortiment d'aquesta autoritat, a través de la intensificació de la seua independència i l'acumulació en el seu si, no sols de les competències i el personal de la ja suprimida *Autoritat de Supervisió de la Contractació Pública*, sinó a més de totes les funcions en matèria de transparència i anticorrupció.

Entre les funcions de l'ANAC es troben: col·laborar amb els organismes estrangers homòlegs i amb les organitzacions regionals i internacionals competents; adoptar el Pla nacional de lluita contra la corrupció; analitzar les causes i els factors de la corrupció i identificar les accions que poden afavorir la prevenció i el combat; exercir la supervisió i el control de l'aplicació real i l'eficàcia de les mesures adoptades i del respecte de les normes sobre la transparència de l'activitat administrativa; exercir la supervisió i el control dels contractes públics d'obres, serveis i subministraments, i informar el parlament sobre les activitats de lluita contra la corrupció i la il·legalitat en l'Administració pública i sobre l'eficiència de les mesures en vigor.

4.2.2.2. RELACIONS AMB EL CONSELL I LES CONSELLERIES COMPETENTS EN LES MATÈRIES RELACIONADES AMB LES FUNCIONS DE L'AGÈNCIA. MODIFICACIÓ DE L'APARTAT 5 DE L'ARTICLE 5 DE LLEI 11/2016, DE 28 DE NOVEMBRE, DE LA GENERALITAT, DE 28 DE NOVEMBRE, DE LA GENERALITAT

Amb la proposta plantejada es pretenia introduir una **redacció més pràctica i perdurable de l'apartat 5 de l'article 5** de Llei 11/2016, a fi de permetre que les relacions de l'Agència amb l'Administració del Consell es duguen a terme, en cada cas, bé amb la seua presidència, bé amb aquelles conselleries que puguen ser competents en les matèries relacionades amb les funcions de l'Agència, tot això amb independència de l'estructura organitzativa que a cada moment adopte l'Administració de Consell.

Així, en el moment d'aprovació de la Llei 11/2016, es va optar per introduir, de manera particular, que la relació de l'Agència amb el Consell de la Generalitat s'efectuaria a través de la persona titular de la conselleria competent en matèria de transparència.

No obstant això, després de la **modificació de l'estructura de l'Administració del Consell**, esdevinguda a conseqüència de les eleccions autonòmiques de 2019, es van transferir competències que corresponien a l'anterior Conselleria de Transparència i que tenen relació amb les funcions pròpies de l'Agència, a l'actual Conselleria de Justícia, Interior i Administració Pública, com són les competències en matèria d'Inspecció General de Serveis.

Això ha evidenciat que aquest precepte **no pot circumscriure la relació de l'Agència a una Conselleria concreta** (i menys encara a la persona que n'és titular), atés que tal estructura administrativa, eventualment, podria existir o no com a departament independent, o fins i

tot no estar residenciada en aquest la totalitat de les matèries interrelacionades amb les funcions de l'Agència.

Per això, la proposta donava una nova redacció a l'article 5 de la Llei 11/2016, segons la qual:

> "L'Agència es relaciona amb el Consell de la Generalitat mitjançant la persona o persones titulars de la **Presidència o de cada una de les conselleries competents** en les matèries relacionades amb les funcions d'aquesta. Tot això **sense perjudici que, en l'exercici de les seues funcions, l'Agència es puga dirigir, directament, als òrgans superiors i directius** de les diferents conselleries **i** als **responsables dels ens del sector públic instrumental** de la Generalitat."

4.2.2.3. SITUACIÓ ADMINISTRATIVA DE SERVEIS ESPECIALS DEL PERSONAL FUNCIONARI ADSCRIT AMB CARÀCTER DEFINITIU A L'AGÈNCIA. MODIFICACIÓ DE L'APARTAT 2 DE L'ARTICLE 29, DE LLEI 11/2016, DE 28 DE NOVEMBRE, DE LA GENERALITAT, DE 28 DE NOVEMBRE, DE LA GENERALITAT.

Segons el que es disposa en l'article 29 de Llei 11/2016, de creació de l'Agència, aquesta es nodreix, exclusivament, de **funcionaris i funcionàries de carrera de les diferents administracions públiques**, havent de ser proveïts els seus llocs de treball d'acord amb els principis d'igualtat, publicitat, mèrit i capacitat adequats a la funció encomanada.

D'acord amb aquesta prescripció legal, **l'Agència**, a diferència de la resta d'administracions públiques valencianes, entitats del sector públic i de les institucions estatutàries, **no pot establir processos per a la selecció de personal propi o d'accés a la funció pública**, consistents en l'oposició lliure o el concurs oposició, la qual cosa constitueix una novetat important dins del panorama del nostre ordenament jurídic en matèria de gestió, selecció i provisió de llocs de treball.

Les activitats del personal de l'Agència, per les pròpies característiques i funcions d'aquesta, poden suposar, per a aquest, dificultats i traves a l'hora de la reincorporació a les seues destinacions d'origen. Des d'un altre punt de vista, el personal de l'Agència pot veure's mediatitzat o compromés en les seues tasques d'investigació o resta d'actuacions desenvolupades en aquesta, per les possibles conseqüències que pogueren derivar-se del seu treball en el moment de tornar a la seua administració de procedència.

Per això, el personal funcionari de carrera que accedisca a llocs en l'Agència ha de tindre garantits els drets que li siguen més favorables a l'hora de decidir el seu futur professional, sent la situació de serveis especials la que amb major eficàcia cobreix aquesta garantia.

A més d'això, no pot obviar-se que la gestió de recursos humans de l'Agència ha experimentat una dualitat de règims per a aplicar al seu personal, en haver de distingir, d'una banda, aquells supòsits de classificació i provisió, en els quals s'aplica la Llei de funció pública

valenciana, i, de l'altra, la resta d'assumptes relacionats amb la gestió de personal, als quals correspon aplicar la normativa reguladora del personal de les Corts.

Això ha comportat confusions i inoperàncies, a l'hora de gestionar el personal de l'Agència, que amb el transcurs del temps han demostrat mancar de cap justificació de base.

La majoria de les administracions públiques de procedència dels funcionaris i funcionàries al servei de l'Agència (Administració de l'Estat, Diputació Provincial de València o ajuntaments) han reconegut, fins al moment, la situació administrativa de serveis especials al personal funcionari provinent d'aquestes que en l'actualitat està adscrit a l'Agència amb caràcter definitiu.

No obstant això, als funcionaris i funcionàries que procedeixen de l'Administració autonòmica de la Generalitat (la gestió de la qual correspon a la Direcció General de Funció Pública de la Conselleria de Justícia, Interior i Administració Pública), se'ls ha estat negant el reconeixement d'aquesta situació administrativa, amb el conseqüent perjudici professional que implica ser declarats en una situació administrativa diferent de la de serveis especials.

Amb l'aprovació d'aquesta proposta, es persegueix eliminar les **situacions de flagrant desigualtat** que s'han creat entre el personal funcionari de l'Agència per la simple i única raó de l'administració de la seua procedència, perquè mentre uns estan sent declarats en la situació administrativa de serveis especials, a uns altres se'ls està enquadrant en una situació administrativa que no garanteix plenament els seus drets, com és la de serveis en altres administracions públiques o en excedència, la qual cosa genera, inevitablement, que aquest personal veja dissuadit el seu interés per treballar en l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció, malgrat que compartisca els objectius i finalitats d'aquesta i tinga intenció de desenvolupar-hi el seu treball i talent.

Per tant, correspon al legislador assegurar l'aplicació del principi d'igualtat de tracte, condicions i drets, respecte a tots els funcionaris i funcionàries que presten els seus serveis a l'Agència, independentment de l'administració d'origen o procedència.

La situació administrativa de serveis especials permet garantir els drets, laborals i de categoria professional, adquirits en l'administració pública de procedència (inclosa la reserva de lloc de treball), amb caràcter previ a la incorporació en l'Agència, tenint en compte que en aquesta es fan funcions de control, investigació i, fins i tot, sanció, de les actuacions dutes a terme per la mateixa administració pública a la qual pertanyen, per les seues autoritats o pel seu personal, assegurant amb això el reconeixement homogeni a tots els funcionaris i funcionàries de l'Agència d'aquesta situació, i la seua necessària independència i imparcialitat en l'exercici de la seua tasca.

Per a això, es proposa una nova redacció de l'article 29, en el seu apartat 2, del següent tenor:

> "El personal al servei de l'Agència serà proveït, d'acord amb els principis d'igualtat, publicitat, mèrit i capacitat adequats a la funció encomanada, entre els funcionaris de les diferents administracions públiques, **i està subjecte** al que es disposa **en aquesta llei, en la seua normativa reglamentària de desplegament, en la normativa reguladora del personal de les Corts**, i, si no és possible, **en la legislació aplicable en matèria de funció pública valenciana** i normativa bàsica de l'Estat.
> El personal funcionari de carrera que siga adscrit, amb caràcter definitiu, al servei de l'Agència, serà declarat en la **situació administrativa de serveis especials.**"

4.2.2.4. RECONEIXEMENT DE L'AGÈNCIA COM A ENTITAT ADSCRITA A LES CORTS EN LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL PRIMERA DE LA LLEI DE PRESSUPOSTOS DE LA GENERALITAT PER A 2020

Per tercer any consecutiu, l'Agència va sol·licitar que s'incorporara l'esment a aquesta, amb la resta d'institucions comissionades de les Corts, en la corresponent Llei de Pressupostos de la Generalitat, en concret, en la seua disposició addicional primera, al costat de la Sindicatura de Comptes, el Consell Valencià de Cultura, el Síndic de Greuges, el Consell Jurídic Consultiu, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i el Comité Econòmic i Social, ja que participa de la mateixa naturalesa que totes aquestes institucions públiques, quan forma part de la Generalitat i es tracta d'una entitat adscrita a les Corts i externa a l'Administració del Consell.

El fonament d'aquesta sol·licitud porta causa del que es disposa en la Llei 11/2016, de creació d'aquesta, especialment des de la modificació operada en aquesta mitjançant la Llei 27/2018, de 27 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat.

Aquesta modificació **suprimia** la consideració de l'Agència com a entitat de ***dret públic*, i reforçava la seua adscripció a les Corts** (òrgan de poder legislatiu) **i la seua independència de l'Administració del Consell,** la qual forma part del seu àmbit d'actuació material, eliminant definitivament la confusió que havia estat suscitant-se des d'algunes instàncies sobre la seua naturalesa jurídica, atesa la terminologia emprada en la redacció inicial de l'article 1.1 de Llei 11/2016, que es referia a l'Agència com a *entitat de dret públic.* Aquest esment provocava diferents interpretacions quant al seu enquadrament legal i pressupostari, defensant-se, erròniament, que aquest havia d'efectuar-se dins del *sector públic instrumental de la Generalitat.*

En la mateixa línia, l'esmentada modificació de la Llei de creació de l'Agència eliminava l'anterior redacció de l'apartat 5 de l'article 30, que expressava que el pressupost de l'Agència es regia per la normativa reguladora de les entitats del sector públic de la Generalitat Valenciana, al mateix temps que substituïa, en el seu apartat 6, la fiscalització de l'activitat de l'Agència per part de la Intervenció General de la Generalitat, per la Intervenció de les

Corts. Tenint en compte això, mitjançant Acord 3169/IX, de 12 de febrer de 2019, de la Mesa de les Corts Valencianes, es va aprovar el Pla anual de control financer permanent d'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 8493 de 25.02.2019), amb la qual cosa quedava nítidament partionada la correcta naturalesa i marc normatiu de l'Agència.

Així doncs, l'homologació del tractament de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, també pel que fa a la seua regulació pressupostària, a la resta d'institucions de la Generalitat (especialment a les vinculades o adscrites a les Corts com la Sindicatura de Comptes i el Síndic de Greuges), contribueix a salvaguardar la seua actuació independent de qualsevol administració pública (inclosa l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic instrumental). Aquesta prerrogativa d'independència, consagrada en l'article 1.2 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, haurà de respectar-se en tot cas, en relació amb l'àmbit d'actuació material de l'Agència (article 3 de Llei 11/2016) i el compliment de les seues funcions i finalitats (article 4 de Llei 11/2016).

En definitiva, constatat, a través de la Llei 27/2018 (anterior Llei de mesures), que l'Agència no comparteix ni la naturalesa, ni l'objecte, ni el règim jurídic aplicable a les entitats que integren el sector públic instrumental de l'Administració de la Generalitat, es proposa que siga aplicable a l'Agència, per complet, el mateix règim pressupostari que regeix per a les Corts (i per a les seues institucions dependents, Sindicatura de Comptes i Síndic de Greuges), tenint en compte que l'actual article 30.5 de Llei 11/2016, estableix que el pressupost de l'Agència s'ha d'acomodar als pressupostos de les Corts Valencianes.

Tot això, sense perjudici que, en virtut de tal *acomodació,* prescrita legalment, l'Agència reintegre, a la conselleria competent en matèria d'hisenda, els romanents de tresoreria que procedisquen, en els termes i condicions que les Corts (òrgan d'adscripció) li indique a cada moment.

4.2.3. REGLAMENT DE FUNCIONAMENT I RÈGIM INTERIOR DE L'AGÈNCIA

4.2.3.1. TRÀMITS EFECTUATS EN EL PRIMER SEMESTRE DE 2019 FINS A LA SEUA APROVACIÓ DEFINITIVA I ENTRADA EN VIGOR

En la Memòria d'activitat de l'Agència corresponent a l'exercici 2018, l'apartat 4.2.3 s'ocupava del *Projecte de Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència*, sota els epígrafs *Antecedents i Consulta pública prèvia*, *Expedient de projecte normatiu*, *Tràmits pendents per a la seua aprovació i entrada en vigor* i *Contingut actual del Projecte de reglament.*

Durant el primer semestre de 2019, la tramitació d'aquest projecte normatiu en desplegament de la Llei 11/2016, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, va seguir el seu curs, i es poden visualitzar tots els

documents que integren aquest expedient en el portal de transparència de la pàgina web de l'Agència.

Amb data 31 de gener de 2019, analitzades les observacions, suggeriments i al·legacions rebudes després de l'obertura del tràmit d'**informació pública** (DOGV de 24.10.2018 i BOC de 30.10.2018), **es va emetre l'informe sobre els seus resultats**. Aquest tràmit d'informació pública s'havia efectuat després de la publicació del corresponent anunci no sols en els dos diaris oficials, sinó també a través d'altres mitjans, tant de manera oficial com per correu electrònic, a tots els possibles afectats per la norma (institucions valencianes, Tribunal Superior de Justícia, Fiscalia, organitzacions socials i sindicals, Presidència del Consell i conselleries, etc.).

Emés l'informe esmentat, es van incorporar al text del projecte la majoria de les al·legacions, aportacions i recomanacions fetes en el tràmit d'informació pública, i **es va adaptar la seua redacció i contingut a les modificacions operades en la Llei 11/2016,** de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, a través de la Llei 27/2018, de 27 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat.

A continuació, el Consell de Direcció de l'Agència (BOC núm. 339, de 28.01.2019) va aprovar en data 18 de febrer de 2019 el projecte de Reglament de funcionament i règim interior d'aquesta, i va informar el personal de l'Agència sobre el seu contingut final mitjançant una reunió convocada a aquest efecte.

Després de l'oportuna **negociació sindical** en el si de la Mesa de negociació de l'Agència, composta per representants d'aquesta i dels sindicats UGT-FeSP, CCOO i STAS-Intersindical Valenciana, l'11 de març de 2019 es va donar la conformitat, per **unanimitat** dels seus membres, a l'última versió del projecte de Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència.

D'aquesta manera, el 21 de març de 2019, l'Agència va traslladar l'expedient complet relatiu al projecte normatiu d'aquest reglament al **Consell Jurídic Consultiu**, a fi de recaptar-ne el **dictamen**, el qual va ser emés en data 24 d'abril de 2019 i notificat a l'Agència el 2 de maig del mateix any.

Seguidament, el 28 de maig de 2019 es va subscriure una **addenda a la Memòria econòmica** sobre el projecte de reglament, i en aquesta mateixa data la **Direcció d'Assumptes Jurídics** de l'Agència **va emetre informe** sobre les consideracions del dictamen núm. 266/2019, de 24 d'abril, del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, després de la lectura i l'estudi exhaustiu d'aquest.

En aquest informe jurídic es van recollir els raonaments pels quals es proposava **acceptar i adequar el projecte** de Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència de

Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana **a totes les observacions essencials dutes a terme pel Consell Jurídic Consultiu** en el dictamen núm. 266/2019, de 24 d'abril de 2019, **a l'efecte del seu compliment, excepte** a les que a continuació s'expressen per ser **contràries al principi de legalitat**:

1. La consideració a l'article 2, apartat 1, del projecte de reglament, en declarar, en relació amb la naturalesa jurídica de l'Agència, "que s'ha d'adaptar la literal definició de l'Agència que efectua la llei, sense eliminar la referència al dret públic", per ser contrària al vigent article 1 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

2. La consideració a l'article 13, apartat 2, del projecte de reglament, sobre representació i defensa en judici de l'Agència, per ser contrària al dret a la tutela judicial efectiva consagrat en l'article 24 de la Constitució Espanyola.

3. La consideració a l'article 81, apartat 5, del projecte de reglament, relativa al fet que el director o directora de l'Agència acudirà a les comissions parlamentàries a les quals siga convocat per a informar de l'estat de les seues actuacions, però no podrà sol·licitar, quan ho crega convenient, comparéixer, per ser contrari al que es prescriu en l'article 5, apartat 4, incís final, de Llei 11/2016, de 28 de novembre de novembre, de la Generalitat.

D'aquesta manera, mitjançant Resolució, de 21 de juny de 2019, del director de l'Agència, **es va presentar a les Corts Valencianes el projecte** de Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, en compliment del que s'estableix en la disposició transitòria primera, apartat dos, de la Llei 11/2016, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

Finalment, mitjançant Resolució, de 27 de juny de 2019, del director de l'Agència, **es va aprovar el Reglament de funcionament i règim interior** d'aquesta, i es va procedir a la seua publicació en el DOGV núm. 8582, de 2 de juliol de 2019, que va entrar en vigor el 3 de juliol de 2019.

El 4 de juliol de 2019, l'Agència va tindre coneixement de la **nota d'un lletrat de les Corts** (datada el 2 de juliol de 2019) en relació amb el projecte de Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

Es fa necessari destacar que al llarg de l'intens i participatiu procés d'elaboració i tramitació d'aquest projecte normatiu, que es va prolongar durant més de díhuit mesos, l'Agència va remetre el text de la proposta en diverses ocasions, tant en fase de consulta pública prèvia com d'audiència i informació públiques, a diferents òrgans de les Corts (Presidència, Mesa de les Corts, Junta de Síndics i Comissió d'Economia, Pressupostos i Hisenda), perquè en

prenguera coneixement i als efectes que es consideraren oportuns. Igualment, es va incorporar el text del projecte de reglament com a annex a la Memòria anual d'activitat d'aquesta Agència corresponent a l'exercici 2018, que va ser presentada el 29 de març de 2019 davant de la Comissió d'Economia, Hisenda i Pressupostos, i sobre la qual la Mesa de les Corts va acreditar, en data 2 d'abril, haver-ne pres coneixement. En cap dels esmentats procediments, per part de les Corts, es va expressar qualsevol consideració o informe que s'estimara pertinent emetre.

No obstant això, les **conclusions d'aquesta nota** van ser **traslladades al Reglament**, de 27 de juny de 2019, de funcionament i règim interior, per a la seua modificació; en concret, es va suprimir l'apartat 2 de l'article 73, i es van renumerar els apartats següents d'aquest article de manera que els apartats 3 i 4 van passar a ser, correlativament, el 2 i el 3, i es va modificar l'article 80.1. Aquesta modificació va ser feta mitjançant Resolució, de 8 de juliol de 2019, del director de l'Agència, publicada en el DOGV núm. 8591, de 15 de juliol de 2019.

Des del 16 de juliol de 2019, el DOGV ofereix la **versió consolidada del Reglament de funcionament i règim interior** de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana en el seu portal web.

Pel que fa a la publicació del reglament esmentat en el BOC, el seu text consolidat es recull en el núm. 17, de 26 de juliol de 2019.

El text íntegre d'aquesta norma i el seu itinerari jurídic fins a la seua aprovació es pot consultar igualment en el portal de transparència de la pàgina web de l'Agència.

4.2.3.2. CONTINGUT DEL REGLAMENT DE FUNCIONAMENT I RÈGIM INTERIOR

El Reglament de 27 de juny de 2019 de funcionament i règim interior de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, en la seua versió consolidada del DOGV, es recull com a Annex I d'aquesta Memòria.

4.2.4. ÀMBIT D'ACTUACIÓ MATERIAL DE L'AGÈNCIA

Disposa l'article 1.3 de la Llei 11/2016, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, que l'Agència es crea per a previndre i erradicar el frau i la corrupció de les institucions públiques valencianes i per a l'impuls de la integritat i l'ètica pública, així com per al foment d'una cultura de bones pràctiques i de rebuig del frau i la corrupció en el disseny, execució i avaluació de polítiques públiques i en la gestió de recursos públics.

L'àmbit d'actuació subjectiu de l'Agència és el que es preveu en l'article 3 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i l'àmbit territorial, com no pot ser d'una altra manera, d'acord amb l'Estatut d'Autonomia, el territori de la Comunitat Valenciana.

Però mentre que l'*àmbit d'actuació subjectiu* pertany o és relatiu al subjecte, persones físiques o jurídiques, sobre les quals recau l'exercici i efectes de les funcions de l'Agència, l'*àmbit d'actuació material* es refereix a la matèria, raó o contingut dels assumptes que s'hi tracten.

Sense pretendre dotar d'un caràcter universal i omnicomprensiu, sinó tan sols fer una aproximació en la delimitació del camp d'acció de l'Agència, tractant de conjugar el que es disposa en els articles 1, 4, 6, 11, 14 i 18, entre altres, de Llei 11/2016, de creació d'aquesta, amb les normes, recomanacions i instruments internacionals sobre la matèria, així com amb els corrents doctrinals més avançats dins del panorama jurídic espanyol, es considera que es troba dins de l'àmbit d'actuació material de l'Agència qualsevol fet o conducta susceptible de ser inclòs en algun dels següents grups:

a) Corrupció: ús o desviació de poder o de recursos de procedència pública per a obtindre beneficis il·legítims, particulars, per a si mateix o per a tercers (finalitats diferents de les concedides); ús o abús del poder públic per a obtindre avantatges, beneficis o qualsevol altre aprofitament particular, propi o de tercers, o per a qualsevol altra finalitat contrària a l'ordenament jurídic.

b) Frau: acte tendent a eludir una disposició legal de manera enganyosa; ús inapropiat i perjudicial dels recursos i actius d'una organització, contrari a la veritat i a la rectitud; ús o destinació irregular de fons públics.

*c)*Irregularitats administratives i comportaments constitutius d'infracció administrativa o disciplinària, en els quals subjau una situació potencial de frau o corrupció.

d) Conductes reprotxables per ser contràries a l'objectivitat, a la probitat, a la integritat, a l'ètica pública i al bon govern, així com la realització de despeses supèrflues i innecessàries de fons de procedència pública, encara que no impliquen una infracció directa de l'ordenament jurídic positiu.

4.2.5. DIRECTIVA (UE) 2019/1937 DEL PARLAMENT EUROPEU I DEL CONSELL, DE 23 D'OCTUBRE DE 2019, RELATIVA A LA PROTECCIÓ DE LES PERSONES QUE INFORMEN SOBRE INFRACCIONS DEL DRET DE LA UNIÓ EUROPEA

Amb la publicació en el *Diari Oficial de la Unió Europea* el passat 26 de novembre de 2019 de la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió Europea, assistim a l'aparició un nou marc europeu, en matèria de protecció a persones que denuncien o alerten de fets o conductes contraris a l'interés públic.

Aquesta Directiva va entrar en vigor el 17 de desembre 2019, i a partir d'aquesta data Espanya té dos anys per a efectuar la transposició al seu ordenament jurídic; termini que finalitza, per tant, el 17 de desembre de 2021.

Convé recordar que les Directives són normes comunitàries que responen a la necessitat d'implicar les instàncies nacionals en la conformació d'un ordenament jurídic que no reposa en un repartiment de matèries, sinó en una assignació de finalitats. Les Directives són un instrument harmonitzador de les legislacions internes dels països membres: obliguen els Estats membres destinataris quant al resultat que s'ha d'aconseguir, però els deixa la llibertat per a triar l'acte jurídic de conversió de la Directiva en norma de Dret intern.

La Directiva (UE) 2019/1937 va ser proposada per la Comissió Europea el 23 d'abril de 2018, i aprovada pel Parlament Europeu el 16 d'abril de 2019, amb 591 vots a favor, 29 en contra i 33 abstencions, en què es va ampliar el seu contingut en favor dels alertadors o denunciants, i ratificada pel Consell Europeu, per unanimitat, el 7 d'octubre de 2019.

Assenyalava la Comissió Europea en la seua proposta, literalment, el següent:

> "En qualsevol organització, privada o pública, gran o menuda, poden registrar-se activitats il·lícites i abús de dret, que poden adoptar formes diverses, com corrupció, frau, pràctiques abusives o negligència, i que, si no es resolen, poden ocasionar greus perjudicis a l'interés públic. Les persones que treballen en una organització, o hi estan en contacte per raons laborals, són sovint les primeres a tindre coneixement d'aquests fets i, per tant, es troben en una posició favorable per a informar aquells que poden abordar el problema.
> (...) La protecció dels denunciants mereix el compromís total i la unió dels esforços de totes les institucions de la UE, els Estats membres i les parts interessades.
> (...) Les normes sobre protecció dels denunciants també han de crear consciència de manera efectiva, i animar els Estats membres a adoptar mesures addicionals, per a promoure una percepció positiva dels denunciants com a persones que actuen en nom del bé públic i per lleialtat a la seua organització i a la seua societat.
> La falta d'una protecció eficaç dels denunciants planteja, així mateix, dubtes en relació amb els seus efectes negatius sobre la llibertat d'expressió i la llibertat dels mitjans de comunicació, consagrades en l'article 11 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

> A més, la manca d'una protecció eficaç dels denunciants pot posar en perill l'aplicació del dret. Juntament amb altres mitjans destinats a recaptar proves, la denúncia d'infraccions és un mitjà (...) que permet la detecció eficaç, la investigació i l'enjudiciament d'infraccions."

De manera resumida i en paraules de la ministra de Justícia de Finlàndia, pot indicar-se que "la Unió Europea es compromet a tindre un sistema democràtic que funcione bé basat en l'estat de dret. Això inclou proporcionar un alt nivell de protecció en tota la Unió als denunciants que tenen el coratge de parlar. **Ningú ha d'arriscar la seua reputació o treball per exposar comportaments il·legals".**

Fetes aquestes precisions genèriques, es fa necessari ressaltar que aquesta Directiva suposa canvis culturals tan transcendentals que, fins i tot, els seus propis promotors davant de les institucions europees pensaven que no arribaria a aprovar-se mai, o que, en cas de ser aprovada, no arribaria tan lluny.

Les persones que denuncien o alerten són una peça clau en la lluita contra la corrupció, si bé fer-ho suposa, quasi amb tota seguretat, situacions d'assetjament laboral, intimidacions i fustigació, repercussions econòmiques, expedients disciplinaris injustos, acusacions al denunciant per denúncia falsa o per fets o delictes no comesos, i fins i tot l'acomiadament.

No obstant això, amb la transposició de la Directiva, la persona que denuncia o alerta no estarà en la mateixa situació en la qual s'ha trobat fins al moment.

Per tant, és de summa importància que Espanya faça una correcta transposició de la Directiva, i un ajust als objectius perseguits per aquesta.

La Directiva és vinculant quant al resultat que ha d'obtindre's, i deixa a les autoritats nacionals la competència sobre la forma i els mitjans; però, en cap cas, podran establir-se, en la normativa nacional, condicions més restrictives que les previstes en la Directiva.

Dins d'aquest context, l'aprovació i entrada en vigor de la Directiva genera nous i molt importants reptes.

En síntesi, la nova Directiva suposa:

- En tot el territori espanyol, la llei ha de protegir els denunciants i els ha d'atorgar assessorament jurídic, invertint la càrrega de la prova enfront d'acomiadaments, degradació i altres formes de represàlia, la qual cosa ha de garantir l'efectivitat dels seus drets assegurant la seua indemnitat.
- També ha de protegir els denunciants en procediments judicials, de frau, corrupció, evasió fiscal o danys a la salut de les persones i el medi ambient.

- A més, ha d'incloure la imposició de multes als represaliadors i l'exigència als Estats membres que informen els ciutadans sobre els procediments de denúncia, i la protecció a la qual poden acollir-se.
- Així mateix, la nova normativa europea estableix un sistema de vies de denúncia, internes i externes, tant en el sector públic com en el privat.
- El denunciant podrà dirigir-se a autoritats externes a la seua organització, directament, en qualsevol d'aquests tres casos.
    1. Si després de la denúncia interna, no es prenen les mesures oportunes.
    2. Si presumeix que la denúncia als seus superiors no pot produir efectes perquè aquests són els autors dels fets denunciats o es troben en connivència.
    3. Quan hi ha perill imminent o manifest per a l'interés públic.
- S'haurà de designar una autoritat, institució o entitat pública estatal responsable en aquest àmbit.

Països del nostre entorn més immediat, com Itàlia i França, van crear les seues pròpies autoritats nacionals contra la corrupció i de protecció de denunciants, mitjançant lleis, de 2012 i de 2016, respectivament. Es tracta d'institucions que actuen amb plena independència orgànica i funcional de les administracions públiques en l'exercici de les seues funcions, a les quals s'atribueix personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, i al capdavant de les quals es troba un president que és triat per l'òrgan de poder legislatiu.

Pel que fa a Espanya, fins al moment, l'únic territori que protegeix de fet mitjançant una institució específica i independent aquells que denuncien corrupció és la Comunitat Valenciana, a través de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció, creada mitjançant Llei 11/2016, de 28 de noviembre, de la Generalitat.

L'objecte de la Directiva és establir normes mínimes per a protegir les persones que informen, comuniquen, alerten o denuncien infraccions.

En l'actualitat, la protecció dels denunciants en els diversos Estats membres és desigual i està fragmentada, per la qual cosa es pretén, on ja hi ha instruments o legislació, millorar-los, i on no n'hi ha, implantar-los a través d'unes exigències mínimes que reforcen l'aplicació del dret i el respecte al principi de legalitat.

La raó subjacent per a prestar protecció als denunciants és la seua posició de vulnerabilitat enfront de la persona de la qual depenen laboralment. Aquesta protecció permetrà combatre activitats il·legals i els abusos que es produeixen, tant en el sector públic com en el privat, i lluitar contra el frau i la corrupció.

Així mateix, es fa necessari destacar que l'àmbit d'aplicació material de la Directiva és molt ampli, i inclou els següents sectors:

- Contractació pública i concessions.
- Serveis, productes i mercats financers, i prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme.
- Seguretat dels productes.
- Seguretat del transport.
- Protecció del medi ambient: protecció enfront de les radiacions i seguretat nuclear.
- Seguretat dels aliments i dels pinsos, sanitat animal i benestar dels animals.
- Salut pública.
- Protecció dels consumidors.
- Protecció de la privacitat i de les dades personals, i seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació.
- Infraccions que afecten els interessos financers i el mercat interior.

En relació amb les denúncies i canals interns per a denunciar, s'estableix que els Estats membres han de promocionar la seua existència.

Són obligatoris els canals interns en empreses de 50 o més treballadors. En cas d'empreses entre 50 a 249 treballadors, podran compartir canal i entitat d'investigació de les denúncies.

Tractant-se d'administracions públiques, sector públic vinculat i altres persones jurídiques subjectes al control d'aquestes, els canals interns són obligatoris en municipis de més de 10.000 habitants o entitats amb més de 50 treballadors. En la resta de casos, els Estats membres decidiran si són obligatoris o no, podent també unir-se o agrupar-se.

Tot i el que es preveu en la Directiva, com a mínims, tenint en compte que a Espanya el nostre teixit empresarial es basa en la petita i mitjana empresa i els nostres municipis tenen per regla general un nombre mitjà d'habitants inferior al de 10.000, el raonable seria que el legislador espanyol rebaixara considerablement aquestes xifres per a determinar l'existència de canals interns de denúncia.

En relació amb el procediment de denúncia i seguiment o investigació, es ressalten les següents prescripcions previstes en la Directiva

- Ha de proporcionar-se al denunciant informació apropiada i clara relativa a l'ús d'aquests canals.
- El canal ha de ser segur i fàcilment accessible.
- Ha de permetre's denunciar per escrit i verbalment, per telèfon o mitjançant reunió presencial.
- Ha de mantindre's la confidencialitat de la denúncia i de la identitat del denunciant.
- Es justificarà recepció de la denúncia al denunciant.
- El departament que siga competent per a investigar les denúncies ha de ser imparcial; sol·licitarà, si escau, informació addicional, i donarà resposta al denunciant en un termini determinat.

A més de canals interns, han d'haver-hi canals externs, aliens a les empreses i a les administracions públiques, que siguen independents i autònoms, garantisquen la integritat de la informació, en permeten l'emmagatzematge durador per a fer noves investigacions, impedisquen el seu accés a personal no autoritzat, no revelen qualsevol informació que poguera permetre identificar el denunciant o la persona afectada i donen resposta al denunciant sobre el resultat final de la investigació.

Informar el denunciant, en la mesura que siga possible des del punt de vista jurídic i de la manera més completa possible, sobre el seguiment de la denúncia és crucial per a generar confiança en l'eficàcia del sistema i no descoratjar els denunciants potencials.

Són regles d'aplicació comuna als canals de denúncia interns i externs les següents:

- Deure de confidencialitat. Llevat que hi haja requeriment judicial, no es pot revelar la identitat del denunciant sense el seu consentiment exprés, inclosa la informació de la qual es puga deduir directament o indirectament aquesta informació.
- El tractament de dades personals, inclòs l'intercanvi o transmissió d'aquestes dades entre autoritats competents, s'ha de dur a terme segons la seua normativa reguladora.
- Les autoritats competents hauran de portar un registre de totes les denúncies rebudes. Aquest registre ha de ser complet i exacte, i ha de permetre emmagatzemar la informació de manera duradora i accessible.

Finalment, s'estableixen sancions, proporcionades i de caràcter dissuasiu, aplicables a les persones físiques o jurídiques, que incórreguen en algun dels següents fets:

- Impedir o intentar impedir les denúncies.
- Adoptar mesures de represàlia contra les persones denunciants.
- Incomplir el deure de confidencialitat.
- Comunicar o revelar informació falsa sent-ne conscient.

4.3. PROTECCIÓ DE LES PERSONES DENUNCIANTS, INFORMADORES O ALERTADORES DE FRAU O CORRUPCIÓ

4.3.1. INTRODUCCIÓ

La Comunitat Valenciana és pionera en tot el territori nacional a dur a terme la protecció de les persones denunciants, informadores o alertadores de frau o corrupció, avançant-se fins i tot a l'acabada de publicar Directiva (UE) 2019/1937, i al mateix Estat espanyol, amb l'aprovació i entrada en vigor de la Llei 11/2016, per la qual es va crear aquesta Agència.

Subratlla Llei 11/2016 que l'actuació de l'Agència prestarà especial atenció a la protecció de les persones denunciants.

Es considera persona denunciant, d'acord amb el que es disposa en l'article 14 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i en el Reglament, qualsevol persona física o jurídica que comunique fets o conductes, presumiblement fraudulents o corruptes, que poden donar lloc a l'exigència de responsabilitats legals, davant de la mateixa Agència o qualsevol altre òrgan administratiu, el Ministeri Fiscal o l'autoritat judicial.

La denúncia per part de la persona denunciant pressuposa per a aquesta l'existència d'una creença, justificada o racional, que la informació revelada és certa i es refereix a una conducta o fets contraris a l'interés públic i general. Al mateix temps, la denúncia ha de respondre a l'exercici legítim d'un deure com a membre actiu i lleial amb la societat i en defensa del bé comú.

La qualificació que la denúncia és o no d'interés públic i general, a l'efecte d'atorgar la protecció al denunciant, a què es refereix Llei 11/2016, correspon a l'Agència. La denúncia presentada haurà de tindre motius fundats d'il·legalitat i sospites raonables de versemblança de la informació sobre el frau o corrupció.

En cap cas, la denúncia d'aquests fets o conductes suposa una infracció del deure de sigil imposat al personal empleat respecte als assumptes que conega per raó de les seues funcions, ni tampoc responsabilitat de cap mena en relació amb aquesta revelació.

4.3.2. DRETS DE LES PERSONES DENUNCIANTS

4.3.2.1. ASSESSORIA LEGAL, CONFIDENCIALITAT, ANONIMAT.

Les persones denunciants de bona fe, pel simple fet de ser-ho, reben immediatament **assessoria legal** en relació amb els fets denunciats, la qual s'estén als procediments que contra elles s'interposen amb motiu de la denúncia, tenint garantida la **confidencialitat** tant dels fets comunicats com de la seua identitat.

Aquesta assessoria legal, que fa el personal funcionari de l'Agència, amb caràcter previ i independent del reconeixement de l'estatut de protecció, permet ajudar i impulsar a procedir amb les denúncies, i evita la presentació de denúncies infundades o no susceptibles de protecció per part de l'Agència, com denúncies la competència de les quals correspon a l'Agència Tributària, a la Seguretat Social, a la Inspecció de Treball o a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència. En aquesta assessoria, de caràcter òbviament gratuït, es facilita una informació fàcilment comprensible i accessible, sent en tot cas confidencial, imparcial i individual.

D'altra banda, la confidencialitat és un dels principis bàsics d'actuació de l'Agència, exigint a tot el seu personal el deure de secret sobre tot el que conega per raó de les seues funcions; deure que s'estén més enllà del seu cessament en un lloc de treball de l'Agència.

Després de l'experiència adquirida respecte a la protecció de les persones denunciants, i atenent el que es disposa en l'article 14 de Llei 11/2016, de 28 de novembre de la Generalitat i el seu Reglament de desplegament, l'Agència ha obert durant l'exercici 2019 expedients d'assessorament a persones denunciants, independents dels expedients propis de protecció.

A més, l'Agència reconeix i garanteix a la persona denunciant el seu dret a l'**anonimat**, el qual s'articula mitjançant la presentació de denúncies en la Bústia web de l'Agència, que també actua com a oficina virtual de l'empleat públic, en la bústia física de la seua seu social, o fins i tot presencialment a l'Agència de manera verbal davant de funcionari competent sense que medie identificació de la persona a la qual s'atén.

Quant a l'anonimat de les denúncies, la **Sentència núm. 54/2019, de 6 de febrer de 2019, de la Sala Penal del Tribunal Suprem**, recull en el Fonament de Dret Cinqué:

> "**Com bé va assenyalar el Ministeri Fiscal, la delació anònima no impedeix ni limita el dret de defensa, ni causa indefensió, podent-se en tota la fase instructora aportar com a descàrrec tots els mitjans de prova que es volgueren exercitar.** Cal puntualitzar ací que en el cas jutjat, no es tracta d'una denúncia anònima, sinó d'una denúncia formalitzada per dos regidors determinats nominativament, que van aportar una documentació que els havia arribat de manera anònima. Doncs, bé, **encara que es tractara d'una denúncia anònima, la nostra jurisprudència li atribueix virtualitat per a iniciar una investigació.** Així, l'STS 318/2013, d'11 d'abril, ens diu sobre aquest tema que **la lògica prevenció enfront de la denúncia anònima no pot portar-nos a conclusions contràries al significat mateix de la fase d'investigació**. S'oblidaria amb això que l'art. 308 de la LECrim referit al sumari ordinari obliga a la pràctica de les primeres diligències immediatament que els jutges d'instrucció (...) tingueren coneixement de la perpetració d'un delicte. És indubtable que **aquest coneixement pot ser proporcionat per una denúncia en la qual no consta la identitat del denunciant**. Qüestió diferent és que aquest caràcter anònim de la denúncia reforce el deure del jutge instructor de fer un examen anticipat, provisional i, per tant, en el pla purament indiciari, de la versemblança dels fets delictius posats en el seu coneixement. Davant de qualsevol denúncia —siga anònima o no—, el jutge instructor pot acordar-ne l'arxivament immediat si el fet denunciat no revestira caràcter de delicte o quan la denúncia fora manifestament falsa" (art. 269 LECrim). El nostre sistema no coneix, per tant, un mecanisme jurídic que habilite formalment la denúncia anònima com a vehicle d'incoació del procés penal, però sí que permet, reforçades totes les cauteles jurisdiccionals, convertir aquest document en la font de coneixement que, segons l'art. 308 de la LECrim, fa possible l'inici de la fase d'investigació. De manera que tal denúncia permetia per descomptat l'inici de la investigació, per ser els fets denunciats presumptament constitutius de delicte."

Més recentment, la **Sentència núm. 35/2020, de 6 de febrer de 2020, dictada per la Sala Penal del Tribunal Suprem**, valida una denúncia anònima com a origen d'una investigació interna en una empresa per a destapar un frau. En concret, el seu Fonament de Dretsegon recull el següent:

> "El Tribunal ha entés suficient la prova existent i la corroboració d'entitat suficient, motivant de manera adequada la sentència. (...) **Resulta notablement interessant** que en el període dels fets provats es duga a terme una mecànica d'actuació 'ad intra' en el si de l'empresa que ha sigut recentment regulada en el denominat **"canal de denúncies intern"** o també denominat 'Whistleblowing', i que ha sigut inclòs en la recent **Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019**, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del dret de la Unió.
> (...) Sobre aquesta **necessitat d'implantar aquests canals de denúncia**, i que es va veure en aquest cas amb una alta eficàcia en constituir el començament de la investigació com a 'notitia criminis', es recull per la doctrina, referent a això, que **la Directiva es justifica en la constatació que els informants, o denunciants, són la via més important per a descobrir delictes** de frau comesos en el si d'organitzacions, i **la principal raó per la qual persones** que tenen coneixement de pràctiques delictives en la seua empresa, o entitat pública, **no procedeixen a denunciar, és fonamentalment perquè no se senten prou protegides contra possibles represàlies** provinents de l'ens les infraccions del qual denuncien.
> En definitiva, es busca **reforçar la protecció del 'whistleblower'** i l'exercici del seu dret a la llibertat d'expressió i informació reconeguda en l'art. 10 CEDH i 11 de la Carta dels Drets Fonamentals de la UE, i amb això **incrementar la seua actuació en el descobriment de pràctiques il·lícites o delictives**, com en aquest cas es va dur a terme i va propiciar la deguda investigació policial i descobriment dels fets. Ha de destacar-se, en conseqüència, que la implantació d'aquest canal de denúncies forma part integrant de les necessitats a les quals abans hem fet referència del programa de compliment normatiu, ja que amb el canal de denúncies, aquell que pretenga, o planege, dur a terme irregularitats coneixerà que des del seu entorn més directe pot produir-se una denúncia anònima que determinarà l'obertura d'una investigació que acabarà immediatament amb aquestes.
> En el cas ara analitzat, una **denúncia interna, a la manera del canal de denúncies ací exposat, provoca l'obertura de la investigació que desemboca en el descobriment de les operacions que estaven fent els recurrents durant el període de temps indicat en els fets provats, i que va causar el perjudici econòmic que s'ha considerat provat.** Resulta, doncs, necessària la correlació entre el programa de compliment normatiu en l'empresa per a evitar i previndre els delictes comesos per directius i empleats 'ad intra', com ací va ocórrer amb els tres empleats, a fi de potenciar el control intern i el coneixement de directius i empleats de la possibilitat que dins de la seua empresa, i davant del coneixement d'alguna irregularitat, com ací va ocórrer, perjudica l'empresa, i, al final, els mateixos treballadors, si el volum de la irregularitat podria posar en risc i perill fins i tot els seus llocs de treball, però **més pel propi sentiment de necessitat de l'honradesa professional i evitació d'activitats delictives, o meres irregularitats en el si de l'empresa.**
> (...) **Una denúncia anònima no impedeix una investigació penal, sinó que exigeix únicament una anàlisi reforçada** per a la seua presa en consideració que pondere la coherència i la versemblança de les dades."

4.3.2.2. ALTRES DRETS DE LES PERSONES DENUNCIANTS

Un altre dels drets reconeguts a les persones que denuncien és la garantia que la denúncia d'aquests fets o conductes **no suposarà infracció del deure de sigil** imposat al personal empleat respecte als assumptes que coneguen per raó de les seues funcions **ni cap responsabilitat** per la revelació realitzada; garantia que esdevé fonamental, perquè en cas contrari difícilment un empleat podria estar disposat a denunciar les possibles il·legalitats que conega amb motiu del seu treball.

Es porta a col·lació, referent a això, la **Sentència núm. 97/2019, de 16 de juliol de 2019, del Ple del Tribunal Constitucional**, que es pronuncia a favor de la licitud probatòria de la denominada *llista Falciani*, desestimant la suposada vulneració dels drets de tutela judicial efectiva, a un procés amb totes les garanties i a la presumpció d'innocència. D'acord amb el seu fonament jurídic sisé:

> "(...) a) Amb caràcter general, cal tindre present que la **dada que la vulneració originària del dret substantiu fora comesa, en el cas que ens ocupa, per un particular no altera en absolut el cànon de constitucionalitat aplicable des de l'òptica del dret a un procés amb totes les garanties (art. 24.2 CE),** de manera que l'exclusió dels elements probatoris obtinguts ha de ser, també en aquesta mena de supòsits, el punt de partida o regla general, si bé, en cada cas concret, l'òrgan judicial pot apreciar, segons els paràmetres que ja han sigut exposats, l'absència de necessitats de tutela processal en relació amb la vulneració consumada, incorporant, en aquests casos excepcionals, els elements controvertits al patrimoni probatori.
> (...) c) A la mateixa conclusió s'arriba si s'examina, també des del punt de vista intern, el "resultat" de la violació consumada en el dret a la intimitat. Pot advertir-se que **les dades que són utilitzades per la Hisenda Pública espanyola es refereixen a aspectes perifèrics i innocus de l'anomenada "intimitat econòmica"**. No s'han introduït dins del procés penal dades, com podrien ser els concrets moviments de comptes, que puguen revelar o que permeten deduir els comportaments o hàbits de vida de l'interessat (SSTC 142/1993, de 22 d'abril, FJ 7, i 233/2005, de 26 de setembre, FJ 4). Les dades controvertides són, exclusivament, l'existència del compte bancari i l'import ingressat en aquesta. **El resultat de la intromissió en la intimitat no és, per tant, de tal intensitat que exigisca, per si mateixa, estendre les necessitats de tutela del dret substantiu a l'àmbit del procés penal, tenint en compte que, com ja s'ha dit, aquest no té cap connexió instrumental amb l'acte d'ingerència verificat entre particulars.**
> A més, ha de recordar-se que la intromissió en la intimitat s'ha produït fora del territori en què regeix la sobirania espanyola, per la qual cosa a la menor intensitat de la ingerència s'uneix que "només el nucli irrenunciable del dret fonamental inherent a la dignitat de la persona [podria] aconseguir projecció universal" (STC 91/2000, de 30 de març, FJ 8).
> d) (...) Dit en altres paraules: a Espanya l'obtenció per part de les autoritats de dades bancàries a l'efecte de desenvolupar investigacions tributàries o penals està prevista en la llei i resulta plenament assequible a través d'instruments processals ordinaris. (...)
> Per tot això, hem de concloure que la decisió del Tribunal Suprem no ha vulnerat el dret a un procés amb totes les garanties (art. 24.2 CE) que assisteix el recurrent d'empara. En conseqüència, tampoc el dret a la presumpció d'innocència (art. 24.2 CE) ha resultat lesionat, ja que aquesta concreta queixa era purament tributària de la qual acaba de ser descartada. Escau, per tot això, desestimar l'empara interessada pel recurrent."

En els supòsits que la denúncia s'estiga investigant per l'Agència i excepte manteniment del secret per tal que la investigació s'efectue correctament o la limitació de l'accés a la informació per motiu de la investigació que s'estiga duent a terme d'acord amb les lleis de transparència, la persona denunciant té **dret a rebre comunicació** sobre l'inici de les actuacions d'investigació o de l'arxiu, així com dels resultats de la investigació.

Amb massa freqüència, la persona que s'atreveix a fer el pas de denunciar una situació que considera il·legal, passa o és probable que passe, en un breu període de temps, per situacions complicades a escala professional i, fins i tot, personal, per la qual cosa un altre dels drets de les persones denunciants és el d'**afavorir la seua atenció i suport psicològic o mèdic** a través del sistema sanitari públic, quan així ho requerisca a causa de trastorns, alteracions o qualsevol tipus de pertorbació derivada dels fets denunciats.

D'altra banda, segons el que es preveu en la Directiva (UE) 2019/1937, en els processos judicials que la persona denunciant entaule per a defensar o restablir els seus drets perjudicats per interposició de la denúncia, el denunciant té **dret a al·legar en el seu descàrrec haver presentat una denúncia** o haver revelat determinada informació d'interés per a la investigació.

Així mateix, tant la Directiva, com el Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència reconeixen el **dret a la inversió de la càrrega de la prova** en els supòsits d'existència de represàlies contra les quals l'Agència podrà adoptar mesures correctives o de restabliment de drets, amb audiència prèvia a les persones, físiques o jurídiques, causants de la lesió, la qual cosa comporta que correspon a aquestes provar que el perjudici no ha sigut conseqüència de la denúncia interposada, sinó que es basa en raons objectives, justificades i segons el que s'estableix en la llei. L'objectiu de la inversió de la càrrega de la prova és equilibrar, en certa manera, el pla de desigualtat existent entre denunciant i denunciat, això és, entre alertador i represaliador.

D'altra banda, quan la persona denunciant siga objecte, directament o indirectament, d'actes d'intimidació o de represàlies per haver realitzat la denúncia, la persona denunciant tindrà **dret que l'Agència exercisca accions correctives i de restabliment**, a instàncies de la persona denunciant, com sol·licitar a l'òrgan competent el seu trasllat a un altre lloc, sempre que no implique perjudici al seu estatut personal i carrera professional, o concedir un permís per temps determinat amb manteniment de la retribució.

D'especial transcendència dins d'aquest àmbit és la **garantia d'indemnitat laboral** de què ha de gaudir tota persona que en compliment del seu deure posa a la disposició de les autoritats competents informació sobre un possible fet o conducta reveladors de frau o corrupció. Aquesta garantia suposa la prohibició de qualsevol mena de represàlia, exercida contra el treballador, siga o no empleat públic, bé directament pel mateix empresari, bé

indirectament per un tercer prevalent-se d'una situació de poder, que porte causa en l'exercici per part del treballador del seu dret a la tutela judicial efectiva.

El dret-deure de denunciar fets, presumiblement constitutius d'il·lícits penals o de qualsevol altre tipus, és un dels vessants d'aquest dret fonamental, que no opera només enfront de l'acomiadament, que haurà de declarar-se radicalment nul, sinó que es fa extensiu a qualsevol altra mesura dirigida a impedir, coartar o represaliar l'exercici d'aquesta tutela.

D'acord amb els articles 96.1 i 181.2 de la Llei reguladora de la jurisdicció social, s'imposa *la inversió de la càrrega de la prova*, i amb això es trasllada a l'empresa l'obligació de provar, amb prova plena, que la mesura adoptada enfront del treballador obeeix a motius aliens a la lesió del dret fonamental al·legada.

La jurisprudència del Tribunal Constitucional sobre la garantia d'indemnitat té el seu precedent en la Sentència núm. 38/1981, de 23 de novembre (BOE núm. 305, de 22 de desembre de 1981), sobre nul·litat radical dels acomiadaments discriminatoris o lesius a drets fonamentals, i es consolida i amplifica a partir de la doctrina de la garantia d'indemnitat, en diverses sentències del Tribunal Constitucional, com la 7/1993 o la 14/1993, ambdues de 18 de gener.

Així mateix, el denunciant té **dret a la indemnització dels danys i perjudicis,** determinats i individualitzats econòmicament, quan s'acredite que són produïts com a conseqüència directa de la presentació de la denúncia, en els termes previstos en la legislació vigent i d'acord amb la jurisprudència consolidada, bé per la via de la responsabilitat patrimonial de les administracions públiques i repetició respecte dels seus autors, bé per la via de la responsabilitat civil i laboral d'aquells que van causar el mal quan es tracte d'altres entitats integrades en el sector públic instrumental o vinculades a les administracions públiques.

Finalment, d'acord amb el que es preveu en les lleis, la persona que denuncia informa o alerta de fets o conductes que poden ser considerats com a frau o corrupció, gaudeix del **dret fonamental a la seua seguretat personal i familiar**, per la qual cosa haurà de rebre protecció policial quan comunique l'existència d'un perill o amenaça sobre la seua vida, la seua integritat física o sobre els seus béns, a conseqüència de la revelació de la denúncia o de determinada informació.

4.3.2.3. DEURES I RESPONSABILITATS DE LES PERSONES DENUNCIANTS

Malgrat l'existència dels drets descrits, la concessió de l'estatut de protecció a la persona denunciant comporta el compliment d'una sèrie de **deures i responsabilitats.**

Així, **en nom de l'interés general** i el deure de les autoritats competents de perseguir o sancionar il·lícits, les persones denunciants protegides tenen el **deure de col·laborar** en la investigació que s'estiga duent a terme, a requeriment de l'Agència, del Ministeri Fiscal o de

l'autoritat judicial (article 43.3 del Reglament). Aquest deure de col·laboració es pot plasmar en la necessitat d'emetre testimoniatge en un procés judicial, fer compareixences davant de les autoritats competents, prestar declaració o informar i, per descomptat, dir la veritat.

El principi de col·laboració es plasma, amb caràcter general, en l'article 7 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, segons el qual:

> "1. Les entitats públiques i les persones físiques o jurídiques privades incloses en l'àmbit d'actuació de l'Agència, a què han d'auxiliar amb celeritat i diligència en l'exercici de les funcions que li corresponen, i li comunicaran, de manera immediata, qualsevol informació de què disposen relativa a fets el coneixement dels quals siga o puga ser competència d'aquesta.
> 2. El personal al servei de les entitats públiques, els càrrecs públics i els particulars inclosos en l'àmbit d'actuació de l'Agència que impedisquen o dificulten l'exercici de les seues funcions o que es neguen a facilitar-li els informes, documents o expedients que els hagen sigut requerits, incorreran en les responsabilitats que la legislació vigent estableix."

Així mateix, la protecció de la persona denunciant **no l'eximeix de les responsabilitats** en què haja pogut incórrer per fets diferents dels que constituïsquen l'objecte de la denúncia.

En tot cas, el denunciant protegit **ha d'actuar de bona fe** en la seua relació amb l'Agència; deure de bona fe que es correspon amb la creença racional que la informació revelada és certa i que amb la seua denúncia actua per a salvaguardar els interessos públics i, per tant, el bé comú. Des d'aquesta perspectiva, la relació entre el denunciant protegit i l'Agència ha d'estar basada en la confiança mútua.

En el cas que la **denúncia** revele **informació falsa, tergiversada o obtinguda il·lícitament**, que poguera derivar responsabilitats d'ordre penal, civil o disciplinari, l'Agència advertirà d'això a la persona denunciant i de les seues conseqüències, podent donar lloc a una sanció per falta molt greu (articles 18 i 19 de Llei 11/2016.

Finalment, segons la Directiva (UE) 2019/1937,, la persona denunciant **no** serà **responsable pels danys i perjudicis** que puguen derivar-se de la comunicació o divulgació de l'alerta fundada, ni incorrerà en **cap altre tipus de responsabilitat, civil o penal**, que puga desprendre's de tals circumstàncies, incloses expressament les referides al possible menyscapte del **dret a l'honor i** de la **protecció de dades personals,** llevat que la resolució que pose fi al procediment demostre provadament que la persona denunciant coneixia l'escassa fiabilitat, inexactitud o falsedat de la informació o se li condemne per denúncia falsa.

4.3.3. ESTATUT DE PROTECCIÓ DE LA PERSONA DENUNCIANT

L'estatut de protecció de la persona denunciant naix com a eina de lluita contra la corrupció i per a contrarestar l'alt risc, professional i personal, que aquestes persones suporten com a

conseqüència directa del resultat d'haver informat, comunicat o revelat informació respecte a la qual han tingut accés o coneixement en compliment de les seues obligacions laborals o professionals, que pot donar lloc a responsabilitats per fets o conductes susceptibles de ser considerats com a frau o corrupció.
L'atorgament de l'estatut de protecció pretén, doncs, que els perills que afronten aquestes persones a conseqüència de la informació revelada no desincentiven la seua exemplar actuació.

És una realitat que, tot i que la revelació d'irregularitats és **essencial per a la salvaguarda de l'interés públic**, aquesta lloable actuació sol comportar per a la persona denunciant **un alt cost professional i personal**, que l'estatut de protecció pretén mitigar o combatre.

Després de l'experiència duta a terme per l'Agència des de finals del 2017 fins a l'actualitat, s'observa, de manera repetida, que les persones denunciants d'actes de corrupció pateixen, a conseqüència d'això, actes d'intimidació i represàlies en el seu treball, la qual cosa habitualment els suposa una sobrecàrrega difícil d'assumir, perquè es troben dins del context laboral en una **posició d'inferioritat** (o vulnerabilitat) respecte de les persones denunciades i que estan sent investigades, que són les autoritats de les quals depenen o a les quals estan adscrites, els seus superiors jeràrquics, els seus ocupadors o persones de l'entorn d'aquests.

La configuració de l'esmentada protecció per part de l'Agència ha de ser interpretada d'acord amb les normes de la Unió Europea, tenint en compte que **moltes poden ser les persones que denuncien, però no totes necessiten, activament, la protecció que aquest text legal reconeix**, específicament, a través de l'estatut de protecció de la persona denunciant.

Segons estableix la Llei 11/2016, de 28 de noviembre, de la Generalitat, i el seu Reglament de funcionament i règim interior, els **requisits** que ha de reunir la persona denunciant per a l'atorgament de l'estatut de protecció són els següents:

- Pot ser denunciant **qualsevol persona** física o jurídica.
- Aquesta persona ha d'actuar de **bona fe i per motius d'interés públic i general**, buscant el bé comú, no moguda per interessos partidistes i personals.
- La denúncia ha de presentar **indicis raonables de versemblança.**
- Ha de denunciar-se una actuació no emparada pel dret, en principi **irregular o il·legal**, que pot donar lloc a **responsabilitats** legals.
- Els fets o conductes denunciats han de referir-se a un possible **frau o corrupció.**
- El denunciant ha de trobar-se en una **posició de vulnerabilitat** i, en relació amb un **context laboral**, patint o podent patir, en un espai breu de temps, **represàlies** a conseqüència de la denúncia interposada.

Així mateix, també es podran beneficiar dels drets derivats de l'estatut de la persona denunciant els **testimonis i perits**, així com els seus **cònjuges** o les persones amb qui es

troben lligats per anàloga relació d'afectivitat i els **ascendents, descendents i germans**, sempre que també aquests patisquen represàlies o amenaça d'actes lesius a conseqüència de la presentació de la denúncia, la declaració testifical o l'emissió de l'informe pericial.

Dins d'aquest context, a Espanya s'han emés els primers pronunciaments judicials entorn de la Directiva (UE) 2019/1937, sobre protecció de les persones que informen sobre infraccions del dret de la Unió.

Així, la **Sentència núm. 405/2019, de 2 de desembre de 2019, de l'Audiència Provincial de Las Palmas de Gran Canaria**, que es refereix en el seu Fonament de Dret cinqué a la presumpció de bona fe professional de la persona denunciant, diu:

> "Finalment, i a títol complementari, s'ha de fer referència a **la Directiva (UE) 2019/1937**, del Parlament Europeu, de 23 d'octubre de 2019, i relativa a la protecció de les persones (integrants de les Forces i Cossos de Seguretat inclosos), que informen sobre infraccions. I a tal fi destacar l'apartat relatiu a la protecció del medi ambient i conductes il·lícites relacionades amb aquest. Així es conclou que l'actuació de la sergent té cabuda dins del context de protecció establit per tal normativa europea per als denunciants, **perquè no hi ha base fàctica per a definir com a malintencionat, ni com a frívol ni abusiu, el seu informe-denúncia, sense que conste que la seua elaboració estiga presidida i regida per la mala fe, per la qual cosa no queda desvirtuada la presumpció de bona fe professional que l'empara**. Cal dir, a més, que es va cursar i va canalitzar per via interna i que va ser després, després de l'atestat elaborat per la unitat de policia judicial, quan es passa al jutjat i se sobreseu.
> El que s'ha dit **fa innecessari entrar a valorar més extrems, sense que calga procedir a l'anàlisi exhaustiva dels altres elements típics**, com ho és l'element subjectiu, tant el relatiu al dol falsari (art. 390 CP) com el relatiu a l'actuació imprudent (391 CP). Així mateix, queda igualment exclosa la possibilitat d'incardinar els fets provats dins d'aquest pretés delicte de calúmnies (art. 205), que postula sense molta obstinació l'acusació particular.
> Així les coses, el que escau, sense necessitat d'aprofundir més en la matèria, és absoldre l'acusada i dictar un pronunciament en tal sentit, amb tots els efectes inherents."

El bloc de drets-deures inherents a la concessió de l'estatut de persona denunciant es mantindrà durant tot el temps que es trobe vigent tal resolució administrativa, fins que desapareguen les causes que van donar lloc a l'atorgament de la protecció donant lloc al procediment de pèrdua d'aquesta.

4.3.4. REPRESÀLIES

La Unió Europea ha estat destacant la important contribució de les persones denunciants a l'hora de previndre i enfrontar conductes il·legals que danyen els interessos públics, i ha emés fins al moment nombroses recomanacions i altres resolucions que han servit de marc jurídic per a l'elaboració i aprovació de l'esmentada Directiva (UE) 2019/1937.

La referida normativa, que comporta un imprescindible canvi cultural, reflecteix la creixent sensibilitat i preocupació de les institucions europees entorn de la necessària protecció dels *whistleblowers,* persona denunciant d'un acte il·legal o irregular que presencia al seu lloc de treball. Si aquesta protecció i el seguiment no són efectius, els potencials denunciants poden veure dissuadida la seua voluntat de denunciar actes contraris a l'interés general.
Entre els objectius i finalitats de l'Agència s'emfatitza, com ja ha quedat dit en aquesta Memòria, el de vetlar perquè les persones denunciants no patisquen, a conseqüència de la denúncia, cap mena d'aïllament, persecució o empitjorament de les seues condicions laborals o professionals, ni cap mesura que implique qualsevol forma de perjudici o discriminació, intimidació o represàlia, directa o indirecta, ni durant la investigació dels fets denunciats ni després.

Així doncs, després de la resolució declarativa de l'Agència que atorga l'Estatut de protecció de la persona denunciant, pel seu personal funcionari es procedeix al seguiment de la situació laboral i professional d'aquesta, a l'efecte de la qual la persona denunciant podrà comunicar qualsevol acció que pertorbe els seus drets a conseqüència de la denúncia feta.

La Directiva (UE) 2019/1937 recull l'expressa **prohibició de represàlies** i ordena als Estats membres que adopten les mesures necessàries per a prohibir totes les formes que aquestes poden revestir, **incloses les amenaces i les temptatives** de represàlia, relacionant un *numerus apertus* de situacions:

> "a) Suspensió, acomiadament, destitució o mesures equivalents.
> b) Degradació o denegació d'ascensos.
> c) Canvi de lloc de treball, canvi d'ubicació del lloc de treball, reducció salarial o canvi de l'horari de treball.
> d) Denegació de formació.
> e) Avaluació o referències negatives respecte als resultats laborals.
> f) Imposició de qualsevol mesura disciplinària, amonestació o una altra sanció, incloses les sancions pecuniàries.
> g) Coaccions, intimidacions, assetjament o ostracisme.
> h) Discriminació o tracte desfavorable o injust.
> i) No conversió d'un contracte de treball temporal en un indefinit, en cas que el treballador tinguera expectatives legítimes que se li oferiria un treball indefinit.
> j) No renovació o terminació anticipada d'un contracte de treball temporal.
> k) Danys, inclosos a la reputació, o pèrdues econòmiques, incloses la pèrdua de negoci i d'ingressos.
> l) Inclusió en llistes negres sobre la base d'un acord sectorial, informal o formal, que puga implicar que en el futur la persona no trobe ocupació en aquest sector.
> m) Terminació anticipada o anul·lació de contractes de béns o serveis.
> n) Anul·lació d'una llicència o permís.
> o) Referències mèdiques o psiquiàtriques."

4.3.5. SEGUIMENT DE LA PROTECCIÓ DE PERSONES DENUNCIANTS

L'estatut de protecció que l'Agència atorga a les persones denunciants, en els termes que s'han estat exposant en aquesta Memòria, suposa la necessitat que aquesta pose en marxa, una vegada declarada tal mesura, d'acord amb el que es disposa en l'article 14 de la Llei 11/2016, de 28 de noviembre, de la Generalitat, les accions correctores o de restabliment que considere davant de l'existència de possibles represàlies, de la qual cosa ha de deixar constància en la Memòria anual.

Totes les persones protegides per l'Agència, en major o menor mesura, s'estan veient immerses en **situacions que comporten una llarga llista d'efectes negatius**, tant en l'àmbit professional com a escala personal i familiar.

La mateixa Organització Internacional del Treball, acollint l'informe anual de la seua Confederació Internacional de 2018, en les seues conclusions relatives a "acabar amb la violència i l'assetjament en el món del treball", dins de l'epígraf relatiu *al* "control del compliment, seguiment i suport a les víctimes", sosté que tot estat membre hauria de vetlar perquè tots els treballadors disposen de fàcil accés a vies de recurs i de reparació apropiades i eficaces i a mecanismes de solució de conflictes segurs, equitatius i eficaços en cas de violència i assetjament que comprenguen, entre altres mesures, la protecció dels querellants, els testimonis i els denunciants enfront de la victimització, així com mesures d'assistència jurídica, social i administrativa.

A aquest efecte, és interessant l'estudi de la sociòloga Diana Scialpi, titulat "La violència en la gestió de personal de l'Administració pública, com a condició necessària per a la corrupció", en el qual explicita la relació entre la denúncia i les conseqüències que pateixen les persones denunciants en estats democràtics i de dret, en els següents termes:

> "Resulta obvi que, per a perpetuar-se, la corrupció en l'estat requereix, en primer terme, conductes violentes en la gestió de personal de l'Administració pública; en segon terme, impunitat absoluta dels agressors i victimaris, i, finalment, víctimes afectades de la síndrome d'indefensió apresa.
> (...) Hi ha funcionaris públics que en nom de l'ètica arrisquen la seua tranquil·litat, el seu lloc, el seu honor i, de vegades, la seua vida, per a denunciar irregularitats i delictes que adverteixen en l'exercici de les seues funcions. Es tracta dels 'whistleblowers'.
> (...) Resulta urgent revisar les pràctiques organitzacionals i institucionals, legals i il·legals, amb les quals convalidem i perpetuem, per acció o per omissió, l'autoritarisme i l'arbitrarietat sistemàtica en àmbits laborals i també el desgovern en les institucions públiques del qual es nodreix el fenomen de la corrupció, i prendre consciència de l'impacte que aquestes pràctiques

tenen tant sobre la salut de les víctimes com sobre els resultats de la gestió de les institucions i organitzacions, i sobre el sistema democràtic íntegrament."

En aquest context, atorgat l'estatut de persona denunciant protegida per l'Agència i comunicat aquest a l'Administració pública o entitat de la qual depén i per a la qual treballa la persona que denuncia, l'Agència fa el seguiment de la seua situació laboral i professional, i procedeix a documentar-la en el corresponent expedient, a fi d'adoptar, si escau, les corresponents mesures enfront d'aquells que lesionen els drets de les persones denunciants o duguen a terme qualsevol acte de fustigació com a reacció enfront de la denúncia efectuada.

D'aquest seguiment es pot derivar bé una sèrie de requeriments a aquesta administració o entitat, bé l'obertura d'un procediment sancionador, amb actuacions prèvies a aquest o no; tot això sense perjudici que el mateix denunciant puga considerar oportú emprendre accions legals en l'àmbit jurisdiccional que corresponga.

Durant 2019, les situacions més freqüents en les quals s'han trobat les persones amb estatut de protecció s'agrupen de la manera que s'exposa a continuació: actes de fustigació enquadrats dins de l'assetjament laboral, compareixences en jutjats i tribunals, canvis de lloc de treball, repercussions econòmiques per exercici del dret de defensa i conseqüències psicològiques.

Tot això revela que és urgent i necessari que, mitjançant l'establiment de plans i mesures jurídiques en les diferents administracions públiques i entitats del sector públic dependents, es produïsca un **canvi de cultura administrativa**, a fi d'evitar la criminalització d'aquestes persones que, en benefici de l'interés general, denuncien actes o conductes corruptes de les quals tenen coneixement o que pateixen en els seus respectius àmbits laborals. Una vertadera cultura de la integritat ha de posar en valor la lloable actuació de les persones que denuncien actes contraris al bé comú, perquè sacrifiquen el seu benestar personal en benefici d'aquest.

4.3.5.1. ACTES DE FUSTIGACIÓ ENQUADRATS DINS DE L'ASSETJAMENT LABORAL

Les situacions de fustigació laboral es manifesten de molt diverses maneres i a través de diferents actituds i comportaments per part de l'entitat o persones represaliadores.

La Memòria d'activitat de l'Agència de 2018 destacava ja, com una de les eines més utilitzades per a exercir assetjament laboral sobre els denunciants protegits, l'**ús d'expedients disciplinaris** com l'instrument més eficaç contra els empleats públics que no es pleguen a la voluntat il·legítima del superior jeràrquic (Interlocutòria núm. 1186/2018, de l'Audiència Provincial d'Elx, secció setena, de data 26 de setembre de 2018, Fonament de Dret segon).

L'**assetjament laboral** comprén qualsevol manifestació d'una conducta abusiva i, especialment, els comportaments, paraules, actes, gestos i escrits que puguen atemptar contra la personalitat, la dignitat o la integritat física o psíquica d'una persona, o que puguen posar en perill el seu ús, o degradar el clima de treball.

Així, els denunciants protegits per l'Agència han patit i pateixen, en la majoria dels casos, situacions que poden ser enquadrades dins de l'assetjament laboral o assetjament psicològic:

- Accions contra la seua reputació i dignitat personal, amb comentaris injuriosos contra la seua persona, ridiculitzacions i rialles públiques.
- Diverses accions que persegueixen el descrèdit professional.
- Mesures organitzatives a fi del seu aïllament, tant en el lloc de treball com respecte als companys.
- Refusar la comunicació amb la persona denunciant a través de mirades i gestos, fer el buit i obligar els companys a no dirigir-li la paraula.
- Ofenses en la seua vida privada, agressions verbals i rumors.
- Amenaces i coaccions, i fins i tot acusacions per denúncies falses contra la persona denunciant a fi d'exercir pressió.

Aquests gestos i conductes poden provindre tant dels superiors com dels companys dins del context laboral, resultant molt complicat poder suportar diàriament aquestes situacions, perquè generen un important desgast professional i personal, i dificulten en gran mesura el correcte exercici de les funcions que la persona denunciant ha de desenvolupar dins de l'organització.

Igualment, l'Agència ha constatat durant 2019 que algunes de les persones denunciants protegides han vist menyscabats els seus salaris, amb diferències retributives no justificades, i ha sigut obstaculitzada la concessió d'autoritzacions de dies de permís i vacances.

En definitiva, les persones denunciants pateixen, per regla general, una situació, quasi de manera permanent, d'estrés laboral, ja que hi ha un conflicte asimètric entre dues parts: el fustigador té una posició superior, més suports i recursos públics (a càrrec de l'erari i per tant de la ciutadania), i la persona denunciant, treballador assetjat en una posició d'inferioritat i vulnerabilitat clara.

4.3.5.2. COMPAREIXENCES ALS JUTJATS I TRIBUNALS

Al llarg del 2019, l'Agència ha assistit a denunciants protegits, acompanyant-los a prestar declaració judicial, davant de jutjats i tribunals, en qualitat de denunciant, testimoni o testimoni protegit en causes obertes en la jurisdicció penal.

Així mateix, l'Agència ha intervingut en diverses ocasions davant de jutjats i tribunals a fi de facilitar les seues compareixences i evitar llargs desplaçaments, possibilitant declaracions prop del domicili del denunciant o testimoni, la qual cosa estalvia costos econòmics que són a càrrec d'aquests i temps dedicat a tal fi evitant temps d'absència en els respectius llocs de treball.

També l'Agència ha mediat a fi que els seus denunciants protegits continuen tal protecció en seu judicial, a l'empara de la Llei Orgànica 19/1994, de 23 de desembre, de protecció a testimonis i perits en causes criminals, de tal manera que sent reconegut aquest dret al jutjat que instrueix les corresponents diligències prèvies, les testificals s'han fet en un jutjat fora del terme municipal en el qual s'han produït els fets i amb garantia d'anonimat enfront de les persones investigades en la causa.

Esment especial mereix en aquest apartat la situació de pressió viscuda en 2019 per un denunciant protegit en els corredors d'un jutjat social mentre s'esperava per les parts la celebració del judici sobre nul·litat de l'acomiadament del treballador (denunciant protegit), decretat per una empresa contractista d'una entitat de dret públic de la Generalitat. Aquest procediment va finalitzar mitjançant acta de conciliació que reconeixia la improcedència de l'acomiadament juntament amb la corresponent indemnització a favor del treballador. Si bé, durant l'espera d'aquest judici, la persona denunciant, que es trobava acompanyada per personal de l'Agència, va veure com, de manera repetida, tant ella com personal funcionari d'aquesta Agència, eren fotografiats per un empleat de l'entitat pública investigada, en un clar gest d'intimidació o amenaça. No era la primera vegada que aquest treballador rebia amenaces, fins i tot al seu propi domicili personal, per haver resultat incòmode en l'àmbit laboral, a causa de tensions dins d'aquest context a conseqüència de les seues denúncies d'irregularitats i la seua declaració testifical davant un jutjat d'instrucció que investiga un presumpte cas de corrupció pública.

4.3.5.3. REPERCUSSIONS ECONÒMIQUES PER EXERCICI DEL DRET DE DEFENSA

Afirmen María José Blanco Barea i Javier López, en l'estudi "La via penal i civil integrada en el tractament d'urgència de l'assetjament moral en el treball. Anotacions per a una futura regulació legal de l'assetjament psicològic", el següent:

> "L'assetjament empresarial, molt freqüent en les administracions locals, no planteja problema, ja que els representants polítics no seran objecte de cap sanció administrativa per aquests actes contra els funcionaris. Aquest és un element que facilita l'assetjament institucional contra el funcionari, normalment enfocat a aconseguir un funcionariat dòcil que dimitisca de les seues responsabilitats de gestió professional i es plegue a les necessitats o voluntats dels grups polítics governants en cada moment."

Un *"buit sancionador"* que, com assenyala Diana Scialpi, autora ja esmentada en aquesta Memòria:

> "afavoreix la corrupció en facilitar el domini del funcionariat, en teoria dedicat a defensar amb objectivitat els interessos generals i en la pràctica forçat a tolerar que els interessos polítics o interessos personals dels polítics suplanten l'interés col·lectiu general. Enfront d'aquest assetjament, només cabria l'acció penal, que en el cas de representants polítics sol trobar tota mena d'obstacles per al seu èxit, i la via de la responsabilitat patrimonial de l'Administració, que, al final, paga el conjunt dels ciutadans, sense que al representant polític li supose cap cost personal el manteniment d'un clima de violència moral en el treball i la perversió mateixa del concepte de funció pública."

Aquesta actuació descrita en els paràgrafs anteriors suposa una de les mesures de pressió més utilitzades per les administracions i entitats públiques denunciades o investigades, la finalitat de les quals és la de dissuadir els denunciants mitjançant la interposició contra ells d'innombrables demandes, querelles, obertura d'expedients disciplinaris i una infinitat de recursos.

Així, en el seguiment dels denunciants protegits s'observa de manera generalitzada que aquests es veuen abocats a acudir als tribunals no sols en la via contenciosa administrativa, per al cas d'empleats públics, o en la jurisdicció social, en el supòsit d'acomiadaments disciplinaris o altres qüestions de personal laboral, sinó que tal intimidació s'estén així mateix a la via penal.

Prova d'aquesta litigiositat, en moltes ocasions compulsiva dels represaliadors, és la Sentència núm. 1054/2019, de 2 d'abril de 2019, en la qual la Sala Social del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana va resoldre el recurs de suplicació interposat contra la sentència del jutjat que declarava nul l'acomiadament d'un denunciant protegit per l'Agència a sol·licitud de la Fiscalia Provincial de València.

En aquesta sentència es ratifica la nul·litat de l'acomiadament del treballador d'una fundació del sector públic instrumental de la Generalitat, assenyalant el seu Fonament de Dretsegon, segons el seu tenor literal, el següent:

> "No podem sinó compartir aquests raonaments que s'ajusten a la doctrina constitucional i ordinària sobre la prova d'indicis de vulneració de drets fonamentals que correspon a l'actor i el traslat de la càrrega de la prova a l'empresa, quan no resulta acreditada la falta molt greu imputada sancionada amb l'acomiadament, que la sanció ha sigut imposada sense relació amb el tracte discriminatori o vulnerador del dret fonamental (per exemple STS, de 22 de gener de 2019, rcud 3701/2016). En el cas, tal **com raona el Ministeri Fiscal, el treballador és represaliat per l'empresa amb l'acomiadament per formular denúncies i/o exercitar accions sobre irregularitats comeses en el si de la fundació, que afecten l'interés públic i**

> **es fan en compliment d'un deure cívic i/o legal, per la qual cosa l'acomiadament és discriminatori i per conseqüent nul**.
> En definitiva, **no concorre gravetat en la falta de desobediència imputada, i l'acomiadament s'ha imposat al treballador com a conseqüència** dels correus enviats a la fundació que **denuncien les greus irregularitats** descrites, de manera que escau desestimar el recurs, tant en la seua pretensió principal que sol·licita la procedència de l'acomiadament, com en la subsidiària de ser aquest improcedent, i confirmar la sentència que va declarar nul l'acomiadament i va acordar una indemnització proporcionada al mal patit pel treballador."

Des de l'inici de la seua activitat, l'Agència ha constatat el calvari judicial a què s'enfronten molts denunciants, que es veuen involucrats en una infinitat de recursos, tant en via administrativa com judicial; molts dels quals són merament dilatoris del procediment principal penal en el qual estan sent investigades les persones o autoritats denunciades.

En l'actualitat, algunes de les persones protegides per l'Agència ja han vist reconegudes en instàncies judicials les situacions d'assetjament laboral viscudes juntament amb la quantificació de danys i perjudicis, així com estimades les seues demandes relatives a la necessitat de ser indemnitzades per les despeses de representació i defensa en judici que han hagut d'assumir per a restablir els seus drets fonamentals, si bé aquest reconeixement no ha estat exempt d'avatars i d'un elevat cost econòmic i també personal difícil de calcular.

4.3.5.4. CANVIS DE LLOC DE TREBALL

La dificultat de suportar l'ambient laboral després de la realització de la denúncia de fets contraris a l'interés general comporta, de vegades, que el personal empleat públic que ha denunciat sol·licite un canvi de destinació, la qual cosa aparella canvis substancials en la seua vida professional i personal. En el seguiment que l'Agència fa a les persones protegides, aquestes transmeten regularment els inconvenients d'exercir les seues funcions en un entorn professional hostil, considerant el trasllat laboral com una mesura que evita majors perjudicis psicològics.

A causa d'això, dos dels denunciants protegits per l'Agència van sol·licitar el trasllat del seu lloc de treball, amb caràcter temporal en un dels casos i definitiu en un altre.

En el cas del canvi de destinació amb caràcter temporal en 2019, l'Agència va sol·licitar a l'administració pública en què el funcionari prestava serveis, segons el deure de col·laboració prescrit en l'article 7 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, que la comissió de serveis es duguera a terme al més prompte possible.

4.3.5.5. CONSEQÜÈNCIES PSICOLÒGIQUES

Nombrosos denunciants protegits s'han vist obligats a requerir tractament psicològic, derivat de les difícils situacions viscudes a conseqüència de la interposició de la denúncia.

Aquesta pressió en l'àmbit professional que viuen els denunciants protegits transcendeix, en la majoria dels casos, a l'àmbit personal i familiar, i afecta les diferents àrees de la seua vida privada (nuclis familiars, amistats, etc.).

Segons els experts en la matèria, les conseqüències psicològiques més comunes són les següents:

- Per al treballador afectat: conseqüències psíquiques, físiques i socials.
- Per a l'organització del treball: disminució del rendiment, problemes de comunicació, absentisme, pitjor clima social, possibilitat d'augment de l'accidentalitat.
- Per al nucli familiar i social: presència de persona desmotivada i, possiblement, amb algun trastorn psiquiàtric.
- Per a la comunitat: pèrdua de força de treball, assistència a malalties, pensions d'invalidesa.

Segons l'exposat, s'observa que un grup important de les persones protegides per l'Agència es troba o ha estat de baixa laboral. Això no sols suposa adversitat i patiment de les persones denunciants, sinó, a més, el conseqüent cost públic derivat de la pèrdua de recursos humans que exerceixen amb diligència el servei públic fins al punt de posar la seua salut individual en joc.

4.3.6. RESULTATS ESTADÍSTICS DE LA PROTECCIÓ A DENUNCIANTS

Declara l'article 14 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, sota el títol "Estatut de la persona denunciant", que l'Agència presta especial atenció a les persones denunciants, i sense necessitat de declaració prèvia o reconeixement, les persones denunciants de bona fe reben immediatament assessoria legal pels fets relacionats amb la denúncia, i tenen garantida la confidencialitat sobre la seua identitat.

L'Agència ha atés durant l'any 2019 nombroses persones, fonamentalment funcionaris públics. També, d'acord amb el que s'estableix en l'article 14, l'Agència atorga, si escau, l'estatut de protecció de la persona denunciant.

Durant els anys 2017 i 2018 es van obrir vint-i-dos expedients sobre protecció de persones denunciants: un de 2017 i vint-i-un de 2018. Quant a aquests expedients, es va concedir l'estatut de protecció en quinze ocasions, i es van mantindre vigents durant 2019, el seguiment dels quals és necessari fer, perquè aquestes persones pateixen represàlies amb motiu de les denúncies efectuades de manera habitual.

A les anteriors dades s'han de sumar els deu expedients oberts durant l'any 2019, havent-se atorgat l'estatut de protecció a cinc persones, i quedant per resoldre de manera expressa la

resta de les sol·licituds, que es troben en aquest moment desestimades per silenci administratiu (article 14.3 Llei 11/2016).

En la majoria de casos, es tracta de sol·licituds de personal funcionari de carrera. També de personal del sector públic i treballadors de corporacions de dret públic i representants sindicals.

Es destaca que totes les persones a les quals s'ha concedit l'estatut o estan patint represàlies a conseqüència d'haver denunciat o temen patir-les en un període breu de temps.

A continuació, s'exposen els resultats estadístics sobre la protecció de persones denunciants, informadors i alteradors de l'Agència, distingint tres apartats: El primer relatiu a dades estadístiques de 2019; el segon correspon a dades acumulades des de l'inici de l'activitat de l'Agència el novembre de 2017 fins a 31 de desembre de 2019, i el tercer recull les dades estadístiques referides a denunciants protegits.

4.3.6.1 DADES SOBRE PROTECCIÓ DE PERSONES DENUNCIANTS CORRESPONENTS A L'ANY 2019

Gràfic 9: Distribució mensual del nombre de sol·licituds de protecció presentades en 2019 (total nombre de sol·licituds: 10)

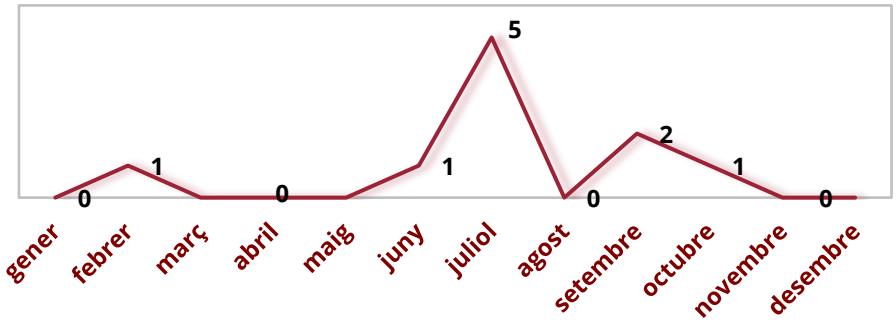

Gràfic 10: Canal o mitjà de les sol·licituds de protecció presentades durant l'any 2019

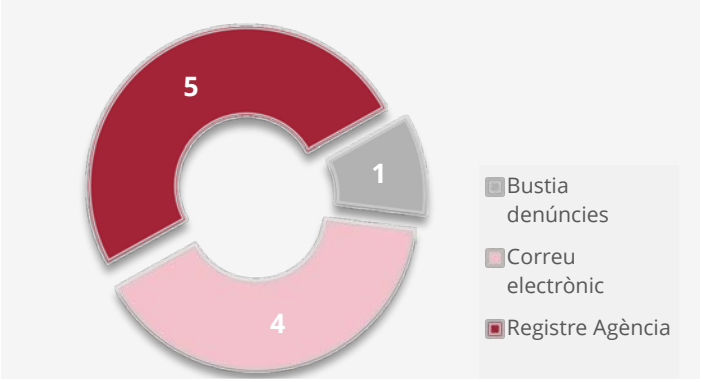

Gràfic 11: Nombre de sol·licituds de protecció presentades segons el tipus d'administració, institució o entitat afectada per la denúncia durant el 2019

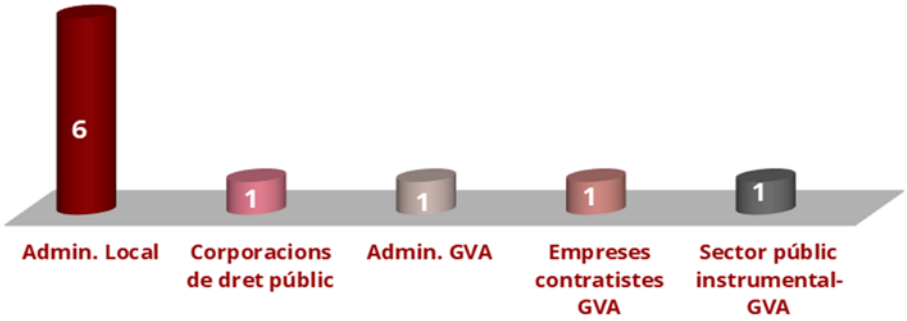

Gràfic 12: Nombre de sol·licituds presentades en 2019 segons la província en la qual se situa l'administració o entitat denunciada o investigada.

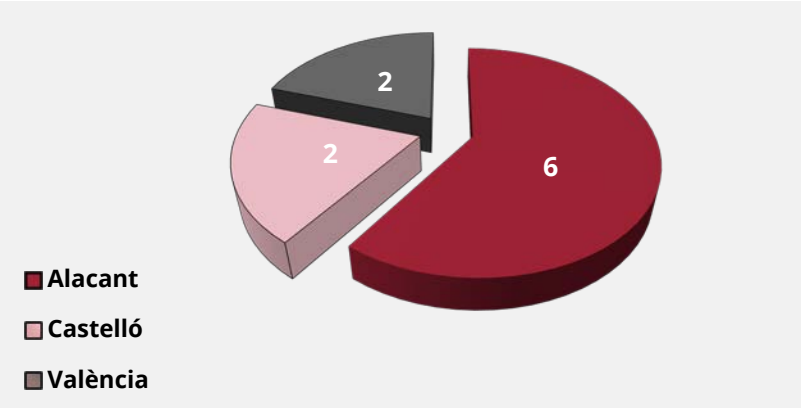

Gràfic 13: Distribució sol·licituds de protecció presentades en 2019 segons la matèria objecte de la denúncia

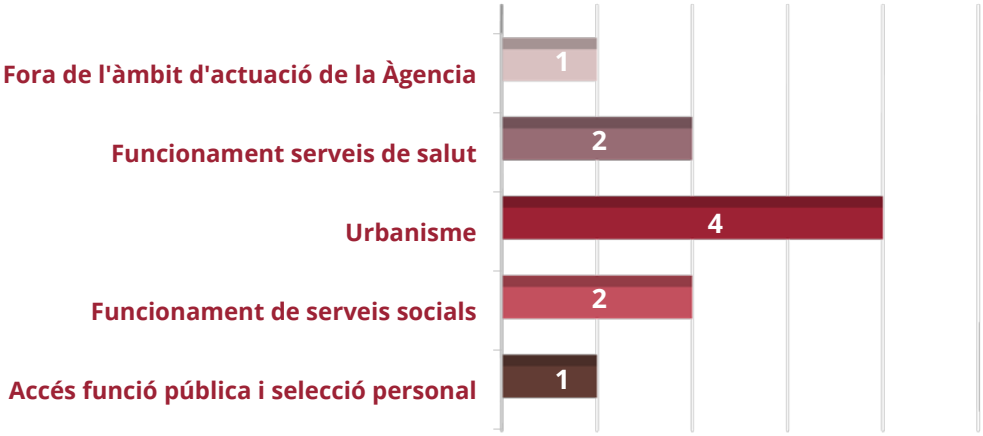

Gràfic 14: Distribució de sol·licitants de protecció segons la seua condició laboral corresponents a l'any 2019

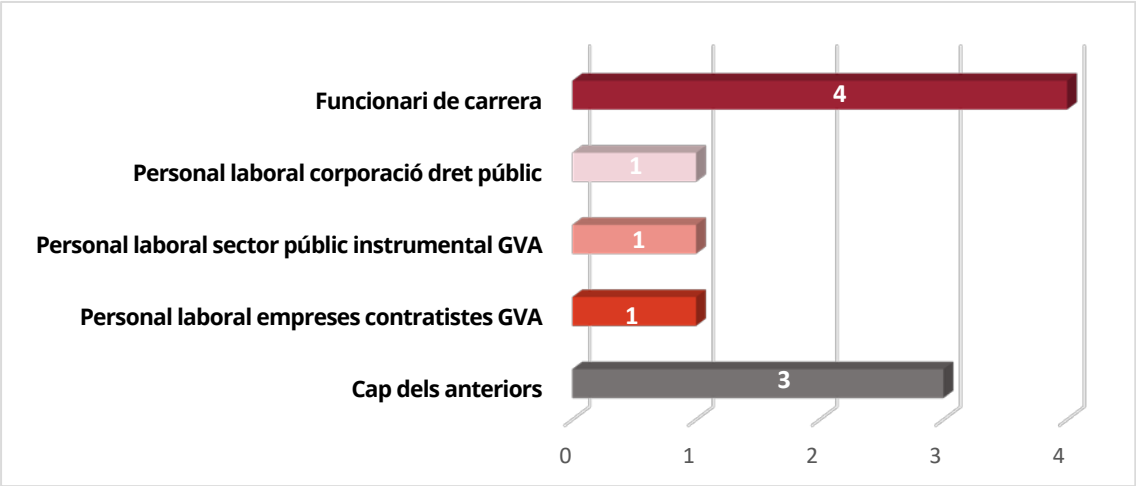

En cap dels apartats anteriors es preveuen persones alienes a la funció pública i al personal d'entitats vinculades.

Gràfic 15: Distribució de les sol·licituds de protecció de 2019 segons l'estat de tramitació d'expedients administratius a data 31 de desembre de 2019

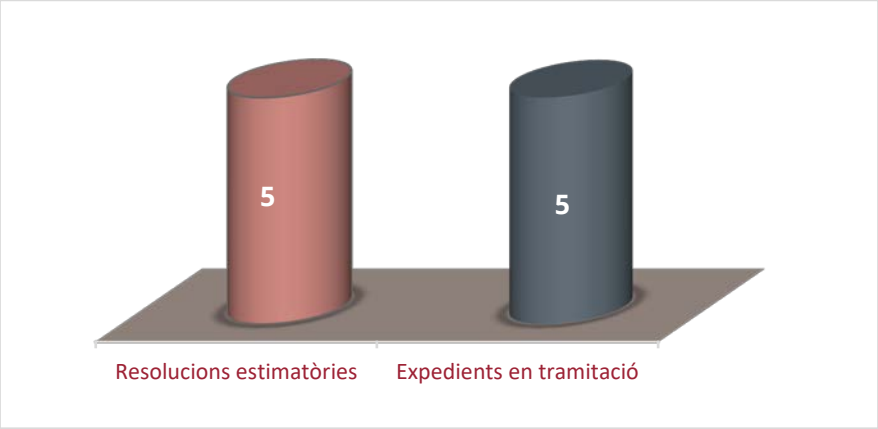

Gràfic 16: Sol·licituds de protecció classificades per gènere any 2019

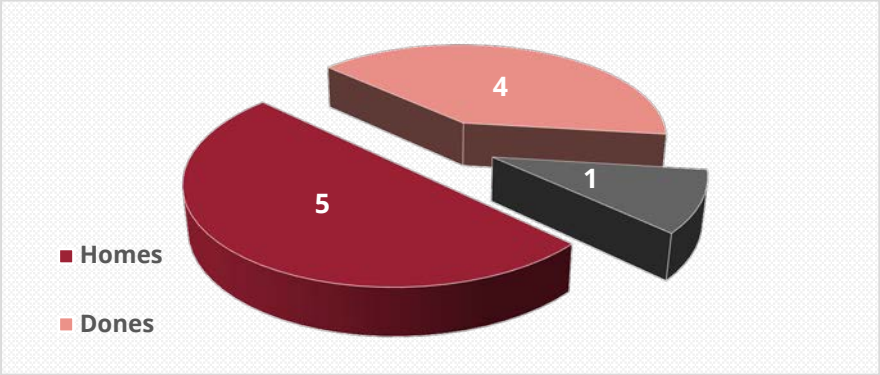

4.3.6.2. DADES SOBRE PROTECCIÓ DE PERSONES DENUNCIANTS ACUMULADES DES DE 2017 A 2019

Gràfic 17: Nombre de sol·licituds de protecció presentades des de la posada en marxa de l'Agència el novembre de 2017 fins al 31 de desembre de 2019 (total:32)

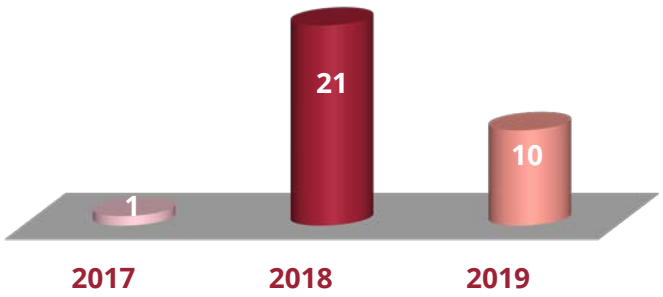

Gràfic 18: Distribució mensual del nombre de sol·licituds de protecció presentades durant els anys 2017, 2018 i 2019

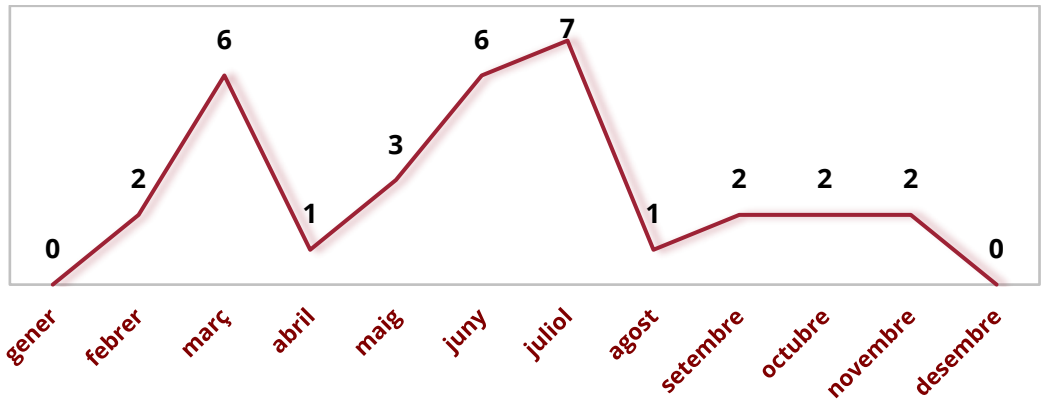

Gràfic 19: Canal o mitjà de presentació de les sol·licituds de protecció presentades durant els anys 2017, 2018 i 2019

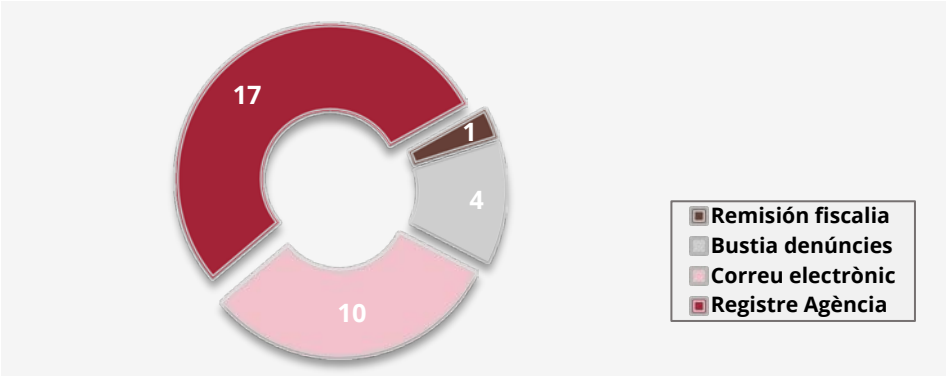

Gràfic 20: Nombre de sol·licituds de protecció presentades segons el tipus d'administració, institució o entitat afectada per la denúncia durant els anys 2017, 2018 i 2019

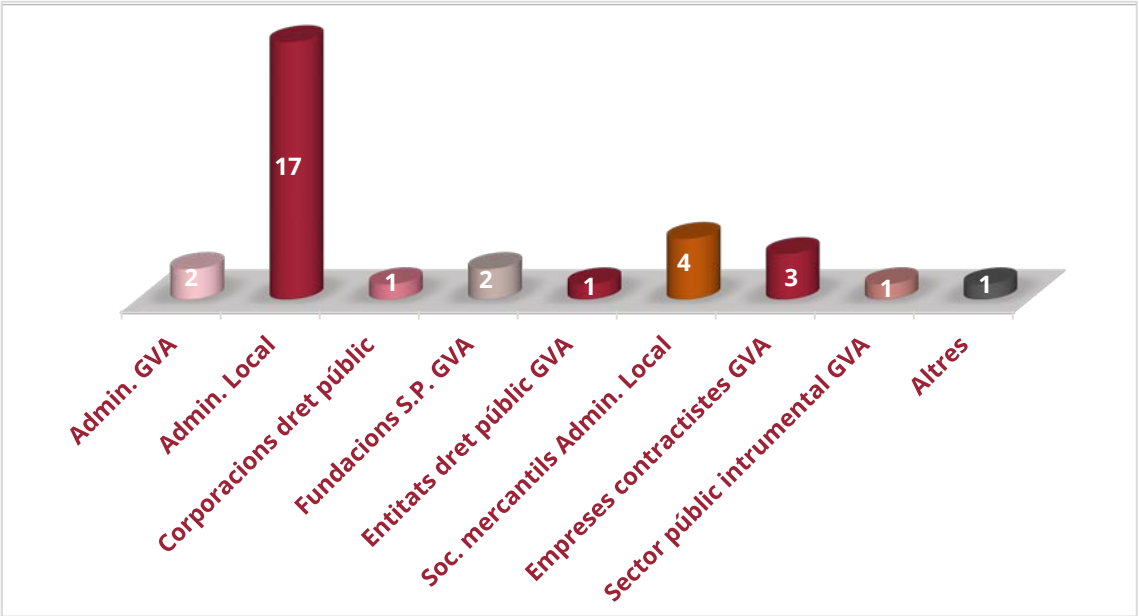

Gràfic 21: Nombre de sol·licituds presentades durant els anys 2017, 2018 i 2019 segons la província en la qual se situa l'administració o entitat denunciada o investigada

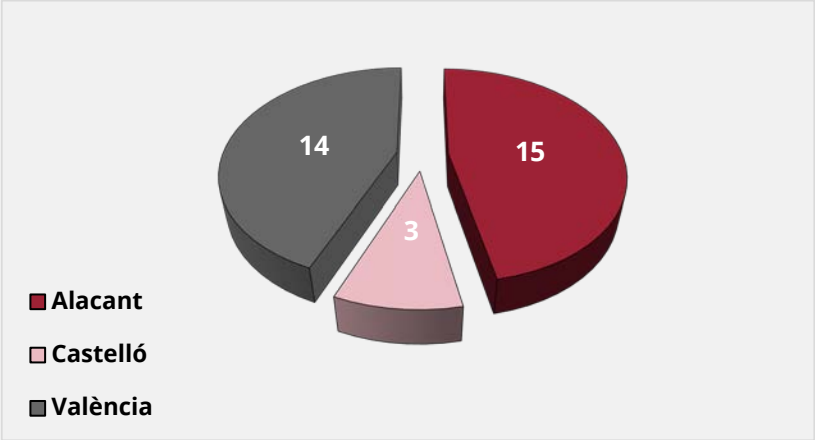

Gràfic 22: Distribució sol·licituds de protecció presentades des de 2017 fins a 31 de desembre de 2019 segons la matèria objecte de la denúncia

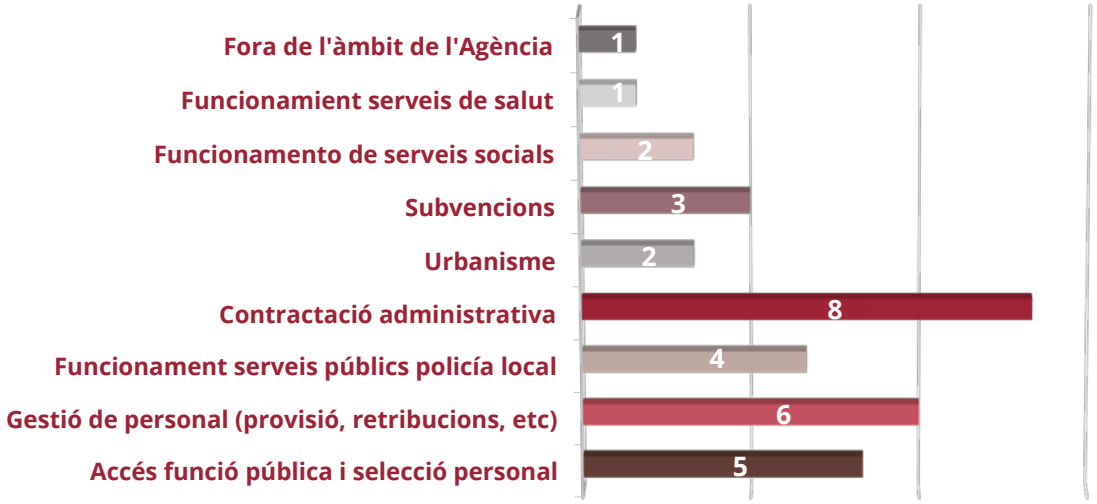

Traslladant les dades del gràfic a percentatges, destaquen, amb major pes, les denúncies referents a la matèria de personal, que representen el 34,38%, les quals s'han subdividit, al seu torn, en accés a la funció pública i selecció de personal amb un 15,63%, i gestió de personal (provisió de llocs, ordenació, classificació, retribucions, etc.) amb un altre percentatge similar del 18,75%.

Als temes de personal els segueixen les denúncies relacionades amb la contractació administrativa, que representen un 25% del total de les denúncies.

A continuació, el funcionament dels serveis públics de la policia local amb un 12,50%, seguit de les denúncies relacionades amb l'ordenació urbanística amb un 6,25% i subvencions amb un 9,38%.

Finalment, han sigut denunciats fets relacionats amb el funcionament dels serveis públics en matèria de serveis socials (6,25%), el funcionament de serveis públics de salut (3,13%) i altres matèries fora de l'àmbit competencial de l'Agència (3,13%).

Gràfic 23: Distribució de sol·licitants de protecció segons la seua condició laboral corresponents als anys 2017, 2018 i 2019

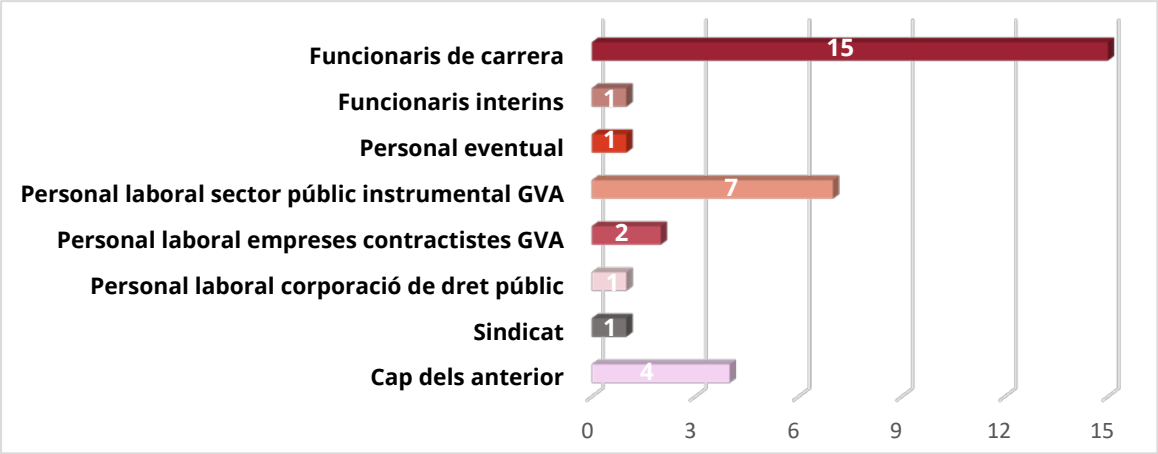

Gràfic 24: Distribució de les sol·licituds de protecció de 2017, 2018 i 2019 segons l'estat de tramitació de l'expedient administratiu a data 31 de desembre de 2019

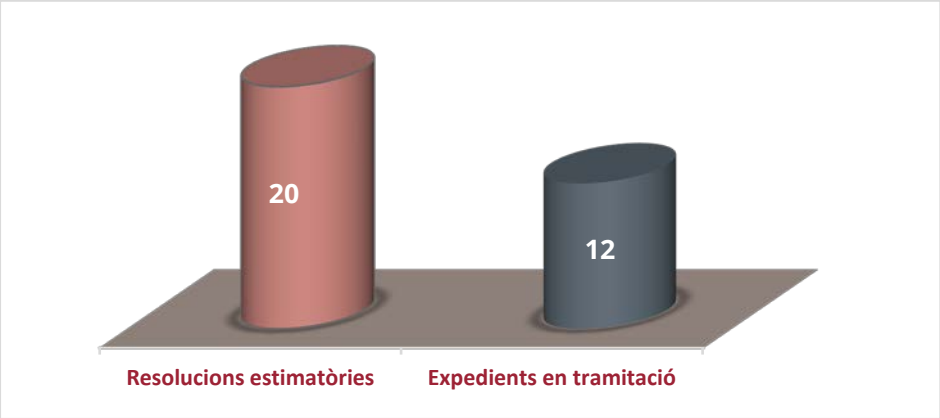

Gràfic 25: Denunciants protegits per l'Agència a 31 de desembre de 2019 (total: 20 expedients)

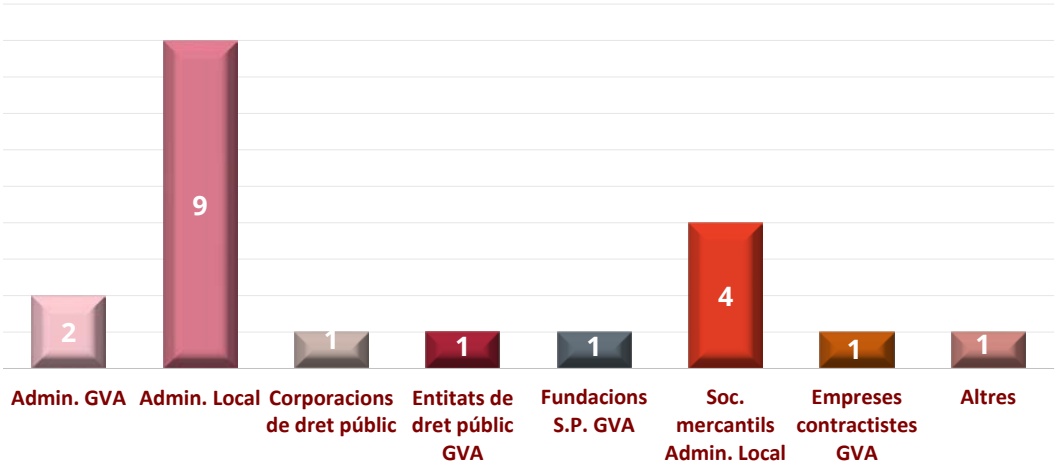

El nombre de denunciants als quals s'ha atorgat l'estatut de protecció coincideix amb el nombre de denunciants que a conseqüència de la seua denúncia han patit, pateixen o temen patir represàlies. Per això, en el gràfic es representa un total de 20 persones (1 en 2017, 14 en 2018 i 5 en 2019) que a conseqüència de la seua denúncia han patit, pateixen o temen patir represàlies. Els expedients que deriven de la protecció atorgada per l'Agència es mantenen oberts, sent necessari fer-ne el seguiment a fi de restablir els drets d'aquestes persones i adoptar les mesures que hi procedisquen.

Gràfic 26: Sol·licituds de protecció classificades per gènere dels anys 2017, 2018 i 2019

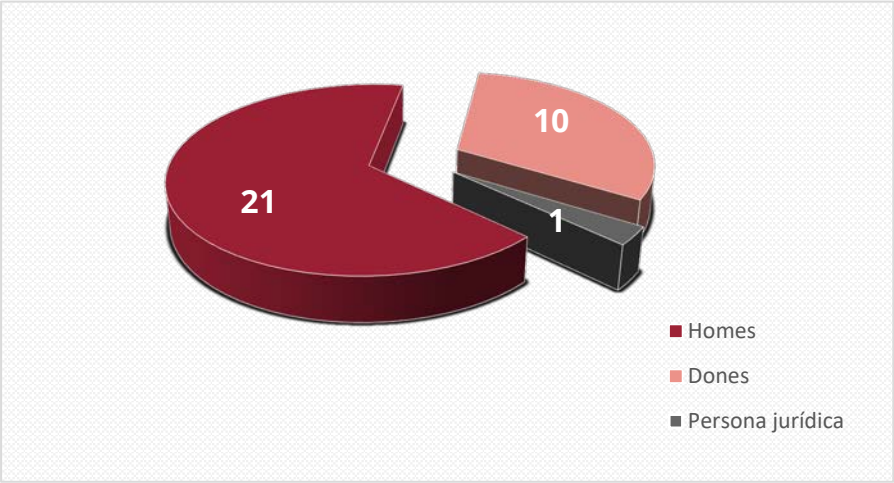

4.3.6.3. DADES SOBRE ELS EXPEDIENTS EN ELS QUALS S'HA RESOLT CONCEDIR L'ESTATUT DE PERSONA DENUNCIANT ACUMULATS DES DE 2017 A 2019

Gràfic 27: Canal o mitjà de presentació de sol·licituds respecte a les quals s'ha concedit l'estatut de persona denunciant anys 2017 a 2019 (total: 20 expedients)

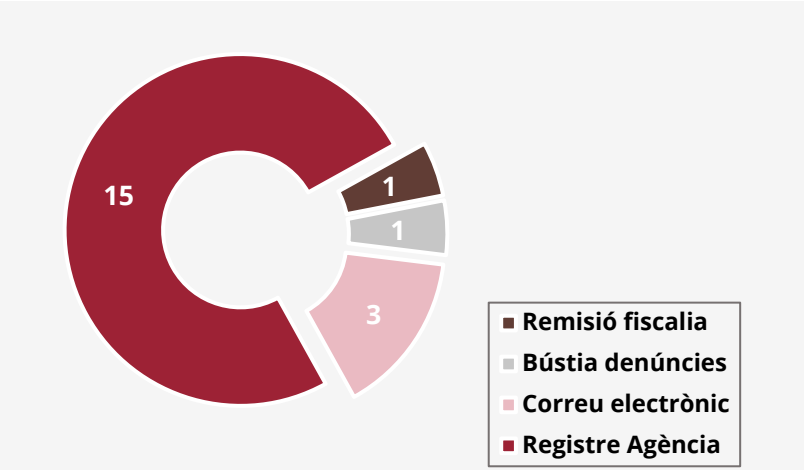

Gràfic 28: Províncies en què se situa l'administració o entitat denunciada o investigada (anys 2017 a 2019)

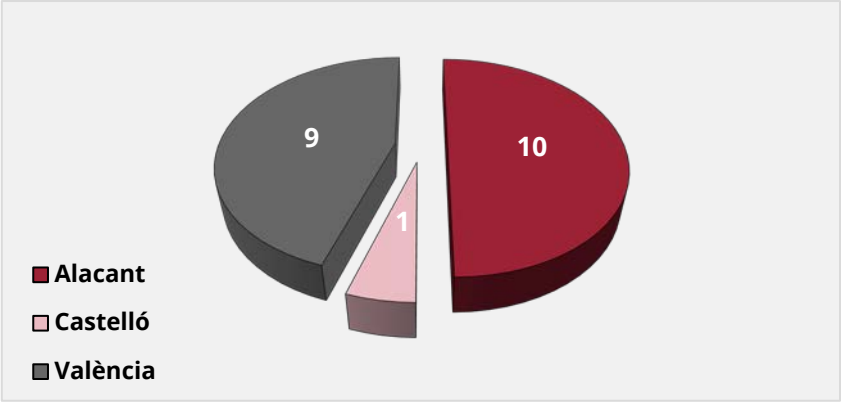

Gràfic 29: Segons el contingut de la denúncia feta pels denunciants protegits (anys 2017 a 2019)

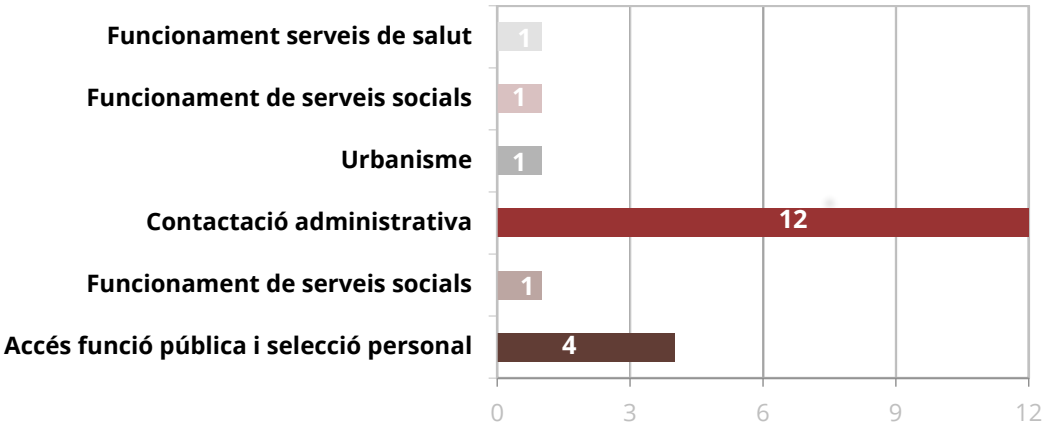

Gràfic 30: Condició laboral dels treballadors als quals se'ls ha concedit l'estatut de persona denunciant (anys 2017 a 2019)

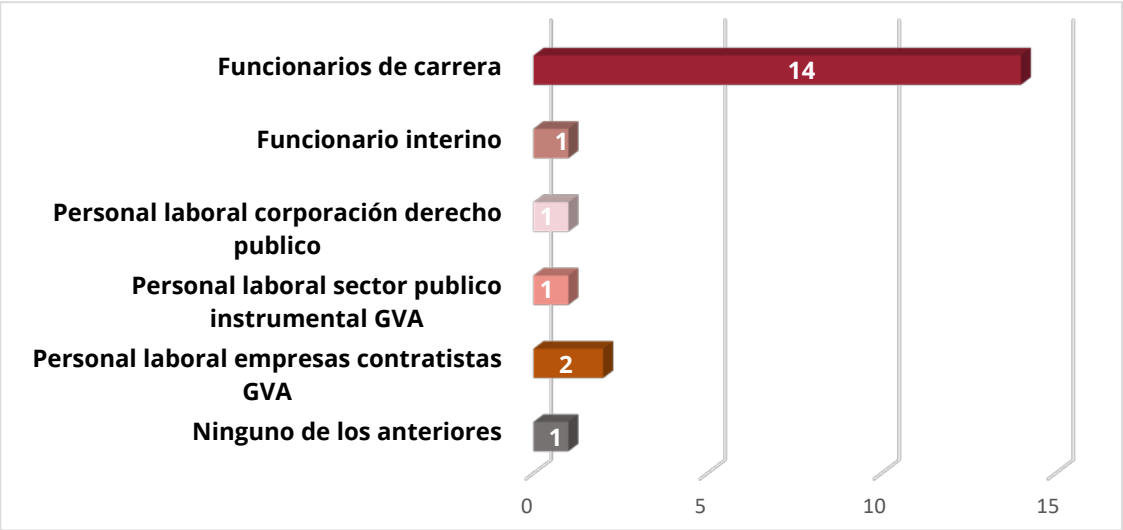

Gràfic 31: Persones denunciants protegides classificades per gènere (anys 2017 a 2019)

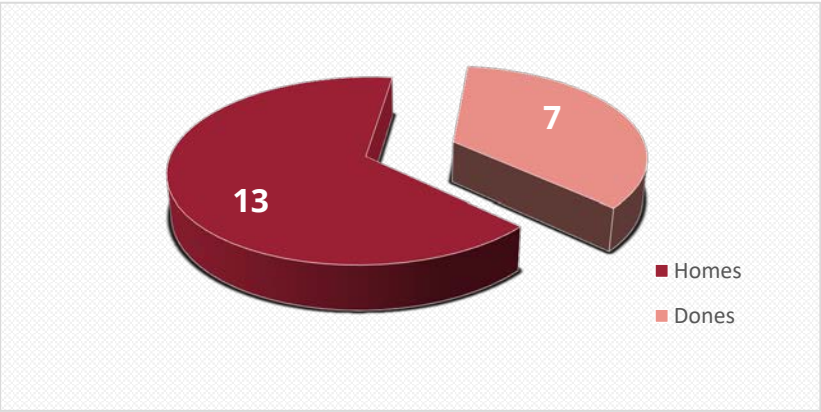

4.4. POTESTAT SANCIONADORA

La Sentència del Tribunal Constitucional 42/1987, de 7 d'abril, entre altres, ja assenyalava que el terme *legislació vigent,* contingut en l'article 25.1 de la Constitució, és expressiu d'una reserva de llei en matèria sancionadora.

A diferència d'altres regulacions que l'han precedida (cas de la Llei 14/2008, de 5 de novembre, de creació de l'Oficina Antifrau de Catalunya) i d'altres aprovades amb posterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 11/2016, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana (cas per exemple de la Llei 5/2017, d'1 de juny, d'integritat i ètica públiques d'Aragó, que crea l'Agència d'integritat i ètica públiques d'aquesta comunitat), Llei 11/2016 va introduir expressament un règim sancionador en aquesta matèria, recollit en el seu capítol III i al qual dedica els articles 17 a 21.

Això va ser degut no sols a l'obligada observança del principi de legalitat sancionadora en el seu doble vessant de garantia material i formal, això és, d'exigència de predeterminació normativa de les conductes il·lícites i de les sancions corresponents, i del rang necessari de les normes tipificadores, sinó també al desig del legislador autonòmic de reforçar l'actuació de l'Agència per a la millor consecució de les seues finalitats i objectius, per a la qual cosa dona un adequat marc normatiu que elimine qualsevol indici d'inseguretat jurídica en l'exercici d'aquesta potestat pública.

Aquest mateix criteri, avançat al que posteriorment s'ha recollit en la Directiva (UE) 2019/1937, que obliga els Estats membres a establir sancions efectives, proporcionades i dissuasives per a les persones físiques o jurídiques que impedisquen o intenten impedir les denúncies, adopten mesures de represàlia contra les persones denunciants o promoguen procediments abusius contra aquestes, s'ha seguit en altres normes autonòmiques que

regulen aquesta matèria, com és el cas de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears o la Llei foral 7/2018, de 17 de maig, de creació de l'Oficina de Bones Pràctiques i Anticorrupció de la Comunitat Foral de Navarra, que també recullen i ordenen un règim sancionador específic.

Per a corregir actuacions i omissions que contravenen la legalitat prevista en la mateixa Llei 11/2016, aquesta recull el règim jurídic sancionador necessari i a aquest efecte:

- Declara que són responsables de les infraccions, fins i tot a títol de simple inobservança, les persones físiques o jurídiques, qualsevol que siga la seua naturalesa, les autoritats, directius i el personal al servei de les entitats previstes en l'article 3 (àmbit subjectiu d'actuació de l'Agència), que facen accions o que incórreguen en les omissions tipificades en aquesta llei, amb dol, culpa o negligència.
- Tipifica les corresponents infraccions en aquesta matèria, distingint entre lleus, greus i molt greus.
- Introdueix les sancions corresponents a les infraccions comeses, entre altres, amb multes de fins a 400.000 euros.
- Enumera els principis per a la seua graduació (proporcionalitat, culpabilitat o entitat del dany).
- Residencia la competència per a la imposició de sancions a la direcció de l'Agència.

Amb això es persegueix garantir el compliment efectiu de l'ordenament jurídic vigent, impedint que es consoliden situacions d'antijuridicitat, i imposant sancions als responsables dels il·lícits administratius, relacionats en aquest cas amb l'incompliment de les mesures de protecció de les persones denunciants, la presentació de denúncies falses o l'incompliment del deure de col·laborar amb l'Agència en els procediments d'investigació.

Per la seua banda, el Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència, aprovat en 2019 en desplegament de Llei 11/2016, dedica el seu títol VIII al procediment sancionador, regulant amb major grau de detall aspectes com les actuacions prèvies, la possibilitat de decretar mesures de caràcter provisional, les diferents fases del procediment (iniciació, instrucció, proposta de resolució, audiència i resolució), els efectes d'aquesta última fase o els possibles recursos que es poden interposar.

Pel que fa a aquesta potestat sancionadora, ha d'assenyalar-se que durant l'any 2019 l'Agència no ha incoat cap procediment sancionador per la comissió de les infraccions tipificades en Llei 11/2016, si bé, en l'exercici de les tasques d'investigació i de seguiment de les mesures de protecció del denunciant, ha advertit diverses administracions públiques i sector públic vinculat de la possibilitat de tal mesura. Tot això sense oblidar que, en qualsevol cas, la imposició de qualsevol sanció en aquesta matèria requereix la incoació, tramitació i resolució de l'oportú procediment, en el qual s'observaran totes les garanties per a les persones, físiques o jurídiques, afectades.

4.5. CONVENIS I ALTRES COL·LABORACIONS

Són objecte d'inscripció en el registre de convenis de l'Agència els convenis subscrits, així com qualsevol incidència relativa a la interpretació, execució, modificació, pròrroga, suspensió i extinció d'aquests. En aquest registre consten, fins al moment, els convenis signats per la direcció de l'Agència en els exercicis 2018 i 2019.

En 2018, segons figura en la corresponent Memòria, es van subscriure tres convenis marc: el primer, amb l'Oficina Antifrau de Catalunya; el segon, amb l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears, i finalment, el tercer, amb l'Ajuntament de Barcelona. Aquests convenis es mantenen vigents des de la data de la seua signatura, i es desenvolupen les previsions contingudes en aquests sense que s'haja plantejat cap incidència en la seua execució.

Així mateix, durant l'any 2019, per tal de continuar enfortint els canals permanents de comunicació i col·laboració amb altres ens per a millorar l'eficàcia del compliment d'objectius d'interés comú, l'Agència ha subscrit dos nous convenis de marc.

El primer dels convenis marc de 2019 és el subscrit en data 9 de juliol entre l'Agència i l'Associació Tactical Whistleblower, associació sense ànim de lucre constituïda a Espanya, que naix amb vocació de promoure l'ètica i la seguretat en les institucions, tant públiques com privades, en les seues relacions administratives, socials i comercials. Aquest conveni preveu, entre els seus objectius, promoure l'ètica i la seguretat en el mercat financer mitjançant l'aplicació de tecnologies com el *blockchain* i altres eines ja desenvolupades o en vies de desenvolupament, així com col·laborar en la implementació d'aplicacions tecnològiques que faciliten la lluita contra el frau i la corrupció en els àmbits de la contractació, les subvencions i les concessions públiques. Aquest conveni es va publicar en el DOGV núm. 8604, d'1 d'agost 2019, i en el BOCV núm. 18, de 31 de juliol de 2019, a més de constar en la pàgina web de l'Agència en compliment de les prescripcions legals sobre transparència.

El segon dels convenis marc esmentats va ser subscrit en data 14 d'octubre de 2019 amb la Universitat de València, i té per finalitat l'establiment d'un marc d'actuació per a la col·laboració entre les parts en activitats de formació, sensibilització de la comunitat universitària i investigació aplicada. Va ser objecte de publicació en el BOCV núm. 51 de 30 de desembre de 2019, i en la pàgina web de l'Agència.

4.6. ASSESSORAMENT JURÍDIC, SECRETARIA DE TAULA DE NEGOCIACIÓ I PROCEDIMENTS CONTENCIOSOS

Durant l'exercici 2019 s'ha prestat **assessorament jurídic** a la persona titular de la Direcció de l'Agència i a les diferents unitats administratives que la integren; tasca que s'ha materialitzat a través de la contestació a consultes que s'han plantejat sobre aspectes legals de diferents qüestions, i a través de l'emissió d'informes jurídics específics, preceptius, com els relatius a expedients de contractació que així ho requereixen i els emesos en la tramitació de convenis, o no preceptius.

Quant a l'emissió d'**informes jurídics** durant 2019, a més dels corresponents als expedients de tramitació ordinària de contractes i de convenis, es va actualitzar, l'abril de 2019, amb motiu de l'entrada en vigor del Decret 42/2019, de 22 de març, del Consell, de regulació de les condicions de treball del personal funcionari de l'Administració de la_Generalitat, l'informe jurídic sobre el marc normatiu d'aplicació, en matèria de personal, al funcionariat de l'Agència en data 18 d'abril de 2019, i s'han continuat adaptant els informes relatius al pas a la situació administrativa de serveis especials del personal funcionari de carrera que adquireix un lloc amb caràcter definitiu, a l'efecte del reconeixement d'aquesta situació administrativa en les administracions públiques de procedència.

Així mateix, en relació amb els recursos humans de l'Agència, es va evacuar l'Informe jurídic, de 4 de juliol de 2019, sobre la forma de provisió de llocs de treball prevista en la proposta de relació de llocs de treball de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

D'altra banda, a petició de la Direcció d'Anàlisi i Investigació de l'Agència, es va emetre l'Informe jurídic de 18 d'abril de 2019, sobre la cobertura per personal funcionari interí de determinats llocs de treball, inclosos en la relació de llocs de treball de la Generalitat, la forma de provisió dels quals és la lliure designació, corresponents a secretaries d'alts càrrecs de l'Administració de la Generalitat, així com altres informes i assessoraments en relació amb els tràmits que s'han de seguir en el procediment d'investigació derivat de la interposició de denúncies de l'Agència i altres qüestions relatives al contingut de determinades denúncies presentades a l'Agència i les seues conseqüències jurídiques.

Igualment, resulta necessari destacar en aquest punt l'emissió de l'informe jurídic, de 28 de maig de 2019, sobre les consideracions contingudes en el Dictamen núm. 266/2019, del Consell Jurídic Consultiu, de data 24 d'abril de 2019, sobre el projecte de Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència,, com a desplegament de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, al qual es refereix l'apartat 4.2.3.1 d'aquesta Memòria, el contingut íntegre de la qual pot visualitzar-se en el portal de transparència de la pàgina web de l'Agència.

En relació amb la funció de **secretaria de la Mesa de negociació** de l'Agència, integrada per representants de la mateixa Agència i de les organitzacions sindicals FeSP-UGT, CC.OO. i Stas-Intersindical Valenciana, cal subratllar que s'han mantingut durant 2019 diverses reunions a fi de tractar temes objecte de negociació col·lectiva, d'acord amb el que es disposa en l'article 37 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic i l'article 154.2 de la Llei 10/2010, de 9 de juliol, de la Generalitat, d'ordenació i gestió de la Funció Pública Valenciana.

Així, la Mesa de negociació enguany ha celebrat quatre reunions, respecte a les quals s'ha alçat la corresponent acta, en dates 4 de març, 10 de juliol, 15 de juliol i 20 de desembre de 2019. També s'han subscrit dos acords: el d'11 de març de 2019, pel qual es dona conformitat al projecte de Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència, i el de 24 de juliol de 2019, relatiu a la modificació de la Resolució, de 13 d'octubre de 2017, sobre reconeixement individualitzat del desenvolupament professional aconseguit pel personal funcionari de carrera de l'Agència.

En la reunió de 4 de març es va tractar, com a únic punt de l'ordre del dia, la negociació de les condicions de treball del personal de l'Agència, incloses en el projecte de Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència, en desplegament de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

En les reunions de 10 i 15 de juliol es va negociar l'actualització de la Relació de Llocs de Treball de l'Agència, que va culminar amb la Resolució, de 19 d'agost de 2019, del director de l'Agència, d'aprovació d'aquesta (DOGV núm. 8624, de 30.08.2019).

En la de 20 de desembre es va informar la representació sindical de l'increment del Capítol I de despeses de l'Agència, per creació de nous llocs, consignat en el projecte de pressupostos de la Generalitat per a l'any 2020, i de la proposta de modificació de l'article 29 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, amb especial atenció al requeriment que tots els funcionaris i funcionàries que siguen adscrits a l'Agència amb caràcter definitiu siguen declarats en la situació administrativa de serveis especials.

També s'ha intervingut en seu jurisdiccional defensant, en diferents **procediments contenciosos administratius**, els acords i resolucions de l'Agència davant de les impugnacions efectuades per diferents persones físiques o jurídiques. En tots aquests litigis, l'Agència ha comparegut en les actuacions com a part demandada, i ha presentat els corresponents escrits processals en defensa de la validesa dels actes impugnats.

Quant a l'actuació de l'Agència en l'àmbit jurisdiccional, es fa necessari destacar que l'any 2019 es van plantejar un total de huit procediments contra resolucions de l'Agència.

Tres d'aquests van finalitzar després del desistiment dels corresponents recursos per part dels recurrents, en concret, els dos recursos interposats per personal propi de l'Agència

contra dos acords d'enquadrament inicial en el sistema de carrera professional horitzontal, i l'interposat per una mercantil contra la resolució d'atorgament de l'estatut de protecció de la persona denunciant a un treballador d'aquesta, a l'empara de l'article 14 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

En relació amb els primers dos recursos esmentats en el paràgraf anterior, ha de reiterar-se, una vegada més, el permanent objectiu de l'Agència d'aconseguir una solució adequada per al reconeixement i establiment dels requisits i conseqüències del complement de carrera professional horitzontal de tot el seu personal. A aquest efecte, es va introduir, des del primer moment, la seua expressa regulació en la proposta del projecte de Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència. De tal manera, els recurrents van desistir dels dos recursos contenciosos administratius, posant fi a aquestes impugnacions, una vegada va ser aprovat el Reglament de data 27 de juny de 2019, que estableix en els seus articles 63.2 i 64 i en la seua disposició transitòria única que tot el personal de l'Agència té dret al complement de carrera professional i al reconeixement del grau de carrera professional horitzontal que li corresponga, amb efectes des de la data de la seua incorporació o presa de possessió, i qualsevol que siga la forma de provisió, provisional o definitiva, del lloc de treball, tenint-se en compte per al primer reconeixement el temps de serveis prestat en altres administracions públiques.

Quant al tercer dels recursos esmentats abans, que va concloure per desistiment de la part actora (la mercantil MINUSVAL-EIL. S.L.), ha d'indicar-se que després de l'acord de conciliació aconseguit entre l'empleat denunciant i l'empresa davant de la jurisdicció social, amb intervenció de la Fiscalia, es va reconéixer per aquesta la improcedència de l'acomiadament efectuat al treballador. A continuació, la mercantil MINUSVAL-EIL. S.L. va desistir del recurs contenciós administratiu interposat contra la resolució de la Direcció de l'Agència d'atorgament de l'estatut de protecció de la persona denunciant.

Els recursos contenciosos administratius, plantejats contra l'Agència i que es mantenen a 31 de desembre de 2019, són quatre, i fan referència als següents assumptes:

- Dos dels recursos tracten sobre qüestions de personal.
- Un altre és un recurs interposat per l'Ajuntament de Los Montesinos i pel seu alcalde (es tracta de dos recursos posteriorment acumulats en un sol procediment), contra la resolució de la Direcció de l'Agència que atorga l'estatut de protecció de la persona denunciant a un funcionari municipal responsable en l'àrea d'urbanisme.
- I l'últim recurs es va interposar per part del Grup Parlamentari Popular a les Corts Valencianes, pel procediment especial de protecció de drets fonamentals de la persona, contra la contestació d'aquesta Agència a la sol·licitud de documentació núm. 1546, formulada per aquest grup parlamentari a través de la via prevista en l'article 12 del Reglament de les Corts, referent a expedients d'investigació.

05

Activitat institucional

5.1. INTRODUCCIÓ

Sota la dependència directa de la persona titular de la Direcció General de l'Agència, correspon a la unitat administrativa denominada Gabinet de Relacions Institucionals, Participació i Comunicació les funcions següents:

a) Mantindre, impulsar i gestionar les relacions institucionals amb els òrgans i les institucions de la Generalitat, de l'Estat i de les altres administracions públiques.
b) Desenvolupar les polítiques de comunicació externa i imatge institucional de l'Agència, i les relacions informatives i amb els mitjans de comunicació.
c) Elaborar, gestionar i analitzar qualsevol tipus d'informació i documentació sobre les matèries pròpies de l'Agència.
d) Proposar, preparar i elaborar els informes, les estadístiques, les publicacions, els estudis tècnics i les memòries necessaris en relació amb les funcions atribuïdes a l'Agència.
e) Proposar i tramitar les actuacions de l'Agència relacionades amb l'activitat parlamentària.
f) Desenvolupar programes específics de sensibilització a la ciutadania per a fomentar la creació d'una cultura social de rebuig de la corrupció.
g) Promoure espais de trobada i intercanvi amb la societat civil i recollir les aportacions d'aquesta.

h) Dur a terme el seguiment, l'avaluació del desenvolupament i el grau de compliment de la normativa vigent en matèria d'igualtat entre dones i homes en l'àmbit de les actuacions de l'Agència, inclosa la utilització d'un llenguatge no sexista i no discriminatori i la transmissió de valors positius i igualitaris en la publicitat institucional.
i) Les altres que li assigne la persona titular de la Direcció.

El Gabinet de Relacions Institucionals, Comunicació i Participació ha dut a terme, al llarg de 2019, diverses activitats institucionals que es detallen en els epígrafs que es desenvolupen a continuació:

5.2. ACTES ORGANITZATS PER L'AGÈNCIA

A fi de difondre les activitats de l'Agència en l'àmbit de la societat civil, s'han desenvolupat diversos actes, organitzats per la mateixa Agència per a sensibilitzar la ciutadania en matèria de lluita contra el frau i la corrupció.

D'altra banda, s'han posat en marxa activitats de formació: unes, internes, dirigides al personal de l'Agència, i unes altres, al conjunt dels empleats públics.

Les conferències i els seminaris dirigits al personal de l'Agència es detallen en l'apartat 2.3.4 d'aquesta Memòria.

En relació amb les activitats organitzades dirigides a la societat civil, una de les més destacables ha sigut la relacionada amb el documental "Corrupció: l'organisme nociu" (2015), produït per Pandora Box TV i dirigit per Albert Sanfeliu, amb guió de Teresa Soler.

L'Agència ha produït una actualització d'aquest documental, quatre anys després, per a adaptar-ne els continguts i adequar-ne el format per a difondre'l millor.

El maig de 2019, es grava a la seu de l'Agència una taula redona amb les intervencions del Sr. director, Joan Llinares; la Sra. directora de Prevenció, Formació i Documentació, Sra. Silvia Vèrnia; el Sr. magistrat Joaquim Bosch, i el catedràtic de Ciència Política i de l'Administració de la Universitat Rei Joan Carles de Madrid i membre del Comité Executiu de Transparència Internacional Espanya, el professor Manuel Villoria.

Al voltant d'aquest documental, s'han realitzat diverses accions de difusió, en algunes de les quals ha participat el director de l'Agència, que han constat d'una presentació, la projecció del documental i un debat posterior.

5.2.1. CONSELL DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA DE L'AGÈNCIA VALENCIANA ANTIFRAU

Per Resolució de 12 de febrer de 2019, del director de l'Agència, publicada en el DOGV número 346 de 22 de febrer de 2019, es crea el Consell de Participació de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

Aquest consell es configura com a òrgan assessor i de consulta per a la participació de la societat civil i persones expertes dins de l'àmbit de la prevenció i lluita contra el frau i la corrupció, la transparència en l'activitat pública i la qualitat democràtica, per al millor compliment de les funcions i les finalitats d'aquesta Agència. La finalitat és impulsar la vinculació de l'Agència amb la societat civil i la ciutadania facilitant-ne la comunicació i la relació.

El Consell de Participació es regula en el títol IV (articles 24 a 26), del Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència de 27 de juny 2019.

En concret, l'article 25 del Reglament, en l'apartat 1, estableix la composició del Consell de Participació, i en l'apartat 3, destaca que els mandats de la vicepresidència i de les vocalies del Consell de Participació es renovaran cada tres anys, amb possibilitat de pròrroga per altres tres anys més.

Hi afig aquest precepte, en els apartats 4 i 5, que es podran convidar a les seues reunions les persones que per raó de la competència o el coneixement especial que tenen sobre els assumptes que cal tractar s'estime oportú i, també, a través de les organitzacions socials presents en el Consell, ciutadanes i ciutadans concrets i representants d'aquests que així ho desitgen.

Així mateix, la Resolució avantdita de 12 de febrer de 2019, del director de l'Agència, a més de crear el Consell de Participació, obria el termini per a la presentació de candidatures per a ocupar les seues vocalies en representació d'organitzacions cíviques.

Es van rebre les sol·licituds per a formar part del Consell i la documentació administrativa corresponent. D'acord amb el que preveu la disposició addicional primera d'aquesta resolució i després de diverses comunicacions mantingudes per l'Agència, a través de correu electrònic, amb cadascun dels representants d'aquestes organitzacions, se'ls va traslladar la proposta de composició del Consell, que admetia a tots els sol·licitants, que cobrien el nombre màxim de vocalies previst en la seua norma de creació. Finalment, es va celebrar la sessió constitutiva del Consell de Participació de l'Agència el 4 de octubre de 2019 a València.

Per Resolució de 15 d'octubre de 2019, del director de l'Agència (DOGV 8665 de 28 d'octubre), es determina la composició del Consell de Participació que, en ple, queda integrat pels membres següents:

a) La Presidència, que exerceix el director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.
b) La Vicepresidència, que correspon a Ana María Fuertes Eugenio, en representació de Fundació per la Justícia, que es va elegir mitjançant votació per les organitzacions cíviques en la sessió constitutiva.
c) La Secretaria del Consell, que va exercir Teresa Clemente García, directora d'Assumptes Jurídics de l'Agència.
d) Dotze vocalies integrades per persones representants de cadascuna de les organitzacions cíviques de caràcter social que treballen contra el frau i la corrupció a la Comunitat Valenciana o que tenen entre les seues finalitats la transparència de l'activitat pública, el bon govern i la defensa dels drets dels ciutadans dins d'aquest àmbit al llarg del territori de la Comunitat:
    1. Silvina Bacigalupo Saggese, en representació de Transparency International España.
    2. Miguel Falomir Sorio, en representació de l'Associació Valenciana de Consumidors i Usuaris.
    3. Antonia Ferrer Sapena, en representació de Tactical Whistleblower.
    4. Juan Carlos Galindo Gómez, en representació de l'Associació Espanyola Subjectes Obligats en Prevenció del Blanqueig.
    5. Justo López Díaz, en representació d'Alertadors contra la Corrupció – Whistle Blower.
    6. Baltasar Garzón Real, en representació de la Fundació Internacional Baltasar Garzón.
    7. Peter Matjašič, en representació d'Open Society Initative for Europe.
    8. Rafael Maurí Victoria, en representació de l'Observatori Ciutadà contra la Corrupció.

9. Antonio Penadés Chusp, en representació d'Acció Cívica contra la Corrupció.
10. Azahara Peralta Bravo, en representació de Plataforma per l'Honestedat.
11. José Ribera Facundo, en representació de la Plataforma Ciutadana Castelló per la Justícia i Contra la Corrupció.
12. Francisco Gaspar Latorre, en representació del Sindicat de Tècnics del Ministeri d'Hisenda (GESTHA).

e) Quatre vocalies entre persones que s'han destacat pel compromís que tenen en defensa de l'ètica i la lluita contra el frau i la corrupció, amb repercussió de la seua activitat a la Comunitat Valenciana:
    1. Hervé Falciani, president de l'associació Tactical Whistleblower.
    2. Vanesa Felip Torrent, presidenta del Col·legi de Secretaris, Interventors i Tresorers de l'Administració Local de València.
    3. Fernando Jiménez Sánchez, professor titular de Ciència Política i de l'Administració de la Universitat de Múrcia.
    4. Consuelo Vidal Hernandis, presidenta de l'associació Observatori Ciutadà contra la Corrupció.

f) Tres vocalies ocupades pels responsables, respectivament, de les direccions de Prevenció, Formació i Documentació, Anàlisi i Investigació i Direcció de Gabinet de Relacions Institucionals, Comunicació i Participació.

En la reunió constitutiva del 4 d'octubre es va acordar, per unanimitat, la constitució de dos grups de treball:

- Prevenció i educació
- Protecció del denunciant

5.2.2. MENCIÓ HONORÍFICA DE L'AGÈNCIA VALENCIANA ANTIFRAU

Per Resolució de 25 de novembre de 2019, del director de l'Agència, es crea i es regula la concessió de la **Menció Honorífica Insígnia de Plata de l'Agència** amb la finalitat de premiar i distingir el funcionariat al seu servei que haja destacat pel seu esforç, mèrit i resultats del seu treball i accions, i siguen mereixedors d'aquest reconeixement per la contribució al desenvolupament de les funcions i les finalitats de l'Agència, en particular, en relació amb la prevenció i la lluita contra el frau i la corrupció.

La concessió de la Menció Honorífica Insígnia de Plata dona dret que aquest esment es faça constar en l'expedient personal i professional, a l'expedició del diploma acreditatiu i a rebre la representació en plata del logotip reglamentari de l'Agència.

La concessió d'aquesta correspon al director de l'Agència, que es reserva l'acció de desposseir d'aquesta distinció la persona agraciada en el cas que aquesta incórrega en actes contraris a les raons determinants de la concessió.

5.2.3. DIA INTERNACIONAL DE NACIONS UNIDES CONTRA LA CORRUPCIÓ

El 9 de desembre es va celebrar el Dia Internacional de Nacions Unides contra la Corrupció amb el lema "Units contra la corrupció per al desenvolupament, la pau i la seguretat", amb una jornada sobre la Directiva Europea publicada recentment, oferida a la sala d'actes de la Fundació Universitat-Empresa de la Universitat de València (ADEIT), situada a la plaça Verge de la Pau, núm. 3, de València, sobre la base d'una presentació sobre el significat del 9 de desembre, com a Dia Internacional de Nacions Unides contra la Corrupció, de dues conferències i d'un debat final.

UNIDOS CONTRA
LA CORRUPCIÓN

PARA EL DESARROLLO, LA PAZ Y LA SEGURIDAD

L'objectiu d'aquesta sessió va ser donar a conéixer les novetats principals del nou marc europeu en matèria de protecció a persones que denuncien o alerten de fets o conductes susceptibles de considerar-se frau, corrupció o contràries a l'interés públic, i analitzar el paper de les agències antifrau recents en aquesta matèria i en l'establiment de canals segurs de recepció de denúncies.

La jornada la va moderar el Sr. Juan Carlos Galindo, president d'Aseblac i membre del Consell de Participació de l'Agència. A la introducció que va realitzar el Sr. Hervé Falciani, enginyer de Sistemes i membre del Consell de Participació amb la conferència "La intel·ligència artificial en la lluita contra la corrupció", van seguir altres dues conferències: (1) "Objecte i àmbit de la Directiva Europea i el seu impacte sobre l'ordenament jurídic espanyol", a càrrec de la directora d'Assumptes Jurídics de l'Agència, la Sra. Teresa Clemente, i (2) "La funció de

les agències antifrau en la implementació de sistemes segurs de denúncies i en la protecció dels denunciants", pel director de l'Agència, el Sr. Llinares.

La jornada va estar dirigida al personal al servei de totes les administracions públiques i del seu sector públic vinculat, així com autoritats o representants, càrrecs electes i càrrecs no electes; també al públic en general que podia estar interessat en el contingut d'aquesta. A fi de poder posar a la disposició de tots els interessats i per la limitació de l'aforament existent, la jornada es va emetre en *streaming* i està disponible en el canal de YouTube de l'Agència, junt amb diverses entrevistes que es van realitzar en aquest mateix acte. Enllaç: https://youtu.be/9WqIVUU6cOE.

5.3. XARXA ESTATAL D'OFICINES I AGÈNCIES DE LLUITA CONTRA EL FRAU I LA CORRUPCIÓ DE L'ESTAT ESPANYOL

En 2018 es va crear un sistema de coordinació entre les oficines i les agències de l'Estat, denominat Xarxa d'Oficines i Agències Antifrau de l'Estat Espanyol. Els membres adherits són: Oficina Antifrau de Catalunya; Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears; Consello de Contas de Galícia; Oficina Municipal contra el Frau i la Corrupció de l'Ajuntament de Madrid; Oficina per a la Transparència i les Bones Pràctiques de l'Ajuntament de Barcelona; Agència de Transparència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

Els objectius de la Xarxa giren en relació a les qüestions relatives a la formació del personal i la capacitació d'aquest, la col·laboració en activitats formatives en matèria d'integritat i ètica pública, la posada en comú de coneixements i experiències pràctiques en matèria de prevenció i lluita contra el frau i la corrupció, el foment de la integritat institucional i la transparència, i també les que tenen com a finalitat que la ciutadania puga comunicar de manera confidencial i segura conductes de les administracions públiques contràries als principis o a les regles ètiques i de bon govern i administració determinats en l'ordenament jurídic vigent.

També cal destacar la col·laboració per a dur a terme estudis en matèria de prevenció de la corrupció, el foment de la integritat institucional, la transparència i l'anàlisi de riscos.

Les reunions semestrals de 2019 han sigut les que s'exposen a continuació:

III Trobada de la Xarxa d'Oficines i Agències Antifrau d'Espanya

Madrid, 27 i 28 de juny de 2019

Organitzada per l'Oficina Municipal contra el Frau i la Corrupció de l'Ajuntament de Madrid, aquesta 3a trobada va reunir els participants següents:

- La Sra. Gemma Calvet, directora de l'Oficina de Transparència de l'Agència de Transparència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- El Sr. Miguel Ángel Gimeno, director de l'Oficina Antifrau de Catalunya.
- La Sra. Lourdes Parramón Bregolat, cap d'Àrea de Relacions Institucionals de l'Oficina Antifrau de Catalunya.
- La Sra. Rosa M. Sánchez, directora d'Anàlisi, de l'Oficina per a la Transparència i les Bones Pràctiques de l'Ajuntament de Barcelona.
- La Sra. Beatriz Rodríguez Fraga, consellera de l'Àrea Institucional del Consello de Contas de Galícia.
- El Sr. Jaime Far, director de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears.
- El Sr. Cristóbal Milà Mateu, cap d'Àrea d'Ètica Pública, Prevenció i Integritat de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears.
- La Sra. Belén Méndez Alonso, cap d'Àrea d'Investigació i Inspecció de la Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears.
- El Sr. Carlos Granados, director de l'Oficina Municipal contra el Frau i la Corrupció de l'Ajuntament de Madrid.
- La Sra. Teresa Clemente García, directora d'Assumptes Jurídics de l'Agència.
- El Sr. Marcial González González, director d'Anàlisi i Investigació de l'Agència.
- El Sr. Joan Llinares, director de l'Agència.

La trobada es va estructurar en dues sessions de treball titulades:

1. El control de l'execució dels contractes i la justificació de les subvencions.
2. Els límits en la introducció de condicions i exigències en els plecs i les clàusules administratives. Relació amb els programes de compliment normatiu (*Compliance*). Investigació, intercanvi d'experiències i problemes comuns.

IV Trobada de la Xarxa d'Oficines i Agències Antifrau d'Espanya

Palma, 29 de novembre de 2019

Aquesta segona trobada de 2019 va tindre els participants següents:

- El Sr. Vicenç Thomas i Mulet, president del Parlament de les Illes Balears.
- La Sra. Laura Valli i la Sra. Nicoletta Parissi de l'Autoritat Nacional Anticorrupció Italiana.
- La Sra. María José Santiago Fernández, presidenta de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació.
- El Sr. Javier Salinas Jiménez, catedràtic d'Economia i Hisenda Pública en la Universitat Autònoma de Madrid.
- I finalment els responsables de les agències de lluita contra la corrupció d'Espanya.

La reunió va integrar diverses ponències i una sessió de treball.

La primera ponència, a càrrec de la Sra. Laura Valli i la Sra. Nicoletta Parissi, membres de l'Autoritat Nacional Anticorrupció Italiana (ANAC), va versar sobre les seues experiències en la prevenció de la corrupció i la protecció dels i les denunciants.

A continuació, hi va intervindre la Sra. María José Santiago Fernández, presidenta de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació (OIRESCON), que va parlar de la institució que presideix i el paper que té en la lluita contra el frau en la contractació pública, per a seguir amb una anàlisi econòmica de la corrupció del Sr. Javier Salinas Jiménez, catedràtic d'Economia i Hisenda Pública de la Universitat Autònoma de Madrid.

Seminari sobre Prevenció i Lluita contra el Frau organitzat pel Servei Nacional de Coordinació Antifrau de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat

Madrid, 8 d'octubre de 2020

El Servei Nacional de Coordinació Antifrau, integrat en la Intervenció General de l'Administració de l'Estat del Ministeri d'Hisenda, es constitueix com l'òrgan de cooperació amb l'Oficina Europea de Lluita contra el Frau (OLAF) i de coordinació general de les institucions nacionals amb competència en matèria de prevenció i lluita contra el frau als interessos financers de la Unió Europea.

Entre les funcions atribuïdes legalment, el Servei Nacional de Coordinació Antifrau s'encarrega de "Dirigir la creació i la posada en marxa de les estratègies nacionals i promoure els canvis legislatius i administratius necessaris per a protegir els interessos financers de la Unió Europea" i "Promoure la formació per a la prevenció i lluita contra el frau" (apartats 2.*a* i 2.*d*, respectivament, de la disposició addicional vint-i-cinquena de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions).

En la sessió constitutiva del passat 6 de juny, el Consell Assessor de Prevenció i Lluita contra el Frau als interessos financers de la Unió Europea, òrgan col·legiat i d'assessorament previst en l'apartat 4 de la disposició addicional vint-i-cinquena de la Llei 38/2003 esmentada, va adoptar, entre altres acords, la creació d'una comissió per a l'elaboració de l'**Estratègia nacional antifrau**.

Conforme als principis de bon govern i cooperació institucional esmentats anteriorment, incorporats a l'ordenament jurídic per l'instrument de ratificació de la Convenció de Nacions Unides contra la Corrupció, en l'elaboració de l'estratègia nacional ha de sumar-se la participació de tots els actors especialitzats.

Per això, aquest organisme va promoure una reunió a Madrid el dia 8 d'octubre de 2019 amb les entitats, els organismes i els òrgans dels diferents nivells administratius que exerceixen, en el seu àmbit territorial, les funcions especialitzades en la prevenció de la corrupció, amb la finalitat d'intercanviar opinions i experiències útils en aquesta matèria.

Els organismes convocats van ser:

1. Comunitat autònoma de les Illes Balears. Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears.
2. Comunitat autònoma de les Canàries. Audiencia de Cuentas de Canarias.
3. Comunitat autònoma de Castella i Lleó. Inspección General de Servicios de la Junta de Castilla y León.
4. Comunitat Autònoma de Catalunya. Oficina Antifrau de Catalunya.
5. Comunitat Valenciana. Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

6. Comunitat Valenciana. Conselleria de Transparència de la Generalitat Valenciana i Inspecció General de Serveis d'Administració de la Generalitat Valenciana.
7. Comunitat Autònoma de Galícia. Consello de Contas de Galicia.
8. Comunitat de Madrid. Cámara de Cuentas de Madrid.
9. Municipi de Barcelona. Oficina per a la Transparència i les Bones Pràctiques de l'Ajuntament de Barcelona.
10. Municipi de Madrid. Oficina Municipal contra el Frau i la Corrupció de l'Ajuntament de Madrid.

El programa del seminari es va compondre de presentacions per part del Servei Nacional de Coordinació Antifrau, que va plantejar l'Estratègia nacional antifrau, així com intervencions de cadascuna de les agències i oficines convocades. Va seguir amb intervencions d'experts de diferents institucions, com la de l'Oficina Nacional d'Auditoria, la de l'Oficina Europea de Lluita contra el Frau (OLAF), i la del Centre d'Intel·ligència contra el Terrorisme i el Crim Organitzat (CITCO).

5.4. ACTIVITAT NACIONAL I INTERNACIONAL

5.4.1. SIGNATURA DE CONVENIS DE COL·LABORACIÓ

Els convenis de col·laboració signats per l'Agència al llarg de l'any 2019 han sigut els següents:

9 de juliol
Amb **TACTICAL WHISTLEBLOWERS**, associació presidida pel Sr. enginyer de Sistemes, Hervé Falciani
Text del Conveni disponible en la pàgina web de l'Agència:

14 d'octubre
Amb la **UNIVERSITAT DE VALÈNCIA**
Text del Conveni disponible en la pàgina web de l'Agència:

5.4.2. COMISSIÓ NACIONAL DELS MERCATS I DE LA COMPETÈNCIA

En 2019, s'inicien relacions amb la Comissió Nacional dels Mercats i de la Competència (CNMC) per a coordinar projectes i actuacions.

Una d'aquestes actuacions va ser la **jornada entorn de la protecció dels denunciants**, titulada "El denunciante desamparado", que es va celebrar a Madrid el dia 13 de març.

Aquesta jornada es va dividir en dues parts: una conferència, "Confessions d'un denunciant", en la qual el Sr. Hervé Falciani i la Sra. Ana Garrido van donar el seu testimoniatge públic, en què manifestaven les seues vivències personals, i una taula redona seguida d'un debat, "A la recerca de la protecció del denunciant", moderat per la periodista María Ramírez Fernández, directora d'Estratègia d'eldiario.es i en la qual van intervindre, junt amb el director de l'Agència (el Sr. Llinares), les persones següents:

- La Sra. Mar España Martí, directora de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.
- El Sr. Manuel Villoria Mendieta, membre del Comité Directiu de Transparència Internacional Espanya.
- La Sra. Simona Levi, fundadora d'XNet.
- La Sra. Alba Lema Dapena, presidenta del Comité d'Imparcialitat, Independència i Integritat, de la World Compliance Association.
- La Sra. María de la Torre Rodríguez, *Compliance Officer* i DPO en Grup MásMóvil, i membre de la Junta Directiva de CUMPLEN.
- El Sr. Juan Ignacio Ruiz Zorrilla, secretari general de l'Instituto Oficiales Cumplimiento – IOC.

5.4.3. ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL EPAC/EACN

En 2018 l'Agència va passar a formar part de l'EPAC/EACN, Xarxa Europea d'Agències de Lluita contra el Frau i la Corrupció (EPAC–The European Partners against Corruption, socis europeus contra la corrupció–EACN European contact-point network against corruption, Xarxa Europea de Punts de Contacte contra la Corrupció).

GRUP DE TREBALL "EU-INTEGRITAT"

En la 18a Assemblea General EPAC/ENAC, celebrada el 24 d'octubre de 2018 a Rust, Àustria, es va acordar la constitució d'un **grup de treball "EU-Integritat"** amb l'objectiu general de garantir un valor afegit que genere la creació d'una postura positiva en la promoció de la integritat en tots els sectors de la Unió Europea i l'específic de compartir punts de vista i experiències, desenvolupar i acordar estàndards i estratègies comunes, així com promoure les millors pràctiques, crear sinergies i adoptar enfocaments diversificats per a promoure la integritat des de diverses temàtiques, a l'efecte de les quals es van crear els grups següents:

- Subgrup 1: Suport i protecció als alertadors.
- Subgrup 2: Cooperació interinstitucional i estàndards comuns per a la seua millora.
- Subgrup 3: Mesures per a la gestió educatives i de valors.
- Subgrup 4: Estàndards d'integritat i anticorrupció.

L'Agència Valenciana Antifrau ha participat en tots aquests subgrups amb l'assistència dels seus directors de departament durant 2019.

Subgrup 1: Suport i protecció als alertadors

Oficina Estatal de Policia Criminal de Renània del Nord-Westfàlia (LKA NRW), Alemanya
Düsseldorf, 12-13 de novembre
Participació de la directora d'Assumptes Jurídics, la Sra. Teresa Clemente
Objectius: suport i protecció als denunciants, implementació de la Directiva de la Unió Europea sobre protecció d'alertadors en el sector empresarial i en el sector estatal. Canals de denúncia. Situació legal dels diferents estats i experiències.

Subgrup 2: Cooperació interinstitucional i estàndards comuns per a la seua millora

Agència Francesa Anticorrupció (AFA), França
París, 7 d'octubre
Participació del director d'Anàlisi i Investigació, el Sr. Marcial González
Objectius: posada en comú dels projectes de cooperació interinstitucional, avaluació dels resultats i necessitats, determinació dels reptes amb què s'enfronten i exploració d'estàndards comuns per a la seua millora.

Subgrup 3: Mesures per a la gestió educatives i de valors

Direcció General Anticorrupció del Ministeri de l'Interior (DGA), Romania
Bucarest, 14-15 d'octubre
Participació de la directora de Prevenció, Formació i Documentació, la Sra. Silvia Vèrnia
Objectius: mesures institucionals preventives (eines d'avaluació, estudis i investigacions, enquesta de percepció de corrupció) i implementació de campanyes de sensibilització relacionades amb la promoció de la integritat i la prevenció de la formació/educació de corrupció per als funcionaris públics i ciutadans.

Subgrup 4: Estàndards d'integritat i anticorrupció

Oficina Federal de Lluita contra la Corrupció (BAK), Àustria
Viena, 28-29 de maig
Participació de la directora de Prevenció, Formació i Documentació, la Sra. Silvia Vèrnia
Objectius: definir quines són "bones pràctiques", en quins temes s'han de recollir i com s'han de presentar.

La fase de treball de cadascun d'aquests subgrups es prolongarà fins a març de 2021, i s'hauran de presentar les conclusions en l'Assemblea General de l'EPAC d'aquest any.

19A EPAC/EACN CONFERÈNCIA PROFESSIONAL ANUAL I ASSEMBLEA GENERAL

"Entendre els mecanismes subjacents de la corrupció – Reptes globals i mesures preventives"

L'Agència, junt amb 136 delegats, que representa 36 països membres i organitzacions internacionals, van assistir a la 19a Conferència Professional Anual EPAC/EACN, celebrada del 10 al 12 de desembre de 2019 a Estocolm, Suècia.

Cada any, els membres de les xarxes europees EPAC, socis europeus contra la corrupció i EACN, Xarxa de punts de contacte europea contra la corrupció, intercanvien opinions sobre els desenvolupaments actuals en el camp de la prevenció i la lluita contra la corrupció. Aquesta vegada, els representants dels cossos de supervisió de la policia i de les autoritats anticorrupció es van reunir, a invitació de la policia sueca (departament especial d'investigacions), els dies 10 a 12 de desembre a Estocolm, amb el tema **"Comprendre els mecanismes subjacents de la corrupció: reptes globals i mesures preventives"**.

El ministre de l'Interior suec, el Sr. Mikael Damberg; el comissari general de la policia sueca, el Sr. Anders Thornberg; el president de l'EPAC/EACN, i el director de BAK, el Sr. Andreas Wieselthaler, van donar la benvinguda a més de 120 participants de 30 països europeus i regions i d'organitzacions internacionals.

En el transcurs de la conferència, temes com els enfocaments internacionals i europeus actuals per a previndre i combatre la corrupció, el paper dels denunciants, els últims requisits en matèria de formació anticorrupció, riscos de corrupció en relació amb l'emissió de visats i els permisos, així com els reptes de la revolució digital i la influència directa en el treball dels cossos de supervisió policial, es van discutir en diversos panells i tallers.

A més, en la primera jornada de la conferència es va exposar un informe sobre els resultats del World Cafe celebrat a Àustria durant la 18a Conferència Professional Anual EPAC/EACN, centrada en les expectatives i les inquietuds dels seus membres, i el segon dia es va realitzar una presentació de l'organització britànica Curbing Corruption, de les seues eines i activitats d'investigació.

El 12 de desembre de 2019, l'**Assemblea General**, l'òrgan decisori de l'EPAC/EACN, va aprovar les sol·licituds d'adhesió rebudes en 2019 (Autoritat Holandesa d'Alertadors, Unitat Nacional de Policia Anticorrupció de Suècia i Direcció General de Seguretat Interior romanesa), i els va acollir com a nous membres

El vicepresident de l'EPAC/EACN, per al govern de les autoritats anticorrupció, el Sr. Mate Ombler, d'Estònia, es va confirmar en el càrrec, i la Sra. Monique Stirn, de Luxemburg, va ser elegida vicepresidenta d'EPAC/EACN per als òrgans de supervisió policial. El seu adjunt durant els pròxims dos anys serà Thierry Gillis, de la Inspecció General belga de la Policia Federal i Local (AIG).

També es van presentar els resultats provisionals dels grups de treball EPAC/EACN durant la sessió de l'Assemblea General, com la creació d'un marc d'integritat.

A més, a iniciativa del Servei Especial d'Investigació Lituà, el grup de treball EPAC/EACN "Big Data", que es va suspendre en 2019, reprendrà les seues activitats en 2020 gràcies al finançament de la Unió Europea en el marc del programa "Hercule".

L'objectiu principal de l'Assemblea General va ser l'adopció de la Declaració d'Estocolm 2019, que es farà circular entre els membres i entre les organitzacions nacionals i internacionals més rellevants.

DECLARACIÓ D'ESTOCOLM 2019

19TH ANNUAL PROFESSIONAL CONFERENCE AND GENERAL ASSEMBLY
OF THE EUROPEAN PARTNERS AGAINST CORRUPTION (EPAC/EACN)
SWEDEN, 10-12 DECEMBER 2019

STOCKHOLM DECLARATION 2019

We, the heads and key representatives of the national Police Oversight Bodies (POBs) and anti-corruption authorities (ACAs) of the Member States of the Council of Europe and the European Union,

https://www.antifraucv.es/es/declaracion-de-estocolmo-19th-annual-professional-conference-and-general-assembly-2/

5.4.4. ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL NEIWA

El 2019, la Unió Europea ha adoptat la Directiva (UE) 2019/1937 sobre protecció de les persones que alerten de les infraccions del dret de la Unió.

Els estats membres de la Unió Europea han de designar les autoritats competents per a rebre i investigar denúncies (article 11). Aquestes autoritats estan obligades a tindre en compte també les experiències d'altres autoritats competents (article 14).

NEIWA, Xarxa d'autoritats europees d'integritat i alertadores (*Network of European Integrity and whistleblowing Authorities*) es va fundar el maig de 2019 a la Haia. Constitueix una plataforma en la qual les autoritats poden intercanviar coneixements, experiències i idees, tant a nivell pràctic com a nivell estratègic.

NEIWA té com a objectiu proveir les autoritats competents d'eines per a:

- Tindre accés a una xarxa d'autoritats similars de la Unió Europea.
- Intercanviar coneixements i experiències pràctiques sobre integritat i gestió de denúncies externes.
- Desenvolupar conjuntament instruments, programes o opinions compartides.

- Trobar socis que participen en les revisions trianuals dels altres membres.

Els participants de NEIWA són *autoritats competents*, tal com indica la Directiva de la Unió Europea: *Autoritats estatals que promouen i/o protegeixen la integritat en el seu estat mitjançant la gestió i la investigació externa de denúncies i l'assessorament i la protecció a denunciants i periodistes.*

NEIWA té com a objectiu aconseguir que s'involucren a participar en aquesta xarxa totes les autoritats competents, presents i futures, de la Unió Europea.

L'Agència Valenciana Antifrau s'ha admés en aquesta organització i participarà en la pròxima reunió de la Xarxa que se celebrarà l'abril de 2020 a Roma.

5.4.5. RELACIONS AMB AUTORITATS GOVERNAMENTALS DE MÈXIC

Al llarg de l'any 2019, s'han establit relacions amb **la Secretaria de Funció Pública del Govern Federal de Mèxic**. Fruit d'aquests intercanvis ha sigut la creació, per aquesta autoritat, d'una bústia de denùncies que segueix l'exemple de la que ha implantat l'Agència, que al seu torn va reproduir la bústia de l'Oficina de Transparència i Bones Pràctiques de l'Ajuntament de Barcelona i de l'organització ciutadana XNet.

El 25 de juliol la Secretaria de Funció Pública va celebrar un acte per a la presentació del programa "Alertadors contra la corrupció" amb la posada en marxa de la Bústia d'alertadors de corrupció. A aquest acte es va convidar el director de l'Agència, que a causa de temes logístics no va poder viatjar, però, no obstant això, va registrar una al·locució que es va difondre en aquest acte.

D'altra banda, el **Sistema Estatal Anticorrupció de l'Estat de Puebla (Mèxic)** va contactar amb l'Agència per a interessar-se per la nostra experiència i analitzar els possibles mecanismes de cooperació internacional en la lluita contra la corrupció, així com compartir les millors pràctiques internacionals, metodologies, indicadors i intercanvi d'informació, que inclouen els sistemes d'avaluació de les polítiques en la matèria.

Amb aquesta institució s'ha iniciat un expedient de conveni interinstitucional de col·laboració.

5.5. ASSISTÈNCIA A ACTES

El director, com a representant de l'Agència, ha assistit, al llarg de l'any 2019, als actes següents:

Taula 13. Actes amb participació de l'Agència

Data	ACTIVITAT/ *Lloc*
13 de febrer	Fundació Etnor. València XXVIII Seminari d'Ètica Econòmica i Empresarial, conferència de l'enginyer de Sistemes Hervé Falciani amb la ponència "Tecnología de la triangulación de los pagos: el mejor aliado contra el fraude".
8 d'abril	Observatori Ciutadà Contra la Corrupció. València Presentació del nou quadern de l'associació titulat "Cas Blasco: la ciutadania contra la corrupció".
12 d'abril	Universitat CEU-Cardenal Herrera. València Acte de lliurament del Segell Infoparticipa als ajuntaments de la Comunitat Valenciana mereixedors en 2018. Aquest segell s'atorga pel Mapa Infoparticipa de la Universitat Autònoma de Barcelona, en col·laboració amb l'Observatori de Governança, Transparència i Responsabilitat Social Corporativa de la Universitat CEU-Cardenal Herrera.
4 de juny	Observatori Ciutadà Contra la Corrupció. València Acte entorn del quadern "Cas Blasco: la ciutadania contra la corrupció".
26 de setembre	Universitat de València, Càtedra DEBLANC. València II Jornades sobre Delictes Econòmics i Blanqueig de Capitals

5.6. CONFERÈNCIES IMPARTIDES

Així mateix, el director de l'Agència ha pronunciat nombroses conferències al llarg de 2019. Les conferències han tingut lloc tant a la Comunitat Valenciana com a la resta d'Espanya, totes aquestes referides a la prevenció i l'erradicació del frau i la corrupció, l'impuls de la integritat i l'ètica pública, el foment d'una cultura de bones pràctiques en el disseny, i l'execució i l'avaluació de polítiques públiques i de la gestió de recursos públics, que són els eixos fonamentals de l'actuació d'aquesta Agència.

Totes aquestes activitats les ha dutes a terme el director de l'Agència en exercici del seu càrrec i, per tant, sense rebre cap mena de contraprestació econòmica.

Taula 14. Conferències impartides per l'Agència

Data	ACTIVITAT/ *Lloc*
25 de gener	Universitat CEU – Cardenal Herrera (València) **La prevenció de la corrupció. Alguns aspectes d'interés** En el marc del III Congrés Internacional sobre Qualitat Democràtica, Bon Govern i Lluita contra la Corrupció, el director de l'Agència va intervindre en la taula redona del dia 25, titulada "La prevenció de la corrupció. Alguns aspectes d'interés", moderada per Juan Carlos Galindo (president d'ASEBLAC), amb la participació de Beatriz Larriba (advocada penalista en Public Compliance. Despatx Navarrés Larriba) i Adolfo Latorre (inspector cap de la Policia Nacional).
13 de març	Comissió Nacional dels Mercats i de la Competència (Madrid) **A la recerca de la protecció del denunciant** "Espacio Compliance: el denunciante desamparado", jornada organitzada per la CNMC, va acollir una taula redona en la qual el director va participar junt amb altres experts, titulada "En busca de la protección del denunciante".
1 d'abril	Universitat Politècnica de València, Càtedra de Transparència (València) **Jornada *whistleblowing* sobre alertadors i denunciants d'irregularitats, tecnologies, procediments i experiències per a la seua protecció** En el marc de la jornada organitzada per la Càtedra de Transparència i Gestió de Dades de la Universitat Politècnica de València, titulada "Jornada whistleblowing sobre alertadors i denunciants d'irregularitats, tecnologies, procediment i experiències per a la seua protecció", el director va participar en la cerimònia de clausura junt amb el conseller de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, el Sr. Manuel Alcaraz.
2 d'abril	Universitat de València, Fundació ADEIT (València) **Les pràctiques col·lusòries i el procediment davant de la CNMC de l'article 150, el Sistema de Detecció d'Alertes Primerenques. El paper de l'Agència Antifrau Valenciana** El Director va participar en la segona jornada del curs "Contractació Pública i *Compliance*... un any després", dins de la taula redona "Les pràctiques col·lusòries i el procediment davant de la CNMC de l'article 150, el Sistema de Detecció d'Alertes Primerenques. El paper de l'Agència Antifrau Valenciana", junt amb el director de Control Intern de la Comissió Nacional del Mercat de Valors i de la Competència, el Sr. Carlos Balmisa García-Serrano, i el Sr. Andrés Gomis Fondo, director general de Transparència i Participació de la Generalitat Valenciana.
9 d'abril	Universitat Catòlica de València, Facultat de Dret (València) Els delictes de corrupció

Data	ACTIVITAT/ *Lloc*
	Dins del curs de Criminologia, el director de l'Agència i la directora de Prevenció, Formació i Documentació, convidats pel professor Jesús de Salvador, imparteixen una classe titulada "Els delictes de corrupció".
13 de juny	Universitat de Barcelona, Facultat de Dret (Barcelona) **El paper de la participació ciutadana en la prevenció i la lluita contra la corrupció. Instruments jurídics i tecnològics** Imparteix la conferència de clausura de la primera edició del "Màster en Prevenció, Control i Reacció davant de la Corrupció. Public compliance, bon govern i bona administració" de la Universitat de Barcelona, amb el títol "El paper de la participació ciutadana en la prevenció i lluita contra la corrupció. Instruments jurídics i tecnològics".
27 de setembre	Consell de Transparència i Bon Govern (Madrid) ***Big Data* i tecnologies: oportunitats i amenaces per a la rendició de comptes** El director va participar en la taula redona en commemoració del Dia Internacional del Dret a Saber, organitzada pel Consell de Transparència i Bon Govern, amb el títol "*Big Data* i tecnologies: oportunitats i amenaces per a la rendició de comptes".
9 d'octubre	Comissió Nacional dels Mercats i de la Competència, Espai Compliance (Madrid) **Cuidant els *whistleblowers*: un assumpte d'integritat** Jornada organitzada per la Comissió Nacional dels Mercats i de la Competència, amb el títol, "To Kill a Mockingbird 'Taking care of the Whistleblowers (1): A Matter of Integrity'", dedicada a la protecció dels denunciants o alertadors de corrupció. La jornada, que va tindre l'origen en l'aprovació recent de la Directiva Europea i en les novetats que se susciten tant a escala nacional com europea, va comptar amb la intervenció d'algunes personalitats rellevants dins d'aquest àmbit, com Mar Uriarte i Simona Levi. El director va participar en la taula redona acompanyat de Rosa María Sánchez, directora de Serveis d'Anàlisis d'Oficina per a la Transparència i les Bones Pràctiques de l'Ajuntament de Barcelona; Pedro Montoya, director de Compliment i Riscos de Ferrovial, i Lidón Safont Sánchez, *compliance officer* de Telefónica. En aquest acte, la CNMC va presentar i va anunciar la posada en funcionament imminent de les seues bústies de col·laboració anonimitzades per a la lluita contra les pràctiques anticompetitives, irregularitats en la contractació pública i bretxes o ruptures del propi codi de conducta de la CNMC.
10 d'octubre	Àrea Metropolitana de Barcelona (Barcelona) **El paper de les institucions en el lideratge de les polítiques d'integritat** El 4t Seminari Internacional de Transparència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, amb el títol "Els guardians de la integritat efectiva: les relacions

Data	ACTIVITAT/ *Lloc*
	entre el sector públic i el privat" es va celebrar a Barcelona els dies 10 i 11 d'octubre i va tindre la participació del director de l'Agència en la taula redona del dia 10 titulada "El paper de les institucions en el lideratge de les polítiques d'integritat".
28 de novembre	Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears (Palma, les illes Balears) **La societat civil en la lluita contra la corrupció. La protecció dels denunciants, els observatoris ciutadans i les agències contra la corrupció** En el marc de la Jornada sobre la funció de les oficines i agències anticorrupció de l'Estat Espanyol, el director va intervindre en una conferència-col·loqui titulada "La societat civil en la lluita contra la corrupció. La protecció dels denunciants, els observatoris ciutadans i les agències contra la corrupció"; junt amb Eva Belmonte, codirectora de la Fundació Ciutadana Civio; Elisa de la Nuez Sánchez-Cascada, secretària general de la Fundació Hay Derecho, i Manuel Villoria Mendieta, membre del Comité de Direcció de Transparència Internacional Espanya i Catedràtic de Ciència Política en la Universitat Rei Joan Carles.

5.7. ENTREVISTES I REUNIONS

Durant 2019 s'han mantingut trobades de caràcter oficial o institucional per a tractar diversos temes relacionats amb l'activitat de l'Agència i la seua col·laboració amb diverses institucions, corporacions, administracions i centres directius de la Generalitat Valenciana, d'altres comunitats autònomes, de l'Administració general de l'Estat, així com amb organitzacions de lluita contra el frau de països estrangers.

Taula 15. Entrevistes i reunions mantingudes pel director de l'Agència

Data	ACTIVITAT/ *Lloc*
10 de gener	Responsable de Formació, Secretaria d'Administració i Finances del sindicat CCOO *València*
11 de gener	Director de l'Oficina de Conflictes d'Interessos, Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació *València*
4 de febrer	Comissió Nacional dels Mercats i la Competència: director del Departament Control Intern, directora de Competència, director de Promoció de la Competència i el president de l'associació Tactical Whistleblower

Data	ACTIVITAT/ *Lloc*
	Madrid
6 de febrer	President del Consell de Transparència *València*
7 de febrer	Presidenta de l'Observatori Ciutadà contra la Corrupció *València*
14 de febrer	Associació Tactical Whistleblower *València*
1 de març	Fundació Baltasar Garzón, FIBGAR *Madrid*
2 d'abril	Fundació Baltasar Garzón, FIBGAR *València*
3 d'abril	Director Agència de Seguretat i Resposta a les Emergències *València*
4 d'abril	Responsable del Programa de responsabilitat i participació de l'Open Society Initiative for Europe *València*
16 d'abril	Consellera de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica Reunió del director i els directors d'Anàlisi i Investigació i Prevenció, Formació i Documentació de l'Agència amb la consellera, el subsecretari, la subdirectora general d'atenció ciutadana, qualitat i inspecció de serveis i un inspector *València*
8 de maig	Director general de Fons Europeus, Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic *València*
10 de juny	Subdirectora general del Servei Nacional de Coordinació Antifrau, Intervenció General de l'Administració de l'Estat *Madrid*
21 de juny	Representant del Sistema Estatal Anticorrupció de l'Estat de Puebla, Mèxic *València*
25 de juny	Secretaria de Funció Pública del Govern Federal de Mèxic *Videoconferència*
26 de juny	Fundació Internacional Baltasar Garzón Grup de treball tècnic GESA (grup d'experts sobre alertadors): "Reflexions per a una llei de protecció d'alertadors a Espanya. Notes per a un nou començament" *Madrid*
27 d'agost	Presidenta del Col·legi de Secretaris, Interventors i Tresorers d'Administració Local - COSITAL València *València*
3 de setembre	Universitat de València, vicerector de Projecció Territorial i Societat

Data	ACTIVITAT/ *Lloc*
	València
4 de setembre	Consellera de Justícia, Interior i Administració Pública *València*
5 de setembre	Grup promotor de la Llei de prevenció i lluita contra el frau i la corrupció a nivell estatal *Videoconferència*
12 de setembre	Presidenta de l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació. Ministeri d'Hisenda *Madrid*
13 de setembre	Consellera de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica acompanyada del secretari autonòmic de Participació i Transparència *València*
16 de setembre	Presidenta de l'Observatori Ciutadà contra la Corrupció *València*
23 de setembre	Fiscal Superior de la Comunitat Valenciana *València*
23 de setembre	Grup parlamentari Ciutadans *València*
2 d'octubre	Director general de Relacions amb les Corts, Presidència de la Generalitat *València*
2 d'octubre	Comissionat d'Innovació Digital, Administració Electrònica i Bon Govern *València*
14 d'octubre	Tinent coronel de la Guàrdia Civil de València *València*
14 d'octubre	Viceconseller de Transparència i Qualitat dels Serveis de la Junta de Castella i Lleó Esborrany d'avantprojecte de llei per a la creació d'una agència de prevenció contra el frau a la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó *València*
17 d'octubre	Grup parlamentari Compromís *València*
25 d'octubre	Cap Superior de Policia de la Comunitat Valenciana *València*
29 d'octubre	Secretaria de Funció Pública del Govern Federal de Mèxic (videoconferència)
30 d'octubre	Universitat de València, vicerector de Projecció Territorial i Societat *València*
5 de novembre	Degà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Castelló *Castelló de la Plana*

Data	ACTIVITAT/ *Lloc*
11 de novembre	Degana de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de València *València*
12 de novembre	Degà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats d'Alacant *Alacant*
15 de novembre	Director de l'oficina Intedya a València *València*
20 de novembre	Director de BIDEA *València*
21 de novembre	Director general de Transparència, Atenció a la Ciutadania i Bon Govern, Conselleria de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica *València*
3 de desembre	Regidor de Protecció Ciutadana de l'Ajuntament de València *València*
10 de desembre	Fundació Internacional Baltasar Garzón *València*
16 de desembre	Delegat del Govern en la Comunitat Valenciana i Secretaria General *València*

5.8. PÀGINA WEB DE L'AGÈNCIA I XARXES SOCIALS

En la pàgina web de l'Agència s'ha incorporat, al llarg de l'any 2019, documentació diversa de caràcter informatiu, articles acadèmics, informació sobre el funcionament intern, dades relatives al seu funcionament administratiu i informació sobre transparència en la seua actuació i també relativa tant al director de l'Agència com als directors de les diverses àrees. Així mateix, es manté actualitzada la normativa de funcionament intern de l'Agència.

La pàgina web també ha servit per a transmetre al públic interessat les activitats de l'Agència mitjançant notes de premsa i informació sobre la totalitat de les activitats que du a terme, moltes de les quals es troben obertes a la ciutadania en general.

A conseqüència del treball realitzat en aquest manteniment, s'ha pogut comprovar per les estadístiques de **visites al web** corporatiu de l'Agència una pujada molt important en el nombre de visitants: des de 876 en 2018 fins a 7.323 en data 31 de desembre de 2019, la qual cosa suposa un **augment percentual d'un 736%**. Les **pàgines visitades** han ascendit també: de 17.677 en 2018, a les **42.491** en 2019.

D'altra banda, la procedència dels visitants està lògicament encapçalada per Espanya, amb un 89% de les visites totals, seguida pels Estats Units, amb un 6%. Altres països de

procedència de les visites són França, el Regne Unit, Mèxic, el Japó, Holanda, Alemanya i Finlàndia.

Si parlem de visites des de ciutats concretes, la distribució és la següent:

Gràfic 32. Usuaris de la pàgina web per ciutats

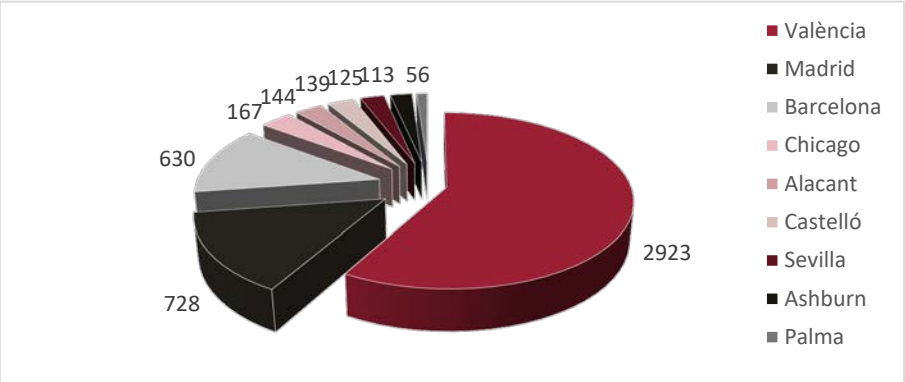

En el gràfic anterior podem veure que València, amb 2.923 usuaris, és la procedència de la majoria dels visitants i que ha experimentat una pujada percentual important des dels 430 usuaris en 2018, la qual cosa representa un augment percentual del 580%; Madrid, amb 67 usuaris en 2018, eleva els seus visitants a 728 usuaris en 2019, amb un augment molt important del 987%; finalment, Barcelona, amb 630 usuaris en 2019, mostra un augment d'un 350% des dels 140 usuaris que tenia en 2018.

Les pàgines més visitades del web corporatiu de l'Agència són les corresponents a la publicació de la celebració i les activitats del dia 9 de desembre, Dia Internacional de Nacions Unides contra la Corrupció; la publicació sobre l'aprovació de la Directiva de la Unió Europea sobre protecció dels denunciants; la Bústia de Denúncies; les recomanacions de l'Agència a alts càrrecs i la informació institucional i de transparència.

Finalment, a través de les xarxes socials, com per exemple Twitter, LinkedIn o YouTube, s'ha pogut conéixer tant l'activitat de l'Agència com altres informacions interessants per al conjunt dels ciutadans.

Les tres xarxes tenen un perfil diferent. Twitter és una xarxa en què hi ha repercussió immediata dels esdeveniments tant locals com nacionals i internacionals; LinkedIn és una xarxa professional i la distribució de continguts entre els seus membres està més especialitzada, i YouTube permet a l'Agència fer arribar a la ciutadania continguts visuals als quals no es podria accedir d'una altra manera.

El compte de **Twitter** ha experimentat, des de l'any 2018, un **increment en seguidors d'un 107%** (en data de 31 de desembre de 2019, 758 seguidors o *followers*). El nombre d'impressions (vegades que els usuaris van veure els tuits de l'Agència) és, el mes de

desembre de 2019, de 41.900, la qual cosa representa un augment enfront del mateix període de l'any 2018 d'un 350%. La xarxa social s'ha utilitzat per a fer arribar als seguidors informació referent a activitats de formació de l'Agència que s'ofereixen de manera pública, convocatòries d'actes i esdeveniments i altres informacions importants relacionades amb la promulgació de lleis, directives o normatives.

Quant al compte en **LinkedIn**, s'ha començat recentment a fer un esforç important per a arribar a col·lectius professionals més especialitzats. L'**augment** que s'ha produït en seguidors és del **256%** (de 16 a 57 seguidors).

S'han publicat en el canal de l'Agència en **YouTube**, durant l'any 2019, 9 vídeos referents a la Jornada del Dia Internacional de Nacions Unides contra la Corrupció de 9 de desembre de 2019; la compareixença del director de l'Agència davant de les Corts Valencianes; la conferència del Sr. Manuel Villoria oferida a la seu de l'Agència Valenciana Antifrau, i la taula redona "Les pràctiques col·lusòries i el procediment davant de la CNMC de l'article 150: el sistema de detecció d'alertes primerenques i el paper de l'Agència Valenciana Antifrau", celebrada en el marc del curs sobre Contractació Pública i *Compliance*, organitzat per ADEIT-Fundació Universitat-Empresa de la Universitat de València. L'activitat s'ha traduït en un **augment** del nombre de seguidors del canal d'un **58%**.

5.9. RELACIONS AMB ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Gràfic 33. Notícies amb esment a l'Agència per tipus mitjà, any 2019

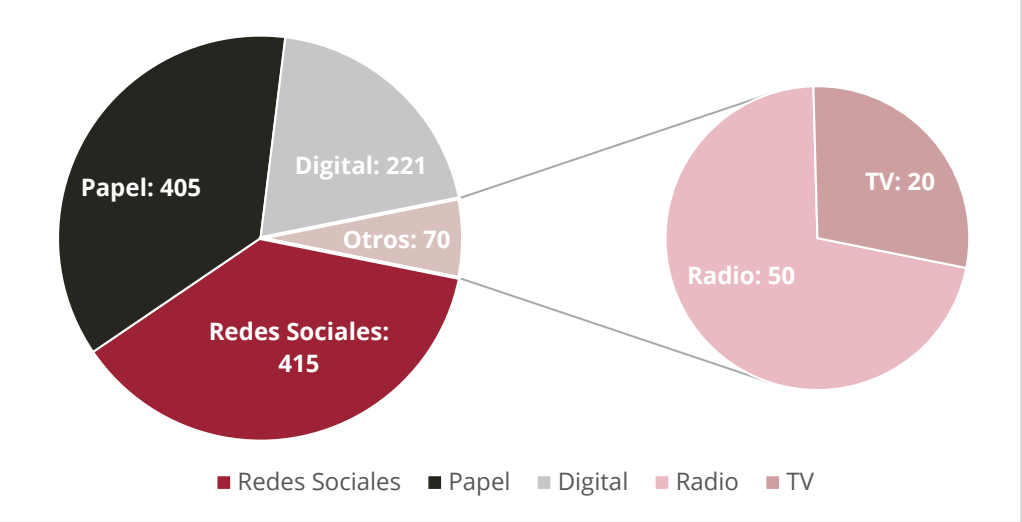

L'activitat d'aquesta Agència relacionada amb l'activitat investigadora, la presència que té en la societat civil i en l'activitat parlamentària són les més reflectides en el seguiment que fan els mitjans.

Les notícies més destacables aparegudes en la premsa referents a l'Agència han sigut diverses entrevistes que ha concedit la direcció d'aquesta a diversos mitjans de comunicació,

altres referides a la protecció de funcionaris que havien interposat denúncies i també valoracions positives de la tasca de lluita contra el frau i la corrupció que desenvolupa l'Agència, mitjançant el suport i l'augment de dotació pressupostària concedit per les Corts Valencianes i dirigit a millorar les actuacions de l'Agència amb base en les seues competències.

A continuació, vam mostrar una relació d'aquestes entrevistes i participacions durant l'any 2019.

Taula 16. Entrevistes any 2019

Data	Activitat	Informació addicional
18 de gener	À Punt, programa "La qüestió", sobre la corrupció; Cas Blasco	
8 de febrer	*El Temps*, periodista: Moisés Pérez	
5 de març	À Punt, periodista: Juan Nieto	
16 d'abril	Programa TV, Juan Carlos Galindo Entrevista sobre la Memòria d'activitat 2018	
25 de maig	Documental amb el prof. Manuel Villoria, el jutge Joaquím Bosch, Silvia Vèrnia i el director de "Corrupció: l'organisme nociu, hui"	
6 de juny	Entrevista TV3 en ocasió de l'enregistrament del documental "Resurrecció: 10 anys del cas Palau de la Música"	
15 de juny	Documental de TV3 "Resurrecció: 10 anys del cas Palau de la Música"	https://vimeo.com/349462132
4 de juliol	*Levante EMV*, periodista: Julia Ruiz	
4 de juliol	Revista *Economía 3*, periodista: Ana Gil	http://bit.ly/2HgFVS1
15 d'octubre	*El Temps*, periodista: Violeta Tena	http://bit.ly/2OM1lKX
5 de desembre	Cadena Ser, periodista: Ana Talens Entrevista en ocasió del Dia Mundial de Nacions Unides contra la Corrupció i l'activitat de l'Agència	

Data	Activitat	Informació addicional
9 de desembre	À punt, en ocasió del Dia Mundial de Nacions Unides contra la Corrupció i l'activitat de l'Agència	

Així mateix, s'han informat puntualment els mitjans de diversos temes mitjançant l'elaboració de notes de premsa.

Taula 17 Notes de premsa any 2019

Data	Nota de premsa	Enllaç
15 de març	Tramitació de la Directiva Europea sobre protecció de les persones denunciants	http://bit.ly/2OCGDgH
28 de juny	III Trobada de la Xarxa d'Oficines i Agències Anticorrupció d'Espanya	http://bit.ly/2UEItRW
3 de juliol	Aprovació i publicació del Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència	http://bit.ly/38lTPhW
9 de juliol	Signatura del conveni de col·laboració entre l'Agència Valenciana Antifrau i l'associació Tactical Whistleblower	http://bit.ly/38f3gQb
7 d'octubre	Aprovada la Directiva de la Unió Europea sobre protecció dels i les denunciants de corrupció i altres infraccions en tot l'àmbit de la Unió	http://bit.ly/2SxIrZr
7 d'octubre	Es constitueix el Consell de Participació de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana	http://bit.ly/2UDUg2P
26 de novembre	Publicada en el DOUE la Directiva de la Unió Europea sobre la protecció de les denunciants de corrupció i altres infraccions en tot l'àmbit de la Unió	http://bit.ly/2HcHDnC

5.10. RELACIONS AMB LES CORTS VALENCIANES

5.10.1. PREGUNTES PARLAMENTÀRIES DIRIGIDES A L'AGÈNCIA

Disposa l'article 5.4 de la Llei 11/2016, de creació de l'Agència, literalment, el següent:

> "L'Agència es relaciona amb Les Corts mitjançant la comissió parlamentària que s'establisca. A aquesta comissió li correspon el control d'actuació de l'Agència i la comprovació dels requisits exigits al candidat o candidata a director o directora abans de l'elecció pel Ple de Les Corts.

> L'Agència, sempre que siga requerida, cooperarà amb les comissions parlamentàries d'investigació en l'elaboració de dictàmens sobre assumptes del seu àmbit d'actuació. Així mateix, el director o directora de l'Agència acudirà a les comissions parlamentàries a les quals siga convocat per a informar de l'estat de les seues actuacions i podrà sol·licitar, quan ho crega convenient, comparéixer-hi".

Els articles 23 i 24 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, d'altra banda, es refereixen a l'elaboració i la presentació, quan concórreguen circumstàncies especials, d'informes especials i extraordinaris, que, junt amb la Memòria anual, es publicaran en el *Butlletí Oficial de Les Corts* i en el portal de transparència del web de l'Agència. L'Agència també podrà elaborar recomanacions i dictàmens no vinculants sobre assumptes de la seua competència.

La Mesa de les Corts va establir, en la reunió de 12 de juny de 2018 i donant resposta a l'aclariment que va sol·licitar una diputada, que qualsevol pregunta dirigida a aquesta Agència es realitzaria d'acord amb el que disposa l'article 12 del Reglament de les Corts, a través de la Mesa de les Corts, i per conducte del seu president dirigit directament a l'Agència.

Així doncs, atenent el que preveu l'article esmentat, l'Agència es relaciona amb les Corts mitjançant la Comissió Parlamentària d'Economia, Pressupostos i Hisenda, i correspon a aquesta el control de l'actuació de l'Agència i de la seua direcció.

Fins al moment no s'ha requerit la presència del director en cap comissió, d'acord amb les possibilitats que plantegen els preceptes esmentats, que ha comparegut, únicament, per a presentar la Memòria anual de l'Agència davant de les Corts (Memòria de l'exercici 2017 i Memòria de l'exercici 2018).

A títol d'exemple, segons el diari de sessions de la Comissió de Sanitat i Consum de les Corts de 20 de novembre de 2019, aquesta comissió va sol·licitar la compareixença de l'exdirector de la fundació Institut d'Investigació Sanitària La Fe, per a explicar la situació d'aquesta i del seu personal, i el director de l'Agència podia aportar dades i informació en relació amb aquest assumpte, atés que aquesta va atorgar l'estatut de protecció de denunciant a un treballador d'aquesta fundació.

D'altra banda, durant 2019 l'Agència ha rebut una sol·licitud de documentació per part de la portaveu adjunta del Grup Parlamentari Popular (núm. 1546), mitjançant la qual requereix còpia íntegra d'un expedient d'investigació incoat per l'Agència amb motiu de la presentació d'una denúncia.

Referent a això, l'Agència va informar, a través del president de les Corts, en contestació a aquesta sol·licitud, que si es donava trasllat dels documents que consten en un expedient d'investigació, a més de poder suposar un incompliment de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, així com de l'article 14 de la Llei de 9 de desembre, de

transparència, accés a la informació pública i bon govern, això podria posar en risc les actuacions subsegüents que cal dur a terme, conduents a l'esbrinament dels fets o les conductes sobre els quals hi ha indicis o elements de possible frau o corrupció, que possibiliten, per tant, en la mesura en què aquesta documentació podria ser coneguda i pública, l'existència d'interferències que perjudicarien el bon fi de la investigació. Cal indicar, a més, que la investigació d'aquest assumpte en l'Agència es va interrompre a conseqüència de la constància en aquesta de l'obertura de diligències prèvies pels mateixos fets en un jutjat d'instrucció (article 5.2 de Llei 11/2016).

No obstant això, en relació amb la sol·licitud esmentada de documentació núm. 1546, el Grup Parlamentari Popular ha interposat recurs contenciós administratiu pel procediment de protecció de drets fonamentals que es troba en tramitació, com expressa l'epígraf 6.3 d'aquesta Memòria.

5.10.2. COMPAREIXENCES DEL DIRECTOR DAVANT DE COMISSIONS PARLAMENTÀRIES

El 24 de setembre, en compliment de l'article 22 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, el director de l'Agència va presentar la Memòria anual d'activitat corresponent a l'any 2018 davant de la Comissió d'Economia, Pressupostos i Hisenda. El vídeo íntegre de la compareixença pot veure's ací: https://youtu.be/0n9XHPdigNs.

5.11. PUBLICACIONS EN BUTLLETINS OFICIALS

Al llarg del 2019 es van efectuar les publicacions següents en butlletins oficials (*Butlletí Oficial de les Corts Valencianes* i *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*):

Taula 18. Publicacions en butlletins oficials any 2019

Assumpte	BOCV	DOGV
CORRECCIÓ d'errors de la Llei 27/2018, de 27 de desembre, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat per la qual **es modifica Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de 28 de novembre**, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.		DOGV 8549 de 16.05.2019

Assumpte	BOCV	DOGV
RESOLUCIÓ de 7 de gener de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es **crea el Consell de Direcció** de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.	BOCV 339/IX de 28.01.2019	
RESOLUCIÓ de 30 de novembre de 2018, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, sobre **modificació puntual de les característiques de diversos llocs de treball** de l'Agència en l'exercici de potestats d'organització.		DOGV 8460 de 09.01.2019
RESOLUCIÓ de 21 de desembre de 2018, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es **convoca la provisió,** pel sistema de lliure designació, d'un **lloc de treball** vacant de naturalesa funcionarial en l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana. Convocatòria 6/2018.		DOGV 8462 d'11.01.2019
RESOLUCIÓ de 18 de gener de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es **convoca la provisió,** pel sistema de lliure designació, del lloc de treball vacant de naturalesa funcionarial en l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, **cap del servei de Prevenció i Documentació**. Convocatòria número 1/2019.		DOGV 8477 de 01.02.2019
RESOLUCIÓ de 18 de gener de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es **convoca la provisió**, pel sistema de lliure designació, d'un lloc de treball vacant de naturalesa funcionarial en l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, **cap de servei de la Generalitat i el sector públic autonòmic**. Convocatòria número 2/2019.		DOGV 8477 de 01.02.2019
RESOLUCIÓ de 12 de febrer de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es **crea el Consell de Participació** d'aquesta Agència i s'obri termini per a la presentació de candidatures per a ocupar les seues vocalies en representació d'organitzacions cíviques.	BOCV 346/IX de 22.02.2019	DOGV 8492 de 22.02.2019

Assumpte	BOCV	DOGV
RESOLUCIÓ de 13 de febrer de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es **proveeix**, pel sistema de lliure designació, el lloc de treball número 3, **director o directora d'Anàlisi i Investigació**, anunciat en la convocatòria número 6/2018, de 21 de desembre de 2018.		DOGV 8495 de 27.02.2019
RESOLUCIÓ de 8 d'abril de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es **proveeix**, pel sistema de lliure designació, el lloc de treball número 10**, cap del Servei de Prevenció i Documentació**, anunciat en la Convocatòria número 1/2019, de 18 de gener de 2019.		DOGV 8526 de 10.04.2019
RESOLUCIÓ de 10 d'abril de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es proveeix, pel sistema de lliure designació, el lloc de treball número 8, **cap del servei de Generalitat i sector públic autonòmic**, anunciat en la convocatòria número 2/2019, de 18 de gener de 2019.		DOGV 8529 de 15.04.2019
MEMÒRIA de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana corresponent a l'**exercici 2018** (RE número 124.495).	BOCV 358/IX de 17.04.2019	
RESOLUCIÓ de 3 de juny de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual s'ofereix **cobrir provisionalment dos llocs de treball** a funcionaris i funcionàries de carrera de les diferents administracions públiques.		DOGV 8565 de 07.06.2019
RESOLUCIÓ de 27 de juny de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana per la qual s'aprova el **Reglament de funcionament i règim interior** d'aquesta, en desenvolupament de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de 28 de novembre, de la Generalitat.	BOCV 17/X de 26.07.2019	DOGV 8582 de 02.07.2019
RESOLUCIÓ de 8 de juliol de 2019, del director, per la qual es **modifica el Reglament de funcionament i règim interior** d'aquesta, en desenvolupament de Llei 11/2016,		DOGV 8591 de 15.07.2019

Assumpte	BOCV	DOGV
de 28 de novembre, de la Generalitat, de 28 de novembre, de la Generalitat.		
RESOLUCIÓ d'11 de juliol de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual s'acorda la publicació del text íntegre del **conveni marc** subscrit per l'associació sense ànim de lucre **Tactical Whistleblower** i aquesta Agència, per a establir un canal permanent de comunicació i col·laboració per a millorar l'eficàcia en el compliment d'objectius d'interés comú.	BOCV 18/X de 31.07.2019	DOGV 8604 de 01.08.2019
RESOLUCIÓ de 6 de setembre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es convoca la **provisió provisional de diferents llocs** de treball de l'Agència a funcionaris i funcionàries de carrera de les diferents administracions públiques, en règim de comissió de serveis o adscripció provisional (núm. convocatòria CS.3/2019).		DOGV 8622 de 12.09.2019
RESOLUCIÓ de 19 d'agost de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la corrupció, per la qual s'aprova la **relació de llocs de treball** de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.	BOCV 21/X de 13.09.2019	DOGV 8624 de 30.08.2019
RESOLUCIÓ de 18 de setembre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es convoca la provisió, pel sistema de lliure designació, del lloc de treball de naturalesa funcionarial **cap d'Unitat de Gestió Econòmica, número 13**, i s'aproven les bases de la convocatòria.	BOCV 23/X de 25.09.2019	DOGV 8641 de 24.09.2019
RESOLUCIÓ de 15 d'octubre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es determina la **composició del Consell de Participació** d'aquesta Agència.	BOCV 31/X de 25.10.2019	DOGV 8665/XLII de 28.10.2019
RESOLUCIÓ de 17 d'octubre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana per la qual es convoca la provisió, pel sistema de lliure designació, del lloc de treball	BOCV 31/X de 25.10.2019	DOGV 8664 de 25.10.2019

Assumpte	BOCV	DOGV
de naturalesa funcionarial, **cap de la Unitat de Gestió Administrativa**, número 12, i s'aproven les bases de la convocatòria.		
RESOLUCIÓ de 21 d'octubre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana per la qual es proveeix, pel sistema de lliure designació, el lloc de treball número 13, **cap de la Unitat de Gestió Econòmica**, anunciat en la Convocatòria número 6/2019, de 18 de setembre de 2019 (DOGV 8.641/24.09.2019).	BOCV 35/X de 06.11.2019	DOGV 8667 de 30.10.2019
RESOLUCIÓ de 22 d'octubre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es convoca la provisió, pel sistema de lliure designació, del lloc de treball de naturalesa funcionarial **cap del Servei de Formació**, número 33, i s'aproven les bases de la convocatòria. Convocatòria número LD 3/2019.		DOGV 8678 de 15.11.2019
RESOLUCIÓ de 22 d'octubre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es convoca la provisió, pel sistema de lliure designació, del lloc de treball de naturalesa funcionarial **cap de Servei de Documentació i Informes**, número 4, i s'aproven les bases de la convocatòria. Convocatòria número LD 4/2019.		DOGV 8678 de 15.11.2019
PROJECTE DE PRESSUPOST de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana per a l'exercici 2020 (RE número 7.375).	BOCV 41/X de 22.11.2019	
RESOLUCIÓ de 18 de novembre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana per la qual es convoca la provisió, pel sistema de lliure designació, dels llocs de treball de naturalesa funcionarial, número 11, **lletrat o lletrada**, número 37, **lletrat o lletrada** i número 24 **cap d'Unitat d'Assumptes Jurídics**, i s'aproven les bases que regeixen la convocatòria. Convocatòria número LD 7/2019.	BOCV 42/X de 27.11.2019	DOGV 8685 de 26.11.2019
RESOLUCIÓ de 21 de novembre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana per la qual es convoca, amb motiu de la **celebració del Dia Internacional de Nacions**	BOCV 43/X de 29.11.2019	

Assumpte	BOCV	DOGV
Unides contra la Corrupció, una jornada, en sessió de vesprada, el dia 9 de desembre de 2019, sobre la Directiva de la Unió Europea sobre protecció dels alertadors i denunciants de corrupció.		
RESOLUCIÓ de 22 de novembre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es **proveeix**, pel sistema de lliure designació, el lloc de treball número 12, **cap de la Unitat de Gestió Administrativa**, anunciat en la Convocatòria número 5/2019, de 17 d'octubre de 2019 (DOGV número 8.664, de 25 d'octubre de 2019).	BOCV 44/X de 05.12.2019	DOGV 8688 de 29.11.2019
RESOLUCIÓ de 13 de desembre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual **es crea la seu electrònica i el registre electrònic** d'aquesta Agència i se'n regula el funcionament. PRESIDÈNCIA DE LES CORTS VALENCIANES	BOCV 51/X de 30.12.2019	DOGV 8708 de 31.12.2019
RESOLUCIÓ de 12 de desembre de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual s'acorda la publicació del text íntegre del **Conveni marc** de col·laboració entre la **Universitat de València** i l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.	BOCV 51/X de 30.12.2019	

06.

Administració, organització i recursos

6.1. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

La Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, dedica la Secció 2 del Capítol V a la determinació del règim jurídic del personal al servei de l'Agència; aquestes previsions han sigut objecte de desenvolupament a través del Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència, en el seu Títol IX (DOGV núm. 8591 de 15 de juliol de 2019)

Amb aquest marc normatiu, des dels seus inicis, l'Agència ha desenvolupat la seua estructura organitzativa i econòmica, adaptant els seus recursos humans i econòmics, a fi de possibilitar el compliment de les seues finalitats i l'activitat per les seues unitats administratives.

Des d'aquesta perspectiva, i en relació amb l'anàlisi de l'activitat de l'Agència incident en la seua estructura organitzativa durant l'exercici 2019, són diversos els ítems que es desenvolupen.

6.1.2. ORGRANIGRAMA

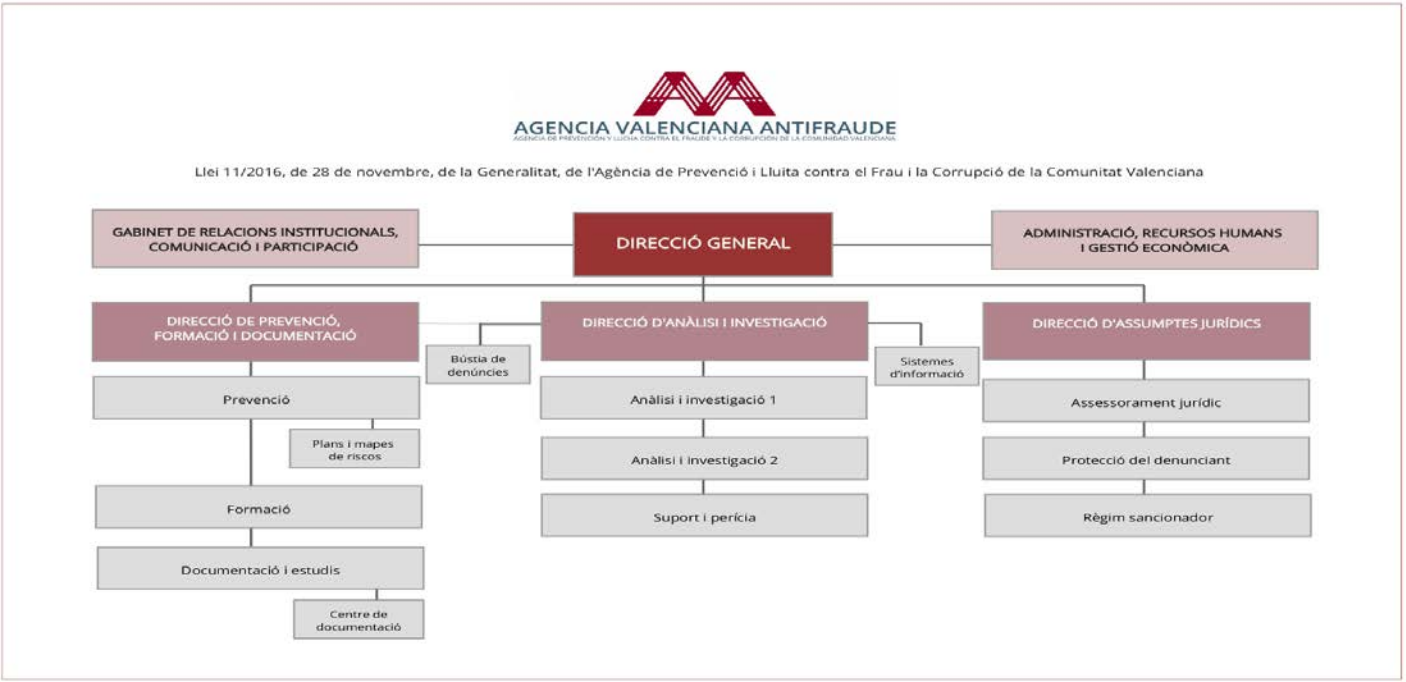

Organigrama
https://www.antifraucv.es/wp-content/uploads/2020/02/191217_organigrama_vlc

6.1.2. RELACIÓ DE LLOCS DE TREBALL

La relació de llocs de treball de l'Agència, aprovada per resolució del director d'1 de març de 2018, modificada per Resolució de 30 de novembre de 2018 i el pressupost de l'Agència aprovat per la Llei 28/2018, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat per a l'exercici 2019, constitueixen el punt de partida i l'àmbit material sobre el qual recau des de l'inici de l'exercici 2019 l'acció de l'Agència; tot això amb la finalitat de proveir-se d'un instrument tècnic que permeta, transcorreguts dos anys des de l'inici de les seues activitats i funcionament, l'organització, racionalització i ordenació del seu personal funcionari.

L'aprovació del pressupost de l'Agència corresponent a l'exercici 2019 conté la dotació pressupostària necessària per a la creació de nous llocs de treball com a resposta a les necessitats posades de manifest per l'activitat desplegada des de cada unitat administrativa, segons es va estimar en el moment de l'elaboració d'aqueix instrument econòmic .

Resultat d'això és l'aprovació, prèvia negociació sindical, de la Relació de Llocs de treball per Resolució de 19 d'agost de 2019. La citada resolució ha sigut publicada en el DOGV núm. 8624 de 30 d'agost de 2019 i pot ser consultada en:
http://www.dogv.gva.es/datos/2019/08/30/pdf/2019_8299.pdf i
https://www.antifraucv.es/portal-de-transparencia/informacio-institucional/

A 31 de desembre de 2019, l'estructura orgànica de cadascuna de les unitats administratives és la que seguidament s'indica:

Taula 19. Llocs de treball adscrits a les unitats administratives en les quals s'organitza l'Agència.

ÀREA DE GABINET DE RELACIONS INSTITUCIONALS, COMUNICACIÓ I PARTICIPACIÓ						
Núm. lloc	**Denominació**	**Reg. Jco.**	**GR.**	**Nivell CD**	**Nivell CE**	**Forma provisió**
1	Cap de Gabinet de Relacions Institucionals, Comunicació i Participació	F	A1	30	50	LD - AP
25	Secretari/a de Direcció	F	C1	20	35	LD - AP
31	Cap de Negociat de suport comunicació institucional	F	C1/C2	18	35	CE – AP

ÁREA D'ADMINISTRACIÓ, RECURSOS HUMANS I GESTIÓ ECONÒMICA						
Núm. lloc	**Denominació**	**Reg. Jco.**	**GR.**	**Nivell CD**	**Nivell CE**	**Forma provisió**
2	Cap d'Àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica	F	A1	30	50	LD - AP
12	Cap d'Unitat de Gestió Administrativa	F	A1/A2	26	49	LD - AP
13	Cap d'Unitat de Gestió Econòmica	F	A1/A2	26	49	LD - AP
23	Tècnic/a superior de Contractació i personal	F	A1	24	48	CE - AP
26	Cap de Equip de Gestió Econòmica i Contractació	F	C1	20	35	CE – AP
28	Cap de Negociat de suport administratiu i direcció	F	C1/C2	18	35	CE– AP
32	Subaltern/a supervisor/a	F	APF 01-01	12	20	CE -AP

DIRECCIÓ D'ANÀLISI I INVESTIGACIÓ						
Núm. lloc	**Denominació**	**Reg. Jco.**	**GR.**	**Nivell CD**	**Nivell CE**	**Forma provisió**
3	Director/a d'Anàlisi i Investigació	F	A1	30	50	LD - AP
6	Cap de Servei d'Anàlisi i Investigació I	F	A1	28	50	LD - AP
7	Cap de Servei de Suport i Perícia	F	A1	28	50	LD - AP
8	Cap de Servei d'Anàlisi i Investigació II	F	A1	28	50	LD - AP
9	Cap de Servei de Sistemes d'Informació	F	A1	28	50	LD - AP
14	Cap d'Unitat d'Anàlisi i Investigació I	F	A1/A2	26	49	LD - AP
15	Cap d'Unitat d'Anàlisi i Investigació II	F	A1/A2	26	49	LD - AP
16	Cap d'Unitat d'Anàlisi i Investigació III	F	A1/A2	26	49	LD - AP
17	Cap d'Unitat de Suport i Perícia	F	A1/A2	26	49	LD - AP
18	Cap d'Unitat de Coordinació Informàtica	F	A1/A2	26	49	LD - AP
19	Cap d'Unitat de Producció i Explotació dels Sistemes Informàtics	F	A1/A2	26	49	LD - AP
21	Investigador/a I	F	A1	24	48	CE - AP
22	Investigador/a II	F	A1	24	48	CE - AP
27	Cap d'Equip d'Anàlisi i Investigació	F	C1	20	35	CE – AP

DIRECCIÓ DE PREVENCIÓ, FORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ						
Núm. lloc	**Denominació**	**Reg. Jco.**	**GR.**	**Nivell CD**	**Nivell CE**	**Forma provisió**
4	Director/a de Prevenció, Formació i Documentació	F	A1	30	50	LD -AP
10	Cap de Servei de Prevenció	F	A1	28	50	LD -AP
20	Tècnic/a de Formació	F	A1	24	48	CE -AP
30	Cap de Negociat de Suport a Prevenció, Formació i Documentació	F	C1/C2	18	35	CE – AP
33	Cap de Servei de Formació	F	A1	28	50	LD -AP
34	Cap de Servei de Documentació i Informes	F	A1	28	50	LD -AP
35	Tècnic/a de Prevenció	F	A1	24	48	CE – AP
36	Tècnic/a de Formació	F	A1	24	48	CE – AP

DIRECCIÓ D'ASUMPTES JURÍDICS						
Núm. lloc	**Denominació**	**Reg. Jco.**	**GR.**	**Nivell CD**	**Nivell CE**	**Forma provisió**
5	Director/a d'Assumptes Jurídics	F	A1	30	50	LD -AP
11	Lletrat/da	F	A1	28	50	LD -AP
24	Cap d'Unitat d'Assumptes Jurídics	F	A1	26	49	LD -AP
29	Cap de Negociat de Suport Administratiu i Jurídic	F	C1/C2	18	35	CE – AP
37	Lletrat/da	F	A1	28	50	LD -AP

Des de la creació de l'Agència, podem obtindre ja unes comparatives interessants sobre l'evolució de l'estructura de cadascuna de les unitats administratives que la integren, adequant-les a les exigències, tant qualitatives com quantitatives, que sorgeixen del desplegament de la seua acció.

En el següent gràfic pot veure's com s'ha anat configurant l'estructura de cadascuna de les unitats administratives de l'Agència des de la seua creació:

Gràfic 34. Nombre de llocs de treball de les unitats administratives de l'Agència des de la seua creació

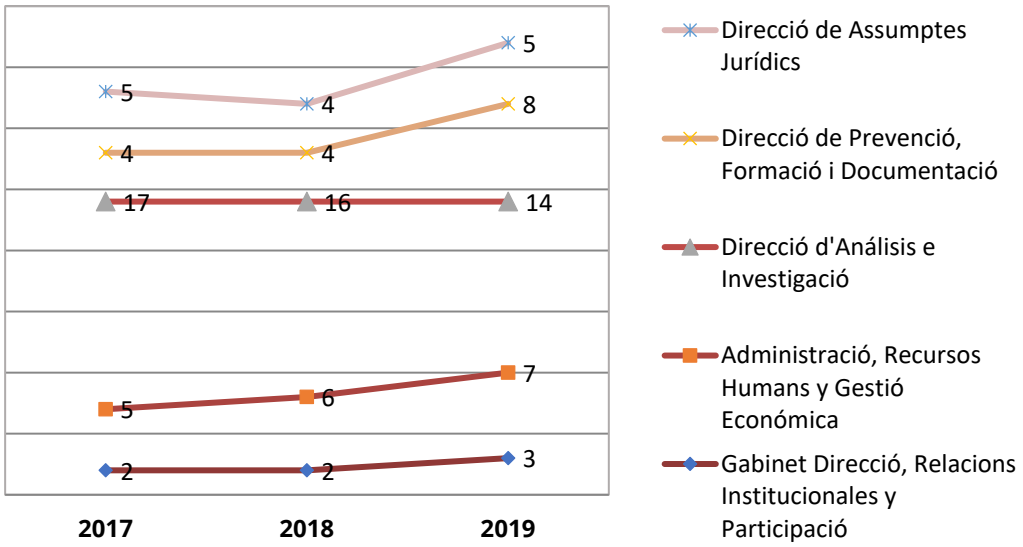

6.1.3. ELS PROCESSOS DE SELECCIÓ DE PERSONAL

La Llei 11/2016, preveu que els llocs de treball de l'Agència es proveïsquen d'acord amb les normes de la Llei 10/2010, de 9 de juliol, de ordenació i gestió de la Funció Pública Valenciana, i així s'ha dut a terme en l'Agència.

Durant l'exercici 2019 s'han incoat deu procediments per a la provisió d'un total de 17 llocs de treball, 8 amb caràcter provisional a través del sistema de comissió de serveis, i 9 procediments per a la provisió amb caràcter definitiu a través del sistema de lliure designació.

En aquestes dates, març de 2020, dels procediments que s'indiquen només queda pendent de resoldre el procediment LD 3/2019.

Els procediments incoats són els que seguidament s'indiquen, el desenvolupament dels quals pot ser objecte de consulta en https://www.antifraucv.es/portal-de-transparencia/informacio-institucional/

Taula 20. Processos de provisió de llocs de treball durant l'exercici 2019

Procés de provisió temporal	Procés de provisió definitiu	Número lloc de treball	Data incorporació
CS 1/2019		27	1 de març 2019
CS 2/2019		30 31	17 de juliol 2019 1 de septembre2019
CS 3/2019		22 23 29 35 36	16 de desembre 2019 15 de novembre 2019 1 de novembre 2019 20 de novembre 2019 9 de desembre 2019
	LD 1/2019	10	17 d'abril 2019
	LD 2/2019	8	17 d'abril 2019
	LD 3/2019	33	Pendent de resolució a 31 de desembre 2019
	LD 4 /2019	34	Pendent de resolució a 31 de desembre 2019
	LD 5/2019	12	1 de desembre 2019
	LD 6/2019	13	1 de novembre 2019
	LD 7/2019	11 24 37	Pendent de resolució a 31 de desembre 2019

Amb caràcter complementari i amb la finalitat d'oferir una visió global de l'estructura dels recursos humans d'aquesta Agència des del moment en què es crea, s'inclou una informació exhaustiva de la situació d'aquests a 31 de desembre per als tres exercicis d'existència de l'Agència.

Taula 21. Descripció d'unitats administratives, llocs de treball, classificació i estat d'ocupació a 31/12/2017

Resolució 28/07/2017 DOGV núm. 8119 de 4 setembre de 2017 Estructura orgànica provisional				
Unitat administrativa	**Núm. llocs totals per unitat administrativa**	**Classificació segons Grup/subgrup**	**Llocs ocupats a 31/12/2017**	**Llocs vacants a 31/12/2017**
Gabinet de Direcció, Relacions Institucionals i Participació	Total llocs: 2	1 A1 1 C1/C2	1	 1
Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica	Total llocs: 5	1 A1 2 A1/A2 1 C1/C2 1 C2	1 2	 1 1

Resolució 28/07/2017 DOGV núm. 8119 de 4 setembre de 2017 Estructura orgànica provisional				
Unitat administrativa	**Núm. llocs totals per unitat administrativa**	**Classificació segons Grup/subgrup**	**Llocs ocupats a 31/12/2017**	**Llocs vacants a 31/12/2017**
Direcció d'Anàlisi i Investigació	Total llocs: 17	11 A1 4 A1/A2 1 C1/C2 1 C2	2	9 4 1 1
Direcció de Prevenció, Formació i Documentació	Total llocs: 4	2 A1 1 C1/C2 1 C2		2 1 1
Direcció d'Assumptes Jurídics	Total llocs: 5	3 A1 1 C1/C2 1 C2	1	2 1 1
		18 A1 6 A1/A2 5 C1/C2 4 C2	5 2	13 4 5 4
	Total llocs 33		**7**	**26**

Taula 22. Descripció d'unitats administratives, llocs de treball, classificació i estat d'ocupació a 31/12/2018

Resolució 1/03/2018 DOGV núm. 8247 de 5 de març de 2018				
Unitat administrativa	**Núm. llocs totals per unitat administrativa**	**Classificació segons Grup/subgrup**	**Llocs ocupats a 31/12/2018**	**Llocs vacants a 31/12/2018**
Gabinet de Direcció, Relacions Institucionals i Participació	Total llocs: 2	1 A1 1 C1/C2	1 1	
Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica	Total llocs: 6	1 A1 2 A1/A2 1 C1 1 C1/C2 1 APF 01-01	1 2 1 1 1	
Direcció d'Anàlisi i Investigació	Total llocs: 16	6 A1 6 A1/A2 2 A2 1 C1 1 C1/C2	4 6	2 2 1 1

Resolució 1/03/2018 DOGV núm. 8247 de 5 de març de 2018				
Unitat administrativa	**Núm. llocs totals per unitat administrativa**	**Classificació segons Grup/subgrup**	**Llocs ocupats a 31/12/2018**	**Llocs vacants a 31/12/2018**
Direcció de Prevenció, Formació i Documentació	Total llocs: 4	3 A1 1 C1/C2	2	1 1
Direcció d'Assumptes Jurídics	Total llocs: 4	3 A1 1 C1/C2	3 1	
		14 A1 8 A1/A2 2 A2 2 C1 5 C1/C2 1 APF 01-01	11 8 1 3 1	3 2 1 2
	Total llocs 32		**24**	**8**

Tabla 23. Descripció d'unitats administratives, llocs de treball, classificació i estat d'ocupació a 31/12/2019

Resolució 19/08/2019 DOGV núm. 8264 de 30 d'agost de 2019				
Unitat administrativa	**Núm. llocs totals per unitat administrativa**	**Classificació segons Grup/subgrup**	**Llocs ocupats a 31/12/2019**	**Llocs vacants a 31/12/2019**
Gabinet de Direcció, Relacions Institucionals i Participació	Total llocs: 3	1 A1 1 C1 1 C1/C2	1 1 1	
Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica	Total llocs: 7	2 A1 2 A1/A2 1 C1 1 C1/C2 1 APF 01-01	2 2 1 1 1	
Direcció d'Anàlisi i Investigació	Total llocs: 14	7 A1 6 A1/A2 1 C1	4 6 1	3
Direcció de Prevenció, Formació i Documentació	Total llocs: 8	7 A1 1 C1/C2	5 1	2
Direcció d'Assumptes Jurídics	Total llocs: 5	4 A1 1 C1/C2	3 1	1

Resolució 19/08/2019 DOGV núm. 8264 de 30 d'agost de 2019				
Unitat administrativa	**Núm. llocs totals per unitat administrativa**	**Classificació segons Grup/subgrup**	**Llocs ocupats a 31/12/2019**	**Llocs vacants a 31/12/2019**
		21 A1	15	6
		8 A1/A2	8	
		3 C1	3	
		4 C1/C2	4	
		1 APF 01-01	1	
	Total llocs: 37		**31**	**6**

Les dades permeten oferir els següents gràfics indicatius: un del nombre de llocs atenent la seua classificació segons subgrup i uns altres que reflecteixen percentualment el grau d'ocupació dels llocs de treball de l'Agència segons llocs de treball i el grau de desocupació global.

Gràfic 35. Classificació i número de llocs de treball segons subgrup

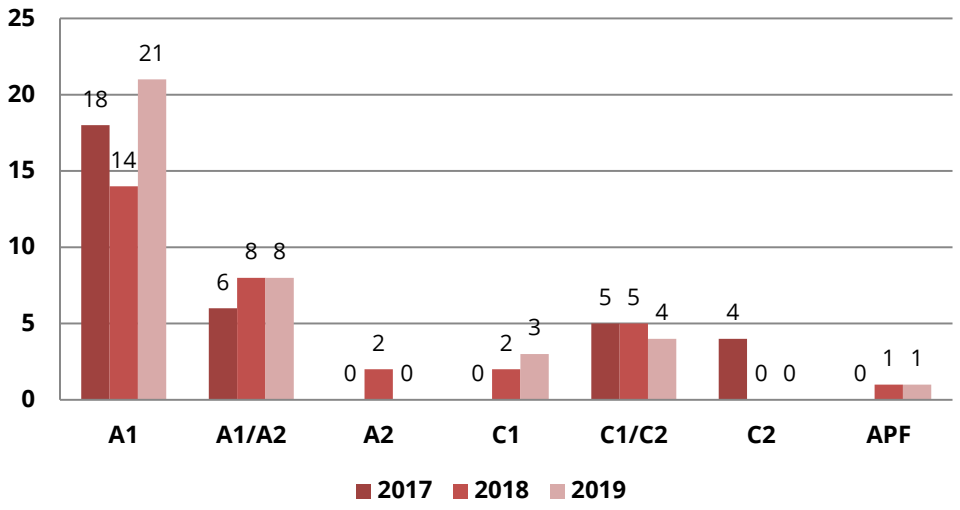

Gràfic 36. **Grau d'ocupació dels llocs de treball de l'Agència a 31/12/2017**

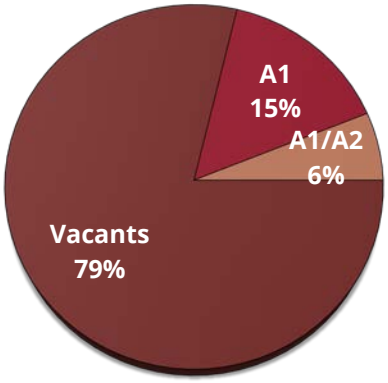

Gràfic 37. **Grau d'ocupació dels llocs de treball de l'Agència a 31/12/2018**

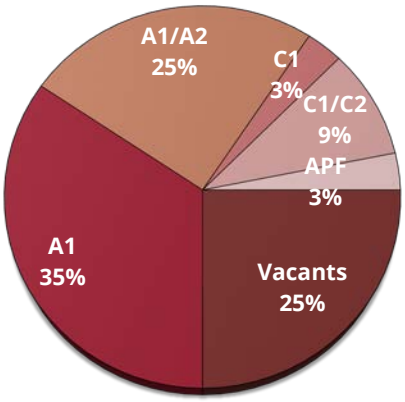

Gràfic 38. **Grau d'ocupació dels llocs de treball de l'Agència a 31/12/2019**

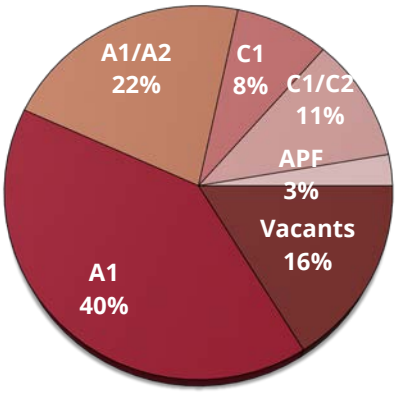

Finalment, tenint en compte que un dels trets singulars d'aquesta Agència, quant al seu personal, és que aquesta es nodreix de funcionaris i funcionàries de carrera de les diferents administracions públiques, interessa destacar la procedència d'aquells que a 31 de desembre de 2019 formen part d'aquesta, tal com es descriu en el quadre següent:

Taula 24. Administració d'origen dels funcionaris de l'Agència, segons procedència

Adm. d'origen	Adm de l'Estat	Adm Autonòmica		Adm Local	Llocs vacants a 31/12/2019
		Valenciana	Altres		
Director/a i Cap d' área		2		2	1
Cap de servei i Lletrat/da		2		2	5
Cap d'Unidad		3	1	5	0
Investigador/a i Tècnico/a		2		4	0
Cap d'Equip		1		1	0
Cap de Negociat	1		1	2	0
Secretari/a de Direcció	1				0
Subaltern/a		1			0
Total	**2**	**11**	**2**	**16**	**6**

Gràfic 39: Administració de procedència del personal funcionari de l'Agència a 31/12/2019

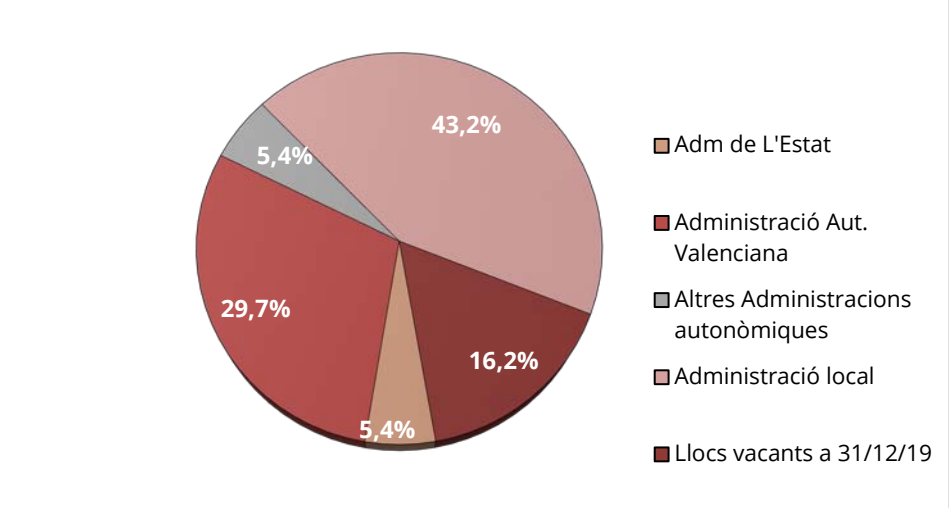

6.2. GESTIÓ ECONÒMICA I CONTRACTACIÓ DE L'AGÈNCIA

D'acord amb l'article 30 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, l'Agència ha de disposar dels recursos econòmics necessaris i adequats per al compliment eficaç de

les funcions assignades. És per això que el mateix precepte estableix que la dotació econòmica necessària per al funcionament de l'Agència constituirà una partida independent en els pressupostos generals de les Corts Valencianes i que la direcció de l'Agència elaborarà i aprovarà el projecte de pressupost de funcionament i el remetrà a Mesa de les Corts als efectes oportuns, perquè siga integrat amb la deguda independència en el projecte de pressupostos de la Generalitat, d'acord amb la normativa reguladora en matèria pressupostaria.

Complint aquesta previsió, el director de l'Agència va presentar en data 17 d'octubre de 2018 a la Mesa de les Corts, el projecte de pressupost de l'Agència per a l'exercici 2019, que va ser aprovat pel Consell, mitjançant la Llei 28/2018, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat per a l'exercici 2019 (DOGV número 8454, de 31 de desembre de 2018), com a partida independent en els pressupostos de les Corts Valencianes.

6.2.1. EXECUCIÓ PRESSUPOSTARIA 2019

El pressupost de l'Agència per a l'exercici 2019 va ascendir a **3.381.464,60 euros**, d'acord amb el detall per capítol de despeses que a continuació s'ofereix:

Taula 25. Pressupost de despesa exercici 2019

PRESSUPOST DESPESA 2019	
CAP. I	2.543.764,60
CAP. II	596.200,00
CAP. VI	241.500,000
TOTAL PRESSUPOST	**3.381.464,60**

El finançament previst dels crèdits contemplats en el pressupost de despesa de l'Agència per a 2019 procedeix íntegrament de transferències de la Generalitat Valenciana, segons la següent distribució:

Taula 26. Pressupost d'ingressos exercici 2019

PRESSUPOST INGRESSOS 2019	
CAP. IV	3.139.964,60
CAP. VII	241.500,00
TOTAL PRESSUPOST	**3.381.464,60**

Pressupost d'ingressos:

S'han fet efectives transferències corrents per un import de 2.093.306,64 euros i transferències de capital per import de 100.625,00 euros, la qual cosa fa un total de 2.194.491,75 euros. Així mateix, s'ha ingressat un import de 560,11 euros, en concepte de penalitzacions per incompliments contractuals imposades durant l'exercici 2019.

Està pendent de liquidar per la Intervenció de la Generalitat, el reintegrament, mitjançant compensació d'ingressos, dels fons no disposats transferits en l'exercici 2019, per import d'1.220.387,10 euros, en aplicació del Decret 204/1990, de 26 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre reintegrament de transferències corrents i de capital.

Taula 27. Execució del pressupost d'ingressos exercici 2019

Capítols	Previsions totals	Drets reconeguts nets	Ingressos realitzats	Devolucions d'ingressos	Recaptació líquida	Pendent de cobrament	Estat d'execució
III	0,00	560,11	560,11	0,00	560,11	0,00	560,11
IV	3.139.964,60	3.139.960,00	2.093.306,64	0,00	2.093.306,64	1.046.653,36	-4,60
TOTAL operacions corrents	3.139.964,60	3.140.520,11	2.093.866,75	0,00	2.093.866,75	1.046.653,36	555,51
VII	241.500,00	241.500,00	100.625,00	0,00	100.625,00	140.875,00	0,00
TOTAL operacions capital	241.500,00	241.500,00	100.625,00	0,00	100.625,00	140.875,00	0,00
TOTAL	**3.381.464,60**	**3.382.020,11**	**2.194.491,75**	**0,00**	**2.194.491,75**	**1.187.528,36**	**555,51**

Pressupost de despesa:

A 31 de desembre de 2019 s'han disposat crèdits per import de 2.577.974,84 euros.

Les obligacions reconegudes han aconseguit la xifra de 2.547.912,00 euros, de les quals s'han pagat un total de 2.452.581,62 euros, quedant una quantitat de pagament pendent de 95.330,38 euros.

El detall per capítols de l'execució del pressupost de despeses de l'Agència a 31 de desembre de 2019 es mostra en la taula següent:

Taula 28. Execució del pressupost de despesa exercici 2019

Capítols	Crèdits totals	Despesa compromesa	Compromesos / Totals	Obligacions reconegudes	% Obligacions despesa compromesa	Pagaments liquidats	% Pagaments Obligacions reconegudes	Pendent de pagament
I	2.543.764,60	1.903.199,08	74,82	1.903.199,05	74,82	1.903.199,05	100,00	0,00
II	596.200,00	456.775,45	76,61	428.260,94	71,83	342.719,46	80,03	85.541,48
TOTAL operacions corrents	3.139.964,60	2.359.974,53	75,16	2.331.459,99	74,25	2.245.918,51	96,33	85.541,48
VI	241.500,00	218.000,31	90,27	216.452,01	89,63	206.663,11	95,48	9.788,90
TOTAL operacions capital	241.500,00	218.000,31	90,27	216.452,01	89,63	206.663,11	95,48	9.788,90
TOTAL	**3.381.464,60**	**2.577.974,84**	**76,24**	**2.547.912,00**	**75,35**	**2.452.581,62**	**96,26**	**95.330,38**

S'ha executat més del 75% del pressupost de despeses definitiu de l'exercici 2019, la qual cosa en termes absoluts representa un 20% més que l'exercici anterior (en l'exercici 2018 el grau d'execució estava en 56,08%), a més cal tindre en compte que el pressupost de 2019 era inicialment un 18,95% superior al de 2019.

Amb major detall pot veure's una comparativa de l'execució pressupostària de l'exercici 2019 respecte del 2018 en les següents taules:

Taula 29. Comparativa estat execució a 31/12 de l'estat d'ingressos corresponents als exercicis 2019 i 2018.

CAPÍTOL		2019				2018				% DE REALITZACIÓ				TAXES DE VARIACIÓ		
										2019		2018				
		PREVISIONS TOTALS (1)	DRETS RECONEGUTS NETS (2)	DEVOLUCIONS D'INGRESSOS PAGADES (3)	RECAPTACIÓ LÍQUIDA (4)	PREVISIONS TOTALS (5)	DRETS RECONEGUTS (6)	DEVOLUCIONS D'INGRESSOS PAGADES (7)	RECAPTACIÓ LÍQUIDA (8)	2/1	4/2	6/5	8/6	1/5	2/6	4/8
3	TAXES, PREUS PÚBLICS I ALTRES INGRESSOS	0,00	560,11	0,00	560,11	0,00	0,00	0,00	0,00		100%					
4	TRANSFERÈNCIES CORRENTS	3.139.964,60	3.139.960,00	0,00	2.093.306,64	2.588.650,00	1.241.967,29	1.346.682,71	1.078.604,09	100%	67%	48%	87%	21,30	152,82	94,08
7	TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL	241.500,00	241.500,00	0,00	100.625,00	190.000,00	190.000,00	0,00	47.499,99	100%	42%	100%	25%	27,11	27,11	111,84
	Suma total ingressos	**3.381.464,60**	**3.382.020,11**	**0,00**	**2.194.491,75**	**2.778.650,00**	**1.431.967,29**	**1.346.682,71**	**1.126.104,08**	**100%**	**65%**	**52%**	**79%**	**21,69**	**136,18**	**94,87**

Taula 30. Comparativa estat execució a 31/12 de l'estat de despesa corresponent als exercicis 2019 i 2018.

CAPÍTOL		2019				2018			
		CRÈDITS DEFINITIUS (1)	DESPESES COMPROMESES (2)	OBLIGACIONS RECONEGUDES NETES (3)	PAGAMENTS REALITZATS (4)	CRÈDITS DEFINITIUS (5)	DESPESES COMPROMESES (6)	OBLIGACIONS RECONEGUDES NETES (7)	PAGAMENTS REALITZATS (8)
1	DESPESES DE PERSONAL	2.543.764,60	1.903.199,08	1.903.199,05	1.903.199,05	2.138.450,00	1.212.034,00	1.212.034,00	1.212.034,00
2	COMPRA DE BÉNS CORRENTS I DESPESES DE FUNCIONAMENT	596.200,00	456.775,45	428.260,94	342.719,46	450.200,00	315.391,94	255.593,33	237.662,06
6	INVERSIONS REALS	241.500,00	218.000,31	216.452,01	206.663,11	190.000,00	165.950,76	90.635,17	55.651,21
	Suma total despeses	**3.381.464,60**	**2.577.974,84**	**2.547.912,00**	**2.452.581,62**	**2.778.650,00**	**1.693.376,70**	**1.558.262,50**	**1.505.347,27**

Aquesta informació està disponible en https://www.antifraucv.es/portal-de-transparencia/gestio-económica/

Com succinta explicació del grau d'execució pressupostària, poden exposar-se els següents motius:

I. En relació amb el capítol I, el grau d'execució va paral·lel al grau d'ocupació dels llocs de treball de l'Agència. Ja que a 31 de desembre no estan ocupats el 100% dels llocs, tampoc el capítol I s'executa íntegrament.

És de destacar que durant l'exercici 2019, l'aprovació del Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència ha permès el reconeixement de la carrera professional a tot el personal funcionari de l'Agència, amb independència de la seua forma de provisió i de la data de la seua incorporació. Això ha suposat el reconeixement de la carrera professional als que s'havien incorporat a través del sistema de comissió de serveis.

II. Pel que fa als capítols II i VI, l'execució està vinculada amb l'activitat de contractació, la incompleta execució dels crèdits destinats a aquest capítol té la seua causa principal en diferents motius:

- La impossibilitat inicial d'adhesió de l'Agència a la Central de Compres de la Generalitat. Serà necessària una modificació normativa per possibilitar la seua adhesió el maig de 2018. D'altra banda, l'Agència està adherida a la Central de Compres de l'Estat des de gener de 2018.

  Malgrat estar l'Agència adherida a ambdues Centrals de Compra des de 2018, molts dels acords marc formalitzats per les dues Centrals i vigents durant l'exercici 2019, són previs a les dates d'adhesió de l'Agència i, en bona part dels casos , la relació de les entitats que es troben en l'àmbit subjectiu dels acords marc es troba continguda de manera taxativa en la relació que acompanya els corresponents plecs de clàusules. Això ha impossibilitat que l'Agència pogués contractar molts serveis i subministraments bàsics a través de la compra centralitzada i no podrà fer-ho mentre subsisteixi la vigència d'aquests acords marc. La renovació d'aquests acords permetrà a l'Agència acordar la seva adhesió. A títol d'exemple, això ha passat amb l'adquisició d'ordinadors, amb el servei de neteja, l'agència de viatges, els serveis postals, i altres subministraments i serveis.

- La impossibilitat d'assumir el personal assignat a la Unitat de Gestió Econòmica la posada en marxa de tots els procediments de contractació necessaris per a una entitat de recent creació, en què, a més a més, s'ha de considerar:

  - L'activitat funcional de les seues unitats administratives genera una important càrrega de treball addicional per a aquesta àrea d'Administració. La visibilitat d'aquesta situació va motivar la reclassificació del lloc de treball número 23 de l'Agència, per a la seua

adscripció tant a la unitat de Gestió Econòmica com a la de Gestió Administrativa. No obstant això, la incorporació d'una nova funcionaria a aquest lloc no es produeix fins a novembre de 2019, sent necessària la seua adscripció a la unitat de Gestió Administrativa, també amb elevada càrrega de gestió i amb la necessitat d'atendre els procediments de provisió de llocs en marxa, pel que la seua incidència en l'àmbit de la contractació de l'Agència no tindrà cap rellevància.

- El cessament voluntari del titular d'aquesta àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica en data 15 de novembre de 2018, produint-se el seu relleu a partir de la meitat de desembre del mateix any.

El **RESULTAT PRESSUPOSTARI** de l'exercici ascendeix a 834.108,11 euros, d'acord amb el detall que es mostra a continuació:

Taula 31. Resultat pressupostari exercici 2019

Operacions corrents	
Drets liquidats	3.140.520,11 €
Obligacions reconegudes	2.331.459,99 €
Operacions de capital	
Drets liquidats	241.500,00 €
Obligacions reconegudes	216.452,01 €
Total drets liquidats	3.382.020,11 €
Total obligacions reconegudes	2.547.912,00 €
Resultat pressupostari	**834.108,11 €**

Els **FONS DE L'AGÈNCIA** es troben depositats en una única entitat bancària: Caixabank, SA (CIF: A08663619) i la seua disposició es regeix pel sistema de signatura mancomunada del director i de les persones que ocupen els llocs de treball de cap de l' àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica i de cap de la Unitat de Gestió Econòmica.

Les ordres de disposició de fons requereixen la concurrència de dues de les tres firmes mancomunades i sempre, en tot cas, la del director de l'Agència.

Taula 32. Situació i evolució dels fons del compte corrent

Saldo inicial01/01/2019	Ingressos	Pagaments	Saldo final 31/12/2019
1.084.171,36 €	**2.502.316,36 €**	**2.445.159,30 €**	**1.141.328,42 €**

El **REMANENT DE TRESORERIA** de l'Agència presenta la situació que es mostra a continuació:

CONCEPTES	IMPORTS 2019		IMPORTS ANY ANTERIOR (2018)	
1.- (+) FONS LÍQUIDS A LA TRESORERIA		**1.141.328,42**		**1.084.171,36**
2.- (+) DEUTORS PENDENTS DE COBRAMENT		**1.187.528,36**		**305.863,21**
(+) De Pressupost d'ingressos. Corrents	1.187.528,36		305.863,21	
(+) De Pressupost d'ingressos. Tancats			0,00	
(+) D'Operacions no pressupostàries			0,00	
3.- (-) OBLIGACIONES PENDIENTES DE PAGO		**274.361,57**		**169.647,47**
De Pressuposts de despesa. Corrents	95.330,38		52.915,23	
De Pressuposts de despesa. Tancats			0,00	
D'Operacions no pressupostàries	179.031,19		116.732,24	
4.- PARTIDAS PENDIENTES DE APLICACIÓN				**0,00**
(-) Cobraments realitzats pendents d'aplicació definitiva			0,00	
(+) Pagos realitzats pendents de aplicació definitiva			0,00	
I. REMANENT DE TRESORERIA TOTAL (1+2+3+4)		**2.054.495,21**		**1.220.387,10**
II. SALDOS DE DUBTÓS COBRAMENT				0,00
III. EXCÉS DE FINANÇAMENT AFECTAT				0,00
IV. REMANENT DE TRESORERIA PER A DESPESES GENERALS (I- II -III)		**2.054.495,21**		**1.220.387,10**

Els fons líquids a 31 de desembre de 2019 són coincidents amb els saldos certificats per l'entitat bancària en aquesta data i ascendeixen a 1.141.328,42 euros.

L'import dels drets pendents de cobrament es correspon amb el saldo de les transferències corrents i de capital, de la Generalitat Valenciana reconegudes i no ingressades al llarg de l'exercici.

Les obligacions pendents de pagament a 31 de desembre de 2019 ascendeixen a un total de 274.361,57 euros, amb el següent desglossament:

- Obligacions pendents de pagament del pressupost corrent: 95.330,38 euros, dels quals 85.541,48 euros corresponen a operacions corrents i 9.788,90 euros a operacions de capital.

- Obligacions pendents de pagament d'operacions no pressupostàries: 179.031,19 euros. Aquest import es compon, dels següents conceptes:
    - Retencions d'IRPF practicades en el quart trimestre del 2019, el pagament de les quals es realitza al gener de 2020, per un total de 135.815,36 euros (retencions de treball) i 376,54 euros (retencions de professionals).
    - Retencions practicades en el quart trimestre del 2019 per arrendaments de immobles urbans, el pagament dels quals es realitza el gener de 2019 per un total de 5.757,00 euros.
    - Cotitzacions a la Seguretat Social del mes de desembre de 2019 amb el personal de l'Agència, el pagament dels quals es realitza al gener de 2019, per un total de 34.244,59 euros.

- Fiances en metàl·lic depositades en compte corrent de l'Agència, en concepte de garantia per adjudicació definitiva de contractes, per un total de 2.837,20 euros.

El romanent de tresoreria, per import de 2.054.495,21 euros, està íntegrament afectat al reintegrament que es derive de les liquidacions que realitze la Intervenció de la Generalitat en aplicació del Decret 204/1990, de 26 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre reintegrament de transferències corrents i de capital dels exercicis 2018 (1.220.387,10 euros) i 2019 (834.108,11 euros).

D'acord amb el que regula l'esmentat Decret 204/1990, les subvencions que al tancament de l'exercici no estiguen vinculades a l'acompliment d'obligacions ja reconegudes, seran reintegrades al Pressupost de la Generalitat.

D'acord amb el resultat de la liquidació del pressupost de l'Agència de l'exercici 2019, l'import a reintegrar a la Generalitat Valenciana, equivalent al del romanent de tresoreria total, es recollirà en el passiu del balanç, sense perjudici del resultat de la fiscalització comptable que es realitze pels òrgans de control extern.

Període mitjà de pagament

L'Agència ha complert amb els períodes legals de pagament a creditors amb ràtios que compleixen amplament amb l'establert legalment (període mitjà de pagament presentat amb subjecció a la metodologia establerta pel Reial Decret 1040/2017, de 22 de desembre, (BOE núm. 311, de 23 de desembre de 2017).

Taula 33. Dades del període mitjà de pagament a proveïdors

PERÍODE MITJÀ DE PAGAMENT A PROVEÏDORS						
Exercici	Trimestre	Ratio d'operacions pagades	Ratio d'operacions pendents de pagament	Import d'operacions pagades	Import d'operacions pendents de pagament	Període mitjà de pagament trimestral
2019	1T	18,58	5,47	108.245,77	1.069,39	**18,45**
2019	2T	14,16	26,56	211.594,20	5.909,56	**14,50**
2019	3T	10,81	9,64	106.236,29	78.302,29	**10,31**
2019	4T	20,78	7,67	177.125,79	93.748,47	**16,24**

6.2.2. CONTRACTACIÓ

L'activitat contractual de l'Agència, intrínsecament vinculada a la seua posada en marxa i de la progressiva incorporació de personal que la integra, s'ha vingut intensificant de forma progressiva.

A l'igual que en anys anteriors, en 2019 s'ha tractat d'articular els procediments de contractació a través de les centrals de contractació estatal i autonòmica, que permeten, no només obtenir les economies d'escala derivades d'aquest sistema de contractació, sinó també una aplicació eficient dels escassos recursos humans de què disposa l'àrea d'administració en general.

No obstant això, l'accés a aquest recurs ha resultat molt més limitat del que es volia com s'ha indicat, ja que persisteix la limitació derivada del fet que l'Agència no pot adherir-se de manera específica a bona part dels acords marc formalitzats abans de la seua adhesió genèrica a les respectives centrals de Contractació. Així, com ja s'ha indicat en l'apartat d'aquesta Memòria relatiu a l'execució pressupostària, l'Agència no ha pogut adherir-se als acords marc que possibilitaran la contractació centralitzada del subministrament d'ordinadors, dels serveis de neteja, d'agència de viatges, de serveis postals, i d'altres subministraments i serveis que eren de l'interès d'aquesta entitat.

Aquesta limitació s'atenuarà progressivament a mesura que es vajan substituint els vigents acords marc per altres de nous, als quals l'Agència ja podrà adherir-se de manera específica. En aquest marc, el de la racionalització de la contractació, i al llarg d'aquest exercici, l'Agència ha formalitzat determinats acords d'adhesió específica i, així mateix, ha tramitat procediments de contractació centralitzada.

Interessa destacar que a 31 de desembre de 2019 l'Agència està adherida específicament als acords marc que es relacionen a continuació.

Taula 34. Acords Marc de la Central de Compres de la Generalitat als que l'Agència està adherida a 31/12/2019

Acord Marc	Data acord/acceptació d'adhesió específica
Acord Marc 1/18CC per a la contractació centralitzada del subministrament d'energia elèctrica destinada als punts de subministrament elèctric d'instal·lacions utilitzades per l'Administració de la Generalitat, el seu sector públic instrumental i entitats adherides	29 juny 2018
Acord Marc 2/18CC per a la contractació centralitzada dels serveis de mediació d'assegurances per a l'Administració de la Generalitat, el seu sector públic instrumental i entitats adherides	7 març 2019
Acord Marc 3/18CC per a la contractació centralitzada del subministrament de paper i material d'oficina i informàtic no inventariable	29 juny 2018
Acord Marc 6/18CC per a la contractació dels serveis de vigilància i seguretat d'edificis de l'administració de la Generalitat, el seu sector públic instrumental i entitats adherides	2018
CNMY15/DGTIC/16 Acord Marc per a la contractació centralitzada de determinats serveis i subministraments en matèria de tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) per a l'Administració de la Generalitat, els seus organismes públics, societats mercantils i fundacions de sector públic de la Generalitat (projecte CESSTIC)	5 juliol 2018

Taula 35. Acords Marc de la Central de Compres de l'Estat als que l'Agència està adherida a 31/12/2019

Acord Marc	Data acord/acceptació d'adhesió específica
Acord Marc 13/2013 per a la contractació centralitzada del subministrament de servidors de propòsit general i sistemes d'emmagatzematge de la Central de Contractació de l'Estat.	21 agosto 2019
Acord Marc 10/2018 per a la contractació centralitzada del subministrament de sistemes, equips i programari de comunicacions de la Central de Contractació de l'Estat.	3 septiembre 2019

En relació amb la contractació pròpia que ha realitzat l'Agència, el recurs al contracte menor, si bé pot semblar elevat, cal precisar que s'efectua dins el marc de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes de Sector Públic. Respecte d'aquesta, i buscant procurar la màxima concurrència, s'efectua la seva publicació en la Plataforma de Contractació del Sector Públic, a més de formular invitacions a diferents potencials contractistes. Es busca amb això que,

tot i que es tracte d'una contractació menor, es procure d'una part la màxima concurrència i, simultàniament, la seua eficiència des del punt de vista de l'Agència.

D'altra banda, algun dels contractes menors que han de ser objecte de licitació oberta estan ineludiblement vinculats amb la posada en marxa de l'administració electrònica, plataforma amb la qual han de quedar integrats, de manera que aquesta no ha pogut realitzar-se en l'exercici 2019.

A més, respecte a aquesta contractació menor, havent resultat inevitable el seu recurs per la construcció d'aquesta Agència des dels seus inicis, al llarg de l'exercici 2020 es centraran esforços en la seua disminució gradual, tant per la substitució dels contractes menors per procediments oberts, com per la concertació de contractes basats en la Contractació Centralitzada de la Generalitat i de l'Estat.

En les següents taules i gràfiques s'exposa resumidament l'activitat contractual de l'Agència en l'any 2019. La relació exhaustiva de quins contractes han estat concertats es pot obtenir a la pàgina web de l'Agència, a través del seu Portal de Transparència a: https://www.antifraucv.es/portal-de-transparencia/contractacio/

Taula 36. Activitat contractual de l'Agència

Tipus de contracte	Procediment d'adjudicació	Núm. Contractes (1)	Import d'adjudicació (sense IVA)
Privats	Menor	1	9.360,00
	Obert	0	0,00
	Subtotal contractes privats	**1**	**9.360,00**
Serveis	Menor	55	78.199,24
	Obert	4	208.823,52
	Basat en Acord Marc	2	904,00
	Subtotal contractes de servei	**61**	**287.926,76**
Subministraments	Menor	41	41.233,34
	Obert	0	0,00
	Basat en Acord Marc	6	25.055,97
	Subtotal contractes de subministrament	**47**	**66.289,31**
Mixtos: servei-subministrament	Obert	0	0,00
	Basado en Acuerdo Marco	1	3.675,33
	Subtotal contractes mixtos: ser-sum	**1**	**3.675,33**
Obres	Menor	1	2.223,78
	Obert	0	0,00
	Basat en Acord Marc	0	0,00
	Subtotal contractes d'obra	**1**	**2.223,78**
TOTAL		**111**	**369.475,18**

Aquesta informació s'ha de posar en relació amb la rellevància que els diferents procediments contractuals tenen entre si i amb el conjunt de la contractació. A la taula següent es pot veure aquesta relació i com els procediments oberts per si sols destaquen respecte a la contractació menor, el que posa en relleu el trànsit d'una contractació menor en els moments inicials de l'Agència cap a una contractació basada en els procediments oberts i centralitzats.

Taula 37. Percentatge de volum pressupostari de l'1 de gener al 31 de desembre de 2019

PERCENTATGE DE VOLUM PRESSUPOSTARI DE CONTRACTES A TRAVÉS DELS PROCEDIMENTS D'ADJUDICACIÓ					
PROCED.	NÚM. DE CONTRACTES (1)	PRESSUPOST LICITACIÓ sense IVA (2)	IMPORT D'ADJUDICACIÓ sense IVA (2)	PERCENTATGE SOBRE	
				PRESSUPOST DE LICITACIÓ	IMPORT D'ADJUDICACIÓ
MENOR	98	153.289,88	131.016,36	32,75 %	35,46 %
OBERT	4	281.752,32	208.823,52	60,20 %	56,52 %
BASAT EN ACORD MARC	9	32.953,57	29.635,30	7,04 %	8,02 %
TOTAL	**111**	**467.995,77**	**369.475,18**	**100,00 %**	**100,00 %**

(1) A efectes comparatius, el còmput de contractes es refereix als contractes adjudicats o a les modificacions efectuades en el període indicat
(2) A efectes comparatius, només es té en consideració l'import dels contractes adjudicats en el període indicat. En els supòsits de modificacions contractuals, s'han considerat únicament els imports de les modificacions efectuades en el període indicat.

Gràfic 40. Percentatge sobre l'import del pressupost de licitació segons procediment de contractació

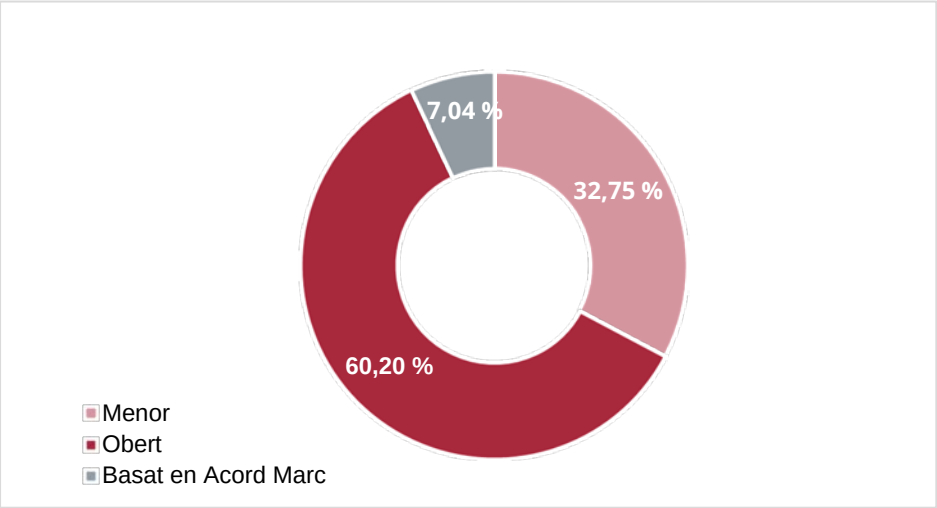

Gràfic 41. Percentatge sobre l'import del pressupost d'adjudicació segons procediment de contractació

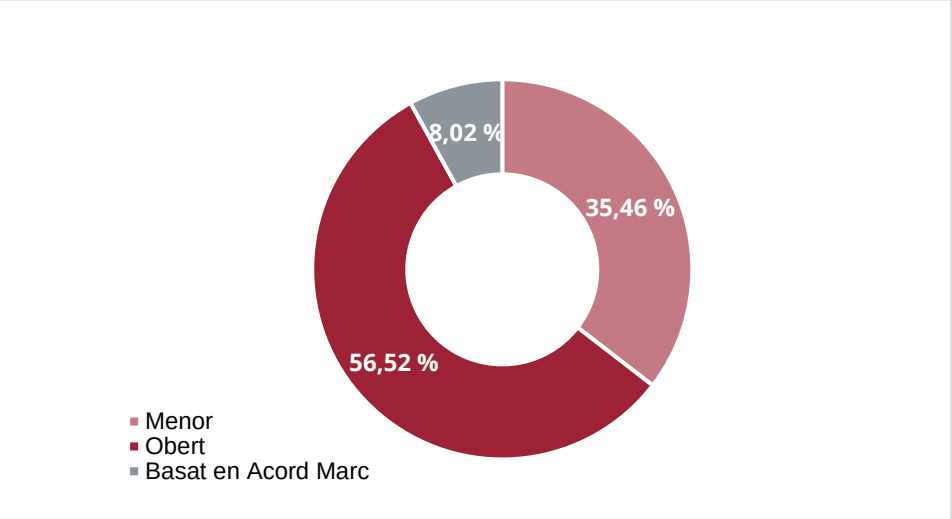

6.3. FISCALITZACIÓ EXTERNA DE L'AGÈNCIA. EXERCICI 2019

La Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat en la redacció donada per Llei 27/2018, de 27 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat determina que l'Agència està subjecta a la Intervenció de les Corts, i justificarà la seua gestió, anualment, a la Sindicatura de Comptes.

Fins al moment actual, s'ha adoptat l'Acord 3169/IX, de 12 de febrer de 2019, de la Taula dels Corts Valencianes, pel qual s'aprova el Pla anual de control financer permanent de l'entitat Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 8493, de 25 de febrer de 2019), que es pot consultar al portal de Transparència de l'Agència, en l'apartat de Gestió Econòmica:
https://www.antifraucv.es/wp-content/uploads/2019/02/ACUERDO-CORTS.-PCFP.pdf

En l'exercici d'aquesta atribució, l'Agència, a requeriment de la Intervenció de les Corts ha vingut remetent la documentació i informació sol·licitada restant pendent l'emissió de l'oportú informe.

És evident que qualsevol observació i recomanació formulada pels òrgans de control extern, Intervenció de les Corts i Sindicatura de Comptes, serà considerada com una oportunitat de millora en els processos de gestió dels recursos, humans i econòmics que des de l'Agència es duen a terme en el si d'una entitat de recent creació i amb un funcionament intens des de la seua posada en marxa

07

Conclusions i reflexions

7.1. SOBRE LA FALLIDA DE L'OBJECTIVITAT I LA IMPARCIALITAT EN L'EXERCICI DE FUNCIONS PÚBLIQUES

Entenem per *objectivitat* la manera d'actuar considerant tots els elements en joc i la ponderació adequada d'aquests segons la perícia del servidor o servidora públic, independentment de les seues creences o sentiments. El concepte de *imparcialitat*, en canvi, exigeix actuar de manera legítima i adoptar les decisions de manera independent i representativa de l'interés general de la ciutadania, i no de determinats col·lectius o interessos polítics, o condicionats per un conflicte d'interés.

L'article 103 CE recull els principis d'actuació de qualsevol administració pública, i s'hi configura com a missió comuna i última la de servir els interessos generals amb objectivitat i amb sotmetiment ple a la llei i al dret; en conseqüència, ha d'apartar-se de qualsevol interés privat que la desvie d'aquesta missió. En efecte, l'article 103.3 CE en relació amb el 23.2 CE, d'una banda, garanteix que en l'accés a la funció pública prevalga el mèrit i la capacitat i, d'una altra, al·ludeix a la regulació d'un sistema d'incompatibilitats i garanties dirigides a salvaguardar la imparcialitat dels funcionaris i funcionàries en l'exercici de les seues funcions.

No obstant això, malgrat els sòlids mecanismes legals existents per a evitar que les ingerències privades impedisquen assolir l'interés públic, detectem riscos de frau i corrupció en les entitats públiques de la Comunitat Valenciana causats pel crebant de l'objectivitat i la imparcialitat dels servidors i servidores públics.

Quant a la vulneració dels principis d'accés a la funció pública, ens remetem a les reflexions i consideracions finals realitzades en la nostra Memòria de l'exercici 2018, la qual és plenament aplicable a 2019, tenint en compte l'elevat nombre de denúncies que han entrat en l'Agència per aquesta causa. La meritocràcia i la capacitat han de ser les úniques claus per a obrir les portes de la funció pública i, per tant, la finalitat última dels sistemes de selecció de personal.

Quant a les incompatibilitats per a l'exercici de la funció pública per qualsevol servidor públic (inclosos càrrecs electes), és una doctrina reiterada del Tribunal Constitucional (per totes, STC 73/1997, d'11 d'abril) que "tendeixen a garantir la seua objectivitat d'actuació i eviten relacions de dependència pertorbadores, així com la seua eficàcia, procurant la dedicació màxima a les funcions pròpies del seu ús o càrrec".

No obstant això, les mesures s'han quedat en el pla formal, i la qüestió resta circumscrita a la retributiva després de la unificació recent de doctrina per una sentència del Tribunal Suprem (STS 3888/2019, de 5 de desembre); això és, es permet que, complits els requisits de la normativa, es reconega la compatibilitat per a l'exercici d'un segon lloc en el sector públic o privat si l'empleat o empleada públic no percep un complement que li retribuïsca específicament el factor d'incompatibilitat, o aquest complement és inferior al 30% de les seues retribucions bàsiques (excloses les d'antiguitat).

En qualsevol cas, hem de recordar que el deure d'actuar amb objectivitat i imparcialitat en l'exercici de les funcions públiques és exigible amb independència que un servidor públic obtinga o no un reconeixement de compatibilitat.

La conseqüència alarmant de mantindre's en el pla formal és que ningú vetle per detectar i controlar si aquestes compatibilitats publicoprivades incrementen les situacions de conflictes d'interés latents en qualsevol procés de presa de decisions (i la gestió pública d'aquestes), riscos de frau i corrupció.

En efecte, tots els servidors públics tenen interessos particulars legítims que inevitablement entraran en conflicte amb el deure públic, de manera que la seua actuació es veurà influïda de manera real, potencial o aparent per aquells interessos. La situació no és un problema; cal reconéixer-la i gestionar-la adequadament per a no comprometre l'exercici independent, objectiu i imparcial del deure públic.

Reconéixer una compatibilitat al tècnic de contractació o d'urbanisme (per exemple) per a dedicar-se al sector privat (v. gr. consultoria jurídica o d'arquitectura), en la mesura en què pot incrementar situacions de conflicte d'interés i, en el seu cas, els riscos de frau i corrupció, demanda no només un reconeixement formal de la compatibilitat sinó també una anàlisi exhaustiva, de fons, tant de les circumstàncies en què es podrà concedir com de l'activitat privada que duga a terme de manera compatible amb l'exercici de les funcions públiques. No en va, l'article 64 de la vigent Llei de Contractes del Sector Públic exigeix als òrgans de contractació que prenguen mesures per a impedir situacions de conflicte d'interés entre el personal al seu servei que participe en el desenvolupament d'una licitació d'un contracte o puga influir en el resultat d'aquest, i puga tindre directament o indirectament un interés financer, econòmic o personal que puga semblar que compromet la seua imparcialitat i independència en el context del procediment de licitació.

Al que s'acaba d'esmentar hem d'afegir factors i riscos de frau i corrupció preocupants en el panorama de la funció pública valenciana, com ara: i) taxes elevades de temporalitat i de personal indefinit no fix de plantilla; ii) escassa planificació del relleu generacional; iii) exercici de funcions públiques pel sector privat via contractes de serveis; iv) confusió de funcions del personal de confiança amb les reservades al funcionariat; v) escassa planificació i provisió de nous perfils professionals impostos per les noves lleis i els avanços tecnològics; vi) escàs control d'incompatibilitats en sectors com el sanitari i dels *lobbies* en sectors com l'urbanístic. En tots els casos, es posa en risc l'objectivitat i la imparcialitat inherent als llocs reservats al funcionariat.

Des de l'Agència Valenciana Antifrau, com a part essencial del camí cap a la integritat pública, es proposa adoptar els mecanismes preventius següents, l'eficàcia dels quals depén d'una dotació suficient de mitjans humans i materials per a dur-los a terme:

- Informar i formar el personal sobre els conflictes d'interés.
- Estandarditzar declaracions responsables d'absència de conflictes d'interessos i analitzar les circumstàncies que intervenen en els reconeixements de compatibilitat.
- Detectar i regularitzar situacions no autoritzades de compatibilitat, especialment en sectors i àrees de risc (sanitari, urbanisme, contractació).
- Adaptar les relacions de llocs de treball a la nova realitat i cobrir reglamentàriament els llocs vacants de naturalesa funcionarial, així com vetar que siguen externalitzats via contractes de serveis.
- Preveure i controlar les limitacions a l'exercici d'activitats privades amb posterioritat al cessament en la funció pública ("portes giratòries").
- Estandarditzar compromisos de confidencialitat i auditories d'accés a determinada informació i la difusió d'aquesta.
- Elaborar i incloure en els codis ètics conseqüències (reputacionals, econòmiques o disciplinàries) per als qui incomplisquen les garanties d'objectivitat i imparcialitat.

7.2. SOBRE LA PLANIFICACIÓ INSTITUCIONAL NECESSÀRIA

Dels estudis, anàlisis i denúncies amb entrada en l'Agència durant el 2019, s'ha identificat un denominador comú en les irregularitats constitutives de frau i corrupció: la falta de planificació institucional, un dels pilars fonamentals del bon govern i de la bona administració.

En efecte, en tot procés de presa de decisions, l'absència de planificació constitueix múltiples riscos contraris a la integritat pública. Amb caràcter general, els següents: *i)* la falta d'objectius fa que l'aspecte urgent impedisca abordar l'important per a la missió de servei públic, així com la ulterior rendició de comptes sobre el grau de compliment de la missió; *ii)* risc de balafiar o malbaratar diners públics per no gestionar la despesa en funció dels recursos necessaris; *iii)* riscos sectorials per àrees de pràctica vinculats a l'absència de plans o l'execució indeguda d'aquests, que els impedeixen prioritzar o avaluar les seues polítiques públiques i reaccionar davant de les desviacions detectades entre el que es pretén i el que s'assoleix; *iv)* risc de desinformació a la ciutadania; *v)* risc de minvar la capacitat de control efectiu (intern i extern), amb incompliments legals en els dos àmbits; *vi)* risc d'elevada litigiositat i responsabilitat patrimonial per veure's abocats a la reacció i el compliment tardans de les normes.

Els plans no són només un instrument formal per a reflectir una determinada estratègia en el cicle de gestació de les polítiques públiques. Aprovar-los i executar-los també pot evitar irregularitats constitutives de responsabilitats per mala praxi o conductes doloses, negligents o mancades de perícia en diferents ordres: penal, administratiu, bon govern, laboral, civil, comptable, etc.

En aquest sentit, no són poques les denúncies que entren en l'Agència sobre situacions que evidencien l'absència de planificació institucional, com ara: enriquiment injust, abús de les adjudicacions directes (contractes menors), extralimitació de la duració dels contractes ("pròrrogues forçoses" mancades de cobertura legal) o sobre la concatenació de contractes laborals temporals en frau de llei.

Des de l'Agència Valenciana Antifrau, com a part essencial del camí cap a la integritat pública de les nostres institucions i servidors i servidores públics, es recomana l'adopció dels mecanismes preventius següents (amb dotació dels mitjans materials i humans necessaris perquè siguen efectius):

- Actuar només després de considerar les alternatives, els costos i els efectes.
- Planificar de manera coordinada les principals àrees de pràctica de les institucions de manera que es permeta alinear les polítiques públiques amb la gestió d'aquestes: pressupost, pla anual de contractació, pla estratègic de subvencions, pla anual normatiu, planificació urbanística, planificació dels recursos humans, etc.

- Definir objectius clars, mesurar-ne el grau de compliment i retre públicament comptes a la ciutadania.
- Desenvolupar processos de millora contínua que permeten el progrés de les administracions amb intel·ligència institucional.
- Ser transparents amb la planificació institucional i fer les publicacions adequades.

7.3. SOBRE LA INTEGRITAT NECESSÀRIA EN TOT EL CICLE DE CONTRACTACIÓ PÚBLICA

Són nombrosos els casos judicialitzats per corrupció en matèria de contractació del sector públic. Molts per inobservança de les normes de preparació i adjudicació dels contractes ("procediments de licitació") i/o a causa de la falta de planificació general de la contractació de l'entitat pública i de la licitació en particular (definició incorrecta de les necessitats del contracte i, per tant, qualificació incorrecta del règim jurídic).

Segons el Parlament Europeu, el sector de la contractació pública és el més exposat als riscos de gestió irregular, frau i corrupció (per aquest motiu, amb la Resolució de 4 d'octubre de 2018 es va aprovar un paquet de mesures centrades en una estratègia de contractació pública). La mateixa Comissió Europea ha estimat que el cost de la corrupció per a l'economia de la UE ascendeix a 120.000 milions d'euros a l'any, una mica menys que el pressupost anual de la Unió Europea.

En l'àmbit nacional, la CNMC (Comissió Nacional dels Mercats i de la Competència) afirma que "l'absència de pressió concurrencial pot originar desviacions mitjanes, a l'alça, del 25% del pressupost de la contractació pública. A Espanya, de manera agregada, això podria implicar fins a un 4,6% del PIB anual, aproximadament 47.500 milions d'euros/any".

El sector públic de la Generalitat Valenciana (administracions territorials i el seu sector públic instrumental) és notícia a vegades per irregularitats en expedients de contractació que finalitzen amb una decisió judicial.

Des de l'Agència Valenciana Antifrau, hem detectat com les administracions posen èmfasi en la fase de naixement de la relació contractual (actuacions preparatòries, licitació i adjudicació del contracte) i obliden que la meta no és signar el contracte, sinó que aquest és el mitjà formal per a satisfer una necessitat pública (prestació).

Com a exemples hi ha els següents riscos de frau i corrupció durant la vida del contracte i després que s'extingisca: *i)* obtindre una prestació diferent de la contractada (via

modificacions indegudes del contracte, inexecució de millores o variants, no detecció d'incompliments ni exigència de les responsabilitats corresponents); *ii)* absència d'un responsable del contracte o inactivitat d'aquest; *iii)* inadvertència o inactivitat davant de la causa de la resolució del contracte; *iv)* prorrogar *de facto* la duració dels contractes sense previsió ni cobertura contractual; *v)* control intern insuficient: absència de comprovació material de la inversió, falta de control d'eficàcia; *vi)* absència d'aprovació i control d'un codi ètic i mesures anticorrupció de l'organització (la mateixa Llei de Contractes del Sector Públic obliga l'òrgan de contractació a adoptar mesures de detecció, evitació i control dels conflictes d'interessos així com de defensa de la lliure competència en les licitacions - articles 1.1, 28.2, 64, 69.2, 70); *vii)* absència de canals de denúncies (en línia amb la nova Directiva (UE) 2019/1937, de 23 d'octubre, del Parlament Europeu i del Consell, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del dret de la Unió); *viii)* absència d'avaluació periòdica, transparència i publicitat.

En suma, ha arribat l'hora de posar l'accent en el control de l'execució dels contractes, tant pels òrgans de control com per la nova i imperativa figura del "responsable del contracte", que ha de tindre un paper clau facilitador d'aquesta tasca. Metafòricament parlant, quan signem un contracte ens posen el dorsal per a eixir a córrer, no hem arribat a la meta.

7.4. SOBRE L'ESTRATÈGIA D'INTEGRITAT PÚBLICA EN LES EMPRESES PÚBLIQUES: EL CAS DE L'EMT

És necessari impulsar el marc d'integritat de les empreses públiques que haurà d'incloure, en tot cas, protocols de funcionament intern i actuacions de control eficaços i eficients per a evitar males praxis administratives, frau i/o corrupció.

Casos tan mediàtics com el frau de l'EMT posen en evidència l'absència d'aquests protocols, així com del correcte funcionament dels sistemes de control. El foment d'una cultura de bones pràctiques i la construcció de sistemes o marcs sòlids d'integritat pública, en línia amb les recomanacions de l'OCDE, ens poden donar la clau per a millorar i minorar el risc que es repetisquen fets i comportaments tan sagnants per a les arques públiques i per a la ciutadania.

L'Empresa Municipal de Transports, SAU, és una societat mercantil de capital 100% de l'Ajuntament de València, encarregada del transport col·lectiu urbà de viatgers, que gestiona un pressupost de més de 100 milions d'euros.

Entre les mesures amb les quals comptava l'empresa municipal amb anterioritat al frau, n'hi havia algunes de caràcter formal (acords, protocols i procediments bàsics) entre les quals destaquem:

- El Pla-Programa d'harmonització i homologació d'entitats del sector públic, aprovat per Acord del Ple de gener de 2017, que inclou determinats protocols en relació amb el control economicofinancer i la seua fiscalització, aspectes pressupostaris i comptables o avaluació de l'eficàcia de les entitats dependents, obliga les entitats subjectes a aquest efecte a comptar amb un pla d'actuació;

- L'Acord de juliol de 2018 del Ple municipal, adoptat pel Consell de l'EMT al març de 2019, per a implantar, en aquesta entitat, funcionalitats determinades de la plataforma integrada d'administració electrònica (PIAE).

Protocols i acords que, a la vista del relat públic dels fets, en alguns casos no es van arribar a aprovar i en uns altres sembla que van resultar ineficaços.

Així mateix, els informes de control posterior realitzats per la Sindicatura de Comptes de la Generalitat Valenciana (en relació amb l'exercici 2016) i per la Intervenció Municipal de l'Ajuntament de València (en relació amb l'auditoria de compliment de l'exercici 2018), van posar de manifest deficiències que, en cas d'haver-se corregit, podrien haver detectat o minimitzat l'incident: absència d'instruccions internes de contractació, de procediments d'aprovació de factures, d'evidència documental en operativa comptable, del compliment del mateix Pla-Programa d'harmonització, de deficiències en aspectes de la gestió de l'Àrea de Tresoreria, entre altres.

En conseqüència, sembla plausible pensar que aquests procediments interns concrets hagueren donat la veu d'alarma en algun dels diferents nivells organitzatius existents, abans d'efectuar uns pagaments que pugen a 4 milions d'euros, amb les verificacions per les persones responsables i els acords requerits a aquest efecte. En aquest sentit cal destacar que, amb posterioritat al frau, per Acord del Ple d'octubre de 2019, l'Ajuntament de València va incloure entre les mesures tendents a evitar situacions futures similars, l'adopció de tots els protocols que propose la mesa tècnica del Pla d'harmonització com de compliment obligat per a tots els organismes municipals (relatius a metodologies i responsabilitats sobre autorització de despeses, ordenació de pagaments, signatures mancomunades, arquejos de caixa, conciliacions bancàries, etc).

A més de l'establiment de procediments i de l'enfortiment dels sistemes de control, el personal i els càrrecs responsables hauran de conéixer-los i aplicar-los, i possibilitar la seua revisió, control i avaluació per a evitar la relaxació en el seu compliment intern.

A aquest efecte, considerem que cal invertir en un lideratge que fomente l'exemplaritat dels directius de les empreses públiques, i d'aquesta manera es permeta l'impuls d'uns objectius clars, polítiques i procediments que asseguren el compliment de directrius internes, i que sol·liciten i destinen mitjans humans (amb clara segregació de les seues funcions) i materials, per a ser capaços de detectar vulnerabilitats i riscos en els sistemes de treball de l'empresa pública i permetre així el seu control. Un primer pas donat per l'EMT va ser la seua adhesió al Codi ètic de la Generalitat Valenciana, però ha de controlar-se la seua comprensió, compliment i seguiment.

Les altres tres mesures adoptades per l'Ajuntament de València per a evitar que es repetisquen nous fraus similars al de l'EMT van ser: i) la realització d'una auditoria de seguretat sobre els sistemes informàtics i les seues possibles vulnerabilitats; ii) la implantació de programes de prevenció de riscos penals; iii) i la inclusió en el Pla anual de control financer per a l'exercici 2020 a més del control de qualitat sobre les auditories contractades directament amb els auditors privats (operativa i de compliment), "L'emissió d'un informe de control intern i procediments que revise amb detall els circuits de compres i pagaments a proveïdors en l'EMT".

Així mateix seria recomanable que, a més d'auditar els sistemes informàtics (components físics, programari, procediments i dades), s'avalue el correcte tractament de la informació que manegen, es complisquen les mesures de seguretat previstes en la normativa (en essència, Esquema Nacional de Seguretat, Llei Orgànica de protecció de dades personals i garantia de drets digitals), i que s'adopten les mesures efectives que permeten canals controlats d'accés a aquesta informació i també l'adopció de mesures d'emergència en cas de possible frau.

En relació amb aquestes mesures, es posa de manifest la necessitat d'activar-les construint sistemes o marcs sòlids d'integritat globals i transversals, realitzant una anàlisi prèvia de tots els riscos inherents a l'entitat i implementant les mesures o instruments per a minimitzar-los, així com incorporant canals interns de denúncies, en sintonia amb la recent Directiva (UE) 219/1937, i formalitzant codis ètics amb comissions de seguiment que controlen el seu compliment i que resolguen dubtes al personal gestor de fons públics, amb caràcter previ al fet que es produïsquen males praxis administratives o fins i tot frau o corrupció.

L'adopció dels programes de compliment és un element més dels sistemes d'integritat pública, l'objectiu final de la qual i les seues eines s'orienten al servei dels interessos generals

de la ciutadania, tal com ja va recomanar aquesta Agència en la seua 7.6 de la Memòria de l'exercici 2018 "sobre sistemes d'integritat i controls de compliment. *Compliance*".

Tot això contribuiria en gran manera a evitar desviacions de poder o vies de fet i balafiament de diners públics i, en qualsevol cas, a minorar el cost reputacional que fraus tan mediàtics provoquen en les institucions i en la societat valenciana.

Tot això, sense perjudici de l'anàlisi de la depuració de les responsabilitats pertinents dins i fora de l'EMT, ni de la qualificació de la participació de l'entitat financera que va operar materialment les transaccions a l'estranger, sense que es frenaren per l'aparició d'alguna alerta del sistema (documents no originals, signatures falses, transferències a comptes estrangers, etc.).
En definitiva, l'impuls dels marcs d'integritat en el sector públic instrumental continua sent una assignatura pendent i és necessari activar les estratègies corresponents per a la seua implementació.

7.5. SOBRE ELS RECURSOS HUMANS DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES I EL SEU SECTOR PÚBLIC.

Per segon any consecutiu, les denúncies presentades en l'Agència referides a la gestió dels recursos humans ocupen el primer lloc en la classificació que fa l'Agència en funció de l'àmbit material de l'actuació administrativa objecte d'anàlisi.

En concret, en 2019 les denúncies presentades davant de l'Agència per aquesta mena d'assumptes van arribar al 40% del total. D'aquest total, el 28% es refereixen a qüestions sobre procediments selectius, el 4% a procediments de provisió de llocs, i la resta, un 9%, es relacionen amb drets, deures i incompatibilitats de les empleades i empleats públics.

El nombre elevat de denúncies presentades en aquesta àrea fa necessària una reflexió profunda sobre la gestió dels recursos humans duta a terme en el sector públic, perquè evidencia dubtes sobre l'aplicació adequada i respecte dels principis constitucionals inherents a l'accés a l'ocupació pública, així com altres drets i deures recollits en les lleis de funció pública: formació contínua, actualització permanent de coneixements i capacitats o progressió professional.

En aquest sentit, no es pot oblidar que el recurs amb un valor més alt en qualsevol organització és el seu capital humà, i que pel que fa al sector públic valencià, ens trobem en un moment decisiu a causa de la necessitat de resoldre el problema de l'envelliment de les plantilles, incrementat per l'aplicació de les últimes limitacions imposades en les taxes de reposició d'efectius.

Això exigeix tindre presents més que mai els principis d'igualtat, publicitat, mèrit i capacitat (articles 14, 23.2 i 103.3 de la CE), que han d'inspirar tots els processos de selecció i provisió dels llocs de treball de les administracions públiques i del seu sector públic vinculat, i que conformen el contingut essencial del dret fonamental d'accés propi de qualsevol sistema democràtic consolidat.

La Constitució reconeix a tots els ciutadans el dret a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i càrrecs públics amb els requisits que assenyalen les lleis, la qual cosa comporta que no pot haver-hi cap mena de privilegi, i s'assegura amb aquesta finalitat la imparcialitat, independència i confidencialitat dels òrgans encarregats de fer-ne la selecció, amb l'observança estricta de la legalitat.

Aquest principi d'igualtat fracassa quan, tal com s'ha denunciat davant de l'Agència, es duen a terme actuacions que impedeixen o limiten greument que siga aplicat: filtrar respostes d'exàmens d'oposicions, gaudir d'informació privilegiada o exigir taxes elevades per a participar en les proves selectives, no tant per a cobrir el cost efectiu del servei que es presta, sinó amb ànim entorpir el lliure accés a l'ocupació pública, a la qual ha de poder optar qualsevol persona.

Dins d'aquest context, s'aconsella extremar els mecanismes de confidencialitat i objectivitat en la pràctica de les proves selectives, revisar les normes reguladores de les taxes que s'han d'abonar per a concórrer als processos, assegurar la possibilitat de participar-hi a totes les persones interessades amb independència de la seua capacitat econòmica i reduir l'ús excessiu del recurs de la cobertura provisional de llocs, de manera que es limite aquest mecanisme excepcional a raons d'urgència i per lapses de temps breus.

Si el respecte als principis anteriors i l'adequació dels processos és important, ho és igual o més encara valorar el **mèrit** i la **capacitat** dels candidats (article 103.3 CE), un fet que implica la necessitat d'acreditar actituds i aptituds per a l'acompliment de les funcions inherents al lloc que es vol ocupar, és a dir, la idoneïtat com a condició indispensable que avale l'adequació de la persona al perfil requerit i l'alineament amb les finalitats i les funcions de la institució; una cosa comuna i natural en el món empresarial, però que les inèrcies en les quals es mouen les administracions públiques i el seu sector públic es resisteixen a canviar. Això per tal d'assegurar que les funcions, dins de l'àmbit de l'organització, siga de caràcter públic o finançada amb fons de procedència pública, es desenvolupen de la manera més

eficaç i eficient possible i amb la màxima professionalitat.

Si l'eficàcia és la capacitat de tindre un efecte desitjat, esperat o anhelat, l'eficiència és la capacitat d'aconseguir aquest efecte amb el mínim de recursos i en el menor temps possible.

En altres paraules, que siguen "els millors" els qui accedisquen al servei públic (serveis administratius, seguretat ciutadana, ordenació del territori i medi ambient, sanitat, educació, serveis socials, etc.), perquè és al capital humà que s'integra en el nostre Estat de Dret a qui se li encomana l'alta missió de servir els interessos públics i generals i complir i fer complir la llei.

Així, la fixació correcta de temaris i mèrits, la transparència i publicitat de les qualificacions i els processos, la planificació correcta del desenvolupament de les proves, de manera que es conjugue la celeritat amb el respecte als drets de tots els aspirants, la professionalitat i l'especialització dels òrgans de selecció encarregats de resoldre aquests processos, amb garanties d'independència i imparcialitat, són claus a fi d'evitar favoritismes i desigualtats.

Parafrasejant el preàmbul de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, només quan l'acció dels òrgans de selecció de les administracions i ens públics se sotmet a escrutini, quan els ciutadans poden conéixer com es prenen les decisions en aquests processos, com s'empren les potestats públiques o sota quins criteris s'actua en aquests, podrem parlar de l'inici d'un procés en el qual els poders públics comencen a respondre a una societat que és crítica, exigent i que demanda participació pública en totes les seues fases i decisions.

Afegit a tot el que s'ha esmentat abans, la formació i el reciclatge del personal, de manera que es fomente la capacitat constant d'aprenentatge i motivació i no només l'adquisició de coneixements, sinó també la recuperació dels valors de l'àmbit públic, permetran seleccionar el millor talent professional en les nostres administracions i el sector públic, mantindre'l, potenciar-lo i fer-lo sentir útil i valuós en la seua funció.

En definitiva, un canvi de cultura administrativa en el model de gestió de recursos humans, que permeta el rebuig col·lectiu als qui crebanten aquestes regles, i es reoriente cap al respecte als principis esmentats com a primera mesura per a assegurar l'exercici d'una bona administració i millorar la qualitat dels nostres serveis públics.

7.6. SOBRE MESURES PER AL RESCABALAMENT DELS DANYS I ELS PERJUDICIS CAUSATS AL BÉ COMÚ.

La Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, regula en el seu títol preliminar, entre altres aspectes, la responsabilitat de les autoritats i el personal al servei de les administracions públiques, com a reflex del desig col·lectiu que les persones que integren els òrgans administratius (que fet i fet, són les que amb les seues decisions i actes produeixen l'activitat d'aquelles) siguen les que assumisquen les conseqüències negatives que puguen col·legir-se d'actuacions lesives de béns i drets de tercers o de la mateixa Administració, evitant així que l'"autèntic" subjecte causant d'aquestes quede impune, per no resultar afectat pels efectes negatius dels seus actes i decisions, i evitant també que es perpetuen les condicions que van donar lloc al mal i a la despesa pública subsegüent.

En aquest context, no sembla lògic (ni aconsellable) que aquests possibles efectes negatius, sempre que aquestes actuacions s'hagen produït a conseqüència d'una conducta dolosa, culposa o negligent greus del personal o autoritat corresponent, acaben sent rescabalats íntegrament per la mateixa Administració i, per tant, pels ciutadans.

En aquesta línia, l'article 36 de l'esmentada Llei 40/2015 recull, sense cap mena de dubtes, el caràcter imperatiu de la reclamació patrimonial pels danys i perjudicis causats, tant econòmics o materials, com també els d'índole personal o moral. És el que s'anomena acció rescabaladora o de retorn contra el funcionari, autoritat o agent causant del mal i en favor del lesionat.

Aquesta acció, assenyala el precepte referit, s'exigirà d'ofici en via administrativa, amb la instrucció prèvia del procediment corresponent, i és diferent i independent de la que també pot ser exigida per la comissió d'un delicte (responsabilitat penal i civil derivada d'aquesta) o per la comissió d'infraccions disciplinàries (responsabilitat disciplinària), totes perfectament compatibles entre si.

Directament de la Llei 40/2015 es deriva, així, el caràcter obligatori d'aquesta mesura, atés que s'hi especifica l'exigència d'iniciació d'ofici del procediment, bé per iniciativa pròpia o a conseqüència d'una ordre superior, a petició raonada d'altres òrgans o per denúncia, de manera que fins i tot la conveniència del reconeixement de l'acció pública dins d'aquest àmbit hauria propugnat la doctrina.

No obstant això, siga per la dificultat de determinar el subjecte autor del mal o per altres múltiples causes, la veritat és que, de fet, aquesta exigència de responsabilitat patrimonial ha sigut una espècie de "realitat virtual", existent en el nostre ordenament jurídic però inoperant en la pràctica.

Resulta necessari acudir a cada cas concret per a analitzar si, en l'actuació de l'autoritat o de l'empleat públic, es dona l'element intencional i volitiu de produir el mal (propi del dol), la inobservança de les normes elementals pròpies del lloc o càrrec (característica de la imprudència) o la infracció del deure o diligència deguda (típica de la negligència).

L'aplicació i els efectes d'aquesta regulació troben un punt de connexió amb un dels objectius essencials de l'Agència, com és la prevenció i l'erradicació del frau i de la corrupció, i per extensió, amb una de les mesures bàsiques per a fer-ho: la protecció de les persones denunciants.

L'Agència atorga l'estatut de protecció a persones que denuncien, informen o alerten de fets o conductes que poden ser susceptibles de ser qualificats de frau o corrupció, la qual cosa comporta, conformement a l'article 14 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, que s'haja de vetlar perquè aquestes persones no patisquen, durant la investigació ni després d'aquesta, cap mena d'aïllament, persecució o empitjorament de les condicions laborals o professionals, ni cap mena de mesura que implique qualsevol forma de perjudici o discriminació. Si l'Agència és sabedora que la persona que denuncia ha sigut objecte, directament o indirectament, d'actes d'intimidació o de represàlies per haver presentat la denúncia, pot exercir les accions correctores o de restabliment que considere, de les quals deixa constància en la seua Memòria anual.

En massa ocasions, aquest estatut de protecció és combatut, negat o rebutjat pels òrgans o autoritats dels quals depén el denunciant dins del context laboral. Això comporta l'adopció d'acords i decisions, per part de la mateixa entitat denunciada o investigada, que, d'una banda, impliquen la generació de despeses directes o indirectes per a l'erari públic (despeses en serveis, mitjans i personal, indemnitzacions, etc.), i d'altra banda, desemborsaments importants per part de la persona denunciant, perquè es veu obligada a assumir, a costa seua, les despeses que comporta garantir la defensa dels seus drets, sovint en via judicial.

A més, per mal o perjudici ha d'entendre's tot resultat negatiu per a les arques públiques, com ara les despeses derivades dels processos judicials, entaulats pels responsables de les administracions públiques o sector públic afectats per la denúncia o investigats, que s'instrueixen amb motiu d'aquesta, o mitjançant els quals s'ataca el denunciant o s'impugna el seu estatut de protecció, així com les indemnitzacions per acomiadaments indeguts adoptats com a represàlia i les possibles sancions administratives per incompliment d'aquest estatut.

Per tot això, es recomana les diferents administracions i totes les entitats del sector públic instrumental, vinculat o fundacional, incloses les corporacions de dret públic i les persones físiques i jurídiques a què es refereix l'article 3 de Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, com a element indispensable per a l'eficàcia de les mesures, que s'adopte en el

marc de l'estatut de protecció de la persona denunciant (reforçat després de la Directiva (UE) 2019/1937) l'establiment de mecanismes i procediments interns que possibiliten l'exigència d'aquesta responsabilitat patrimonial, administrativa o civil, disciplinària o laboral, i fins i tot comptable, a les autoritats i personal al seu servei que incórreguen en aquests fets o conductes.

En relació amb determinades entitats del sector públic instrumental, vinculat i fundacional, corporacions de dret públic i altres persones jurídiques, es recomana que l'exigència de la responsabilitat corresponent de les autoritats i personal al seu servei s'articule a través dels mecanismes previstos en el dret del treball, atés el caràcter supletori de l'article 1.101 del Codi Civil ("queden subjectes a la indemnització dels danys i perjudicis causats els qui, en el compliment de les seues obligacions, incórreguen en el dol, la negligència o la morositat, i els qui de qualsevol manera contravinguen el tenor d'aquelles"), en una primera instància, dins de la mateixa entitat, empresa pública o fundació i, si no és possible, davant de la jurisdicció social competent per a conéixer de les qüestions litigioses que es promoguen entre empresaris i treballadors a conseqüència del contracte de treball i en l'exercici de la resta de drets i obligacions en l'àmbit de la relació laboral.

En la mesura en què aquest tipus de procediments s'afermen en les diferents organitzacions, i concloguen amb mesures efectives que assolisquen el retorn desitjat a la comunitat de les despeses ocasionades per l'actuació dolosa, culposa o negligent del seu personal i autoritats, es produirà no només un compliment de la normativa ací expressada, sinó també un efecte indirecte però igual o més valuós, com és la implantació progressiva d'una cultura social d'erradicació del frau i la corrupció i la correcta i rigorosa gestió dels fons públics aplicats a la satisfacció dels interessos generals.

7.7. SOBRE LA TRANSPARÈNCIA DE LES DESPESES DE GRUPS PARLAMENTARIS I SUBVENCIONS A PARTITS POLÍTICS

En la Memòria d'aquesta Agència de l'any 2018 es va recollir, dins d'aquest mateix apartat dedicat a efectuar algunes reflexions, la recomanació de dotar de publicitat la destinació detallada de les subvencions percebudes pels diferents grups polítics per al seu sosteniment, en l'àmbit de les Corporacions Locals i de les Corts Valencianes, atès que es tracta de recursos públics sobre els quals ha de recaure igual tractament de transparència i d'accés a la informació que respecte de la resta de les administracions públiques.

No obstant això, durant aquest any 2019, no s'han observat avanços significatius sobre les assignacions per subvencions que tenen caràcter finalista, ni sobre la justificació o detall de

les despeses anuals en què incorren aquests grups (personal, contractes, serveis, proveïdors, etc.), fora de perill en l'àmbit de les Corts, la iniciativa per part d'un grup parlamentari d'incorporar en el seu web aquesta informació amb caràcter mensual, fins i tot sense aconseguir les exigències actuals que contempla la legislació vigent sobre transparència (entre altres, article 9 de la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat, de Transparència, Bon Govern i Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana).

Segons els últims informes del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS), si bé la situació d'atur continua sent el primer problema per als espanyols, la corrupció ha sigut desplaçada del segon al tercer lloc, sent la segona preocupació a Espanya "els polítics i els partits polítics".

Exposa Manuel Villoria, Catedràtic de Ciència Política i de l'Administració, que el règim dels partits polítics és l'arrel de molts dels problemes amb els quals es troba la democràcia espanyola, i suggereix que tot partit polític, per a ser plenament democràtic ha de comptar amb tres poders clarament diferenciats: un poder legislatiu, que tindria forma d'assemblea; un poder executiu, format per la seua cúpula dirigent; i un poder judicial, integrat pels membres de la comissió ètica o la comissió de garanties, que sempre ha de gaudir de plena independència.

Disposa l'article 2 de la Llei Orgànica 8/2007, de 4 de juliol, sobre finançament dels partits polítics, que entre els recursos econòmics d'aquests de procedència pública (subvencions per a despeses electorals, subvencions estatals i autonòmiques anuals per a despeses de funcionament i subvencions extraordinàries per a realitzar campanyes de propaganda), es troben les aportacions que els partits polítics puguen rebre dels grups parlamentaris, estatals i autonòmics, i dels grups de representants dels òrgans de les Administracions Locals.

Però més enllà del que es disposa en l'article 14, apartats un a tres, d'aquesta Llei Orgànica 8/2007, quant a les obligacions comptables i gestió economicofinancera dels partits polítics (portar llibres de tresoreria, inventaris i balanços, comptes anuals que comprenen el balanç, el compte de resultats i una memòria explicativa d'ambdues, amb inclusió de les subvencions públiques i les donacions privades i especificació del donant i de l'import rebut), són els respectius Reglaments de les assemblees legislatives de les Comunitats Autònomes o la seua legislació específica els que han d'incorporar la forma en què els grups polítics rendeixen comptes de les aportacions efectuades als seus respectius partits.

En atenció a això, estableix l'article 28 del Reglament de les Corts Valencianes que aquestes, per acord de la Mesa i la Junta de Síndics, posaran a la disposició dels grups parlamentaris els espais físics i mitjans humans i materials suficients perquè puguen complir la seua funció parlamentària, i se'ls assignarà, amb càrrec als pressupostos, una subvenció fixa, idèntica per a tots, suficient per a cobrir les necessitats de funcionament, i una altra variable en funció

del nombre de diputats de cadascun d'ells. Les quanties es fixaran per la Mesa de la cambra, una vegada escoltada la Comissió de Govern Interior, dins dels límits de la corresponent consignació pressupostària.

Del Portal de Transparència de les Corts Valencianes s'ocupa l'article 113 d'aquest Reglament, i mitjançant Resolució de Presidència de caràcter general 3/IX es desenvolupa aquest precepte i s'estableix el procediment d'accés a la informació de les Corts Valencianes (BOCV núm. 81, de 27 de maig de 2016). Aquesta regulació es limita a requerir, en relació amb la informació pressupostària, econòmica i financera a consignar en el seu web, que s'incloga un apartat referit a "contractació, convenis i subvencions, pressupostos i la seua execució i assignacions als grups parlamentaris".

I en similars termes es pronuncia l'article 73.3 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local, respecte de les assignacions als grups polítics de les Corporacions Locals.

Així, en l'àmbit autonòmic, la informació reflectida en el Portal de Transparència de les Corts s'ha reduït, en la majoria de les ocasions, a indicar l'import total dels ingressos d'origen públic, la quantitat percebuda en concepte de subvencions anuals per a despeses de funcionament i les despeses totals de personal i altres derivats de l'activitat ordinària, però sense desglossar amb major grau de detall aquelles partides, tot i que la citada Llei 2/2015 exigeix fer figurar, per exemple, en el terreny contractual, tots els contractes i els encàrrecs a mitjans propis, amb indicació de l'objecte, tipus, duració, import de licitació i d'adjudicació, procediment utilitzat per a la seua celebració, instruments a través dels que, en el seu cas, s'ha publicitat, nombre de licitadors participants en el procediment i identitat de la persona o entitat adjudicatària, modificacions, desistiments, renúncies i pròrrogues, procediments que han quedat deserts, resolucions de contractes o declaracions de nul·litat, així com els casos de possibles revisions de preus, cessió de contractes i subcontractació, indicant la identitat dels subcontractistes, el seu import i percentatge respecte de la quantia del contracte. Com menys, que poguera comprovar-se que les contractacions s'han produït en condicions normals del mercat i no s'han produït tractaments privilegiats, a l'efecte dels quals proporcionar a més informació patrimonial i professional pot ser útil per a previndre l'aparició de conflictes d'interessos o incompatibilitats.

Tampoc, en l'àmbit local, s'ha pogut constatar que l'obligació dels grups polítics municipals de donar publicitat activa a les dotacions econòmiques concedides per al seu funcionament, haja tingut un seguiment generalitzat, sent poc comú que s'oferisca en els portals de transparència de les entitats de l'Administració Local aquesta informació, i encara més ocasional el desglossament o individualització de les despeses satisfetes amb les esmentades aportacions públiques.

No obstant això, pronunciaments recents, com el realitzat pel Consell de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern de la Comunitat Valenciana, mitjançant Resolució núm. 21/2018, d'1 de març de 2018, conclouen que els grups polítics en els quals es troben enquadrats els integrants de la Diputació Provincial de València estan subjectes a les obligacions de transparència previstes en la Llei 2/2015 en la mesura en què ho està la pròpia corporació provincial; es troben obligats a portar una comptabilitat dels fons rebuts d'aquesta per al seu sosteniment; i el Ple és competent per a sol·licitar que la mateixa li siga posada a la seua disposició, trobant-nos davant un supòsit d'informació pública perfectament accessible per part dels ciutadans.

Des d'aquesta òptica, la informació relacionada amb aquestes assignacions a favor dels grups polítics perceptors posaria a l'abast de la ciutadania les dades necessàries per a efectuar els pertinents controls de legalitat i d'oportunitat de la destinació donada a aquests recursos finalistes i de les despeses realitzades amb càrrec a aquests recursos públics, permetent formar una opinió crítica i constructiva de l'actuació dels seus representants polítics que podria influir fins i tot en la determinació del seu vot.

Sens dubte, el principi de publicitat activa constitueix un element essencial en la generació de confiança entre els ciutadans, encara que no és l'únic, perquè més enllà de la presentació de comptes o la conservació de factures, que no suposen l'existència d'una auditoria, aquestes despeses i subvencions haurien de ser objecte d'una fiscalització independent.

En concret, en relació amb les subvencions a partits polítics, encara que aquestes siguen de fet la seua font pública d'ingressos més important, segueixen sent excloses de l'àmbit d'aplicació de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions, i per tant, sense regulació sobre en què es poden gastar o com justificar, ni subjectes a fiscalització.

Segons diversos estudis, aquest buit ha permés als partits recórrer a una pràctica comuna: una part important de les subvencions que reben els seus grups en parlaments, diputacions o ajuntaments són traslladades als comptes de l'organització central, derivant fons que haurien d'emprar-se a donar suport a l'activitat legislativa o reglamentària del propi territori i àmbit d'actuació.

Si bé en els últims anys s'aprecia una major consciència en la lluita contra l'opacitat, des de l'Agència s'insta de nou a la possibilitat que cada partit polític o grup s'autoregule dins d'aquest àmbit, al mateix temps que poden impulsar-se noves iniciatives normatives mitjançant aliances, doncs a tots interessa suprimir possibles dinàmiques clientelistes i fomentar la professionalització en la gestió. Dins d'aquest context, la transparència és el millor instrument per a garantir conductes ètiques i previndre episodis de corrupció, però la transparència implica disposar d'una informació completa, de fàcil accés, comprensible i en temps útil.

Seguint a Victoria Camps, filòsofa i Consellera Permanent del Consell d'Estat, els protagonistes visibles de la vida pública tenen un deure d'exemplaritat, coherent amb els valors que donen sentit a les societats democràtiques. A través de l'exemple, s'ensenya com viure bé des d'un punt de vista ètic: no es tracta només dels continguts de les propostes polítiques, sinó que també compta la manera de fer-ho, i ací és on es dona l'exemplaritat.

7.8. SOBRE LA NECESSITAT DE TRANSPOSAR LA DIRECTIVA (UE) 2019/1937 DEL PARLAMENT EUROPEU I DEL CONSELL, DE 23 D'OCTUBRE DE 2019.

En la Memòria de l'Agència de 2018, en el seu últim epígraf, el 7.10, dins de "Conclusions i reflexions", s'exposava que Espanya manca d'una estratègia nacional de prevenció i lluita contra la corrupció d'acord amb el que disposa la Convenció de Nacions Unides contra la Corrupció, aprovada per l'Assemblea General de l'ONU en 2003 i ratificada per les Corts Generals en 2006, i s'hi enumeraven una sèrie de mesures concretes que calia abordar i que encara es troben pendents de desenvolupament. Aquestes demandes es reiteren en aquesta Memòria, corresponent a l'exercici 2019.

La Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, coneguda sovint com la Directiva sobre protecció d'alertadores o denunciants (*whistleblowers*), a la qual es refereix en nombroses ocasions l'apartat 4 d'aquesta Memòria, ha de ser transposada a l'ordenament jurídic espanyol abans del 17 de desembre de 2021. Com s'esmenta en aquest apartat, fins i tot hi ha ja alguns pronunciaments judicials que invoquen aquesta Directiva entre els seus fonaments de dret prèviament a l'adopció de les decisions corresponents.

A més de les lleis ja vigents en algunes comunitats autònomes, entre les quals destaca dins d'aquest àmbit Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, han sigut moltes les iniciatives legislatives en el context nacional propostes des de diversos partits polítics i grups d'acció ciutadana durant 2019, i també en 2020 en el moment de redacció d'aquesta Memòria.

No hi ha dubte que la necessitat de transposar aquesta Directiva ha d'aprofitar-se com una oportunitat única d'introduir en el nostre dret positiu mesures de lluita contra la corrupció i de protecció de les persones que la denuncien, així com de delimitar nous marcs d'integritat i ètica pública.

A conseqüència d'això, caldrà fer reformes importants en el nostre ordenament jurídic estatal, que en opinió d'aquesta Agència, han d'implicar l'aprovació d'una llei específica i

integral de lluita contra la corrupció, així com per la revisió de moltes altres lleis reguladores del sector privat i d'altres del sector públic, entre les quals ha de tindre cabuda també la modificació d'algunes processals o del mateix Codi Penal.

Entre les línies bàsiques per a efectuar una transposició adequada de la dita Directiva a Espanya, considerem oportú esmentar-ne les següents:

- La nova regulació ha de ser integral, perquè la Directiva presenta com a objectiu combatre les activitats il·legals i els abusos que es produeixen tant en el sector públic com en el sector privat, i lluitar contra el frau i la corrupció en totes les matèries a què es refereix l'article 2 d'aquella.

- Igual que ja ha fet Itàlia o França, ha de crear-se una Autoritat Nacional de Lluita contra la Corrupció, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar per al compliment de les seues finalitats, independent de les administracions públiques i del seu sector públic, i adscrita al Congrés dels Diputats, de manera que haja de retre comptes tant a l'òrgan de poder legislatiu com a la ciutadania.

- És necessari igualment delimitar l'àmbit d'actuació d'aquesta Autoritat: àmbit material (conceptes de frau i corrupció), àmbit subjectiu (subjectes sobre els quals l'autoritat desenvolupa les seues funcions) i àmbit territorial (amb respecte a l'organització territorial de l'Estat i a les competències de les comunitats autònomes, sense perjudici de les harmonitzacions procedents).

- Se n'han d'especificar les funcions: protecció a les persones que denuncien, informen o alerten, potestat sancionadora, investigació de denúncies i actuacions d'ofici, prevenció, formació i sensibilització en aquest àmbit, realització d'informes i recomanacions, elaboració de plans nacionals i d'una Memòria anual, entre altres.

- En virtut d'aquestes funcions, haurà de valorar-se la integració en l'autoritat nacional de lluita contra la corrupció d'algunes estructures estatals ja existents, com l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació i l'Oficina d'Avaluació, el Servei Nacional de Coordinació Antifrau, l'Oficina de Conflictes d'Interessos o el Consell de Transparència i Bon Govern.

- En relació amb les persones denunciants, se n'hauran d'especificar els drets i deures (estatut de protecció) i el concepte de denunciant de bona fe.

- S'hauran de prohibir les represàlies a conseqüència d'haver presentat una denúncia, amb inversió de la càrrega de la prova per a aquells que lesionen els drets o ataquen

l'esfera professional o personal dels denunciants, així com la reparació integral del mal i el reconeixement a l'exemplaritat dels qui denuncien en honor al bé comú.

- S'implantaran canals obligatoris de denúncies, interns i externs, en el sector públic i en el privat, amb exigències perquè s'hi establisquen per davall dels mínims plantejats en la Directiva, donada la configuració dels nostres ajuntaments i petites i mitjanes empreses.

- Serà imprescindible determinar i assegurar la confidencialitat de totes les dades, documents i informacions que es gestionen, així com admetre l'anonimat de les denúncies o alertes.

Una vegada més, el dia 11 d'octubre de 2019, la Comissió Europea indica al Parlament Europeu i al Consell, en el seu 30é Informe anual sobre la protecció dels interessos financers de la Unió Europea i la lluita contra el frau, que l'Estat espanyol (juntament amb alguns altres Estats membres) continua mancant d'una estratègia nacional de lluita contra el frau.

En aquest informe, la Comissió fa una crida perquè aquesta estratègia nacional s'elabore conformement a les conclusions del Tribunal de Comptes Europeu, recollides en l'Informe especial núm. 06/2019 d'aquesta institució, sobre la necessitat que les autoritats de gestió reforcen la detecció i la resposta davant d'aquests fets i conductes.

D'aquesta manera, en 2019, tant la Comissió Europea com el Tribunal de Comptes Europeu incideixen que les autoritats de gestió han de tindre en compte a l'hora d'establir les seues estratègies corresponents els aspectes següents:

- La necessitat d'articular la coordinació entre els controls i les investigacions administratius i penals.
- La manera d'integrar en el sistema de control la informació procedent de mitjans de comunicació i dels denunciants.
- La possibilitat de reforçar l'enfocament basat en l'anàlisi de riscos per a detectar les irregularitats i el frau, inclòs l'ús d'eines informàtiques.

Qualsevol avanç en la lluita contra el frau i la corrupció a Espanya, en què es combaten, tant des del sector privat com especialment des del públic, els abusos i la desviació de poder per a l'obtenció d'avantatges o beneficis il·legítims, fomentarà l'economia i la competitivitat de les nostres empreses, augmentarà la capacitat i confiança de la ciutadania en les nostres institucions públiques per a resoldre els problemes que afecten a tots i enfortirà el principi constitucional d'igualtat i els pilars mateixos de la democràcia.

Annex I

Reglament de funcionament i règimen interior de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana

DIARI OFICIAL
DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Legislació consolidada

Versió vigent: 16.07.2019 -

Resolució de 27 de juny de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual s'aprova el seu Reglament de funcionament i règim interior, en desenvolupament de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

(DOGV núm. 8582 de 02.07.2019) Ref. 006175/2019

PREÀMBUL

La Llei 11/2016, de 28 de novembre, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, modificada per la Llei 27/2018, de 27 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat, preveu, en la seua disposició transitòria primera, que el director o directora de l'Agència elaborarà i presentarà a les Corts el projecte de reglament de funcionament i règim interior de l'Agència per a la seua aprovació posterior per part de l'Agència.

A través d'aquest reglament, l'Agència desenvolupa i estableix les bases reguladores de la seua activitat sobre els principis establits per la llei fundacional i la seua naturalesa d'autoritat administrativa, independent de les administracions públiques incloses en el seu àmbit d'actuació, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar per al compliment de les seues finalitats, adscrita a les Corts i que es relaciona amb el Consell, els governs locals i la resta d'institucions valencianes conforme al que estableix la Llei de l'Agència.

Les característiques que ha aconseguit el fenomen de la corrupció, entesa com l'ús indegut o l'abús de poder per a l'obtenció d'avantatges o beneficis il·legítims, o el desviament de recursos d'origen públic de la seua finalitat natural, així com la necessitat de previndre aquest fenomen com a risc latent que pot desenvolupar-se en qualsevol àmbit de l'exercici de potestats públiques, exigeix l'establiment i el desenvolupament d'estratègies, dirigides a la participació activa de la societat en la prevenció i l'eradicació d'aquestes pràctiques, que danyen les economies, redueixen la capacitat i la credibilitat de les administracions públiques per a resoldre els problemes de la ciutadania, trenquen el principi constitucional d'igualtat i, fins i tot, a vegades atempten contra la pròpia democràcia.

Tot això juntament amb la necessitat de protegir les persones que en compliment del seu deure ciutadà desitgen alertar dels casos de fraus o corrupció i necessiten un marc jurídic de protecció que en garantisca la indemnitat, i la de disposar i oferir bases de coneixement, formació i sensibilització, capaces de crear una cultura de repudi de tota conducta que propicie la corrupció, requereixen l'existència d'entitats i organismes especialitzats que tenen instruments, recursos i persones expertes, especialment preparades, per a escometre tasques tan complexes amb eficàcia i eficiència.

Així ho estableixen els articles 6 i 36 de la Convenció de les Nacions Unides contra la Corrupció de 2003, ratificada per Espanya el 9 de juny de 2006 (BOE 171, 19.07.2006), i en el marc de la Unió Europea, el Conveni civil contra la corrupció (núm. 174 del Consell d'Europa) de 4 de novembre de 1999 (BOE 78, 31.03.2010), l'article 325 del Tractat de funcionament de la Unió Europea que imposa als estats membres l'obligació de combatre el frau i qualssevol activitats il·legals que perjudiquen els seus interessos econòmics, o la creació de la seua pròpia oficina antifrau, l'OLAF, amb competències d'investigació independent des de 1999.

Segons el que preveu l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, que regula la participació ciutadana en el procediment d'elaboració de normes amb rang legal o reglamentari, es va procedir, entre desembre de 2017 i gener de 2018, a la consulta pública general, a través del portal web de les Corts, acompanyada de la invitació directa a les persones, les institucions i els organismes afectats, mitjançant la qual se sol·licitava la opinió en relació amb els problemes sobre els que pretén incidir aquest reglament, la seua necessitat i l'oportunitat de la seua aprovació, així com els objectius de la norma. La participació ciutadana es va manifestar amb la presentació d'una sèrie d'escrits, les observacions i les propostes dels quals s'han tingut en compte en aquesta redacció.

D'aquesta manera, amb els resultats de la consulta pública i les aportacions rebudes, el que disposa la Llei 11/2016, de creació de l'Agència, i els antecedents de dret internacional, s'ha procedit a definir l'estructura organitzativa de l'Agència, la regulació del seu funcionament i el desenvolupament dels procediments quan es refereix a l'anàlisi i la investigació, a la protecció dels denunciants i a l'exercici de la potestat sancionadora, així com el règim jurídic de la mateixa agència, del seu personal i la gestió economicopressupostària. Igualment, s'estableixen les obligacions de transparència, bon govern i rendició de comptes davant de les Corts i davant de la ciutadania, i es crea a aquest efecte un consell de participació. També es dona resposta als nous requeriments, exigències i necessitats de l'Administració electrònica.

Aquest reglament s'estructura en dotze títols, noranta-un articles, dues disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

El títol I regula la naturalesa jurídica de l'Agència, defineix el frau i la corrupció i l'àmbit d'actuació de l'Agència, les funcions i els mitjans d'aquesta. Estableix els principis rectors i els fonaments ètics i de conducta, les relacions amb altres òrgans i institucions i els sistemes d'informació, documentació i arxiu.

El títol II desenvolupa les funcions de la directora o director de l'Agència, en regula la suplència, la delegació de signatura i la possibilitat de fer encàrrecs de gestió. A més, preveu el Consell de Direcció, com a òrgan col·legiat d'assistència i assessorament al director o directora, i incorpora a aquest les persones responsables de les cinc unitats administratives de l'Agència.

El títol III estableix l'estructura organitzativa de l'Agència, amb tres direccions funcionals (la de prevenció, formació i documentació, la d'anàlisi i investigació i la d'assumptes jurídics), una àrea d'administració, recursos humans i gestió econòmica, i un gabinet de relacions institucionals, comunicació i participació ciutadana.

El títol IV inclou el Consell de Participació, definit com a òrgan assessor i de consulta de l'Agència i via per a la participació de la societat civil i de persones expertes, dins de l'àmbit de la prevenció i la lluita contra el frau i la corrupció; relaciona les seues funcions, la seua composició i les seues regles de funcionament.

El títol V, dedicat a la prevenció, la formació i la documentació, recull les actuacions de l'Agència dins d'aquest àmbit, i destaca el foment de marcs d'integritat pública, anàlisi de riscos i plans de prevenció, en col·laboració amb les persones i les entitats interessades, i també el desenvolupament de programes de formació, elaboració de materials i creació d'un fons documental especialitzat.

El títol VI recull el procediment d'anàlisi i investigació, els principis que el regeixen, el seu objecte, la determinació prèvia de versemblança, maneres d'iniciació, la denúncia i les comunicacions, el desenvolupament de les investigacions, l'informe d'investigació i les formes de finalització del procediment.

El títol VII introdueix les regles de protecció de les persones denunciants, la seua definició a aquest efecte, el deure de reserva de l'Agència i la protecció de la seua identitat, els seus drets, el procediment per a la concessió de l'estatut de persona denunciant i per a la pèrdua, i l'especificació de la prohibició de represàlies i de les mesures per a la protecció.

El títol VIII conté el procediment sancionador, òrgan competent, principis, actuacions prèvies, inici, instrucció, audiència, resolució i efectes.

Els títols IX i X incorporen, respectivament, la regulació relativa al personal de l'Agència i al seu règim economicopressupostari i de contractació pública.

El títol XI tracta del règim de rendició de comptes de l'Agència davant de les Corts, a través de la memòria anual de l'Agència, els informes especials o extraordinaris, les recomanacions i les compareixences en comissions, així com la transparència en l'activitat pública i el dret d'accés.

El títol XII es dedica al registre de l'Agència, la seu electrònica, la bústia de denúncies, el registre de convenis i el tractament de dades de caràcter personal.

Finalment, pel que fa a les disposicions addicionals, transitòria, derogatòria i finals, s'introdueixen qüestions que no conté l'articulat del reglament; situacions jurídiques iniciades abans de l'entrada en vigor d'aquest; la clàusula derogatòria general de salvaguarda, les autoritzacions i els mandats dirigits a la producció de disposicions necessàries per al desenvolupament i l'execució de la norma, i la seua entrada en vigor.

El contingut de la norma s'ajusta als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència, previstos en l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Així, quant a la seua necessitat, aquest reglament es justifica per raons d'interés general, i per a materialitzar la previsió legal de desenvolupament normatiu que conté l'article 2 i la disposició transitòria primera de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció.

Respecte del principi d'eficàcia, es destaca, d'una banda, que ha sigut el legislador mateix qui ha fitat els objectius perseguits per la norma, ja que ordena que s'aprove aquest reglament. I, d'una altra, que a tal fi, el text reglamentari presenta una estructura dividida en dotze títols desenvolupant aspectes que resulten fonamentals per a l'organització, l'exercici de les funcions i el desenvolupament dels procediments que són competència de l'Agència.

Igualment, és aquesta una norma que respon al principi de proporcionalitat, que conté la regulació imprescindible per a portar a degut efecte, dins del nostre territori, el que estableix la normativa internacional referida anteriorment, i fa del reglament una eina eficaç i eficient per a previndre i lluitar contra el frau i la corrupció.

D'una altra banda, la norma és coherent amb el principi d'eficiència, en tant que la seua aplicació assegura la màxima eficàcia dels seus postulats i el millor compliment de les funcions de l'Agència amb els menors costos possibles.

En relació amb el principi de transparència, el text defineix clarament els seus objectius, reflectits en el seu preàmbul i en l'informe de necessitat i oportunitat que acompanya l'expedient del projecte normatiu, resultat d'un procés participatiu i present en el text reglamentari, en aspectes com ara la bústia de denúncies i l'oficina virtual de l'empleat públic, el Consell de Participació o les regles generals sobre transparència aplicables a l'entitat.

Finalment, la regulació que conté aquest reglament s'ajusta al principi de seguretat jurídica, coherent amb la resta de l'ordenament jurídic internacional i de la Unió Europea, que genera un marc normatiu estable, integrat i clar.

En virtut d'això, conforme a l'atribució conferida en la referida disposició transitòria primera, apartat dos, de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i al nomenament del president de les Corts efectuat mitjançant resolució de 29 de maig de 2017 (BOCV núm. 184 de 02.06.2017), oït el dictamen del Consell Jurídic Consultiu, aquesta direcció de l'Agència resol aprovar el Reglament de funcionament i règim interior de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, en desenvolupament de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, en els termes que a continuació s'insereixen.

TÍTOL I. Disposicions generals

Article 1. Objecte del reglament

1. L'objecte d'aquest reglament és regular el funcionament i règim interior de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció, d'ara en avant, l'Agència, creada mitjançant la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

2. Aquest reglament estableix l'estructura organitzativa de l'Agència i els seus principis rectors, desenvolupa les seues funcions i procediments en matèria de prevenció, d'anàlisi i investigació, sancionadora i de protecció a les persones denunciants, recull el règim jurídic del personal al servei de l'Agència i el règim pressupostari, de contractació i gestió econòmica, introdueix regles generals sobre transparència, registre general, seu electrònica i bústia de denúncies, i inclou el Consell de Participació.

Article 2. Naturalesa jurídica, règim jurídic i finalitat de l'Agència

1. L'Agència és una entitat amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar per al compliment de les seues finalitats.

2. L'Agència està adscrita a les Corts.

3. En l'exercici de les seues funcions, l'Agència actua amb independència de les administracions públiques i de les autoritats i de les persones jurídiques i físiques que integren el seu àmbit d'actuació.

4. El règim jurídic aplicable a l'Agència és l'establit en la seua Llei de creació. Respecte a tot el que no estiga previst en la Llei de creació i en la seua normativa de desenvolupament, serà aplicable la normativa vigent en matèria de procediment administratiu comú.

5. La finalitat que té és previndre i eradicar el frau i la corrupció de les institucions públiques valencianes, l'impuls de la integritat i l'ètica pública, i el foment d'una cultura de bones pràctiques i de rebuig del frau i la corrupció en el disseny, l'execució i l'avaluació de les polítiques públiques i en la gestió dels recursos públics. Així mateix, presta atenció especial a la protecció dels denunciants.

Article 3. Àmbit d'actuació de l'Agència

1. L'àmbit d'actuació subjectiu de l'Agència comprén totes les administracions, entitats i institucions públiques, organismes i persones físiques i jurídiques a què es refereix l'article 3 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

2. Si en el curs de les actuacions de l'Agència s'observen indicis que s'han comés infraccions susceptibles de sanció competència d'un altre òrgan d'acord amb la normativa sectorial, o infraccions disciplinàries, la directora o director de l'Agència ho comunicarà a l'òrgan que en cada cas corresponga, que instarà l'obertura del procediment oportú.

3. Si hi ha indicis de l'existència de conductes o fets presumiblement constitutius de delicte, s'interrompran les actuacions i s'hi aportarà immediatament tota la informació al Ministeri Fiscal o a l'autoritat judicial. En cas que l'autoritat judicial o el Ministeri Fiscal inicien un procediment per a determinar el relleu penal d'uns fets que constitueixen, al mateix temps, l'objecte d'actuacions d'investigació de l'Agència, aquesta proporcionarà el suport necessari i serà un òrgan de col·laboració amb l'autoritat judicial i el Ministeri Fiscal quan siga requerida. L'Agència sol·licitarà a la Fiscalia informació periòdica respecte del tràmit en què es troben les actuacions iniciades a instància seua.

4. En cas que se'n puga derivar una possible responsabilitat comptable, es traslladaran les actuacions a la jurisdicció del Tribunal de Comptes.

Article 4. Funcions i mitjans

1. Són funcions de l'Agència les previstes en l'article 4 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, així com qualsevol altra que es derive del que preveu la llei, o que puga establir-se en la normativa vigent, actual o futura.

2. L'Agència disposarà dels mitjans materials, personals i econòmics necessaris per al seu funcionament. Els seus recursos econòmics estan integrats per les assignacions amb càrrec als pressupostos de la Generalitat, pels rendiments procedents dels béns i els drets propis o que li siguen adscrits i per qualsevol altre ingrés o assignació que li puga correspondre per dret com a persona jurídica amb plena capacitat d'obrar, així com per l'import de les sancions que preveu la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, que amb caràcter general tindran naturalesa d'ingressos de dret públic.

Article 5. Principis rectors i d'actuació de l'Agència

L'Agència, la direcció d'aquesta i tot el seu personal actuaran segons els principis de: legalitat, respecte a la dignitat i els drets humans, igualtat, interés general, objectivitat, independència, imparcialitat, neutralitat, proporcionalitat, confidencialitat, integritat, exemplaritat, professionalitat, responsabilitat, dedicació, lleialtat institucional, eficàcia i eficiència, transparència i rendició de comptes.

Article 6. Codi ètic i de conducta

1. Mitjançant resolució del director o directora de l'Agència s'aprovarà un codi ètic i de conducta, a proposta del Consell de Direcció de l'Agència a què es refereix l'article 17 d'aquest reglament, que reculla els principis ètics i els valors de bon govern que han d'informar tota actuació de l'Agència i regule les normes de conducta que necessàriament ha d'observar el personal al seu servei, especialment les regles relatives als conflictes d'interessos. Aquest codi determinarà els mecanismes i el procediment per a garantir-ne l'efectivitat, l'avaluació i l'impuls, a l'efecte del qual preveurà l'existència d'un comité d'ètica que vetle per la seua aplicació adequada.

2. El Comité d'Ètica és un òrgan col·legiat consultiu per a impulsar, fer seguiment i avaluar el compliment del codi. Els seus informes i recomanacions no tenen caràcter vinculant.

3. El Comité d'Ètica, de composició paritària, estarà integrat per un màxim de quatre persones, tres externes de professionals de prestigi reconegut en l'àmbit de la defensa de l'ètica, la integritat i la transparència públiques, entre els quals, almenys un serà jurista, i una persona de l'Agència, triada pel seu propi personal.

4. El codi ètic i de conducta concretarà les funcions, el règim i el funcionament del Comité d'Ètica.

5. El codi ètic i de conducta es publicarà en el Butlletí Oficial de les Corts, en el Diari Oficial de la Generalitat i en el portal de transparència de l'Agència.

Article 7. Criteri de paritat

Entre el personal de l'Agència i en els òrgans col·legiats que es puguen crear en el desenvolupament d'aquest reglament, inclosa la taula negociadora de condicions de treball, en cada una de les seues representacions, hi haurà presència paritària de dones i homes, i s'ajustarà al principi d'equilibri per raó de sexe, conforme a la normativa vigent.

Article 8. Identificació visual

1. L'anagrama institucional de l'Agència, que identifica visualment l'entitat, gaudeix de la protecció que dispensa l'Agència Espanyola de Patents i Marques, que és del seu ús exclusiu, a l'efecte del qual podrà exercir les accions pertinents en cas d'ús no autoritzat.

2. L'anagrama de l'Agència és el que reprodueix l'annex d'aquest reglament, i només podrà modificar-se per resolució de la directora o director de l'Agència, comunicada a la Mesa de les Corts.

3. Els escrits i les certificacions de l'Agència s'autentiquen mitjançant la signatura del director o directora, o del personal autoritzat, segellada amb l'anagrama. En cas de document electrònic, aquest se signarà electrònicament o mitjançant qualsevol altre element de validació que siga conforme a la legislació vigent, i se li associarà en tot cas una referència temporal que consistirà en un segellament de temps.

4. En la documentació que genere l'Agència podrà utilitzar-se la denominació abreujada Agència Valenciana Antifrau.

Article 9. Confidencialitat

Les actuacions de l'Agència tenen caràcter reservat per a evitar perjudicis a la persona o a l'entitat investigada i als denunciants, informadors o alertadors, i com a salvaguarda de l'eficàcia del procediment jurisdiccional o administratiu que es puga iniciar com a conseqüència d'aquelles.

Article 10. Relacions amb altres òrgans i institucions

1. L'Agència podrà establir fórmules de col·laboració de qualsevol índole amb altres òrgans de les administracions, entitats i institucions públiques, persones físiques i jurídiques, subjectes al seu àmbit d'actuació o no, amb la finalitat de propiciar l'intercanvi d'informació i fer activitats preventives, formatives o qualssevol altres que permeten aconseguir objectius d'interés comú.

2. L'Agència, per a complir les funcions que té encomanades i en l'àmbit que li és propi, pot sol·licitar col·laboració, assistència i intercanvi d'informació de la Sindicatura de Comptes. Els termes d'aquesta col·laboració han d'establir-se mitjançant plans i programes conjunts, convenis i protocols de col·laboració funcional, en el marc de la normativa aplicable.

3. En el context de la realització de diligències d'investigació penal, instrucció de causes i celebració de judicis, relacionats amb les funcions de l'Agència i el seu àmbit d'actuació, aquesta podrà col·laborar amb el Ministeri Fiscal, els Jutjats i els Tribunals, quan així es requerisca, mitjançant l'assistència tècnica i emissió d'informes pericials per personal funcionari al seu servei, especialitzat en matèria jurídica i administrativa, econòmica, comptable i de control administratiu, i amb coneixement profund de les administracions i el seu sector públic i els procediments administratius.

Article 11. Sistemes d'informació i arxiu

1. El document o documents de polítiques generals de gestió, interoperabilitat i seguretat dels sistemes d'informació de l'Agència, l'aprovació de la qual correspon al seu director o directora, serà d'observança obligatòria per a tot el seu personal, així com per als usuaris del seu web, seu electrònica i bústia de denúncies, i per als que obtinguen, si escau, accés

autoritzat per a la interrelació d'acord amb les competències pròpies, amb les limitacions que preveu la normativa vigent en matèria de dades de caràcter personal.

2. Els documents de l'Agència han de guardar-se durant el temps que determine la normativa vigent d'arxius i documentació, i se subjectaran al que disposen les sèries documentals corresponents.

TÍTOL II. Direcció General de l'Agència

Article 12. El director o directora

1. La persona titular de la Direcció de l'Agència dirigeix aquesta i té la seua representació institucional i legal, exerceix el càrrec amb plena independència, inamovilitat i objectivitat, i actua sempre amb sotmetiment ple a la llei i al dret.

2. L'estatut personal del director o directora de l'Agència és l'establit en l'article 26 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

3. La persona titular de l'Agència té la condició d'autoritat pública i està assimilada a un alt càrrec amb rang de director general.

Article 13. Funcions del director o directora

1. Són funcions de la persona titular de la Direcció de l'Agència les següents:

a) Elaborar i presentar a les Corts el projecte de reglament de funcionament i règim interior de l'Agència per a l'aprovació posterior d'aquest per part de l'Agència.

b) Dirigir, planificar, coordinar i supervisar l'actuació de les direccions funcionals en què s'organitza l'Agència, el Gabinet de Relacions Institucionals, Comunicació i Participació i l'Àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica.

c) Controlar i avaluar les actuacions realitzades per l'Agència.

d) Exercir la direcció del personal al servei de l'Agència, convocar i resoldre els procediments de provisió de llocs de treball, efectuar nomenaments i cessaments, cobrir llocs de manera provisional d'acord amb els procediments que preveu la llei, concedir, si escau, autoritzacions de compatibilitat i resoldre causes d'abstenció o recusació, així com qualsevol altra competència en aquesta matèria relacionada amb el bon funcionament de l'entitat.

e) Exercir les potestats rectores, organitzatives, inspectores i disciplinàries respecte del personal de l'Agència.

f) Aprovar la relació de llocs de treball de l'Agència.

g) Exercir les potestats d'anàlisi i investigació o inspecció.

h) Atorgar l'estatut personal de denunciant protegit i acordar les mesures que, en cada cas, procedisquen per a garantir-ne la indemnitat.

i) Exercir la competència per a imposar les sancions que estableix la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

j) Proposar la incoació de procediments disciplinaris o sancionadors quan la competència corresponga a un altre òrgan.

k) Remetre, quan siga procedent, les actuacions al Ministeri Fiscal o a l'autoritat judicial, o al Tribunal de Comptes.

l) Emetre informes, dictàmens, propostes, recomanacions i exposicions raonades, en l'àmbit d'actuació de l'Agència.

m) Dictar resolucions i acords, emetre comunicacions i sol·licituds i fer requeriments i recordatoris, d'acord amb la naturalesa i l'abast de l'acte.

n) Signar protocols, convenis marc i convenis de col·laboració en matèries competència de l'Agència.

o) Acreditar les actuacions docents i formatives.

p) Elaborar i provar motivadament el projecte de pressupost i les seues modificacions per al funcionament de l'Agència, i remetre'l a la Mesa de les Corts perquè siga integrat amb la deguda independència en el projecte de pressupostos de la Generalitat, així com establir les directrius i els procediments per a la seua execució.

q) Autoritzar les despeses i els ingressos o reconéixer drets. Efectuar les disposicions de crèdit i el reconeixement d'obligacions; ordenar pagaments i efectuar els pagaments materials. Obrir i cancel·lar comptes en entitats financeres.

r) Aprovar la liquidació del pressupost i el compte anual.

s) Emetre circulars, instruccions o ordres de servei dirigides al personal funcionari de l'Agència. Establir els criteris en relació amb els sistemes i les tecnologies de la informació, la seguretat i el desenvolupament d'aquests.

t) Aprovar la memòria anual de l'Agència i donar trasllat d'aquesta a les Corts. Rendir comptes de l'activitat i gestió de l'Agència davant de la comissió parlamentària competent.

u) Elaborar i presentar informes especials o extraordinaris davant de la comissió parlamentària corresponent o davant de la Diputació Permanent de les Corts, d'ofici o a petició de les Corts o del Consell.

v) Elaborar recomanacions i dictàmens no vinculants sobre assumptes relacionats amb el frau i la corrupció a petició de les comissions parlamentàries.

x) Resoldre en via administrativa els recursos que s'interposen contra resolucions de l'Agència.

y) Resoldre sobre les sol·licituds d'accés a la informació.

z) Rendir comptes de la seua gestió davant del Consell de Participació de l'Agència i la ciutadania.

aa) Qualssevol altres funcions que li atribuïsquen les lleis i aquest reglament, així com les inherents a la seua condició de representant legal i institucional de l'Agència, i totes les que tinguen caràcter executiu dins del seu àmbit de competències.

2. La representació i la defensa en judici de l'Agència correspondrà al seu personal funcionari, amb llicenciatura en Dret o titulació universitària oficial de grau més màster universitari que habilite per a exercir aquesta activitat, dependent de la Direcció d'Assumptes Jurídics, o a qualsevol altre funcionari o funcionària que preste serveis en l'Agència, que tinga aquesta titulació i es designe en funció de les circumstàncies del cas. No obstant això, de manera motivada, podrà encarregar-se aquesta representació i defensa a professionals externs, quan les circumstàncies així ho requerisquen.

Article 14. Delegació de signatura

1. Excepcionalment i de manera expressa i motivada, la persona titular de la direcció de l'Agència podrà delegar la signatura de les seues resolucions i actes administratius en les persones responsables de l'Àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica o de les direccions funcionals de l'Agència.

2. La delegació de signatura no alterarà la competència de l'òrgan delegant i per a la seua validesa no en serà necessària la publicació.

3. En les resolucions i les actes que se signen per delegació es farà constar aquesta circumstància, amb l'esment a la persona titular de la direcció de l'Agència com a autoritat de procedència i el document que autoritza la signatura delegada.

Article 15. Suplència

1. La persona titular de la direcció de l'Agència podrà ser suplida, interinament i transitòriament, en cas de vacant, absència o malaltia, així com en els casos en què haja sigut declarada la seua abstenció o recusació, pels funcionaris o funcionàries que ocupen les unitats administratives a què es refereix l'article 18.1 del mateix reglament per la seua ordre.

2. La suplència no implicarà alteració de la competència i per a la validesa d'aquesta no serà necessària la seua publicació.

3. En les resolucions i les actes que es dicten mitjançant suplència, es farà constar aquesta circumstància, i s'especificarà el titular de l'òrgan en la suplència del qual s'actua i qui efectivament estiga exercint suplència.

Article 16. Encàrrecs de gestió i determinats convenis

1. La realització d'activitats de caràcter material o tècnic de la competència de l'Agència es podrà encomanar a altres administracions públiques, institucions, òrgans o entitats de dret públic sempre que entre les seues competències es troben aquestes activitats, per raons d'eficàcia o quan no es posseïsquen els mitjans tècnics idonis per al seu acompliment.

2. Els encàrrecs de gestió es regiran pel que disposa la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, o norma que la substituïsca.

3. La formalització dels encàrrecs de gestió es farà a través del conveni corresponent, que inclourà l'esment a l'activitat o activitats a les quals afecten, el termini de vigència i la naturalesa i abast de la gestió encomanada, i s'haurà de publicar en el Butlletí Oficial de les Corts i en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

4. La directora o director de l'Agència podrà subscriure convenis per a acordar, amb caràcter temporal, intercanvis o estades de personal propi o procedent d'òrgans de la mateixa naturalesa, d'altres comunitats autònomes, de l'Estat, d'estats estrangers o d'organismes internacionals o supranacionals, així com de personal investigador d'universitats.

Article 17. Consell de Direcció

1. El Consell de Direcció és l'òrgan col·legiat d'assessorament i assistència al director o directora de l'Agència per a la deliberació, la proposta i la coordinació de les funcions i les actuacions pròpies d'aquesta. Sota la presidència del director o directora de l'Agència, el Consell de Direcció està integrat per les persones que ocupen les direccions funcionals de l'Agència, la direcció de l'Àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica, i la direcció del Gabinet de Relacions Institucionals, Comunicació i Participació. Assistirà, així mateix, a les reunions del Consell de Direcció la persona que ocupe la secretaria de direcció de l'Agència.

2. En la composició del Consell de Direcció s'aplicarà el criteri de paritat al qual es refereix l'article 7 d'aquest reglament.

3. A les sessions del Consell de Direcció podrà assistir, a més, el personal funcionari de l'Agència que la directora o director de l'Agència considere convenient.

4. La persona titular de la direcció de l'Agència pot acordar, sempre que ho considere oportú, la constitució de comissions o grups de treball de caràcter consultiu i d'assessorament per a matèries concretes o assumptes específics amb la composició que en cada cas determine.

TÍTOL III. Estructura organitzativa

Article 18. Estructura organitzativa de la Direcció General de l'Agència

1. Depenent directament de la Direcció General de l'Agència i amb el màxim rang administratiu, l'Agència s'organitza, per al compliment de les seues funcions, en les unitats administratives següents:

a) Direcció de Prevenció, Documentació i Formació

b) Direcció d'Anàlisi i Investigació

c) Direcció d'Assumptes Jurídics

d) Gabinet de Relacions Institucionals, Comunicació i Participació

e) Àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica

2. Al capdavant de cada una de les unitats administratives anteriors, hi haurà una persona titular d'aquesta, que dirigirà i coordinarà les seues actuacions.

3. El nivell administratiu de l'Agència podrà organitzar-se en serveis, equips, negociats o altres unitats d'especialització funcional quan així siga necessari.

4. Les notificacions de les resolucions i altres actes administratius les cursaran els responsables de cada una de les unitats administratives de l'Agència.

Article 19. Direcció de Prevenció, Formació i Documentació

La Direcció de Prevenció, Formació i Documentació té les funcions següents:

a) Dirigir, coordinar i supervisar el funcionament i l'organització de les unitats dependents.

b) Assessorar en l'elaboració i en l'establiment dels elements que integren les estratègies d'integritat pública, així com en la confecció i l'avaluació dels plans de prevenció.

c) Avaluar l'eficàcia dels instruments jurídics i les mesures existents en matèria de prevenció i lluita contra el frau i la corrupció.

d) Proposar criteris previs, clars i estables de control de l'acció pública, així com millores en procediments i pràctiques administratives.

e) Desenvolupar estudis i anàlisis de riscos.

f) Gestionar i analitzar qualsevol tipus d'informació i documentació publicada sobre les matèries pròpies de l'Agència, així com elaborar els informes, les estadístiques, les publicacions i els estudis tècnics pertinents.

g) Promoure estudis i investigacions en relació amb el frau, amb les causes que l'originen i amb l'impacte social i polític que genera.

h) Formular propostes i recomanacions en matèria d'integritat, ètica pública, prevenció i lluita contra la corrupció, sobre disposicions normatives vigents o en tràmit d'aprovació.

i) Donar resposta a les consultes no vinculants en matèria de prevenció del frau, la corrupció i les bones pràctiques.

j) Elaborar i gestionar accions i guies formatives especialitzades en matèria d'integritat i ètica pública, així com de prevenció del frau i de la corrupció.

k) Elaborar i gestionar accions formatives per al personal adscrit a l'Agència perquè dispose de la capacitat tècnica i la formació contínua deguda.

l) Proposar, preparar i realitzar els programes de sensibilització de l'Agència.

m) Executar i desenvolupar eines per a emmagatzemar, gestionar i posar a disposició, de manera accessible i en format obert, els recursos d'informació en l'àmbit de la lluita contra el frau, la corrupció, la defensa de l'ètica pública i la integritat, per a fomentar la difusió de manera fàcil, gratuïta, lliure, completa, permanent, reutilitzable i contínuament actualitzada.

n) Establir la política de gestió de documents d'acord amb la normativa vigent i amb els estàndards, recomanacions i bones pràctiques nacionals i internacionals aplicables per a la gestió documental i la Norma tècnica d'interoperabilitat del Catàleg d'estàndards, que garantisquen l'autenticitat, la integritat, la confidencialitat, la disponibilitat i la traçabilitat dels documents i els expedients electrònics que es generen, que permeten la protecció, la recuperació i la conservació física i lògica d'aquests i del seu context.

o) Elaborar i proposar el codi ètic i de conducta del personal de l'Agència.

p) Les altres que li assigne el director o directora de l'Agència.

Article 20. Direcció d'Anàlisi i Investigació

La Direcció d'Anàlisi i Investigació té les funcions següents:

a) Dirigir, coordinar i supervisar el funcionament i l'organització de les unitats i els equips d'anàlisi i investigació dependents.

b) Rebre i analitzar les sol·licituds, les denúncies i les comunicacions presentades per persones físiques o jurídiques, públiques o privades, òrgans o institucions de caràcter públic.

c) Supervisar i vetlar pel correcte funcionament de la bústia de denúncies de l'Agència.

d) Efectuar el tractament i l'anàlisi de la informació que tinga coneixement que siga susceptible de donar lloc a actuacions d'investigació.

e) Avaluar la versemblança de les denúncies practicant les actuacions necessàries per a això i emetent l'informe de versemblança de denúncies o comunicacions.

f) Elaborar les propostes d'iniciació d'actuacions d'investigació, de remissió a l'òrgan competent o d'arxiu, i sotmetre-les a l'aprovació de la direcció de l'Agència.

g) Exercir la direcció tècnica superior de l'ànàlisi, la investigació i la inspecció.

h) Proposar a la direcció de l'Agència la conclusió o la reobertura dels expedients d'investigació, així com realitzar el seguiment de les actuacions i les recomanacions adoptades.

i) Proposar l'establiment i aplicar o supervisar l'aplicació de normatives d'ús de recursos tecnològics, polítiques de seguretat i interoperabilitat, plans de desplegament de sistemes d'informació i altres criteris en relació amb els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions.

j) Desenvolupar sistemes i planificar estratègies per a obtindre, organitzar i centralitzar la recollida i l'explotació d'informació que permeta identificar conductes susceptibles de frau i corrupció.

k) Gestionar el manteniment de les bases de dades, les aplicacions informàtiques i les comunicacions, així com controlar la seguretat dels sistemes d'informació.

l) Altres que li assigne la directora o director de l'Agència.

Article 21. Direcció d'Assumptes Jurídics

1. La Direcció d'Assumptes Jurídics té les funcions següents:

a) Dirigir, coordinar i supervisar el funcionament i l'organització de les unitats dependents.

b) Efectuar les tasques corresponents a l'assessorament jurídic de l'Agència, així com emetre els informes jurídics preceptius i altres que sol·licite la direcció de l'Agència.

c) Prestar assessoria legal al denunciant sobre els fets relacionats amb la denúncia, així com sobre els procediments que s'interposen en contra seua amb motiu d'aquesta.

d) Vetlar per la protecció dels denunciants, informants i alertadors, proposar l'adopció de mesures que en garantisquen la protecció i, en particular, preservar la seua indemnitat personal i professional.

e) Efectuar les propostes d'atorgament de l'estatut del denunciant i de resolució de qualsevol incidència que puga sorgir en relació amb aquest.

f) Elaborar i proposar les modificacions legislatives i reglamentàries que afecten o es referisquen a l'Agència.

g) Complir la funció certificadora de les actuacions que ha generat l'Agència i de secretaria general.

h) Tramitar els convenis a subscriure per l'Agència, sense perjudici de l'elaboració de propostes, impuls i seguiment per la unitat administrativa que hi corresponga.

i) Instruir i tramitar els expedients relatius a la imposició de les sancions previstes en la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

j) Exercir la representació i la defensa en judici de l'Agència.

k) Tramitar i proposar la resolució de les peticions d'accés a la informació pública que es formulen.

l) Tramitar els procediments de responsabilitat patrimonial.

m) Instruir i tramitar els expedients disciplinaris del personal de l'Agència.

n) Preparar la memòria anual, sense perjudici de la col·laboració de cada una de les altres unitats administratives.

o) Altres que li assigne el director o directora de l'Agència.

2. Per a l'exercici d'aquestes funcions, en la Direcció d'Assumptes Jurídics hi hauran lletrats amb rang de direcció de servei, així com les unitats a què es refereix l'article 18.3 d'aquest reglament que es consideren necessàries.

Article 22. Gabinet de Relacions Institucionals, Comunicació i Participació

El Gabinet de Relacions Institucionals, Comunicació i Participació té les funcions següents:

a) Mantindre, impulsar i gestionar les relacions institucionals amb els òrgans institucions de la Generalitat, de l'Estat i de les altres administracions públiques.

b) Desenvolupar les polítiques de comunicació externa i imatge institucional de l'Agència, i les relacions informatives i amb els mitjans de comunicació.

c) Proposar qualsevol actuació de l'Agència a partir dels informes, les estadístiques, les publicacions i els estudis tècnics en relació amb les funcions de l'Agència.

d) Proposar, coordinar i tramitar qualsevol actuació de l'Agència relacionada amb l'activitat parlamentària, especialment les compareixences parlamentàries i ciutadanes.

e) Preparar i coordinar les reunions del Consell de Participació de l'Agència, així com promoure espais de trobada i intercanvi amb la societat civil i recollir les seues aportacions.

f) Efectuar el seguiment del baròmetre de percepció de la corrupció i gestionar la presència de l'Agència en les xarxes socials.

g) Vetlar pel compliment de les obligacions relatives a la transparència de l'activitat pública de l'Agència i la publicitat activa de la informació.

h) Efectuar la proposta de disseny de la pàgina web de l'Agència, així com supervisar-ne la informació i els continguts i la presentació d'aquests.

i) Efectuar el seguiment, l'avaluació del desenvolupament i el grau de compliment de la normativa vigent en matèria d'igualtat entre dones i homes en l'àmbit de les actuacions de l'Agència, inclosa la utilització d'un llenguatge no sexista i no discriminatori i la transmissió de valors positius i igualitaris en la publicitat institucional; proposar polítiques de gènere, el pla d'igualtat i el protocol d'assetjament laboral i per raó de sexe de l'Agència.

j) Altres que se li assignen per la directora o director de l'Agència.

Article 23. Àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica

L'Àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica té les funcions següents:

a) Dirigir, coordinar i supervisar el funcionament i l'organització de les unitats dependents.

b) Executar les tasques d'administració i gestió dels recursos humans i materials, dels serveis generals, dels béns i de la contractació administrativa de l'Agència.

c) Preparar, tramitar i fer seguiment dels processos de provisió de llocs de treball.

d) Elaborar, preparar i gestionar la nòmina del personal de l'Agència.

e) Elaborar la proposta d'avantprojecte de pressupost de l'Agència i, si escau, les seues modificacions.

f) Dirigir la gestió econòmica i comptable de l'Agència tramitant els corresponents documents administratius.

g) Preparar la liquidació pressupostària i formular els comptes anuals.

h) Gestionar la tresoreria i administrar els pagaments i els ingressos.

i) Realitzar la programació, la tramitació, el seguiment i el control de les diferents fases d'execució de la contractació de l'Agència.

j) Dirigir i coordinar els serveis, les instal·lacions i l'ús de locals de l'Agència, que porten l'inventari de béns i drets patrimonials de l'Agència.

k) Informar sobre els assumptes relatius a l'àrea i elaborar propostes en relació amb els assumptes que ho requerisquen.

l) Tramitar les publicacions als diaris oficials corresponents.

m) Altres que li assigne el director o directora de l'Agència.

TÍTOL IV. Consell de Participació

Article 24. Definició i funcions

1. El Consell de Participació es configura com l'òrgan assessor i de consulta de l'Agència i via per a la participació de la societat civil i de persones expertes, dins de l'àmbit de la prevenció i la lluita contra el frau i la corrupció, la transparència en l'activitat pública i la qualitat democràtica, en favor del millor compliment de les funcions i les finalitats de l'Agència. La seua finalitat és impulsar la vinculació de l'Agència amb la societat civil i la ciutadania que en facilita la comunicació i la relació.

2. En la composició del Consell de Participació s'aplicarà el criteri de paritat a què es refereix l'article 7 d'aquest reglament.

3. Són funcions del Consell de Participació de l'Agència les següents:

a) Assessorar l'Agència sobre les línies generals, els objectius i les iniciatives específiques que es consideren oportunes, en relació amb l'eradicació de l'ús i l'abús, en benefici propi o d'un tercer, dels recursos i fons públics i la desviació de poder.

b) Elaborar informes, propostes i recomanacions per a la prevenció del frau, la lluita contra la corrupció i el foment d'una cultura de bones pràctiques, integritat i ètica pública en les institucions públiques valencianes.

c) Informar els projectes normatius que afecten o es referisquen a l'Agència, així com impulsar iniciatives legislatives, reglamentàries o de qualsevol altre ordre en relació amb el funcionament i les finalitats de l'Agència.

d) Avaluar el compliment de les funcions i les finalitats encomanades a l'Agència, i els seus resultats, a través, entre altres mitjans, de l'anàlisi de la seua memòria anual i dels informes especials i extraordinaris.

e) Enfortir les relacions de l'Agència amb la societat valenciana mitjançant l'establiment de vies de participació i col·laboració amb la ciutadania i amb diferents persones físiques i jurídiques que, per la seua naturalesa, experiència o circumstàncies, puguen incidir en l'enfortiment d'un clima de lluita i de rebuig de la corrupció a la Comunitat Valenciana.

f) Fomentar espais de debat, trobada, reflexió i intercanvi d'informació i experiències en relació amb l'ús o la destinació irregular de fons públics i amb conductes oposades a la integritat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret.

g) Incentivar valors i actituds favorables a la integritat institucional i a l'honestedat pública, mitjançant activitats de sensibilització i generació d'opinió i per qualsevol altre mitjà que s'estime oportú.

h) Promoure un pacte social valencià contra la corrupció, que contribuïsca a la millora de la qualitat democràtica de les institucions públiques valencianes.

i) Crear les comissions tècniques i grups de treball que s'estimen necessaris per a la realització de les funcions assignades.

j) Qualssevol altra que es relacione amb les anteriors o es deriven de la seua naturalesa d'òrgan de participació, assessor i consultiu de l'Agència.

Article 25. Composició

1. El Consell de Participació de l'Agència, en ple, es compon de:

a) La presidència, que l'exercirà la directora o director de l'Agència.

b) La vicepresidència, que correspondrà a una o un representant d'una organització cívica de caràcter social que treballe contra el frau i la corrupció a la Comunitat Valenciana, triat per les mateixes organitzacions, presents en el Consell, de les persones que ocupen les vocalies a què es refereixen les lletres c) i d) d'aquest apartat.

c) Vocalies, integrades per una o dues persones representants de cada una de les organitzacions cíviques de caràcter social que treballen contra el frau i la corrupció a la Comunitat Valenciana o que tinguen entre les seues finalitats la transparència de l'activitat pública, el bon govern i la defensa dels drets dels ciutadans dins d'aquest àmbit al llarg del

territori de la Comunitat. A aquest efecte, cada organització social que desitge tindre representació en el Consell de Participació de l'Agència presentarà sol·licitud motivada, que remetrà al director o directora de l'Agència, juntament amb la identificació de la persona o persones proposades. El nombre màxim de vocals representants d'organitzacions socials serà de dotze.

d) Fins a quatre vocalies, entre persones que s'han destacat pel seu compromís en defensa de l'ètica i la lluita contra el frau i la corrupció, amb repercussió de la seua activitat a la Comunitat Valenciana, designades per la directora o director de l'Agència. Haurà de tractar-se de persones expertes i independents, de prestigi reconegut i que la seua trajectòria o l'activitat, jurídica, acadèmica, social o de qualsevol altra índole estiga relacionada amb les funcions i les finalitats de l'Agència.

e) Les persones titulars de la Direcció de Prevenció, Formació i Documentació, de la Direcció d'Anàlisi i Investigació i de la Direcció de Gabinet de Relacions Institucionals, Comunicació i Participació.

f) La Secretaria del Consell, que l'exercirà el director o directora d'Assumptes Jurídics de l'Agència.

2. La composició del Ple del Consell de Participació, així com les seues modificacions, s'acordarà mitjançant resolució de la directora o director de l'Agència, atenent criteris de paritat, territorialitat i representativitat social, i es publicarà en el Butlletí Oficial de les Corts i en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana. Abans d'emetre aquesta resolució, la proposta de composició del Ple del Consell de Participació es traslladarà de manera motivada, a l'efecte d'audiència, a les organitzacions cíviques de caràcter social que treballen contra el frau i la corrupció que han sol·licitat formar part de les vocalies del Consell.

3. La vicepresidència i les vocalies del Consell de Participació es renovaran cada tres anys, amb possibilitat de pròrroga per altres tres anys més.

4. Es podran convidar a les reunions del Consell de Participació les persones que per raó de la competència o especial coneixement que tenen sobre els assumptes que cal tractar s'estime oportú.

5. A través de les organitzacions socials presents en el Consell de Participació, també podran assistir a les seues reunions ciutadanes i ciutadans concrets i representants d'aquests.

6. Igualment, a les sessions del Ple podrà assistir el personal funcionari de l'Agència en funció del contingut de la reunió.

Article 26. Funcionament

1. El Consell de Participació de l'Agència funciona en Ple i en comissions tècniques o grups de treball en cas que n'hi haja.

2. El Consell de Participació es reunirà, en sessió ordinària, almenys dues vegades a l'any, i en sessió extraordinària quan així ho acorde la presidència o a sol·licitud, almenys, d'un terç dels membres del Ple.

3. Els membres del Consell de Participació no percebran retribucions per la seua pertinença a aquest, a excepció de l'abonament de les despeses derivades dels desplaçaments i estades que hi corresponguen com a conseqüència de l'assistència a les seues reunions.

TÍTOL V. Prevenció, formació i documentació

Article 27. Prevenció

1. L'Agència avalua l'eficàcia dels instruments jurídics i les mesures existents en matèria de prevenció i lluita contra el frau i elabora estratègies per a fomentar marcs d'integritat pública, anàlisi de riscos i plans de prevenció, prestant assessorament en la seua elaboració.

Les actuacions de prevenció es desenvolupen en col·laboració amb les persones i les entitats interessades, així com amb els òrgans i els organismes de control intern i extern competents en matèria de conflictes d'interés i incompatibilitats i amb la resta d'organismes i entitats vinculades a la prevenció i la lluita contra el frau i la corrupció.

La col·laboració es pot completar amb comités consultius de professionals que presten assistència tècnica especialitzada, per a dur a terme les actuacions de prevenció sota un enfocament holístic i un tractament conjunt.

2. En el marc de la funció d'assessorament i de realitzar propostes i recomanacions en el seu àmbit d'actuació, l'Agència pot formular al·legacions en els processos d'elaboració de normes.

3. Així mateix, l'Agència donarà resposta a les consultes en matèria de prevenció del frau i la corrupció i el foment de la integritat pública.

En aquests casos, la sol·licitud concretarà els punts sobre els quals s'inste l'opinió i el fonament de la conveniència d'un pronunciament, i acompanyarà els antecedents i la documentació pertinents. La resposta de l'Agència no té caràcter vinculant, i s'efectuarà en el termini de dos mesos.

Article 28. Formació

1. L'Agència desenvoluparà programes de formació i elaborarà materials formatius en el seu àmbit d'actuació.

Les accions formatives poden dirigir-se a servidors públics, a les persones de les empreses i entitats que es relacionen amb l'Administració, a l'alumnat d'Educació Secundària, Batxillerat, graus i postgraus universitaris i, en general, a les persones i els col·lectius que tinguen interés en la matèria.

2. Les actuacions de formació es desenvolupen en col·laboració amb els òrgans competents en la formació de servidors públics, els universitaris, les organitzacions i els col·legis professionals o qualsevol altra entitat d'educació superior.

La col·laboració es podrà articular mitjançant la constitució d'una comissió assessora de docència que done suport en l'elaboració de continguts dels programes i els materials educatius.

Article 29. Documentació

L'Agència disposarà d'un fons documental especialitzat en la prevenció i la lluita contra el frau i la corrupció, i en el foment de la integritat i bones pràctiques en l'Administració, amb l'objectiu de construir un centre de documentació de referència, que forme part de la xarxa de biblioteques especialitzades i centres de documentació de la Comunitat Valenciana, i que es trobe al servei de la ciutadania.

Els recursos d'informació es posaran a disposició de manera accessible i en format obert, per a fomentar la seua difusió de manera fàcil, gratuïta, lliure, completa, permanent, reutilitzable i actualitzada.

TÍTOL VI. Procediment d'investigació

Capítol I. Principis i objecte de les actuacions

Article 30. Principis d'actuació

1. Les actuacions de comprovació, investigació, inspecció i seguiment que duga a terme l'Agència, en l'exercici de les funcions legalment encomanades, es faran seguint el procediment establit en aquest títol, de manera que es garantisquen el dret a la defensa i el dret a la presumpció d'innocència de les persones investigades.

2. Les actuacions a què es refereix l'apartat anterior es duran a terme de manera objectiva i imparcial, i hauran de respectar les garanties procedimentals establides en l'article 10 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

3. Quan en les actuacions d'anàlisi i investigació practicades per l'Agència hi hagen dades i proves que determinen la possibilitat d'implicació d'un subjecte concret, s'informarà immediatament la persona afectada i se li donarà tràmit d'audiència, llevat que s'exigisca el manteniment de secret per a la bona fi de la investigació, en tot o en part de la documentació o de les actuacions practicades. En aquest cas s'adoptarà la resolució motivada pertinent i es diferirà la comunicació i el tràmit d'audiència pel temps indispensable per a assegurar la investigació. En el tràmit d'audiència s'informarà la persona afectada dels fets que se li atribuïsquen i que hagen servit de fonament per a la seua inculpació. Les persones afectades podran comparéixer per si, acompanyades o per mitjà de representació i defensa lletrada. En tot cas, la representació haurà d'acreditar-se.

4. Les fases d'anàlisi i investigació es regeixen pels criteris de celeritat, economia, simplicitat, eficàcia i màxima discreció. En totes dues fases del procediment es podran exercir les potestats a què es refereix l'article 6.2 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

5. En el marc del deure de col·laboració previst de manera expressa en l'article 7 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, en cas d'obstaculitzar les tasques necessàries, es podrà incórrer en les responsabilitats legalment establides.

6. En els aspectes del procediment no previstos en aquest títol es podrà aplicar la normativa vigent en matèria de procediment administratiu comú.

7. Les actuacions de l'Agència tenen caràcter estrictament administratiu.

Article 31. Objecte de les actuacions d'investigació

1. Les actuacions d'investigació i inspecció que duga a terme l'Agència tenen per objecte constatar i documentar casos concrets d'ús o destinació irregular de fons públics, de conductes del personal al servei de les entitats públiques que comporten l'ús o l'abús en benefici privat d'informacions que tinguen per raó de les seues funcions, o que tinguen o puguen tindre com a resultat l'ús o la destinació irregular de fons públics o de qualsevol altre aprofitament contrari a l'ordenament jurídic, així com de conductes oposades a la integritat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret. Igualment, correspon a l'Agència investigar els actes o les omissions que puguen ser constitutius d'infracció administrativa o disciplinària i, en funció dels resultats de la investigació, instar la incoació dels procediments que hi corresponga per a depurar les responsabilitats que hi puguen correspondre.

2. Les actuacions d'investigació i inspecció es faran respecte de les administracions públiques, institucions, persones jurídiques i físiques, públiques o privades, relacionades en l'article 3 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

3. L'Agència no té competències en les funcions i les matèries que corresponen a l'autoritat judicial, el Ministeri Fiscal i la Policia Judicial, ni pot investigar els mateixos fets que han sigut objecte de les seues investigacions. En cas que l'autoritat judicial o el Ministeri Fiscal inicien un procediment per a determinar el relleu penal d'uns fets que constitueixen al mateix temps l'objecte d'actuacions d'investigació de l'Agència, s'interrompran les actuacions i s'aportarà immediatament tota la informació de què aquesta dispose.

4. En tot cas, en les actuacions d'investigació de l'Agència es tindrà en compte el que disposa l'article 262 de la Llei d'enjudiciament criminal i els articles 2 i 9 de la Llei orgànica del poder judicial.

Capítol II. Anàlisi i avaluació prèvia

Article 32. Determinació prèvia de versemblança de les denúncies, les comunicacions i les sol·licituds

1. La iniciació d'actuacions, arxiu o inadmissió de denúncies, comunicacions o sol·licituds raonades d'altres òrgans requerirà, de manera inexcusable, la comprovació prèvia de l'existència d'indicis raonables de veracitat.

2. Per a procedir a aquesta comprovació prèvia, si s'estima necessari, l'Agència podrà posar-se en contacte amb els denunciants o informadors, així com els òrgans sol·licitants, per a obtindre aclariments i documentació addicional que es considere rellevant.

3. En el cas que per a l'acreditació correcta de la versemblança dels fets en qüestió siga necessari personar-se en qualsevol oficina o dependència de l'Administració o centre afecte a un servei públic, es deixarà constància, pel mitjà adequat, del resultat de les visites d'inspecció i de qualsevol incidència que s'haja produït durant aquestes.

4. Igualment, es podrà prendre declaració a qualsevol persona capaç de proporcionar informació rellevant, així com sol·licitar de les persones, administracions, entitats i institucions, compreses en l'àmbit d'actuació de l'Agència, la informació i la documentació que estiga en el seu poder.

5. La comprovació prèvia de la versemblança dels fets i les conductes posats en coneixement de l'Agència a través de denúncies, comunicacions o sol·licituds, es farà en el temps indispensable a tal fi, que no podrà excedir del termini de trenta dies hàbils des de la presentació a l'Agència de la sol·licitud, la denúncia o la comunicació.

6. La rectificació de la sol·licitud, la denúncia o la comunicació, o l'addició de dades o fets relacionats amb aquestes, dins del termini dels trenta dies hàbils esmentats, n'interromprà el còmput i obrirà un nou termini d'altres trenta dies hàbils per a la comprovació de l'existència d'indicis raonables de veracitat dels fets o les conductes que hagen sigut objecte de denúncia, comunicació o sol·licitud d'investigació. La sol·licitud al denunciant d'informació addicional per

part de l'Agència interromprà el termini de trenta dies hàbils, i es reprendrà una vegada rebuda la informació requerida.

7. L'inici de les actuacions d'investigació i inspecció només podrà acordar-se quan s'haja pogut efectuar-ne la comprovació prèvia i hi haja constància suficient de l'existència dels indicis raonables de veracitat dels fets.

8. Mitjançant el Pla de gestió anual de les actuacions d'anàlisi i investigació, aprovat per la direcció de l'Agència, s'establiran les prioritats i els criteris d'investigació.

9. La directora o director de l'Agència pot acordar l'adopció de qualsevol mesura cautelar, provisional o anticipada de les quals determina la normativa aplicable.

Capítol III. Inici de les investigacions

Article 33. Formes d'iniciació

1. S'iniciaran actuacions de comprovació, investigació i inspecció quan l'Agència, a través de denúncia, sol·licitud o comunicació, tinga coneixement de fets o conductes que requerisquen ser investigats i inspeccionats.

2. Així mateix, es podran iniciar d'ofici actuacions d'investigació i inspecció quan, després de fer una anàlisi prèvia de riscos, els indicadors establits aconsellen la inspecció de determinats fets o activitats.

3. Es podrà adoptar la decisió d'iniciar actuacions quan, com a conseqüència de l'accés a la informació que emet l'òrgan interventor amb fonament en l'article 218 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, o normativa que el substituïsca, es tinga coneixement de fets o conductes que puguen requerir ser investigats i inspeccionats.

Article 34. Sol·licituds de les Corts o d'altres òrgans o institucions públiques

Les sol·licituds formulades per les Corts o per un òrgan o institució públics no obligaran al director o directora iniciar actuacions, i haurà de comunicar, en el termini legalment establit, bé l'acord d'inici de les investigacions, bé la decisió motivada de no donar curs a aquestes.

Article 35. Denúncies i comunicacions

1. Qualsevol persona pot dirigir-se a l'Agència per a comunicar conductes que puguen ser susceptibles d'investigar-se o inspeccionades per aquesta, o denunciar fets que poden donar lloc a l'exigència de responsabilitats legals.

2. Les autoritats, empleats públics i tots els que complisquen funcions públiques o desenvolupen el treball en entitats i organismes públics han de comunicar immediatament a l'Agència, des del moment en què els coneguen, els fets que puguen ser susceptibles de ser objecte d'investigació o inspecció per part d'aquesta, sense perjudici de les obligacions de notificació pròpies de la legislació processal penal.

3. L'Agència acusarà, durant els deu dies hàbils següents a la recepció de la denúncia, rebut d'aquesta, que indicarà que la seua presentació no pressuposa automàticament l'inici d'actuacions d'investigació sobre els fets i les conductes posats en coneixement de l'Agència, ni atribueix la condició d'interessat al denunciant. Aquest justificant de recepció de les denúncies i les comunicacions rebudes es farà per part de l'Agència pel mitjà designat pel denunciant o informador.

4. Durant el termini dels trenta dies hàbils següents, s'haurà de comunicar al denunciant, bé l'acord d'inici de les investigacions, bé la decisió motivada de no donar curs a aquestes. Aquest termini quedarà interromput quan l'Agència requerisca informació addicional al denunciant en els termes establits en l'article 32.6 d'aquest reglament.

5. Es garanteix la confidencialitat de la identitat dels denunciants i informadors. El personal de l'Agència estarà obligat a mantindre aquesta confidencialitat, excepte en el cas en què es reba un requeriment judicial.

6. S'admeten les denúncies i les comunicacions, tant nominals com anònimes, i es podran realitzar amb plenes garanties d'anonimat mitjançant la bústia de denúncies electrònica disponible en la pàgina web de l'Agència. Aquest canal de denúncies opera, així mateix, com a oficina virtual del personal empleat públic que posa en coneixement de l'Agència les irregularitats que conega o a les quals haja tingut accés.

7. No s'admetran a tràmit, i s'exceptuen en tot cas a obligació de comprovar, les denúncies i les comunicacions següents:

a) Les que resulten mancades de fonament o notòriament falses.
b) Les que comuniquen fets que queden fora de l'àmbit d'actuació de l'Agència.
c) Les que estan sent investigades per l'Autoritat Judicial, el Ministeri Fiscal o la Policia Judicial, o que d'alguna altra manera incomplisquen les condicions fixades en aquest reglament.
d) Les que es basen només en opinions o informacions genèriques poc fonamentades.
8. Procedirà l'arxivament d'una denúncia o comunicació en els casos següents:
a) Quan respecte dels mateixos fets i conductes existisquen investigacions en curs o ja realitzades, dutes a terme per l'Autoritat Judicial, el Ministeri Fiscal o la Policia Judicial.
b) Quan respecte dels mateixos fets i conductes s'hagen fet anteriorment actuacions d'investigació per part de l'Agència.
c) Quan no conste l'existència d'indicis raonables de veracitat dels fets o les conductes que hagen sigut objecte de denúncia o sol·licitud.
d) Quan la denúncia o la comunicació tinga caràcter genèric i no es referisca a fets o dades concrets.
9. En el cas d'inadmissió de la denúncia o l'arxiu d'aquesta, es comunicarà al denunciant la resolució corresponent.

Capítol IV. Desenvolupament de les investigacions

Article 36. Iniciació d'actuacions d'investigació

1. Les actuacions d'investigació i inspecció s'iniciaran per resolució expressa de la directora o director de l'Agència, que delimitarà l'extensió material d'aquestes.
2. La resolució d'inici de les actuacions determina l'obertura de l'expedient corresponent, que la tramitarà l'equip o la unitat que es designe a aquest efecte.

Article 37. Desenvolupament del procediment d'investigació

1. Les investigacions les realitzarà el personal de l'Agència que designe el director o directora, en un termini que no podrà excedir de sis mesos des de l'acord d'inici, llevat que per les causes justificades establides en l'article 13 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, es decidisca la seua ampliació per un nou termini no superior a sis mesos.
2. Els expedients d'investigació estaran conformats pel conjunt ordenat d'actuacions i documentació, de manera que s'incorporen tots els acords, notificacions, actes, diligències, informes, dictàmens i altres documents, en qualsevol suport físic, que siguen procedents.
3. Durant la tramitació de l'expedient d'investigació es podran efectuar requeriments de documentació, entrevistes personals i visites d'inspecció que, segons l'opinió del personal investigador, siguen necessàries per a adoptar la resolució posterior. De les entrevistes personals i visites d'inspecció cal deixar-se constància, pel mitjà adequat, del resultat d'aquestes i de qualsevol incidència que s'haja produït durant el seu desenvolupament.
4. L'Agència pot convocar a una entrevista personal, pel mitjà adequat, a qualsevol persona que puga proporcionar-li informació rellevant respecte als fets objecte de les actuacions. Si d'una actuació en curs pot resultar implicació individual respecte als fets, la persona que cal entrevistar ha de ser esmentada en l'Agència amb suficient antelació. En qualsevol cas en un termini no inferior a vint-i-quatre hores, i ha d'informar-se-li del dret a comparéixer acompanyada o acompanyat per qualsevol persona de la seua confiança o assistida pel professional o la professional que trie. En cas d'incompareixença injustificada a una entrevista personal, l'Agència ha de promoure l'exigència de les responsabilitats corresponents, sense ser això obstacle a la prossecució de les actuacions. Les despeses necessàries derivades directament de la compareixença a una entrevista personal podran ser rescabalats, si així se sol·licita i es justifica degudament, amb càrrec al pressupost de l'Agència.
5. Les visites d'inspecció, acordades expressament per la directora o director de l'Agència, poden fer-se pel personal al seu servei, degudament acreditat, i sense previ avís, a fi de poder obtindre informació que puga resultar rellevant. En aquestes visites, el personal al servei de l'Agència ha de vetlar activament per a preservar la normalitat del servei públic.
6. La complexitat o l'especificitat dels fets o les conductes que cal investigar podrà motivar que la directora o director de l'Agència designe persones amb coneixements especialitzats per a la prestació de l'assistència tècnica necessària, que poden intervindre en l'exercici d'alguna de les potestats d'investigació a què es refereix l'article 6.2 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat. Aquestes persones expertes hauran de reunir la condició de

funcionaris de carrera i estaran subjectes quant a confidencialitat i reserva a les determinacions de la Llei i d'aquest reglament.

7. Les dades a les quals haja pogut tindre accés l'Agència només es poden utilitzar a les finalitats específiques d'investigació i per a l'eventual denúncia davant de les autoritats competents, i gaudeixen, en tots els casos, de la protecció de confidencialitat legalment establida.

8. Las entitats o les persones afectades per la investigació o la inspecció podran, en qualsevol moment del procediment anterior al tràmit d'audiència, adduir al·legacions i aportar documents o altres elements de judici.

9. Instruït el procediment, i immediatament abans de redactar la resolució que el concloga, es posarà en coneixement de les entitats investigades o persones afectades l'informe provisional de la investigació perquè presenten les seues observacions en un termini no inferior a deu dies hàbils a partir de la recepció de la comunicació. Les administracions, les institucions o les persones jurídiques a què s'oferisca el tràmit d'audiència estaran obligades a comunicar aquest tràmit als subjectes de la seua organització que puguen veure's afectats.

Article 38. Mesures cautelars

1. Quan l'eficàcia i el resultat de les investigacions en curs o l'interés públic així ho exigisca, el director o directora de l'Agència podrà sol·licitar, motivadament, l'adopció de les mesures cautelars oportunes a un altre òrgan administratiu, que es trobe tramitant un procediment sancionador o disciplinari de la seua competència, s'haja iniciat o no aquest procediment a instàncies de l'Agència. Així mateix, la directora o director de l'Agència podrà sol·licitar que les mesures adoptades es deixen sense efecte, en el cas que deixen de concórrer les circumstàncies que van motivar-ne l'adopció.

2. La iniciació del procediment administratiu a què es refereix l'apartat anterior no és obstacle perquè les actuacions de l'Agència puguen prosseguir. Quan finalitzen aquestes actuacions, l'Agència haurà de comunicar el seu resultat a l'òrgan competent.

Article 39. Informe final d'investigació

1. Concloses les actuacions d'investigació, s'elaborarà un informe final en què es detallaran els seus resultats, i es preveuran els fets i les circumstàncies constatats, les persones que hagen participat, col·laborat o intervingut en aquests, i la seua possible qualificació jurídica, així com les possibles responsabilitats.

2. L'informe final d'investigació serà subscrit per l'Agència i en aquest es recolliran les al·legacions formulades per les persones que puguen resultar implicades individualment en els fets objecte d'investigació.

3. Aquest informe final es comunicarà a la persona que va denunciar els fets que van donar lloc a la investigació, llevat que s'exigisca el manteniment del secret per a la bona fi de la investigació en l'Agència o en un altre òrgan.

Capítol V. Conclusió de les actuacions

Article 40. Finalització del procediment d'investigació

1. Una vegada finalitzada la tramitació de l'expedient d'investigació i sobre la base de l'informe final d'investigació a què es refereix l'article anterior, el director o directora de l'Agència, mitjançant resolució motivada, podrà acordar:

a) L'arxivament de les actuacions d'investigació, que serà comunicat als denunciants o sol·licitants. Si es constaten dades, elements o circumstàncies determinants de les quals no es tenia coneixement en el moment d'acordar l'arxiu de l'expedient d'investigació, se'n podrà acordar la reobertura.

b) La formulació de totes les recomanacions conduents a l'adopció de les mesures que s'estimen convenients, que poden suggerir la modificació, l'anul·lació o la incorporació de criteris amb la finalitat d'evitar disfuncions o pràctiques administratives susceptibles de millora, en els supòsits i les àrees de risc de les conductes irregulars detectades.

c) Si s'observen indicis que s'hagen comés infraccions disciplinàries o altres fets sancionables d'acord amb la normativa sectorial, es comunicarà a l'òrgan competent.

d) Si s'adverteixen accions o omissions que preveuen els articles 17 i següents de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, es proposarà l'inici del procediment sancionador corresponent.

e) En cas que es puga derivar una possible responsabilitat comptable, se'n donarà trasllat a la jurisdicció del Tribunal de Comptes.

f) Si hi ha indicis de conductes o fets presumiblement constitutius de delicte, se'n donarà trasllat de manera immediata al Ministeri Fiscal o a l'autoritat judicial.

2. Els informes d'investigació, les resolucions motivades que posen fi al procediment d'investigació i els que tinguen naturalesa de recomanació o de remissió de les actuacions a l'òrgan competent, no són susceptibles de recurs, ja que no declaren de manera definitiva l'existència de responsabilitat ni la vulneració de l'ordenament jurídic, ni decideixen el fons de l'assumpte. Tampoc les comunicacions o els requeriments que es facen en el marc del procediment d'investigació poden ser objecte de recurs. Tot això sense perjudici del respecte al dret de defensa i al dret d'accés a la informació de conformitat amb el que disposa la legislació vigent.

3. En el cas que la rellevància social o la importància dels fets que han motivat les actuacions de l'Agència ho requerisquen, la directora o director podrà presentar a la comissió parlamentària corresponent, a iniciativa pròpia o per resolució de les Corts, l'informe o els informes extraordinaris que hi corresponguen.

4. L'Agència comprovarà que les autoritats competents apliquen les mesures administratives, financeres, legislatives o disciplinàries que els ha recomanat i en farà el seguiment mitjançant les actuacions que considere adequades. A aquest efecte, l'Agència pot dirigir recordatoris a la màxima autoritat de l'organisme afectat i sol·licitar-li la remissió d'un pla d'implementació de les recomanacions formulades en què es detallen les accions, els terminis i les persones responsables de cada una de les actuacions que cal dur a terme, o bé les raons que li impedeixen adoptar les mesures proposades.

5.En cas que les autoritats afectades no apliquen les recomanacions proposades ni en justifiquen la no-aplicació, l'Agència ho ha de fer constar en la memòria anual o en un informe extraordinari a les Corts, segons hi corresponga. En qualsevol cas, abans de fer constar expressament l'incompliment, l'Agència ho ha de comunicar, amb la proposta de memòria o informe, a la persona o l'òrgan afectats per tal que al·leguen el que creguen convenient.

TÍTOL VII. Protecció del denunciant

Article 41. Definició del denunciant

1. Es considera denunciant, de conformitat amb el que disposa l'article 14 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i en aquest reglament, qualsevol persona física o jurídica, que comunique fets que poden donar lloc a l'exigència de responsabilitats legals, davant de la mateixa Agència o qualsevol altre òrgan administratiu, el Ministeri Fiscal o l'autoritat judicial. S'assimilen als denunciants, a aquest efecte, tots els que alerten, comuniquen o revelen informacions d'aquest tipus.

2. La denúncia per part del denunciant pressuposa per a aquesta l'existència d'una creença, justificada o racional, que la informació revelada és certa i es refereix a una conducta o fets contraris a l'interés públic i general. Al mateix temps, la denúncia ha de respondre a l'exercici legítim d'un deure com a membre actiu i lleial amb la societat i en defensa del bé comú.

3. La qualificació que la denúncia és o no d'interés públic i general, a l'efecte d'atorgar la protecció al denunciant a què es refereix la Llei 11/2016, correspon a l'Agència. La denúncia presentada haurà de tindre motius fundats d'il·legalitat i sospites raonables de versemblança de la informació sobre el frau o la corrupció.

4. En cap cas, la denúncia d'aquests fets o conductes suposarà una infracció del deure de sigil imposat al personal empleat respecte dels assumptes que coneguen per raó de les seues funcions, ni tampoc responsabilitat de cap mena en relació amb aquesta revelació.

5. No tindrà la condició de denunciant, a l'efecte del dret a la protecció a què es refereix aquest títol, qui presente una denúncia infundada o injustificada, o moguda només per conflictes personals o laborals, greuges, venjances, interessos o finalitats espúries, o amb propòsit d'induir a engany o confusió, fent un ús abusiu de les denúncies o amb origen o fonament en motivacions distintes del fi de salvaguardar l'interés general.

Article 42. Deure de reserva i protecció de la identitat del denunciant

1. El denunciant té garantida la confidencialitat sobre la seua identitat i sobre la denúncia feta. En cap cas, l'Agència revelarà aquestes dades i informació, excepte en el cas que es reba un requeriment judicial.

2. L'Agència estableix canals que garanteixen l'estricta confidencialitat per a la formulació de denúncies, comunicació de represàlies o altres actuacions lesives derivades de la presentació de la denúncia, dirigits tant a la ciutadania en general com al personal empleat públic.

Article 43. Drets del denunciant

1. El denunciant a què es refereix l'article 41 d'aquest reglament té el dret a l'assessoria legal en relació amb la denúncia feta, que li prestarà l'Agència.

2. A més del dret anterior, els denunciants als quals l'Agència atorga l'estatut de protecció tenen els drets següents:

a) Dret d'assessorament sobre els procediments que, si escau, s'interposen contra la persona que denuncia amb motiu de la denúncia.

b) Dret a rebre les comunicacions a què es refereixen els articles 35.4 i 39.3 d'aquest reglament, en cas que la investigació del denunciat la faça l'Agència, llevat que s'exigisca el manteniment del secret per a la bona fi de la investigació en l'Agència o en un altre òrgan.

c) Dret al fet que la denúncia presentada en l'Agència finalitze mitjançant resolució expressa i motivada en els termes i els terminis previstos en la llei.

d) Dret a afavorir la seua atenció i suport psicològic o mèdic a través del sistema sanitari públic, quan així ho requerisca a causa de trastorns, alteracions o qualsevol tipus de pertorbació derivada dels fets denunciats.

3. El denunciant a qui l'Agència ha concedit l'estatut de protecció té el deure de col·laborar en la investigació que s'estiga duent a terme, a requeriment de l'Agència, del Ministeri Fiscal o de l'autoritat judicial.

Article 44. Procediment per a la concessió de l'estatut de protecció del denunciant

1. La protecció es concedirà mitjançant resolució del director o directora de l'Agència, després de la sol·licitud fundada del denunciant i la comprovació dels fets i les circumstàncies que es consideren rellevants per a l'atorgament de l'estatut del denunciant d'acord amb el que disposa la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i en l'article 41 d'aquest reglament.

2. La resolució s'haurà d'emetre dins del termini dels tres mesos següents a la presentació de la sol·licitud de protecció, si bé aquest termini es podrà suspendre en els supòsits previstos en l'article 22 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Quan la complexitat de l'assumpte ho aconselle, el termini esmentat es podrà ampliar, motivadament, per un termini no superior a tres mesos més.

3. La resolució que acorda la concessió de l'estatut de protecció del denunciant podrà incloure, si s'han produït represàlies com a conseqüència de la presentació de la denúncia, el mandat per part de l'Agència de posar en marxa les accions correctores o de restabliment que considere, en els termes establits en la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i en l'article 46 d'aquest reglament.

4. La protecció es podrà mantindre, fins i tot, més enllà de la culminació dels processos d'investigació, sempre que calga, ateses les circumstàncies.

5. En cap cas la protecció derivada de l'aplicació de l'estatut del denunciant eximirà aquesta de les responsabilitats en què haja pogut incórrer per fets diferents dels que constituïsquen l'objecte de la denúncia.

6. Es podran concedir els drets derivats de l'estatut del denunciant a les persones a què es refereix l'article 41 d'aquest reglament, als testimonis i als pèrits, així com als seus cònjuges o les persones amb qui es troben lligats per relació anàloga d'afectivitat i els ascendents, descendents i germans, sempre que també aquests patisquen represàlies o amenaça d'actes lesius com a conseqüència de la presentació de la denúncia, la declaració testifical o l'emissió de l'informe pericial.

7. La resolució que acorda la concessió dels drets derivats de l'estatut de protecció del denunciant es notificarà a aquesta. Així mateix, podrà comunicar-se a la màxima autoritat o autoritats de l'Administració pública o entitat pública en què preste serveis la persona que denuncia, així com a qualsevol altra persona, física o jurídica, que es considere necessari ateses les circumstàncies del cas. Aquestes comunicacions podran suspendre's per tal de preservar la realització i la bona finalitat de la investigació que es duga a terme.

8. La resolució també es comunicarà al Ministeri Fiscal i a l'autoritat judicial en el supòsit que, com a conseqüència de la interposició de la denúncia o el patiment de la represàlia, s'estiguen duent a terme diligències d'investigació penal o s'haja obert el procediment judicial oportú.

9. El Ministeri Fiscal o l'autoritat judicial poden, en qualsevol moment que ho estimen convenient, comunicar a l'Agència la situació d'un denunciant de fets de corrupció que puga requerir la protecció d'aquesta.

10. Es denegarà la concessió dels drets de l'estatut del denunciant, que es notificarà a l'interessat, en els casos següents:

a) Quan no hi haja denúncia.

b) Quan encara que hi haja denúncia, aquesta no es referisca a fets o conductes presumiblement fraudulents o corruptes.

c) Quan la denúncia no presente motius fundats d'il·legalitat i sospites raonables de versemblança relatives al frau o a la corrupció.

d) Quan la denúncia es puga subsumir en algun dels supòsits de fet recollits en l'article 41.5 d'aquest reglament.

e) Quan la denúncia es formule i proporcione informació falsa, tergiversada o obtinguda de manera il·lícita.

11. S'inadmetrà la sol·licitud de protecció per falta de competència quan aquesta se sol·licite amb base en una denúncia a institucions, administracions públiques i persones físiques o jurídiques diferents de les que preveu l'article 3 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

Article 45. Pèrdua de l'estatut de protecció del denunciant

1. Comprovada la inexistència o la cessació de les causes que van donar lloc a la resolució per la qual s'atorgava protecció al denunciant, s'emetrà resolució per la directora o director de l'Agència i es deixarà sense efecte la protecció conferida.

2. La persona a qui s'ha concedit l'estatut de protecció del denunciant perdrà aquest estatut en el cas que hi haja indicis raonables que la seua denúncia s'enquadra en algun dels supòsits previstos en l'article 41.5 d'aquest reglament, o quan es tracte de denúncia falsa a la qual es refereix l'article 48.

3. La pèrdua de l'estatut de protecció del denunciant es notificarà als qui s'haja comunicat la seua concessió.

Article 46. Prohibició de represàlies contra els denunciants

1. Com a conseqüència de la presentació de la seua denúncia, els denunciants no podran patir cap tipus d'aïllament, persecució o empitjorament de les seues condicions laborals o professionals, ni cap mesura que implique qualsevol forma de perjudici o discriminació, intimidació o represàlia, directa o indirecta, ni durant la investigació dels fets denunciats ni després d'aquesta.

2. En els processos judicials que el denunciant entaule per a defensar o restablir els seus drets perjudicats per la interposició de la denúncia, tindrà dret a al·legar en el seu descàrrec el fet d'haver presentat una denúncia o haver revelat informació d'interés per a les actuacions de l'Agència.

3. Les persones que denuncien les qui l'Agència ha atorgat l'estatut de protecció sol·licitaran a aquesta, en el moment de l'existència de les represàlies a què es refereix l'apartat anterior, l'adopció de les mesures de protecció oportunes davant de les actuacions que vulneren per acció o omissió els seus drets, de manera que l'Agència podrà exercir les accions correctores o de restabliment que considere, de les quals deixarà constància en la memòria anual que presente a les Corts.

En aquest cas, el denunciant comunicarà a l'Agència la represàlia i després d'un procediment semblant al que estableix l'article 44 per a la concessió de l'estatut de protecció, aquella podrà acordar, entre altres mesures, la suspensió de les decisions, els acords o les resolucions que causen perjudici o menyscapte en l'estatut de personal que ha denunciat o en la seua carrera professional.

No obstant això, abans d'adoptar aquesta mesura, es donarà dret d'audiència a les persones o als òrgans que es puguen veure afectats per la resolució i s'ordenarà el cessament de les represàlies, de manera que correspondrà a aquests provar que el perjudici no va ser conseqüència de la denúncia, sinó que es va basar exclusivament en raons objectives, degudament justificades, amb la qual cosa no constituirà cap irregularitat.

L'Agència, quan aprecie la conveniència per a garantir la protecció dels drets del denunciant, podrà instar a l'autoritat o a l'òrgan competent la concessió d'un trasllat provisional a un altre lloc de treball del mateix grup, cos, escala o categoria professional o equivalents, o la concessió d'un període d'excedència per temps determinat, amb dret al manteniment de la

seua retribució i computable a l'efecte d'antiguitat, carrera i drets del règim de Seguretat Social que siga aplicable, en els dos casos amb dret a la reserva del lloc de treball que exercisca.

Article 47. De la responsabilitat del denunciant

1. La responsabilitat de la comprovació dels fets objecte de la denúncia i de la qualificació d'aquests recau en tot cas sobre l'organisme o les autoritats que es facen càrrec de la investigació.

2. Quan la resolució que pose terme a l'esbrinament dels fets generats per la denúncia concloga que no es tracta d'irregularitats, males pràctiques o fets que puguen ser constitutius d'il·lícit penal, el denunciant podrà mantindre la protecció reconeguda si les circumstàncies així ho requereixen i no patirà cap perjudici, sanció o represàlia, llevat que la resolució que posa fi al procediment esmentat demostre provadament que el denunciant coneixia l'escassa fiabilitat, inexactitud o falsedat de la informació o se'l condemne per denúncia falsa.

3. Amb la mateixa excepció assenyalada en l'apartat anterior, el denunciant no serà responsable pels danys i els perjudicis que es puguen derivar de la comunicació o la divulgació de l'alerta fundada, ni incorrerà en cap altre tipus de responsabilitat, civil o penal, que puga derivar d'aquestes circumstàncies, incloses expressament les que es refereixen a un possible menyscapte del dret a l'honor i de la protecció de dades personals.

Article 48. Denúncies falses

En el cas que la denúncia es formule i proporcione informació falsa, tergiversada o obtinguda de manera il·lícita, se'n podran derivar responsabilitats disciplinàries, penals i civils per al denunciant; l'Agència l'advertirà d'això, amb indicació de les seues conseqüències, entre d'altres, la imposició pel director o directora d'una sanció per falta molt greu, de conformitat amb el que preveuen els articles 18 i 19 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

TÍTOL VIII. Procediment sancionador

Article 49. Infraccions i sancions, i òrgan competent

1. Són infraccions i sancions lleus, greus i molt greus, les que es reculen en els articles 18 i 19 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

2. Són responsables de les infraccions, fins i tot a títol de simple inobservança, les persones físiques o jurídiques, qualsevol que siga la seua naturalesa, les autoritats, directius i el personal al servei de les institucions, administracions públiques i entitats incloses dins de l'àmbit d'actuació de l'Agència, que duguen a terme accions o que incórreguen en les omissions tipificades en la llei esmentada, amb dol, culpa o negligència.

3. La competència per a la imposició d'aquestes sancions correspon al director o directora de l'Agència.

Article 50. Principis del procediment sancionador i de la potestat sancionadora

1. El procediment sancionador es regeix pel que estableix la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, per les regles del procediment administratiu comú i les especialitats en l'àmbit sancionador, recollides en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i en la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, o normes que les substituïsquen.

2. D'acord amb el que disposen els articles 25 a 31 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, són principis rectors de la potestat sancionadora els de legalitat, irretroactivitat, tipicitat, responsabilitat, proporcionalitat, non bis in idem, motivació de les resolucions i prescripció d'infraccions i sancions. Així mateix, es tindrà en compte el grau de culpabilitat, el risc o el dany ocasionat i la transcendència d'aquests.

3. Serà sancionable, com a infracció continuada, la realització d'una pluralitat d'accions o omissions que infringisquen el mateix precepte administratiu o similars, en execució d'un pla preconcebut o aprofitant una ocasió idèntica.

4. Els principis del règim administratiu sancionador s'aplicaran al règim disciplinari del personal al servei de l'Agència.

Article 51. Actuacions prèvies i acord d'iniciació

1. El procediment s'iniciarà d'ofici per acord del director o directora de l'Agència, bé per pròpia iniciativa o com a conseqüència de petició raonada d'altres òrgans o denúncia. Amb anterioritat a l'acord d'iniciació s'haurà de determinar la versemblança dels fets i, a aquests efectes, l'òrgan competent podrà obrir un període d'informació prèvia amb la finalitat de conéixer les circumstàncies del cas concret i la conveniència o no d'iniciar el procediment.

2. En els casos en què l'inici del procediment es produïsca com a conseqüència de petició raonada d'altres òrgans, s'observarà el que disposen, respectivament, els articles 60.2 i 61.3 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

3. Les actuacions prèvies s'orientaran a determinar, amb la màxima precisió possible, els fets susceptibles de motivar la incoació del procediment, la identificació de la persona o persones que puguen resultar responsables i les circumstàncies rellevants que concórreguen en els uns i els altres.

4. S'establirà la deguda separació entre la fase instructora i la sancionadora, que s'encomanarà a òrgans diferents.

5. En cap cas es podrà imposar una sanció sense que s'haja tramitat el procediment oportú. Es prohibeix la imposició de sancions de ple, sense tramitar cap expedient contradictori previ.

6. No es podran iniciar nous procediments de caràcter sancionador per fets o conductes tipificats com a infraccions en la comissió dels quals l'infractor persistisca de manera continuada, mentre no haja recaigut una primera resolució sancionadora, amb caràcter executiu.

7. L'acord d'iniciació es comunicarà a la persona instructora del procediment, amb trasllat de totes les actuacions que hi haja sobre aquest tema, i es notificarà als interessats, entesos en tot cas com a tals la persona inculpada. Així mateix, la incoació es comunicarà al denunciant, informant o alertador.

8. L'acord d'iniciació haurà de contindre almenys:

a) Identificació de la persona o persones presumptament responsables.

b) Els fets que motiven la incoació del procediment, la possible qualificació d'aquests i les sancions que hi puguen correspondre, sense perjudici del que resulte de la instrucció.

c) Identificació dels instructors o instructores i, si escau, secretari o secretària del procediment, amb indicació expressa del règim de recusació d'aquests.

d) Òrgan competent per a la resolució del procediment i norma que li atribuïsca aquesta competència, amb indicació de la possibilitat del fet que el presumpte responsable puga reconéixer voluntàriament la seua responsabilitat, amb els efectes previstos en l'article 85 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

e) Mesures de caràcter provisional que haja acordat l'òrgan competent per a iniciar el procediment sancionador, sense perjudici de les que es puguen adoptar durant aquest.

f) Indicació del dret a formular al·legacions i a l'audiència en el procediment i dels terminis per a l'exercici d'aquestes, així com indicació que, en cas de no efectuar al·legacions en el termini previst sobre el contingut de l'acord d'iniciació, aquest podrà ser considerat proposta de resolució quan continga un pronunciament precís sobre la responsabilitat imputada.

9. Excepcionalment, quan en el moment de dictar l'acord d'iniciació no hi haja prou elements per a la qualificació inicial dels fets que motiven la incoació del procediment, la qualificació esmentada es podrà efectuar en una fase posterior mitjançant l'elaboració d'un plec de càrrecs, que s'haurà de notificar als interessats.

Article 52. Mesures de caràcter provisional

En el procediment sancionador es podran adoptar les mesures provisionals a què es refereix l'article 56 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i seguir el procediment previst en aquest.

Article 53. Instrucció

1. Les persones interessades disposaran d'un termini de deu dies per a aportar totes les al·legacions, documents o informacions que estimen convenients i, si escau, proposar una prova que concrete els mitjans de què es pretén valdre. En la notificació de la iniciació del procediment s'indicarà als interessats aquest termini.

2. Cursada la notificació a què es refereix el punt anterior, l'instructor o instructora del procediment durà a terme d'ofici totes les actuacions que resulten necessàries per a l'examen

dels fets, i recollirà les dades i les informacions rellevants per a determinar, si escau, l'existència de responsabilitats susceptibles de sanció, i podrà acordar l'obertura d'un període de prova.

3. En l'acord que òbriga el període de prova, que es notificarà a les persones interessades, es podrà rebutjar de manera motivada la pràctica de les proves que, si escau, hagen proposat aquells, quan siguen improcedents.

4. Els fets declarats provats per resolucions judicials penals fermes vincularan les administracions públiques respecte dels procediments sancionadors que substancien.

5. A més dels drets de les persones interessades en un procediment administratiu, previstos amb caràcter general en l'article 53.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, en el cas de procediments administratius de naturalesa sancionadora, les persones presumptament responsables tindran els drets següents:

a) A la notificació dels fets que se li imputen, de les infraccions que aquests fets puguen constituir i de les sancions que, si escau, se'ls puguen imposar, així com de la identitat de l'instructor o instructora, de l'autoritat competent per a imposar la sanció i de la norma que atribuïsca aquesta competència.

b) A la presumpció de no-existència de responsabilitat administrativa mentre no es demostre el contrari.

Article 54. Proposta de resolució i audiència

1. Una vegada conclosa la instrucció del procediment, l'òrgan instructor formularà una proposta de resolució que haurà de ser notificada a les persones interessades. La proposta de resolució haurà d'indicar la posada de manifest del procediment i el termini per a formular al·legacions i presentar els documents i les informacions que s'estimen pertinents.

2. En la proposta de resolució es fixaran de manera motivada els fets que es consideren provats i la qualificació jurídica exacta d'aquests, es determinarà la infracció que, si escau, aquells constituïsquen, la persona o persones responsables i la sanció que es propose, la valoració de les proves practicades, especialment les que constituïsquen els fonaments bàsics de la decisió, així com les mesures provisionals que, si escau, s'hagen adoptat.

3. Les propostes de resolució en els procediments de caràcter sancionador i les resolucions d'aquests procediments seran motivades, amb referència succinta de fets i fonaments de dret.

4. No obstant això, l'òrgan instructor resoldrà la finalització del procediment, amb arxivament de les actuacions, sense que calga la formulació de la proposta de resolució, quan en la instrucció del procediment es pose de manifest que concorre alguna de les circumstàncies següents:

a) La inexistència dels fets que puguen constituir la infracció.

b) Quan els fets no resulten acreditats.

c) Quan els fets provats no constituïsquen, de manera manifesta, infracció administrativa.

d) Quan no hi haja o no s'haja pogut identificar la persona o persones responsables o bé apareguen exempts de responsabilitat.

e) Quan es concloga, en qualsevol moment, que ha prescrit la infracció.

Article 55. Resolució i efectes

1. La durada de les actuacions sancionadores de l'Agència no podrà excedir sis mesos des que es va adoptar l'acord d'iniciació del procediment sancionador, llevat que la complexitat del cas aconselle una ampliació de termini que, en tot cas, no podrà superar sis mesos més. La resolució que decrete l'ampliació de termini haurà de ser motivada.

2. El transcurs del termini anterior sense resolució expressa produeix la caducitat de l'expedient, la qual cosa ordena l'arxiu de les actuacions amb els efectes previstos en l'article 95 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

3. La resolució del procediment sancionador inclourà, a més del que assenyalen els articles 88 i 89 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, la valoració de les proves practicades, especialment les que constituïsquen els fonaments bàsics de la decisió, fixarà els fets i, si escau, la persona o persones responsables, la infracció o infraccions comeses i la sanció o sancions que s'imposen, o bé la declaració de no-existència d'infracció o responsabilitat.

4. En la resolució no es podran acceptar fets diferents dels que es determinen en el curs del procediment, amb independència de la valoració jurídica diferent d'aquests. No obstant això,

quan l'òrgan competent per a resoldre considere que la infracció o la sanció tenen més gravetat que la que determina la proposta de resolució, es notificarà l'inculpat perquè aporte totes les al·legacions que estime convenients en el termini de quinze dies.

5. La resolució que pose fi al procediment serà executiva quan no càpia contra aquesta cap recurs ordinari en via administrativa, i s'hi podran adoptar les disposicions cautelars necessàries per a garantir-ne l'eficàcia sempre que no siga executiva, que podran consistir en el manteniment de les mesures provisionals que, si escau, s'hagen adoptat.

Quan la resolució siga executiva, es podrà suspendre cautelarment, si la persona interessada manifesta a l'Agència la seua intenció d'interposar recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa. Aquesta suspensió cautelar finalitzarà quan:

a) Haja transcorregut el termini legalment previst sense que l'interessat haja interposat cap recurs contenciós administratiu.

b) Després que la persona interessada haja interposat recurs contenciós administratiu:

1r. No s'haja sol·licitat en el mateix tràmit la suspensió cautelar de la resolució impugnada.

2n. L'òrgan judicial es pronuncie sobre la suspensió cautelar sol·licitada, en els termes previstos en aquesta.

6. Quan les conductes sancionades hagen causat danys o perjudicis a les administracions i la quantia destinada a indemnitzar aquests danys no haja quedat determinada en l'expedient, es fixarà mitjançant un procediment complementari, la resolució del qual serà immediatament executiva. Aquest procediment serà susceptible de terminació convencional, però ni aquesta ni l'acceptació pels infractors de la resolució que puga recaure implicaran el reconeixement voluntari de la seua responsabilitat. La resolució del procediment posarà fi a la via administrativa.

Article 56. Tramitació simplificada

1. Es podrà adoptar la tramitació simplificada del procediment sancionador quan el director o directora de l'Agència considere que hi ha elements suficients de judici per a qualificar la infracció com a lleu.

2. La resolució que acorde d'ofici la tramitació simplificada del procediment sancionador haurà de ser notificada a les persones interessades. Si alguna d'aquestes manifesta la seua oposició expressa, l'Agència haurà de seguir la tramitació ordinària.

Article 57. Executorietat

1. Contra la resolució del director o directora de l'Agència del procediment sancionador, hi cap el recurs potestatiu de reposició. Transcorregut el termini per a la interposició d'aquest sense que la persona interessada l'haja presentat o una vegada resolt aquest, la resolució serà immediatament executiva.

2. Quan de la resolució administrativa sancionadora s'origine una obligació de pagament derivada d'una sanció econòmica, aquesta s'efectuarà preferentment, llevat que es justifique la impossibilitat de fer-ho, mitjançant algun dels mitjans electrònics següents:

a) Transferència bancària.

b) Domiciliació bancària.

c) Qualssevol altres que autoritze l'òrgan competent en matèria d'Hisenda Pública.

3. La recaptació de les sancions que puga imposar l'Agència, tant en període voluntari com en executiu, podrà ser convinguda amb les administracions tributàries estatal o autonòmica. Per a assegurar el cobrament d'aquestes sancions, l'Agència podrà proposar l'adopció de les mesures cautelars previstes en la normativa pressupostària i tributària.

TÍTOL IX. Personal al servei de l'Agència

Capítol I. Disposicions generals

Article 58. Règim jurídic

1. El personal que presta serveis en l'Agència es regeix pel que disposa la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, en aquest reglament, en la normativa reguladora del personal de les Corts i, si no és possible, per la legislació aplicable en matèria de funció pública valenciana.

2. Les normes que aprove el director o directora de l'Agència desenvoluparan i adaptaran, a les característiques pròpies d'aquesta, el règim previst en la normativa reguladora del personal de les Corts, prèvia negociació col·lectiva.

Article 59. Tipus de personal i exercici de potestats públiques

1. Els llocs de treball de l'Agència són proveïts únicament per funcionaris de carrera de qualsevol administració pública, d'acord amb els principis d'igualtat, publicitat, mèrit i capacitat adequats.

2. El personal de l'Agència exerceix les potestats públiques que li encomana la llei sota el principi d'imparcialitat i en defensa dels interessos generals.

Article 60. Acreditació professional i condició d'autoritat pública

1. El personal al servei de l'Agència acredita la seua pertinença a aquesta mitjançant una targeta d'identificació personal o una certificació expedida pel seu director o directora.

2. Els funcionaris i funcionàries de l'Agència que tenen atribuïdes funcions inspectores gaudeixen de la condició d'agents de l'autoritat.

3. El personal de l'Agència haurà d'actuar en tot moment amb el màxim respecte i la màxima consideració a les autoritats i al personal de les administracions, entitats o institucions que estiguen incursos en un procediment d'investigació, així com el respecte més escrupolós a la dignitat, i als seus drets i garanties.

Article 61. Formes de provisió de llocs de treball

1. Els sistemes de provisió de llocs de treball són els que preveu la Llei de funció pública valenciana.

2. Les convocatòries per a proveir llocs de treball i les seues resolucions s'hauran de fer públiques en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana i en el Butlletí Oficial de les Corts, tenint en compte com a data d'efectes la publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana. Quan així es considere, també es publicaran en el Boletín Oficial del Estado.

3. Quan per raons d'urgència calga ocupar un lloc vacant, es podrà adscriure provisionalment, mitjançant els procediments de comissió de serveis o adscripció provisional, a un funcionari o funcionària de carrera per al seu acompliment pel temps indispensable fins que es cobrisca definitivament.

Article 62. Relació de llocs de treball i classificació

1. La relació de llocs de treball contindrà els llocs necessaris i adequats per a garantir el compliment efectiu de les seues funcions, d'acord amb els crèdits pressupostaris aprovats.

2. En la relació de llocs de treball s'indicarà, com a mínim, el número de cada lloc, la seua denominació, grup, classificació professional, complements i nivell d'específics, forma de provisió, requisits, mèrits, funcions i, si escau, qualsevol altra circumstància rellevant per a la provisió d'aquests.

3. Una vegada aprovada la relació de llocs de treball pel director o directora de l'Agència, prèvia negociació en la taula negociadora, es publicarà en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana, en el Butlletí Oficial de les Corts i en la pàgina web de l'Agència.

4. L'estructura organitzativa de l'Agència es desenvoluparà conforme a les necessitats derivades de l'activitat de l'Agència.

Article 63. Retribucions

1. La classificació dels llocs de treball de l'Agència es regirà pel que estableix la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i es recollirà en la relació de llocs de treball.

2. Els funcionaris i funcionàries que presten serveis en l'Agència tenen dret al complement de carrera professional i al fet que se'ls reconega el grau de carrera professional horitzontal que els corresponga, amb efectes des de la seua incorporació o presa de possessió, i siga quina siga la forma de provisió, provisional o definitiva, del lloc de treball. Per al primer reconeixement, es tindrà en compte el temps de serveis prestat en altres administracions públiques.

3. Així mateix, el personal de l'Agència podrà percebre retribucions complementàries similars a les establides per al personal de les Corts o de les seues institucions adscrites, prèvia negociació col·lectiva i prèvia consignació pressupostària adequada i suficient.

Article 64. Carrera professional

El complement de carrera professional, al qual es refereix l'apartat 2 de l'article anterior, s'aplicarà d'acord amb la normativa reguladora del personal de les Corts en el que no preveu aquest reglament.

Capítol II. Drets, deures i incompatibilitats

Article 65. Principis d'actuació del personal

1. Sense perjudici del que disposa l'article 5 d'aquest reglament, el personal al servei de l'Agència desenvolupa el seu treball amb honestedat, integritat, exemplaritat, independència, imparcialitat, neutralitat política, ideològica i religiosa, i amb respecte a la Constitució, a l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i a la resta de l'ordenament jurídic.

2. El personal al servei de l'Agència no pot acceptar, ni directament ni indirectament, cap tracte de favor, privilegi, avantatge, cessió gratuïta o donació, que li siga oferit amb motiu o ocasió de l'exercici de les seues funcions.

3. Com a conseqüència de l'exercici de les seues funcions, el personal al servei de l'Agència no podrà rebre regals, ni durant l'acompliment de les seues funcions en aquesta ni una vegada finalitzats els seus serveis.

4. Totes aquestes regles, així com les especificitats relatives a conflictes d'interessos i règim d'incompatibilitats, es desenvoluparan en el codi ètic i de conducta a què es refereix l'article 6 d'aquest reglament.

Article 66. Deure de secret i altres deures específics

1. El personal de l'Agència, per a garantir la confidencialitat de les actuacions, està subjecte al deure de secret de les dades, les informacions i els documents que conega en el desenvolupament de les seues funcions. Aquest deure s'estén, fins i tot, després de deixar de prestar serveis en l'Agència.

2. L'incompliment del deure de secret donarà lloc a l'obertura d'una investigació interna i a la incoació, si escau, de l'expedient disciplinari pertinent, respecte del qual la directora o director de l'Agència donarà compte a la comissió parlamentària corresponent.

3. Amb la finalitat d'evitar que persones alienes a l'Agència accedisquen a dades confidencials, s'establirà un protocol de bones pràctiques per a la gestió i la custòdia de la informació, així com per a la utilització de mitjans electrònics.

4. Es prohibeix la difusió, la publicació o la utilització d'informació declarada sensible per funcionari o funcionària de l'Agència.

5. Cada funcionari o funcionària de l'Agència, en el moment de la seua incorporació a aquesta, subscriurà una declaració responsable en què es deixarà constància d'aquesta obligació de confidencialitat, que s'estén, fins i tot, després d'haver prestat serveis en l'Agència, i les responsabilitats derivades del seu incompliment, incloses les civils, com a conseqüència de la revelació indeguda d'informacions, dades, actes, documents o assumptes.

6. A més, el personal de l'Agència ha de complir les normes de funcionament intern i de seguretat, evitar en la conducta professional i personal situacions determinants de risc reputacional per a la Agència, que contrarien els principis rectors i d'actuació a què es refereix l'article 5 d'aquest reglament, no exhibir injustificadament l'acreditació professional i entregar al director o directora de l'Agència la documentació a què es refereix l'article 69.5 del present reglament en els casos que procedisca.

Article 67. Protecció del personal al servei de l'Agència

1. L'Agència protegeix, personalment i materialment, els funcionaris i funcionàries al seu servei en l'exercici de les seues funcions. En particular, els funcionaris i funcionàries de l'Agència tenen dret individual a la defensa jurídica i a la protecció en els procediments que se segueixen davant de qualsevol ordre jurisdiccional com a conseqüència de l'exercici legítim de les seues funcions, fins i tot després d'haver cessat en el càrrec.

2. L'Agència podrà assumir la defensa dels funcionaris i funcionàries al seu servei contra els que deduïsquen davant dels òrgans judicials corresponents pretensions de responsabilitat civil o penal derivades de fets realitzats en l'exercici de les seues funcions, sempre que hagen actuat amb subjecció a la legalitat o complint ordres superiors que no constituïsquen una infracció manifesta, clara i terminant de l'ordenament jurídic i que hi haja coincidència d'interessos.

3. Així mateix, l'Agència podrà assumir l'assistència lletrada dels seus funcionaris i funcionàries en els casos en què hagen sigut objecte d'una acció il·lícita manifesta i greu en ocasió de l'acompliment de les seues funcions.

Article 68. Dret i deure de formació contínua i especialitzada

1. El personal funcionari al servei de l'Agència ha de ser expert i especialitzat, amb la capacitació necessària que requerisca l'acompliment adequat de les seues funcions particulars en aquella.

2. Els funcionaris i funcionàries de l'Agència tenen el dret i el deure a la formació contínua i especialitzada, així com a l'actualització permanent dels seus coneixements i capacitats professionals.

3. A aquest efecte, l'Agència podrà establir programes propis de formació o requerir l'assistència externa que siga necessària.

Article 69. Conflicte d'interessos

1. Al personal al servei de l'Agència li resulten aplicables les causes d'abstenció i recusació recollides en els articles 23 i 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

2. Així mateix, per a preservar la independència i la integritat de l'Agència, el personal al seu servei no pot intervindre en cap assumpte tramitat per aquesta en què, directament o indirectament, tinga interessos de qualsevol tipus que en puguen comprometre la imparcialitat. El conflicte d'interessos s'ha d'interpretar en el sentit més ampli possible. Si un funcionari o funcionària entén que concorre un altre motiu que puga comprometre la seua imparcialitat en la tramitació o la intervenció en un assumpte, ha de comunicar-ho immediatament al director o directora de l'Agència.

3. La infracció del deure d'abstenció dona lloc a l'exigència de les responsabilitats corresponents.

4. En tot cas, s'haurà d'impedir que els interessos de grups econòmics, socials, corporatius, ideològics o religiosos o els criteris que propugnen aquests grups influïsquen sobre les actuacions de l'Agència i dels seus funcionaris i funcionàries.

5. El personal de l'Agència que ocupe llocs amb rang de direcció de servei o superior, que tinga poder de decisió o influència en la presa de decisions o que gestione els sistemes d'informació ha de presentar, en el moment de la incorporació a l'Agència, del seu cessament si escau, i anualment, el director o directora de l'Agència, una declaració anual de rendes percebudes i una declaració responsable sobre la realització d'activitats i la titularitat de béns, obligacions o drets patrimonials, les dues en la forma que s'establisca.

Article 70. Incompatibilitats

1. El règim d'incompatibilitats aplicable a la directora o director és el que determina l'article 27 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.

2. Els funcionaris i funcionàries de l'Agència es regeixen pel règim d'incompatibilitats establit en l'Estatut del personal de les Corts.

3. El personal al servei de l'Agència, si vol exercir una altra activitat, ha de disposar de l'autorització de compatibilitat corresponent. Correspon al director o directora de l'Agència resoldre les sol·licituds de compatibilitat. En qualsevol cas, denegarà l'autorització per a qualsevol activitat susceptible de comportar conflictes d'interés al servei de l'Agència.

Capítol III. Règim disciplinari

Article 71. Responsabilitat disciplinària

1. L'incompliment dels deures propis del personal al servei de l'Agència que supose la comissió de faltes, per acció o omissió, donarà lloc a la imposició de les sancions corresponents, independentment de les que es puguen derivar de la responsabilitat patrimonial o penal.

2. El règim disciplinari aplicable al personal al servei de l'Agència és el que estableix en l'Estatut de personal de les Corts.

Article 72. Expedient disciplinari

1. La imposició d'una sanció disciplinària al personal al servei de l'Agència requereix la instrucció prèvia d'un expedient disciplinari.
2. L'acord d'iniciació de l'expedient disciplinari correspon al director o directora de l'Agència, que haurà de designar les persones que exercisquen les tasques d'instrucció i secretaria de l'expedient.
3. La instrucció de l'expedient disciplinari es farà d'acord amb el que disposa la normativa reguladora del procediment disciplinari.
4. Després de l'emissió del plec de càrrecs, la persona expedientada disposa d'un termini de quinze dies per a presentar al·legacions a aquest. Transcorregut aquest termini, l'instructor o instructora elevarà una proposta de resolució al director o directora de l'Agència, a qui correspon resoldre l'expedient.

TÍTOL X. Règim econòmic i pressupostari i de contractació

Capítol I. Règim econòmic i pressupostari

Article 73. Pressupost i control [1]

1. L'Agència ajustarà el seu règim econòmic i pressupostari al que disposa l'article 3 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat.
2. La comptabilitat de l'Agència està sotmesa als principis de comptabilitat pública i al sistema d'autorització, disposició, obligació i pagament per a assegurar el control pressupostari.
3. S'auditaran els comptes anuals de l'Agència en els termes previstos en la Llei 11/2016, de la Generalitat, que se subjectaran a la Intervenció de les Corts en la forma que es determine. La Sindicatura de Comptes és l'òrgan al qual, amb la màxima iniciativa i responsabilitat, correspon la fiscalització o control extern de la gestió economicofinancera i el coneixement de les auditories efectuades.

Article 74. Gestió econòmica

L'Agència ajustarà la seua gestió econòmica a les bases d'execució pressupostàries que aprove el seu director o directora per a cada exercici, que es publicaran en el Butlletí Oficial de les Corts, i a les normes que es dicten en desenvolupament d'aquelles.

Article 75. Prerrogatives

1. L'Agència disposarà de les prerrogatives establides legalment per a la Generalitat en el cobrament de les quantitats que, com a ingressos de dret públic, haja de percebre, incloses les sancions derivades de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, i actuarà d'acord amb el procediment administratiu corresponent.
2. El director o directora de l'Agència expedirà la certificació de descobert del deute, que constituirà un títol suficient per a iniciar, si escau, la via executiva.
3. Per a la recaptació d'aquests ingressos en via executiva l'Agència podrà subscriure els convenis de col·laboració que siguen procedents, d'acord amb el principi d'eficiència.

Article 76. Vinculació jurídica dels crèdits

La vinculació jurídica dels crèdits, d'acord amb la seua naturalesa econòmica, s'establirà en les bases d'execució del pressupost anual.

Article 77. Modificacions de crèdit

1. Quan es requerisca imputar l'import total o parcial d'un crèdit a altres partides pressupostàries amb diferent vinculació jurídica, sense alterar la quantia total del pressupost de despeses, es farà la modificació per transferència de crèdit corresponent, una vegada aprovat pel director o directora de l'Agència.

[1] Article 73 modificat per la **Resolució de 8 de juliol de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana**, per la qual es modifica el reglament de funcionament i règim interior d'aquesta, en desenvolupament de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat (DOGV núm. 8591 de 15.07.2019) Ref. Base de dades 006575/2019. Se suprimeix l'apartat 2 i es renumeren els apartats 3 i 4 que passen a ser apartats 2 i 3, respectivament.

2. Podran generar crèdits en l'estat de despeses del pressupost, els màxims ingressos sobre els totals previstos, així com els ingressos no previstos, sempre que els uns i els altres no tinguen caràcter finalista. En els dos casos, l'autorització correspondrà al director o directora de l'Agència.

3. Les modificacions de crèdit restants que suposen un increment global del pressupost es tramitaran mitjançant proposta de la persona titular de la direcció de l'Agència a la Mesa de les Corts, perquè es remeta a la conselleria competent en matèria pressupostària.

4. Les modificacions de crèdit es publicaran en el Butlletí Oficial de les Corts amb una periodicitat trimestral.

Article 78. Comptes anuals

El contingut dels comptes anuals de l'Agència haurà d'ajustar-se al Pla general de comptabilitat pública.

Article 79. Règim de pagaments i ingressos

1. L'Agència disposarà de tresoreria pròpia, corresponent a la persona titular de la direcció la facultat d'obrir i, si escau, cancel·lar comptes bancaris per a la gestió.

2. El règim de disposició de fons en els comptes de titularitat de l'Agència requerirà almenys dues signatures: la signatura de la persona titular de la direcció, juntament amb l'administrador o administradora, o la persona que ocupe la direcció d'Unitat de Gestió Econòmica.

3. Les competències en matèria d'ordenació de pagaments correspondran al director o directora de l'Agència.

4. Els pagaments es faran prèvia consignació pressupostària i registre comptable de les operacions que donen lloc a aquells.

5. Els ingressos hauran de ser autoritzats per la persona titular de la direcció amb caràcter previ a la seua presa de raó en comptabilitat.

Capítol II. Règim patrimonial i de contractació

Article 80. Règim general patrimonial i de contractació

1. El règim patrimonial i de contractació aplicable a l'Agència s'ajustarà, respectivament, a la Llei de patrimoni de la Generalitat, i als preceptes de la legislació sobre contractes del sector públic que siguen aplicables en cada cas. [2]

2. La directora o director de l'Agència és l'òrgan de contractació d'aquesta.

3. L'Agència pot adherir-se a sistemes de contractació centralitzada d'obres, serveis i subministraments, a escala autonòmica o estatal, així com subscriure convenis amb altres institucions, administracions o entitats, per raons d'eficàcia i eficiència, per a l'adquisició comuna de béns o prestació de serveis i el cofinançament de contractes.

TÍTOL XI. Rendició de comptes i transparència

Article 81. Memòria anual, informes especials o extraordinaris, recomanacions i compareixences en comissions parlamentàries

1. En relació amb la memòria anual, els informes especials i extraordinaris, les recomanacions i els dictàmens i la rendició de comptes a la ciutadania, sobre els resultats de l'activitat de l'Agència, s'hi aplicarà el que disposen els articles 22 a 25 de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

2. L'Agència, sempre que siga requerida, cooperarà amb les comissions parlamentàries d'investigació en l'elaboració de dictàmens sobre assumptes del seu àmbit d'actuació. Igualment, la directora o director de l'Agència acudirà a les comissions parlamentàries a què siga convocat per a informar de l'estat de les seues actuacions i podrà sol·licitar, quan ho crega convenient, comparéixer.

[2] Apartat 1 de l'article 80 modificat per la **Resolució de 8 de juliol de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana**.

Article 82. Transparència de l'activitat pública de l'Agència

1. L'Agència actuarà amb transparència, promourà la publicitat i la difusió de la informació i l'activitat pública i garantirà l'accés per la ciutadania a aquesta informació, mitjançant diferents canals, especialment a través d'internet, en els termes establits en la normativa general estatal i autonòmica aplicable, en aquest reglament i a través de qualssevol altres mesures que a aquest efecte adopte el director o directora de l'Agència.

2. La informació serà veraç, objectiva i actualitzada, i es publicarà o es proporcionarà de manera clara, estructurada, comprensible i fàcilment localitzable.

Article 83. Portal de transparència

1. La informació el coneixement de la qual siga rellevant per a garantir la transparència de l'activitat de l'Agència es publicarà de manera periòdica i actualitzada en la seua pàgina web d'una manera clara, estructurada i comprensible per als interessats i, preferentment, en formats reutilitzables.

2. En el portal de transparència de l'Agència es publicarà, com a mínim, la informació a què es refereix l'article 9 de la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació de la Comunitat Valenciana, o norma que la substituïsca.

Article 84. Dret d'accés a la informació pública

1. Qualsevol ciutadà o ciutadana, a títol individual o en representació de qualsevol organització legalment constituïda, té dret d'accés a la informació pública, en els termes establits en la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, o norma que la substituïsca, mitjançant sol·licitud prèvia dirigida a la directora o director de l'Agència.

2. Si la informació sol·licitada està afectada parcialment per alguna limitació, es facilitarà, sempre que siga possible, l'accés parcial, i s'ometrà la part afectada per la limitació, llevat que d'això resulte una informació distorsionada, equívoca o mancada de sentit.

3. Si les sol·licituds es refereixen a informació que afecte els drets o els interessos de tercers, l'òrgan administratiu encarregat de resoldre donarà trasllat a les persones afectades perquè, si escau, en el termini de quinze dies hàbils presenten les al·legacions que estimen pertinents. El sol·licitant serà informat d'aquesta circumstància, així com de la suspensió del termini per a resoldre, mentrestant.

4. Si la informació que se sol·licite conté dades personals, caldrà ajustar-se al que disposa la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal.

5. El règim sobre els límits d'accés a la informació pública serà el previst en l'article 14 de la Llei 19/2013, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, o norma que el substituïsca. En particular, el dret d'accés podrà ser limitat quan accedir a la informació supose un perjudici per a la prevenció, la investigació i la sanció dels il·lícits penals, administratius o disciplinaris, les funcions administratives d'inspecció i control, i la garantia de la confidencialitat o el secret requerit en processos de presa de decisió.

L'aplicació dels límits serà justificada i proporcionada al seu objecte i finalitat de protecció i atendrà les circumstàncies del cas concret.

TÍTOL XII. Registres de l'Agència, seu electrònica i bústia de denúncies

Article 85. Registre general

L'Agència disposa d'un registre general propi, de caràcter electrònic conforme a la normativa vigent, adscrit a l'Àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica. Mitjançant resolució del seu director o directora, s'establiran les seues normes de funcionament, que es publicaran en la web de l'Agència, en el Butlletí Oficial de les Corts i en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

Article 86. Seu electrònica de l'Agència

Correspon a l'Agència aprovar, mitjançant resolució de la seua directora o director, la constitució de la seua seu electrònica i la regulació del seu funcionament, que inclourà la regulació del registre electrònic i del tauler d'anuncis electrònic, i es publicarà en la web de l'Agència, en el Butlletí Oficial de les Corts i en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

Article 87. Registre de convenis

1. Es crea el registre de convenis de l'Agència de naturalesa administrativa, adscrit a la Direcció d'Assumptes Jurídics, en el qual seran objecte d'inscripció els convenis subscrits, així com qualsevol incidència relativa a la seua interpretació, execució, modificació, pròrroga, suspensió i extinció.

2. Els convenis podran incloure qualssevol clàusules o estipulacions, sempre que siguen conformes amb l'ordenament jurídic. En tot cas, els instruments de formalització dels convenis hauran d'especificar, com a mínim:

a) El títol del conveni, que identificarà les parts intervinents i contindrà una breu referència al seu objecte.

b) El lloc i la data de signatura.

c) Les parts que subscriuen el conveni i la capacitat jurídica amb què actua cada una de les persones que intervenen en el seu nom i representació.

d) L'objecte del conveni, les actuacions que s'acorda desenvolupar per a la seua consecució o compliment i les obligacions que comporta per a cada una de les parts, inclòs, si escau, el contingut econòmic.

e) La possibilitat d'establir un òrgan mixt de seguiment.

f) La data de l'inici de l'eficàcia i el termini de vigència del conveni, sense perjudici de la possibilitat de la seua pròrroga si així ho acorden les parts signants del conveni.

g) Altres causes d'extinció del conveni diferents de la conclusió del termini de la seua vigència, així com la manera de finalitzar, en aquests supòsits, les actuacions en curs d'execució.

h) La jurisdicció a la qual se sotmetran les qüestions litigioses que puguen sorgir respecte del conveni.

3. En tot cas, en l'expedient de tramitació, previ a la subscripció del conveni, haurà de figurar l'informe-proposta justificatiu de la necessitat i l'oportunitat del conveni, una memòria econòmica sobre l'existència o la inexistència d'obligacions econòmiques per a l'Agència, i l'informe jurídic corresponent.

4. La subscripció de convenis per l'Agència es publicarà en el Butlletí Oficial de les Corts i en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

Article 88. Registre d'acords de condicions de treball

1. Es crea el registre d'acords de condicions de treball de l'Agència, adscrit a l'Àrea d'Administració, Recursos Humans i Gestió Econòmica, en què seran objecte d'inscripció els acords de condicions de treball del personal al servei de l'Agència, aprovats després de la negociació col·lectiva, en els termes expressats en l'article 38 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, o norma que el substituïsca.

2. Aquests acords es traslladaran a la Mesa de les Corts perquè se'n prenga coneixement i es publicaran en el Butlletí Oficial de les Corts, en el Diari Oficial de la Generalitat i en el portal de transparència de l'Agència.

Article 89. Registre d'acords i resolucions del director o directora de l'Agència

1. Es portarà un registre dels acords i les resolucions adoptats pel director o directora de l'Agència, en què queden anotats, com a mínim, l'ordre numèric de l'acord o la resolució, que s'iniciarà cada any natural, la data de la seua emissió, la unitat administrativa tramitadora, el número d'expedient, la denominació o el títol de l'acord o resolució, la persona o persones destinatàries i, si escau, la ressenya del seu contingut.

2. Mitjançant resolució del director o directora de l'Agència, es crearà i es regularà aquest registre, que quedarà incorporat a la tramitació i l'expedient electrònic.

Article 90. Bústia de denúncies

1. La bústia de denúncies és un canal telemàtic segur per a la presentació de denúncies, informacions o comunicacions dirigides a l'Agència, que permet la intercomunicació, fins i tot quan la informació que es rep és anònima.

2. Mitjançant resolució de la seua directora o director, publicada en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana, es crea i es regula el funcionament de la bústia de denúncies de l'Agència disponible en la web de l'Agència (https://www.antifraucv.es).

3. Aquesta bústia de denúncies operarà, així mateix, com a oficina virtual de l'empleat públic, per a permetre a aquest personal, de manera confidencial, comunicar irregularitats administratives que puguen tindre coneixement en l'exercici de les seues funcions.

Article 91. Tractament de dades de caràcter personal

1. El tractament i la cessió de les dades obtingudes per l'Agència com a resultat de les seues actuacions, especialment les de caràcter personal, estan sotmeses a la normativa vigent en matèria de protecció de dades i garantia dels drets digitals. L'Agència no podrà divulgar les dades ni informar altres persones o institucions que no siguen les que, d'acord amb la normativa vigent, puguen conéixer-les per raó de les seues funcions. Tampoc podran utilitzar-se ni cedir-se aquestes dades amb finalitats diferents de les establides en la llei.

2. La direcció de l'Agència, oït el seu Consell de Direcció, designarà un delegat de Protecció de Dades, que podrà formar part de la plantilla de l'Agència o exercir les seues funcions en el marc d'un contracte de serveis. En aquest cas es nomenarà un responsable del contracte del personal de l'Agència. Es publicaran les dades de contacte del delegat de protecció de dades i es comunicaran a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, de conformitat amb la normativa vigent.

3. L'Agència i els òrgans i les institucions amb funcions de control, inspecció, supervisió i protectorat de les administracions i entitats incloses en l'àmbit d'actuació de l'Agència podran establir acords de col·laboració per a la comunicació de dades i informació rellevant en l'àmbit de les seues competències.

4. No obstant això, les dades i la informació que conste en l'Agència en l'exercici de les seues competències es remetran a l'autoritat competent per a iniciar els procediments disciplinaris, sancionadors o penals a què puguen donar lloc.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Adscripció de personal

L'Agència podrà sol·licitar del Consell l'adscripció al seu servei de personal pertanyent a la Policia de la Generalitat, per al acompliment de tasques relacionades amb la seguretat i amb les funcions i les finalitats d'aquella, d'acord amb el que disposen les normes que regulen les funcions i les competències d'aquesta policia.

Segona. Concertació d'assegurança

L'Agència podrà subscriure un contracte d'assegurança de responsabilitat civil professional de la direcció i del personal al seu servei, prèvia justificació de la seua necessitat i concreció de les contingències que cal cobrir.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Única. Carrera professional

Els efectes del reconeixement de la carrera professional horitzontal per al personal de l'Agència es computaran des de la data d'ingrés en l'Agència, siga quina siga la forma de provisió del lloc, en els termes establits en els articles 63.2 i 64 d'aquest reglament.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Clàusula derogatòria

Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al disposat en aquest reglament.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desenvolupament i modificació d'aquest reglament

1. Es faculta la persona titular de la Direcció de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana per a dictar totes les disposicions que requerisca l'aplicació, la interpretació i el desenvolupament d'aquest reglament.

2. Qualsevol modificació del que disposa aquest reglament l'elaborarà la direcció de l'Agència, prèvia deliberació i proposta del Consell de Direcció, i es presentarà a les Corts Valencianes, i s'aprovarà posteriorment per part de l'Agència.

Segona. Entrada en vigor

1. Aquest reglament es publicarà en el Butlletí Oficial de les Corts i en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana, i entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en aquest últim.

2. El que disposa l'article 63.3 entrarà en vigor a partir de l'exercici en què els pressupostos de l'Agència prevegen aquests costos.

València, 27 de juny de 2019.– El director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana: Joan A. Llinares Gómez.

ANNEX

MONOGRAMES / MONOGRAMAS	
LOGOTIPUS DENOMINACIÓ AGÈNCIA COMPLET / LOGOTIPOS DENOMINACIÓN AGENCIA COMPLETO	
AGÈNCIA VALENCIANA ANTIFRAU AGÈNCIA DE PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA EL FRAU I LA CORRUPCIÓ DE LA COMUNITAT VALENCIANA	
LOGOTIPUS DENOMINACIÓ SIMPLIFICADA DE L'AGÈNCIA / LOGOTIPOS DENOMINACIÓN SIMPLIFICADA DE LA AGENCIA	
AGENCIA VALENCIANA ANTIFRAUDE	

ANÀLISI JURÍDICA

Aquesta disposició afecta:

Desenvolupa o complementa:

- **LLEI 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat, de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana [2016/9534] (DOGV núm. 7928 de 30.11.2016) Ref. Base de dades 009019/2016**

Aquesta disposició està afectada per:

Modificada per:

- **RESOLUCIÓ de 8 de juliol de 2019, del director de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, per la qual es modifica el reglament de funcionament i règim interior d'aquesta, en desenvolupament de la Llei 11/2016, de 28 de novembre, de la Generalitat. [2019/7107] (DOGV núm. 8591 de 15.07.2019) Ref. Base de dades 006575/2019**

Annex II I

Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió

DIRECTIVA (UE) 2019/1937 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO

de 23 de octubre de 2019

relativa a la protección de las personas que informen sobre infracciones del Derecho de la Unión

EL PARLAMENTO EUROPEO Y EL CONSEJO DE LA UNIÓN EUROPEA,

Visto el Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea, y en particular su artículo 16, su artículo 43, apartado 2, su artículo 50, su artículo 53, apartado 1, sus artículos 91, 100 y 114, su artículo 168, apartado 4, su artículo 169, su artículo 192, apartado 1, y su artículo 325, apartado 4, y visto el Tratado constitutivo de la Comunidad Europea de la Energía Atómica, y en particular su artículo 31,

Vista la propuesta de la Comisión Europea,

Previa transmisión del proyecto de acto legislativo a los Parlamentos nacionales,

Visto el dictamen del Tribunal de Cuentas ([1]),

Visto el dictamen del Comité Económico y Social Europeo ([2]),

Previa consulta al Comité de las Regiones,

Visto el dictamen de 30 de noviembre de 2018 del grupo de expertos a que se refiere el artículo 31 del Tratado constitutivo de la Comunidad Europea de la Energía Atómica,

De conformidad con el procedimiento legislativo ordinario ([3]),

Considerando lo siguiente:

(1) Las personas que trabajan para una organización pública o privada o están en contacto con ella en el contexto de sus actividades laborales son a menudo las primeras en tener conocimiento de amenazas o perjuicios para el interés público que surgen en ese contexto. Al informar sobre infracciones del Derecho de la Unión que son perjudiciales para el interés público, dichas personas actúan como denunciantes (en inglés conocidas coloquialmente por *whistleblowers*) y por ello desempeñan un papel clave a la hora de descubrir y prevenir esas infracciones y de proteger el bienestar de la sociedad. Sin embargo, los denunciantes potenciales suelen renunciar a informar sobre sus preocupaciones o sospechas por temor a represalias. En este contexto, es cada vez mayor el reconocimiento, a escala tanto de la Unión como internacional, de la importancia de prestar una protección equilibrada y efectiva a los denunciantes.

(2) A escala de la Unión, las denuncias y revelaciones públicas hechas por los denunciantes constituyen uno de los componentes que se sitúan en el origen del cumplimiento del Derecho y de las políticas de la Unión. Ellos aportan información a los sistemas nacionales y de la Unión responsables de la aplicación del Derecho, lo que permite a su vez detectar, investigar y enjuiciar de manera efectiva las infracciones del Derecho de la Unión, mejorando así la transparencia y la rendición de cuentas.

(3) En determinados ámbitos, las infracciones del Derecho de la Unión, con independencia de si el Derecho nacional las clasifica como administrativas, penales o de otro tipo, pueden provocar graves perjuicios al interés público, en el sentido de que crean riesgos importantes para el bienestar de la sociedad. Cuando se detecten deficiencias de aplicación en esos ámbitos, y los denunciantes suelen encontrarse en una posición privilegiada para revelar la existencia de infracciones, es necesario potenciar la aplicación del Derecho introduciendo canales de denuncia efectivos, confidenciales y seguros y garantizando la protección efectiva de los denunciantes frente a represalias.

(4) Actualmente, la protección de los denunciantes en la Unión se encuentra fragmentada en los diferentes Estados miembros y es desigual en los distintos ámbitos. Las consecuencias de las infracciones del Derecho de la Unión con dimensión transfronteriza de las que informan los denunciantes muestran cómo una protección insuficiente en un Estado miembro no solo incide de forma negativa en el funcionamiento de las políticas de la Unión en ese Estado miembro, sino que puede extenderse también a otros Estados miembros y a la Unión en su conjunto.

(5) Deben aplicarse normas mínimas comunes que garanticen una protección efectiva de los denunciantes en lo que respecta a aquellos actos y ámbitos en los que sea necesario reforzar la aplicación del Derecho, en los que la escasez de denuncias procedentes de denunciantes sea un factor clave que repercuta en esa aplicación, y en los que las infracciones del Derecho de la Unión puedan provocar graves perjuicios al interés público. Los Estados miembros podrían decidir hacer extensiva la aplicación de las disposiciones nacionales a otros ámbitos con el fin de garantizar que exista un marco global y coherente de protección de los denunciantes a escala nacional.

([1]) DO C 405 de 9.11.2018, p. 1.
([2]) DO C 62 de 15.2.2019, p. 155.
([3]) Posición del Parlamento Europeo de 16 de abril de 2019 (pendiente de publicación en el Diario Oficial) y Decisión del Consejo de 7 de octubre de 2019.

(6) La protección de los denunciantes es necesaria para mejorar la aplicación del Derecho de la Unión en materia de contratación pública. Es necesaria, no solamente para prevenir y detectar el fraude y la corrupción en la contratación pública en el contexto de la ejecución del presupuesto de la Unión, sino también para abordar la insuficiente ejecución de las normas en esta materia por los poderes adjudicadores nacionales y las entidades adjudicadoras en relación con la ejecución de obras, el suministro de productos o la prestación de servicios. Las infracciones de esas normas falsean la competencia, incrementan los costes para las empresas, vulneran los intereses de inversores y accionistas y, en general, hacen menos atractiva la inversión y sitúan en una posición de desigualdad a todas las empresas de la Unión, lo que repercute en el correcto funcionamiento del mercado interior.

(7) En el ámbito de los servicios financieros, el valor añadido de la protección de los denunciantes ya ha sido reconocido por el legislador de la Unión. A raíz de la crisis financiera, que puso de manifiesto graves deficiencias en la ejecución de las normas aplicables, se introdujeron medidas para la protección de los denunciantes, como canales de denuncia interna y externa y la prohibición expresa de represalias, en un importante número de actos legislativos en el ámbito de los servicios financieros, tal como señala la Comisión en su comunicación de 8 de diciembre de 2010, titulada «Regímenes sancionadores más rigurosos en el sector de servicios financieros». En particular, en el contexto del marco prudencial aplicable a las entidades de crédito y las empresas de servicios de inversión, la Directiva 2013/36/UE del Parlamento Europeo y del Consejo ([4]) dispone para los denunciantes la protección aplicable en el contexto del Reglamento (UE) n.º 575/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo ([5]).

(8) Por lo que respecta a la seguridad de los productos comercializados en el mercado interior, las empresas que operan en las cadenas de fabricación y distribución son la principal fuente de pruebas, de modo que la información de los denunciantes en esas empresas tiene un alto valor añadido ya que están mucho más cerca de la información sobre posibles prácticas abusivas e ilícitas de fabricación, importación o distribución relativas a productos inseguros. En consecuencia, existe una necesidad de que se introduzca la protección de los denunciantes en relación con los requisitos de seguridad aplicables a los productos regulados por la legislación de armonización de la Unión, tal como se establece en los anexos I y II del Reglamento (UE) 2019/1020 del Parlamento Europeo y del Consejo ([6]), y en relación con los requisitos generales de seguridad de los productos, tal como se establece en la Directiva 2001/95/CE del Parlamento Europeo y del Consejo ([7]). La protección de los denunciantes tal como se establece en la presente Directiva también sería útil para impedir el desvío de armas de fuego, sus piezas, componentes y municiones, así como de productos relacionados con la defensa, al estimular la denuncia de infracciones del Derecho de la Unión, como el fraude documental, la alteración del marcado y la adquisición fraudulenta de armas de fuego dentro de la Unión donde las infracciones a menudo implican un desvío desde el mercado legal al ilegal. La protección de los denunciantes tal como se establece en la presente Directiva también ayudaría a prevenir la fabricación ilícita de explosivos caseros al contribuir a la correcta aplicación de las restricciones y controles relativos a los precursores de explosivos.

(9) La importancia de la protección de los denunciantes para prevenir y disuadir de la comisión de infracciones de las normas de la Unión en materia de seguridad del transporte, que pueden poner en peligro vidas humanas, ya ha sido reconocida en actos sectoriales de la Unión sobre seguridad aérea, concretamente en el Reglamento (UE) n.º 376/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo ([8]), y sobre seguridad del transporte marítimo, concretamente en las Directivas 2013/54/UE ([9]) y 2009/16/CE ([10]) del Parlamento Europeo y del Consejo, que prevén medidas específicas de protección de los denunciantes así como canales de denuncia específicos. Esos actos también prevén la protección frente a represalias de los trabajadores que informen sobre sus propios errores

([4]) Directiva 2013/36/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de junio de 2013, relativa al acceso a la actividad de las entidades de crédito y a la supervisión prudencial de las entidades de crédito y las empresas de inversión, por la que se modifica la Directiva 2002/87/CE y se derogan las Directivas 2006/48/CE y 2006/49/CE (DO L 176 de 27.6.2013, p. 338).

([5]) Reglamento (UE) n.º 575/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de junio de 2013, sobre los requisitos prudenciales de las entidades de crédito y las empresas de inversión, y por el que se modifica el Reglamento (UE) n.º 648/2012 (DO L 176 de 27.6.2013, p. 1).

([6]) Reglamento (UE) 2019/1020 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de junio de 2019, sobre vigilancia del mercado y conformidad de los productos y por el que se modifican la Directiva 2004/42/CE y los Reglamentos (CE) n.º 765/2008 y (UE) n.º 305/2011 (DO L 169 de 25.6.2019, p. 1).

([7]) Directiva 2001/95/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 3 de diciembre de 2001, relativa a la seguridad general de los productos (DO L 11 de 15.1.2002, p. 4).

([8]) Reglamento (UE) n.º 376/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 3 de abril de 2014, relativo a la notificación de sucesos en la aviación civil, que modifica el Reglamento (UE) n.º 996/2010 del Parlamento Europeo y del Consejo, y por el que se derogan la Directiva 2003/42/CE del Parlamento Europeo y del Consejo y los Reglamentos (CE) n.º 1321/2007 y (CE) n.º 1330/2007 de la Comisión (DO L 122 de 24.4.2014, p. 18).

([9]) Directiva 2013/54/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de noviembre de 2013, sobre determinadas responsabilidades del Estado del pabellón en materia de cumplimiento y control de la aplicación del Convenio sobre el trabajo marítimo, de 2006 (DO L 329 de 10.12.2013, p. 1).

([10]) Directiva 2009/16/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de abril de 2009, sobre el control de los buques por el Estado rector del puerto (DO L 131 de 28.5.2009, p. 57).

cometidos de buena fe (la denominada «cultura de la equidad»). Es necesario complementar los elementos existentes de protección de los denunciantes en ambos sectores, así como proporcionar dicha protección en otros medios de transporte, a saber, el transporte por vías navegables, carretera y ferrocarril, para mejorar la aplicación de las normas de seguridad aplicables a esos medios de transporte.

(10) En lo que atañe al ámbito de protección del medio ambiente, reunir pruebas, prevenir, detectar y afrontar los delitos contra el medio ambiente y las conductas ilícitas sigue siendo un reto y las acciones al respecto deben reforzarse, tal como reconoce la Comisión en su comunicación de 18 de enero de 2018, titulada «Acciones de la UE para mejorar el cumplimiento y la gobernanza medioambiental». Habida cuenta de que antes de la entrada en vigor de la presente Directiva, las únicas normas existentes sobre protección de los denunciantes relacionadas con la protección del medio ambiente figuran en un único acto sectorial, a saber, la Directiva 2013/30/UE del Parlamento Europeo y del Consejo ([11]), la introducción de tal protección es necesaria para garantizar el cumplimiento efectivo del acervo de la Unión en materia medioambiental, cuyo incumplimiento puede provocar perjuicios para el interés público y posibles efectos colaterales más allá de las fronteras nacionales. La introducción de tal protección también es pertinente en los casos en que productos que no sean seguros pueden causar daños al medio ambiente.

(11) Mejorar la protección de los denunciantes favorecería también la prevención y disuasión de infracciones de las normas de la Comunidad Europea de la Energía Atómica en materia de seguridad nuclear, protección frente a las radiaciones y gestión responsable y segura del combustible que se consume y los residuos radiactivos. También reforzaría la ejecución de las correspondientes disposiciones de la Directiva 2009/71/Euratom del Consejo ([12]) relativas al fomento y mejora de una cultura de seguridad nuclear efectiva y, en particular, su artículo 8 *ter*, apartado 2, letra a), que exige, entre otras cosas, que la autoridad reguladora competente establezca sistemas de gestión que concedan la debida prioridad a la seguridad nuclear y promuevan, en todos los niveles de personal y dirección, la capacidad de cuestionar si se aplican efectivamente los principios y prácticas de seguridad pertinentes y de informar de manera oportuna sobre cuestiones de seguridad.

(12) La introducción de un marco de protección de los denunciantes también contribuiría a reforzar la ejecución de las disposiciones existentes y prevenir las infracciones de las normas de la Unión en el ámbito de la cadena alimentaria, y en particular en la seguridad de los alimentos y los piensos, así como de la sanidad, la protección y el bienestar de los animales. Las diferentes normas de la Unión establecidas en estos ámbitos están estrechamente interrelacionadas. El Reglamento (CE) n.º 178/2002 del Parlamento Europeo y del Consejo ([13]) establece los principios generales y los requisitos que subyacen a todas las medidas de la Unión y nacionales relativas a piensos y alimentos, con especial atención a la seguridad alimentaria, al objeto de garantizar un elevado nivel de protección de la salud humana y los intereses de los consumidores en relación con los alimentos, así como el funcionamiento eficaz del mercado interior. Ese Reglamento establece, entre otras disposiciones, que las empresas alimentarias y de piensos no pueden disuadir a sus trabajadores y a otras personas de cooperar con las autoridades competentes cuando tal cooperación permita prevenir, reducir o eliminar un riesgo resultante de un alimento. El legislador de la Unión ha adoptado un enfoque similar en el ámbito de la legislación sobre sanidad animal mediante el Reglamento (UE) 2016/429 del Parlamento Europeo y del Consejo ([14]), por el que se establecen disposiciones para la prevención y el control de las enfermedades transmisibles a los animales o a los seres humanos, y en el ámbito de la protección y el bienestar de los animales en las explotaciones ganaderas, de los animales utilizados para fines científicos, de los animales durante el transporte y de los animales en el momento de la matanza, mediante la Directiva 98/58/CE del Consejo ([15]) y la Directiva 2010/63/UE del Parlamento Europeo y del Consejo ([16]), así como los Reglamentos (CE) n.º 1/2005 ([17]) y (CE) n.º 1099/2009 ([18]) del Consejo, respectivamente.

([11]) Directiva 2013/30/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 12 de junio de 2013, sobre la seguridad de las operaciones relativas al petróleo y al gas mar adentro, y que modifica la Directiva 2004/35/CE (DO L 178 de 28.6.2013, p. 66).

([12]) Directiva 2009/71/Euratom del Consejo, de 25 de junio de 2009, por la que se establece un marco comunitario para la seguridad nuclear de las instalaciones nucleares (DO L 172 de 2.7.2009, p. 18).

([13]) Reglamento (CE) n.º 178/2002 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 28 de enero de 2002, por el que se establecen los principios y los requisitos generales de la legislación alimentaria, se crea la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria y se fijan procedimientos relativos a la seguridad alimentaria (DO L 31 de 1.2.2002, p. 1).

([14]) Reglamento (UE) 2016/429 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 9 de marzo de 2016, relativo a las enfermedades transmisibles de los animales y por el que se modifican o derogan algunos actos en materia de sanidad animal (Legislación sobre sanidad animal) (DO L 84 de 31.3.2016, p. 1).

([15]) Directiva 98/58/CE del Consejo, de 20 de julio de 1998, relativa a la protección de los animales en las explotaciones ganaderas (DO L 221 de 8.8.1998, p. 23).

([16]) Directiva 2010/63/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 22 de septiembre de 2010, relativa a la protección de los animales utilizados para fines científicos (DO L 276 de 20.10.2010, p. 33).

([17]) Reglamento (CE) n.º 1/2005 del Consejo, de 22 de diciembre de 2004, relativo a la protección de los animales durante el transporte y las operaciones conexas y por el que se modifican las Directivas 64/432/CEE y 93/119/CE y el Reglamento (CE) n.º 1255/97 (DO L 3 de 5.1.2005, p. 1).

([18]) Reglamento (CE) n.º 1099/2009 del Consejo, de 24 de septiembre de 2009, relativo a la protección de los animales en el momento de la matanza (DO L 303 de 18.11.2009, p. 1).

(13) La información sobre infracciones por parte de los denunciantes puede ser la clave para detectar y prevenir, reducir o eliminar los riesgos para la salud pública y la protección de los consumidores derivados de infracciones de las normas de la Unión que, en otros casos, podrían quedar ocultos. En particular, la protección de los consumidores también está estrechamente vinculada a casos en que productos no seguros pueden causar importantes perjuicios a los consumidores.

(14) El respeto de la privacidad y la protección de los datos de carácter personal, amparados como derechos fundamentales en los artículos 7 y 8 de la Carta de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea (en lo sucesivo, «Carta»), son otros ámbitos en los que los denunciantes pueden contribuir a la revelación de infracciones que puedan perjudicar el interés público. Los denunciantes también pueden ayudar a revelar infracciones de la Directiva (UE) 2016/1148 del Parlamento Europeo y del Consejo ([19]) sobre la seguridad de las redes y los sistemas de información que introduce el requisito de notificar incidentes, incluidos los que no pongan en peligro los datos personales, y requisitos de seguridad para las entidades que prestan servicios esenciales en numerosos sectores, por ejemplo la energía, la salud, el transporte y la banca, para los proveedores de servicios digitales clave, por ejemplo, servicios de computación en nube, y para los suministradores de bienes básicos como el agua, la electricidad o el gas. Las denuncias de los denunciantes en este ámbito son especialmente útiles a fin de prevenir incidentes de seguridad que afecten a actividades económicas y sociales fundamentales y a servicios digitales de uso generalizado, así como para prevenir toda infracción de las normas de la Unión en materia de protección de datos. Dichas denuncias contribuyen a garantizar la continuidad de servicios esenciales para el funcionamiento del mercado interior y el bienestar de la sociedad.

(15) Además, la protección de los intereses financieros de la Unión relacionados con la lucha contra el fraude, la corrupción y cualquier otra actividad ilegal que afecte a los gastos, la recaudación de ingresos y los fondos o activos de la Unión es un ámbito clave en el que la aplicación del Derecho de la Unión debe reforzarse. También es pertinente reforzar la protección de los intereses financieros de la Unión para la ejecución del presupuesto de la Unión por lo que se refiere a los gastos en que se incurre sobre la base del Tratado constitutivo de la Comunidad Europea de la Energía Atómica (Tratado Euratom). La falta de aplicación efectiva en el ámbito de la protección de los intereses financieros de la Unión, incluida la prevención del fraude y la corrupción a escala nacional, conduce a un descenso de los ingresos de la Unión y un uso indebido de sus fondos, que puede falsear las inversiones públicas, dificultar el crecimiento y socavar la confianza de los ciudadanos en la acción de la Unión. El artículo 325 del Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea (TFUE) insta a la Unión y a los Estados miembros a combatir el fraude y toda actividad ilegal que afecte a los intereses financieros de la Unión. Las medidas pertinentes de la Unión a este respecto incluyen, en particular, el Reglamento (CE, Euratom) n.º 2988/95 del Consejo ([20]) y el Reglamento (UE, Euratom) n.º 883/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo ([21]). El Reglamento (CE, Euratom) n.º 2988/95 ha sido completado, para los tipos más graves de conductas relacionadas con el fraude, por la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlamento Europeo y del Consejo ([22]), y por el Convenio establecido sobre la base del artículo K.3 del Tratado de la Unión Europea, relativo a la protección de los intereses financieros de las Comunidades Europeas de 26 de julio de 1995 ([23]), incluidos sus protocolos de 27 de septiembre de 1996 ([24]), de 29 de noviembre de 1996 ([25]) y de 19 de junio de 1997 ([26]). Los citados Convenio y protocolos permanecen en vigor para los Estados miembros no vinculados por la Directiva (UE) 2017/1371.

(16) También se deben establecer normas mínimas comunes para la protección de los denunciantes de infracciones relativas al mercado interior a que se refiere el artículo 26, apartado 2, del TFUE. Además, de conformidad con la jurisprudencia del Tribunal de Justicia de la Unión Europea (en lo sucesivo, «Tribunal de Justicia»), las medidas de la Unión destinadas establecer el mercado interior o a garantizar su funcionamiento tienen el objetivo de contribuir a la eliminación de los obstáculos existentes o emergentes a la libre circulación de mercancías o a la libre prestación de servicios, así como a contribuir a la supresión de los falseamientos de la competencia.

(17) Específicamente, la protección de los denunciantes para reforzar la aplicación del Derecho de la Unión en materia de competencia, incluidas las ayudas otorgadas por los Estados, serviría para proteger el funcionamiento eficiente de los mercados de la Unión, permitir la igualdad de condiciones para las empresas y ofrecer beneficios a los consumidores. En lo que atañe a las normas de competencia aplicables a las empresas, la importancia de la información privilegiada para la detección de las infracciones del Derecho de la competencia ya ha

([19]) Directiva (UE) 2016/1148 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 6 de julio de 2016, relativa a las medidas destinadas a garantizar un elevado nivel común de seguridad de las redes y sistemas de información en la Unión (DO L 194 de 19.7.2016, p. 1).
([20]) Reglamento (CE, Euratom) n.º 2988/95 del Consejo, de 18 de diciembre de 1995, relativo a la protección de los intereses financieros de las Comunidades Europeas (DO L 312 de 23.12.1995, p. 1).
([21]) Reglamento (UE, Euratom) n.º 883/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de septiembre de 2013, relativo a las investigaciones efectuadas por la Oficina Europea de Lucha contra el Fraude (OLAF) y por el que se deroga el Reglamento (CE) n.º 1073/1999 del Parlamento Europeo y del Consejo y el Reglamento (Euratom) n.º 1074/1999 del Consejo (DO L 248 de 18.9.2013, p. 1).
([22]) Directiva (UE) 2017/1371 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 5 de julio de 2017, sobre la lucha contra el fraude que afecta a los intereses financieros de la Unión a través del Derecho penal (DO L 198 de 28.7.2017, p. 29).
([23]) DO C 316 de 27.11.1995, p. 49.
([24]) DO C 313 de 23.10.1996, p. 2.
([25]) DO C 151 de 20.5.1997, p. 2.
([26]) DO C 221 de 19.7.1997, p. 2.

sido reconocida en la política de clemencia seguida por la Comisión en virtud del artículo 4 *bis* del Reglamento (CE) n.º 773/2004 de la Comisión ([27]) y con la reciente introducción por la Comisión de un instrumento de denunciante anónimo. Las infracciones relativas al Derecho de la competencia y las normas de ayudas otorgadas por los Estados afectan a los artículos 101, 102, 106, 107 y 108 del TFUE y a normas de Derecho derivado adoptadas para su aplicación.

(18) Las infracciones de las normas relativas al impuesto sobre sociedades y las prácticas cuya finalidad es obtener una ventaja fiscal y eludir las obligaciones legales, desvirtuando el objeto o la finalidad de la ley del impuesto sobre sociedades aplicable, afectan negativamente al buen funcionamiento del mercado interior. Dichas infracciones y prácticas pueden dar lugar a una competencia fiscal desleal y a una amplia evasión fiscal, que falsea las condiciones de competencia equitativas para las empresas, y que redunda en una pérdida de ingresos fiscales para los Estados miembros y el presupuesto de la Unión en su conjunto. La presente Directiva debe proporcionar protección frente a represalias para las personas que denuncien prácticas fraudulentas y/o de evasión fiscal que de otro modo no serían detectadas, con vistas a reforzar la capacidad de las autoridades competentes para proteger el buen funcionamiento del mercado interior y eliminar los falseamientos y los obstáculos al comercio que afecten a la competitividad de las empresas en el mercado interior, que están relacionados directamente con las normas sobre libre circulación y son también pertinentes para la aplicación de las normas sobre ayudas otorgadas por los Estados. La protección de los denunciantes tal como se establece en la presente Directiva se sumaría a las recientes iniciativas de la Comisión destinadas a mejorar la transparencia y el intercambio de información en el ámbito de la fiscalidad y a crear un entorno del impuesto sobre sociedades más justo en la Unión, con el fin de aumentar la eficacia de los Estados miembros en la identificación de prácticas fraudulentas y/o de evasión fiscal, y ayudaría a impedir dichas prácticas. No obstante, la presente Directiva no armoniza disposiciones en materia de impuestos, ya sean sustantivas o de procedimiento, y no pretende reforzar la ejecución de las normas nacionales relativas al impuesto sobre sociedades, sin perjuicio de la posibilidad para los Estados miembros de utilizar la información denunciada con dicha finalidad.

(19) El artículo 2, apartado 1, letra a), define el ámbito de aplicación material de la presente Directiva mediante remisión a una lista de actos de la Unión que figura en el anexo. Ello implica que, cuando dichos actos de la Unión definen a su vez su ámbito de aplicación material mediante remisión a actos de la Unión enumerados en sus anexos, dichos actos también forman parte del ámbito de aplicación material de la presente Directiva. Además, se debe entender que la remisión a los actos del anexo incluye todas las medidas delegadas y de ejecución nacionales y de la Unión que se hayan adoptado con arreglo a dichos actos. Asimismo, se debe entender la remisión a los actos de la Unión que figuran anexo como una referencia dinámica, de conformidad con el sistema normal para hacer referencia a los actos jurídicos de la Unión. De este modo, si un acto de la Unión que figura en el anexo ha sido modificado o se modifica, la remisión se hace al acto modificado; si un acto de la Unión que figura en el anexo ha sido sustituido o se sustituye, la remisión se hace al nuevo acto.

(20) Determinados actos de la Unión, en particular en el ámbito de los servicios financieros, como el Reglamento (UE) n.º 596/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo ([28]) y la Directiva de Ejecución (UE) 2015/2392 de la Comisión ([29]), adoptada sobre la base de dicho Reglamento, ya contienen normas detalladas sobre protección de denunciantes. Se debe mantener toda norma específica al respecto establecida en dicha legislación vigente de la Unión, incluidos los actos de la Unión enumerados en la parte II del anexo de la presente Directiva, que se adaptan a los sectores correspondientes. Este aspecto es especialmente importante para determinar qué entidades con personalidad jurídica en el ámbito de los servicios financieros, la prevención del blanqueo de capitales y la financiación del terrorismo están actualmente obligadas a establecer canales de denuncia interna. Al mismo tiempo y a fin de garantizar la coherencia y la seguridad jurídica en todos los Estados miembros, la presente Directiva debe ser de aplicación en todos los ámbitos no regulados por actos sectoriales específicos, y por tanto deben completar dichos actos, de modo que sean plenamente acordes con las normas mínimas. En particular, la presente Directiva debe concretar más el diseño de los canales de denuncia interna y externa, las obligaciones de las autoridades competentes y las formas de protección específicas que hayan de establecerse en el ámbito nacional contra las represalias. A ese respecto, el artículo 28, apartado 4, del Reglamento (UE) n.º 1286/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo ([30]) dispone la posibilidad de que los Estados miembros creen un canal de denuncia interna en el ámbito regulado por dicho Reglamento. Para mantener la coherencia con las normas mínimas establecidas en la presente Directiva, la obligación de crear canales de denuncia interna prevista en la presente Directiva, debe también aplicarse respecto del Reglamento (UE) n.º 1286/2014.

([27]) Reglamento (CE) n.º 773/2004 de la Comisión, de 7 de abril de 2004, relativo al desarrollo de los procedimientos de la Comisión con arreglo a los artículos 81 y 82 del Tratado CE (DO L 123 de 27.4.2004, p. 18).

([28]) Reglamento (UE) n.º 596/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de abril de 2014, sobre el abuso de mercado (Reglamento sobre abuso de mercado) y por el que se derogan la Directiva 2003/6/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, y las Directivas 2003/124/CE, 2003/125/CE y 2004/72/CE de la Comisión (DO L 173 de 12.6.2014, p. 1).

([29]) Directiva de Ejecución (UE) 2015/2392 de la Comisión, de 17 de diciembre de 2015, relativa al Reglamento (UE) n.º 596/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo en lo que respecta a la comunicación de posibles infracciones o infracciones reales de dicho Reglamento a las autoridades competentes (DO L 332 de 18.12.2015, p. 126).

([30]) Reglamento (UE) n.º 1286/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de noviembre de 2014, sobre los documentos de datos fundamentales relativos a los productos de inversión minorista empaquetados y los productos de inversión basados en seguros (DO L 352 de 9.12.2014, p. 1).

(21) La presente Directiva debe entenderse sin perjuicio de la protección otorgada a los trabajadores cuando informen sobre infracciones del Derecho de la Unión en materia laboral. En particular, en el ámbito de la salud y la seguridad en el trabajo, el artículo 11 de la Directiva 89/391/CEE del Consejo ([31]) ya obliga a los Estados miembros a velar por que los trabajadores o los representantes de los trabajadores no sufran perjuicios a causa de sus peticiones o propuestas a los empresarios para que tomen medidas adecuadas para paliar cualquier riesgo para los trabajadores o eliminar las fuentes de riesgo. Los trabajadores y sus representantes tienen derecho en virtud de esa Directiva a plantear cuestiones ante la autoridad competente si consideran que las medidas adoptadas y los medios utilizados por el empresario no son suficientes para garantizar la seguridad y la salud en el trabajo.

(22) Los Estados miembros podrían decidir que las denuncias relativas a reclamaciones interpersonales que afecten exclusivamente al denunciante, a saber, reclamaciones sobre conflictos interpersonales entre el denunciante y otro trabajador, puedan ser canalizadas hacia otros procedimientos.

(23) La presente Directiva debe entenderse sin perjuicio de la protección que otorgan los procedimientos de denuncia de posibles actividades ilegales, como el fraude o la corrupción, que son perjudiciales para los intereses de la Unión, o de una conducta relacionada con el desempeño de las actividades profesionales que pueda constituir un incumplimiento grave de las obligaciones de los funcionarios y otros agentes de la Unión Europea establecidas en virtud de los artículos 22 *bis*, 22 *ter* y 22 *quater* del Estatuto de los funcionarios de la Unión Europea y régimen aplicable a los otros agentes de la Unión Europea, que figura en el Reglamento (CEE, Euratom, CECA) n.º 259/68 del Consejo ([32]). La presente Directiva debe aplicarse cuando los funcionarios y otros agentes de la Unión informen sobre infracciones que sucedan en un contexto laboral al margen de su relación laboral con las instituciones, órganos u organismos de la Unión.

(24) La seguridad nacional sigue siendo responsabilidad exclusiva de cada Estado miembro. La presente Directiva no debe aplicarse a las denuncias de infracciones en materia de contratación pública que afecten a aspectos de la defensa o la seguridad cuando estos estén cubiertos por el artículo 346 del TFUE, de conformidad con la jurisprudencia del Tribunal de Justicia. Si los Estados miembros decidieran ampliar la protección que ofrece la presente Directiva a otros ámbitos o actos que no entren dentro de su ámbito de aplicación material, han de poder adoptar disposiciones específicas para proteger los intereses esenciales de su seguridad nacional a tal respecto.

(25) La presente Directiva también debe entenderse sin perjuicio de la protección de la información clasificada que el Derecho de la Unión o las disposiciones legales, reglamentarias o administrativas en vigor en el Estado miembro en cuestión requieran proteger, por motivos de seguridad, contra todo acceso no autorizado. Además, la presente Directiva no debe afectar a las obligaciones derivadas de la Decisión 2013/488/UE del Consejo ([33]) o de la Decisión (UE, Euratom) 2015/444 de la Comisión ([34]).

(26) La presente Directiva no debe afectar a la protección de la confidencialidad de las comunicaciones entre los abogados y sus clientes («prerrogativa de secreto profesional en la relación cliente-abogado») tal como se establezca en el Derecho nacional y, en su caso, en el Derecho de la Unión, de conformidad con la jurisprudencia del Tribunal de Justicia. Además, la presente Directiva no debe afectar a la obligación que tienen los prestadores de asistencia sanitaria, incluidos los terapeutas, de mantener la confidencialidad de las comunicaciones con sus pacientes y de las historias clínicas («secreto profesional médico») tal como se establezca en el Derecho nacional y de la Unión.

(27) Los miembros de otras profesiones que no sean los abogados y los prestadores de asistencia sanitaria han de poder acogerse a protección al amparo de la presente Directiva cuando comunican información protegida por las normas profesionales aplicables, siempre que la comunicación de dicha información sea necesaria a los efectos de revelar una infracción que entre dentro del ámbito de aplicación de la presente Directiva.

(28) Si bien la presente Directiva debe establecer, en determinadas condiciones, una exención limitada de responsabilidad, incluida la responsabilidad penal, en caso de violación de la confidencialidad, ello no debe afectar a las normas nacionales relativas al proceso penal, especialmente a las destinadas a proteger la integridad de las investigaciones y procedimientos o los derechos de defensa de las personas afectadas. Ello debe entenderse sin perjuicio de la introducción de medidas de protección en otros tipos de Derecho procesal nacional, en particular, la inversión de la carga de la prueba en los procedimientos nacionales administrativos, civiles o laborales.

(29) La presente Directiva no debe afectar a las normas nacionales sobre el ejercicio de los derechos de información, consulta y participación en las negociaciones colectivas de los representantes de los trabajadores ni a sus derechos en materia de defensa de los trabajadores. Todo ello debe entenderse sin perjuicio del nivel de protección otorgado en virtud de la presente Directiva.

([31]) Directiva 89/391/CEE del Consejo, de 12 de junio de 1989, relativa a la aplicación de medidas para promover la mejora de la seguridad y de la salud de los trabajadores en el trabajo (DO L 183 de 29.6.1989, p. 1).

([32]) DO L 56 de 4.3.1968, p. 1.

([33]) Decisión 2013/488/UE del Consejo, de 23 de septiembre de 2013, sobre las normas de seguridad para la protección de la información clasificada de la UE (DO L 274 de 15.10.2013, p. 1).

([34]) Decisión (UE, Euratom) 2015/444 de la Comisión, de 13 de marzo de 2015, sobre las normas de seguridad para la protección de la información clasificada de la UE (DO L 72 de 17.3.2015, p. 53).

(30) La presente Directiva no debe aplicarse en casos en los que personas que, habiendo prestado su consentimiento informado, hayan sido identificadas como informantes o registradas como tales en bases de datos gestionadas por autoridades designadas a nivel nacional, como las autoridades aduaneras, y que informen sobre infracciones ante las autoridades responsables de aplicar el Derecho a cambio de una compensación o recompensa. Dicha información se comunica de conformidad con procedimientos específicos que tienen como objetivo garantizar el anonimato de esas personas para proteger su integridad física, y que son distintos de los canales de denuncia que establece la presente Directiva.

(31) Las personas que comunican información sobre amenazas o perjuicios para el interés público obtenida en el marco de sus actividades laborales hacen uso de su derecho a la libertad de expresión. El derecho a la libertad de expresión y de información, consagrado en el artículo 11 de la Carta y en el artículo 10 del Convenio Europeo para la Protección de los Derechos Humanos y de las Libertades Fundamentales, incluye el derecho a recibir y comunicar informaciones, así como la libertad y el pluralismo de los medios de comunicación. En consecuencia, la presente Directiva se basa en la jurisprudencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos (TEDH) sobre el derecho a la libertad de expresión y en los principios desarrollados por el Consejo de Europa en su Recomendación sobre protección de los denunciantes adoptada por su Comité de ministros el 30 de abril de 2014.

(32) Para gozar de protección al amparo de la presente Directiva, los denunciantes deben tener motivos razonables para creer, a la luz de las circunstancias y de la información de que dispongan en el momento de la denuncia, que los hechos que denuncian son ciertos. Ese requisito es una salvaguardia esencial frente a denuncias malintencionadas, frívolas o abusivas, para garantizar que quienes, en el momento de denunciar, comuniquen deliberada y conscientemente información incorrecta o engañosa no gocen de protección. Al mismo tiempo, el requisito garantiza que la protección no se pierda cuando el denunciante comunique información inexacta sobre infracciones por error cometido de buena fe. De manera similar, los denunciantes deben tener derecho a protección en virtud de la presente Directiva si tienen motivos razonables para creer que la información comunicada entra dentro de su ámbito de aplicación. Los motivos de los denunciantes al denunciar deben ser irrelevantes para determinar si esas personas deben recibir protección.

(33) En general, los denunciantes se sienten más cómodos denunciando por canales internos, a menos que tengan motivos para denunciar por canales externos. Estudios empíricos demuestran que la mayoría de los denunciantes tienden a denunciar por canales internos, dentro de la organización en la que trabajan. La denuncia interna es también el mejor modo de recabar información de las personas que pueden contribuir a resolver con prontitud y efectividad los riesgos para el interés público. Al mismo tiempo, el denunciante debe poder elegir el canal de denuncia más adecuado en función de las circunstancias particulares del caso. Además, es necesario proteger la revelación pública de información, teniendo en cuenta principios democráticos tales como la transparencia y la rendición de cuentas, y derechos fundamentales como la libertad de expresión y la libertad y el pluralismo de los medios de comunicación, al tiempo que se encuentra un equilibrio entre el interés de los empresarios en la gestión de sus organizaciones y la defensa de sus intereses, por un lado, y el interés de los ciudadanos en que se los proteja contra todo perjuicio, por otro, conforme a los criterios desarrollados por la jurisprudencia del TEDH.

(34) Sin perjuicio de las obligaciones vigentes de disponer la denuncia anónima en virtud del Derecho de la Unión, debe ser posible para los Estados miembros decidir si se requiere a las entidades jurídicas de los sectores privado y público y a las autoridades competentes que acepten y sigan denuncias anónimas de infracciones que entren en el ámbito de aplicación de la presente Directiva. No obstante, las personas que denuncien de forma anónima o hagan revelaciones públicas de forma anónima dentro del ámbito de aplicación de la presente Directiva y cumplan sus condiciones deben gozar de protección en virtud de la presente Directiva si posteriormente son identificadas y sufren represalias.

(35) La presente Directiva debe conceder protección cuando, de conformidad con la legislación de la Unión, las personas denuncien ante instituciones, órganos y organismos de la Unión, por ejemplo, en el contexto de un fraude al presupuesto de la Unión.

(36) Las personas necesitan protección jurídica específica cuando obtienen la información que comunican con motivo de sus actividades laborales y, por tanto, corren el riesgo de represalias laborales, por ejemplo, por incumplir la obligación de confidencialidad o de lealtad. La razón subyacente para prestarles protección es su posición de vulnerabilidad económica frente a la persona de la que dependen de facto a efectos laborales. Cuando no existe tal desequilibrio de poder relacionado con el trabajo, por ejemplo, en el caso de demandantes ordinarios o testigos, no es necesaria la protección frente a represalias.

(37) La ejecución efectiva del Derecho de la Unión exige que debe otorgarse protección a la gama más amplia posible de categorías de personas que, independientemente de que sean ciudadanos de la Unión o nacionales de un tercer país, en virtud de sus actividades laborales, con independencia de su naturaleza y de si son retribuidas, disponen de un acceso privilegiado a información sobre infracciones que redundaría en interés de los ciudadanos denunciar y que pueden sufrir represalias si lo hacen. Los Estados miembros deben garantizar que la necesidad de protección se determine atendiendo a todas las circunstancias pertinentes y no solo a la naturaleza de la relación, para amparar al conjunto de personas vinculadas a la organización, en sentido amplio, en la que se haya cometido la infracción.

(38) La protección, en primer lugar, debe aplicarse a la persona que tenga la condición de «trabajador» en el sentido del artículo 45, apartado 1, del TFUE, tal como ha sido interpretado por el Tribunal de Justicia, es decir, a la persona que lleva a cabo, durante un cierto tiempo, en favor de otra y bajo su dirección, determinadas prestaciones a cambio de una retribución. Por lo tanto, la protección debe concederse también a los trabajadores que se encuentran en relaciones laborales atípicas, incluidos los trabajadores a tiempo parcial y los trabajadores con contratos de duración determinada, así como a las personas con un contrato de trabajo o una relación laboral con una empresa de trabajo temporal, relaciones laborales precarias en las que las formas habituales de protección frente a un trato injusto resultan a menudo difíciles de aplicar. El concepto de «trabajador» también incluye a los funcionarios, a los empleados del servicio público, así como a cualquier otra persona que trabaje en el sector público.

(39) La protección debe extenderse también a otras categorías de personas físicas que, sin ser «trabajadores» en el sentido del artículo 45, apartado 1, del TFUE, puedan desempeñar un papel clave a la hora de denunciar infracciones del Derecho de la Unión y que puedan encontrarse en una situación de vulnerabilidad económica en el contexto de sus actividades laborales. Por ejemplo, en lo que respecta a la seguridad de los productos, los proveedores están mucho más cerca de la fuente de información sobre posibles prácticas abusivas e ilícitas de fabricación, importación o distribución de productos inseguros; y respecto de la ejecución de los fondos de la Unión, los consultores que prestan sus servicios se encuentran en una posición privilegiada para llamar la atención sobre las infracciones que presencien. Dichas categorías de personas, que incluyen a los trabajadores que prestan servicios por cuenta propia, los profesionales autónomos, los contratistas, subcontratistas y proveedores, suelen ser objeto de represalias, que pueden adoptar la forma, por ejemplo, de finalización anticipada o anulación de un contrato de servicios, una licencia o un permiso, de pérdidas de negocios o de ingresos, coacciones, intimidaciones o acoso, inclusión en listas negras o boicot a empresas o daño a su reputación. Los accionistas y quienes ocupan puestos directivos también pueden sufrir represalias, por ejemplo, en términos financieros o en forma de intimidación o acoso, inclusión en listas negras o daño a su reputación. Debe concederse también protección a las personas cuya relación laboral haya terminado y a los aspirantes a un empleo o a personas que buscan prestar servicios en una organización que obtengan información sobre infracciones durante el proceso de contratación u otra fase de negociación precontractual y puedan sufrir represalias, por ejemplo, en forma de referencias de trabajo negativas, inclusión en listas negras o boicot a su actividad empresarial.

(40) Una protección eficiente de los denunciantes también implica la protección de otras categorías de personas que, aunque no dependan económicamente de sus actividades laborales, pueden, no obstante, sufrir represalias por denunciar infracciones. Las represalias contra voluntarios y trabajadores en prácticas que perciben o no una remuneración pueden consistir en prescindir de sus servicios, en dar referencias de trabajo negativas o en dañar de algún modo su reputación o sus perspectivas profesionales.

(41) Debe facilitarse protección frente a medidas de represalia tomadas no solo directamente contra el propio denunciante, sino también aquellas que puedan tomarse indirectamente, incluso contra facilitadores, compañeros de trabajo o familiares del denunciante que también mantengan una relación laboral con el empresario, o los clientes o destinatarios de los servicios del denunciante. Sin perjuicio de la protección de la que gozan los representantes sindicales o los representantes de los trabajadores en su condición de tales en virtud de otras normas de la Unión y nacionales, deben gozar de la protección prevista en la presente Directiva tanto si denuncian infracciones en su calidad de trabajadores como si han prestado asesoramiento y apoyo al denunciante. Las represalias indirectas incluyen asimismo acciones tomadas contra la entidad jurídica de la que el denunciante sea propietario, para la que trabaje o con la que esté relacionado de otra forma en un contexto laboral, como la denegación de prestación de servicios, la inclusión en listas negras o el boicot a su actividad empresarial.

(42) La detección y la prevención efectivas de perjuicios graves para el interés público exige que el concepto de infracción incluya también prácticas abusivas, como establece la jurisprudencia del Tribunal de Justicia, a saber, actos u omisiones que no parecen ilícitos desde el punto de vista formal, pero que desvirtúan el objeto o la finalidad de la ley.

(43) Una prevención efectiva de las infracciones del Derecho de la Unión exige que se conceda protección a las personas que faciliten información necesaria para revelar infracciones que ya hayan ocurrido, infracciones que no se hayan materializado todavía, pero que muy probablemente se vayan a cometer, actos u omisiones que el denunciante tenga motivos razonables para considerar infracciones, así como intentos de ocultar infracciones. Por las mismas razones, también está justificada la protección para las personas que no aporten pruebas concluyentes pero que planteen dudas o sospechas razonables. Al mismo tiempo, no debe protegerse a personas que comuniquen información que ya esté completamente disponible para el público, o rumores y habladurías no confirmados.

(44) Debe existir una estrecha relación entre la denuncia y el trato desfavorable sufrido, directa o indirectamente, por el denunciante, para que dicho trato desfavorable sea considerado una represalia y, por consiguiente, el denunciante pueda gozar de protección jurídica al respecto. La protección efectiva de los denunciantes como medio para potenciar el cumplimiento del Derecho de la Unión requiere una definición amplia de represalia que comprenda todo acto u omisión que se produzca en un contexto laboral y que les cause un perjuicio. No obstante, la presente Directiva no debe impedir que los empresarios tomen decisiones laborales que no sean consecuencia de la denuncia o la revelación pública.

(45) La protección frente a represalias como medio de salvaguardar la libertad de expresión y la libertad y el pluralismo de los medios de comunicación debe otorgarse tanto a las personas que comunican información sobre actos u omisiones en una organización («denuncia interna») o a una autoridad externa («denuncia externa») como a las personas que ponen dicha información a disposición del público, por ejemplo, directamente a través de plataformas web o de redes sociales, o a medios de comunicación, cargos electos, organizaciones de la sociedad civil, sindicatos u organizaciones profesionales y empresariales.

(46) En especial, los denunciantes constituyen fuentes importantes para los periodistas de investigación. Ofrecer una protección efectiva a los denunciantes frente a represalias aumenta la seguridad jurídica de los denunciantes potenciales y de esta forma incentiva que se informe sobre infracciones también a través de los medios de comunicación. A este respecto, la protección de los denunciantes como fuente de informaciones periodísticas es crucial para salvaguardar la función de guardián que el periodismo de investigación desempeña en las sociedades democráticas.

(47) Para la detección y prevención efectivas de infracciones del Derecho de la Unión es fundamental, en la medida de lo posible, que la información pertinente llegue rápidamente a quienes están más próximos a la fuente del problema y tienen más posibilidades de investigarlo y competencias para remediarlo. Así pues, por principio, debe animarse a los denunciantes a utilizar en primer lugar los canales de denuncia interna e informar a su empleador, si dichos canales están a su disposición y puede esperarse razonablemente que funcionen. Tal es el caso, en particular, cuando los denunciantes piensen que la infracción puede tratarse de manera efectiva dentro de la correspondiente organización y que no hay riesgo de represalias. Como consecuencia, las entidades jurídicas de los sectores privado y público deben establecer procedimientos internos adecuados para la recepción y el seguimiento de denuncias. Ese incentivo también es oportuno en casos en que se hayan establecido dichos canales sin que el Derecho de la Unión o nacional lo exija. Este principio debe contribuir a fomentar una cultura de buena comunicación y responsabilidad social empresarial en las organizaciones, en virtud de la cual se considere que los denunciantes contribuyen de manera significativa a la autocorrección y la excelencia dentro de la organización.

(48) En el caso de entidades jurídicas del sector privado, la obligación de establecer canales de denuncia interna debe guardar proporción con su tamaño y el nivel de riesgo que sus actividades suponen para el interés público. Las empresas con 50 o más trabajadores deben estar sujetas a la obligación de establecer canales de denuncia interna, con independencia de la naturaleza de sus actividades, sobre la base de su deber de recaudar el IVA. Tras una evaluación adecuada del riesgo, los Estados miembros pueden también exigir a otras empresas que establezcan canales de denuncia interna en casos específicos, por ejemplo, debido a riesgos importantes derivados de sus actividades.

(49) La presente Directiva debe entenderse sin perjuicio de la posibilidad de que los Estados miembros alienten a las entidades jurídicas del sector privado con menos de 50 trabajadores a establecer canales de denuncia interna y seguimiento, incluso estableciendo, para dichos canales, requisitos menos preceptivos que los establecidos en la presente Directiva, siempre que dichos requisitos garanticen la confidencialidad y el seguimiento diligente de la denuncia.

(50) La exención de las pequeñas empresas y las microempresas de la obligación de establecer canales de denuncia interna no debe aplicarse a las empresas privadas que estén obligadas a establecerlos en virtud de los actos de la Unión a que se refieren las partes I.B y II del anexo.

(51) Debe quedar claro que, en el caso de entidades jurídicas del sector privado que no prevean canales de denuncia interna, los denunciantes deben poder informar externamente a las autoridades competentes y dichos denunciantes deben gozar de la protección frente a represalias que contempla la presente Directiva.

(52) A fin de garantizar, en particular, el respeto de las normas de contratación pública en el sector público, la obligación de establecer canales de denuncia interna debe aplicarse a todas las autoridades contratantes y entidades contratantes a nivel local, regional y nacional, pero de forma que guarde proporción con su tamaño.

(53) Siempre que se garantice la confidencialidad de la identidad del denunciante, corresponde a cada entidad jurídica individual del sector privado y público definir el tipo de canales de denuncia que se hayan de establecer. Más concretamente, los canales de denuncia deben permitir que las personas denuncien por escrito y que lo puedan hacer por correo, a través de un buzón físico destinado a recoger denuncias o a través de una plataforma en línea, ya sea en la intranet o en internet, o que denuncien verbalmente, por línea de atención telefónica o a través de otro sistema de mensajería vocal, o ambos. A petición del denunciante, dichos canales deben también permitir denunciar mediante la celebración de reuniones presenciales en un plazo razonable.

(54) También se puede autorizar a terceros a recibir denuncias de infracciones en nombre de entidades jurídicas de los sectores privado y público, siempre que ofrezcan garantías adecuadas de respeto de la independencia, la confidencialidad, la protección de datos y el secreto. Dichos terceros pueden ser proveedores de plataformas de denuncia externa, asesores externos, auditores, representantes sindicales o representantes de los trabajadores.

(55) Los procedimientos de denuncia interna deben permitir a entidades jurídicas del sector privado recibir e investigar con total confidencialidad denuncias de los trabajadores de la entidad y de sus filiales (en lo sucesivo, «grupo»), pero también, en la medida de lo posible, de cualquiera de los agentes y proveedores del grupo y de cualquier persona que acceda a la información a través de sus actividades laborales relacionadas con la entidad y el grupo.

(56) La elección de las personas o departamentos de una entidad jurídica del sector privado más adecuados para encomendarles la recepción y seguimiento de las denuncias depende de la estructura de la entidad, pero, en cualquier caso, su función debe permitir garantizar la independencia y la ausencia de conflictos de intereses. En las entidades de menor tamaño, podría tratarse de una función dual a cargo de un ejecutivo de la sociedad bien situado para comunicarse directamente con la dirección de la entidad, por ejemplo, un responsable de cumplimiento normativo o de recursos humanos, un responsable de la integridad, un responsable de asuntos jurídicos o de la privacidad, un responsable financiero, un responsable de auditoría o un miembro del consejo de administración.

(57) En el contexto de la denuncia interna de infracciones, informar al denunciante, en la medida de lo jurídicamente posible y de la manera más completa posible, sobre el seguimiento de la denuncia es crucial para generar confianza en la eficacia del sistema de protección de los denunciantes y reducir la probabilidad de que se produzcan nuevas denuncias o revelaciones públicas innecesarias. Debe informarse al denunciante, en un plazo razonable, de las acciones previstas o adoptadas para seguir la denuncia y los motivos para elegir dicho seguimiento. El seguimiento puede incluir, por ejemplo, la remisión a otros canales o procedimientos cuando la denuncia afecte exclusivamente a los derechos individuales del denunciante, archivo del procedimiento debido a la falta de pruebas suficientes o por otros motivos, puesta en marcha de una investigación interna y, en su caso, a sus resultados y toda medida adoptada para abordar el problema planteado, remisión a una autoridad competente para proseguir la investigación en la medida en que dicha información no afecte a la investigación interna o a los derechos del interesado. En todos los casos, el denunciante debe ser informado de los avances y el resultado de la investigación. En el transcurso de la investigación, debe ser posible pedir al denunciante que proporcione información adicional, aunque no exista ninguna obligación de hacerlo.

(58) Un plazo razonable para informar al denunciante no debe exceder de tres meses. Cuando todavía se esté considerando el seguimiento apropiado, el denunciante debe ser informado de ello, así como de cualquier otra respuesta que haya de esperar.

(59) Las personas que estén considerando la posibilidad de denunciar infracciones del Derecho de la Unión deben poder tomar una decisión fundada sobre su conveniencia, y sobre cuándo y cómo hacerlo. Las entidades jurídicas de los sectores privado y público que dispongan de procedimientos de denuncia interna deben facilitar información sobre estos, así como sobre los procedimientos de denuncia externa a las autoridades competentes. Es esencial que esa información sea clara y fácilmente accesible incluso, en la mayor medida posible, para personas que no sean los trabajadores que estén en contacto con la entidad debido a sus actividades laborales, tales como prestadores de servicios, distribuidores, proveedores y socios comerciales. Por ejemplo, dicha información podría exponerse en un lugar visible que sea accesible a todas estas personas y en el sitio web de la entidad, y podría también incluirse en cursos y seminarios de formación sobre ética e integridad.

(60) La prevención y detección efectivas de infracciones del Derecho de la Unión requiere garantizar que los denunciantes potenciales puedan aportar fácilmente y con total confidencialidad la información de que dispongan a las autoridades competentes que puedan investigar y solventar el problema, cuando sea posible.

(61) Puede darse el caso de que no existan canales internos o de que se hayan utilizado, pero no hayan funcionado correctamente, por ejemplo, porque la denuncia no se haya seguido con diligencia o en un plazo razonable, o no se haya tomado ninguna medida adecuada para tratar la infracción a pesar del resultado de la correspondiente investigación interna confirmando la existencia de una infracción.

(62) En otros casos, no puede esperarse razonablemente que los canales internos funcionen adecuadamente. Este es el caso, en particular, cuando los denunciantes tengan razones válidas para pensar que podrían sufrir represalias en relación con la denuncia de infracciones, en particular como resultado de una vulneración de su confidencialidad, y que las autoridades competentes estarían mejor situadas para adoptar medidas eficaces para ocuparse de

la infracción. Las autoridades competentes podrían estar mejor situadas, por ejemplo, cuando el responsable último en el contexto laboral está implicado en la infracción, o existe el riesgo de que se oculten o destruyan la infracción o las pruebas conexas o, de manera más general, porque la eficacia de las investigaciones por parte de las autoridades competentes podría verse amenazada de otra manera, como en el caso de que se denuncien prácticas colusorias u otras infracciones de las normas en materia de competencia; o porque la infracción requiere medidas urgentes, por ejemplo, para proteger la vida, la salud y la seguridad de las personas o para proteger el medio ambiente. En todos los casos, debe protegerse a las personas que denuncien externamente ante las autoridades competentes y, en su caso, ante las instituciones, órganos y organismos de la Unión. La presente Directiva también debe conceder protección en los casos en que el Derecho de la Unión o nacional exija a los denunciantes que se dirijan a las autoridades nacionales competentes, por ejemplo, en el marco de sus deberes y responsabilidades laborales o porque la infracción constituye un delito.

(63) La falta de confianza en la eficacia de las denuncias es uno de los principales factores que desalientan a los denunciantes potenciales. En consecuencia, existe la necesidad de imponer una obligación clara a las autoridades competentes para que establezcan canales de denuncia externa adecuados, sigan con diligencia las denuncias recibidas y, en un plazo razonable, den respuesta a los denunciantes.

(64) Debe corresponder a los Estados miembros determinar qué autoridades son competentes para recibir la información sobre infracciones que entren en el ámbito de aplicación de la presente Directiva y seguir adecuadamente las denuncias. Dichas autoridades competentes podrían ser autoridades judiciales, organismos de regulación o de supervisión competentes en los ámbitos específicos de que se trate, o autoridades con una competencia más general a escala central dentro de un Estado miembro, autoridades encargadas del cumplimiento del Derecho, organismos de lucha contra la corrupción o defensores del pueblo.

(65) Como destinatarias de las denuncias, las autoridades a las que se designe como competentes deben tener las capacidades y competencias necesarias para garantizar un seguimiento adecuado, también para valorar la exactitud de las alegaciones formuladas en la denuncia y para ocuparse de las infracciones denunciadas, a través de la apertura de una investigación interna, de una investigación, del enjuiciamiento, de una acción de recuperación de fondos u otras medidas correctoras adecuadas, de conformidad con su mandato. Alternativamente, dichas autoridades deben tener las competencias necesarias para remitir la denuncia a otra autoridad que deba investigar la infracción denunciada, y garantizar que haya un seguimiento adecuado por parte de dicha autoridad. En particular, cuando los Estados miembros deseen establecer canales de denuncia externa a nivel central, por ejemplo, en el ámbito de las ayudas otorgadas por los Estados, los Estados miembros deben establecer las salvaguardias adecuadas para garantizar el respeto de los requisitos de independencia y autonomía establecidos en la presente Directiva. El establecimiento de dichos canales de denuncia externa no debe afectar a las competencias de los Estados miembros o de la Comisión en materia de supervisión en el ámbito de las ayudas estatales, ni tampoco debe afectar a la competencia exclusiva de la Comisión en lo que respecta a la declaración de compatibilidad de dichas ayudas, en particular con arreglo al artículo 107, apartado 3, del TFUE. Por lo que se refiere a las infracciones de los artículos 101 y 102 del TFUE, los Estados miembros deben designar como autoridades competentes a las mencionadas en el artículo 35 del Reglamento (CE) n.º 1/2003 del Consejo ([35]), sin perjuicio de las competencias de la Comisión en este ámbito.

(66) Las autoridades competentes deben también dar respuesta a los denunciantes en lo que respecta a las medidas previstas o adoptadas para seguir la denuncia, por ejemplo, remisión a otra autoridad, archivo del procedimiento debido a la falta de pruebas suficientes o por otros motivos, o puesta en marcha de una investigación y, en su caso, sus resultados o las medidas adoptadas para abordar el problema planteado, así como en lo que respecta a los motivos de la elección de dicho seguimiento. Las comunicaciones sobre el resultado final de las investigaciones no deben afectar a las normas de la Unión aplicables, que incluyen posibles restricciones a la publicación de decisiones en el ámbito de la regulación financiera. Esto debe aplicarse, *mutatis mutandis*, en el ámbito del impuesto de sociedades, si el Derecho nacional aplicable prevé restricciones similares.

(67) El seguimiento y la respuesta al denunciante deben producirse en un plazo razonable, dada la necesidad de abordar con prontitud el problema que sea objeto de denuncia, así como la necesidad de evitar la revelación pública innecesaria de información. El plazo no debe exceder de tres meses, pero podría ampliarse a seis cuando sea necesario debido a circunstancias específicas del caso, en particular la naturaleza y la complejidad del objeto de la denuncia, que puedan justificar una investigación larga.

(68) El Derecho de la Unión en ámbitos específicos, como el abuso de mercado, a saber, el Reglamento (UE) n.º 596/2014 y la Directiva de Ejecución (UE) 2015/2392, la aviación civil, a saber, el Reglamento (UE) n.º 376/2014, o la seguridad de las operaciones de extracción de petróleo y gas en alta mar, a saber, la Directiva 2013/30/UE, ya contempla el establecimiento de canales de denuncia interna y externa. La obligación de establecer tales canales en los términos de la presente Directiva debe partir, en la medida de lo posible, en canales existentes ya previstos en actos específicos de la Unión.

([35]) Reglamento (CE) n.º 1/2003 del Consejo, de 16 de diciembre de 2002, relativo a la aplicación de las normas sobre competencia previstas en los artículos 81 y 82 del Tratado (DO L 1 de 4.1.2003, p. 1).

(69) La Comisión, así como algunos órganos y organismos de la Unión, como la Oficina Europea de Lucha contra el Fraude (OLAF), la Agencia Europea de Seguridad Marítima (AESM), la Agencia Europea de Seguridad Aérea (AESA), la Autoridad Europea de Valores y Mercados (AEVM) y la Agencia Europea de Medicamentos (EMA), disponen de canales y procedimientos de denuncia externa para la recepción de denuncias de infracciones que entran en el ámbito de aplicación de la presente Directiva y que básicamente prevén la confidencialidad de la identidad de los denunciantes. La presente Directiva no debe afectar a dichos canales y procedimientos de denuncia externa, cuando existan, pero debe velar por que las personas que denuncien ante instituciones, órganos y organismos de la Unión se vean amparadas por unas normas mínimas comunes en materia de protección en toda la Unión.

(70) Para garantizar la eficacia de los procedimientos de seguimiento de las denuncias y de respuesta a las infracciones de las normas de la Unión de que se trate, los Estados miembros deben tener la posibilidad de adoptar medidas para aliviar las cargas que soporten las autoridades competentes como consecuencia de las denuncias de infracciones menores de disposiciones que entren en el ámbito de aplicación de la presente Directiva, las denuncias reiteradas o las denuncias sobre infracciones de disposiciones accesorias, por ejemplo, disposiciones sobre obligaciones relativas a la documentación o la notificación. Dichas medidas pueden consistir en permitir a las autoridades competentes, tras una debida valoración del asunto, decidir que una infracción denunciada es claramente menor y no requiere que se adopten más medidas para su seguimiento con arreglo a la presente Directiva, que no sea el archivo del procedimiento. Los Estados miembros también han de poder autorizar a las autoridades competentes cerrar procedimientos relativos a denuncias reiteradas que no contengan información nueva y significativa con respecto a una denuncia anterior cuyo procedimiento haya concluido, a menos que nuevas circunstancias de hecho o de Derecho justifiquen una forma de seguimiento distinta. Además, en caso de un elevado número de denuncias, los Estados miembros deben poder permitir a las autoridades competentes dar prioridad al tratamiento de las denuncias de infracciones graves o de infracciones de disposiciones esenciales que entran en el ámbito de aplicación de la presente Directiva.

(71) Cuando esté así previsto en el Derecho de la Unión o nacional, las autoridades competentes deben remitir los casos o la correspondiente información sobre infracciones a las instituciones, órganos u organismos de la Unión, incluidos, a efectos de la presente Directiva, la OLAF y la Fiscalía Europea, sin perjuicio de la posibilidad de que el denunciante se dirija directamente a dichos órganos y organismos de la Unión.

(72) En varios ámbitos de actuación que entran en el ámbito de aplicación material de la presente Directiva, existen mecanismos de cooperación a través de los cuales las autoridades nacionales competentes intercambian información y llevan a cabo actividades de seguimiento en relación con infracciones de las normas de la Unión con una dimensión transfronteriza. Los ejemplos van del sistema de asistencia y cooperación administrativas establecido por la Decisión de Ejecución (UE) 2015/1918 de la Comisión ([36]), en casos de infracciones transfronterizas de la legislación de la Unión relativa a la cadena agroalimentaria, y la Red contra el Fraude Alimentario en virtud del Reglamento (CE) n.º 882/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo ([37]), el Sistema de Alerta Rápida de la UE para productos peligrosos no alimentarios establecido por el Reglamento (CE) n.º 178/2002 del Parlamento Europeo y del Consejo ([38]), la Red de Cooperación para la Protección del Consumidor en virtud del Reglamento (CE) n.º 2006/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo ([39]), al Foro de Cumplimiento y Gobernanza Medioambiental establecido por la Decisión de la Comisión de 18 de enero de 2018 ([40]), la Red Europea de Competencia establecida por el Reglamento (CE) n.º 1/2003 y la cooperación administrativa en el ámbito de la fiscalidad en virtud de la Directiva 2011/16/UE del Consejo ([41]). Las autoridades competentes de los Estados miembros deben aprovechar plenamente los mecanismos de cooperación existentes de este tipo cuando proceda, como parte de su obligación de seguir las denuncias relativas a infracciones que entran en el ámbito de aplicación de la presente Directiva. Además, las autoridades de los Estados miembros pueden cooperar también fuera de los mecanismos de cooperación existentes cuando se produzcan infracciones con una dimensión transfronteriza en ámbitos en que no existan mecanismos de cooperación de este tipo.

([36]) Decisión de Ejecución (UE) 2015/1918 de la Comisión, de 22 de octubre de 2015, por la que se establece el sistema de asistencia y cooperación administrativas («sistema ACA») con arreglo al Reglamento (CE) n.º 882/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, sobre los controles oficiales efectuados para garantizar la verificación del cumplimiento de la legislación en materia de piensos y alimentos y la normativa sobre salud animal y bienestar de los animales (DO L 280 de 24.10.2015, p. 31).

([37]) Reglamento (CE) n.º 882/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 29 de abril de 2004, sobre los controles oficiales efectuados para garantizar la verificación del cumplimiento de la legislación en materia de piensos y alimentos y la normativa sobre salud animal y bienestar de los animales (DO L 165 de 30.4.2004, p. 1).

([38]) Reglamento (CE) n.º 178/2002 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 28 de enero de 2002, por el que se establecen los principios y los requisitos generales de la legislación alimentaria, se crea la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria y se fijan procedimientos relativos a la seguridad alimentaria (DO L 31 de 1.2.2002, p. 1).

([39]) Reglamento (CE) n.º 2006/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 27 de octubre de 2004, sobre la cooperación entre las autoridades nacionales encargadas de la aplicación de la legislación de protección de los consumidores («Reglamento sobre la cooperación en materia de protección de los consumidores») (DO L 364 de 9.12.2004, p. 1).

([40]) Decisión de la Comisión, de 18 de enero de 2018, por la que se crea un grupo de expertos en materia de cumplimiento y gobernanza medioambiental (DO C 19 de 19.1.2018, p. 3).

([41]) Directiva 2011/16/UE del Consejo, de 15 de febrero de 2011, relativa a la cooperación administrativa en el ámbito de la fiscalidad y por la que se deroga la Directiva 77/799/CEE (DO L 64 de 11.3.2011, p. 1).

(73) A fin de permitir una comunicación efectiva con el personal responsable de tratar denuncias, es necesario que las autoridades competentes establezcan y utilicen canales de fácil acceso que sean seguros, garanticen la confidencialidad para recibir y tratar la información proporcionada por el denunciante sobre infracciones y que permitan el almacenamiento duradero de información para que puedan realizarse nuevas investigaciones. Esto puede requerir que dichos canales estén separados de los canales generales que las autoridades competentes utilizan para comunicarse con el público, como los sistemas normales de reclamación pública, o de los canales que la autoridad competente utiliza para comunicarse internamente y con terceros en el curso ordinario de sus actividades.

(74) Debe formarse profesionalmente al personal de las autoridades competentes que sea responsable de tratar denuncias, también sobre las normas aplicables en materia de protección de datos, para tratar las denuncias y garantizar la comunicación con los denunciantes, así como para seguir adecuadamente las denuncias.

(75) Las personas que tengan intención de denunciar infracciones deben poder tomar una decisión fundada sobre la conveniencia, y sobre cuándo y cómo hacerlo. Por consiguiente, las autoridades competentes deben facilitar información clara y de fácil acceso sobre los canales de denuncia disponibles ante las autoridades competentes, sobre los procedimientos aplicables y sobre el personal de esas autoridades que sea responsable de tratar denuncias. Toda la información referente a las denuncias debe ser transparente, fácilmente comprensible y fiable con objeto de promover las denuncias y no de obstaculizarlas.

(76) Los Estados miembros deben velar por que las autoridades competentes dispongan de procedimientos de protección adecuados para el tratamiento de las denuncias y para la protección de los datos personales de quienes sean mencionados en la denuncia. Dichos procedimientos deben garantizar la protección de la identidad de cada denunciante, cada persona afectada y cada tercero que se mencione en la denuncia, por ejemplo, testigos o compañeros de trabajo, en todas las fases del procedimiento.

(77) Es necesario que el personal de la autoridad competente que sea responsable de tratar denuncias y el personal de la autoridad competente que tenga derecho a acceder a la información facilitada por un denunciante cumpla el deber de secreto profesional y confidencialidad a la hora de transmitir los datos, tanto dentro como fuera de la autoridad competente, y también cuando una autoridad competente abra una investigación o una investigación interna o lleve a cabo acciones relacionadas con la denuncia.

(78) La revisión periódica de los procedimientos de las autoridades competentes y el intercambio de buenas prácticas entre ellas deben garantizar que estos procedimientos sean adecuados y, por lo tanto, sirvan para su objeto.

(79) Las personas que revelen públicamente infracciones deben poder acogerse a protección en los casos en que, pese a la denuncia interna o externa, la infracción siga sin ser atendida, por ejemplo, cuando la infracción no se ha evaluado o investigado adecuadamente o no se han adoptado medidas correctoras adecuadas. La adecuación del seguimiento debe valorarse con arreglo a criterios objetivos, vinculados a la obligación de las autoridades competentes de valorar la exactitud de las alegaciones y poner fin a cualquier posible infracción del Derecho de la Unión. La adecuación del seguimiento dependerá por tanto de las circunstancias de cada caso y de la naturaleza de las normas que se hayan infringido. En particular, el hecho de que las autoridades hayan decidido que una infracción es claramente menor y que no se requiere ulterior seguimiento, que no sea el archivo del procedimiento, puede constituir un seguimiento adecuado con arreglo a la presente Directiva.

(80) Las personas que revelen directa y públicamente infracciones también deben poder acogerse a protección en los casos en que tengan motivos razonables para pensar que existe un peligro inminente o manifiesto para el interés público o un riesgo de daños irreversibles, incluido un peligro para la integridad física de una persona.

(81) Las personas que revelen directa y públicamente infracciones también deben poder acogerse a protección cuando tengan motivos razonables para pensar que en caso de denuncia externa exista un riesgo de sufrir represalias o sea poco probable que la infracción se trate de manera efectiva, dadas las circunstancias particulares del caso, como que puedan ocultarse o destruirse las pruebas o que una autoridad pueda estar en connivencia con el autor de la infracción o implicada en esta.

(82) Una medida *ex ante* esencial para evitar represalias consiste en salvaguardar la confidencialidad de la identidad del denunciante durante el proceso de denuncia y las investigaciones desencadenadas por la denuncia. Solo ha de poder divulgarse la identidad del denunciante en caso de que exista una obligación necesaria y proporcionada en virtud del Derecho de la Unión o nacional en el contexto de investigaciones llevadas a cabo por autoridades o de procesos judiciales, en particular para salvaguardar el derecho de defensa de las personas afectadas. Esta obligación puede derivarse, en particular, de la Directiva 2012/13/UE del Parlamento Europeo y del Consejo ([42]). La protección de la confidencialidad no debe aplicarse cuando el denunciante haya revelado intencionadamente su identidad en el contexto de una revelación pública.

([42]) Directiva 2012/13/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 22 de mayo de 2012, relativa al derecho a la información en los procesos penales (DO L 142 de 1.6.2012, p. 1).

(83) Todo tratamiento de datos personales realizado con arreglo a la presente Directiva, incluido el intercambio o la transmisión de datos personales por las autoridades competentes, debe efectuarse de conformidad con el Reglamento (UE) 2016/679 del Parlamento Europeo y del Consejo ([43]) y la Directiva (UE) 2016/680 del Parlamento Europeo y del Consejo ([44]). Todo intercambio o transmisión de información efectuado por las instituciones, órganos u organismos de la Unión debe llevarse a cabo de conformidad con el Reglamento (UE) 2018/1725 del Parlamento Europeo y del Consejo ([45]). Conviene prestar especial atención a los principios relativos al tratamiento de datos personales establecidos en el artículo 5 del Reglamento (UE) 2016/679, el artículo 4 de la Directiva (UE) 2016/680 y el artículo 4 del Reglamento (UE) 2018/1725, y al principio de protección de datos desde el diseño y por defecto contemplado en el artículo 25 del Reglamento (UE) 2016/679, el artículo 20 de la Directiva (UE) 2016/680 y los artículos 27 y 85 del Reglamento (UE) 2018/1725.

(84) Los procedimientos establecidos en la presente Directiva y relacionados con el seguimiento de denuncias de infracciones del Derecho de la Unión en sus ámbitos de aplicación contribuyen a un objetivo importante de interés público general de la Unión y de los Estados miembros, en el sentido del artículo 23, apartado 1, letra e), del Reglamento (UE) 2016/679, ya que su objetivo es mejorar la ejecución del Derecho y las políticas de la Unión en determinados ámbitos en los cuales el incumplimiento puede provocar graves perjuicios para el interés público. Una protección efectiva de la confidencialidad de la identidad de los denunciantes resulta necesaria a fin de proteger los derechos y libertades de los demás, en particular los de los propios denunciantes, tal como establece el artículo 23, apartado 1, letra i), del Reglamento (UE) 2016/679. Los Estados miembros deben velar por que la presente Directiva sea eficaz, incluso, cuando sea necesario, restringiendo mediante medidas legislativas el ejercicio de determinados derechos de protección de datos de las personas afectadas en consonancia con el artículo 23, apartado 1, letras c) e i), y el artículo 23, apartado 2, del Reglamento (UE) 2016/679, en la medida y durante el tiempo que sea necesario a fin de evitar y abordar los intentos de obstaculizar las denuncias o de impedir, frustrar o ralentizar su seguimiento, en particular las investigaciones, o los intentos de averiguar la identidad del denunciante.

(85) Una protección efectiva de la confidencialidad de la identidad del denunciante resulta igualmente necesaria a fin de proteger los derechos y libertades de los demás, en particular los del propio denunciante, cuando la denuncia la tratan las autoridades tal como se definen en el artículo 3, punto 7, de la Directiva (UE) 2016/680. Los Estados miembros deben velar que la presente Directiva sea eficaz, incluso, cuando sea necesario, restringiendo mediante medidas legislativas el ejercicio de determinados derechos de protección de datos de las personas afectadas en consonancia con el artículo 13, apartado 3, letras a) y e), el artículo 15, apartado 1, letras a) y e), el artículo 16, apartado 4, letras a) y e), y el artículo 31, apartado 5, de la Directiva (UE) 2016/680, en la medida y durante el tiempo que sea necesario a fin de evitar y abordar los intentos de obstaculizar las denuncias o de impedir, frustrar o ralentizar su seguimiento, en particular las investigaciones, o los intentos de averiguar la identidad del denunciante.

(86) Los Estados miembros deben garantizar que exista un registro adecuado por lo que respecta a todas las denuncias de infracciones, que todas las ellas puedan ser consultadas y que la información facilitada en ellas pueda utilizarse como prueba si se procede a medidas de ejecución.

(87) Los denunciantes deben ser protegidos contra toda forma de represalia, ya sea directa o indirecta, que se tome, se aliente o se tolere por su empresario o por los clientes o destinatarios de servicios y por personas que trabajen por cuenta o en nombre de estas, incluidos, por ejemplo, los compañeros de trabajo y directivos de la misma organización o de otras organizaciones con las que el denunciante esté en contacto en el contexto de sus actividades laborales.

(88) Cuando las represalias se producen impunemente y sin ser castigadas, esto amedranta a los denunciantes potenciales. Una clara prohibición legal de las represalias tendría un importante efecto disuasorio, y se reforzaría mediante disposiciones sobre responsabilidad personal y sanciones para los autores de las represalias.

([43]) Reglamento (UE) 2016/679 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 27 de abril de 2016, relativo a la protección de las personas físicas en lo que respecta al tratamiento de datos personales y a la libre circulación de estos datos y por el que se deroga la Directiva 95/46/CE (Reglamento general de protección de datos) (DO L 119 de 4.5.2016, p. 1).

([44]) Directiva (UE) 2016/680 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 27 de abril de 2016, relativa a la protección de las personas físicas en lo que respecta al tratamiento de datos personales por parte de las autoridades competentes para fines de prevención, investigación, detección o enjuiciamiento de infracciones penales o de ejecución de sanciones penales, y a la libre circulación de dichos datos y por la que se deroga la Decisión Marco 2008/977/JAI del Consejo (DO L 119 de 4.5.2016, p. 89).

([45]) Reglamento (UE) 2018/1725 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de octubre de 2018, relativo a la protección de las personas físicas en lo que respecta al tratamiento de datos personales por las instituciones, órganos y organismos de la Unión, y a la libre circulación de esos datos, y por el que se derogan el Reglamento (CE) n.º 45/2001 y la Decisión n.º 1247/2002/CE (DO L 295 de 21.11.2018, p. 39).

(89) Los denunciantes potenciales que no estén seguros de cómo denunciar o de si van a ser protegidos pueden verse disuadidos de hacerlo. Los Estados miembros deben garantizar que se facilite información pertinente y exacta a ese respecto de manera clara y fácilmente accesible al público en general. Debe estar disponible un asesoramiento confidencial, imparcial, individual y gratuito sobre si, por ejemplo, la información en cuestión entra dentro del alcance de las normas aplicables sobre protección de los denunciantes, sobre qué canal de denuncia puede ser mejor utilizar y sobre los procedimientos alternativos disponibles en caso de que la información no entre dentro del alcance de las normas aplicables, la llamada «señalización» (*signposting*) o indicación del canal. El acceso a este asesoramiento puede ayudar a garantizar que las denuncias se realicen a través de los canales apropiados y de manera responsable, y que las infracciones e irregularidades se detecten en tiempo oportuno o que incluso puedan evitarse. Tal asesoramiento e información podrían proporcionarse por un centro de información o por una autoridad administrativa única e independiente. Los Estados miembros pueden decidir ampliar dicho asesoramiento al asesoramiento jurídico. Cuando el asesoramiento lo reciba el denunciante de una organización de la sociedad civil sujeta a la obligación de mantener la naturaleza confidencial de la información recibida, los Estados miembros deben asegurarse de que dicha organización no sufre represalias, por ejemplo, en forma de perjuicio económico resultante de una restricción en el acceso a la financiación, o bien de su inclusión en una lista negra, de forma que se dificulte su correcto funcionamiento.

(90) Las autoridades competentes deben prestar a los denunciantes el apoyo necesario para que puedan disponer de protección efectiva. En particular, deben facilitarles las pruebas o documentación de otro tipo que sean necesarias para confirmar ante otras autoridades u órganos jurisdiccionales que se ha producido una denuncia externa. En determinados contextos nacionales y en ciertos casos, los denunciantes pueden gozar de formas de certificación que acrediten que cumplen las condiciones de las normas aplicables. No obstante tales posibilidades, deben tener acceso efectivo a control judicial, de tal forma que sean los órganos jurisdiccionales los que decidan, sobre la base de todas las circunstancias particulares del asunto, si cumplen las condiciones de las normas aplicables.

(91) No debe ser posible ampararse en las obligaciones legales o contractuales de las personas, como las cláusulas de fidelidad o los acuerdos de confidencialidad y no revelación para impedir las denuncias, para denegar la protección o para penalizar a los denunciantes por haber comunicado información sobre infracciones o haber efectuado una revelación pública cuando facilitar la información que entre dentro del alcance de dichas cláusulas y acuerdos sea necesario para revelar la infracción. Cuando se cumplan esas condiciones, los denunciantes no deben incurrir en responsabilidad alguna, ya sea civil, penal, administrativa o laboral. Es conveniente que haya una protección frente a la responsabilidad por la denuncia o revelación pública de información en virtud de la presente Directiva respecto de la información de la que el denunciante tenía motivos razonables para pensar que era necesario denunciar o hacer una revelación pública para poner de manifiesto una infracción en virtud de la presente Directiva. Dicha protección no debe hacerse extensiva a la información superflua que la persona hubiera revelado sin tener dichos motivos fundados.

(92) Cuando el denunciante hubiera adquirido la información sobre las infracciones denunciadas o los documentos que la contienen, o hubiera obtenido acceso a dicha información o dichos documentos, debe gozar de inmunidad frente a dicha responsabilidad. Esto debe aplicarse tanto a los casos en los que el denunciante revele el contenido de documentos a los que tenga acceso lícitamente como a aquellos en los que realice copias de los mismos o los retire de los locales de la organización de la cual es trabajador en contravención de cláusulas contractuales o de otro tipo que estipulen que dichos documentos son propiedad de la organización. Los denunciantes deben gozar asimismo de inmunidad cuando la adquisición de la información o los documentos o la obtención de acceso a ellos pudiera generar responsabilidades de tipo civil, administrativo o laboral. Ejemplos de ello serían casos en que el denunciante hubiera obtenido la información accediendo a mensajes de correo electrónico de un compañero o consultando documentos que no utiliza habitualmente en el marco de su trabajo, o fotografiando los locales de la organización, o entrando en lugares a los que no suele tener acceso. Cuando el denunciante haya obtenido la información o documentos mediante la comisión de un delito como la intromisión física o informática, su responsabilidad penal ha de seguir rigiéndose por el Derecho nacional aplicable, sin perjuicio de la protección que otorga el artículo 21, apartado 7, de la presente Directiva. Del mismo modo, cualquier otra responsabilidad del denunciante derivada de acciones u omisiones que no guarden relación con la denuncia o no resulten necesarias para revelar una infracción en virtud de la presente Directiva debe regirse por el Derecho de la Unión o nacional aplicable. En tales casos, deben ser los órganos jurisdiccionales nacionales los que evalúen la responsabilidad del denunciante a la luz de toda la información objetiva pertinente y teniendo en cuenta las circunstancias particulares del caso, incluida la necesidad y la proporcionalidad de la acción u omisión en relación con la denuncia o revelación pública.

(93) Es probable que las represalias se presenten como justificadas por razones distintas de la denuncia y puede resultar muy difícil para los denunciantes probar el vínculo entre ambas, mientras que los autores de medidas de represalia pueden tener más poder y recursos para documentar las medidas adoptadas y motivarlas. Por lo tanto, una vez que el denunciante demuestre, razonablemente, que ha denunciado infracciones o que ha

efectuado una revelación pública de conformidad con la presente Directiva y que ha sufrido un perjuicio, la carga de la prueba debe recaer en la persona que haya tomado la medida perjudicial, a quien se debe entonces exigir que demuestre que las medidas adoptadas no estaban vinculadas en modo alguno a la denuncia o la revelación pública.

(94) Más allá de una prohibición expresa de represalias establecida legalmente, es fundamental que los denunciantes que sufran represalias tengan acceso a vías de recurso y a indemnización. El recurso adecuado en cada caso debe determinarse en función del tipo de medidas de represalia sufridas, y el daño o perjuicio causado en tales casos debe ser indemnizado íntegramente de conformidad con el Derecho nacional. El recurso adecuado puede tomar la forma de acciones de reintegración, por ejemplo, en caso de despido, traslado o degradación, o de congelación de formaciones o ascensos, o de restauración de un permiso, licencia o contrato anulados, indemnización por pérdidas económicas presentes y futuras, por ejemplo, por pérdida de salarios debidos, pero también por futuras pérdidas de ingresos, gastos relacionados con un cambio de trabajo, e indemnización por otros perjuicios económicos, como gastos jurídicos y costes de tratamiento médico, y por daños morales, como por ejemplo, el dolor y el sufrimiento.

(95) Si bien los tipos de acciones legales pueden variar entre sistemas jurídicos, deben garantizar que la indemnización o reparación sea real y efectiva, de forma que sea proporcionada respecto del perjuicio sufrido y que sea disuasoria. Cabe mencionar en este contexto los principios del pilar europeo de derechos sociales, en particular el principio n.º 7, según el cual «antes de proceder a un despido, los trabajadores tienen derecho a ser informados de los motivos de este y a que se les conceda un plazo razonable de preaviso. Tienen derecho a acceder a una resolución de litigios efectiva e imparcial y, en caso de despido injustificado, tienen derecho a reparación, incluida una indemnización adecuada». Los recursos previstos en el plano nacional no deben disuadir a denunciantes potenciales futuros. Por ejemplo, proporcionar una indemnización como alternativa a la reincorporación en caso de despido podría dar lugar a una práctica sistemática, en particular en las organizaciones de mayor tamaño y, por tanto, tener un efecto disuasorio en denunciantes futuros.

(96) De especial importancia para los denunciantes son las medidas provisionales a la espera de la resolución del proceso judicial, que puede prolongarse. En particular, los denunciantes deben poder acogerse a medidas provisionales tal como se establezcan en Derecho nacional, para poner fin a amenazas, tentativas o actos continuados de represalia, como el acoso, o para prevenir formas de represalia como el despido, que puede ser difícil de revertir una vez transcurrido un largo período y arruinar económicamente a una persona, una perspectiva que puede disuadir eficazmente a denunciantes potenciales.

(97) Las medidas adoptadas contra los denunciantes fuera del contexto laboral, a través de procedimientos, por ejemplo, por difamación, violación de derechos de autor, secretos comerciales, confidencialidad y protección de datos personales, también pueden tener un grave efecto disuasorio para las denuncias. En tales procedimientos, los denunciantes deben poder confiar en que haber denunciado una infracción o haber efectuado una revelación pública de conformidad con la presente Directiva sea considerado un argumento en su defensa, siempre que la información que se denuncia o se revela públicamente resultase necesaria para poner de manifiesto la infracción. En tales casos, la persona que inicie el procedimiento debe tener la carga de probar que el denunciante no cumple las condiciones establecidas en la presente Directiva.

(98) La Directiva (UE) 2016/943 del Parlamento Europeo y del Consejo ([46]) establece normas para garantizar un nivel suficiente y coherente de reparación civil en caso de obtención, utilización o revelación ilícitas de un secreto comercial. No obstante, también establece que la obtención, utilización o revelación de un secreto comercial se han de considerar lícitas en la medida en que estén permitidas por el Derecho de la Unión. Las personas que revelan secretos comerciales de los que hayan tenido conocimiento en un contexto laboral deben gozar únicamente de la protección que otorga la presente Directiva, incluso no incurrir en responsabilidad civil, siempre que cumplan las condiciones establecidas en ella, incluida la de que la revelación fuera necesaria para poner de manifiesto una infracción que entre en el ámbito de aplicación material de la presente Directiva. Cuando se cumplan dichas condiciones se ha de considerar que la revelación de un secreto comercial está «permitida» por el Derecho de la Unión en el sentido del artículo 3, apartado 2, de la Directiva (UE) 2016/943. Además, ambas directivas deben considerarse complementarias y las medidas, procedimientos o recursos de reparación civil, así como las exenciones previstas en la Directiva (UE) 2016/943 deben seguir siendo de aplicación a toda revelación de un secreto comercial que quede fuera del ámbito de aplicación de la presente Directiva. Las autoridades competentes que reciban información sobre infracciones que contenga secretos comerciales deben garantizar que estos secretos no se utilizan ni revelan para otros fines distintos de lo que resulte necesario a efectos del debido seguimiento de la denuncia.

([46]) Directiva (UE) 2016/943 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 8 de junio de 2016, relativa a la protección de los conocimientos técnicos y la información empresarial no divulgados (secretos comerciales) contra su obtención, utilización y revelación ilícitas (DO L 157 de 15.6.2016, p. 1).

(99) Los honorarios de abogados pueden suponer un coste significativo para los denunciantes que tengan que defenderse de medidas de represalia adoptadas contra ellos a través de procesos judiciales. Aunque podrían recuperar dichos honorarios al final del proceso, podrían no estar en condiciones de pagarlos si se les condena en costas al final del proceso, sobre todo si están desempleados y han sido incluidos en una lista negra. En determinados casos, una asistencia para los procesos judiciales penales, especialmente cuando el denunciante cumple las condiciones establecidas en la Directiva (UE) 2016/1919 del Parlamento Europeo y del Consejo ([47]) y, de manera más general, una ayuda a quienes tienen serias dificultades económicas puede ser esencial para poder hacer efectivos sus derechos a protección.

(100) Los derechos de la persona afectada deben estar protegidos para evitar daños a la reputación u otras consecuencias negativas. Además, sus derechos de defensa y de acceso a vías de recurso deben ser plenamente respetados en cada fase del procedimiento tras la denuncia, de conformidad con los artículos 47 y 48 de la Carta. Los Estados miembros deben proteger la confidencialidad de la identidad de la persona afectada y garantizar sus derechos de defensa, incluido el derecho de acceso al expediente, el derecho a ser oído y el derecho a una tutela judicial efectiva contra una decisión que le concierna con arreglo a los procedimientos aplicables establecidos en el Derecho nacional en el contexto de investigaciones o procesos judiciales ulteriores.

(101) Toda persona que sufra un perjuicio, ya sea directa o indirectamente, como consecuencia de la denuncia o la revelación pública de información inexacta o engañosa debe gozar de la protección y las vías de recurso de que disponga con arreglo a las normas de Derecho nacional común. En caso de que dicha denuncia o revelación pública inexacta o engañosa haya sido efectuada de forma deliberada y consciente, las personas afectadas deben tener derecho a ser indemnizadas de conformidad con el Derecho nacional.

(102) Las sanciones penales, civiles o administrativas son necesarias para garantizar la eficacia de las normas sobre protección de los denunciantes. Las sanciones contra quienes tomen represalias u otras acciones perjudiciales contra los denunciantes pueden desalentar tales acciones. Son necesarias asimismo sanciones contra las personas que comuniquen o revelen públicamente información sobre infracciones cuando se demuestre que lo hicieron a sabiendas de su falsedad, con el fin de impedir nuevas denuncias maliciosas y de preservar la credibilidad del sistema. La proporcionalidad de tales sanciones debe garantizar que no tengan un efecto disuasorio en los denunciantes potenciales.

(103) Toda decisión adoptada por autoridades en perjuicio de los derechos otorgados por la presente Directiva, en particular las decisiones por las que las autoridades competentes decidan archivar el procedimiento relativo a una infracción denunciada a causa de ser manifiestamente menor o reiterada, o decidan que una denuncia concreta no merece tratamiento prioritario, está sujeta a control judicial de conformidad con el artículo 47 de la Carta.

(104) La presente Directiva establece normas mínimas y debe ser posible para los Estados miembros introducir o mantener disposiciones que sean más favorables para el denunciante, siempre que dichas disposiciones no interfieran con las medidas para la protección de las personas afectadas. La transposición de la presente Directiva no debe, en ninguna circunstancia, proporcionar una justificación para la disminución del nivel de protección de que ya gozan los denunciantes en virtud del Derecho nacional en sus ámbitos de aplicación.

(105) De conformidad con el artículo 26, apartado 2, del TFUE, el mercado interior implica un espacio sin fronteras interiores, en el que la libre circulación de mercancías y servicios estará garantizada. El mercado interior debe ofrecer a los ciudadanos de la Unión un valor añadido en forma de mejor calidad y seguridad de los bienes y servicios, garantizando un elevado nivel de salud pública y de protección del medio ambiente, así como la libre circulación de los datos personales. Así pues, el artículo 114 del TFUE es la base jurídica apropiada para adoptar las disposiciones necesarias para el establecimiento y el funcionamiento del mercado interior. Además de lo dispuesto en dicho artículo 114 del TFUE, la presente Directiva debe disponer de bases jurídicas específicas adicionales a fin de aplicarse a los ámbitos que se basan en el artículo 16, el artículo 43, apartado 2, el artículo 50, el artículo 53, apartado 1, los artículos 91 y 100, el artículo 168, apartado 4, el artículo 169, el artículo 192, apartado 1, y el artículo 325, apartado 4, del TFUE, y en el artículo 31 del Tratado Euratom, para la adopción de medidas de la Unión.

(106) El ámbito de aplicación material de la presente Directiva se basa en la identificación de los ámbitos en los que la introducción de protección de los denunciantes resulta justificada y necesaria en función de los elementos de prueba de que se dispone actualmente. Este ámbito de aplicación material puede ampliarse a otros ámbitos o actos de la Unión, si ello resulta necesario como medio para reforzar su aplicación a la luz de pruebas que puedan surgir en el futuro o sobre la base de la evaluación de la forma en que haya funcionado la presente Directiva.

(107) En caso de que se adopten futuros actos legislativos pertinentes para ámbitos cubiertos por la presente Directiva, deberían indicar, en su caso, que la presente Directiva es de aplicación. En caso necesario, el ámbito de aplicación material de la presente Directiva debe adaptarse y el anexo debe modificarse en consecuencia.

([47]) Directiva (UE) 2016/1919 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de octubre de 2016, relativa a la asistencia jurídica gratuita a los sospechosos y acusados en los procesos penales y a las personas buscadas en virtud de un procedimiento de orden europea de detención (DO L 297 de 4.11.2016, p. 1).

(108) Dado que el objetivo de la presente Directiva, a saber, reforzar el cumplimiento en determinados ámbitos y por lo que respecta a actos cuando las infracciones del Derecho de la Unión puedan provocar graves perjuicios al interés público, a través de una protección eficaz de los denunciantes, no puede ser alcanzado de manera suficiente por los Estados miembros actuando en solitario o de forma no coordinada, sino que, puede lograrse mejor a escala de la Unión estableciendo normas mínimas comunes para la protección de los denunciantes, y dado que solo la acción de la Unión puede aportar coherencia y armonizar las normas de la Unión vigentes sobre protección de los denunciantes, la Unión puede adoptar medidas, de acuerdo con el principio de subsidiariedad establecido en el artículo 5 del Tratado de la Unión Europea. De conformidad con el principio de proporcionalidad establecido en el mismo artículo, la presente Directiva no excede de lo necesario para alcanzar dicho objetivo.

(109) La presente Directiva respeta los derechos fundamentales y los principios reconocidos, en particular, por la Carta, especialmente su artículo 11. En consecuencia, es esencial que la presente Directiva se aplique de conformidad con esos derechos y principios, garantizando el pleno respeto, entre otros, de la libertad de expresión y de información, el derecho a la protección de los datos de carácter personal, la libertad de empresa, el derecho a un elevado nivel de protección de los consumidores, el derecho a un alto nivel de protección de la salud humana, el derecho a un alto nivel de protección medioambiental, el derecho a una buena administración, el derecho a la tutela judicial efectiva y los derechos de defensa.

(110) El Supervisor Europeo de Protección de Datos ha sido consultado de conformidad con el artículo 28, apartado 2, del Reglamento (CE) n.º 45/2001.

HAN ADOPTADO LA PRESENTE DIRECTIVA:

CAPÍTULO I

ÁMBITO DE APLICACIÓN, DEFINICIONES Y CONDICIONES DE PROTECCIÓN

Artículo 1

Objeto

La presente Directiva tiene por objeto reforzar la aplicación del Derecho y las políticas de la Unión en ámbitos específicos mediante el establecimiento de normas mínimas comunes que proporcionen un elevado nivel de protección de las personas que informen sobre infracciones del Derecho de la Unión.

Artículo 2

Ámbito de aplicación material

1. La presente Directiva establece normas mínimas comunes para la protección de las personas que informen sobre las siguientes infracciones del Derecho de la Unión:

a) infracciones que entren dentro del ámbito de aplicación de los actos de la Unión enumerados en el anexo relativas a los ámbitos siguientes:

i) contratación pública,

ii) servicios, productos y mercados financieros, y prevención del blanqueo de capitales y la financiación del terrorismo,

iii) seguridad de los productos y conformidad,

iv) seguridad del transporte,

v) protección del medio ambiente,

vi) protección frente a las radiaciones y seguridad nuclear,

vii) seguridad de los alimentos y los piensos, sanidad animal y bienestar de los animales,

viii) salud pública,

ix) protección de los consumidores,

x) protección de la privacidad y de los datos personales, y seguridad de las redes y los sistemas de información;

b) infracciones que afecten a los intereses financieros de la Unión tal como se contemplan en el artículo 325 del TFUE y tal como se concretan en las correspondientes medidas de la Unión;

c) infracciones relativas al mercado interior, tal como se contemplan en el artículo 26, apartado 2, del TFUE, incluidas las infracciones de las normas de la Unión en materia de competencia y ayudas otorgadas por los Estados, así como las infracciones relativas al mercado interior en relación con los actos que infrinjan las normas del impuesto sobre sociedades o a prácticas cuya finalidad sea obtener una ventaja fiscal que desvirtúe el objeto o la finalidad de la legislación aplicable del impuesto sobre sociedades.

2. La presente Directiva se entenderá sin perjuicio de la facultad de los Estados miembros para ampliar la protección en su Derecho nacional a otros ámbitos o actos no previstos en el apartado 1.

Artículo 3

Relación con otros actos de la Unión y disposiciones nacionales

1. Cuando, en los actos sectoriales de la Unión enumerados en la parte II del anexo, se establezcan normas específicas sobre la denuncia de infracciones, se aplicarán dichas normas. Lo dispuesto en la presente Directiva será aplicable en la medida en que un asunto no se rija obligatoriamente por los citados actos sectoriales de la Unión.

2. La presente Directiva no afectará a la responsabilidad de los Estados miembros de velar por la seguridad nacional ni a su facultad de proteger sus intereses esenciales en materia de seguridad. En particular, no afectará a las denuncias de infracciones de las normas de contratación pública que estén relacionadas con cuestiones de defensa o seguridad, salvo que se rijan por los actos pertinentes de la Unión.

3. La presente Directiva no afectará a la aplicación del Derecho de la Unión o nacional relativo a:

a) la protección de información clasificada;

b) la protección del secreto profesional de los médicos y abogados;

c) el secreto de las deliberaciones judiciales;

d) las normas de enjuiciamiento criminal.

4. La presente Directiva no afectará a las normas nacionales relativas al ejercicio del derecho de los trabajadores a consultar a sus representantes o sindicatos, a la protección frente a posibles medidas perjudiciales injustificadas derivadas de tales consultas ni a la autonomía de los interlocutores sociales y su derecho a celebrar convenios colectivos. Ello se entenderá sin perjuicio del nivel de protección otorgado por la presente Directiva.

Artículo 4

Ámbito de aplicación personal

1. La presente Directiva se aplicará a los denunciantes que trabajen en el sector privado o público y que hayan obtenido información sobre infracciones en un contexto laboral, incluyendo, como mínimo, a:

a) las personas que tengan la condición de trabajadores en el sentido del artículo 45, apartado 1, del TFUE, incluidos los funcionarios;

b) las personas que tengan la condición de trabajadores no asalariados, en el sentido del artículo 49 del TFUE;

c) los accionistas y personas pertenecientes al órgano de administración, dirección o supervisión de una empresa, incluidos los miembros no ejecutivos, así como los voluntarios y los trabajadores en prácticas que perciben o no una remuneración;

d) cualquier persona que trabaje bajo la supervisión y la dirección de contratistas, subcontratistas y proveedores.

2. La presente Directiva también se aplicará a los denunciantes cuando comuniquen o revelen públicamente información sobre infracciones obtenida en el marco de una relación laboral ya finalizada.

3. La presente Directiva también se aplicará a los denunciantes cuya relación laboral todavía no haya comenzado, en los casos en que la información sobre infracciones haya sido obtenida durante el proceso de selección o de negociación precontractual.

4. Las medidas de protección del denunciante previstas en el capítulo VI también se aplicarán, en su caso, a:

a) los facilitadores;

b) terceros que estén relacionados con el denunciante y que puedan sufrir represalias en un contexto laboral, como compañeros de trabajo o familiares del denunciante, y

c) las entidades jurídicas que sean propiedad del denunciante, para las que trabaje o con las que mantenga cualquier otro tipo de relación en un contexto laboral.

Artículo 5

Definiciones

A los efectos de la presente Directiva, se entenderá por:

1) «infracciones»: las acciones u omisiones que:

   i) sean ilícitas y estén relacionadas con los actos y ámbitos de actuación de la Unión que entren dentro del ámbito de aplicación material del artículo 2, o

   ii) desvirtúen el objeto o la finalidad de las normas establecidas en los actos y ámbitos de actuación de la Unión que entren dentro del ámbito de aplicación material del artículo 2;

2) «información sobre infracciones»: la información, incluidas las sospechas razonables, sobre infracciones reales o potenciales, que se hayan producido o que muy probablemente puedan producirse en la organización en la que trabaje o haya trabajado el denunciante o en otra organización con la que el denunciante esté o haya estado en contacto con motivo de su trabajo, y sobre intentos de ocultar tales infracciones;

3) «denuncia» o «denunciar»: la comunicación verbal o por escrito de información sobre infracciones;

4) «denuncia interna»: la comunicación verbal o por escrito de información sobre infracciones dentro de una entidad jurídica de los sectores privado o público;

5) «denuncia externa»: la comunicación verbal o por escrito de información sobre infracciones ante las autoridades competentes;

6) «revelación pública» o «revelar públicamente»: la puesta a disposición del público de información sobre infracciones;

7) «denunciante»: una persona física que comunica o revela públicamente información sobre infracciones obtenida en el contexto de sus actividades laborales;

8) «facilitador»: una persona física que asiste a un denunciante en el proceso de denuncia en un contexto laboral, y cuya asistencia debe ser confidencial;

9) «contexto laboral»: las actividades de trabajo presentes o pasadas en el sector público o privado a través de las cuales, con independencia de la naturaleza de dichas actividades, las personas pueden obtener información sobre infracciones y en el que estas personas podrían sufrir represalias si comunicasen dicha información;

10) «persona afectada»: una persona física o jurídica a la que se haga referencia en la denuncia o revelación pública como la persona a la que se atribuye la infracción o con la que se asocia la infracción;

11) «represalia»: toda acción u omisión, directa o indirecta, que tenga lugar en un contexto laboral, que esté motivada por una denuncia interna o externa o por una revelación pública y que cause o pueda causar perjuicios injustificados al denunciante;

12) «seguimiento»: toda acción emprendida por el destinatario de una denuncia o cualquier autoridad competente a fin de valorar la exactitud de las alegaciones hechas en la denuncia y, en su caso, de resolver la infracción denunciada, incluso a través de medidas como investigaciones internas, investigaciones, acciones judiciales, acciones de recuperación de fondos o el archivo del procedimiento;

13) «respuesta»: la información facilitada a los denunciantes sobre las medidas previstas o adoptadas para seguir su denuncia y sobre los motivos de tal seguimiento;

14) «autoridad competente»: toda autoridad nacional designada para recibir denuncias de conformidad con el capítulo III y para dar respuesta a los denunciantes, y/o designada para desempeñar las funciones previstas en la presente Directiva, en particular en lo que respecta al seguimiento.

Artículo 6

Condiciones de protección de los denunciantes

1. Los denunciantes tendrán derecho a protección en virtud de la presente Directiva siempre que:

a) tengan motivos razonables para pensar que la información sobre infracciones denunciadas es veraz en el momento de la denuncia y que la citada información entra dentro del ámbito de aplicación de la presente Directiva, y

b) hayan denunciado por canales internos conforme al artículo 7 o por canales externos conforme al artículo 10, o hayan hecho una revelación pública conforme al artículo 15.

2. Sin perjuicio de la obligación vigente de disponer de mecanismos de denuncia anónima en virtud del Derecho de la Unión, la presente Directiva no afectará a la facultad de los Estados miembros de decidir si se exige o no a las entidades jurídicas de los sectores privado o público y a las autoridades competentes aceptar y seguir las denuncias anónimas de infracciones.

3. Las personas que hayan denunciado o revelado públicamente información sobre infracciones de forma anónima pero que posteriormente hayan sido identificadas y sufran represalias seguirán, no obstante, teniendo derecho a protección en virtud del capítulo VI, siempre que cumplan las condiciones establecidas en el apartado 1.

4. La persona que denuncie ante las instituciones, órganos u organismos pertinentes de la Unión infracciones que entren en el ámbito de aplicación de la presente Directiva tendrá derecho a protección con arreglo a lo dispuesto en la presente Directiva en las mismas condiciones que una persona que haya denunciado por canales externos.

CAPÍTULO II

DENUNCIAS INTERNAS Y SEGUIMIENTO

Artículo 7

Comunicación a través de canales de denuncia interna

1. Como principio general y sin perjuicio de lo dispuesto en los artículos 10 y 15, la información sobre infracciones podrá comunicarse a través de los canales y procedimientos de denuncia interna previstos en el presente capítulo.

2. Los Estados miembros promoverán la comunicación a través de canales de denuncia interna antes que la comunicación a través de canales de denuncia externa, siempre que se pueda tratar la infracción internamente de manera efectiva y siempre que el denunciante considere que no hay riesgo de represalias.

3. Se proporcionará información apropiada relativa al uso de canales de denuncia interna a que se refiere el apartado 2 en el contexto de la información proporcionada por las entidades jurídicas de los sectores privado y público con arreglo al artículo 9, apartado 1, letra g), y por las autoridades competentes con arreglo al artículo 12, apartado 4, letra a), y al artículo 13.

Artículo 8

Obligación de establecimiento de canales de denuncia interna

1. Los Estados miembros velarán por que las entidades jurídicas de los sectores privado y público establezcan canales y procedimientos de denuncia interna y de seguimiento, previa consulta a los interlocutores sociales y de acuerdo con ellos cuando así lo establezca el Derecho nacional.

2. Los canales y procedimientos mencionados en el apartado 1 del presente artículo deberán permitir a los trabajadores de la entidad comunicar información sobre infracciones. También podrán permitir comunicar información sobre infracciones a otras personas, mencionadas en el artículo 4, apartado 1, letras b), c) y d), y en el artículo 4, apartado 2, que estén en contacto con la entidad en el contexto de sus actividades laborales.

3. El apartado 1 se aplicará a las entidades jurídicas del sector privado que tengan 50 o más trabajadores.

4. El límite establecido en el apartado 3 no se aplicará a las entidades que entren en el ámbito de aplicación de los actos de la Unión a que se refieren las partes I.B y II del anexo.

5. Los canales de denuncia podrán gestionarse internamente por una persona o departamento designados al efecto o podrán ser proporcionados externamente por un tercero. Las salvaguardas y requisitos a que se refiere el artículo 9, apartado 1, también se aplicarán a los terceros a los que se encomiende la gestión de los canales de denuncia de una entidad jurídica del sector privado.

6. Las entidades jurídicas del sector privado que tengan entre 50 y 249 trabajadores podrán compartir recursos para la recepción de denuncias y toda investigación que deba llevarse a cabo. Lo anterior se entenderá sin perjuicio de las obligaciones impuestas a dichas entidades por la presente Directiva de mantener la confidencialidad, de dar respuesta al denunciante, y de tratar la infracción denunciada.

7. Tras una adecuada evaluación del riesgo y teniendo en cuenta la naturaleza de las actividades de las entidades y el correspondiente nivel de riesgo, en particular, para el medio ambiente y la salud pública, los Estados miembros podrán exigir que las entidades jurídicas del sector privado con menos de 50 trabajadores establezcan canales y procedimientos de denuncia interna de conformidad con el capítulo II.

8. Los Estados miembros notificarán a la Comisión toda decisión que adopten para exigir a las entidades jurídicas del sector privado que establezcan canales de denuncia interna con arreglo al apartado 7. Esa notificación incluirá la motivación de la decisión y los criterios utilizados en la evaluación del riesgo a que se refiere el apartado 7. La Comisión comunicará dicha decisión a los demás Estados miembros.

9. El apartado 1 se aplicará a todas las entidades jurídicas del sector público, incluidas las entidades que sean propiedad o estén sujetas al control de dichas entidades.

Los Estados miembros podrán eximir de la obligación prevista en el apartado 1 a los municipios de menos de 10 000 habitantes o con menos de 50 trabajadores, u otras entidades mencionadas en el párrafo primero del presente apartado con menos de 50 trabajadores.

Los Estados miembros podrán prever que varios municipios puedan compartir los canales de denuncia interna o que estos sean gestionados por autoridades municipales conjuntas de conformidad con el Derecho nacional, siempre que los canales de denuncia interna compartidos estén diferenciados y sean autónomos respecto de los correspondientes canales de denuncia externa.

Artículo 9

Procedimientos de denuncia interna y seguimiento

1. Los procedimientos de denuncia interna y seguimiento a que se refiere el artículo 8 incluirán lo siguiente:

a) canales para recibir denuncias que estén diseñados, establecidos y gestionados de una forma segura que garantice que la confidencialidad de la identidad del denunciante y de cualquier tercero mencionado en la denuncia esté protegida, e impida el acceso a ella al personal no autorizado;

b) un acuse de recibo de la denuncia al denunciante en un plazo de siete días a partir de la recepción;

c) la designación de una persona o departamento imparcial que sea competente para seguir las denuncias, que podrá ser la misma persona o departamento que recibe las denuncias y que mantendrá la comunicación con el denunciante y, en caso necesario, solicitará a este información adicional y le dará respuesta;

d) el seguimiento diligente por la persona o el departamento designados a que se refiere la letra c);

e) el seguimiento diligente cuando así lo establezca el Derecho nacional en lo que respecta a las denuncias anónimas;

f) un plazo razonable para dar respuesta, que no será superior a tres meses a partir del acuse de recibo o, si no se remitió un acuse de recibo al denunciante, a tres meses a partir del vencimiento del plazo de siete días después de hacerse la denuncia;

g) información clara y fácilmente accesible sobre los procedimientos de denuncia externa ante las autoridades competentes de conformidad con el artículo 10 y, en su caso, ante las instituciones, órganos u organismos de la Unión.

2. Los canales previstos en el apartado 1, letra a), permitirán denunciar por escrito o verbalmente, o de ambos modos. La denuncia verbal será posible por vía telefónica o a través de otros sistemas de mensajería de voz y, previa solicitud del denunciante, por medio de una reunión presencial dentro de un plazo razonable.

CAPÍTULO III

DENUNCIAS EXTERNAS Y SEGUIMIENTO

Artículo 10

Comunicación a través de canales de denuncia externa

Sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 15, apartado 1, letra b), los denunciantes comunicarán información sobre infracciones por los canales y los procedimientos descritos en los artículos 11 y 12, tras haberla comunicado en primer lugar a través de los canales de denuncia interna, o bien comunicándola directamente a través de los canales de denuncia externa.

Artículo 11

Obligación de establecer canales de denuncia externa y de seguir las denuncias

1. Los Estados miembros designarán a las autoridades competentes para recibir las denuncias, darles respuesta y seguirlas, y las dotarán de recursos adecuados.

2. Los Estados miembros velarán por que las autoridades competentes:

a) establezcan canales de denuncia externa independientes y autónomos para la recepción y el tratamiento de la información sobre infracciones;

b) con prontitud, y en cualquier caso en un plazo de siete días a partir de la recepción de la denuncia, acusen recibo de ella a menos que el denunciante solicite expresamente otra cosa o que la autoridad competente considere razonablemente que el acuse de recibo de la denuncia comprometería la protección de la identidad del denunciante;

c) sigan las denuncias diligentemente;

d) den respuesta al denunciante en un plazo razonable, no superior a tres meses, o a seis meses en casos debidamente justificados;

e) comuniquen al denunciante el resultado final de toda investigación desencadenada por la denuncia, de conformidad con los procedimientos previstos en el Derecho nacional;

f) transmitan en tiempo oportuno la información contenida en la denuncia a las instituciones, órganos u organismos competentes de la Unión, según corresponda, para que se siga investigando, cuando así esté previsto por el Derecho de la Unión o nacional.

3. Los Estados miembros podrán disponer que las autoridades competentes, tras examinar debidamente el asunto, puedan decidir que la infracción denunciada es manifiestamente menor y no requiere más seguimiento con arreglo a la presente Directiva, que no sea el archivo del procedimiento. Lo anterior no afectará a otras obligaciones o procedimientos aplicables para tratar la infracción denunciada, ni a la protección prevista por la presente Directiva en relación con la denuncia interna o externa. En tales casos, las autoridades competentes notificarán al denunciante su decisión y la motivación de la misma.

4. Los Estados miembros también podrán disponer que las autoridades competentes puedan decidir archivar el procedimiento por lo que respecta a denuncias reiteradas que no contengan información nueva y significativa sobre infracciones en comparación con una denuncia anterior respecto de la cual han concluido los correspondientes procedimientos, a menos que se den nuevas circunstancias de hecho o de Derecho que justifiquen un seguimiento distinto. En tales casos, las autoridades competentes notificarán al denunciante su decisión y la motivación de la misma.

5. Los Estados miembros podrán disponer que, en caso de que haya un elevado número de denuncias, las autoridades competentes puedan seguir prioritariamente las denuncias de infracciones graves o de infracciones de disposiciones esenciales que entren dentro del ámbito de aplicación de la presente Directiva, sin perjuicio del plazo previsto en el apartado 2, letra d).

6. Los Estados miembros velarán por que cualquier autoridad que haya recibido una denuncia, pero que no tenga competencias para dar tratamiento a la infracción denunciada, la transmita a la autoridad competente dentro de un plazo razonable y de manera segura y por que el denunciante sea mantenido al corriente, sin demora, de dicha transmisión.

Artículo 12

Diseño de los canales de denuncia externa

1. Se considerará que los canales de denuncia externa son independientes y autónomos, siempre que cumplan todos los criterios siguientes:

a) se diseñen, establezcan y gestionen de forma que se garantice la exhaustividad, integridad y confidencialidad de la información y se impida el acceso a ella al personal no autorizado de la autoridad competente;

b) permitan el almacenamiento duradero de información, de conformidad con el artículo 18, para que puedan realizarse nuevas investigaciones.

2. Los canales de denuncia externa permitirán denunciar por escrito y verbalmente. La denuncia verbal será posible por vía telefónica o a través de otros sistemas de mensajería de voz y, previa solicitud del denunciante, por medio de una reunión presencial dentro de un plazo razonable.

3. Cuando se reciba una denuncia por canales que no sean los canales de denuncia a que se refieren los apartados 1 y 2 o por los miembros del personal que no sean los responsables de su tratamiento, las autoridades competentes garantizarán que los miembros del personal que la reciban tengan prohibido revelar cualquier información que pudiera permitir identificar al denunciante o a la persona afectada y que remitan con prontitud la denuncia, sin modificarla, a los miembros del personal responsables de tratar denuncias.

4. Los Estados miembros velarán por que las autoridades competentes designen a los miembros del personal responsables de tratar denuncias, y en particular de:

a) informar a cualquier persona interesada sobre los procedimientos de denuncia;

b) recibir y seguir denuncias;

c) mantener el contacto con el denunciante a los efectos de darle respuesta y de solicitarle información adicional en caso necesario.

5. Los miembros del personal a que se refiere el apartado 4 recibirán formación específica a los efectos de tratar las denuncias.

Artículo 13

Información relativa a la recepción y seguimiento de denuncias

Los Estados miembros velarán por que las autoridades competentes publiquen, en una sección separada, fácilmente identificable y accesible de sus sitios web, como mínimo la información siguiente:

a) las condiciones para poder acogerse a la protección en virtud de la presente Directiva;

b) los datos de contacto para los canales de denuncia externa previstos en el artículo 12, en particular, las direcciones electrónica y postal y los números de teléfono para dichos canales, indicando si se graban las conversaciones telefónicas;

c) los procedimientos aplicables a la denuncia de infracciones, incluida la manera en que la autoridad competente puede solicitar al denunciante aclaraciones sobre la información comunicada o proporcionar información adicional, el plazo para dar respuesta al denunciante y el tipo y contenido de dicha respuesta;

d) el régimen de confidencialidad aplicable a las denuncias y, en particular, la información sobre el tratamiento de los datos de carácter personal de conformidad con lo dispuesto en el artículo 17 de la presente Directiva, los artículos 5 y 13 del Reglamento (UE) 2016/679, el artículo 13 de la Directiva (UE) 2016/680 y el artículo 15 del Reglamento (UE) 2018/1725, según corresponda;

e) la naturaleza del seguimiento que deba darse a las denuncias;

f) las vías de recurso y los procedimientos para la protección frente a represalias, y la disponibilidad de asesoramiento confidencial para las personas que contemplen denunciar;

g) una declaración en la que se expliquen claramente las condiciones en las que las personas que denuncien ante la autoridad competente están protegidas de incurrir en responsabilidad por una infracción de confidencialidad con arreglo a lo dispuesto en el artículo 21, apartado 2, y

h) los datos de contacto del centro de información o de la autoridad administrativa única independiente prevista en el artículo 20, apartado 3, en su caso.

Artículo 14

Revisión de los procedimientos por las autoridades competentes

Los Estados miembros velarán por que las autoridades competentes revisen periódicamente sus procedimientos de recepción y seguimiento de denuncias, y por lo menos una vez cada tres años. Al revisar dichos procedimientos, las autoridades competentes tendrán en cuenta su experiencia y la de otras autoridades competentes y adaptarán sus procedimientos en consecuencia.

CAPÍTULO IV

REVELACIÓN PÚBLICA

Artículo 15

Revelación pública

1. La persona que haga una revelación pública podrá acogerse a protección en virtud de la presente Directiva si se cumple alguna de las condiciones siguientes:

a) la persona había denunciado primero por canales internos y externos, o directamente por canales externos de conformidad con los capítulos II y III, sin que se hayan tomado medidas apropiadas al respecto en el plazo establecido en el artículo 9, apartado 1, letra f), o en el artículo 11, apartado 2, letra d), o

b) la persona tiene motivos razonables para pensar que:

i) la infracción puede constituir un peligro inminente o manifiesto para el interés público, como, por ejemplo, cuando se da una situación de emergencia o existe un riesgo de daños irreversibles, o

ii) en caso de denuncia externa, existe un riesgo de represalias o hay pocas probabilidades de que se dé un tratamiento efectivo a la infracción debido a las circunstancias particulares del caso, como que puedan ocultarse o destruirse las pruebas o que una autoridad esté en connivencia con el autor de la infracción o implicada en la infracción.

2. El presente artículo no se aplicará en los casos en que una persona revele información directamente a la prensa con arreglo a disposiciones nacionales específicas por las que se establezca un sistema de protección relativo a la libertad de expresión y de información.

CAPÍTULO V

DISPOSICIONES APLICABLES A LAS DENUNCIAS INTERNAS Y EXTERNAS

Artículo 16

Deber de confidencialidad

1. Los Estados miembros velarán por que no se revele la identidad del denunciante sin su consentimiento expreso a ninguna persona que no sea un miembro autorizado del personal competente para recibir o seguir denuncias. Lo anterior también se aplicará a cualquier otra información de la que se pueda deducir directa o indirectamente la identidad del denunciante.

2. Como excepción a lo dispuesto en el apartado 1, la identidad del denunciante y cualquier otra información prevista en el apartado 1 solo podrá revelarse cuando constituya una obligación necesaria y proporcionada impuesta por el Derecho de la Unión o nacional en el contexto de una investigación llevada a cabo por las autoridades nacionales o en el marco de un proceso judicial, en particular para salvaguardar el derecho de defensa de la persona afectada.

3. Las revelaciones hechas en virtud de la excepción prevista en el apartado 2 estará sujeta a salvaguardias adecuadas en virtud de las normas de la Unión y nacionales aplicables. En particular, se informará al denunciante antes de revelar su identidad, salvo que dicha información pudiera comprometer la investigación o el procedimiento judicial. Cuando la autoridad competente informe al denunciante, le remitirá una explicación escrita de los motivos de la revelación de los datos confidenciales en cuestión.

4. Los Estados miembros velarán por que las autoridades competentes que reciban información sobre infracciones que incluya secretos comerciales no usen ni revelen esos secretos comerciales para fines que vayan más allá de lo necesario para un correcto seguimiento.

Artículo 17

Tratamiento de datos personales

Todo tratamiento de datos personales realizado en aplicación de la presente Directiva, incluido el intercambio o transmisión de datos personales por las autoridades competentes, se realizará de conformidad con el Reglamento (UE) 2016/679 y la Directiva (UE) 2016/680. Todo intercambio o transmisión de información por parte de las instituciones, órganos u organismos de la Unión se realizará de conformidad con el Reglamento (UE) 2018/1725.

No se recopilarán datos personales cuya pertinencia no resulte manifiesta para tratar una denuncia específica o, si se recopilan por accidente, se eliminarán sin dilación indebida.

Artículo 18

Registro de las denuncias

1. Los Estados miembros velarán por que las entidades jurídicas de los sectores privado y público y las autoridades competentes lleven un registro de todas las denuncias recibidas, en cumplimiento de los requisitos de confidencialidad contemplados en el artículo 16. Las denuncias se conservarán únicamente durante el período que sea necesario y proporcionado a efectos de cumplir con los requisitos impuestos por la presente Directiva, u otros requisitos impuestos por el Derecho de la Unión o nacional.

2. Cuando para la denuncia se utilice una línea telefónica u otro sistema de mensajería de voz con grabación, a reserva del consentimiento del denunciante, las entidades jurídicas de los sectores privado y público y las autoridades competentes tendrán derecho a documentar la denuncia verbal de una de las maneras siguientes:

a) mediante una grabación de la conversación en un formato duradero y accesible, o

b) a través de una transcripción completa y exacta de la conversación realizada por el personal responsable de tratar la denuncia.

Las entidades jurídicas de los sectores privado y público y las autoridades competentes ofrecerán al denunciante la oportunidad de comprobar, rectificar y aceptar mediante su firma la transcripción de la llamada.

3. En los casos en que para la denuncia se utilice una línea telefónica u otro sistema de mensajería de voz sin grabación, las entidades jurídicas de los sectores privado y público y las autoridades competentes tendrán derecho a documentar la denuncia verbal en forma de acta pormenorizada de la conversación escrita por el personal responsable de tratar la denuncia. Las entidades jurídicas de los sectores privado y público y las autoridades competentes ofrecerán al denunciante la oportunidad de comprobar, rectificar y aceptar mediante su firma el acta de la conversación.

4. Cuando una persona solicite una reunión con el personal de las entidades jurídicas de los sectores privado y público o de las autoridades competentes con la finalidad de denunciar en virtud del artículo 9, apartado 2, y del artículo 12, apartado 2, las entidades jurídicas de los sectores privado y público y las autoridades competentes garantizarán, a reserva del consentimiento del denunciante, que se conserven registros completos y exactos de la reunión en un formato duradero y accesible.

Las entidades jurídicas de los sectores privado y público y las autoridades competentes tendrán derecho a documentar la reunión de una de las maneras siguientes:

a) mediante una grabación de la conversación en un formato duradero y accesible, o

b) a través de un acta pormenorizada de la reunión preparada por el personal responsable de tratar la denuncia.

Las entidades jurídicas de los sectores privado y público y las autoridades competentes ofrecerán al denunciante la oportunidad de comprobar, rectificar y aceptar mediante su firma el acta de la reunión.

CAPÍTULO VI

MEDIDAS DE PROTECCIÓN

Artículo 19

Prohibición de represalias

Los Estados miembros adoptarán las medidas necesarias para prohibir todas las formas de represalias contra las personas a que se refiere el artículo 4, incluidas las amenazas de represalias y las tentativas de represalia, en particular, en forma de:

a) suspensión, despido, destitución o medidas equivalentes;

b) degradación o denegación de ascensos;

c) cambio de puesto de trabajo, cambio de ubicación del lugar de trabajo, reducción salarial o cambio del horario de trabajo;

d) denegación de formación;

e) evaluación o referencias negativas con respecto a sus resultados laborales;

f) imposición de cualquier medida disciplinaria, amonestación u otra sanción, incluidas las sanciones pecuniarias;

g) coacciones, intimidaciones, acoso u ostracismo;

h) discriminación, o trato desfavorable o injusto;

i) no conversión de un contrato de trabajo temporal en uno indefinido, en caso de que el trabajador tuviera expectativas legítimas de que se le ofrecería un trabajo indefinido;

j) no renovación o terminación anticipada de un contrato de trabajo temporal;

k) daños, incluidos a su reputación, en especial en los medios sociales, o pérdidas económicas, incluidas la pérdida de negocio y de ingresos;

l) inclusión en listas negras sobre la base de un acuerdo sectorial, informal o formal, que pueda implicar que en el futuro la persona no vaya a encontrar empleo en dicho sector;

m) terminación anticipada o anulación de contratos de bienes o servicios;

n) anulación de una licencia o permiso;

o) referencias médicas o psiquiátricas.

Artículo 20

Medidas de apoyo

1. Los Estados miembros velarán por que las personas a que se refiere el artículo 4 tengan acceso, según corresponda, a medidas de apoyo, en particular las siguientes:

a) información y asesoramiento completos e independientes, que sean fácilmente accesibles para el público y gratuitos, sobre los procedimientos y recursos disponibles, protección frente a represalias y derechos de la persona afectada;

b) asistencia efectiva por parte de las autoridades competentes ante cualquier autoridad pertinente implicada en su protección frente a represalias, incluida, cuando así se contemple en el Derecho nacional, la certificación de que pueden acogerse a protección al amparo de la presente Directiva, y

c) asistencia jurídica en los procesos penales y en los procesos civiles transfronterizos de conformidad con la Directiva (UE) 2016/1919 y la Directiva 2008/52/CE del Parlamento Europeo y del Consejo ([48]) y, de conformidad con el Derecho nacional, asistencia jurídica en otros procesos y asesoramiento jurídico o cualquier otro tipo de asistencia jurídica.

([48]) Directiva 2008/52/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 21 de mayo de 2008, sobre ciertos aspectos de la mediación en asuntos civiles y mercantiles (DO L 136 de 24.5.2008, p. 3).

2. Los Estados miembros podrán prestar asistencia financiera y medidas de apoyo a los denunciantes, incluido apoyo psicológico, en el marco de un proceso judicial.

3. Las medidas de apoyo mencionadas en el presente artículo serán prestadas, según corresponda, por un centro de información o por una autoridad administrativa única e independiente claramente identificada.

Artículo 21

Medidas de protección frente a represalias

1. Los Estados miembros adoptarán las medidas necesarias para garantizar que las personas a que se refiere el artículo 4 estén protegidas frente a represalias. Dichas medidas incluirán, en particular, las que figuran en los apartados 2 a 8 del presente artículo.

2. Sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 3, apartados 2 y 3, no se considerará que las personas que comuniquen información sobre infracciones o que hagan una revelación pública de conformidad con la presente Directiva hayan infringido ninguna restricción de revelación de información, y estas no incurrirán en responsabilidad de ningún tipo en relación con dicha denuncia o revelación pública, siempre que tuvieran motivos razonables para pensar que la comunicación o revelación pública de dicha información era necesaria para revelar una infracción en virtud de la presente Directiva.

3. Los denunciantes no incurrirán en responsabilidad respecto de la adquisición o el acceso a la información que es comunicada o revelada públicamente, siempre que dicha adquisición o acceso no constituya de por sí un delito. En el caso de que la adquisición o el acceso constituya de por sí un delito, la responsabilidad penal seguirá rigiéndose por el Derecho nacional aplicable.

4. Cualquier otra posible responsabilidad de los denunciantes derivada de actos u omisiones que no estén relacionados con la denuncia o la revelación pública o que no sean necesarios para revelar una infracción en virtud de la presente Directiva seguirán rigiéndose por el Derecho de la Unión o nacional aplicable.

5. En los procedimientos ante un órgano jurisdiccional u otra autoridad relativos a los perjuicios sufridos por los denunciantes, y a reserva de que dicha persona establezca que ha denunciado o ha hecho una revelación pública y que ha sufrido un perjuicio, se presumirá que el perjuicio se produjo como represalia por denunciar o hacer una revelación pública. En tales casos, corresponderá a la persona que haya tomado la medida perjudicial probar que esa medida se basó en motivos debidamente justificados.

6. Las personas a que se refiere el artículo 4 tendrán acceso a medidas correctoras frente a represalias, según corresponda, incluidas medidas provisionales a la espera de la resolución del proceso judicial, de conformidad con el Derecho nacional.

7. En los procesos judiciales, incluidos los relativos a difamación, violación de derechos de autor, vulneración de secreto, infracción de las normas de protección de datos, revelación de secretos comerciales, o a solicitudes de indemnización basadas en el Derecho laboral privado, público o colectivo, las personas a que se refiere el artículo 4 no incurrirán en responsabilidad de ningún tipo como consecuencia de denuncias o de revelaciones públicas en virtud de la presente Directiva. Dichas personas tendrán derecho a alegar en su descargo el haber denunciado o haber hecho una revelación pública, siempre que tuvieran motivos razonables para pensar que la denuncia o revelación pública era necesaria para poner de manifiesto una infracción en virtud de la presente Directiva.

Cuando una persona denuncie o revele públicamente información sobre infracciones que entran en el ámbito de aplicación de la presente Directiva, y dicha información incluye secretos comerciales, y cuando dicha persona reúna las condiciones establecidas en la presente Directiva, dicha denuncia o revelación pública se considerará lícita en las condiciones previstas en el artículo 3, apartado 2, de la Directiva (UE) 2016/943.

8. Los Estados miembros adoptarán las medidas necesarias para garantizar que se proporcionen vías de recurso e indemnización íntegra de los daños y perjuicios sufridos por las personas a que se refiere el artículo 4 de conformidad con el Derecho nacional.

Artículo 22

Medidas para la protección de las personas afectadas

1. Los Estados miembros velarán, de conformidad con la Carta, por que las personas afectadas gocen plenamente de su derecho a la tutela judicial efectiva y a un juez imparcial, así como a la presunción de inocencia y al derecho de defensa, incluido el derecho a ser oídos y el derecho a acceder a su expediente.

2. Las autoridades competentes velarán, de conformidad con el Derecho nacional, por que la identidad de las personas afectadas esté protegida mientras cualquier investigación desencadenada por la denuncia o la revelación pública esté en curso.

3. Las normas establecidas en los artículos 12, 17 y 18 referidas a la protección de la identidad de los denunciantes se aplicarán también a la protección de la identidad de las personas afectadas.

Artículo 23

Sanciones

1. Los Estados miembros establecerán sanciones efectivas, proporcionadas y disuasorias aplicables a las personas físicas o jurídicas que:

a) impidan o intenten impedir las denuncias;

b) adopten medidas de represalia contra las personas a que se refiere el artículo 4;

c) promuevan procedimientos abusivos contra las personas a que se refiere el artículo 4;

d) incumplan el deber de mantener la confidencialidad de la identidad de los denunciantes, tal como se contempla en el artículo 16.

2. Los Estados miembros establecerán sanciones efectivas, proporcionadas y disuasorias aplicables respecto de denunciantes cuando se establezca que habían comunicado o revelado públicamente información falsa a sabiendas. Los Estados miembros también establecerán medidas para indemnizar los daños y perjuicios derivados de dichas denuncias o revelaciones públicas de conformidad con el Derecho nacional.

Artículo 24

Prohibición de renuncia a los derechos y vías de recurso

Los Estados miembros velarán por que no puedan limitarse los derechos y vías de recurso previstos por la presente Directiva, ni se pueda renunciar a ellos, por medio de ningún acuerdo, política, forma de empleo o condiciones de trabajo, incluida cualquier cláusula de sometimiento a arbitraje.

CAPÍTULO VII

DISPOSICIONES FINALES

Artículo 25

Trato más favorable y cláusula de no regresión

1. Los Estados miembros podrán introducir o mantener disposiciones más favorables para los derechos de los denunciantes que los establecidos en la presente Directiva, sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 22 y en el artículo 23, apartado 2.

2. La aplicación de la presente Directiva no constituirá en ninguna circunstancia motivo para reducir el nivel de protección ya garantizado por los Estados miembros en los ámbitos regulados por la presente Directiva.

Artículo 26

Transposición y período transitorio

1. Los Estados miembros pondrán en vigor las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas necesarias para dar cumplimiento a lo establecido en la presente Directiva a más tardar el 17 de diciembre de 2021.

2. No obstante lo dispuesto en el apartado 1, para las entidades jurídicas del sector privado que tengan de 50 a 249 trabajadores, los Estados miembros pondrán en vigor, a más tardar el 17 de diciembre de 2023, las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas necesarias para dar cumplimiento a la obligación de establecer canales de denuncia interna en virtud del artículo 8, apartado 3.

3. Cuando los Estados miembros adopten las disposiciones mencionadas en los apartados 1 y 2, estas harán referencia a la presente Directiva o irán acompañadas de dicha referencia en su publicación oficial. Los Estados miembros establecerán las modalidades de la mencionada referencia. Comunicarán inmediatamente a la Comisión el texto de dichas disposiciones.

Artículo 27

Informes, evaluación y revisión

1. Los Estados miembros facilitarán a la Comisión toda la información pertinente relativa a la ejecución y aplicación de la presente Directiva. Basándose en la información recibida, la Comisión, a más tardar el 17 de diciembre de 2023, presentará al Parlamento Europeo y al Consejo un informe sobre la ejecución y aplicación de la presente Directiva.

2. Sin perjuicio de las obligaciones en materia de información establecidas en otros actos legislativos de la Unión, los Estados miembros presentarán anualmente a la Comisión las siguientes estadísticas sobre las denuncias mencionadas en el capítulo III, preferiblemente de forma agregada, si se dispone de ellas a nivel central en el Estado miembro de que se trate:

a) número de denuncias recibidas por las autoridades competentes;

b) número de investigaciones y actuaciones judiciales iniciadas a raíz de dichas denuncias, y su resultado, y

c) si se ha podido determinar, la estimación del perjuicio económico y los importes recuperados tras las investigaciones y actuaciones judiciales relacionadas con las infracciones denunciadas.

3. A más tardar el 17 de diciembre de 2025, la Comisión, teniendo en cuenta el informe que haya presentado con arreglo al apartado 1 y las estadísticas presentadas por los Estados miembros conforme a lo dispuesto en el apartado 2, presentará un informe al Parlamento Europeo y al Consejo en el que evaluará la repercusión de las normas nacionales de transposición de la presente Directiva. El informe examinará la forma en que ha funcionado la presente Directiva y sopesará la necesidad de introducir medidas adicionales, incluidas, cuando proceda, modificaciones con vistas a ampliar el ámbito de aplicación de la presente Directiva a otros actos o ámbitos de la Unión, en particular la mejora del entorno laboral para proteger la salud, la seguridad y las condiciones de trabajo de los trabajadores.

Además de la evaluación a que se refiere el párrafo primero, el informe examinará la forma en la que los Estados miembros han recurrido a los mecanismos de cooperación existentes como parte de su obligación de seguir las denuncias sobre infracciones que entran en el ámbito de aplicación de la presente Directiva y, de manera más general, cómo estos cooperan cuando se producen infracciones con una dimensión transfronteriza.

4. La Comisión hará que los informes a que se refieren los apartados 1 y 3 sean públicos y fácilmente accesibles.

Artículo 28

Entrada en vigor

La presente Directiva entrará en vigor a los veinte días de su publicación en el *Diario Oficial de la Unión Europea*.

Artículo 29

Destinatarios

Los destinatarios de la presente Directiva son los Estados miembros.

Hecho en Estrasburgo, el 23 de octubre de 2019.

Por el Parlamento Europeo	*Por el Consejo*
El Presidente	*La Presidenta*
D. M. SASSOLI	T. TUPPURAINEN

ANEXO

Parte I

A. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso i) – Contratación pública:

1. Normas de procedimiento aplicables a la contratación pública y la adjudicación de concesiones, a la adjudicación de contratos en los ámbitos de la defensa y la seguridad, y a la adjudicación de contratos por parte de entidades que operan en los sectores del agua, la energía, los transportes y los servicios postales y cualquier otro contrato, establecidas en:

   i) la Directiva 2014/23/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de febrero de 2014, relativa a la adjudicación de contratos de concesión (DO L 94 de 28.3.2014, p. 1),

   ii) la Directiva 2014/24/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de febrero de 2014, sobre contratación pública y por la que se deroga la Directiva 2004/18/CE (DO L 94 de 28.3.2014, p. 65),

   iii) la Directiva 2014/25/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de febrero de 2014, relativa a la contratación por entidades que operan en los sectores del agua, la energía, los transportes y los servicios postales y por la que se deroga la Directiva 2004/17/CE (DO L 94 de 28.3.2014, p. 243),

   iv) la Directiva 2009/81/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de julio de 2009, sobre coordinación de los procedimientos de adjudicación de determinados contratos de obras, de suministro y de servicios por las entidades o poderes adjudicadores en los ámbitos de la defensa y la seguridad, y por la que se modifican las Directivas 2004/17/CE y 2004/18/CE (DO L 216 de 20.8.2009, p. 76).

2. Procedimientos de recurso, regulados por:

   i) la Directiva 92/13/CEE del Consejo, de 25 de febrero de 1992, relativa a la coordinación de las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas referentes a la aplicación de las normas comunitarias en los procedimientos de formalización de contratos de las entidades que operen en los sectores del agua, de la energía, de los transportes y de las telecomunicaciones (DO L 76 de 23.3.1992, p. 14),

   ii) la Directiva 89/665/CEE del Consejo, de 21 de diciembre de 1989, relativa a la coordinación de las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas referentes a la aplicación de los procedimientos de recurso en materia de adjudicación de los contratos públicos de suministros y de obras (DO L 395 de 30.12.1989, p. 33).

B. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso ii) – Servicios, productos y mercados financieros, y prevención del blanqueo de capitales y la financiación del terrorismo:

Normas que establecen un marco regulador y de supervisión y protección para los inversores y consumidores en los servicios financieros y mercados de capitales de la Unión, los productos bancarios, de crédito, de inversión, de seguro y reaseguro, de pensiones personales o de jubilación, servicios de valores, de fondos de inversión, de pago y las actividades enumeradas en el anexo I de la Directiva 2013/36/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de junio de 2013, relativa al acceso a la actividad de las entidades de crédito y a la supervisión prudencial de las entidades de crédito y las empresas de inversión, por la que se modifica la Directiva 2002/87/CE y por el que se derogan las Directivas 2006/48/CE y 2006/49/CE (DO L 176 de 27.6.2013, p. 338), establecidas en:

   i) la Directiva 2009/110/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de septiembre de 2009, sobre el acceso a la actividad de las entidades de dinero electrónico y su ejercicio, así como sobre la supervisión prudencial de dichas entidades, por la que se modifican las Directivas 2005/60/CE y 2006/48/CE y se deroga la Directiva 2000/46/CE (DO L 267 de 10.10.2009, p. 7),

   ii) la Directiva 2011/61/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 8 de junio de 2011, relativa a los gestores de fondos de inversión alternativos y por la que se modifican las Directivas 2003/41/CE y 2009/65/CE y los Reglamentos (CE) n.º 1060/2009 y (UE) n.º 1095/2010 (DO L 174 de 1.7.2011, p. 1),

   iii) el Reglamento (UE) n.º 236/2012 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 14 de marzo de 2012, sobres las ventas en corto y determinados aspectos de las permutas de cobertura por impago (DO L 86 de 24.3.2012, p. 1),

   iv) el Reglamento (UE) n.º 345/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 17 de abril de 2013, sobre los fondos de capital riesgo europeos (DO L 115 de 25.4.2013, p. 1),

v) el Reglamento (UE) n.º 346/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 17 de abril de 2013, sobre los fondos de emprendimiento social europeos (DO L 115 de 25.4.2013, p. 18),

vi) la Directiva 2014/17/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 4 de febrero de 2014, sobre los contratos de crédito celebrados con los consumidores para bienes inmuebles de uso residencial y por la que se modifican las Directivas 2008/48/CE y 2013/36/UE y el Reglamento (UE) n.º 1093/2010 (DO L 60 de 28.2.2014, p. 34),

vii) el Reglamento (UE) n.º 537/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de abril de 2014, sobre los requisitos específicos para la auditoría legal de las entidades de interés público y por el que se deroga la Decisión 2005/909/CE de la Comisión (DO L 158 de 27.5.2014, p. 77),

viii) el Reglamento (UE) n.º 600/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 15 de mayo de 2014, relativo a los mercados de instrumentos financieros y por el que se modifica el Reglamento (UE) n.º 648/2012 (DO L 173 de 12.6.2014, p. 84),

ix) la Directiva (UE) 2015/2366 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de noviembre de 2015, sobre servicios de pago en el mercado interior y por la que se modifican las Directivas 2002/65/CE, 2009/110/CE y 2013/36/UE y el Reglamento (UE) n.º 1093/2010 y se deroga la Directiva 2007/64/CE (DO L 337 de 23.12.2015, p. 35),

x) la Directiva 2004//25/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 21 de abril de 2004, relativa a las ofertas públicas de adquisición (DO L 142 de 30.4.2004, p. 12),

xi) la Directiva 2007/36/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de julio de 2007, sobre el ejercicio de determinados derechos de los accionistas de sociedades cotizadas (DO L 184 de 14.7.2007, p. 17),

xii) la Directiva 2004/109/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 15 de diciembre de 2004, sobre la armonización de los requisitos de transparencia relativos a la información sobre los emisores cuyos valores se admiten a negociación en un mercado regulado y por la que se modifica la Directiva 2001/34/CE (DO L 390 de 31.12.2004, p. 38),

xiii) el Reglamento (UE) n.º 648/2012 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 4 de julio de 2012, relativo a los derivados extrabursátiles, las entidades de contrapartida central y los registros de operaciones (DO L 201 de 27.7.2012, p. 1),

xiv) el Reglamento (UE) 2016/1011 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 8 de junio de 2016, sobre los índices utilizados como referencia en los instrumentos financieros y en los contratos financieros o para medir la rentabilidad de los fondos de inversión, y por el que se modifican las Directivas 2008/48/CE y 2014/17/UE y el Reglamento (UE) n.º 596/2014 (DO L 171 de 29.6.2016, p. 1),

xv) la Directiva 2009/138/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de noviembre de 2009, sobre el seguro de vida, el acceso a la actividad de seguro y de reaseguro y su ejercicio (Solvencia II) (DO L 335 de 17.12.2009, p. 1),

xvi) la Directiva 2014/59/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 15 de mayo de 2014, por la que se establece un marco para la reestructuración y la resolución de entidades de crédito y empresas de servicios de inversión, y por la que se modifican la Directiva 82/891/CEE del Consejo, y las Directivas 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE y 2013/36/UE, y los Reglamentos (UE) n.º 1093/2010 y (UE) n.º 648/2012 del Parlamento Europeo y del Consejo (DO L 173 de 12.6.2014, p. 190),

xvii) la Directiva 2002/87/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de diciembre de 2002, relativa a la supervisión adicional de las entidades de crédito, empresas de seguros y empresas de inversión de un conglomerado financiero, y por la que se modifican las Directivas 73/239/CEE, 79/267/CEE, 92/49/CEE, 92/96/CEE, 93/6/CEE y 93/22/CEE del Consejo y las Directivas 98/78/CE y 2000/12/CE del Parlamento Europeo y del Consejo (DO L 35 de 11.2.2003, p. 1),

xviii) la Directiva 2014/49/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de abril de 2014, relativa a los sistemas de garantía de depósitos (DO L 173 de 12.6.2014, p. 149),

xix) la Directiva 97/9/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 3 de marzo de 1997, relativa a los sistemas de indemnización de los inversores (DO L 84 de 26.3.1997, p. 22),

xx) el Reglamento (UE) n.º 575/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de junio de 2013, sobre los requisitos prudenciales de las entidades de crédito y empresas de inversión, y por el que se modifica el Reglamento (UE) n.º 648/2012 (DO L 176 de 27.6.2013, p. 1).

C. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso iii) – Seguridad de los productos y conformidad:

1. Requisitos de seguridad y conformidad de los productos comercializados en el mercado de la Unión, definidos y regulados por:

   i) la Directiva 2001/95/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 3 de diciembre de 2001, relativa a la seguridad general de los productos (DO L 11 de 15.1.2002, p. 4),

   ii) la legislación de armonización de la Unión relativa a los productos manufacturados, con inclusión de los requisitos en materia de etiquetado, que no sean alimentos, piensos, medicamentos para uso humano y veterinario, plantas ni animales vivos, productos de origen humano ni productos de origen vegetal o animal directamente relacionados con su futura reproducción enumerados en los anexos I y II del Reglamento (UE) 2019/1020 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de junio de 2019, sobre vigilancia del mercado y conformidad de los productos y por el que se modifican la Directiva 2004/42/CE y los Reglamentos (CE) n.º 765/2008 y (UE) n.º 305/2011 (DO L 169 de 25.6.2019, p. 1),

   iii) la Directiva 2007/46/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 5 de septiembre de 2007, por la que se crea un marco para la homologación de los vehículos de motor y de los remolques, sistemas, componentes y unidades técnicas independientes destinados a dichos vehículos (Directiva marco) (DO L 263 de 9.10.2007, p. 1).

2. Normas relativas a la comercialización y uso de productos sensibles y peligrosos, establecidas en:

   i) la Directiva 2009/43/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 6 de mayo de 2009, sobre la simplificación de los términos y las condiciones de las transferencias de productos relacionados con la defensa dentro de la Comunidad (DO L 146 de 10.6.2009, p. 1),

   ii) la Directiva 91/477/CEE del Consejo, de 18 de junio de 1991, sobre el control de la adquisición y tenencia de armas (DO L 256 de 13.9.1991, p. 51),

   iii) el Reglamento (UE) n.º 98/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 15 de enero de 2013, sobre la comercialización y la utilización de precursores de explosivos (DO L 39 de 9.2.2013, p. 1).

D. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso iv) – Seguridad del transporte:

1. Requisitos de seguridad en el sector ferroviario regulados por la Directiva (UE) 2016/798 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de mayo de 2016, sobre la seguridad ferroviaria (DO L 138 de 26.5.2016, p. 102).

2. Requisitos de seguridad en el sector de la aviación civil regulados por el Reglamento (UE) n.º 996/2010 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de octubre de 2010, sobre investigación y prevención de accidentes e incidentes en la aviación civil y por el que se deroga la Directiva 94/56/CE (DO L 295 de 12.11.2010, p. 35).

3. Requisitos de seguridad en el sector del transporte por carretera, regulados por:

   i) la Directiva 2008/96/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 19 de noviembre de 2008, sobre gestión de la seguridad de las infraestructuras viarias (DO L 319 de 29.11.2008, p. 59),

   ii) la Directiva 2004/54/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 29 de abril de 2004, sobre requisitos mínimos de seguridad para túneles de la red transeuropea de carreteras (DO L 167 de 30.4.2004, p. 39),

   iii) el Reglamento (CE) n.º 1071/2009 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 21 de octubre de 2009, por el que se establecen las normas comunes relativas a las condiciones que han de cumplirse para el ejercicio de la profesión de transportista por carretera y por el que se deroga la Directiva 96/26/CE del Consejo (DO L 300 de 14.11.2009, p. 51).

4. Requisitos de seguridad en el sector marítimo, regulados por:

   i) el Reglamento (CE) n.º 391/2009 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de abril de 2009, sobre reglas y normas comunes para las organizaciones de inspección y reconocimiento de buques (DO L 131 de 28.5.2009, p. 11),

   ii) el Reglamento (CE) n.º 392/2009 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de abril de 2009, sobre la responsabilidad de los transportistas de pasajeros por mar en caso de accidente (DO L 131 de 28.5.2009, p. 24),

   iii) la Directiva 2014/90/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de julio de 2014, sobre equipos marinos, y por la que se deroga la Directiva 96/98/CE del Consejo (DO L 257 de 28.8.2014, p. 146),

iv) la Directiva 2009/18/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de abril de 2009, por la que se establecen los principios fundamentales que rigen la investigación de accidentes en el sector del transporte marítimo y se modifican las Directivas 1999/35/CE del Consejo y 2002/59/CE del Parlamento Europeo y del Consejo (DO L 131 de 28.5.2009, p. 114),

v) la Directiva 2008/106/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 19 de noviembre de 2008, relativa al nivel mínimo de formación en las profesiones marítimas (DO L 323 de 3.12.2008, p. 33),

vi) la Directiva 98/41/CE del Consejo, de 18 de junio de 1998, sobre el registro de las personas que viajan a bordo de buques de pasajeros procedentes de puertos de los Estados miembros de la Comunidad o con destino a los mismos (DO L 188 de 2.7.1998, p. 35),

vii) la Directiva 2001/96/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 4 de diciembre de 2001, por la que se establecen requisitos y procedimientos armonizados para la seguridad de las operaciones de carga y descarga de los graneleros (DO L 13 de 16.1.2002, p. 9).

5. Requisitos de seguridad regulados por la Directiva 2008/68/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 24 de septiembre de 2008, sobre el transporte terrestre de mercancías peligrosas (DO L 260 de 30.9.2008, p. 13).

E. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso v) – Protección del medio ambiente:

1. Cualquier delito cometido contra la protección del medio ambiente regulada en la Directiva 2008/99/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 19 de noviembre de 2008, relativa a la protección del medio ambiente mediante el Derecho penal (DO L 328 de 6.12.2008, p. 28) o cualquier conducta ilícita que infrinja la legislación establecida en los anexos de la Directiva 2008/99/CE.

2. Normas relativas al medio ambiente y clima, establecidas en:

i) la Directiva 2003/87/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de octubre de 2003, por la que se establece un régimen para el comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero en la Unión y por la que se modifica la Directiva 96/61/CE del Consejo (DO L 275 de 25.10.2003, p. 32),

ii) la Directiva 2009/28/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de abril de 2009, relativa al fomento del uso de la energía procedente de fuentes renovables y por la que se modifican y se derogan las Directivas 2001/77/CE y 2003/30/CE (DO L 140 de 5.6.2009, p. 16),

iii) la Directiva 2012/27/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de octubre de 2012, relativa a la eficiencia energética, por la que se modifican las Directivas 2009/125/CE y 2010/30/UE, y por la que se derogan las Directivas 2004/8/CE y 2006/32/CE (DO L 315 de 14.11.2012, p. 1),

iv) el Reglamento (UE) n.º 525/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 21 de mayo de 2013, relativo a un mecanismo para el seguimiento y la notificación de las emisiones de gases de efecto invernadero y para la notificación, a nivel nacional o de la Unión, de otra información relevante para el cambio climático, y por el que se deroga la Decisión n.º 280/2004/CE (DO L 165 de 18.6.2013, p. 13),

v) la Directiva (UE) 2018/2001 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de diciembre de 2018, relativa al fomento del uso de energía procedente de fuentes renovables (DO L 328 de 21.12.2018, p. 82).

3. Normas relativas al desarrollo sostenible y gestión de residuos, establecidas en:

i) la Directiva 2008/98/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 19 de noviembre de 2008, sobre los residuos y por la que se derogan determinadas Directivas (DO L 312 de 22.11.2008, p. 3),

ii) el Reglamento (UE) n.º 1257/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de noviembre de 2013, relativo al reciclado de buques y por el que se modifican el Reglamento (CE) n.º 1013/2006 y la Directiva 2009/16/CE (DO L 330 de 10.12.2013, p. 1),

iii) el Reglamento (UE) n.º 649/2012 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 4 de julio de 2012, relativo a la exportación e importación de productos químicos peligrosos (DO L 201 de 27.7.2012, p. 60).

4. Normas relativas a la contaminación marina, atmosférica y sonora, establecidas en:

   i) la Directiva 1999/94/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de diciembre de 1999, relativa a la información sobre el consumo de combustible y sobre las emisiones de CO_2 facilitada al consumidor al comercializar turismos nuevos (DO L 12 de 18.1.2000, p. 16),

   ii) la Directiva 2001/81/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de octubre de 2001, sobre techos nacionales de emisión de determinados contaminantes atmosféricos (DO L 309 de 27.11.2001, p. 22),

   iii) la Directiva 2002/49/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de junio de 2002, sobre evaluación y gestión del ruido ambiental (DO L 189 de 18.7.2002, p. 12),

   iv) el Reglamento (CE) n.º 782/2003 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 14 de abril de 2003, relativo a la prohibición de los compuestos organoestánnicos en los buques (DO L 115 de 9.5.2003, p. 1),

   v) la Directiva 2004/35/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 21 de abril de 2004, sobre responsabilidad medioambiental en relación con la prevención y reparación de daños medioambientales (DO L 143 de 30.4.2004, p. 56),

   vi) la Directiva 2005/35/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 7 de septiembre de 2005, relativa a la contaminación procedente de buques y la introducción de sanciones para las infracciones (DO L 255 de 30.9.2005, p. 11),

   vii) el Reglamento (CE) n.º 166/2006 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 18 de enero de 2006, relativo al establecimiento de un registro europeo de emisiones y transferencias de contaminantes y por el que se modifican las Directivas 91/689/CEE y 96/61/CE del Consejo (DO L 33 de 4.2.2006, p. 1),

   viii) la Directiva 2009/33/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de abril de 2009, relativa a la promoción de vehículos de transporte por carretera limpios y energéticamente eficientes (DO L 120 de 15.5.2009, p. 5),

   ix) el Reglamento (CE) n.º 443/2009 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de abril de 2009, por el que se establecen normas de comportamiento en materia de emisiones de los turismos nuevos como parte del enfoque integrado de la Comunidad para reducir las emisiones de CO_2 de los vehículos ligeros (DO L 140 de 5.6.2009, p. 1),

   x) el Reglamento (CE) n.º 1005/2009 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de septiembre de 2009, sobre las sustancias que agotan la capa de ozono (DO L 286 de 31.10.2009, p. 1),

   xi) la Directiva 2009/126/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 21 de octubre de 2009, relativa a la recuperación de vapores de gasolina de la fase II durante el repostaje de los vehículos de motor en las estaciones de servicio (DO L 285 de 31.10.2009, p. 36),

   xii) el Reglamento (UE) n.º 510/2011 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de mayo de 2011, por el que se establecen normas de comportamiento en materia de emisiones de los vehículos comerciales ligeros nuevos como parte del enfoque integrado de la Unión para reducir las emisiones de CO_2 de los vehículos ligeros (DO L 145 de 31.5.2011, p. 1),

   xiii) la Directiva 2014/94/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 22 de octubre de 2014, relativa a la implantación de una infraestructura para los combustibles alternativos (DO L 307 de 28.10.2014, p. 1),

   xiv) el Reglamento (UE) 2015/757 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 29 de abril de 2015, relativo al seguimiento, notificación y verificación de las emisiones de dióxido de carbono generadas por el transporte marítimo y por el que se modifica la Directiva 2009/16/CE (DO L 123 de 19.5.2015, p. 55),

   xv) la Directiva (UE) 2015/2193 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de noviembre de 2015, sobre la limitación de las emisiones a la atmósfera de determinados agentes contaminantes procedentes de las instalaciones de combustión medianas (DO L 313 de 28.11.2015, p. 1).

5. Normas relativas a la protección y gestión de aguas y suelos, establecidas en:

   i) la Directiva 2007/60/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de octubre de 2007, relativa a la evaluación y gestión de los riesgos de inundación (DO L 288 de 6.11.2007, p. 27),

   ii) la Directiva 2008/105/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de diciembre de 2008, relativa a las normas de calidad ambiental en el ámbito de la política de aguas, por la que se modifican y derogan ulteriormente las Directivas 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE y 86/280/CEE del Consejo, y por la que se modifica la Directiva 2000/60/CE (DO L 348 de 24.12.2008, p. 84),

iii) la Directiva 2011/92/UE, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de diciembre de 2011, relativa a la evaluación de las repercusiones de determinados proyectos públicos y privados sobre el medio ambiente (DO L 26 de 28.1.2012, p. 1).

6. Normas relativas a la protección de la naturaleza y biodiversidad, establecidas en:

i) el Reglamento (CE) n.º 1936/2001 del Consejo, de 27 de septiembre de 2001, por el que se establecen medidas de control aplicables a las operaciones de pesca de determinadas poblaciones de peces altamente migratorias (DO L 263 de 3.10.2001, p. 1),

ii) el Reglamento (CE) n.º 812/2004 del Consejo, de 26 de abril de 2004, por el que se establecen medidas relativas a las capturas accidentales de cetáceos en la pesca y se modifica el Reglamento (CE) n.º 88/98 (DO L 150 de 30.4.2004, p. 12),

iii) el Reglamento (CE) n.º 1007/2009 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de septiembre de 2009, sobre el comercio de productos derivados de la foca (DO L 286 de 31.10.2009, p. 36),

iv) el Reglamento (CE) n.º 734/2008 del Consejo, de 15 de julio de 2008, sobre la protección de los ecosistemas marinos vulnerables de alta mar frente a los efectos adversos de la utilización de artes de fondo (DO L 201 de 30.7.2008, p. 8),

v) la Directiva 2009/147/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 30 de noviembre de 2009, relativa a la conservación de las aves silvestres (DO L 20 de 26.1.2010, p. 7),

vi) el Reglamento (UE) n.º 995/2010 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de octubre de 2010, por el que se establecen las obligaciones de los agentes que comercializan madera y productos de la madera (DO L 295 de 12.11.2010, p. 23),

vii) el Reglamento (UE) n.º 1143/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 22 de octubre de 2014, sobre la prevención y la gestión de la introducción y propagación de especies exóticas invasoras (DO L 317 de 4.11.2014, p. 35).

7. Normas relativas a las sustancias y mezclas químicas establecidas en el Reglamento (CE) n.º 1907/2006 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 18 de diciembre de 2006, relativo al registro, la evaluación, la autorización y la restricción de las sustancias y mezclas químicas (REACH), por el que se crea la Agencia Europea de Sustancias y Mezclas Químicas, se modifica la Directiva 1999/45/CE y se derogan el Reglamento (CEE) n.º 793/93 del Consejo y el Reglamento (CE) n.º 1488/94 de la Comisión, así como la Directiva 76/769/CEE del Consejo y las Directivas 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE y 2000/21/CE de la Comisión (DO L 396 de 30.12.2006, p. 1).

8. Normas relativas a los productos ecológicos establecidas en el Reglamento (UE) 2018/848 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 30 de mayo de 2018, sobre producción ecológica y etiquetado de los productos ecológicos y por el que se deroga el Reglamento (CE) n.º 834/2007 del Consejo (DO L 150 de 14.6.2018, p. 1).

F. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso vi) – Protección frente a las radiaciones y seguridad nuclear:

Normas sobre seguridad nuclear, establecidas en:

i) la Directiva 2009/71/Euratom del Consejo, de 25 de junio de 2009, por la que se establece un marco comunitario para la seguridad nuclear de las instalaciones nucleares (DO L 172 de 2.7.2009, p. 18),

ii) la Directiva 2013/51/Euratom del Consejo, de 22 de octubre de 2013, por la que se establecen requisitos para la protección sanitaria de la población con respecto a las sustancias radiactivas en las aguas destinadas al consumo humano (DO L 296 de 7.11.2013, p. 12),

iii) la Directiva 2013/59/Euratom del Consejo, de 5 de diciembre de 2013, por la que se establecen normas de seguridad básicas para la protección contra los peligros derivados de la exposición a radiaciones ionizantes, y se derogan las Directivas 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom y 2003/122/Euratom (DO L 13 de 17.1.2014, p. 1),

iv) la Directiva 2011/70/Euratom del Consejo, de 19 de julio de 2011, por la que se establece un marco comunitario para la gestión responsable y segura del combustible nuclear gastado y de los residuos radiactivos (DO L 199 de 2.8.2011, p. 48),

v) la Directiva 2006/117/Euratom del Consejo, de 20 de noviembre de 2006, relativa a la vigilancia y al control de los traslados de residuos radiactivos y combustible nuclear gastado (DO L 337 de 5.12.2006, p. 21),

vi) el Reglamento (Euratom) 2016/52 del Consejo, de 15 de enero de 2016, por el que se establecen tolerancias máximas de contaminación radiactiva de los alimentos y los piensos tras un accidente nuclear o cualquier otro caso de emergencia radiológica, y se derogan el Reglamento (Euratom) n.º 3954/87 del Consejo y los Reglamentos (Euratom) n.º 944/89 y (Euratom) n.º 770/90 de la Comisión (DO L 13 de 20.1.2016, p. 2),

vii) el Reglamento (Euratom) n.º 1493/93 del Consejo, de 8 de junio de 1993, relativo a los traslados de sustancias radiactivas entre los Estados miembros (DO L 148 de 19.6.1993, p. 1).

G. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso vii) – Seguridad de los alimentos y los piensos, sanidad animal y bienestar de los animales:

1. Legislación de la Unión sobre alimentos y piensos, que se rige por los principios generales y requisitos definidos en el Reglamento (CE) n.º 178/2002 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 28 de enero de 2002, por el que se establecen los principios y los requisitos generales de la legislación alimentaria, se crea la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria y se fijan procedimientos relativos a la seguridad alimentaria (DO L 31 de 1.2.2002, p. 1).

2. Sanidad animal, regulada por:

i) el Reglamento (UE) 2016/429 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 9 de marzo de 2016, relativo a las enfermedades transmisibles de los animales y por el que se modifican o derogan algunos actos en materia de sanidad animal («Legislación sobre sanidad animal») (DO L 84 de 31.3.2016, p. 1),

ii) el Reglamento (CE) n.º 1069/2009 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 21 de octubre de 2009, por el que se establecen las normas sanitarias aplicables a los subproductos animales y los productos derivados no destinados al consumo humano y por el que se deroga el Reglamento (CE) n.º 1774/2002 (Reglamento sobre subproductos animales) (DO L 300 de 14.11.2009, p. 1).

3. Reglamento (UE) 2017/625 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 15 de marzo de 2017, relativo a los controles y otras actividades oficiales realizados para garantizar la aplicación de la legislación sobre alimentos y piensos, y de las normas sobre salud y bienestar de los animales, sanidad vegetal y productos fitosanitarios, y por el que se modifican los Reglamentos (CE) n.º 999/2001, (CE) n.º 396/2005, (CE) n.º 1069/2009, (CE) n.º 1107/2009, (UE) n.º 1151/2012, (UE) n.º 652/2014, (UE) 2016/429 y (UE) 2016/2031 del Parlamento Europeo y del Consejo, los Reglamentos (CE) n.º 1/2005 y (CE) n.º 1099/2009 del Consejo, y las Directivas 98/58/CE, 1999/74/CE, 2007/43/CE, 2008/119/CE y 2008/120/CE del Consejo, y por el que se derogan los Reglamentos (CE) n.º 854/2004 y (CE) n.º 882/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, las Directivas 89/608/CEE, 89/662/CEE, 90/425/CEE, 91/496/CEE, 96/23/CE, 96/93/CE y 97/78/CE del Consejo y la Decisión 92/438/CEE del Consejo (Reglamento sobre controles oficiales) (DO L 95 de 7.4.2017, p. 1).

4. Normas relativas a la protección y bienestar de los animales, establecidas en:

i) la Directiva 98/58/CE del Consejo, de 20 de julio de 1998, relativa a la protección de los animales en las explotaciones ganaderas (DO L 221 de 8.8.1998, p. 23),

ii) el Reglamento (CE) n.º 1/2005 del Consejo, de 22 de diciembre de 2004, relativo a la protección de los animales durante el transporte y las operaciones conexas y por el que se modifican las Directivas 64/432/CEE y 93/119/CE y el Reglamento (CE) n.º 1255/97 (DO L 3 de 5.1.2005, p. 1),

iii) el Reglamento (CE) n.º 1099/2009 del Consejo, de 24 de septiembre de 2009, relativo a la protección de los animales en el momento de la matanza (DO L 303 de 18.11.2009, p. 1),

iv) la Directiva 1999/22/CE del Consejo, de 29 de marzo de 1999, relativa al mantenimiento de animales salvajes en parques zoológicos (DO L 94 de 9.4.1999, p. 24),

v) la Directiva 2010/63/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 22 de septiembre de 2010, relativa a la protección de los animales utilizados para fines científicos (DO L 276 de 20.10.2010, p. 33).

H. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso viii) – Salud pública:

1. Medidas que establecen normas elevadas de calidad y seguridad de los órganos y sustancias de origen humano, reguladas por:

i) la Directiva 2002/98/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 27 de enero de 2003, por la que se establecen normas de calidad y de seguridad para la extracción, verificación, tratamiento, almacenamiento y distribución de sangre humana y sus componentes y por la que se modifica la Directiva 2001/83/CE (DO L 33 de 8.2.2003, p. 30),

ii) la Directiva 2004/23/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 31 de marzo de 2004, relativa al establecimiento de normas de calidad y de seguridad para la donación, la obtención, la evaluación, el procesamiento, la preservación, el almacenamiento y la distribución de células y tejidos humanos (DO L 102 de 7.4.2004, p. 48),

iii) la Directiva 2010/53/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 7 de julio de 2010, sobre normas de calidad y seguridad de los órganos humanos destinados al trasplante (DO L 207 de 6.8.2010, p. 14).

2. Medidas que establecen normas elevadas de calidad y seguridad de los medicamentos y productos de uso médico, reguladas por:

i) el Reglamento (CE) n.º 141/2000 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de diciembre de 1999, sobre medicamentos huérfanos (DO L 18 de 22.1.2000, p. 1),

ii) la Directiva 2001/83/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 6 de noviembre de 2001, por la que se establece un código comunitario sobre medicamentos para uso humano (DO L 311 de 28.11.2001, p. 67),

iii) el Reglamento (UE) 2019/6 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de diciembre de 2018, sobre medicamentos veterinarios y por el que se deroga la Directiva 2001/82/CE (DO L 4 de 7.1.2019, p. 43),

iv) el Reglamento (CE) n.º 726/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 31 de marzo de 2004, por el que se establecen procedimientos comunitarios para la autorización y el control de los medicamentos de uso humano y veterinario y por el que se crea la Agencia Europea de Medicamentos (DO L 136 de 30.4.2004, p. 1),

v) el Reglamento (CE) n.º 1901/2006 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, sobre medicamentos para uso pediátrico y por el que se modifican el Reglamento (CEE) n.º 1768/92, la Directiva 2001/20/CE, la Directiva 2001/83/CE y el Reglamento (CE) n.º 726/2004 (DO L 378 de 27.12.2006, p. 1),

vi) el Reglamento (CE) n.º 1394/2007 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de noviembre de 2007, sobre medicamentos de terapia avanzada y por el que se modifican la Directiva 2001/83/CE y el Reglamento (CE) n.º 726/2004 (DO L 324 de 10.12.2007, p. 121),

vii) el Reglamento (UE) n.º 536/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de abril de 2014, sobre los ensayos clínicos de medicamentos de uso humano, y por el que se deroga la Directiva 2001/20/CE (DO L 158 de 27.5.2014, p. 1).

3. Derechos de los pacientes regulados por la Directiva 2011/24/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 9 de marzo de 2011, relativa a la aplicación de los derechos de los pacientes en la asistencia sanitaria transfronteriza (DO L 88 de 4.4.2011, p. 45).

4. Fabricación, presentación y venta de tabaco y productos relacionados con el tabaco, reguladas por la Directiva 2014/40/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 3 de abril de 2014, relativa a la aproximación de las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas de los Estados miembros en materia de fabricación, presentación y venta de los productos del tabaco y los productos relacionados y por la que se deroga la Directiva 2001/37/CE (DO L 127 de 29.4.2014, p. 1).

I. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso ix) – Protección de los consumidores:

Derechos de los consumidores y protección del consumidor, regulados por:

i) la Directiva 98/6/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de febrero de 1998, relativa a la protección de los consumidores en materia de indicación de los precios de los productos ofrecidos a los consumidores (DO L 80 de 18.3.1998, p. 27),

ii) la Directiva (UE) 2019/770 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de mayo de 2019, relativa a determinados aspectos de los contratos de suministro de contenidos y servicios digital (DO L 136 de 22.5.2019, p. 1),

iii) la Directiva (UE) 2019/771 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de mayo de 2019, relativa a determinados aspectos de los contratos de compraventa de bienes, por la que se modifican el Reglamento (UE) 2017/2394 y la Directiva 2009/22/CE y se deroga la Directiva 1999/44/CE (DO L 136 de 22.5.2019, p. 28),

iv) la Directiva 1999/44/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de mayo de 1999, sobre determinados aspectos de la venta y las garantías de los bienes de consumo (DO L 171 de 7.7.1999, p. 12),

v) la Directiva 2002/65/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de septiembre de 2002, relativa a la comercialización a distancia de servicios financieros destinados a los consumidores, y por la que se modifican la Directiva 90/619/CEE del Consejo y las Directivas 97/7/CE y 98/27/CE (DO L 271 de 9.10.2002, p. 16),

vi) la Directiva 2005/29/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 11 de mayo de 2005, relativa a las prácticas comerciales desleales de las empresas en sus relaciones con los consumidores en el mercado interior, que modifica la Directiva 84/450/CEE del Consejo, las Directivas 97/7/CE, 98/27/CE y 2002/65/CE del Parlamento Europeo y del Consejo y el Reglamento (CE) n.º 2006/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo («Directiva sobre las prácticas comerciales desleales») (DO L 149 de 11.6.2005, p. 22),

vii) la Directiva 2008/48/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de abril de 2008, relativa a los contratos de crédito al consumo y por la que se deroga la Directiva 87/102/CEE del Consejo (DO L 133 de 22.5.2008, p. 66),

viii) la Directiva 2011/83/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de octubre de 2011, sobre los derechos de los consumidores, por la que se modifican la Directiva 93/13/CEE del Consejo y la Directiva 1999/44/CE del Parlamento Europeo y del Consejo y se derogan la Directiva 85/577/CEE del Consejo y la Directiva 97/7/CE del Parlamento Europeo y del Consejo (DO L 304 de 22.11.2011, p. 64),

ix) la Directiva 2014/92/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de julio de 2014, sobre la comparabilidad de las comisiones conexas a las cuentas de pago, el traslado de cuentas de pago y el acceso a cuentas de pago básicas (DO L 257 de 28.8.2014, p. 214).

J. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso x) – Protección de la privacidad y de los datos personales, y seguridad de las redes y los sistemas de información:

i) Directiva 2002/58/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 12 de julio de 2002, relativa al tratamiento de los datos personales y a la protección de la intimidad en el sector de las comunicaciones electrónicas (Directiva sobre la privacidad y las comunicaciones electrónicas) (DO L 201 de 31.7.2002, p. 37),

ii) Reglamento (UE) 2016/679 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 27 de abril de 2016, relativo a la protección de las personas físicas en lo que respecta al tratamiento de datos personales y a la libre circulación de estos datos y por el que se deroga la Directiva 95/46/CE (Reglamento general de protección de datos) (DO L 119 de 4.5.2016, p. 1),

iii) Directiva (UE) 2016/1148 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 6 de julio de 2016, relativa a medidas destinadas a garantizar un elevado nivel común de seguridad de las redes y sistemas de información en la Unión (DO L 194 de 19.7.2016, p. 1).

Parte II

El artículo 3, apartado 1, hace referencia a la siguiente legislación de la Unión:

A. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso ii) – Servicios, productos y mercados financieros y prevención del blanqueo de capitales y la financiación del terrorismo:

1. Servicios financieros:

i) Directiva 2009/65/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de julio de 2009, por la que se coordinan las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas sobre determinados organismos de inversión colectiva en valores mobiliarios (OICVM) (DO L 302 de 17.11.2009, p. 32),

ii) Directiva (UE) 2016/2341 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 14 de diciembre de 2016, relativa a las actividades y la supervisión de los fondos de pensiones de empleo (FPE) (DO L 354 de 23.12.2016, p. 37),

iii) Directiva 2006/43/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 17 de mayo de 2006, relativa a la auditoría legal de las cuentas anuales y de las cuentas consolidadas, por la que se modifican las Directivas 78/660/CEE y 83/349/CEE y se deroga la Directiva 84/253/CEE del Consejo (DO L 157 de 9.6.2006, p. 87),

iv) Reglamento (UE) n.º 596/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de abril de 2014, sobre el abuso de mercado (Reglamento sobre abuso de mercado) y por el que se derogan la Directiva 2003/6/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, y las Directivas 2003/124/CE, 2003/125/CE y 2004/72/CE de la Comisión (DO L 173 de 12.6.2014, p. 1),

v) Directiva 2013/36/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de junio de 2013, relativa al acceso a la actividad de las entidades de crédito y a la supervisión prudencial de las entidades de crédito y las empresas de inversión, por la que se modifica la Directiva 2002/87/CE y se derogan las Directivas 2006/48/CE y 2006/49/CE (DO L 176 de 27.6.2013, p. 338),

vi) Directiva 2014/65/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 15 de mayo de 2014, relativa a los mercados de instrumentos financieros y por la que se modifican la Directiva 2002/92/CE y la Directiva 2011/61/UE (DO L 173 de 12.6.2014, p. 349),

vii) Reglamento (UE) n.º 909/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de julio de 2014, sobre la mejora de la liquidación de valores en la Unión Europea y los depositarios centrales de valores y por el que se modifican las Directivas 98/26/CE y 2014/65/UE y el Reglamento (UE) n.º 236/2012 (DO L 257 de 28.8.2014, p. 1),

viii) Reglamento (UE) n.º 1286/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de noviembre de 2014, sobre los documentos de datos fundamentales relativos a los productos de inversión minorista empaquetados y los productos de inversión basados en seguros (DO L 352 de 9.12.2014, p. 1),

ix) Reglamento (UE) 2015/2365 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de noviembre de 2015, sobre transparencia de las operaciones de financiación de valores y de reutilización y por el que se modifica el Reglamento (UE) n.º 648/2012 (DO L 337 de 23.12.2015, p. 1),

x) Directiva (UE) 2016/97 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de enero de 2016, sobre la distribución de seguros (DO L 26 de 2.2.2016, p. 19),

xi) Reglamento (UE) 2017/1129 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 14 de junio de 2017, sobre el folleto que debe publicarse en caso de oferta pública o admisión a cotización de valores en un mercado regulado y por el que se deroga la Directiva 2003/71/CE (DO L 168 de 30.6.2017, p. 12).

2. Prevención del blanqueo de capitales y la financiación del terrorismo:

i) Directiva (UE) 2015/849 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de mayo de 2015, relativa a la prevención de la utilización del sistema financiero para el blanqueo de capitales o la financiación del terrorismo, y por la que se modifica el Reglamento (UE) n.º 648/2012 del Parlamento Europeo y del Consejo, y se derogan la Directiva 2005/60/CE del Parlamento Europeo y del Consejo y la Directiva 2006/70/CE de la Comisión (DO L 141 de 5.6.2015, p. 73),

ii) Reglamento (UE) 2015/847 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de mayo de 2015, relativo a la información que acompaña a las transferencias de fondos y por el que se deroga el Reglamento (CE) n.º 1781/2006 (DO L 141 de 5.6.2015, p. 1).

B. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso iv) – Seguridad del transporte:

i) Reglamento (UE) n.º 376/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 3 de abril de 2014, relativo a la notificación de sucesos en la aviación civil, que modifica el Reglamento (UE) n.º 996/2010 del Parlamento Europeo y del Consejo, y por el que se derogan la Directiva 2003/42/CE del Parlamento Europeo y del Consejo y los Reglamentos (CE) n.º 1321/2007 y (CE) n.º 1330/2007 de la Comisión (DO L 122 de 24.4.2014, p. 18),

ii) Directiva 2013/54/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de noviembre de 2013, sobre determinadas responsabilidades del Estado del pabellón en materia de cumplimiento y control de la aplicación del Convenio sobre el trabajo marítimo, de 2006 (DO L 329 de 10.12.2013, p. 1),

iii) Directiva 2009/16/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de abril de 2009, sobre el control de los buques por el Estado rector del puerto (DO L 131 de 28.5.2009, p. 57).

C. Artículo 2, apartado 1, letra a), inciso v) – Protección del medio ambiente:

i) Directiva 2013/30/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 12 de junio de 2013, sobre la seguridad de las operaciones relativas al petróleo y al gas mar adentro, y que modifica la Directiva 2004/35/CE (DO L 178 de 28.6.2013, p. 66).

AGÈNCIA VALENCIANA ANTIFRAU

AGÈNCIA DE PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA EL FRAU I LA CORRUPCIÓ DE LA COMUNITAT VALENCIANA